

013-432/9
~~4~~
~~9~~

WYDAWNICTWA MUZEUM TATRZAŃSKIEGO
IM. DRA T. CHAŁUBIŃSKIEGO W ZAKOPANEM
NR 7

WŁADYSŁAW SEMKOWICZ
PROFESOR UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE
DO DZIEJÓW OSADNICTWA
GÓRNEJ ORAWY

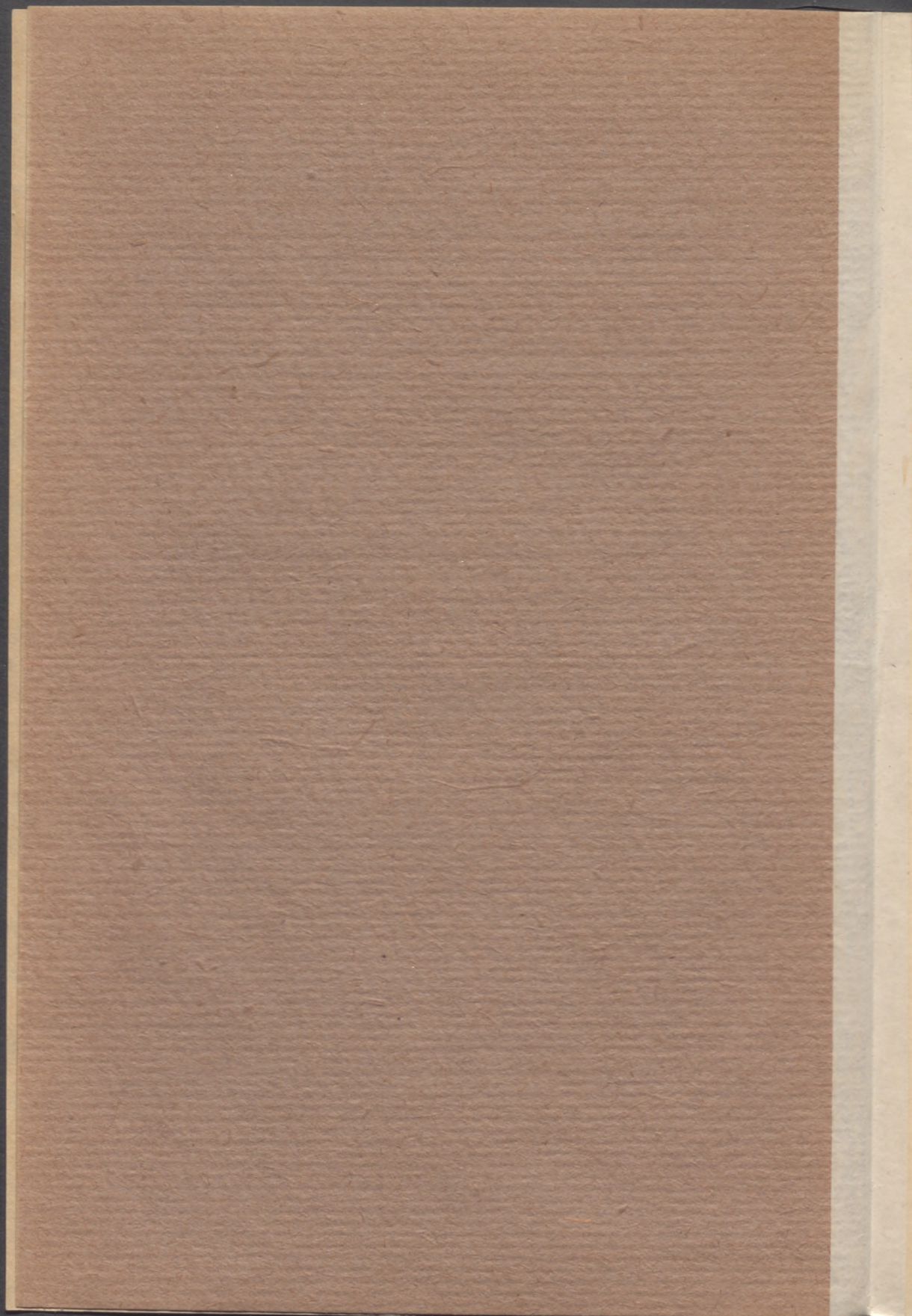
CZĘŚĆ II
LISTY I AKTA

WYDANE Z ZASIEKÓW FUNDUSZU KULTURY NARODOWEJ
I ŚLĄSKIEJ RADY WOJEWÓDZKIEJ

ZAKOPANE 1939
SKŁAD GŁÓWNY W KASIE IM. MIANOWSKIEGO, WARSZAWA
NOWY ŚWIAT 72

WYDAWCA: MUZ. TATRZAŃSKIEGO 7

BIBLIOTHÈQUE DE LA SOCIÉTÉ DES SCIENCES
MÉTAPHYSIQUES ET NATURELLES
1871

WŁADYSŁAW SEMNOWICZ
PROFESOR AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

WYBÓR DOKUMENTÓW
DLA SŁUŻBY DO HISTORII DE LA
COLONISATION DE LA HAUTE ORAWA

II. PARTIE
LITÉRATURE CITÉE

PUBLICATIONS ÉMISSES PAR LE BUREAU DE LA SOCIÉTÉ DES SCIENCES
MÉTAPHYSIQUES ET NATURELLES

ZAKOŃCZENIE
WARSZAWA, WYDAWNICTWO WARSZAWSKIE
1871

BIBLIOTHÈQUE DU MUSÉE DES TATRY
À ZAKOPANE
NR 7

WŁADYSŁAW SEMKOWICZ
PROFESSEUR À L'UNIVERSITÉ DE CRACOVIE

DOCUMENTS
POUR SERVIR À L'HISTOIRE DE LA
COLONISATION DE LA HAUTE ORAWA

II. PARTIE
LETTRES ET ACTES

PUBLICATION SUBVENTIONNÉE PAR LE FONDS DE LA CULTURE NATIONALE
ET PAR LE CONSEIL DE LA VOIÉVODIE DE SILÉSIE

ZAKOPANE 1939
DÉPÔT: KASA IM. MIANOWSKIEGO, WARSZAWA
NOWY ŚWIAT 72

381357

KS

WYDAWNICTWA MUZEUM TATRZAŃSKIEGO
IM. DRA T. CHAŁUBIŃSKIEGO W ZAKOPANEM
NR 7

WŁADYSŁAW SEMKOWICZ
PROFESOR UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE
DO DZIEJÓW OSADNICTWA
GÓRNEJ ORAWY

CZEŚĆ II
LISTY I AKTA

WYDANE Z ZASIEKÓW FUNDUSZU KULTURY NARODOWEJ
I ŚLĄSKIEJ RADY WOJEWÓDZKIEJ

ZAKOPANE 1939
SKŁAD GŁÓWNY W KASIE IM. MIANOWSKIEGO, WARSZAWA
NOWY ŚWIAT 72

WYDAWN. MUZ. TATRZAŃSKIEGO 7

WYDAWNICTWA MUSEUM PATRZYSKIEGO
IM. DRA T. CHABURSKIEGO W ZAKOPANEM

nr 7

WŁADYSŁAW SEMKOWICZ
PROFESOR PRACOWNI LUBELSKIEGO

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE
DO Dziejów Osadnictwa
Górnej Orawy

871040

ZAKOPANE 1939
Druk W. L. Anczyca i Spółki w Krakowie

PRZEDMOWA

W r. 1933 pojawił się I tom «Materiałów źródłowych do dziejów osadnictwa Górnej Orawy», obejmujący dokumenty orawskie z XIV—XVII w.¹⁾

Po sześciu z okładem latach ukazuje się niniejszy II tom «Materiałów». Na to opóźnienie złożyły się nie tylko różne zajęcia i inne prace moje, ale także żmudne zabiegi o możliwie pełne skompletowanie korespondencji i materiałów aktowych, oświetlających osadnictwo Orawy w wiekach XVI i XVII na tle stosunków religijnych i kulturalnych, panujących tam w tym czasie. O wyczerpaniu źródeł oczywiście nie mogło być mowy, do wielu z nich mimo prób i usiłowań dotrzeć się nie udało. Pomimo to zebrany materiał wypełnił tom przewyższający dwukrotnie objętością swą tom poprzedni. Zgrupowany został w czterech działach, do których dodano przy końcu jako dział V uzupełnienia do obu tomów,

¹⁾ Krytyka zarówno polska jak czeska i słowacka przyjęła to wydawnictwo z uznaniem i życzliwością, z wyjątkiem jednej tylko recenzji ogłoszonej w bratysławskich Prúdach z r. 1935, której autor, dr Ján Húsek, w artykule zatytułowanym «Politika v polské vědě» wystąpił przeciwko mnie z szeregiem zjadliwych inwektyw, zarzucając mi tendencyjne dobieranie materiału pod kątem widzenia politycznym, oraz brak obiektywizmu w wyrażaniu historycznych sądów. Kto zna moją 40-letnią działalność naukową, ten pojmie, że nad tego rodzaju zarzutami mogę spokojnie przejść do porządku; mogę to uczynić tym bardziej, że stanął w mojej obronie i rozprawił się z zarzutami dra Húseka uczony tej miary co śp. prof. Jaroslav Bidlo w recenzji swej wydrukowanej w Casopisie Národního Musea z r. 1936, stwierdzając, że dr Húsek przypisuje mi argumentację, której w publikacji wogóle nie ma, a «co Húsek uvádí na odůvodnění svého tvrzení, že Semkoviczova edice je tendenčním výběrem listin, nestačí». Ostrze zarzuconej mi tendencji zwróciło się zatem przeciwko drowi Húskowi.

zebrane już w czasie druku tego tomu. Przejdę te działy po kolei, podając zbiory, z których zostały zaczerpnięte, oraz wskazując znaczenie dla przedmiotu zainteresowania tego wydawnictwa.

Zanim to uczynię, pragnąłbym ponownie podkreślić, co już uczyniłem w Przedmowie do I tomu, że nie byłbym nigdy wydawnictwo moje doprowadził do skutku, gdyby nie nadzwyczaj ochotna i wydatna pomoc, jakiej doznałem ze strony słowackich przyjaciół, którzy nie wątpiąc w szczere i czysto naukowe moje intencje i zdając sobie sprawę, że wydawnictwo to, dotyczące pogranicza Polski i Słowacji, służyć będzie nauce obu sąsiednich, tak bliskich sobie narodów, polskiego i słowackiego, nie szczędzili czasu i trudu, aby dopomóc wydawcy. Mam tu na myśli przede wszystkim trzech najbardziej zainteresowanych dziejami Orawy i ich światłych znawców: P. P. inż. Andrzeja Kavuljaka w Podzamku Orawskim, dyr. Józefa Geburę w Trzcianie i ks. dziekana Matúša Pajdušáka w Smižanach. Im to przede wszystkim spieszę złożyć za tę wielką przysługę najszczerzą podziękę i wyrazy gorącej wdzięczności.

I. Korespondencja polsko-węgierska w sprawie zatargów granicznych na Orawie oraz zbiegłych kmieci. Odkąd Thurzonowie założyli na północnym pograniczu Górnych Węgier świetnie zorganizowane i urządzone «Państwo Orawskie», zakrojone na planową kolonizację puszczy podbeskidzkiej, zauważyć można masowe zbieganie poddanych z pogranicznych ziem polskich do nowo urządzonych dzierżaw węgierskiego pana. Zbiegostwo chłopów w pogranicznych terenach było niewątpliwie zjawiskiem powszechnym, zwłaszcza w czasach niepokojów wewnętrznych, buntów i ruchawek wszelakich. Proskrybowani szukali schronienia za granicą, a że praca ludzka była wysoko ceniona, więc zbiegowie znajdowali zawsze przytułek. Ale w sąsiedztwie Państwa Orawskiego objawy te przyjmują, zwłaszcza w początkach XVII w., charakter nie zwyczajny. Niewątpliwie wabikiem dla polskich osadników, których zresztą czekała w trudnym i niewdzięcznym terenie leśno-górskim ciężka praca, były korzystne warunki osadnicze, korzystniejsze widać niż u panów polskich, a przede wszystkim kilkunastoletnie lata wol-

nizny od danin i ciężarów, przyznawane osadnikom na surowym korzeniu. Pierwsze ślady takiego zbiegostwa kmieci polskich na Orawę występują już w r. 1566 tj. w niespełna 10 lat po objęciu Państwa Orawskiego przez Franciszka Thurzona (1556) i odtąd pojawiać się ono będzie chronicznie przez całe niemal stulecie. Uciekają na Węgry poddani panów Mikołaja Brandysa, Zygmunta Myszkowskiego, Dymitra Ogińskiego, Sebastiana Lubomirskiego, Kaspra Zebrzydowskiego, nade wszystko zaś poddani pana Mikołaja Komorowskiego, możnego dziedzica Państwa Żywieckiego, czleka gwałtownego i bezwzględniego w stosunku do poddanych, których srodcze uciskał. Uchodzą więc masowo chłopci z Żywiecczyny, Jordano-wszczyzny i Nowotarszczyzny do pana Thurzego, gdzie znajdowali łagodniejsze niż w Polsce warunki czynszowe i lżejsze robocizny, ściśle uregulowane i ustalone w «urbarzach» zamkowych, jakie wprowadziła i utrzymywała wzorowo urządzona gospodarka Państwa Orawskiego.

Zbiegostwo kmieci polskich na Orawę było powodem ostrych zatargów granicznych między Thurzonami Jerzym i synem jego Emerykiem a Mikołajem Komorowskim, które swój punkt kulminacyjny osiągnęły w latach 1616—1620, nie bez wpływu zapewne wypadków religijno-politycznych, rozgrywających się w owym czasie na Górnych Węgrzech. Najazdy, masowe porywania ludzi, zagarnianie bydła i trzody, puszczanie z dymem całych wsi na pograniczu, były na porządku dziennym. Gdy polubowne komisje nie osiągnęły celu, szły skargi do władz, do samego palatyna węgierskiego i kasztelana krakowskiego, wytaczano skargi na sejmach, ba uciekano się nawet do interwencji samych głów koronowanych, króla polskiego i węgierskiego. Rezultatem tych zatargów była obfita korespondencja, rzucająca ciekawe światło na te stosunki pogranicza, na problem prawa «międzynarodowego», na które obie strony nieraz się powołują, wreszcie na sprawę samej przyczyny zatargu, tj. zbiegostwa chłopów polskich na Węgry. W świetle tej korespondencji przybiera to zbiegostwo rozmiary wprost ogromne. Komorowski wspomina w jednym z listów o 400 swych poddanych pozostających u Emeryka Thurzona (nr. 43). Jest to, jak na owe czasy, cyfra znaczna, a trzeba zważyć, że i od

innych panów polskich zbiegali chłopci masowo. Kasper Zebrzydowski wyznaje w liście do tegoż Thurzona, że jeśli nie położy się kresu zbiegostwu jego poddanych, to z czasem grozi mu zupełne opustoszenie i upadek majątku (nr 34). Wiele też ciekawych szczegółów, dotyczących się osadnictwa Górnej Orawy, zawiera ta korespondencja (np. genezę osady Harkabuz i jej nazwy w związku ze sprawą ludzi «Harkabuzów» [= arkabuzier] zbiegłych z majątku Kaspra Zebrzydowskiego na Orawę, nr 31, 32).

Rzadko się zdarza wydawcy skompletować korespondencję w jakiejś sprawie tak szczęśliwie, jak to mnie się udało w tym wypadku. Przeważna część listów oryginalnych, pisanych przez Mikołaja Komorowskiego i innych panów polskich do Thurzonów i ich urzędników, wraz z jednym listem króla Zygmunta III do palatyna węgierskiego, znalazła się w Archiwum Zamku Orawskiego w fasc. 35 w dziale «Correspondentia diversorum magnatum et Sigismundi Regis Poloniae cum familia Thurzo racione controversiarum metalium cum nonnullis metalibus instrumentis 1601/1665» (Elenchus A. 753). W dziale tym znajdują się ponadto minuty (bruliony, koncepty) niektórych listów Thurzonów do panów polskich i swych urzędników. Dzięki uprzejmości dyrektorów Archiwum śp. M. Kubinyi'ego i inż. A. Kavuljaka miałem sposobność w czasie parokrotnego pobytu w Zamku zbadać i przepisać potrzebny materiał, przy czym p. Kavuljak był tak łaskaw przełożyć mi kilka listów pisanych w języku węgierskim. Brakujące tam bruliony oraz oryginalne listy królewskie i listy panów polskich w sprawie zatargów granicznych znalazły się niemal wszystkie w Węgierskim Królewskim Archiwum Państwowym w Budapeszcie w dziale Acta publica Thurzoniana (Elenchus A. 2702), tworzących część Archiwum Król. Węg. Kamery Nadwornej. Najwięcej tych listów znalazło się w fascykulach 98 oraz 13 nr 23, pojedyncze listy znalazły się także w fascykulach: 1, 2, 3, 4, 24, 25, 84. Przejrzałem je i wynotowałem w czasie pobytu w Budapeszcie w r. 1930, a pracownik poselstwa polskiego tamże p. dr Zb. Kościuszko nadesłał mi niektóre kopie i fotografie listów oraz przetłumaczył niektóre z węgierskiego, za co mu serdecznie dziękuję. Tym sposobem oba zbiory wzajemnie się dopełniły tak, że niemal

każdy list ma tu swoją odpowiedź lub swoje alegata, dzięki czemu każda sprawa poruszona w korespondencji posiada wyczerpujące oświetlenie. Dwa listy z XVI w. pochodzą z działu *Benignae Resolutiones*.

Do działu korespondencji weszło także kilka listów i aktów znalezionych przez wydawcę w Archiwum Narodowym (dawne Haus-Hof u. Staatsarchiv) w Wiedniu, w Archiwum Muzeum Narodowego w Turczańskim Św. Marcynie (zbiory Kohutha) oraz w Archiwum Państwowym w Krakowie.

II. Orawskie rejestry podatkowe z drugiej połowy w. XVI i pocz. w. XVII (*Dicae et portarum conscriptiones* ab A^o 1547).

Najdawniejszy znany przywilej soltysi dla polskich osad orawskich pochodzi dopiero z r. 1575 (zob. T. I nr 7). Jest to przywilej Katarzyny Zrinskiej dla soltysa Jabłonki; z kolei następny dla Podwilka przywilej pochodzi z r. 1585 (tamże nr 8 i 9). Aby zdobyć materiał wcześniejszy, który by mógł rzucić światło na początki osadnictwa Górnej Orawy, należało sięgnąć do spisów poborowych podatków zwanych *dica* i *porta* (*Conscriptio portarum comitatum Albensis, Aradiensis et Arvensis*, sygn. A. 2610 i 2611). Spisy te przechowane w Węgierskim Królewskim Archiwum Państwowym w Budapeszcie poczynają się dla Orawy dopiero od r. 1547, wyprzedzają zatem o lat prawie 30 wspomniany najstarszy dokument dla Jabłonki. Mają te spisy jeszcze i szereg innych ciekawych szczegółów związanych z osadnictwem, a mianowicie podają dla każdej osady jej właściciela oraz ilość dworzyszcz (*porta* = brama dworzyszcza, stanowiąca podstawę wymiaru podatku), a nadto głów, od których płacono po 1 fl. z wyszczególnieniem grup społecznych, opłacających te podatki. Ponieważ od r. 1547 wykazy te bieżą nieprzerwanie niemal z roku na rok, można przeto śledzić w nich rozwój osadnictwa, zwracając szczególną uwagę na pierwsze pojawienie się danej osady, a następnie ilość dworzyszcz i osadników, zmieniającą się z rozwojem względnie cofaniem się osadnictwa. Pragnąc zyskać odpowiednio szerokie tło dla poznania początków i rozwoju osadnictwa we wsiach polskich, podaliśmy ten materiał z lat 1547—1609 z ca-

lej Orawy, zestawiając go w okresie 1549—1578 w schematyczną tabelę (str. 92 i 93). Okazuje się, że aż do r. 1564 nie ma w tych spisach wzmianki o żadnej ze znanych wsi polskich. Dopiero w tym roku zjawia się po raz pierwszy jako placąca podatek Rabcza, w r. 1566 Jabłonka jako osada «noviter erecta» i Bukowinka (tj. Bukowina). W następnym roku 1567 jako «noviter erectae» wspomniane są już prócz Bukowiny: Podsarnie (o ile to jest Pod Zrnym?) i Sucha (Sucha Góra). Wyliczają te wsie nasze spisy jako wolne od podatków, czynszów i robocizn z powodu nie wygaśnięcia lat wolnizny, jaką obdarzano wsie założone na surowym korzeniu ze względu na ciężką pracę karczunku w lasach. Odtąd z każdym niemal rokiem przybywają nowe osady, których zasób w trzecim dziesiątku wieku XVII jest już niemal całkowicie rozbudowany, przy czym dokonywa się dyferencjacja w obrębie niektórych większych osad (Orawka rozpada się na cztery części, Lipnica, Rabcza i Zubrzyca na dwie itd.); potem zjawiają się już tylko cztery nowe osady (Wesołe, Bystre, Mutne, a na ostatku Nowoć). Chronologia ich założenia da się, po uwzględnieniu lat wolnizny, na podstawie tych spisów dla całego szeregu osad wcale dokładnie oznaczyć. Również gospodarczy rozwój tych wsi w świetle spisów podatkowych przedstawia się dość interesująco. Wystarczy zwrócić uwagę na smutne losy Polhory, która leżąc na samej granicy ulegała najazdom ze strony polskiej w czasie zatargów granicznych (str. 102 i 104; wzmianki o tym w korespondencji zob. na str. 13—4).

III. Inwentarze (urbaria) Państwa Orawskiego z w. XVII. Najcenniejszym śladem wzorowo urządzonej administracji gospodarczej Państwa Orawskiego są dochowane w Archiwum zamkowym inwentarze czyli urbarze majątków¹⁾.

1) Najstarszy inwentarz założony w r. 1619 przez sekretarza Zamku, Závodský'ego, pochodzi z czasów Elżbiety Czobor, wdowy po Jerzym Thurzonie, i syna ich Emeryka (Fac. 70 nr 1)²⁾. Nie

¹⁾ Takie przypuszczenie wyjaśnił w liście do mnie pisanym p. inż. Kavulják.

²⁾ Rkpis pap. folio, oprawny w XIX w., kart liczbowanych 147 i nie liczbowanych 14. Napis na okładce: I Urbarium I. Domini Arva

jest to zapewne pierwszy inwentarz Państwa Orawskiego, co też wyraźnie zostało zaznaczone w tytule (*Urbarium de novo correctum atque conscriptum*). Trudno przypuścić, aby pod znakomitymi rządami Jerzego Thurzona nie było już porządnego urbarza, który niestety się nie dochował. Być jednak może, że urbarz Závodský'ego sporządzony został na podstawie dokumentów sołtysich, które znalazły się w spuściźnie Jerzego Thurzona. Silne wszakże fluktuacje ludnościowe za jego rządów, liczny napływ zbiegłych z Polski poddanych, co wszystko znalazło tak żywy oddźwięk w ogłoszonej wyżej korespondencji, skłoniły niewątpliwie zarząd Państwa Orawskiego do założenia nowego, poprawionego i uzupełnionego inwentarza. Inwentarz zestawia pod każdą z osobna miejscowością czynsze i powinności zamkowe, osobno te, do których składania i pełnienia zobowiązany był sołtys imiennie podany, osobno zaś nałożone na siedlaków (*coloni*) i komorników (*inquilini*), których liczbę zarówno na gruntach sołtysa jak i na gruntach siedlackich (wedle ilości sesji) szczegółowo podaje. Ponadto często przytoczone są bliższe szczegóły dotyczące specjalnych ulg względnie innych źródeł dochodów, z powołaniem odpowiednich dokumentów, z których one wynikają.

Ogłaszając w wyjątkach ten inwentarz, podajemy tu naprzód dla całej Orawy schematyczne zestawienie głównych danych związanych z osadnictwem (str. 110), następnie zaś przytaczamy już dosłownie te partje inwentarza, które dotyczą osad polskich górali, należących do Państwa Orawskiego (str. 117—128). Tylko o ile niektóre szczegóły w powinnościach poddanych się powtarzają, podaje się je tylko raz, a w następnych wypadkach odsyła się do pierwszego zestawienia tekstu. Wreszcie zamieszcza się tu w wyciągu kilka instrukcyj dla burgrabiów i zarządców dóbr zamkowych z lat 1617—20, wpisanych na początku i przy końcu urba-

---

Czoboriano-Thurzovianum de Anno 1619 cum adnexa instructione pro officialato deserviente de Anno 1620. Fasc. 70 No I. Przy końcu właściwego urbarza data: Actum in arce nostra Bytchensi die 1 Januarii anno 1620 i podpisy oryginalne: Czobor Erzebeth mp. — Comes Emericus Thurzo mp.

rza (str. 128—9). Zabraniają one w szczególności wpuszczania do zamku Polaków (z obawy przed szpiegostwem) oraz, pod karą, przyjmowania w poddaństwo zbiegów z Polski, zwłaszcza od Komorowskiego, przepis pozostający niewątpliwie w związku z za-targami o zbiegostwo poddanych, które ilustruje wydana w czę-ści I korespondencja w tych sprawach. Niemniej ciekawy jest przepis grożący karami parafianom, należącym do kościoła luter-skiego w Jabłonce, którzy by korzystali z usług religijnych księży-
Polaków jakiegokolwiek wyznania (str. 120; por. str. 314).

W końcu podaje się tu z tego urbarza dyspozycję zamkową, dotyczącą przydziału hal w Tatrach i w Beskidzie z wyszczególnieniem liczby owiec wypasanych na tychże halach. Pokrywa się i dopełnia się ten wykaz z dystrybucją hal ogłoszoną w I to-mie niniejszego wydawnictwa z dokumentu Jerzego Thurzona z 20 sierpnia 1615 r. (nr 29, str. 46—8).

2) *Lustracja Litaśy'ego* z r. 1624 (Fasc. 74 No 1). Ze śmiercią Emeryka Thurzona zmienili się na Orawie i zamkowi urzędnicy. Nowi urzędnicy uznali za potrzebne uzupełnić urbarz z r. 1619 wykazem ról i imionami kolonistów. W tym celu prowi-zor Stefan Litaśy i kapitan Stanisław Sudorsky przewędrowali w r. 1624 całą Orawę od dziedziny do dziedziny i spisali wszystkie role (rale) oraz siedlaków i komorników osiadłych na tych ro-lach¹⁾. Lustracja ta różni się od poprzedniego urbarza i tym, że zredagowana została w języku słowackim²⁾.

Dla osadnictwa Orawy, a w szczególności terenu nas tu przede wszystkim obchodzącego, zasiedlonego przez polskich górali, przed-stawia lustracja z r. 1624 interes pierwszorzędny. Mamy możliwość poznać bezpośrednio, niejako osobiście, gazdów zamieszkujących poszczególne osiedla, których nazwy urobione również od imion ludzi, należących często do poprzednich generacji, rzucają we wsiach niedawno założonych, do których należą podbeskidzkie wsie polskie, cenne światło na pierwszych tych osiedli założycieli. Jest

¹⁾ Na podstawie informacji inż. Kavuljaka.

²⁾ Rpis pap. folio, nie oprawny, kart 28 nie liczbowanych, pisany drobnym pismem dość niewyraźnie, ręką drżącą, która czyniła później dopiski.

tu przede wszystkim materiał niezwykle ważny dla onomastyki, pozwalający nam rozpoznać etniczną przynależność osadników i odróżnić elementy napływowe od tubylczych. Z tego też względu nie ograniczyliśmy się do wsi podbeskidzkich, ale opublikowaliśmy pełny inwentarz dla całej Orawy, wychodząc z założenia, że skorzysta zeń nie tylko badacz polski, zainteresowany przede wszystkim zasięgiem osadnictwa polskiego elementu, ale i badacz osadnictwa słowackiego, wołoskiego czy ruskiego. Jeśli bowiem chodzi o osadnictwo polskie, to na pierwszy rzut oka daje się w tym spisie z r. 1624 stwierdzić o wiele szerszy zasięg elementu polskiego na Orawie niż to miało miejsce w okresach późniejszych i niż to ma miejsce dzisiaj.

Wydając lustrację Litaśy'ego, winienem wyrazić specjalną wdzięczność p. dyr. Józefowi Geburze, którego odpis, sporządzony jeszcze w r. 1930, był podstawą niniejszego wydania. Został on poddany przeze mnie sumiennemu skolacjonowaniu z p. inż. Kavaljakiem, który ponownie był łaskaw skolacjonować tekst w korekcie z p. Geburą. Miejsca nieczytelne lub uszkodzone uzupełniło się wedle następnego z kolei urbarza węgierskiego z r. 1626, z którego też podało się w nawiasach brakujące w urbarzu Litaśy'ego nazwy niektórych ról.

3) Urbarz węgierski z r. 1626 (Fasc. 70 No 3). Po śmierci Elżbiety Czobor, gdy zarząd Państwa Orawskiego objął dyrektor Stefan Illésházy, rodowity Madziar, trzeba było dla urzędowych potrzeb tego dyrektora sporządzić nowy egzemplarz urbarza zredagowany w języku madziarskim¹⁾. Za podstawę tego urbarza z r. 1626 wzięto oba poprzednie inwentarze, łaciński z r. 1619 i słowacki z r. 1624. Sporządził go urzędnik madziarski, który nie znając dobrze języków słowiańskich, niejednokrotnie je poprzekręcał. Pomimo jednak zmadziaryzowania pisowni nazw i imion ma przecież ten urbarz tę zaletę, że jest pięknie i czytelnie pisany, pozwala też brakujące w lustracji Litaśy'ego nieczytelne czy brakujące słowa zrekonstruować.

¹⁾ Rpis pap. folio, oprawny w XIX w. w tekturę, liczy 183 stron liczbowanych, z napisem na okładce: *Urbarium honorum et pertinentiarum Arcis Arva conscriptum in anno Domini 1626 cum repertorio.*

Ponieważ urbarz ten w zasadzie nie przynosi nic więcej ponadto, co zawierały dwa poprzednie urbarze, mogliśmy go tu śmiało pominąć, wprowadziwszy zeń tylko pewne uzupełnienia do lustracji Litaśy'ego.

4) *Urbarium renovatum* z r. 1677. Gdy w r. 1676 dyrektorem Zamku Orawskiego został Juraj Erdödy, założono nowy urbarz. Urbarz ten dochował się w Archiwum zamkowym w dwóch egzemplarzach, z których jeden (Fasc. 70 No 2) nie datowany jest oryginałem z r. 1677, na którym inna późniejsza ręka wprowadziła pewne zmiany i dodatki ¹⁾. Ten oryginał przepisano wraz z wspomnianymi uzupełnieniami w r. 1684 dla prowizora zamku Macieja Revitszky'ego, przy czym wprawiono przy końcu tej kopii część kart urbarza oryginalnego. (Fasc. 70 No 4) ²⁾.

Inwentarz ten różni się swym układem i treścią od poprzednich tym, że ma podział wedle parafij (luterańskich), nie podaje imion, tylko ilość siedlaków i komorników, przytacza szczegółowo powinności każdej osady, osobno sołtysie a osobno siedlackie, wreszcie, co najważniejsze, zawiera mniej lub więcej dokładne opisy granic poszczególnych gmin, oparte przeważnie na opisach z przywilejów sołtysich.

Ogłasza się tu ten inwentarz tylko w wyciągu, podając dla całej Orawy zestawienie wszystkich wsi wedle podziału na para-

---

¹⁾ Rpis pap. folio, opr. w XIX w. w tekturę, zdefektowany, liczy kart 15—60 i 93—129. Tytuł urbarza: *Urbarium I. Domini Arva per comitem Georgium Erdödy confirmatum sine dato*. Początku brak, zaczyna się od karty 15. Brakujące karty 1—11 oraz 72—82 znajdują się wprawione przy końcu urbarza z r. 1677.

²⁾ Rpis pap. folio, oprawiony współcześnie w skórę, liczy składek (po 2 karty) 80 tj. kart 160. Tytuł urbarza: *Urbarium renovatum seu nova conscriptio bonorum et pertinentiarum Arcis Arva sub directoriatu Illmi dni comitis Georgii Erdödy de Menyorekerék... mediante ad id deputatorum suorum ex consensu totius inclytae censurae Weliczne, die 4 may A. 1677. Przy końcu na karcie 180 v. notatka: *Pariatum per me Joannem Gribko in gratiam gen. et nobil. dni Matthiae Revitszky de eadem Arcis et Bonorum Arva provisoris Anno a partu Virginis 1684 die 17 mens. Novembris*. Dosłownym odpisem tego urbarza jest egzemplarz Fasc. 70 Nr 5, spisany na 51 kartach folio.*

fie ze wskazaniem ilości gospodarstw siedlaków (coloni) i komorników (inquilini). Dla gmin zaś Górnej Orawy, zasiedlonych przez polskich górali, i sąsiadujących z nimi osad słowackich podano także opisy granic (metae).

W Archiwum Zamku Orawskiego znajdują się jeszcze późniejsze urbarze, których już w tym wydawnictwie nie uwzględniono¹⁾, ile że pochodzą z czasów, gdy osadnictwo na Orawie było już w swym głównym zrębie ustabilizowane, tak, że nawet katastrofa z r. 1683, tj. spustoszenie Orawy przez kuruców Thököly'ego a zwłaszcza przez wojska litewskie, zdążające tędy w sukurs królowi Janowi III Sobieskiemu, nie zdołały już naruszyć struktury osadniczej Orawy, a w szczególności wsi podbeskidzkich. W r. 1686 opracowano na Zamku nowy urbarz, t. zw. Urbarium renovatum (Fasc. 70 No 6), rejestrujący szkody wyrządzone w tych wojennych czasach poszczególnym gminom orawskim i obniżający im z tego powodu powinności²⁾.

IV. Materiały do życia religijnego na Górnej Orawie z w. XVII/XVIII.

1. Młode osadnictwo na Górnej Orawie, w którym żywioł polski, napływający tam w drugiej połowie XVI i w początkach XVII w., odegrał tak wybitną rolę, doznało niebawem silnego wstrząsu na tle walk religijnych, jakie ogarnęły całe ówczesne Górne Węgry. Panowie Zamku Orawskiego, znakomici zresztą or-

¹⁾ Należy tu urbarz dochowany w kopii z r. 1835 (Fasc. 1 No 12) a zatytułowany: *Paria Urbarii Bonorum Arcis Arva 1602*. Drugi egzemplarz tej kopii znajduje się w Węgierskim Król. Arch. Państw. w Budapeszcie pod sygn. A. 2573. Nie może to być urbarz z r. 1602, ale chyba z r. 1682, gdyż są tam już osady, które powstały dopiero w drugiej poł. XVII w., np. Mutne założone w r. 1663, natomiast brak jeszcze Nowoci założonej w r. 1691. Podpisani tam przy końcu Jan Makoviczsky, Mikołaj Medwedzky iud. nob. comit. Arva i Aleksander Abbaffy assessor comit. Arva występują w latach 1660—1680 (zob. indeks do niniejszego wydawnictwa).

²⁾ Zużytkowałem ten inwentarz w pracy mojej pt. *Udział wojsk litewskich Sobieskiego w kampanii r. 1683* (Ateneum Wileńskie t. IX 1934). Toż po słowacku w *Sborniku slov. muzeal. spoloč. t. XXVIII/IX 1933—4*.

ganizatorowie kolonizacji puszczy podbeskidzkiej, dali posłuch nowinkom religijnym i sami stali się gorliwymi propagatorami luteranizmu wśród swoich poddanych, usiłując narzucić im nową wiarę w myśl znanej zasady «cuius regio eius religio»¹⁾. Jerzy Thurzo na religijnym zjeździe w Żylinie w r. 1610 zaprowadził protestantyzm w Państwie Orawskim i dokonał podziału kościoła luterńskiego tamże na superintendentury. Założył na Orawie nowe fary i przydzielał do nich poszczególne osady, każąc im wyznawać wiarę luterńską. Lud orawski, przywiązany gorąco do katolicyzmu, którego ostoją był cudowny obraz Matki Boskiej Częstochowskiej w kościele w Trzcianie, oparł się jednak nakazom swoich panów i szukał pociechy u księży przybywających z Polski, niosących tu ludowi pociechę religijną. Instrukcje jednak wydane przez panów Zamku swoim urzędnikom, jak to wspomnieliśmy już przy opisie urbarzy, nie pozwalały dopuszczać w granice Państwa Orawskiego polskich księży i groziły karami tym, co szukali u nich posług religijnych. Najsilniejszy opór nowinkom i ich propagatorom stawili polscy górale na Orawie, którzy przynieśli z sobą z katolickiej Polski głębokie umiłowanie swej wiary. Przeciwno nim zwróciły się więc w okresie największego napięcia walk religijnych w dobie wojny 30-letniej i powstań górnowęgierskich najśrodsze represje i prześladowania ze strony panów Zamku Orawskiego, zwłaszcza odkąd ten Zamek przeszedł w ręce protestanckiej rodziny Thökölych. Katolicy orawscy w tym boju o wiarę zwracali oczy na Habsburgów jako na swych królów, ale gdy ci nie wykazywali dostatecznej siły wobec panów węgierskich, całą swoją nadzieję skierowali ku Polsce, w której pomimo skołatania walkami wewnętrznymi i klęskami wojennymi, duch katolicki nie tylko nie upadał, ale wzrastał w siłę, tak że mógł oddziaływać czynnie i poza granicami państwa. W czasie, gdy na tronie polskim zasiadł nieszczęśliwy król Jan Kazimierz, katolicyzm polski na Podhalu wystąpił do akcji kontrreformacyjnej na pograniczu oraw-

¹⁾ Por. bardzo ciekawą rozprawę ks. Matúša Pajdušáka pt. Ná-kres k reformácii v Orave (Kultúra, roč. III, Trnava 1931 nr 10 i 11 oraz odbitka). Rozprawa ta jest oparta głównie na wydanym poniżej protokole.

skim, głównie na terenie podbeskidzkim wśród polskich górali. Akcja wyszła od księży polskich z Podhala, a spośród nich na czoło wybija się tu jasna postać ks. Jana Szezechowicza z Ratułowa na Podhalu, który jako prepozyt kościoła św. Michała Arch. w Valko oraz vicearchidiakon i paroch wszystkich katolików na całej Orawie, przy pełnym poparciu węgierskiego kleru katolickiego oraz samego cesarza Ferdynanda III znajduje oparcie na dworze rodziny Platych w Cimhowej, odwiecznych wrogów panów Zamku Orawskiego, i stąd rozpoczyna ok. r. 1647 swą akcję katolicką na Orawie (por. w tym wydawnictwie tom I nr 45, 47, 86, t. II nr 44 a, 45 b). W r. 1650 buduje kościół w Orawce (Orawka pod Spytrowskim), do którego cesarz Ferdynand funduje dwa dzwony, a obdarzony przez cesarza listem ochronnym rozwija wśród katolików orawskich przy pomocy polskich księży najżywszą działalność misyjną. Swego głównego współpracownika, ks. Wojciecha Borowicza, osadza w Rabczycach, gdzie również stawia kościółek katolicki.

Akcja misyjna polskich księży na Orawie wywołała ostre represje ze strony panów Zamku Orawskiego i jego urzędników, którzy zamierzając zdusić ją w zarodku, uciekają się do srogich prześladowań ludu katolickiego. Skutecznym środkiem ku temu celowi miała być banda łotrzyków pod wodzą Matusza Klinowskiego z Rabczyc, która dopuszczała się na ludności katolickiej Górnej Orawy niesłychanych gwałtów, napadów, rabunków i mordów, a nawet poważyła się zaatakować orszak króla polskiego Jana Kazimierza, gdy ten z końcem r. 1655 uchodził przed Szwedami przez Orawę na Spisz, przy czym złupiła jego tabory. Ofiarą zbiorów Klinowskiego padł także ks. Borowicz z Rabczyc, którego ciężko poraniono siekierą.

Złamany tą nadludzką walką ks. Jan Szezechowicz zmarł d. 25 maja 1659 r., pozostawiwszy ogłoszony w I tomie wspomniany testament (nr 48), a następcą jego został ks. Wojciech Zagórski. Gdy skargi pokrzywdzonych i poszkodowanych przez bandę Klinowskiego poddanych orawskich wnoszone do Zamku nie odnosiły skutku, katolicy orawscy za sprawą ks. Zagórskiego zwrócili się do królewskiego sądu nadwornego, z którego ramienia wydelegowany sędzia Franciszek Nádasdy polecił prepozytowi spi-

skiemu, Janowi Pálfalvy'emu, zebrać zeznania świadków w sprawie gwałtów popełnianych na katolikach w Orawie. Prepozyt porучzył zebranie tego materiału kanonikom Marcinowi Solcsanyi'emu, który wraz z Andrzejem Platym, panem Cimhowej, przystąpił do przesłuchania świadków. Protokoły tych zeznań, składanych pod niesłychaną presją ze strony urzędników zamkowych, dochowały się w protokołach Kapituły Spiskiej, a w szczególności w księdze *Protocollon ab anno 1628 ad annum 1663* na fol. 62'—93' pod tytułem: *Arvensis inquisitio a. 1659 ad instantiam parochi catholicorum*¹⁾.

Komisja wyznaczona do badania świadków przeprowadziła swą pracę w trzech parafiach katolickich Orawy: w Orawce, Rabczycach i Trzcianie, powołując cały szereg osób tak ze strony katolików jak i protestantów z poszczególnych wsi i zadając im odpowiednie pytania, spisując dokładnie ich odpowiedzi. Pierwsze z tych pytań przedstawia dla niniejszego wydawnictwa, poświęconego zagadnieniu osadnictwa na Orawie, pierwszorzędny interes naukowy. Brzmi ono: ile we wsi jest osiedli (ról) siedlackich a ile soltysich, ile w każdym osiedlu jest gazdów (*patres familias*), ile każde osiedle liczy mieszkańców, z tych ilu katolików a ilu luteranów. Odpowiedzi na te pytania zawierają więc dokładną statystykę każdej wsi, podając nazwy poszczególnych ról i imiona siedzących na nich gazdów, podobnie jak urbarz Litaśy'ego, a ponadto jeszcze liczbę ogółu mieszkańców dla każdej roli i dla całej wsi. Zestawienie tego materiału ze starszą o 25 lat, czyli o jedną generację, lustracją z r. 1624 rzucić może na stan i rozwój osadnictwa oraz całego szeregu związanych z nim problemów na terenie Górnej Orawy światło bardzo ciekawe. Można śledzić, jak kształtują się i zmieniają nazwy ról, jak narasta i ulega ewolucji skład osobowy poszczególnych osiedli, jak się na tym tle zachowują i rozwijają elementy etniczne i — co nas tu przede wszystkim interesuje — element polski.

¹⁾ Jest to księga folio, oprawna w tekturę obleczoną w stary pergamin ze śladami psalterza, liczy kart 317 liczbowanych. Na grzbiecie okładki u góry napis: *Protocollon etc.* jak wyżej, przy końcu księgi *Index registum.*

Obok tego znaczenia dla rozwoju osadnictwa i stosunków społecznych przedstawia wydany tu protokół zeznań świadków dużą wartość dla poznania ówczesnych stosunków obyczajowych wsi orawskiej. Czyta się to źródło jak powieść, i to powieść nie fantastyczną, ale na rzeczywistych zdarzeniach z życia w tych burzliwych czasach opartą. Występują tu oryginalne i ciekawe typy gorliwych zelantów obok zupełnych bezbożników, ludzi zacnych i świątobliwych obok łotrów i zwykłych zbójników; na tym tle wyrastają z jednej strony postacie prawdziwych świętych, jak ks. Sczechowicz i ks. Borowicz, z drugiej strony krwawy herszt bandy zbójnickiej, Matusz Klinowski, co na króla się porwał, ale przed ks. Sczechowiczem miał wielki respekt. Jak wspaniale w tej atmosferze walk religijnych jaśnieje kult ludu orawskiego, tak polskiego jak słowackiego, dla trzciańskiej Matki Boskiej Częstochowskiej, którą z pożaru luteranin z narażeniem życia, poniechawszy ratunku własnego płonącego domu, wynosi z kościoła i ocala.

A wszystko to dzieje się na terenie polskiej przeważnie Orawy. Protokół zawiera zeznania świadków następujących wsi góralskich: Bukowina-Podszkle, Harkabuz, Podsarnie, Podwilk, Orawka, Jabłonka, Piekielek, Zubrzyca Górna i Dolna, Lipnica Górna i Dolna, Rabczyce, Polhora, Sihelne, Wesele, Mutne, Klin Zakamienne, Chyżne, Głodówka i Sucha Góra. Z osad dziś słowackich przesłuchano tylko mieszkańców Brezowicy i Witanowej oraz kilka osób z Trzciany.

Ogłaszając niniejszy dokument, złożyć muszę serdeczną podziękę ks. Matúšowi Pajdušákowi, który go w całości dla mnie raczył przepisać, ułatwiając mi tym ogromnie zadanie, gdyż pozostała mi jedynie czynność skolacjonowania odpisu z oryginałem, co też w r. 1933, w czasie pobytu w Kapitulie Spiskiej, dopuszczony do Archiwum tejże dzięki życzliwości J. E. Najprzew. Ks. Biskupa Spiskiego Jana Vojtašáka oraz śp. kanonika Rolnego, mogłem osobiście wykonać.

2. Pewne uzupełnienie powyższego źródła do dziejów życia religijnego i kulturalnego na Orawie w w. XVII stanowią w i z y t a c j e kościelne. W czasie pobytu w Kapitulie Spiskiej starałem się dotrzeć przede wszystkim do wizytacyj katolickich, niestety poszu-

kiwania moje, prowadzone zresztą w trudnych warunkach pracy, nie dały rezultatu. Nie dotarłem w szczególności do wizyty Joachima Łużeńskiego kanonika ostrzyhomskiego i archidiacona nitrzańskiego z r. 1648¹⁾). Znalazł się tylko pod sygnaturą Scr. 11° Fasc. 6° Nro 92° fragment z wizytacji kanonicznej ks. Jana Ratułowskiego (= Sczechowicza) z 30 maja 1656 r., wydany już drukiem przez J. Hradzky'ego w *Additamenta ad initia progressus ac praesens status capituli ad S. Martinum de monte Scepusio... constituti*²⁾), wobec czego tej wizytacji tu się nie powtarza. Wizyt z XVIII w. (Ghilanyi'ego z r. 1702 i Zichy'ego z r. 1713) nie poszukiwałem ze względu na ich późne już pochodzenie.

Za to obfitym okazał się plon wizytacyj luterzańskich, które zachowały się w bibliotece kościoła ewangelickiego w Bratysławie, gdzie je zebrał i przepisał swego czasu dyr. Józef Gebura z Trzciany i z największą gotowością oddał mi do dyspozycji, za co mu szczerze wyrażam podziękowanie. Wizytacje luterzańskie dokonane przez superintendentów Lanyi'ego, Hodikiusa i Kalinkę obejmują okres czasu od 1611—1666 r. W szczególności wizytacja (kopia?) Joachima Kalinki z lat 1647—1666 znajduje się w silnie zdefektowanym dziś (luźnym) rękopisie w Archiwum Kapituły Spiskiej. Tekst poniższy tej wizytacji pochodzi z kopii zachowanej w Senioralnym Archiwum w Dolnym Kubinie a udzielonej mi łaskawie przez p. Geburę. Ograniczyliśmy się tu tylko do wizytacji kościołów z terenu zamieszkałego przez polskich górali. Materiał ten przynosi nie tylko szereg cennych danych związanych z kultem religijnym, ale i ze stosunkami społeczno-gospodarczymi na Orawie.

Problem religijny na Orawie wymagał uzupełnienia jeszcze w jednym kierunku. Widzieliśmy, jaką rolę w dziele rekatolizacji Orawy odegrał kler polski. Nasuwało się mimowoli pytanie, czy i jaka rola przypadła w tym dziele zakonowi w Polsce, który w pierwszym rzędzie był powołany do pracy misyjnej, tj. jezuitom.

¹⁾ Pisze o niej ks. M. Pajduśák w cyt. rozprawie str. 9 (odb.). Wzmianka o tej wizycie w protokole zeznań świadków z r. 1659 ob. w tym wydawnictwie na str. 243/4.

²⁾ Szepesváralja 1903—4. Str. 521—7. Hradzky mylnie nazywa tego wizytatora Ratilonszky zamiast Ratułowski.

Z «Dziennika spraw domu zak. oo. jezuitów u św. Barbary w Krakowie», prowadzonego wiele lat przez ks. Jana Wielewickiego T. J.¹⁾, wiemy, że już w pierwszej połowie XVII w. polskie misje jezuickie zapuszczały się w góry karpackie na pogranicze węgierskie i pracowały nad podniesieniem moralnym i religijnym na pół dzikich pasterzy, tkwiących niemal w pogaństwie, którzy koczowali po lasach i halach beskidowych²⁾. Czy jezuita docierali już wtedy do nowo założonych osad górali polskich na Orawie, zapiski te nie wspominają, jakkolwiek wzmiankują o tym, że jeździli oni niekiedy przez Orawę na Węgry³⁾. Nie wydany też dotąd koniec «Dziennika» ks. Wielewickiego z lat 1631—39 nie dozwala w tym względzie na ostateczne wnioski⁴⁾. Dopiero z samego początku XVIII w. znalazło się źródło, które potwierdza w całej pełni domysł, że jezuitów polskich nie mogło braknąć i na Orawie w tym momencie, kiedy katolicyzm zaczął się tam budzić do nowego życia i zdobywać dla siebie utracone w XVII w. stanowisko.

W czasie największego rozstroju wewnętrznego, jaki rozdzierał Orawę pod względem społecznym i religijnym w początkach XVIII w., gdy dogasające powstanie Rakoczego i jego soldateski (kuruców) dało się we znaki wszystkim stanom na Orawie, w chwili, kiedy t. zw. komisja Rakoczowska przystąpiła do dzielenia kościołów, zborów i szkół między katolików i luteranów na zasadzie «*beati possidentes*»⁵⁾, wybrali się na Orawę w początkach r. 1706 dwaj jezuita krakowscy z domu św. Szczepana, aby tam apostołować przez 14 tygodni, od środy popielcowej do Zielonych Świątek. Pomimo szczelnego zamknięcia granicy i licznych niebezpieczeństw dotarli oni do ludności polskiej na Orawie, która

¹⁾ Wydane częściowo w *Scriptores Rerum Polonicarum* w t. VII, XI, XIV i XVII.

²⁾ Tamże t. XVII str. 314 oraz ks. Załęski St. T. J., *Jezuici w Polsce* t. IV (Kraków, 1905) str. 293.

³⁾ Tamże str. 333.

⁴⁾ Że jednak istniały misje jezuickie na Orawie po upadku Thököly'ego, świadczy niżej wydana Relacja misjonarza jezuickiego z r. 1706 (ob. w tym wydawnictwie str. 326), który nawet wymienia nazwisko misjonarza w osobie ks. Kazimierza Gałęzkiego.

⁵⁾ Por. Kavulják A., *Hrad Orava* str. 198.

w kościołach swych polskie śpiewała pieśni i polskich kazań chętnie słuchała, i rozpoczęła pracę duchowną, katechizacyjną i spowiedniczą wśród tej zaniedbanej i zbiedzonej ludności. Superior misji (niestety nie podpisany) spisał rodzaj pamiętnika, który ciekawe światło rzuca na stosunki, jakie panowały wówczas wśród ludu orawskiego. Rękopis, na który zwrócił uwagę historyk zakonu jezuitów, ks. Załęski¹⁾, odnalazł się w Archiwum oo. jezuitów w Hadze. Dzięki łaskawemu pośrednictwu ks. dra Stanisława Bednarskiego T. J. udało nam się uzyskać fotograficzne zdjęcie tekstu, przy którego pomocy ten ciekawy pamiętnik z pewnymi skróceniami został tu wydany.

V. Uzupełnienia do tomu I i II. Wydawnictwo niniejsze było już gotowe w r. 1937, gdy dzięki życzliwej pamięci miłośników Orawy zaczęły napływać do teki wydawcy nowe ciekawe materiały, dotyczące jej dziejów.

Przede wszystkim jako uzupełnienia do tomu I dokumenty. Prof. Długopolski z Krakowa zwrócił moją uwagę na mandat króla Zygmunta III z r. 1593 w sprawie drogi myślenickiej z Polski na Orawę (nr 10 a), p. dyr. Gebura nadesłał mi dokument Jerzego Thurzona dla sołtysa w Harkabuzie z r. 1597 (nr 15 a), parę nowych aktów do ks. Jana Szczehowicza (nry 44 a, 45 a i b, 54 a) oraz dokumentów, tyjących się zaginionej osady Bystrej w Orawicach (nry 50 a i b, 52 a). Sam też znalazłem dwa akty orawskie: z lat 1612 i 1667 (nry 15 a i 62 a).

Do tomu II pozyskałem następujące materiały uzupełniające:

1. Korzystając z wypożyczenia do Komisji Historycznej Polskiej Akademii Umiejętności z Muzeum Ziemi Żywieckiej w Żywcu autografu dzieła Andrzeja Komonieckiego, wójta żywieckiego, p. t. «Chronographia albo dzieiopsis żywiecki 1704», którego wydanie przygotował dr Stanisław Szczotka²⁾, dokonałem za jego życzliwą zgodą wyboru zapisków, odnoszących się do Orawy.

¹⁾ Załęski Stan. ks. T. J., *Jezuici w Polsce* t. IV, str. 472.

²⁾ Tom I tego wydawnictwa, obejmujący czas do r. 1704, ukazał się w Bibliotece Żywieckiej nr 1 w Żywcu 1937.

2. Ciekawe światło na sprawę zbójnictwa w Beskidzie rzucają Akta złoczyńców miasta Żywca z lat 1589—1782, przechowane w rękopisie Biblioteki Jagiellońskiej nr 1106. Zbójnictwo to, nie uznając granic politycznych, czerpało swe elementy zarówno z polskich jak i węgierskich terytoriów. Niejeden też zbójnik z Orawy brał udział w wyprawach łupieskich tych band, grasujących na pograniczu orawskim, stąd podany tu w wyciągach materiał może być także cenny do kwestii stosunków społecznych, osadniczych i kulturalnych na Orawie.

3. Wyciągi z Laudów Oświęcimskich i Zatorskich z lat 1649—1670, znajdujących się w rękopisie nr 460 Biblioteki Krasińskich z Warszawy (odpis, z którego korzystamy przy niniejszym wydaniu, w zbiorach Komisji Historycznej P. A. U.) rzucają jaskrawe światło na kwestję masowego zbiegostwa chłopów z tych księstw do pogranicznych obcych krajów, do Węgier, na Śląsk i Morawy. Cyfry przytoczone w Laudum Oświęcimskim z r. 1673 (księga grodzka oświęcimska w Archiwum Państw. w Krakowie nr 245) są wprost rewelacyjne: w samym Państwie Żywieckim naliczono półtrzecia tysiąca ludzi, którzy uszli do Węgier i na Śląsk. Ziemie bezpośrednio sąsiadujące z tym Państwem, Orawa i Śląsk Cieszyński, otrzymały nowy zastrzyk elementu polskiego, a na te zbiegostwa uskarżają się wszystkie wspomniane lauda, tak że proces, który wystąpił z taką siłą na przełomie XVI/XVII w. w świetle korespondencji panów polskich z węgierskimi, wcale nie stracił na sile w ciągu wieku XVII, jak lauda powyższe dowodzą.

4. Nowoczesna metoda badań osadniczych, a w szczególności badań nad pierwotnym ustrojem gruntowym, coraz częściej posługuje się mapami katastralnymi oraz mapami i księgami gruntowymi. Prace osadnicze prof. Fr. Bujaka, śp. Potkańskiego i dra F. Persowskiego, a zwłaszcza, jeśli chodzi o teren górski, znakomite studium prof. Kazimierza Dobrowolskiego «Dzieje wsi Niedźwiedzia»¹⁾, wykazały dużą wartość tego materiału

¹⁾ Studia z historii społecznej i gospod. poświęcone prof. F. Bujakowi, Lwów 1931 i odbitka. Por. też tegoż autora cenne studium

dla kwestii rozwoju osadnictwa. Prof. Dobrowolski stwierdził, że ustrój gruntowy wsi Niedźwiedzia w Gorcach potwierdza w całej rozciągłości konserwatyzm pierwotnych ustrojów oraz wartość współczesnego układu gruntowego dla odtworzenia form dawnych¹⁾. Nasuwało się więc pytanie, czy zjawisko to da się zauważyć na analogicznym, beskidzkim terenie osadniczym na Orawie. Już pobieżne rozejrzenie się w tym materiale potwierdziło ten domysł w zupełności i skłoniło mnie do zebrania i sporządzenia szkiców z map katastralnych i gruntowych oraz spisów nazw gruntowych z towarzyszącymi tym mapom protokołów, i to możliwie dla wszystkich polskich wsi góralskich na Orawie. Sprawę skompletowania tego materiału utrudniała ta okoliczność, że badany obszar leżał w obrębie granic dwóch państw, Polski i Czechosłowacji, przy pomocy jednak zacnych i uczynnych osób powiodło się i te trudności pokonać.

Materiał z polskiej części Orawy nadesłał mi życzliwie p. Franciszek Pater, urzędnik sądowy w Czarnym Dunajcu, pracujący przy Komisji do zakładania ksiąg gruntowych dla gmin orawskich. Są to szkice z map hipotecznych i katastralnych wraz z dotyczącymi wykazami nazw gruntów i ich części. Takież sam materiał z czechosłowackiej części Orawy otrzymałem za łaskawym pośrednictwem zawsze ochotnie spieszącego mi z pomocą p. dyr. Gebury z urzędów hipotecznych w Trzcianie i Namiestowie oraz z urzędu katastralnego w Dolnym Kubinie.

Szkice i wykazy hipoteczne pochodzą z lat 1860—62, mapy katastralne natomiast są o 10 lat późniejsze, założone w latach 1870—72. W zasadzie są one z sobą zgodne, zwłaszcza jeśli chodzi o ogólny obraz układu gruntów, natomiast w szczegółach dotyczących nazw gruntów i parcel zachodzą między nimi niekiedy różnice wynikłe stąd, że inni robili to ludzie. W wydaniu niniejszym zawsze zaznaczono, z jakiego źródła dany wykaz pochodzi. Ponieważ protokoły hipoteczne i katastralne sporządzali urzędnicy węgierscy i podawali je w pisowni madziarskiej, zachodziła uzasad-

o Najstarszym osadnictwie Podhala (Badania z dziejów społ. i gosp. pod redakcją prof. Bujaka nr 20 Lwów 1935).

¹⁾ Dzieje wsi Niedźwiedzia str. 484(6).

niona obawa, że nazwy zostały w niejednym wypadku przekręcone lub podane w brzmieniu nieścisłym. Aby więc uniknąć możliwych błędów, uprosiłem p. dra Augustyna Steffena, fachowego lingwistę, aby na miejscu sprawdził wszystkie nazwy i zapisał je tak, jak dziś brzmią w ustach ludu. Pan Steffen był laskaw przejść całą Górną Orawę, zamieszkaną przez polskich górali, po obu stronach granicy, i posprawdzać wszystkie nazwy, które spisał w gwarze ludowej ściśle wedle zasad językoznawczych, przy czym okazało się, że dawne wykazy hipoteczne czy katastralne dość często nie były wyczerpujące, tak że zebrany przezeń na miejscu materiał onomastyczny jest nie tylko poprawniejszy, ale i o wiele bogatszy od węgierskich spisów. Za ten trud i pomoc naukową wyrażam p. drowi Steffenowi gorącą podziękę. W wydaniu poniższym wszędzie starałem się zaznaczyć stan dzisiejszy i podać nazwy w brzmieniu ustalonym przez dra Steffena, tylko nie w pisowni gwarowej, lecz w literackiej, przy czym niekiedy wyłoniły się tu wątpliwości językowe, które jednak dla historyka osadnictwa i socjologa są bez znaczenia.

We wszystkich gminach orawskich (tak po tej, jak i po tamtej stronie granicy) występuje ustrój gruntowy oparty o zasadę łąnów leśnych, t. zw. ról, po słowacku «ral» (niem. Waldhufen)¹⁾, w przeciwieństwie do ustroju niwowego, przeważającego na Spiżu i na Podhalu²⁾. Ponadto spotykamy się na Orawie z dalszym podziałem ról na sznury. Poza rolami, których posiadaczami byli dawni chłopci pańszczyźniani, są w gminach orawskich jeszcze grunta ziemiańskie (kurialne), sołtyskie, dalej działki leśne, pastwiskowe, zagrody, bory-torfowiska, t. zw. odumiarki czyli przymiarki, mające własne nazwy jako całość; niekiedy jeszcze ich dalsze części i parcele mają swoje oddzielne nazwy. Różnica między «sznurem» a «działką» jest ta, że sznur jest zawsze częścią roli ziemiańskiej czy sołtystwa, a działki są to pozostałe po podziale gruntów wsi na role mniejsze lub większe skrawki czy polacie

¹⁾ Analogicznie do ustroju gruntowego wsi Niedźwiedzia, zob. Dobrowolski, o. c., str. 484 i nast.

²⁾ Dobrowolski, Najstarsze osadnictwo Podhala, l. c.

ziemi, leżące poza terytorium ról i głównych gruntów, jako to łąki, lasy, pastwiska czy nieużytki. Zdarza się, że taka działka jest też wzięta pod uprawę i wtedy nazywają ją sznurem, mimo że w wykazie ról i ich sznurów nie figuruje, lecz oznaczona jest jako działka. Przy dalszych podziałach zdarza się dzielenie sznurów na «pólsznurki». Zresztą zmiany i fluktuacje w obrębie ról i sznurów są do dziś dnia na porządku dziennym: niektóre sznury zmieniają się z czasem w role, role spadają znów do rzędu sznurów, sznury przechodzą z jednej roli do drugiej itp. Ale ogólny układ gruntów nie podlega zasadniczym zmianom i sięga on niewątpliwie jeszcze czasu pierwszego zawłaszczenia gruntów przez osadników w XVI czy XVII w., ba nawet niektóre dzisiejsze nazwy ról przetrwały jeszcze od r. 1624, dając się wykryć w urbarzu Litaśy'ego czy to bezpośrednio, czy też pośrednio w nazwiskach ówczesnych gazdów. I tak w Jabłonce (str. 377) spotykamy dziś role: Oskwarkową, Machajową, Lichosytową, Czekanową, Kempową, Kaniową, Otrembową, które występują już jako role w lustracji z r. 1624 (str. 153—5) oraz w protokole z r. 1659 (str. 227—8). Inne nazwy ról dzisiejszych pochodzą od nazwisk czy przydomków ówczesnych gazdów. I tak w Jabłonce (str. 377) spotykamy dziś role: Cielcowa, niewątpliwie w związku z Wojciechem Cielcem, który siedzi na roli Sobkowej, a Kapustowa z Wojtkiem Kapustą z roli Kempowej. Inne nazwiska gazdowskie z Jabłonki spotykamy dziś w nazwach gruntowych sąsiednich wsi orawskich: Brzunkałę w Orawce, Lichosyta w Lipnicy Wielkiej i t. p. Rozległe tu pole do badań nad rozwojem ustroju gruntowego i migracją rodzin orawskich, która okazała by się jeszcze ciekawszą, jeśli by się udało dotrzeć do wcześniejszych źródeł polskich. Punktem wyjścia dla tego rodzaju badań osadniczych prowadzonych metodą retrogressywną będą wydane niżej mapki i spisy gruntowe z XIX w.

Zamieszczone tu szkice gmin orawskich dają ogólne wyobrażenie o układzie ich gruntów, kształcie terytorium wsi, rozmieszczeniu domostw, układzie głównych dróg, to wszystko na tle hydrografii. Podano wszędzie strony świata i podziałkę liniijną.

Tom niniejszy, podobnie jak poprzedni, zaopatrzyliśmy kilku ilustracjami, a to: 1) trzech urbarzy orawskich z XVII w.: a) najstarszego z r. 1619, b) węgierskiego z r. 1626 i c) Erdödy'ego z r. 1677; 2) fary w Orawie z czasu przed ostatnią restauracją, a zatem w tej postaci, jaką posiadała prawdopodobnie w początkach fundacji w r. 1650 (reprodukcja z *Árvamegyei Almanach*, Alsóku-
bin 1912); 3) obrazu Matki B. Czesłochowskiej, znajdującego się na farze w Podwilku. Obraz ten wielki (140×210 cm), dobrze zachowany, pochodzący niewątpliwie z kościoła w Podwilku, jest fundacją Wojciecha Wilczka (syna Mikołaja Wilczka) i ma portrety klęczących u dołu fundatorów, małżonków Wilczków. Napis na nim w języku polskim: A. D. 1689 / SPRAWIŁ WOJCIECH WILCZEK PANV BOGV NACHALE / NASWIETSZEY P. MARYEY TEN OBRAS.

Na ostatek słów parę o zamieszczonym przy końcu tego tomu indeksie do obu tomów, którego opracowanie zawdzięczam mojej Żonie, Jadwidze. Żalować wypada, że fundusze, jakie były do rozporządzenia, pozwoliły tylko na sporządzenie «Wykazu ważniejszych osób i miejscowości», nie zaś wszystkich. Indeks objął tylko osoby utytułowane oraz miejscowości głównejsze, nie zaś nazwy ich części, gruntów itp. Pominęto więc w tym wykazie zarówno siedlaków, wymienionych w lustracji Litaśy'ego z r. 1624, jak i w Protokole inkwizycji orawskiej z r. 1659, niemniej też trzeba było pominąć nazwy ról podane w obu tych źródłach, jak i cały materiał toponomastyczny z map i wykazów katastralnych i hipotecznych podany przy końcu tego tomu. Zamieszczenie tych nazwisk i nazw byłoby rozszerzyło indeks, i tak już dość obszerny, o kilka jeszcze arkuszy, co byłoby powiększyło znacznie koszt wydawnictwa. Zresztą pominęte w indeksie spisy chłopów, ról i sznurów gruntowych skupione są w trzech zwartych miejscach (str. 133—210, 223—310 i 373—418), tak, że łatwo mogą być odnalezione, a i tak interesujący się zagadnieniami osadniczymi na Orawie nie mógłby poprzestać na indeksie, lecz będzie musiał sięgnąć do samego tekstu tych spisów.

Zapowiedzianego w Przedmowie do I tomu zarysu dziejów osadnictwa polskiego na Orawie nie mogłem już pomieścić w tym wydawnictwie z tych samych powodów, które nie zezwoliły na rozszerzenie ram indeksu. Interesujących się tą kwestią odesłać muszę na razie do mego krótkiego szkicu pt. «Kiedy i skąd przyszli Polacy na Orawę» (zamieszczonego w «Ziemi» z r. 1931 nr 8—10), opartego już po części na materiałach niniejszego wydawnictwa.

Zdaję sobie sprawę, że wydawnictwo niniejsze, pomimo wysiłków moich i tak wydatnej pomocy naukowej ze strony słowackich miłośników historii, nie byłoby doszło do skutku, gdyby nie życzliwa pomoc finansowa, której nie poskąpił mi szereg instytucyj, a mianowicie przede wszystkim Fundusz Kultury Narodowej im. Marsz. Józefa Piłsudskiego w Warszawie, dalej Śląska Rada Wojewódzka w Katowicach, a wreszcie Muzeum Tatrzańskie im. dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem, które biorąc niniejszą pracę w poczet swoich wydawnictw również w miarę środków przyczyniało się do pokrycia pewnych kosztów z nią związanych. Osobom kierującym tymi instytucjami, a to JW Panom Stanisławowi Michalskiemu Dyrektorowi Funduszu Kultury Narodowej, Michałowi Grażyńskiemu Wojewodzie Śląskiemu i Przewodniczącemu Śląskiej Rady Wojewódzkiej oraz Juliuszowi Zborowskiemu Dyrektorowi Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem składam niniejszym najserdeczniejsze podziękowanie.

W Krakowie, w lutym 1939 r.

Wydawca

WYKAZ LISTÓW I AKTÓW

OGŁOSZONYCH W TOMIE II.

	Str.
I. Korespondencja polsko-węgierska w sprawie zatargów granicznych na Orawie oraz zbiegłych kmieci	1
1. <i>Wiedeń, 30 listopada 1566.</i> — Cesarz Maksymilian II do Franciszka Thurzona	3
2. <i>B. m. i d. (przed 9 kwietnia 1576).</i> — Katarzyna Zrinska wdowa po Franciszku Thurzonie do cesarza Maksymiliana	4
3. <i>Wiedeń, 9 kwietnia 1576.</i> — Cesarz Maksymilian do prefekta i rajców Komory Węgierskiej	7
4. <i>Wiedeń, 20 czerwca 1598.</i> — Arcyksiążę Maciej do Jerzego Thurzona	8
5. <i>Tepla, 1 czerwca 1599.</i> — Mikołaj Dersffy do Komory Królewskiej w Wiedniu	9
6. <i>Zamek Orawski, 9 kwietnia 1601.</i> — Jerzy Thurzo do Mikołaja Komorowskiego	10
7. <i>Kraków, 7 maja 1601.</i> — Mikołaj Zebrzydowski wojewoda i starosta gen. krakowski etc. do Jerzego Thurzona	11
8. <i>Zamek Orawski, 26 maja 1601.</i> — Jerzy Thurzo do marszałka Król. Pol. Mikołaja Zebrzydowskiego	11
9. <i>Żywiec, 29 grudnia 1601.</i> — Mikołaj Komorowski do Jerzego Thurzona	12
10. <i>Żywiec, 6 stycznia 1601.</i> — Tenże do tegoż	13
11. <i>Żywiec, 14 stycznia 1604.</i> — Tenże do tegoż	13
12. <i>Żywiec, 5 lutego 1604.</i> — Tenże do tegoż	14
13. <i>(Zamek Orawski), 8 marca 1604.</i> — Jerzy Thurzo do marszałka Polski i wojewody krak. Mikołaja Zebrzydowskiego	15
14. <i>Kraków, 23° marca 1604.</i> — Mikołaj Zebrzydowski i starosta gen. krak. do Jerzego Thurzona	16
15. <i>Kraków, 26 marca 1604.</i> — Szymon Rudnicki sekretarz królewski do Jerzego Thurzona	16
16. <i>Żywiec, 11 lipca 1604.</i> — Mikołaj Komorowski do Kaspra Horvatha kapitana piechoty króla JMci	17

	Str.
17. <i>Żywiec, 28 sierpień 1605.</i> — Mikołaj Komorowski do Jerzego Thurzona	17
18. <i>Żywiec, 1 listopada 1605.</i> — Tenże do tegoż	18
19. <i>Żywiec, 27 kwietnia 1606.</i> — Tenże do tegoż	18
20. <i>Żywiec, 1 sierpnia 1607.</i> — Tenże do tegoż	18
21. <i>Żywiec, 5 sierpnia 1607.</i> — Tenże do tegoż	19
22. <i>Nowy Targ, 16 grudnia 1607.</i> — Dymitr Ogiński chorąży trocki i stolnik JKMci do Jerzego Thurzona	20
23. <i>Kraków, 1 lutego 1609.</i> — Sebastian Lubomirski do Jerzego Thurzona	20
24. <i>Wielka Paludza, 28 sierpnia 1610.</i> — Platowie do Jerzego Thurzona	21
25. <i>Kraków, 10 października 1610.</i> — Mikołaj Zebrzydowski do Jerzego Thurzona	21
26. <i>Lewocza, 18 lutego 1614.</i> — Sąd miasta Lewoczcy do Jerzego Thurzona	21
27. <i>Kasztel św. Zofii w Rózomberku, 8 października 1614.</i> — Jerzy Thurzo do Mikołaja Komorowskiego	22
28. <i>Byłcza, 15 kwietnia 1616.</i> — Jerzy Thurzo do cesarza Macieja	23
29. <i>Warszawa, 30 czerwca 1616.</i> — Król Zygmunt III do Jerzego Thurzona	25
30. <i>Warszawa, 2 lipca 1616.</i> — Feliks Kryski, kanclerz Król. Pol. do Jerzego Thurzona	26
31. <i>Zamek Orawski, 27 lipca 1616.</i> — Jerzy Thurzo do króla Zygmunta III	26
32. <i>Żywiec, 22 sierpnia 1616.</i> — Mikołaj Komorowski do Jerzego Thurzona	29
33. <i>Zamek Orawski, 21 października 1616.</i> — Jerzy Thurzo do Pieniążka	29
34. <i>Wysoka, 27 lutego 1617.</i> — Kasper Zebrzydowski do Emeryka Thurzona	30
35. <i>Wysoka, 27 lutego 1617.</i> — Tenże do Michała Susskowicza, zarządcy Zamku Orawskiego	31
36. <i>Byłcza, 3 marca 1617.</i> — Emeryk Thurzo do Kaspra Zebrzydowskiego	32
37. <i>Kraków, 10 marca 1617.</i> — Kasper Zebrzydowski do Emeryka Thurzona	33
38. <i>Zamek Orawski, 20 maja 1618.</i> — Michał Susskowicz, zarządca Z. O. do Mikołaja Komorowskiego	34
39. <i>Pożoń na sejmie, 30 maja 1618.</i> — Elżbieta Czobor do Stefana Guzittha starosty, Jerzego Abaffy'ego i Stanisława Sudorskiego kasztelanów i Michała Susskowitztha zarządcy Z. O.	35

40. Pożoń, 1 czerwca 1618. — Zygmunt Forgach de Ghymes palatyn Król. Węgier do Mikołaja Komorowskiego	36
41. Żywiec, 5 czerwca 1618. — Mikołaj Komorowski do starosty i kasztelanów Z. O.	36
42. Żywiec, 17 czerwca 1618. — Mikołaj Komorowski do (Zygmunta Forgacha)	37
43. Żywiec, 17 (czerwca) 1618. — Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona	38
44. Pożoń na sejmie, 18 czerwca 1618. — Plenipotencja Emeryka Thurzona dla Stanisława Sudorskiego	39
45. Żywiec, 21 czerwca 1618. — Mikołaj Komorowski do Susskowitza	40
46. Zamek Orawski, 23 czerwca 1618. — Starosta, kasztelani i zarządca Z. O. do Emeryka Thurzona	40
47. Pożoń, 27 czerwca 1618. — Emeryk Thurzo do Stefana Guzittha starosty, Jerzego Abaffy'ego i Stanisława Sudorskiego kasztelanów oraz Michała Susskowitza zarządcy Z. O.	42
48. Warszawa, 28 czerwca 1618. — Król Zygmunt III do Forgacha palatyna węgierskiego	43
49. Pożoń, 28 czerwca 1618. — Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego	44
50. Kraków, 30 czerwca 1618. — Stanisław Sudorski kasztelan Zamku Orawskiego wnosi do sądu grodzkiego krakowskiego protekcję z powodu gwałtów Mikołaja Komorowskiego	44
51. Żywiec, 9 lipca 1618. — Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona	47
52. Bylcza, 9 lipca 1618. — Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego	48
53. Bylcza, 11 lipca 1618. — Emeryk Thurzo do Mikołaja Zebrzydowskiego	49
54. Żywiec, 13 lipca 1618. — Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona	50
55. Bylcza, 14 lipca 1618. — Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego	51
56. Bylcza, 16 lipca 1618. — Emeryk Thurzo do Stefana Gussitha starosty, Jerzego Abaffy'ego i Stanisława Sudorskiego kasztelanów oraz do Michała Susskowitza zarządcy Z. O.	52
57. Bylcza, 17 lipca 1618. — Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego	53
58. Bylcza, 18 lipca 1618. — Tenże do tegoż	53
59. Kraków, 18 lipca 1618. — Mikołaj Zebrzydowski do Emeryka Thurzona	54

	Str.
60. <i>Byłcza, 20 lipca 1618.</i> — Emeryk Thurzo do cesarza Macieja	55
61. <i>Byłcza, 20 lipca 1618.</i> — Emeryk Thurzo do kardynała Melchiora Kleseliusa biskupa wiedeńskiego i neustadzkiego, tajnego radcy ces. i król.	56
62. <i>Żywiec, 29 lipca 1618.</i> — Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona	57
63. <i>Kraków, 1 sierpnia 1618.</i> — Mikołaj Zebrzydowski do Emeryka Thurzona	58
64. <i>Byłcza, 3 sierpnia 1618.</i> — Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego	59
65. <i>Pruskin, 4 sierpnia 1618.</i> — Andrzej Jakuszits do Emeryka Thurzona, szwagra swego	59
66. <i>Byłcza, 6 sierpnia 1618.</i> — Emeryk Thurzo do Mikołaja Zebrzydowskiego	61
67. <i>Byłcza, 6 sierpnia 1618.</i> — Emeryk Thurzo do palatyna węgierskiego hr. Zygmunta Forgacha	61
68. <i>Tepla, 7 sierpnia 1618.</i> — Kasper Horwáth de Wegla do Emeryka Thurzona	63
69. <i>Tepla, 9 sierpnia 1618.</i> — Tenże do tegoż	63
70. <i>Zamek Orawski, 12 sierpnia 1618.</i> — Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego	64
71. <i>Jakubowice, 12 sierpnia 1618.</i> — Janusz ks. Ostrogski pan na Tarnowie, kasztelan krakowski do Emeryka Thurzona	64
72. <i>Zamek Orawski, 5 września 1618.</i> — Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego	65
73. <i>Warszawa, 13 września 1618.</i> — Król Zygmunt III do palatyna węgierskiego hr. Zygmunta Forgacha	66
74. <i>Żywiec, przed 14 września 1618.</i> — Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona	67
74 a. <i>Byłcza, 14 września 1618.</i> — Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego	70
75. <i>Byłcza, 14 września 1618.</i> — Emeryk Thurzo do Janusza ks. Ostrogskiego kasztelana krakowskiego	71
76. <i>Żywiec, 20 września 1618.</i> — Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona	71
77. <i>Pruskin, 21 września 1618.</i> — Andrzej Jakuszits do Emeryka Thurzona, swego szwagra	72
78. <i>Byłcza, 25 września 1618.</i> — Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego	73
79. <i>Byłcza, 29 września 1618.</i> — Emeryk Thurzo do Zygmunta Forgacha palatyna węgierskiego	73
80. <i>Tepla, 30 września 1618.</i> — Kasper Horwáth do Emeryka Thurzona	75

	Str.
81. <i>Bytcza, 2 października 1618.</i> — Emeryk Thurzo do (Zygmunta) Palczewskiego sędziego ziem. zatorskiego	76
82. <i>Żywiec, 5 października 1618.</i> — Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona	77
83. <i>Budelin, 18 października 1618.</i> — Szunyogh do Emeryka Thurzona	78
84. <i>Szullio, 12 października 1618.</i> — Teodozy Szirmiensis do Emeryka Thurzona	78
85. <i>Zamek Orawski, 24 października 1618.</i> — Mikołaj Susskowitz do Mikołaja Komorowskiego	79
86. <i>Żywiec, 14 grudnia 1618.</i> — Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona	80
87. <i>Bytcza, 16 grudnia 1618.</i> — Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego	80
88. <i>Zamek Orawski, 15 lutego 1619.</i> — Urzędnicy Zamku Orawskiego do Mikołaja Komorowskiego	81
89. <i>Żywiec, 18 lutego 1619.</i> — Mikołaj Komorowski do urzędników Zamku Orawskiego	82
90. <i>Żywiec, 23 maja 1619.</i> — Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona	83
91. <i>Żywiec, 17 sierpnia 1619.</i> — Mikołaj Komorowski do urzędników Zamku Orawskiego	83
92. <i>Kraków, 7 kwietnia 1620.</i> — Stanisław Lubomirski hr. na Wiśniczu krajczy koronny, sandomierski, spiski, dobczycki etc. starosta do hr. Elżbiety Czobor wdowy po Jerzym Thurzonie . . .	84
93. <i>Wielka Paludza, 10 sierpnia 1622.</i> — Płatowie z Wielkiej Paludzy do Stanisława Thurzona palatyna Król. Węgierskiego . . .	84
II. Orawskie rejestry podatkowe z drugiej połowy w. XVI i pocz. w. XVI (Dicae et portarum conscriptiones ab A^o 1547) . .	87
III. Inwentarze (urbaria) Państwa Orawskiego z w. XVII . .	107
1. Inwentarz Państwa Orawskiego z r. 1619	109
2. Inwentarz dziedzin Państwa Orawskiego z r. 1624, sporządzonego przez Stefana Litaży'ego	133
3. Wyciąg z Inwentarza Państwa Orawskiego z r. 1677, sporządzonego przez Jerzego Erdödy'ego	211
IV. Materiały do życia religijnego na Górnjej Orawie z XVII/XVIII w. 221	
1. Proces o prześladowanie katolicyzmu na Orawie z r. 1659	223
2. Wyciąg z wizytacyj kościelnych (ewangelickich) na Górnjej Orawie z lat 1611—1666	311
3. Relacja o misji jezuickiej z Krakowa na Orawie w r. 1706 .	324

V. Uzupełnienia do tomu I i II 337

A. Do tomu I (dokumenty):

10 a. *Warszawa, 31 maja 1593.* — Króla Zygmunta III mandat do starostów i urzędników celnych na skutek skargi Janusza ks. Ostrogińskiego kasztelana krakowskiego etc., że kupcy i przewoźnicy z ominięciem starej drogi myślenickiej kierują się na Morawy i Węgry nowymi drogami przez świeżo przetrzebione lasy babiogórskie ze szkodą komory celnej w Myślenicach; nakazuje urzędnikom zapobiegać temu i kierować przejeżdżających na dawną drogę przez Myślenice 339

15 a. *Byleża, 31 marca 1597.* — Jerzy Thurzo przedłuża Bartłomiejowi Harkabuzowi sołtysowi i pięciu siedlakom wołoskim w Górnej Orawce (Harkabuzie) lata wolnizny (trwające już lat 13) jeszcze o trzy lata z zastrzeżeniem tylko dani owczej, po upływie których to lat zobowiązani będą do zwyczajnych danin i posług na wzór innych osad wołoskich, należących do Zamku Orawskiego, które to obowiązki i prawa sołtysa oraz kolonów dokładniej określa 340

22 a. *Cimhowa, w październiku 1612.* — Postulaty rodziny Platych z Wielkiej Paludzy w sporze z Thurzonami o zabrane im przez tychże obszary, należące do Cimhowej, na których panowie Zamku Orawskiego założyli 14 osad; proszą o nowy termin celem okazania dokumentowych dowodów na swe prawa 342

44 a. *Wiedeń, 1 lipca 1654.* — Cesarz Ferdynand III bierze w swą protekcję księdza Jana Sczechowicza, parocha komitatu orawskiego, wielce zasłużonego około wiary katolickiej, polecając go opiece i obronie urzędników i panów orawskich 343

45 a. *Požoń, 24 czerwca 1655.* — Cesarz Ferdynand III do Stefana Thököly'ego, pełnomocnika Zamku Orawskiego, powołując się na poprzednie swoje pismo z początku lipca 1654, wzywa go ponownie do wyznaczenia odpowiednich miejsc w Wielicznej, Twardoszynie, Rabczycach i Wesołem na budowę kaplic katolickich 345

45 b. *Kapituła Spiska, 9 października 1656.* — Jan Pálfalvay biskup warażdyński, proboszcz spiski, rządca cesarski i wikary in spiritualibus arcybiskupa ostrzyhomskiego upoważnia ks. Jana Sczechowicza archiprezbytera i wicearchidiacona komitatu orawskiego, wielce zasłużonego około umocnienia wiary katolickiej, do udzielania absolucji w wypadkach zastrzeżonych biskupowi, do ustanawiania dwóch lub trzech licencjatów w farach upatrzonych i do poświęcania sprzętu kościelnego 347

50 a—52 a. — Sprawa Bystrej czyli Orawic w l. 1658/9 348

50 b. *B. m., 8 maja 1659.* — Adam Benzczak rychtar Bystrej z są-

	Str.
siadami swymi kwitują mieszczan Twardoszyńskich z odbioru sumy 200 zł i oddają im we władanie i używanie «chotar» bystrzański	349
54 a. <i>Pożoń, 1 lipca 1662.</i> — Panowie Zamku Orawskiego, dziedzice niegdyś Jerzego Thurzona, na prośbę Wojciecha Gabrjela Zagorskiego parocha katolickiego w Orawce zw. sub Spytkowicki, darowują farze tamże grunt zwany rolą Madoniową, na którym stoi kościół św. Jana Chrzciciela, obdarzając grunt ten wolnościami i uprawnieniami szczegółowo wyliczonymi	350
62 a. <i>Kraków, 1 października 1667.</i> — Jana Kazimierza króla polskiego uniwersał do dygnitarzy, urzędników i władz wszelakich województwa krakowskiego, zwłaszcza na pograniczu Korony i hrabstw Kieźmarskiego i Orawskiego, należących do Stefana Thököly'ego, zakazujący aresztowania, grabienia i pociągania do sądów polskich obywateli tegoż hrabstwa	352
B. Do tomu II (akta):	
1. Wyciągi z dzieła Andrzeja Komonieckiego wójta żywieckiego p. t. Chronographia albo dzieiopsis żywiecki, 1704	355
2. Wyciągi z Aktów spraw złoczyńców miasta Żywca z lat 1589—1782	362
3. Wyciągi z Laudów Oświęcimskich i Zatorskich, zawierające wzmianki o ucieczce chłopów polskich do Węgier, na Śląsk i Morawy w latach 1649—1673	368
4. Szkice wsi orawskich z map hipotecznych i katastralnych oraz spisy ról, sznurów i działek na podstawie ksiąg gruntowych i katastralnych	373
Wykaz ważniejszych osób i miejscowości	421
Errata	474
Résumé	479

342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

I.

KORESPONDENCJA POLSKO-WĘGIERSKA
W SPRAWIE ZATARGÓW GRANICZNYCH NA ORAWIE
ORAZ ZBIEGLYCH PODDANYCH

Materiały II.

I

KORRESPONDENCJA POLSKO-WĘGIERSKA
W SZYBIE ZATARGÓW GRANICZNYCH NA ORAWIE
ORAZ ZBIEGŁYCH PODDANYCH

1 Wiedeń, 30 listopada 1566.

Cesarz Maksymiljan II do Franciszka Thurzona: Maximilianus secundus Dei gratia electus Romanorum imperator semper Augustus ac Germaniae, Hungariae Bohemiae etc. rex, archidux Austriae, dux Burgundiae etc. fidei nostro magnifico Francisco Turzo de Bethlemffalwa comiti comitatus Arwa salutem et gratiam. Intelligimus colonos cuiusdam nobilis Poloni, Nicolai Brandisz vocati, de quadam villa Kliecze in districtu Osswieczimensi sita, cum familiis, iumentis et universa suppellectili sua ad pertinencias arcis nostre Arwa nunc apud te habitae ex Polonia profugisse. Qua de re, cum nobis nomine Serenissimi Regis Poloniae conquestum fuerit, quod eiusmodi transfugae contra communia foedera et pacta, quae cum Illius Serenitate inter haec duo regna Hungariae et Poloniae intercedunt, abs te recepti fuerint, quibus cautum habetur, ne eiusmodi transfugae ultro citroque venientes recipiantur, nolentes pacta et foedera ipsa ulla in re violari, fidelitati tuae harum serie firmiter committimus et mandamus, ut dum et quando cum praesentibus requisitus fueris, dictos transfugas omnes ad manus prefati Nicolai Brandisz vel hominis sui absque ulla mora vel difficultate dare et restituere debeas, secus non facturus praesentibus perlectis exhibenti restitutus. Datum Viennae, trigesima die mensis novembris anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo sexto.

Maximilianus. — Nicolaus Olachus Strigoniensis subscripsit. — Joan. Listhius.

Archiwum Ziemskie w Krakowie, Inscr. Castr. Crac. t. 93 str. 19 nr 18, z oblaty wniesionej przez Mikołaja Brandysa d. 28 stycznia 1567.

Katarzyna Zrińska wdowa po Franciszku Thurzonie do cesarza Maksymiljana: Sacratissima imperatoria atque regia Maiestas, Domine et Domine Clementissime. Orationum mearum in gratiam Sacratissimae Maiestatis Vestrae humilem commendationem. Sunt binae vel ternae possessiones in comitatu Arwensi, ad castrum Arwa de iure et ab antiquo pertinentes, quas Rutheni vel alio nomine Volachii inhabitant, qui a divis quondam regibus Hungariae praerogativa quadam donati fuerunt, prout in eorum antiquis privilegiis clare constat; et successu temporum, ea spe libertatis freti et inducti, ex diversis alienisque locis huc ad pertinentias arcis Arwa alii quoque certi Rutheni seu Volachii habitandi causa sese transtulerunt, et de novo residentias seu possessiunculas domiciliaque sua maximis cum laboribus et difficultate sudoreque vultuum suorum in locis abditissimis valdeque asperimis extipatione et eradicatione lignorum, inter alpes et montes saxosos extruxerunt, quorum nonnullis quondam dominus et maritus meus bonae memoriae Franciscus Turzo annis duodecim, aliis vero sedecim, nonnullis etiam viginti libertatem concessit, et ab omnibus daciis, redditibus laboribusque ad arcem Arwensem praestare consuetis, ad expletionem usque libertatis eorundem eosdem exemit et supportavit; prout etiam modo expleta iam nonnullorum libertate ob paupertatem eorum et loci sterilitatem census et redditus ordinarios solvere laboresque praestare vix possunt, prout quam plurimi nec possunt, verum pro maiori parte in ipsa eorum libertate, a praefato condam domino et marito meo illis concessa, manent atque persistunt, ut ea etiam spe libertatis freti plures eo inhabitantes induci queant et possint.

Cum autem Clementissime Imperator ex iisdem Valachis et Ruthenis nonnullae possessiunculae fere contra normam praerogativae eorum libertatis et etiam publicas constitutiones ad solutionem generalis contributionis per dicatores compulsi sint, et per hoc etiam ad gratuitorum laborum pensionem compellantur, cum tamen fortassis iuxta publica statuta vix compelli possent, quandoquidem statutum sit, ut coloni, quemadmodum dominis suis terres-

tribus censum solvunt et labores exercent, ita etiam dicari debere, sed quia hactenus nonnulli ex illis ob eorum paupertatem et loci sterilitatem neque census ordinarios solvere neque consuetos labores praestare potuerunt, ex eo ad contributionem quoque generalem vix compelli potuissent. Verum ut iam accidit in personis eorundem Valachorum, noviter domicilia et possessiunculas erectorum, ad Maiestatem Vestram Sacratissimam uti pium principem et naturaliter clementissimum supplicis confugio, ut hos quoque Ruthenos seu Valachos ad antiqua eorum privilegia coadoptare et praerogativa seu antiqua eorum libertate donare dignetur, et taxam nondum exactae restantiae gratuitorum laborum, tam modernis, scilicet noviter erectis, quam etiam antea ibidem constitutis Valachis, benigne relaxare et condonare; quae quidem gratuitorum laborum inexacta restantia, quae per quattuor annos contributarios, videlicet annis 72, 73, 74 et 75 cedere deberet, circiter centum florenos hungaricales vel paulo plus facit; alioquin certum est, Domine Clementissime, quod si haec quoque taxa gratuitorum laborum ab illis exigetur, et in antiquis eorum libertatibus non observabuntur, praesertim novi Valachi, qui aliunde huc sese transtulerunt, iterum alio ad fines Poloniae sese transferent et domicilia sua deserta relinquent, unde et ipsa arx Arwa, quae Polonis omnino vicina est, non parvum incommodi patietur.

Nam eorum interest ac etiam iuxta eorum antiqua privilegia obligati sunt armis semper bene instructi, quociescunque necessitas postulaverit, parati esse, et non solum custodiae arcis, verum etiam et limitibus huius Regni in hisce partibus cum Polonis habitis invigilare, ne vicini Poloni commetanei quidpiam ex illis clam et occulte perreptando abalienare possint; ac insuper vias omnes, quibus Poloniam versus hinc transitur, a furibus et malefactoribus omnibus, praedonum et plageariorum insolentis custodire et praecavere, ne negotiatores seu mercatores, qui ex hoc Regno in Poloniam, vel ex Polonia in hoc Regnum merces inducunt et educunt, spolientur, unde numerus tandem negotiatorum decresceret et tricesimae quoque Sacratissimae Maiestatis Vestrae Tuordossiniensis proventus non parvum minueretur.

Praeterea Clementissime Domine Maiestas Vestra Sacratissima

proximis diebus clementer per benignum mandatum suum significare mihi dignata est, ex relatione certorum fideidignorum fidelium suorum benigne cognovisse, viam illam, quae per montem Zyuecensem in Poloniam ducit, per colonos arcis Arwa et comitatus Arwensis antea semper fuisse pontibus restauratam, illumque transitum nunc ob pontium illorum destructionem in tantum esse destructum, ut negotiatores illac cum suis mercibus ex Polonia in Regnum hoc, et rursus e Regno hoc in Poloniam commode transire nequeant, unde proventibus tricesimae Tuordosiniensis Sacratissimae Maiestatis Vestrae multum decederet; ideoque Maiestas Vestra Sacratissima clementer speciali suo benigno mandato mihi mandare dignata est, ut viam illam et loca pontibus necessaria restaurare et reficere curarem. Maiestas Vestra Sacratissima clementer scire dignetur, viam illam non moderno tempore, sed dudum antea per priores possessores arcis Arwa neglectam et penitus fere in nihilum redactam esse, eamque iam maximis laboribus sumptibusque in recuperanda nova reformatione plurimum indigere, quae quidem pro antiqua consuetudine, dum adhuc domini Fuggeri montanas fodinas certa quadam arendatione possiderent, semper propria eorum pensione restaurare consueverant. Prout etiam cum arcem Arwa Joannes Dubouzky possideret, in reformationem earundem viarum (quae in se per plurima loca pontium refectione indiget sesqui alterum milliare complectitur) ex camera Novizoliensi quotannis certa pensio solvebatur, prout hoc etiam moderno tempore multis liquide constat. Et licet Clementissime Imperator non exiguus sit labor et sumptuum erogatio in nova recuperatione dictarum viarum, ita quod fere etiam excellat taxam gratuitorum laborum, quam ipsi Volachii secundum contributionem generalem annuatim iuxta portarum connumerationem pendere deberent, tamen pro debita eorum fidelitate et humillima subiectione sese paratos atque promptos quam humillime offerunt, singulis annis propriis eorum curis, laboribus et sumptibus de novo reformare et restaurare, Maiestati Vestrae Sacratissimae iterum atque iterum in eo quam humillime supplicantes, ut praefatam nondum ab illis exactam restantiam gratuitorum laborum eis benigne ex sua caesarea atque regia clementia relaxare et condonare, ac easdem de

novo erectas possessiunculas, una cum tribus possessiunculis, videlicet Kneszy, Medzybrogy et Dubowa, quae antiqua praerogativa habent, simili libertate frui atque gaudere, illosque coadoptare donareque, ac praedictas tres possessiunculas in eorum praerogativa clementer confirmare dignetur.

Quam Maiestatis Vestrae Sacratissimae gratiam et clementiam perpetuae fidelitatis eorum subiectione promereri studebunt.

Graciosum expectantes responsum

Sacratissimae Maiestatis Vestrae

humilis famula

Catherina Zriny, magnifici condam
domini Francisci Turzo etc. relicta vidua.

Węgierskie Królewskie Archiwum Państwowe w Budapeszcie, Benigne Resolutiones. Oryg. z odpadłą pieczęcią jako załącznik do poniższego mandatu cesarza Maksymiljana II z 9 IV 1576. Drukowali ten list: 1) Gagyi J. w pracy p. t. Az Árvavármegyei oláh telepek kiváltságlevelé (Történelmi Tár XI. 1910, str. 186—198); 2) Kadlec K., Valaši a valašské právo v zemích slovanských a uherských, str. 497—500. — Podaje się tu list ten, po ponownem skolecjonowaniu z oryginałem, ze względu na jego ważność dla stosunków pogranicza Polski z Orawą.

3

Wiedeń, 9 kwietnia 1576.

Cesarz Maksymiljan II do prefekta i rajców Komory Węgierskiej: Maximilianus secundus divina favente clementia electus Romanorum imperator ac Hungariae Bohemiaeque rex etc. Reverendi ac egregii fideles nobis dilecti. Qualiter Catharina Zriny, Francisci quondam Turzonis relicta vidua, Walachos quosdam ad arcem Arua habitantes in antiqua eorum praerogativa conservari taxamque de annis septuagesimo secundo, septuagesimo tertio, septuagesimo quarto et quinto circiter centum florenos hungaricales plus minus constituentem relaxari iis humiliter petat, quomodo etiam eosdem Walachos reparationem viae, quae per montem Zyuecensem in Poloniam ducit, propriis sumptibus et laboribus quotannis in se recipere velle asserat, quatenus in antiqua li-

ditionem prolixè refers, indigne profecto hominis audaciam ferimus, ne propterea ea, quae pro tempore opus factò hac in re censemus, iis quorum interest mandavimus. Caetera sua Caesarea Regiaque Maiestas deinceps proculdubio ea qua par est auctoritate curabit, interim tuo officio, sicut hactenus, ut non desis, etiam atque etiam abs te postulamus, facturus in eo et Caesareae Regiaeque Maiestati et nobis rem gratam et nostrae benigne voluntati, qua in te propensi sumus, consentaneam. Datae Viennae, vigesima die mensis iunii anno etc. nonagesimo octavo.

Matthias m. p. Ad mandatum ser^{mi} domini archiducis proprium.

Węgierskie Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publica Georgii Thurzo, fasc. 25, nr 2 (oryg.).

5

Tepla, 1 czerwca 1599.

Mikołaj Dersffy do Komory Królewskiej w Wiedniu: Reverendissime, Generosi, Egregii Domini Domini. Recordantur proculdubio Reverendissima, Generosae ac Egregiae Dominaciones Vestrae, qualiter superiori anno Comorouii Poloni, vicini mei, eo malitiae temeritatis atque audaciae fuerint progressi, ut in hoc inclytum Regnum irruentes, aliquot villas meas more hostili, siccario et praedonico depopularentur, et ex propriis territoriis meis armenta et peccora diversi generis tam mea quam subditorum meorum miserorum magno numero abegerint, de qua ipsorum petulantia et in hoc Regnum violenter invasione Sacratissimam Caesaream Maiestatem dominum meum clementissimum e vestigio informavi ac id unicum etiam in proxime praeteritis comitiis sollicitavi, ut lites et controversiae exortae per commissarios ab utraque parte deligendos componerentur et finem aliquem optatum sorti- rentur. Quia tamen hucusque dilatatum est negotium et forsitan sub praetextu praefati Comorouii Poloni iam denuo ad loca et territoria mea ad arcem Strecen ab antiquo possessa irruerunt, ibidemque conductis ad septuaginta sectoribus fodinas salinas instituere, magnamque effodiendi salis spem habere ceperant, cuius

materiae hic ad videndum Reverendissimae, Generosis ac Egregiis Dominationibus Vestris modicum transmittito. Intellexi insuper eisdem Comorouios Polonos firmandi huius instituti sui gratia maximam lignae materiae copiam succidisse, in eodemque loco fortalium erigere decrevisse, quod si ad effectum deduxerint et tempestive illis non restiterimus, verendum est, ne usus et proprietas territoriorum istorum per hanc dilationem a confinijs et terminis Regni avellatur, eoque peracto Sacrae Caesareae Maiestati et fisco eiusdem plurimum incommodetur. Propterea Reverendissimam, Egregias et Generosas Dominationes Vestras ea de re volui certiores reddere, ut quid mihi sequendum, quidque faciendum sit, tempestive scire possim. Nam si de die in diem commissio differretur, timendum, ne grassante adversario maiora fortassis mala (quibus ego ansam praebere nollem) exoriantur, et ne deinceps incurrae et negligentiae meae quidpiam adscribatur. Super quo responsum expecto a Reverendissima, Generosis ac Egregiis Dominationibus Vestris, easdemque diutissime valere desidero ac felicissime. Datum ex curia nostra Tepla, 1 die mensis iunii 1599.

Reverendissimae, Generosarum ac Egregiarum Dominationum Vestrarum

amicus et servitor

Dersffy

Archiwum domowe, dworskie i państwowe w Wiedniu, rpis nr 311, str. 337 i 346 (kopja z w. XVIII).

6

Zamek Orawski, 9 kwietnia 1601.

Jerzy Thurzo do Mikołaja Komorowskiego: ubolewa, że doszło do sporów granicznych między nim (Komorowskim) a Mikołajem Dersffym z wielką szkodą dla wszystkich ich sąsiadów, i donosi, iż pomimo starań, jakich dołożył, aby spory te załagodzić, sprawa ta oparła się o cesarza i arcyksięcia Macieja. Nadmieniam przytem, że został przez nich i przez stany węgierskie wybrany do komisji, wyznaczonej celem rewizji granic i załatwienia sporów, o czem zawiadomiony został i król polski listem, którego kopję za-

łącza. Zwraca się wreszcie do niego z radą, aby uprzedzając zebranie się komisji, celem uniknięcia kosztów i trudów z tem połączonych starał się zadośćuczynić Dersffy'emu za szkody i gwałty w bydle zabranem, czem mógłby przywrócić między nimi pokój i sąsiedzką zgodę.

Węgierskie Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz. fasc. 3, nr 2 (koncept).

7

Kraków, 7 maja 1601.

Mikołaj Zebrzydowski z Zebrzydowic wojewoda i starosta generalny krakowski, starosta śniatyński etc. do Jerzego Thurzona: jako wyznaczony przez króla swego do komisji granicznej odda się całkowicie tej sprawie; donosi, że pisze do króla w sprawie terminu tejże, poczem natychmiast go o tem zawiadomi; nadmienia wreszcie, że król polecił kasztelanowi Komorowskiemu, by ze swej strony do załatwienia sporu powstrzymał się od jakichkolwiek poczynań, i prosi Thurzona, aby także samo upomnienie wydał Dersffy'emu.

Węgierskie Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz., fasc. 13, nr 23 (oryg.).

8

Zamek Orawski, 26 maja 1601.

Jerzy Thurzo do marszałka Król. Polskiego (Mikołaja Zebrzydowskiego): potwierdza odbiór jego listu w sprawie sporów granicznych między Mikołajem Dersffym z Szerdahel żupanem komitatu Hont i radcą cesarskim a Krzysztofem i Mikołajem Komorowskimi, zapewniając o swej najlepszej intencji w kierunku ich załagodzenia, o której to intencji świadczyć mogą listy do niego i do Komorowskich. Z odpowiedzi jednak tych ostatnich nie może wnieść o ich dobrej woli pokoju, a do dawnych gwałtów i szkód przyczyniają codziennie nowe, oprócz warzenia bowiem soli zaorywują

gwałtem ziemie uprawne i t. p. W sprawie tych sporów arcyksiążę Maciej z wolą cesarza napisał list do króla polskiego, ponieważ jednak (Thurzo) dowiedział się, że króla obecnie ani w Krakowie ani w Warszawie niema, zwraca się do marszałka z prośbą o przestanie królowi listu, który załącza, i prosi o nadesłanie na swoje ręce odpowiedzi królewskiej arcyksięciu Maciejowi.

Węgierskie Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz., fasc. 98, nr 1 (koncept).

9

Żywiec, 29 grudnia 1601.

Mikołaj Komorowski, comes Aruensis et Liptouiensis, ducatum Oswiecimensis et Zatoriensis etc. capitaneus et in Zywiecz etc. dominus haereditarius do Jerzego Thurzona de Betthlenffalwa, partium regni Hungariae Cisdanubianarum generali nec non praesidii Wywariensis capitaneo, pincernarum regalium magistro ac sacr. rom. caes. regiaeque m^{tis} consiliario: wyraża radość z powodu zwycięstwa odniesionego nad poganami i wyrwania Białogrodu z rąk nieprzyjaciół. Donosi o postępach zwycięstw polskich nad Szwedami. Prosi, aby napomniat dominum Moysen Sunegh, qui plurimis subditis nostris fugitivis, clam ad se pellectis, in suis bonis praebet receptaculum, nostraeque ditionis detrimento suae facit accessionem, ad eiusmodi subditorum nostrorum restitutionem. Dziękuje mu za pośrednictwo w sprawie ustalenia stosunków przyjaznych z p. Dersffym i oświadcza gotowość do zgody. Dalej wstawia się w sprawie krewnego swego Myszkowskiego, którego sołtys z Bestwiny imieniem (o ile pomni) Marek anno iam integro elapso.... nocte quadam nactus opportunitatem profugit, excitis una domesticis omnibus suis abductoque secum altero eiusdem villae colono genero suo cum tota etiam ipsius familia, suppellectili, iumentis, equis utriusque compluribus, pecunia insuper non mediocri secum ablata, quam ex frugum cerealiumque omnis generis, curae et dispensationi suae a domino suo traditorum venditione collegeret. Eum ipsum profugum in bonis Spec^{lis} ac Mag^{ca}e Dom^{inis} V^{rae} versari, certis relationibus prae-

dictus d. Myszkowski habet exploratum. Prosi o pojmanie zbiegów i wydanie Myszkowskiemu, względnie o ułatwienie temuż dostania ich w swe ręce. Wreszcie prosi o przyjęcie konia (equum gradarium), którego posyła mu w upominku.

Archiwum Zamku Orawskiego, fasc. 35, nr 1 (oryg.).

10

Żywiec, 6 stycznia 1603.

Mikołaj Komorowski do Jerzego Thurzona: Quoniam libentissime semper omnia ad Spec^{is} ac Mae Dis V^{rae} intercessionem facere solemus, ideo neque hinc litteras nobis Suae Spec^{is} ac M. D. proferenti aliquid eorum, quae a nobis petiit, denegavimus, statimque ipsi haereditatem iure successionis ad eum pertinentem tradi mandavimus. Quod nostrum officium S. ac M. D. V. gratum ut sit cupimus in multo maioribus ac gravioribus, more nostro. Si id a nobis Sua S. ac M. D. poposcerit, promptitudine et re ipsa non defuturi.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 2.

11

Żywiec, 14 stycznia 1604.

Mikołaj Komorowski do Jerzego Thurzona: Aliquoties missis ad Spect^m ac Mag^m D^m V^{am} fugitivos nostros, qui a procuratoribus et villicis possessionum S. ac M. D. V^{rae} admittuntur et proteguntur, repetentibus literis, dum non esse responsum miramur, malum identidem repeti, et quod iam saepius conquesti sumus, subditos S. ac M. D. V^{rae}, nominatim de villa Pulhory, furtim huc captata nostra absentia, cum curribus et equis ad asportandas res venientes, nostros nobis homines expilare perlatum est ad aures nostras, quod certe cum moleste accipimus, tum vero in animum difficulter licentia S. ac M. D. V^{rae} id fieri inducere possumus... Iam vero ita de S. ac M. D. V^{rae} persuasi sumus, ut servum alienum non esse concupiscendum, servo fugitivo refugium abscondendi causa non esse praestandum, vel in suo agro, vel in alieno loco aedificiove. Prosi w imię przyjaźni i sąsiedztwa ut si forte

scitu S. ac M. D. V^{rae} talia a subditis S. ac M. D. V^{rae} committantur, nobis respondere, sin minus, tam petulantes subditos suos, expilatores bonorum nostrorum coercere et nostros nobis fugitivos subditos restituere iubeat: alias enim iure caesareo, de cuius institutis S. ac M. D. V^{rae} ignorare non est possibile, in iis repetendis utemur et legis de fugitivis latae sententiam hac in parte sequemur.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr. 3 (oryg.).

12

Żywiec, 5 lutego 1604.

Mikołaj Komorowski do Jerzego Thurzona: znając jego dotychczasowe zamiłowanie przyjaznego sąsiedztwa, któremu dał wyraz w niedawnym liście, nie może pojąć zarzutu, uczynionego sobie przez Macieja Stanika, prowizora Polhory, jakoby tę przyjaźń naruszał pustoszeniem dóbr Thurzona i zuchwałymi gwałtami. Sciat S. ac M. D. V^{ra}, nos de nullis omnino populationibus hactenus, praeterquam a domino Staniko, cuius narratio nobis incredibilis certe videbatur, ne accidisse quidem, multo minus illas subditis nostris facere praecepisse, cum tamen recte sciremus, subditum S. ac M. D. V^{rae} Ciepieszowski vocatum, prout nobis a subditis nostris relatum erat et S. ac M. D. V^{rae} ex eadem villa homines id quoque negare non poterunt, autorem totius huius mali extitisse: saepeque huc ad nostras possessiones cum vicinis suis famulis, curribus et equis venisse et nostrorum rusticorum fugam opera et auxilio suo, abigendo pecora eorum et omnem omnino suppellectilem eorum, tam domesticam quam agrariam auferendo, promovisse. Quapropter diligentem inter hos rusticos nostros, quibus reducendi provinciam demandaveramus, hac de re quaestionem faciemus. Quod si aliquem nostra mandata (absit enim nos aliquid bonae amicitiae et vicinitati contrarium mandasse) transiisse, petulantiusque sese in isto negocio, quam par erat, gessisse deprehendemus, talem capitali poena puniemus. Caeterum hic quoque petitionem de reliquis nostris fugitivis, qui adhuc ibi aliquot sunt, atteximus, quos nobis eadem alacritate, qua pollicita est, S. et M.

D. Vram concessuram, non dubitantes, eidem omnes quoque subditos eius fugitivos, si quos apud nos delitescere cognoverit, restituere et in eis reducendis non modo impedimento non esse, sed nostram quoque operam adferre pollicemur. *Wreszcie zapewnia o swojej sąsiedzkiej przyjaźni.*

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz., fasc. 98, nr 2 (oryg.).

13

(Zamek Orawski), 8 marca 1604.

Jerzy Thurzo do marszałka Polski i wojewody (krakowskiego, Mikołaja Zebrzydowskiego): występuje ze skargą na Mikołaja Komorowskiego, starostę oświęcimskiego i zatorskiego, który w dobrach jego dopuszcza się gwałtów. Idem enim Komorovius non contentus violenciis et iniuriis illis, quas annis proxime elapsis in bonis magni domini Nicolai Dersffy de Zendahel, comitis comitatus Honthensis ac S. Caes. Regiaeque Maiestatis consiliarii, in hoc comitatu Thrinchinensi iurisdictioneque huius regni Hungariae propria, licenter admodum et impune perpetrare non est veritus, in nostra etiam bona grassari eaque hostiliter populari incepit. Dum videlicet ante sex septimanarum spacium, nescitur quo ductus spiritu, missis et destinatis certis subditis et servitoribus suis, nocte intempesta, manu armata possessionem nostram Pulhora vocatam, omnino in comitatu Arvensi in hoc regno Hungariae existentem, invadere, sexque colonos, quorum alii a 30, alii a 40 annorum spatio in ditone nostra Arvensi morabantur, et rem suam familiarem utrinque auxerant, cum omni ipsorum supellectili asportare sibi que mancipare insolenter ausus est. Ponieważ starania jego u Komorowskiego o odzyskanie tych ludzi nie odniosły skutku, przeto zwraca się do marszałka z prośbą o wstawiennictwo u króla, aby raczył Komorowskiego jako swego poddanego powściągnąć i nakazać mu restytucję zabranych ludzi.

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz., fasc. 98, nr 3.

14 Kraków na zamku, 23 marca 1604.

Mikołaj Zebrzydowski z Zebrzydowic wojewoda i starosta generalny krakowski, do Jerzego Thurzona: Cum primum de hoc inconsiderato et praecipitanti progressu gen. d. Nicolai Comorowyi Oswiencimiensis necnon Zathoriensis capitanei intellexi, dolui vehementer tam ex parte Ill^{ris} et M^{cae} D. V^{rae}, cum qua constantem amicitiam colere observare proposui, quam ex parte pacis et tranquillitatis publicae, cuius conservandam semper studiosissimus eram. *Obiecuje w tych sprawach interwenjować u króla i oświadcza gotowość do dalszych usług.*

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 2 (oryg.).

15 Kraków, 26 marca 1604.

Szymon Rudnicki sekretarz królewski do Jerzego Thurzona: Donosi, że otrzymał dwa listy, tyżące się spraw jego wraz z prośbą o przedstawienie ich królowi. Otóż król, który w trosce o pakty i przymierza oraz pokój publiczny ubolewa nad każdym naruszeniem ich przez swych poddanych, dowiedziawszy się z listów Thurzona de violentiis a domino capitaneo Oswiecimensi subditis Ill^{tis} V^{rae} illatis, valde graviter ac inique id tulit. Datae itaque S. R. M^{tis} ad eundem dominum capitaneum litterae, quibus M^{tas} sua molestum sibi esse eiusmodi violentiarum nuncium ostendit, serio illi quoque iniungit, ut subditos ademptaque omnia Ill^{ti} V^{rae} quamprimum restituat, omni ratione Ill^{tem} V^{ram} pacatam reddat, atque omnes querelarum ac motuum causas tollat ac praecidat, si qua vero in re laesum se ab Ill^{te} V^{ra} existimet, id ad communem commissariorum cognitionem ac iudicium referat... De itinere, quod a subditis Ill^{tis} V^{rae} frequentari solet, licet alii aliter ad S. R. M^{tem} referant, iniunctum tamen est M^{tis} Suae nomine, ut subditis Ill^{tis} V^{rae} ablata restituantur, eaque de re imposterum constituantur, quod aequitas bonaque vicinitatis ratio postulabit. *Wkońcu zapewnia o swej życzliwości i gotowości do usług.*

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz., fasc. 13, nr 23 (oryg.).

16 *Żywiec, 11 lipca 1604.*

Mikołaj Komorowski do Kaspra Horvatha, kapitana piechoty króla JMci: Jusz od niedziel kilku poddanych tych Jego Mci panu Thurzemu należnych odeslałem y dziwuie sie bardzo, co za pryczyna ieszcze amaricowania Jego Mci pana Thurzego. Zowszemze ia poskarzam sie JMci niepomalu, ze mnie moich poddanych stamtąd niewiem z iakiej przyczyny wydac nie chcām, a postanowienie takie przez posrzodek JMci mego M. Pana medzy nami zaszło, zesmy sobie spolnie, to co komu należalo, powracac mieli. Ja tomu wszystkiemu na czas oznaczony dosyc od siebie uczyniwszy, a to ieszcze swego dotad od Jego Mci pana Thurzego czekam dosyc uczynienia. Prosi go, aby się wstawił u Thurzona o wydanie poddanych.

Arch. Zamk. Oraw., Korespondencja, elenchus N, nr 420 (oryg.).

17 *Żywiec, 28 sierpnia 1605.*

Mikołaj Komorowski do Jerzego Thurzona: Profugos, de quibus scripseramus, bene examinatis subditis nostris, in Wawrzecze villa ditionis S. ac M. D. T^{ae} se proripuisse cognovimus, quos ibidem trahere moras et minus diligenter in eosdem animadvertere S. ac M. D. T^{ae} nihil admiramur, quamquidem hoc bellorum motu per Hungariam et tanto disturbio temporum pluribus implicatum esse negotiis non dubitamus. Prosi go więc w imię przyjaźni i sąsiedztwa, ut ubicumque locorum ditionis S. ac M. D. T^{ae} fuerint deprehensi, nobis significare et eosdem extra dare demandaret, qui et facilius vel ex cognominibus cognoscantur, Ssyndlarz unus, Figurka alter vocitati, qui duo aliorum sedes et nomina fatebuntur. Posyła mu ryby i donosi nowiny polityczne z Polski (zwycięstwa Chodkiewicza nad Karolem Szwedzkim, koronacja Dymitra moskiewskiego d. 30 lipca i małżeństwo jego z córką wojewody sandomierskiego, najazd Tatarów na Podole).

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 5 (oryg.).

Materjalny II.

2

18 Żywiec 1 listopada 1605.

Mikołaj Komorowski do Jerzego Thurzona: Książkę z poprzedniemi (superioribus) listami, którą mu kazał przesać, z powodu zapomnienia zostawił notariusz, o czem dowiedziawszy się, kazał mu ją ponownie posłać. Obiecuje zakomunikować w przyszłości ciekawe wieści i prosi o to samo, zapewniając o swej życzliwości.

Węg. Król. Archiwum Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz., fasc. 98, nr 4 (oryg.).

19 Żywiec, 27 kwietnia 1606.

Mikołaj Komorowski do Jerzego Thurzona: odpiera zarzut, jakoby dopuszczał się gwałtów i zakłócał spokój sąsiedzki przez pojmanie poddanych orawskich, natomiast żali się siquidem plurimos subditos nostros in possessione S. ac M. D. V^{rae} latere certo sciamus, quos dum in absentia S. ac M. D. V^{rae} secundum pactio-nem initam et promissum factum a provisoro Araviensi requisivissemus, eos nobis neque restituit neque legitimam excusationem aliquam in literis declaravit. Zapowiada, że się zwróci w tej sprawie do króla polskiego i co on postanowi, temu podda się bez szemrania.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 6 (oryg.).

20 Żywiec, 1 sierpnia 1607.

Mikołaj Komorowski do Jerzego Thurzona: usprawiedliwia się, że wskutek zajęć w czasie zamieszek w Polsce, a potem własnych kłopotów, nie odpisał dotąd na list małżonki jego. Interim in absentia nostra evenit, ut subditorum nostrorum unus profugus, qui licet ante aliquos annos hinc elaberetur, reversus in bona nostra, furto equos aliquot nostris subditis abduceret, qui omnes in comitatu Araviensi sunt reperti. Gdy w tej sprawie wystął list

do zarządcy Z. O. przez swego pisarza, który własnego konia rozpoznał wśród stada zamkowego, tenże zarządca uwięził go i wrzucił do lochu wzorem tureckim, co wszak jest przeciwne prawu narodów. Powołuje się na umowę, zawartą między sobą a panią Thurzonową za pośrednictwem p. Boboli, podkomorzego Król. Pol. i p. Radziejowskiego, starosty sochaczewskiego oraz p. Kaspra Horwatha, in qua conclusum fuerat, subditos nostros debere nobis restitui a data illius pacti triennio ante ex ditione nostra clancularie elapsos, quorum non modo antiquos sed ne recenter quidem fugientes nobis ille Araviensis provisor restituere nolebat, licet illi expresse nomina, villas imo et illos, apud quos degebant, conscriptos misissemus... Wyraża nadzieję, w imię przyjaźni, jaka łączyła ich ojców, że otrzyma zadośćuczynienie, prosi więc o wypuszczenie wspomnianego pisarza wraz z końmi, praetera alios quatuor subditos et fidefragos, qui hac hyeme per subditos S. ac M. V^{rae} abducti effugerunt, quorum unus Markwart est in villa Usczie apud scultetum, alter Romanik in Gruszczyna apud Kohut, tertius Kral dictus in Bukowina, cum filio suo Wydza appellato, qui ambo in maleficiorum testamento aliquoties iam apud nos sunt notati. Złodzieja, o którego wydanie dopomina się zarząd Z. O., chociaż jest jego poddanym, chętnie zwróci, jak i wszystkich poddanych orawskich oraz bydło zajęte przyrzeka wypuścić, wreszcie raz jeszcze apeluje do przyjaźni sąsiedzkiej, obiecując ze swej strony dołożyć starań do jej utrzymania.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 7 (oryg.).

21

Żywiec, 5 sierpnia 1607.

Mikołaj Komorowski do Jerzego Thurzona: zapewnia o staraniach ze swej strony celem utrzymania tradycyjnej przyjaźni, którą na szwank naraża bezczelne postępowanie zarządcy Z. O., prosząc o poskromienie jego złośliwości. Et quia certiores redditi sumus cum quatuor illis subditis profugis, de quibus superius scripserramus (list z d. 1 sierpnia), duos Bednarczyk dictos esse etenim in

carcerem coniectos, petimus S. ac M. D. Vram, ut illos omnes sex provisorii restituendum committeret, pro quibus quando debebimus mittere, faciet nos certiores. *Donosi, że wszystkich poddanych orawskich kazał już wypuścić. Co się tyczy zwrotu bydła poddanych orawskich, zajętego podczas przemykania bez cła, to sprawa ta należy do celników, którzy postępują w myśl praw Królestwa.*

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 8 (oryg.).

22

Nowy Targ, 10 grudnia 1607.

Dymitr Ogiński, chorąży trocki i stolnik JKM. do Jerzego Thurzona: *prosi o wydanie poddanego z dzierżawy swej klikuszowskiej, Józefa, który dwa woły z tej dzierżawy wyprowadził na Orawę, gdzie został schwytany i w Z. O. uwięziony. Ponieważ zarządca zamku na nalegania nie odpowiada, prosi o interwencję i zwrot poddanego.*

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 9 (oryg.).

23

Kraków, 1 lutego 1609.

Sebastjan Lubomirski do Jerzego Thurzona: *w odpowiedzi na list tegoż w sprawie sprawiedliwej spłaty długów przez ludzi Lubomirskiego poddanym orawskim, oświadcza chętną gotowość dopilnowania tej sprawy; wyrażając przy tem domysł, że zapewne chodzi Thurzonowi także o sprawę zwrotu poddanego pana Stefana Suneia, który u tegoż już od lat 10 jest osiadły, a którego on (Lubomirski) wraz z dwoma innymi ludźmi zatrzymał u siebie donec mihi per dominum Sunei in restitutione subditorum meorum satisfiet, qui depredatis aliorum subditorum substantiis, pecoribus abactis, domibus igne absumptis, ad dominum Sunei transfugere atque tot ac tantis postulationibus meis restitui non potuerunt. Wreszcie donosi o nowościach politycznych w Polsce, uspokojeniu wewnętrznem i sukcesach oręża polskiego nad Moskwą.*

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz., fasc. 13, nr 23 (oryg.).

24

Wielka Paludza, 28 sierpnia 1610.

Platowie do Jerzego Thurzona: proszą uniżenie o życzliwe ustosunkowanie się do nich, o odwrócenie gniewu, wynikłego z poduszczenia pewnych ludzi, tudzież o skłonienie się do zgody, et nobis subiectissimis servitoribus suis ob nomen suum bonum Czemuhowam praedium regale cum suis silvis, vallibus, situm esse inter metas possessionis Nadast et limites regni Poloniae, et Kralowany nobis ex Turan excisum esse conscienciose sciendo, pro territorio a Czemuhowa avulso et pro Kralowany nobis Lyesko vel Wytanovam in metis Czemuhowa extracta benigne conferre, za co obiecują wdzięczność imieniem swoim oraz swoich dzieci i proszą o odpowiedź. W dopisku wyrażają szereg żalów o wynagrodzenie szkód w młynach, gęsiach i ludziach, wyrządzonych przez Leskowian i Witanowian (na terytorjum Czimhowej).

Arch. Muzeum Narodowego w Turcz. Św. Marcynie, zbiory ks. Kohutha, Čimhova (oryg.).

25

Kraków, 10 października 1610.

Mikołaj Zebrzydowski do Jerzego Thurzona: potwierdza odbiór listu jego, datowanego d. 21 września t. r. w Termach Rajeckich, w którym tenże usprawiedliwia się z powodu podejrzenia, jakoby z jego wiedzą hajducy węgierscy dokonali napadu w granice Polski i spustoszenia ziem sąsiednich. Uspokaja go w tym względzie i wskazuje, że i z węgierskiej strony (Koszyce) są skargi na polskie napady graniczne, nad czym ubolewa i czemu obiecuje ze swej strony zapobiec.

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz., fasc., 13, nr 23 (oryg.).

26

Lewocza, 18 lutego 1614.

Sąd miasta Lewoczy do Jerzego Thurzona: Quam inique magnificus Nicolaus Komoroffsky Polonus cum praesentium exhibitoribus Friderico Pabst et Abrahamo Wisenberger concivibus

nostris et negotiatoribus egerit, in eo videlicet, quod eosdem praeter eorum demeritum in libera via captavari et in arce sua sub stricta custodia per tredecim integras septimanas asservari curaverit, Cel-situdo Vestra fusius ex relatione eorum intelliget. Quia vero eli-beratio et dimissio illorum certis quibusdam conditionibus con-stat, nimirum ut omnes et singulos fugitivos colonos dicti Como-rowii, quos causatur maiori ex parte in ditionibus Celsitudinis Vestrae esse, et passim apud alios regni Hungariae magnates hae-rere, ad pristina mansionum eorum loca cum omni supellectile(s) domestica reducere teneantur, quod ipsis praestitum est impossibile; interim in arrham huius rei pecunia ipsorum, cuius summa se extendit ad fl. 3800 polonicales, ibidem est retenta vel potius ac verius iam hactenus consumpta, Celsitudinem Vestram humil-lime supplicamus, dignetur modum adinvenire, quo vel pecunia ipsis reddatur, vel quoque modo illis satisfiat, qua in parte illu-strem dominum palatinum Cracoviensem eisdem magno auxilio esse posse sperant confiduntque...

Weg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz., fasc. 84, nr 28 (oryg.).

27 *Kasztel św. Zofji w Ružomberku, 8 paźdz. 1614.*

Jerzy Thurzo do Mikołaja Komorowskiego: Informamur per Petrum Susniak de Dluha Luka subditum nostrum, quod praeteritis hisce diebus Ill^{is} ac M. D. V^{rae} villa Kocan vestra ac nunc domino Dębiczky oppignorata per officia-lem eiusdem villae in persona sua arestatus ac duris vinculis tra-ditus fuisset eo sub praetextu, ac si quidam Ill^{is} ac M. D. V^{rae} caupo in nostram ditionem profugisset, unde non aliter idem Sus-niak dimissus esset, quam sub fideiussoria cautione, quod videlicet fugitivus ille caupo non in nostra verum nobilium Plathi posses-sione Czymbhowa dicta hactenus commoratus fuisset. Quod cum ita sit, licet iura bonae vicinitatis, quam hactenus sancte illiba-teque cum Illma ac M. D. V^{ra} colere studuimus, aliud requisivis-sent, neque tam subito idem supplicans subditus noster tanta in-uria afficiendus fuisset, tamen Ill^{em} ac M. D. V^{ram} cerciorem red-

ditam esse volumus: cum praedictus caupo non in nostra verum nobilium Platy sit potestate, eundem fideiussorem a tali sponsionis onere absolvere indemnemque reddere velit...

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz., fasc., 2 nr 55, § 26 (koncept).

28

Bytcha, 15 kwietnia 1616.

Jerzy Thurzo do cesarza Macieja: Informatus sum iam ante per nobiles Fridericum Propst et Abrahamum Wisenbergkh, M^{tis} V^{rae} S^{mae} fideles subditos et negociatores Leuchovienses, qualiter ipsi per magnificum quendam Polonum Nicolaum Komorouium dominum in Zywecz, nulla habita causa, praeter omne demeritum suum, in via regia et publica, cum in Silesiam, M^{tis} V^{rae} S^{mae} ditionem, negociationum suarum causa tenderent, vi et potentia mediante non detenti solum et per tredecim septimanas durissima captivitate constricti, sed et non exigua pecuniarum summa florenis nimirum ter mille nongentis triginta octo et grossis 21 indigne privati essent, in derogamen M^{tis} V^{rae}, praeiudicum libertatis nobilitaris sui que despectum et detrimentum valde maximum. Et postquam super hac violentia idem dominus Komorouius amice fuit requisitus, et ut interceptam pecuniae vim dictis negociatoribus tanquam propria ipsorum et haereditaria bona restitueret, admonitus esset, nulla alia sese excusare potuit causa, quam quod suos aliquot subditos fugitivos in M^{tis} V^{rae} regno hoc Hungariae degere, qui si restituti fuerint, pecuniam ablatam se redditurum esse praetenderet. Cum autem homo sit praedictus Nicolaus Komorouius erga sibditos suos supra humanam naturam crudelis et ferox, miseri illi prae nimia ipsius tyrannide et saevitia aufugere conati, in hoc M^{tis} V^{rae} regnum secesserunt, domiciliaque sua et sessiones sub magnates quosdam, puta dominum comitem Paulum Nadasdy, dominum Casparum Illiezhazy, dominum Moysen Zuniogh, dominos Stephanum Wesseleni ac Nicolaum Ezterhazy aliosque quam plurimos, aliqui etiam sub meam protectionem transtulerunt, qui subditi quomodo sub crudele istud iugum rursus

contra usum et libertatem Regni huius cogi, aut magnates ad restitutionem illorum compelli possint, modum ac viam video plane nullam, praesertim cum illi, qui ex hoc M^{tis} V^{rae} in Poloniae regnum concedunt, ad redeundum non adiguntur, imo merae tantum sunt praetensiones illius Komorouii, quibus fideles M^{tis} V^{rae} subditos eludere et circumvenire cupit. Quocirca rebus ita constitutis nullaque hactenus ad creberrimas easque amicabiles tam meas quam aliorum requisitiones subsecuta pecuniae violenter ablatae restitutione, ne asperius quidpiam in M^{tis} V^{rae} fideles subditos contra aequitatem eorundem ac iura vicinitatis Poloni tentare praesumant, tam per M^{tis} V^{rae} liberam civitatem Leuchoviensem, quam universitatem nobilium comitatus Scepusiensis, aliosque comitatus Saarosiensis nobiles (quorum litteras M^{tis} V^{rae} S^{mae} pro ulteriore informatione in specie humillime transmitto) denuo requisitus sum, ut demissa mea intercessione negotium antelatorum civium et negociatorum Leuchouiensium contra ius et aequum damnificatoris apud M^{tem} V^{ram} S^{mam} promoveré velim. Quorum quidem petitionis honestae summaeque iniuriae et violentiae patratae habito respectu, M^{ti} V^{rae} S^{mae} penes eosdem humillime supplico, dignetur fideles hos suos subditos, quorum alter ea de causa ipsemet ad M^{tem} V^{ram} S^{mam} Pragam proficiscitur, contra huiusmodi vim et pene inauditam violentiam illius Poloni clementer defendere, cumque conventus quidam státuum et ord(inum) Regni Poloniae vel diaeta publica Warsaviae indicta sit, datis tam ad serenissimum regem, quam status et ordines Regni illius Poloniae literis, benignissime demandare, ut idem Nicolaus Komorouius ad satisfactionem et ademptae pecuniae plenariam restitutionem adigatur, nisi Polonos etiam in hoc M^{tis} V^{rae} Regnum venientes arestari similique modo detineri voluerint. Quin et si M^{tas} V^{ra} S^{ma} suos ad comitia illa legatos clementer expediverit, dignetur eisdem benigne iniungere et negotium hoc fidelium M^{tis} V^{rae} subditorum commendatum sibi habere diligenterque urgere velint. *Następują zapewnienia wiernopoddania i wdzięczności.*

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz., fasc. 2, nr 59, § 8 (koncept).

Warszawa, 30 czerwca 1616.

Zygmunt III król polski do Jerzego Thurzona: Quam arcto vicinitatis nexu et mutuorum foederum coniunctione Regnum nostrum cum regno Hungariae cohaereat, non ignorat Grat. V^{ra}, publice vero quieti et mutuae utrinque tranquillitati plurimum interest, ut ii, qui contiguitate sese attingant, a vi, iniuriis et damnis, quae plerumque graviorum discordiarum sunt semina, se et suos omni ratione contineant. Eam ob rem cum saepius ad nos non inani quaerella deferretur, homines Grat. V^{rae} voluntate quasi et scitu illius saepius bona Ill^{mi} et M^{ci} Nicolai Komorowsky, Liptouiensis et Orauiensis comitis minus pacatis artibus et iniuriis infestare, subditos ex eisdem bonis ad bona Grat. V^{rae} variis modis elicere et nonnunquam etiam aperta vi subtrahere, transfugis cum re pecuniaria et familiari tutum receptum dare, nec requisitos restituere velle, sed eosdem in fundis suis locare, e re quidem sua et commodo, caeterum magno Komorouii detrimento et agrorum vastitate. Rudis enim haec et licentiae avida multitudo, ubi facilem impune recursum videt, ad eiusmodi profugia quamvis levi etiam occasione provocari solet. Etsi vero de constanti Grat. V^{rae} erga nos voluntate et singulari aequitatis studio bene simus persuasi, benigne tamen Grat. V^{ram} hortamur et ab ea postulamus, ne quidquam eiusmodi, quod bonae vicinitatis, foederum et iusticiae legibus adversetur, attentari ab hominibus suis patiatur, profugos vero omnes, quicumque in bonis Grat. V^{rae} fuerint, cum rebus et fortunis suis extradi quamprimum mandet, eumque se praestet, ne ea quoque iure boni vicini officio et mutuae humanitati pacique publicae vel ipsius aequitatis causa defuisse videatur. Quod si litteris hisce meis nihil apud Grat. V^{ram} profectum fuerit, facere non poterimus, quin eadem de re ad Caesaream quoque M^{tem} referamus et autoritate in eo suae M^{tis} requiramus. Non dubitamus Grat. V^{ram} cum aequitatis tum postulationis etiam huius nostrae iustam rationem habituram. *Kończy pozdrowieniem.*

Weg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz., fasc. 98, nr 15 (1).

30

Warszawa, 2 lipca 1616.

Feliks Kryski z Drobnina, kanclerz Król. Polskiego, starosta kowelski, rohatyński etc. do Jerzego Thurzona: Delatae sunt nonnullae ad S. R. Mem dominum meum clem^{um} nomine Ill^{is} et Mag^{ci} dⁿⁱ Nicolai Komorowski Liptoviensis et Oraviensis comitis non ita pridem querelae, quasi certae quaedam iniuriae et incommoda damna in bonis ipsius, stabiles bonae vicinitatis et amicitiae leges convellentes, magno cum praeiudicio eiusdem domini Ill^{mae} D. V. studio fiant, et nisi matura animadversione reprimantur, maiora immineant. Quo in negotio S. R. Mis dⁿⁱ mei clem^{mi} litteras nobilis Albertus Krzucki Ill^{mae} D. V. offeret, ex quibus plura cognoscet. Ego equidem pro constanti meo erga Ill^{mam} D. V. et multis eiusdem officiis provocato studio non poteram induci, ut mihi persuaderem, eas si quae sunt iniuriae aut damna voluntate Ill^{mae} D. V. excitari aut foveri, cum optime sim et semper fuerim persuasus de eximio Ill^{mae} D. V. animo, nec minus aequitatis et tranquillitatis publicae studioso, quam singulariter etiam in gentem nostram propenso, minime vero aliena praepostera habendi siti ambiente. Caeterum tamen, si forte, ut facile in contiguitate finium contingere potest, Ill^{us} et Mag^{us} dnus Komorovius dispendio aliquo rerum suarum aut iniuria laccessitus officium Ill^{mae} D. V. aliqua in re desideraverit, obnixè rogo satisfieri ipsi ex aequo et bono velit, nec committi patiatur, ut integra hactenus et nobis grata incolenda bonae vicinitatis fides Ill^{mae} D. V. constantia hac quoque in parte minime infringatur. Caetera idem Albertus Krzucki meo nomine Ill^{mae} D. V. deferet, quem ut benevole pro sua humanitate tractet, fidem ipsi habeat et me sibi suisque magnopere devotum et debitum esse sciat, velim...

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 12 (oryg.).

31

Zamek Orawski, 27 lipca 1616.

Jerzy Thurzo do króla polskiego Zygmunta III: Benignas M^{tis} V^{rae} Regiae litteras ad me Warsavia die 30 iunii recens

elapsa datas hic in arce meâ Arwa, quo videndorum et disponendorum bonorum meorum causa ascenderam, ea qua par est reverentia et honore accepi, ad quas ut haec demisse ac breviter respondeam, ipsa exposcere videtur necessitas. Quantum itaque ad Illis ac Mei domini Nicolai a Komorow haereditarii domini in Żiwecz etc. expositionem attinet, quam se minus placatis artibus et iniuriis per me infestari, subditos suos variis modis elici et nunquam etiam aperta vi subtrahi, coram Meae Vrae Regia conquestus esset, in eo nimis sinistre Meae Vrae idem dominus Komorouius quod informare non sit veritus, consideratione sane dignum. Nam quid pacta et foedera antiquissima inter inclyta haec duo regna, Hungariae videlicet et Poloniae sancita hactenusque sancte et illibate culta et observata dictent, non sum inscius, proinde talia, quae de subditorum suorum subtractione et aliis suprascriptis iniuriis per me sibi illatis scribit, ea minus dextrè reverenter scribendo, coram Meae Vrae Regia exposuit.

Hoc enim ne in mente quidem unquam mihi fuisse, optime mihi sum conscius, testes etiam mihi esse possunt reliqui domini Poloni, fideles Meae Vrae Regiae tam ex magnatum quam ex nobilium ordine et statu, mihi et bonis meis Arvensibus vicinissimi, inter quos illustrissimus dominus palatinus Cracoviensis, magnifici item et generosi familia Peniażko, Baranowsky, Radosseczky, Sreniski et Prelubsky, ad quorum omnium fidedignam recognitionem provoco, mihi nunquam ratione eiusmodi profugorum subditorum vel aliorum negotiorum aliquid controversiae cum suis dominationibus intercessisse, imo ne nunc quidem intercedere. Solus iste dominus Komorouius, nescitur unde motus, bonae vicinitatis, quam maiores et praedecessores sui cum praedecessoribus meis pia memoriae sancte et inviolabiliter coluerunt, immemor, talibus iniquis expositionibus Meae Vrae Regiae placidissimas aures onerare, meque molestare non veretur.

Subditi domini Komorouii tam abundanter in Regnum hoc commigrant, ut vix in partibus his et vicinis aliquot comitatibus sit unicus dominus, sub quo non aliquis eorum suas habeat sedes, aliorum vero dominorum Polonorum non item. Causa transmigrationis et mutationis soli ea est, prout omnibus constat, nimia

videlicet eiusdem domini Komorouii in tales subditos saevitia et crudelitas. A qua si sibi temptaret, subditos haud dubie in sua potestate et statione contineret. Quemadmodum tempore domini parentis ipsius non tam frequenter subditi eiusdem aufugiebant. At qui ferina utitur crudelitate, ab eo merito misera plebucula abhorret et receptum ac loca tranquilliora et tutiora petit.

Quod itaque M^{tas} V^{ra} Regia me gratiose hortari dignatur, ut profugos omnes quicumque in bonis meis essent, cum rebus et fortunis ipsorum domino Komorouio extradem, in eo legibus Regni huius me accomodare oportet, quae nusquam id docent, ut subditos ex Polonia in Regnum hoc commigrantes quisquam dominorum terrestrium extradet, sicut neque illos, qui e Regno hoc Hungariae in regnum M^{uis} V^{rae} Poloniae commigrarent, repetendi datur facultas, quemadmodum ego quoque multos meos subditos ex quibuscunque bonis meis commigrantes nec ab eodem domino Komorouio nec ab aliis unquam repetii, nulla in parte ergo violandorum foederum hic a me praebita occasio. — Verum ut haec coram M. V. Regia D^{no} D^{no} mihi benignissimo breviter et humiliter aperiam: idem dominus Komorouius longe gravius contra eadem pacta et foedera regnorum hactenus impegit: tam limites Regni huius cum exercitu invadendo et transcendendo hominesque et frumenta vi abripiendo, quam cives Leutschovienses immerito captivando et florenos circiter 4000 ab ipsis auferendo et in usus proprios convertendo, falsam item et adulterinam monetam disseminando, a subditis meis res certas venales accipiendo et praecium eorundem retinendo, quod non sine aperta laesione autoritatis et eminentiae Suae Maiestatis Caesariae ac Regiae domini domini mei clementissimi tanquam inclyti regis Hungariae ac magnifici domini Caspar Illieshazy comitatum Trenchinensis et Lyptoviensis supremi comitis despectu et iniuria manifesta, se comitatum Lyptoviensis et Arwensis comitem scribere ac intitulare sicque titulos fidelium Suae Maiestatis Caesariae ac Regiae domini domini mei clementissimi subditorum et servitorum sibi usurpare et vindicare audeat. Cum tamen, ob quid et quando sub divo Matthia primo rege Hungariae, foelicis reminiscentiae, cum bonis et titulum ac

e regno hoc Hungariae emigrare coacti sint cum praedecessoribus dicti domini Komorouii amiserint, ex constitutionibus Regni huius et aliis documentis luce meridiana clarius sit. *Prosi przeto króla o zabronienie Komorowskiemu używania tego tytułu i niedawanie mu posłuchu, zapewniając o zamilowaniu pokoju i gotowości utrzymania z Komorowskim dobrych stosunków sąsiedzkich.*

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz., fasc. 7, nr 53 (kopja).

32

Żywiec, 22 sierpnia 1616.

Mikołaj Komorowski do Jerzego Thurzona: Iam multoties literas nostras in causa fugitivorum subditorum nostrorum ad Ill^{rem} et M^{eam} D. V. exaravimus, nullam prorsus satisfactionem usque ad hoc tempus habere potuimus. Quam causam Sacra Regia Maiestas dominus noster clementissimus atque Respublica nostra in suum patrocinium susceperunt et agitare experiri que volunt, utrum sit in pactis vel non. Quod attinet ad administrandam iustitiam ex subditis nostris nomine Kąkol, Woiewoda et aliis, iam sunt incarcerati, itaque Ill^{ris} ac M^{ca} D^{tio} V. pro termino mittat suos ad civitatem nostram Żywiecensem cum idoneis testimoniis et nos sumus parati administrare iustitiam pro die 2 septembris. *Pozdrowienie, w podpisie własnoręcznie dopisał: amicus vicinus et ad serviendum paratus.*

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz., fasc. 98, nr 17 (oryg.).

33

Zamek Orawski, 21 paźdz. 1616.

Jerzy Thurzo do Pieniążka: wstawia się za Walentynem poddanym swym z Jelesny, który przesiedlił się do niego od Pieniążka, zwróciwszy temuż swoje osiedle (sessionem suam populosam reddidisse) i otrzymawszy od niego zwolnienie (ablicentiatu), lecz po-

zbawiony został zasiewów swych i owoców (segetes et fruges).
Prosi o zwrot tychże Walentynowi.

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz., fasc. 3,
nr 87, § 14 (konc.).

34

Wysoka, 27 lutego 1617.

Kasper Zebrzydowski de Wieneborg do Emeryka Thurzona:
Zostawszy dzięki otrzymanym dziedzicznym majątkom sąsiadem
Thurzona, oświadcza gotowość przyjaznego pożycia sąsiedzkiego, przy-
czem nadmienia: Tempore peregrinationis meae in exteris nationibus, sub possessione diversorum administratorum bonorum praesentium meorum M. V^{ae} contiguorum, plurimi subditorum meorum haereditariorum ex hocce patrimonio meo in ditionem patrimonii M. V^{ae} nulla libertatione et venia accepta secessere. Itaque eo magis acerbum et dolendum, quod cum tam prope pene in oculis (ut aiunt) domini sui haereditarie consederint, de redituque meo ex nationibus exteris et de adepta possessione bonorum sciant, meque hic praesentem adesse moniti audiant et pene videant, nec salutatum nunciant nec culpam deprecantur nec veniam in aliena ditione manendi postulant, neque libertatem et subditionem qualitercumque redimere curant. Certe non sine commiseratione ac dolore michi id audire et cernere venit. Cum alii subditi mei, tali desolatione et audacia caeterorum animadversa impunita, ex patrimonio meo migrandi et frivole abeundi occasionem habebunt, quod quotannis sepenumero fit, et nisi huic malo obviatum fuerit, successu temporis devastatio et desolatio bonorum speranda. Przyznaje, że niektórych zbiegów już potapał, a uczynił to dlatego, że nie tylko sami zbiegli, ale jeszcze drugich do tego nakłaniali a nawet dopuścili się zabójstwa jednego z krewnych, który ich odwiedził, innego zaś z poddanych porwali i więzili. Nie mogąc tego dalej cierpieć, zwraca się do Thurzona w imię dawnej przyjaźni ojców i sąsiedztwa z prośbą, aby nakazał jego zbiegłym poddanym do niego powrócić, poczem tych, którzy, upokorzywszy się przed

swym panem i uznawszy swoją winę, poproszą o zwolnienie (sese de iurisdictione et dominatu meo qualitercumque redimere) z powrotem puści. Zapewni to dalsze zgodne i przyjazne pożycie sąsiedzkie.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 13 (oryg.).

35

Wysoka, 27 lutego 1617.

Kasper Zebrzydowski do Michała Suszkowicza, zarządcy Z. O.: Informuje go o swoich stosunkach. Olim il^{em} et m^{um} dominum parentem meum, castellanum Szremensem, ante annos 22 de hac luce decessisse, meque in infancia unicum reliquisse, bona vero mea praesentia primum in possessione olim Ill^{is} et Mag^{cae} d^{nae} d^{nae} Jordanowa castellannae Cracoviensis, proaviae meae, uti dominae advitalicialis fuere, post cuius decessum tamen Illma et Mag^{ca} parens mea possessionem eorum adiit iure meo. Quae centum miliaribus hinc in alio patrimonio meo manens, bona eadem variis possessoribus et administratoribus concredebat. Quos quoniam nullum ius haereditarium, tantum ususfructus et administratio concernebat, ideo etiam eam insolertiam et divagationem ac in aliis dicionibus miserationem subditorum et bonorum desolationem minime curabant: plures commodum suum, quam dilatationem patrimonii mei curantes. Michi vero eadem bona ex gratia ill^{is} et m^{cae} d^{nae} parentis in possessionem primum tradita plane sub tempore exequiarum lugubris funeris olim ill^{mi} et m^{ci} dⁿⁱ dⁿⁱ Turza invisenti et de desolatione bonorum inquirenti relatum est, permultos subditorum et colonorum meorum haereditariorum, quorum ius haereditarium et absolutum dominium (non ita, prout in exteris nacionibus) iure nostro incumbit, in alienas diones, nulla licentia habita, commigrasse, alios evocasse et eduxisse, ac in maius levipendium pene in oculis consedissee. Nec hoc contentos, praecipue autem ipsos Harkabusos, ante annos 22 circiter cum patre suo profugos, natu videlicet seniore, subditum meum, ipsum invisentem, domi suae tirranice occidisse; ante duos ferme

annos eoque magis provectam licentiam ipsis fuisse, quod adhuc fratrem occisi captivavit vinculatumque aliquot hebdomadis ad Jablonka et alia loca diversa vectum detinuit. Quali insolentia perfricta, audacia et temeritate ipsorum Harkabuzorum diligenter investigata et bene intellecta, ipsis adventum meum notificare et quod sint subditi mei nativi haereditarii, nec ex iurisdictione mea dimissi ac libertati, movere mandavi, utque veniant, culpam deprecentur et in exemplum reliquorum (prout Gen. D. T. iisdem verbis utitur, ne quod licitum et impune uni, liceat alteri) libertatem redimant, persuadere iussi. Ipsos vero eam humanitatem meam sprevisse et levipendisse significatum est. Quale levipendium generositas mea non modo a quopiam, etiam supremo unquam passa, sed nec humanitas quidem aequo et sedato animo punis praecipue votibus et more Polono (aliis subditis id eruentibus, ruminantibus, bene considerantibus et eventum rei praestolantibus) ferre ullo modo potuit. Quin ipsos uti duces et heroes ad monitionem meam et talem humanitatem levipendentes ad se adduci mandarem, aliis hoc exemplo terrorem incutere volens, spemque similiter licentiose abeundi adimens. Quorum unum iuniorum summo mane, alterum vero seniore[m] homicidam et pertinacior[m] pridie, agnita per eos omni culpa et statutis fideiussoribus, ex custodia sub qua detenti erant liberos dimisi, ut hisce partim ulteriori licentiae subditorum et desolationi bonorum meorum obviarem et aliis ibidem commorantibus humanitatem meam declararem, ultroque veniendi culpam deprecandi et qualitercumque licentia redempta ubi voluerint manendi occasionem dare[m]. Habet itaque verrissimam et iustissimam causam abductionis illorum D. T. *Wreszcie porusza kilka spraw osobistych mniejszego znaczenia.*

Arch. Zamk. Oraw.. fasc. 35, nr 14 (oryg.).

36

Bytcza, 3 marca 1617.

Emeryk Thurzo do Kaspra Zebrzydowskiego: potwierdza odbiór listu wystanego z Wysokiej 27 lutego (ob. wyżej nr 34),

wyrażając radość z powodu wynurzeń przyjaźni oraz pokojowych zamiarów sąsiedzkiego współżycia. Celem ukarania mężobójców proponuje wyznaczyć miejsce i czas dla wysłania delegatów na sąd. Co się tyczy zwrotu dawno zbiegłych poddanych, oświadcza: quod cum subditos quosdam suos in hoc Suae Ma^{is} Caes. ac Regiae Regnum profugisse, sedesque ac domicilia rerum fortunamque suarum transtulisse scribat, qui ab annis iam non paucis libere ac pacifice in Regno hoc commorantur et rem suam domesticam agriculturamque exercent, quod, inquam, a domino progenitore Ill^{is} ac Mag^{ca} D. V. vel tutoribus eiusdem vel D^{na} Matre non requisiti sint et repetiti, quod si factum fuisset, scio Ill^{mum} quondam genitorem meum char^{mum} adeo fuisse iustitiae amantem, tantumque vicinitatis bonum cultorem, ut ultro etiam tales profugos praesertim vero homicidas et reddidisset et punisset; sed cum id hactenus a multis annis praetermissum est, semel sopitam causam quaeso Ill^{is} ac M^{ca} D. V. in gratiam bonae vicinitatis futurorumque meorum servitiorum ne resuscitare velit. Ze swej strony oświadcza, że na przyszłość żadnych zbiegów nie tylko nie będzie przyjmował, ale wykrytych i pojmanyh będzie mu wydawał. Kończy zapewnieniami najlepszych zamiarów współżycia.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 15 (koncept).

37

Kraków, 10 marca 1617.

Kasper Zebrzydowski do Emeryka Thurzona: potwierdza odbiór jego odpowiedzi (z 3 marca 1617 ob. wyżej nr. 36), ciesząc się zapewnieniem przyjaźni, której trwałość ze swej strony zaręcza. Co się tyczy jednak żądania zwrotu zbiegłych kmieci, powołuje się na przytoczone w poprzednim liście powody, które go skłoniły do tego żądania i które wyłuszczył jeszcze ustnie dworzaniekowi jego, doręczycielowi odpowiedzi. Wyraża nadzieję, że Thurzo spełni jego prośbę i raz jeszcze zapewnia o swej miłości pokoju.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 16 (oryg.).

Michał Suskowicz provisor arcis Arva do Mikołaja Komorowskiego: donosi, że czytał list Komorowskiego, w którym żali się, iż słyszał od żon pewnych swoich poddanych z Jelesni, że poddani pana jego, Emeryka Thurzona, ich mężów poranili, jednego zabili, innych pobitych i pojmanyh do więzienia w Zamku Orawskim wprowadzili, zabrawszy im bydło i inne rzeczy. Z powodu tego zdarzenia Komorowski zatrzymał kilku poddanych Thurzona, dopókiy poranionym, zabitym i uwięzionym nie została wymierzona sprawiedliwość. Suskowicz zaprzecza, jakoby poddani Komorowskiego i to żonaci, jak on twierdzi, zostali poranieni, zabici lub uwięzieni. Verum istis praeteritis paucis diebus revera subditi Ill^{mi} Dⁿⁱ mei de possessione sic dicta K(r)uszecnice et Łomni in hoc comitatu Arvensi existente ab annis multis degentes et collecta non exigua suppellectili, pecoribus, pecudibus et re familiari, nescitur quo spiritu moti, contra fidem datam decetero Illmo D^{no} comiti nostro ^a, officialibus arcis ac ^b iudicibus seu scultetis praescriptarum villarum, claricularie nocte intempesto modo furtivo cum omni praenotata sua suppellectili cum uxoribus et liberis sese subdlexerunt et sibi fuga consulerunt; quod ubi scultetus et reliqui incolae cognovissent, quibus etiam non exigua debita mansissent, secuti sunt illos, ac circa Beszkieth in montibus subsistentes cum reperissent, primum amicis verbis ad reditum hortati sunt, tandem notentes et reluctantes modis ipsis possibilibus vinctos reduxerunt ac alios ceciderunt. De quibus, dante Deo, brevi post Ill^{is} D^{nus} meus redierit ex comitiis Pozoniensibus, tanquam de perfidis et praeditoribus domini sui terrestres administrabitur iudicium. Et ita Illustre Domine nullam habet iustam causam Illma D^{tio} V^{ra} ex illarum faeminarum quaerimonia retentos subditos Ill^{mi} Dⁿⁱ mei cur detinere, hi enim, cum quibus sic processum est, non Ill^{mae} D^{nis} Vestrae sed Dⁿⁱ mei Ill^{mi} ab annis multis fuere subditi, quos perfidie ipsorum iuste Dominus Deus in exinde aliorum punire statuit, non ambo ista mea genuina rei gestae

^a nostri Obl.

^b de Obl.

declarationi Ill^{mae} Dnis V^{rae}, subditos illos Ill^{mi} Dⁿⁱ mei detentos pacis de bonae tranquillitatis ergo libere dimissuros.

Arch. Ziem. w Krakowie. Castr. Osvecim. t. 63, p. 398—400 (oblata wniesiona do aktów grodzkich oświęcimskich przez Mikołaja Komorowskiego, d. 31 sierpnia 1618 r.).

39

Pożoń na sejmie, 30 maja 1618.

Elżbieta Czobor do Stefana Guzittha starosty, Jerzego Abaffy'ego i Stanisława Sudorskiego kasztelanów i Michała Susskowitztha, zarządcy Z. O.: Z listu wasseho sme dosti obssyrnie wyrozumeli, co nam pissete z strany nekterych uskokow Polakow y take arestowany gistych Niżnianow, wozjcych geczmen do Polszkie Komorowskiemu, ginace nassemu ne sausedu a protiwnjku zgewnemu. Gyż pak wjte toho dobre, gakowaby wypowed a zapasska w tomto panstwj nassem byla obecnie predesslych časuw učinena, totiss aby żaden s poddanych nassich do drżawy Komorowskeho nechodil i mnohem meneg s nim handlowal a kupčyl, než stehowal se pry hranicy uherskeg, proto že s nami wzdycky walči, a abychom gemu vskokow gehu shledawage nawracowali, o to se snaži: Protož kterytokolwek ničemnj lide sami chliacy, nedbagjce nicz na rozkaz nass prysny, učinili, my gakžto do potupcow slova nasseho nic nedbame, a prostie se odmjtagjcz, za nich stati ani pracowati nebudeme, wssak mohli zbožj swe y na gineg strane odprodati a do nebezpečenstwj newpádati, wszak kdy my za nasse penize chceme od nich kupowati, tedy zatagia a w tym swedky najdu. Ginssiebi bylo, kdyby on byl gwaltem do drżawy nasseg wtrchel, a nasylnie poddanych nassjch sgimajcz vnassel, w tom by nam nezbywalo prostredkŭw proti nemu se oswedčowati, a ginymi spuosity zachazeti: ale kdy mu sami dobrowolnie domŭw pryssli, gako bysme pru proti nemu wizdwihowali? Informacie tehdy gineg wam dali teras nemuožeme ani newjme prihodnegszi, krome, abyste po wssem wjdieku, obzwlasstie pak pri hranicy messkagjcem potagemne rozkazali, žeby pjlnie čjhali na poddanych Komorowskeho, a kdy prijdu do Jablonky aneb kterečkoli nasseg dediny, hnedky nech gich are-

stugj spolu y statkem tak mnoho, gako nassjch on zadržal. Gineho wssak pana żadneho chudych lidj nedagte bantowati, krome tohoto giste Komorowskeho, ktery nassich arestowal. To wssak s taku opatrnosti učinte, ano y poddanym prysnie prytwozte pod hrdlom, pod statkom, aby se swedky nerozhlasalo, a na zgew neproneslo, žeby tak onino se wistrjhati newedeli, než at gest to in silentia. Ostatnim pak nassim poddanym gesste opet poznowy prykaže a skrze wogewodu gich vpomente, aby gako gim hrdlo a pocztiwost mila, od tohoto času žaden do poddanosti Komorowskeho nechodil, ani s nimi porozumeny nemel, nebo zle pochodj. Co se tkne statku powrchnieho nadepsanych uskokůw, dobre ste učinili, že ste wsse popsati a k opatrowany slussnemu narjdili: kdy nas pan Buoh domůw priwede, sami to ohledati chceme, y co s nim mame činiti (ponewadž podle pobehu prawa a narjzeny zemskeho žadny uskok żadneho nema statku) snadne uhodjme, s njch pak samych prawo a spravedliwy rozsudek wedle zasluženy wezmeme pročěž ge umegte držeti uwezeny do pryssti nasseho. W tychto wecech wam mjsto informacij danych hledte se zachowati, a dobreg wůli nasseg accommodowati.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 20 (oryg.).

40

Požoň, 1 czerwca 1618.

Zygmunt Forgach de Ghymes palatyn Król. Węgier. do Mikołaja Komorowskiego: powołując się na żale Emeryka Thurzona, że mu Komorowski pewną ilość poddanych wraz z końmi i trzodą gwałtem pojmał, zwraca się do niego w imię sąsiedzkiej przyjaźni, zanim by się miało wnieść skargę do króla polskiego, z wezwaniem, aby zajętych ludzi ze wszystkim, co do nich należy, Thurzonowi zwrócił.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 21 (kopja).

41

Żywiec, 5 czerwca 1618.

Mikołaj Komorowski do starosty i kasztelanów Z. O.: dopomina się ponownie o poddanych swych z Jeleśni, Krzyżowej

i wielu innych, którzy bez żadnego powodu na otwartej wolnej drodze zostali pojmani i wrzuceni do więzienia, obrabowani z dobytku, poranieni, a niektórzy zabici. Odpiera argumenty przytoczone w piśmie tych urzędników, zwracając uwagę, że chodzi tu nie tylko o tych jego ludzi, którzy od trzech lat są pod władzą Thurzona, ale także o tych, o których od 30 lat się dopomina, o czym świadczą listy ś.p. Jerzego Thurzona, które przechowuje, oraz listy króla polskiego do tegoż, w których żądał zwrotu poddanych i zaprzestania napadów w granice Król. Polskiego. Skarży się nadto na dwa nowe napady Nowaków przed 1¹/₂ tygodniem i przed kilku dniami na swych poddanych oraz na ludzi Thurzona, ukrywających się w Łupieżowej, co do których spór nie został jeszcze rozstrzygnięty.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 22 (oryg.).

42

Żywiec, 17 czerwca 1618.

Mikołaj Komorowski do (Zygmunta Forgacha): potwierdza odbiór listu z 1 czerwca (ob. wyżej nr. 40), doręczonego mu dnia 16 t. m. Odpiera zarzut, jakoby był sprawcą zaktócenia spokoju sąsiedzkiego, który przeciwnie zaktócają Thurzonowie i ich poddani. Przytacza na dowód świeży napad zbrojny na swoje wsie Jeleśnię, Miłówkę i Przyborów, z których ludzie Thurzona, nieznani mu z wyjątkiem dwóch Nowaków z Rabczy, uprowadzili wielu jego poddanych wraz z całym ich dobytkiem, innym zabierając setki owiec i bydło. Jeśli on, ustawicznie krzywdzony, wkońcu uciekł się do tego samego środka, to tylko dlatego, aby zapobiec dalszym gwałtom Thurzonowym. Całą tę sprawę musiał przedstawić królowi i senatorom Król. Polskiego, cieszyłby się też, gdyby Forgach, jako palatyn węgierski, napisał w tej sprawie do jego króla. Przypomina, że król wystął list do Jerzego Thurzona, prosząc o zwrot poddanych i wynagrodzenie szkód, lecz poseł królewski, wysłany z tym listem, dowiedziawszy się o zaszej tymczasem śmierci J. Thurzona, powrócił do Żywca i u niego pozostawił list królewski, który on odeszle Emerykowi Thurzonowi, skoro tylko się dowie o jego powrocie. Jeśli Emeryk Thurzo będzie

przestrzegali sprawiedliwości i pokoju, i on go nie naruszy — w przeciwnym razie będzie gotów do wszystkiego.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 23 (oryg.).

43

Żywiec, 17 (czerwca) 1618.

Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona: wyraża zdziwienie, że Thurzo, przeczytawszy list jego pisany do zarządców Zamku Orawskiego, nie dał mu zadośćuczynienia, nie wypuścił pojmanych poddanych i nie ukarał złoczyńców, którzy na rozkaz zarządców i sołtysów jego wpadli w granice państwa polskiego i dóbr jego, poranili wielu jego poddanych, między innymi zarządcę wsi Milówki, poczem nocną porą zbrojnie najechali Jeleśnię i porwali mu poddanych. Jeśli aresztował poddanych orawskich, to tylko z powodu gwałtów, poddanym swoim przez poddanych jego wyrządzonych. Illi primum Nowacy principales aliique complices ipsi de nomine et cognonime melius noti foedus violaverunt, subditum enim nostrum Kowal Omyła cum uxore, liberis totaque eius suppellectili nocturno tempore in villa Jelezna rapuerunt. In villa etiam Milowka duos Jarczones subditos nostros cum omnibus liberis totaque eorum suppellectili, necnon alios in via Łupieszowa, Bernath cum filio, Zaiac et Kaczmarzow rapuerunt secumque traxerunt, praefectumque nostrum subditos a manu invasorum defendentem vulneribus affecerunt. Neque his iniuriis violentisque satiati, subditos nostros ad nos redeuntes in via publica misere trucidarunt, omni suppellectili spoliarunt, alios enormiter vulneraverunt, in carceresque coniectos hucusque in arce Arva detinent. Z tego to powodu kazał poddanych orawskich u siebie pojmać i uwięzić. Winy więc nie ponosi on, gdyż pierwsi złamali miar poddani Thurzona. Wzywa go, aby zaprzestał gwałtów, zwrócił mu subditos nostros quos numero quadringentos vel plures in ditio-nibus suis habet; innych wypuścił z więzienia, szkody dawne ponaprawiał. Jak Thurzo wezwał na pomoc swoją p. Zygmunta Forga-cha (palatyna Węgier), tak on odda sprawę swemu królowi, który jak

ją zaczął z ojcem Thurzona, tak z nim będzie ją teraz dalej prowadził. Listy do króla poprzednio i teraz z powodu nowych gwałtów wysłane przeszle, skoro tylko Thurzo wróci.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 34 (oryg.).

44

Pożoń na sejmie, 18 czerwca 1618.

Plenipotencja Emeryka Thurzona dla Stanisława Sudorskiego, wysłanego do Polski, do urzędu grodzkiego: Nos comes Emericus Thurzo de Bethlenffalva, comes perpetuus de Arva, eiusdemque comitatus supremus ac perpetuus comes etc. memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis ac singulis, quod cum superioribus, non ita pridem elapsis diebus magnificus dominus Nicolaus Komorowsky de Komorow, nescitur quibus motus rationibus, sine ulla data causa, certos subditos nostros resque et equos ipsorum violenter detinuerit, eosque ad amicabilem officialium nostrorum requisitionem liberos dimittere nullatenus voluerit, nos, qui ob praesentia generalium regni Hungariae comitiorum negocia coram ac personaliter comparere, protestationemque contra patratam violentiam iurium nostrorum futura pro cautela facere et extrahere non potuimus, praesentium exhibitorem egregium Stanislaum Sudorsky arcis nostrae Arva castellanum ad inclytum officium castrense Cracoviam emisimus, nomineque et in persona nostra protestationem contra dictam violentiam, per praefatum magnificum dominum Nicolaum Komorowski in subditis nostris et eorum equis rebusque contra bona vicinitatis et mutua confoederationis iura perpetrata, competentem modo faciendi plenam eidem et omnimodam facultatis potestatem dedimus et concessimus, imo damus et concedimus per praesentes has litteras nostras. *Poleca go życzliwości wszystkich interesowanych, prosząc o udzielanie mu pomocy i darzenie zaufaniem.*

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 24 (kopja).

45

Żywiec, 21 czerwca 1618.

Mikołaj Komorowski do Susskowitha: Retulerunt nobis sculteti et waywoda nostri de villis Jelessna, Křižowa, Příborow, invasisse armata manu S. ac M. D. Emerici Thurzonis Dⁿⁱ V^{ri} subditos in regnum Poloniae ditionesque nostras, in eisque duo millia ovium, ducentaque pecora, tam vaccarum quam boum, multosque subditos nostros rapuisse et in regnum Hungariae secum abegisse. Pragnąłby wiedzieć, z jakiego to powodu się stało, czy jego poddani przekroczyli granicę węgierską i dopuścili się jakiego gwałtu. Oburza się na to najście, którego ofiarą padło 3 zabitych i szereg rannych. Chce wiedzieć prawdę, aby mógł tę sprawę przedstawić swemu królowi i Rzpltej.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 25 (oryg.).

46

Zamek Orawski, 23 czerwca 1618.

Starosta, kasztelan i zarządca Z. O. do Emeryka Thurzona: list jego otrzymali i zrozumieli go. Stanisława Sudorskiego do Krakowa wyprawia. Donoszą, że p. Mikołaj Komorowski predece od swej zlobiwosti neprestawa, nebo po onehdayssjm nassjm oznamenj z strany Nižnanow, kterych arestowal, a dosawad držj, hnedkj zase Trstenczow gducých prez Žiwecz do Bielska z konmi, sedm osob pogjmal y z konmj kolik ktery gjch mel wsseczkých, a y tich dosawad zdržuge. My pak magjce poručeny yak od Gey Oswicenosti Pany tak y od W. Oswecenosti, že gestliby nekde wtrhol do Orawskeho widieku neb geho poddany y z dobitki wszelikimi, hnedky z poddaných W. Osw. zbrogných drabow wyprawili sme na Beskidý, aby tam pripatrowali a potagemne na to s pilnosti čjhali: kterižto die 18 mensis currentis iunii w gruntiech własných W. O. z teyto strany Beskidu tehož pana Komorowskeho poddaneho, giž newime umyslneli či nechticz, wpusteneho do passj dobitka jaloweho owczjho zagali a sem pod Zamek prihnali N° 422, chlapczow dwuch a tretj utekl, a ti do Zamku wzatj gsu, w druhy pak den

zase dogneho dobitka takže w gruntiech W. O. zagateho, prihnali N° 179, jahnat a kozlat N° 14, kraw dogných N° 9, jalowego dobitka N° 14, kony N° 5 a zhrieba N° 1 y chlapow N° 3, a y ti w zamku okowanj sedia, dobitek pak giž w gruntiech W. O. se pasie a pilne oppatruge, tolikež y dogiwo bude se zbierati, a bez wedomj W. O. nikké se nepodege. Dobitek pak die 19 iunii zagatý gest toho poddaneho Komorowskeho, ktery pred desitmi lethy kupowal wolý od poddaneho W. O. Wlčka z Orawek na sweho pána a zostal mu polskych fl. 440 den. —, na což y obligatoria gest tehož pana Komorowskeho pri mne, že se mu we try nedele melo zaplatiti, a dosawad na mnohonasobne psany slawne pameti Geho O. Pana neny mu zaplaceno, o čemž take y W. O. na tehož Wlčka poddaneho W. O^{ti} prosbu a supplikowanj ráčila psáti, giž newjm, czo býł dal za odpowed, kteru ya sem bil W. O^{ti} poslal. Ten tehda Wlček, porozumjez teho statek byti zagaty, pristupil predemne a snažne prosil, žeby se mu s teho zadosti učinilo; než bez wuole W. O^{ti} stati se to nemohlo, ani nemuže. Prosjme tehda W. O. wedle tehož poddaneho W. O^{ti}, žeby ráčila spůsob nagjti, snadbi se mu odtudto ta szkoda mohla nahraditi, nebo nemaly dluh gest, yak hore gest specifikowaný, gináč newjme odkudbý mohl swe dosahnuti, na což laskawu resolutiu od W. O. očekawali budeme.

Listi yak Geho O. pana palatjnusa, tak y W. O. naležgje, gedný Geho jasnosti kralowské krali polskemu tak y panu Komorowskemu statečne gsu wyprawene, od krále polskeho z Warszawy geszte se posel nenawratil, ale yak nahle prigde, za W. O. odpowed wtuž hodinu wyprawjme. Od Komorowskeho gsje posel se nawratil, než odpowedi neprinesl, nebo kazal mu sam odegti, prawycz že on sam od sweho posla possle za W. O^{ti}, giž newjme učinili to nebo ne.

W neprjtomnosti p. urednika techto predesslych dni, ktery býł w dolnem widieku po gistich sprawach na ten čas W. O^{ti}, psal byl pan Komorowsky geden list, gemu naležegicý, na ktery bili sme dali sami od sebe odpowed, ktery par W. O. ted posjlame, na což zase yaku odpowed dal, a yak pocziwe nam pisse

to tež W. O. z tehož gisteho listu porozumeti budé mocy, který takže in specie posjlame.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 26 (oryg.).

47

Požoň, 27 czerwca 1618.

Emeryk Thurzo do Stefana Guzittha starosty, Jerzego Abaffy'ego i Stanisława Sudorskiego kasztelanów oraz Michała Suskowitztha, zarządcy Z. O.: Pakby Komorowsky Mikolai za málo pokladal dobre susedstwj a nasse prátelstke napomenuti opomital, z listu waszeho de dato 23 dobjhagjcyho mesyce iunii k nam w príčine teg napsaneho patrne sme porozumeli: pročež napsali sme mu nic meneg geszte gedem list pratelsky a dobrym umyslem ho napominagjce, aby od takowych učinow neradnych a společnemu susedstwj naskrze odpornych sobie temperowal, poddanych naszch gwałtownie ne obstawowal, ani žádneg prjěiny k roztržitostem negakowym težssjm a obecnemu hnutí nezawdawal: ktersysto nass list mu hnedky po gistem čloweku do Žiw(ca....) wte a odpowed prati kažte. Co se tkne dobytku pominulych dnuow w gruntiech nas(zych....) z strany Beskydu (gak dokladate) zagateho, ten spolu s čeledi popadnutu, do nasseho domůw nawrúceny držte a pjlnie opatrowati kažte, aby snad negako odgat nebyl: ano na wsse strany predce sspehyre megte a gestliby zatym tež nektery geho poddany gwałtowne do statku nasseho wpadli y tych arestugte: nassjm pak chudym lidem pod hrdlom pod statkom zakažte, aby s nim žádných spolkuow nemeli, ani ne kupčeli, ponewadž zretedlnie widia, gak podwodnie a ssybal-sky z tymi, kterých dostati muože, zachaza. I to gim prysnie prykažte, aby wssudy pohotowie byli po wssem widieku in omnem eventum. Gestliby snad tenže Komorowsky, gako gest syce schytraly, sub specie amicitiae ponekud od gwałtow prestal, a mezy tym razem do poddanosti nášzeg nočniu hodinu aneb gakymkoliwek spusobem wtrhnul, dediny zabral, dobytky zagal, a ktomu podobne nasyli powesti pokusyl, žeby hnedky se widiek zbehl,

a takowemu geho nerádnemu účinku odepryti mohl. Na ..... se tež accommodowati wezte, budeli on pry pokogi, wy tolikež se zdržugte a za .... sami chtiacy gemu nezawdawagte, pakli neprestane, vim vi repellere licet. Kde dokladate z strany dluhu Wlěkoweho, žeby mohl dobytkom zagatym, byl take geho dlužnjka dobytek, pročěž nebudeli mocy sweho dluhu ginačeg dosahnuti, my na tom budeme, aby se mu odtud nahraditi a poplatiti mohl.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 27 (orygg.).

48

Warszawa, 28 czerwca 1618.

Zygmunt III król polski do Forgacha palatyna węgierskiego: Accepimus Grat. Vrae literas, quibus de iniuria magnifico comiti Emerico Thurzoni, adeptis nimirum aliquot subditis, una cum equis etc. rebusque ipsorum, per generosum Nicolaum Komorowsky illata conqueritur. Equidem cum nihil antiquius habeamus magisque curae nobis sit, quam ut antiqua pacta bonaque vicinitatis iura iam inde a multis annis foederati nobis Regni integra illibataque permaneant, ita et a privatis hominibus nostris aliquid in contrarium eorundem fieri graviter et iniquo animo ferimus. Quamobrem dedimus simul nostras ad generosum Nicolaum Komorowsky literas, quibus eidem serio iniungimus et mandamus, ut eosdem subditos una cum equis rebusque ipsorum proprio domino primo quoque tempore restituat, omninoque ab eiusmodi iniuriis inferendis abstineat, neque quicquam in posterum committat, quod vel foederibus publicis bonaque vicinitati minime sit consentaneum, vel a subditi nostri erga nos officio debitaque observantia alienum. Non dubitamus vicissim, quoque Gratitude Vestram eorundem foederum tuendorum bonaque vicinitatis retinendae studiosam fore, daturamque sedulo operam, ne subditis etiam nostris ab hominibus ditionum dominiorumque regni Hungariae ullae unquam iniuriae inferantur. Caeterum Gratitude Vestrae benevolentiam nostram deferimus, eidemque diu-

turnam incolumitatem et prosperos rerum omnium successus a Deo exoptamus.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 28 (kopja).

49

Pożoń, 28 czerwca 1618.

Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego: z listów swych urzędników orawskich oraz z listu Komorowskiego do nich pisanego wnosi, z jaką wyniosłością skarży się na rzekome gwałty. Miałby i on (Thurzo) podobne powody do skarg, ale poszanowanie przy-
mierzy i dobrej zgody sąsiedzkiej wstrzymuje go od nich, wydał też swym urzędnikom surowy nakaz powstrzymania się od wszelkich gwałtów, aby utrzymać pokój aż do chwili swego powrotu i do czasu, kiedy byłby wyznaczony termin dla sądu polubownego, w którym delegowani plenipotenci obu stron sprawy sporne by rozpatrzyli i rozsądzili. Prosi go więc, aby także do tego czasu hamował swe zapędy i przez to nie sprawiał więcej kłopotu swemu królowi a stanów Królestwa Węgierskiego nie zmuszał do obrony swych praw. Kończy życzliwym wezwaniem do zgody.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 29 a (koncept) oraz Castr. Osvec. t. 63, p. 396—8 (oblata wniesiona do ksiąg grodzkich oświęcimskich przez Mikołaja Komorowskiego d. 31 Sierpnia 1618 r.).

50

Kraków, 30 czerwca 1618.

Stanisław Sudorski kasztelan Zamku Orawskiego wnosi imieniem pana swego Emeryka Thurzona protestację z powodu gwałtów Mikołaja Komorowskiego: Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter veniens nobilis Stanislaus Sudorski castellanus arcis Aruensis, nomine et ex parte Ill^{mi} Comitis Emerici Turzo de Bethlem Falua perpetui de Arua ac eiusdem comitatus supremi atque perpetui comitis, solemniter officio praesenti castrensi capitaneali Cracoviensi contra

magnificum Nicolaum Komorowski a Komorow protestatus est in eum sensum: Qualiter et Spectabilis ac Magnificus olim dominus Franciscus Thurzo de eadem Bethlenffalua avus et Ill^{mus} quondam dominus comes Georgius Thurzo similiter etc. genitor dicti domini protestantis, quoad vixerunt, sed et ipse dominus protestans a tempore obitus praelibati domini parentis sui studuerint semper nexum bonae vicinitatis, amicitiae simul etiam confoederationis inter inclyta haec duo regna Hungariae nimirum atque Poloniae pie ac laudabiliter initae, iura sancte inviolabiliterque cum universis et singulis dominis regni istius Poloniae incolis ac vicinis conservare, prout in posterum quoque idem dominus protestans vellet atque omnis studii niteretur conamine, Magnificus D^{nus} tamen Nicolaus Komorowski a Komorow etc. praenotatae bonae vicinitatis amicitiaeque iuribus non curatis, et superioribus temporibus, dum videlicet praelibatus dominus protestantis genitor in Sacrae, Caesareae et Regiae Maiestatis commissionibus ex officio sibi incumbentibus variis in locis peragen(do) aliis item gravibus regni Hungariae negotiis fuisset constitutus, et post decessum eiusdem, iam ipso quoque domino protestante possessionem bonorum arcis Arua apprehendente, varias violentias super subditos eiusdem domini protestantis Aruenses more et ausu plane inimico exercere non praetermisisset. Quibus etsi par non magno labore rependi potuisset, premissorum tamen potior habita esset ratio amiceque et vicine actum cum eodem, verum etenim vero quoniam ne nunc quidem a suo idem dominus Komorouius desistat proposito, quin potius superioribus etiam hisce non ita diu praeteritis diebus certos subditos eiusdem domini protestantis famulosque eorum numero decem ex tenuis antelatae arcis Arua ac possessione Nyzina comitatus Aruensis una cum equis quindecim ex rebus ipsorum, dum iidem certum hordeum pro pecunia eiusdem domini Komorowii ipsis exposita comparatum ad eundem in Zywiecz deveherent, item paulo post alios colonos rusticos septem ex oppido Trstiana neque sic vocato cum equis viginti quinque quos libera via eduxerant in Bielsko ad dividendum, similiter arestavit et in vincula arctissima coniecit; sub quo colore atque forma ipse novit praeter omnem tantam culpam et demeritum ipsius

contra omne gentium ius vicinitatis, amicitiae, confoederationisque debita, nec dictum dominum protestantem neque suos praescriptae arcis Aruensis officiales super eo, si quid forte subditi ipsius domini protestantis deliquissent, praemonendo, multo minus, uti plane necessarium fuerat, requirendo, imo penitus inscio; et, quod maximum est, eodem domino protestante ad clemens Sacr. Caes. et Reg. Maiestatis mandatum in modo continuatis publicis praescripti regni Hungariae comitiis pro publico totius christianitatis bono Posony constituto, ipsi domino protestanti et suis iniuriandi nocendique ac publicum utriusque regni statum alias ex Dei gratia satis tranquillum perturbandi studio, vi et potentia mediante detinuit, neque eosdem ad amicabilem saepefati domini protestantis Aruensium officialium requisitionem dimittere, seque iuribus et istius et aliorum regnorum adeoque denique iustitiae divinae accomodare voluisset, quin potius plura etiam ac his maiora se facturum nullo vel ipsius domini protestantis vel subditorum suorum demerito minatus fuisset. Unde, ut praescriptus dominus protestans neque contra ius praenotatae vicinitatis confoederationisque mutuae neque etiam amicitiae futurae in aliquo peccare neque tamen iuri quoque suo deesse videatur, haec superius nominati domini Nicolai Komorowski facta apud magistratum etiam publicum et huius et praelibati regni Hungariae suo modo ut par est atque conveniens, declarandum coram nobis quoque superinde solenniter iterum atque iterum protestatus est. Quod si idem dominus Komorowski a nobis super praemissis a se removendis admonitus non fuerit, sine requisitionibus admonitionibusque eiusmodi ac saepefati etiam domini protestantis hominumque, suorum amicabilibus interpellationibus non obtemperaverit, nec subditos eiusdem domini protestantis ac res eorum indemniter sine ulteriori procrastinatione dimiserit, si quid in posterum cum inculcata iurium eiusdem domini protestantis tutela factum fuerit (quod tamen modo praemisso saepefatus dominus protestans summopere praecautum esse vellet), id non ipsi domini protestantis, qui videlicet praemissam confoederationem, vicinitatis amicitiaeque nexum semper illibatae ac firmiter confirmat interim tamen iuri et suo prospectu esse connititur, adscribatur. Atque his prae-

missis super ista sua protestatione litteras pro iuris praescripti domini sui principalis tuitione et cautela futura necessarias extradi sibi postulavit, quas nos communi id dictante iustitia denegare nequeunt, sub sigillo nostro authentico iurium eiusdem domini comitis Emerici Thurzo futura pro cautela necessariae extradendas esse censuimus, imo damus atque concedimus. Quam protestationem ac affectationem eiusdem nobilis Stanislai Sudorski ad acta praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia susceptam ex eisdem actis castrensibus capitanealibus Cracoviensibus extradi sibi idem nobilis Stanislaus Sudorski petiit, quod ipsi per officium praesens est concessum.

Arch. Ziem. w Krakowie. Rel. Castr. Crac. T. 44, str. 1496—1501 (oblata).

51

Żywiec, 9 lipca 1618.

Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona: spodziewał się, że Thurzo czytał list jego do zarządców Z. O., w którym ich prosił o wymierzenie sprawiedliwości względem złoczyńców, napastników i mężobójców i niedopuszczanie do gwałtów, które tymczasem z dnia na dzień się mnożą i wzmagają. Nuperime ex mandato praefectorum arcis Arvensis hajdones et subditi invaserunt montes et sylvas nostras ex hac parte Bescydi, acceperunt magnum ovium numerum et omnis generis pecudum, pastoresque percusserunt et in carceres abduxerunt, qui ad hoc usque tempus detinentur, quam causam detulimus etiam ad Sac. R. M. D^{um} D^{um} nostrum clementissimum. Et quicquid contigit S. ac M. D. V^{rae} subditis in regno Poloniae, non ob offensam aliquam id fecimus, sed in defensionem nostrorum subditorum; nam ipsa iustitia et ius naturae demonstrat, ut quicquid factum fuit in offensione subditorum nostrorum in regno Hungariae, iisdem mediis et modis tenebamur nostros defendere. Wobec tego Thurzo nie miał prawa upominać się o krzywdy swoich poddanych, skoro poddani i zarządcy orawscy tyle gwałtów i naruszenia paktów się dopuścili. Mimo to chętnie zgadza się na wniosek Thurzona, aby rozpatrzenie i osądzenie

krzywd oddać superarbitrom i plenipotentom; lepiej, że się to załatwi w domu, niżby się tem miało zajmować swych władców. Gotów więc jest wyznaczyć plenipotentów i superarbitrów i poddać się wyrokowi sądu rozjemczego. Co więcej, niema nic przeciw temu, aby do tego sądu wszedł basza budziński, choć jest poganinem (licet Ethnicum). Jako swoich przedstawicieli wymienia: 1) biskupa krakowskiego, 2) Janusza ducem de Ostrow kaszt. krak., 3) Stanisława Bokowskiego woj. sieradzkiego, 4) Stanisława Tarnowskiego kaszt. sandomierskiego, 5) Maksymiljana Przerębskiego kaszt. zawichojskiego, 6) Samuela Dembińskiego kasztel. bieckiego, 7) Mikołaja Porębskiego kaszt. czchowskiego, 8) Andrzeja Zborowskiego kaszt. oświęcimskiego. Tych przedstawia bez względu na nieobecność jednego, dwóch lub trzech. Za miejsce najodpowiedniejsze sądu uważa wieś swoją Korbielów w powiecie jeleśniańskim, najbliższą orawskiej wsi «Pulhorji», gdzie stykają się granice. Czasu nie określa, ale prosi Thurzona, by zbyt wcześnie go nie wyznaczał, aby jego plenipotenci mogli swobodnie się zejść, gdyż mają daleką drogę. Prosi o wstrzymanie się do tego czasu od wszelkich gwałtów i o oświadczenie się co do kompetencji sądu polubownego, który on proponuje uznać za ostatnią instancję, z wyrokiem bez jakiegokolwiek apelacji. Wreszcie zapytuje Thurzona, czy to za wiedzą jego została wniesiona na niego kryminalna protestacja do sądu grodzkiego krakowskiego, gdyż niczego przeciw prawom Królestwa się nie dopuścił, ani żadnego crimen nie popełnił, co będzie musiał reprotestować w obrobie swego imienia.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 18 (oryg.).

52

Bytcza, 9 lipca 1618.

Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego: Chociaż już d. 28 zeszłego miesiąca czerwca pisał z Pożonia (ob. nr 49), proponując załatwienie sporów przez sąd komisarzy delegowanych przez obie strony, to jeszcze teraz, korzystając z obecności pośta Komorowskiego u p. Franciszka Rewaya, ponownie wzywa go do powstrzymania swych

ludzi od wszelkich gwałtów i nieprzyjacielskich kroków, obiecując ze swej strony, że quantum quidem publicum inclyti Regni huius et libertas admittent, nie posunie się do żadnego kroku, któryby miał naruszyć pokój sąsiedzki.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 29 (koncept).

53

Bytcza, 11 lipca 1618.

Emeryk Thurzo do Mikołaja Zebrzydowskiego: skarży się jako sąsiadowi i przyjacielowi na nowe gwalty Mikołaja Komorowskiego: Postquam superioribus non ita pridem elapsis diebus ad benignissimam S. Caes. ac Regiae M^{tis} Domini Domini nostri clementissimi vocationem sub salvo Regni conductu ad generalia comitia Posonium profectus fuissem, magnificus interim dominus Nicolaus Komorowski, nescitur unde motus, certos subditos nostros Nisnienses una cum equis ac famulis ipsorum decem, sub praetextu convehendi hordei, astute ac fraudulenter, post alios septem colonos meos Trstinenses una cum equis viginti quinque, quos publica regiaquae via ad dividendum in Wilczko eduxerunt, violenter arestavit ac in arctissima vincula coniecit, plurimasque alias violencias publice patravit. Nie mogąc odzyskać bezpośrednio arestowanych poddanych, przedstawił tę sprawę hr. Zygmuntowi Forgachowi, palatynowi Królestwa Węgierskiego, jako swej najwyższej po królu instancji i wniósł uroczystą protestację tak przed tegoż palatyna, jak i przed sąd grodzki krakowski (której kopję załącza), napisał też list do króla polskiego i samego Mikołaja Komorowskiego (których kopję załącza), oraz uczynił wszystko inne, aby zapobiec tego rodzaju gwałtom a zachować pokój i zgodę oraz wolność handlu. Quae cum praefatus dominus Nicolaus Komorowsky parui imo nihili faceret, violentusque esse pergeret, dum pecora sua in bona nostra et regnum hoc Hungariae ad depascenda subditorum meorum prata emisit, et in posterum longe maiora se et plura patratum minatus est, ego pecora illa ad revisionem usque iuridicam et differentiarum eiusmodi compositio-

nem arestari iussi. Praetendit etiam et dicit idem dominus Komorowius propterea meos a se detineri subditos et res, quod duo quidam rustici Aruenses, qui contracto maximo aere alieno clam aufugere, creditoribusque suis damnum et iniuriam facere volentes manifestissimam, in flagranti crimine et territorio meo deprehensi sunt, in arce mea capti detineantur, quorum causa si forte ob excessus, delicta ac scelera sua iuris processu capitalem audirent sententiam, subditos meos suspendere velit. Novisse autem dignabitur Illma D^{tio} V^{ra}, illos duos malefactores, sicut et alios quosdam rusticos Polonos, quos suos fuisse dominus Komorowius praetendit, ante annos bene multos non violenter attractos esse, sed sponte ac libere in regnum hoc Hungariae venisse, sedemque sibi ac domicilium sub variis magnatibus ac nobilibus, quaesivisse, qui antiqua regnorum Hungariae ac Poloniae consuetudine et observatione repeti non debent, nec praescriptionis iure possunt. Quodsi vero ob duorum malefactorum publicos excessus ac flagitia insontes plurimi paterentur, bona vicinitas tolleretur, mutua confoederatio frangeretur, commerciorum usus impediretur et regius proventus in tricesimis diminueretur, Deus bone! quod non malum et periculum praesentissimum inclitis hisce Regnis duobus accideret. *Prosi Zebrzydowskiego, aby zechciał zapobiec złemu i upomnieć Komorowskiego, aby nietylko puścić jego poddanych wraz z wszystkimi rzeczami i służbą i zwrócił zabrane rzeczy, ale by też na przyszłość wstrzymał się od wszelkich gwałtów, tudzież by zwrócił debitum pro pretio boum contractum ad summam 400 et ultra flor. se extendens iudici meo Wilczkoni. Zapewnia, że w razie spełnienia tych żądań Komorowski będzie miał w nim najlepszego sąsiada, w przeciwnym jednak razie grozi represjami i obroną wszelkimi właściwymi środkami.*

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz. fasc. 98, nr 18 (kopja).

54

Żywiec, 13 lipca 1618.

Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona: Quamprimum nobis literae responsoriae ad primas literas a Ser. Regia M^{te} D^{no}

D^{no} nostro clementissimo cum aliis literis ad S. ac M. D. V. pertinentibus in hac causa allatae sunt, sine ulla mora eas S. ac M. D. V. remittimus, ex quibus propositum S. Reg. M^{tis} intelligere poterit. Nos responsum a S. Reg. M^{te} accepimus, in quo nobis mandat, ut omnes iniurias nobis illatas licet maximas iudicio arbitrioque commissariorum tradaremus, de quibus etiam S. Reg. M^{tas} ad S. ac M. D. V. scribit. Itaque si non placuerint S. ac M. D. V. illi plenipotentiarum inter nos mutuo et ad invicem dati, tunc iam oportet S. ac M. D. V. alios commissarios procurare ac nominare apud Caes. Regiamque M^{tem} quam citissime. Nos a nostra parte iam a S. Reg. M^{te} procuratos habemus, quocumque vellit tempore. Ad literas Sac. Reg. M^{tis} responsum a S. ac M. D. V. expectamus et desideramus, alias adhuc literas a Sac. Reg. M^{te} brevi speramus ad nostras secundo missas causa erreptionis violenta manu ovium et pecudum pastorumque meorum; nondum enim noster nuncius secundo missus ad S. Reg. M^{tem} rediit cum litteris responsoriis ad nos, tum etiam ad S. ac M. D. V., quamprimum vero redierit, illas quam citissime remittere curabimus.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 30 (oryg.).

55

Bytcha, 14 lipca 1618.

Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego: potwierdza odbiór listu z d. 9 lipca z Żywca wysłanego (ob. nr 52). W odpowiedzi oznajmia, że na komisarzy i plenipotentów wyznaczonych przez Komorowskiego nie może się zgodzić, że oni zbyt daleko mieszkając, w krótkim czasie nie będą mogli się zejść, gdy tymczasem jego uwięzieni poddani nie mogą tak długo czekać na wymiar sprawiedliwości. Proponuje więc, co już w poprzednim liście poddawał, aby sprawę rozpatrzyć przez urzędników z pośród szlachty wyznaczonych, po czterech przez obie strony. Zgadza się dalej na żądanie Komorowskiego, aby pod sąd poddać wszystkie skargi i gwałty od czasu śmierci swego ojca i objęcia komitatu orawskiego przez siebie, przesłane mu w osobnym spisie, ze swej strony jednak zestawia następujące skargi: 1) ut debitum pro bubus emtis apud iudicem no-

strum Wilczko contractum bona fide Ill. ac M. D. V. exsolvat; 2) ut subditos nostros omnes cum famulis, nuper sine omni sua culpa in publica via captos, liberos dimittat; 3) ut iumenta, res et pecuniam ipsis ablatam plenarie restituat deceteroque ab omnibus eiusmodi violentiis omnino sibi temperet; 4) denique ut titulum supremi ac perpetui comitis Arvensis, a maioribus nostris virtute sua et fidelitate acquisitum ac a divis regni Hungariae regibus, Maximiliano, Rudolpho aug. mem. et Mathia moderno Romanorum imperatore ac rege Hungariae... progenitoribus nostris quam nobismet ipsis clementer attributum, Ill. ac M. D. V. nobis tribuat, nisi authoritati nostrae derogare, simultatesque et odium magis malit, quam amicitiam, bonam vicinitatem et confoederationem colere atque observare. *Ješliby Komorowski te žądania uwzględnit, nic nie stanie na przeszkodzie zgodnemu pożyciu sąsiedzkiemu, czego najbardziej pragnie.*

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 19 (koncept) oraz Arch. Ziem. w Krakowie, Castr. Osvenc. t. 63, str. 401—4 (oblata wniesiona przez Mikołaja Komorowskiego 31 sierpnia 1618).

56

Bytcza, 16 lipca 1618.

Emeryk Thurzo do Stefana Guszitha starosty, Jerzego Abaffy'ego i Stanisława Sudorskiego kasztelanów, oraz do Michała Susskowitza zarządcy Z. O.: Z strány gistrych poddanych nássých Orawczúw konj y gjnych weczý gegjch skrze Komorowkeho zadrženyh yakowu bi odpowied Geho jasnost polsky král panu palatinusowy tehoto Kralowstwy Uherskeho dal, to z parie do listu tehoto includowanej obssirnie wyrozúmeti mužetie: ponevadž tehdy predgmenowaný král polský skrze swuj obzwlasstny mandat temuže Komorowskemu poruczowati racžil, žebi hnedký poddáne nasse y gegjch weczý propustil, napsali sme y my gemu geden list w tej weczý: ktery spolu z tymž mandatem od Girika Messka, služebnjka nasseho ted odsylame. Protož wam sme porucziti chtieli, žebiste pilnie powažiwsse, gedneho statecsneho zemanskeho człoweka k nemu prydáli ánebo stateczneho nektereho slobodnika budto tež i sultisa, aby potom spoločnie y ten mán-

dat y nass list k samemu Komorowskemu doniesti mohli a od neho slussnu odpowied žadali, spolu z propusstienjm poddanych nassych y dobytká gégjch. Jakbi se oni tam spravowati, a yak dluho odpowedi čekati meli, gjž sme predgmenowaneho služebnika nasseho o to informowali, než y to wam poručame, abyste take s njmj gedneho naschwal poddaneho nasseho wyprawyli, kteri abi gim czestu ukazowal: wssakže kdekoli y ta gducze y zasse se nawraczugjcze k poddanym nassym prygdu, chceme aby wszudy pocztjwie prygati a strawu zaoppatrenj byli: k czemu y wy hledtie skrze swe psanj tychže poddanych nassych napomenut.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 31 (koncept).

57

Bytca, 17 lipca 1618.

Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego: zawiadamia go, że otrzymał list króla polskiego, w którym tenże nakazuje Komorowskiemu, aby zwrócił zabranych gwałtem jego poddanych wraz z ich końmi i rzeczami. Listu tego zaraz wtedy mu nie postał, gdgż czekał na list palatyna Węgier, który wraz z listem królewskim (jeden w oryginale, drugi w kopji) mu przesyła. Wzywa go do zadośćuczynienia woli i nakazowi króla i wypuszczenie jego poddanych, obiecując, że ze swej strony zwróci wzamian nietylko zajęte w swych dobrach bydło, oraz ukarze wedle prawa złoczyńców i złodziei schwytanym na czynie, ale na przyszłość będzie dochowywał przyjaźni z nim i dobrego sąsiedztwa. W przeciwnym razie, gdyby się Komorowski do rozkazu króla nie zastosował, nie mógłby się nie poskarżyć znów na niego i prosić o obronę tak króla polskiego, jak cesarza i króla swego. Zanim by to musiał uczynić, ostatni raz wzywa go do zadośćuczynienia.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 32 (koncept).

58

Bytca, 18 lipca 1618.

Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego: donosi, że otrzymał list króla polskiego do niego pisany, na który ze względu

na ważność poruszonych tam spraw natychmiast odpowiedzieć nie mógł, ale ją w najbliższym czasie przez osobnego posłańca królowi przesłał. Wyraża wielki żal i zdziwienie, iż Komorowski, jak z listu króla wynika, obwiniał go przed królem o rzeczy, które mogły być załatwione ugodowo bezpośrednio między nimi, bez potrzeby zajmowania niemi króla. Jeśli w nieobecności jego i bez wiedzy jego coś się wydarzyło a coś innego się nie wydarzyło, niewiadomo poco było to królowi przedstawiać, i co gorzej pamięć zmarłych niestuszenie naruszać. Co się tyczy komisarzy, to już dawniej mu pisał, że ich wybór i mianowanie zależy od cesarza, o co już ojciec jego niejednokrotnie zabiegał, co jednak dotąd spowodu różnych przeszkód nie doszło do skutku. Proponuje więc, zanimby się zebrałi komisarze obu królestw, aby wybrać z każdej strony po czterech z obu stron *primarios ac iusticiae et aequitatis studiosos nobiles et non principes aut barones*, których komisja byłaby dla nas i dla nich uciążliwa. Gdyby Komorowski z lepszych swoich dworzan wybrał czterech i on czterech, mogliby się zejść w Podzamku Orawskim albo w innem dogodnem miejscu sprawy rozpatrzyć i rozsądzić. To jednak pod warunkiem, że pierwiej wypuszczeni zostaną jego poddani z bydłem i swemi rzeczami. Jeśli to się stanie, gotów będzie watachów wraz z bydłem zajętem na swoim terytorjum, gdzie poczyniło duże szkody, zwrócić.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 33 (koncept).

59

Kraków, 18 lipca 1618.

Mikołaj Zebrzydowski do Emeryka Thurzo: donosi, że w sprawie jego z Komorowskim uczynił wszystko, co mu dyktowało poczucie słuszności i sprawiedliwości oraz troska o pakt i przymierza obu państw, jak i wzgląd na pamięć zmarłego ojca jego. Nie zapomniał też upomnieć listownie Komorowskiego i przestrzec go przed groźącą skargą do samego króla. Skoro jednak to się już stało i poszły skargi zarówno jego (Thurzona) jak i palatyna węgierskiego (Forgacha) do króla, nie pozostaje nic innego,

jak oczekiwać odpowiedzi tegoż, którą otrzymawszy, bezzwłocznie prześle ją Thurzonowi.

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz. fasc. 98, nr 19 (oryg.).

60

Bytcza, 20 lipca 1618.

Emeryk Thurzo do ces. Macieja: po zapewnieniach wiernopoddanych podaje powody, dla których ucieka się do taski mornarszej: quia tali cum homine mihi lis est, qui non solum iuribus regni huius Hungariae non subiacere, sed nec regis ac domini sui mandata magnificere videtur. Następnie przedstawia znane wypadki, które zaszły po wyjeździe jego na sejm w Pożoniu, a mianowicie pojmanie przez Komorowskiego 17 jego poddanych (podobnie jak to opisyje w liście do Zebrzydowskiego, ob. wyżej nr 53), a to tylko za to, że ukrywa się u niego kilku poddanych Komorowskiego, którzy zbiegli przed swymi wierzycielami. Constat autem et in vulgus notum est, quod ex antiqua observatione regnorum Hungariae ac Poloniae et hactenus usitata consuetudine illi, qui ex alterutro Regno in aliud sponte libereque profugiunt, nunquam fuerint repetiti, multo minus violenter abducti, quod ipsum pluribus expertis iisque etiam illustribus, nisi odiosum esset ac molestum, probari possit. Quo factum est, ut ante annos adhuc viginti et triginta certi quidam subditi praefati domini Nicolai Komorowsky, ob nimiam istius saevitiam et crudelitatem paene tyrannicam in se crebrius exercitam, spontanea ac libera sua voluntate in hoc M^{tis} V^{rae} Regnum profugentes, sedem sibi ac domicilium sub variis regni huius magnatibus et inter alios etiam sub domino olim progenitore meo h. m. quaesiverint et invenerint. Quibus postmodum per Nicolaum Komorouium impetuose repetitis, ne quid contra Regnorum constitutionem et observationem vel privata autoritate fieret, revisio causae huius ac decisio comitatui Trenchinensi commissa est. Qui, postquam Nicolaus Komorouius in termino et loco iuridicae revisionis comparere neglexisset, causam

illam penes antiquam regulam iuris, ut actore non comparente reus absolvatur, domino progenitori meo adiudicavit... Quos subditos etiam ad obitum usque suum dominus genitor meus libere semper pacificeque possedit. Nunc vero defuncto domino patre meo, quia supradictus Nicolaus Komorowsky praedicto modo etiam sub generalibus Regni huius comitiis iniuriam mihi ac violentiam gravissimam inferre perrexit, ego rem istam, ut par et aequum fuit, ad Ill^{mum} D^{num} comitem Zigismundum Forgach, R. H. palatinum, quaerulose detuli, factaque coram ipso protestatione... litteras etiam tum ad S^{mum} Regem Poloniae, tum ipsum Nicolaum Komorouium... impetravi, measque ad Suam M^{tem} Regiam et Nicolaum Komorouium... addidi, in quibus subditos meos arestatos cum equis et rebus suis mihi restitui... petii. *Listy te jednak i prosby ani protestacja wniesiona do grodu krakowskiego nie odniosły żadnego skutku, a gdy Mikołaj Komorowski odpowiedział na to wpuśdzeniem swego bydła na terytorjum orawskie i spasaniem łąk poddanych orawskich, on (Thurzo) kazał je zająć aż do rozstrzygnięcia sprawy lub zwrotu zaaresztowanych poddanych. W tej sytuacji zwraca się do cesarza z uniżoną prośbą o wstawiennictwo u króla polskiego, by tenże zmusił Komorowskiego do zadośćuczynienia, zaniechania gwałtów oraz wynagrodzenia 400 fl. sędziemu jego Wilczkowi za woły, poczem gotów jest zwrócić Komorowskiemu zajęte bydło i żyć z sąsiadem w zgodzie i przyjaźni; na wypadek zaś, gdyby tenże trwał nadal w swym uporze i gwałtów się dopuszczał, prosi cesarza o polecenie palatynowi węgierskiemu, by go wziął w swą opiekę i obronę. W końcu przyobiecuje zato dozgonną wdzięczność i życzy wszelakich łask Bożych.*

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz. fasc. 1, nr 144 (koncept).

61

Bytcza, 20 lipca 1618.

Emeryk Thurzo do kardynała Melchjora Kleseliusa biskupa wiedeńskiego i neustadzkiego, tajnego radcy ces. i król.: opisuje swój spór z Komorowskim o pojmanie 17 pod-

danych z końmi (kreśląc fakta w podobny sposób jak w innych swych listach np. do Zebrzydowskiego, ob. wyżej nr 53), przedstawia swoje bezskuteczne dotąd zabiegi u palatyna Forgacha i u króla polskiego, zawiadamia wreszcie, że zwraca się w tej sprawie listownie do samego cesarza i prosi kardynała o wstawiennictwo u niego, by wziął go w obronę i by odpowiedź tegoż wypadła dla niego korzystnie.

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz., fasc. 13, nr 23.

62

Żywiec, 29 lipca 1618.

Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona: potwierdza odbiór w Krakowie listu jego (z 14. VII. 1618) i pragnie odpowiedzieć na cztery poruszone tam skargi: 1) za woły gotów jest zapłacić, skoro jego woły zostaną mu zwrócone i szkody naprawione; 2) poddanych orawskich wypuści, gdy jego własni poddani zostaną z więzień wypuszczeni; 3) co do pieniędzy, które rzekomo od nich pobrał, to udowodnić mu tego nie można; 4) *Demum quoad titulos, de quibus ad nos S. ac M. D. V. in literis suis scribit, nunc de iis multum disputare non placuit, speramus S. Reg. M^{tem} in literis suis ad S. ac M. D. V. hac de re sufficienter scripsisse, nam nos certe iure naturali potimur. Qui prior tempore, prior et loco. Et non solum a divo Maximiliano vel a divo Rudolpho maioribus nostris donatos et per sucesionem modo haereditario accepimus, sed a divo Sigismundo imperatore Romano et rege Hungarorum, tum ab aliis regibus, successoribus legitimis regni Hungariae, id donatum et confirmatum simul cum indigenatu regni Hungariae habemus. De quibus titulis hoc loco et tempore iure exponemur et analogias producemus. — Wytacza dalej własne skargi i żądania:* 1) in primis non parvum gravamen, quod contra iura gentium pactis foederibusque Regni inimicissimum occupavit ac detinet tam magnum subditorum nostrorum numerum, quos restituere recusat, et oportet tenereturque omnino ad restitutionem, quorum nomina et cognomina per plenipotentes nostros transmittemus, nobis per regestrum cum omni eorum suppellectili extradere ne-

cesse est; 2) naprawić szkody z przetrzymywania poddanych wynikające; 3) ukarać zbrodniarzy, dopuszczających się gwałtów na jego poddanych; 4) wypuścić pojmany poddanych z więzień; 5) zapobiec napadom na jego ziemie: cum ex haydonibus arcis Arvensis, qui invaserunt armata manu montes ditionesque nostras, multaue centena ovium, vaccarum, equorum acceperunt, de iis iustitia digna administretur...; 6) podpalacza Zabowskiego ukarać i szkodę wyrządzoną spaleniem spichrza wynagrodzić. Te skargi swoje, jeśli ich Thurzo nie załatwi sam w domu, gotów jest poddać pod rozstrzygnięcie sądu polubownego i proponuje w tym celu jako miejsce sądu (jak już pisał poprzednio) równinę między swą wsią Korbielowem a orawską wsią «Pułhorą». Zapowiada, że w razie niemożności rozstrzygnięcia sporów w domu przez sąd polubowny, przedłoży je ponownie do rozstrzygnięcia królowi swemu. Nie może się też dość nadziwić, że na dwukrotne listy królewskie dotąd nie odpowiedział i musi zwrócić uwagę króla, że mu Thurzo nie chce odpowiedzieć. Jeśli Thurzo ma do niego żal, że zwrócił się znów do króla ze skargą na gwałty jego poddanych i urzędników, to uczynił to dlatego, że dowiedział się, że on (Thurzo) wraz z palatynem Węgier pisał do króla ze skargą na niego, musiał więc przed królem wykazać swoją niewinność. Co się zaś tyczy uwagi Thurzona, że zwrot poddanych uzależnia od tego, czy na to prawa węgierskie pozwolą, odpowiada: certe nos subditos nostros haereditarios non secundum iura regni Hungariae requirimus neque repetimus, sed requirimus secundum pacta conventa; ad leges enim Hungariae nostri subditi haereditarii non pertinent, nec incolae regni Poloniae regno Hungariae subesse possunt, sed subiici debent pactis conventis et legibus regni Poloniae tamquam nostri haereditarii ii, qui non sunt absoluti ab iurisdictione nostra, repetimus eos veluti munia propria.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 17 (oryg.).

63

Kraków, 1 sierpnia 1618.

Mikołaj Zebrzydowski do Emeryka Thurzona: z przestanej sobie kopji listu króla polskiego do palatyna węgierskiego wnosi, że król

nakazał Mikołajowi Komorowskiemu zwrócić Thurzonowi wszystko, co mu pobrał, lecz co Komorowski na to uczynił lub uczynić zamierza, z listu Thurzona nie mógł wywnioskować. Wskutek tego i wskutek wyjazdu Komorowskiego przed kilku dniami do Lublina, nastąpiła zwłoka w zarządzeniu tego, co do niego (Zebrzydowskiego) należy. Skoro tylko otrzyma wiadomość od Thurzona, spełni to, czego od niego zażąda, lub oczekiwać będzie wskazówki od króla.

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz. fasc. 98, nr 20 (oryg.).

64

Bytcha, 3 sierpnia 1618.

Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego: odpowiada na list jego z dnia 29 lipca (ob. nr 62): 1) co do plenipotentów Komorowski wskazuje miejsce zebrania sądu, lecz nie podaje czasu, oraz osób, którym powierza pełnomocnictwo; 2) niema w liście mowy o zwrocie aresztowanych poddanych i ich rzeczy; 3) powtarza, że pełnomocnikami powinni być nie dygnitarze ale zwykli szlachcice lub służebni, miejscem zaś nie Pulhóra, que loco abstruso, sterili soloque arigoso sita est, ale albo Jablonka albo Twardoszyn, gdzie pełnomocnicy mogliby się wygodnie umieścić; 4) proponuje aby na dzień 11 lub 12 sierpnia, gdy przyjedzie do Z. O., Komorowski przysłał ks. Sebastjana Borgalę proboszcza żywieckiego, celem omówienia spraw dla przygotowania zgody; 5) jeśli Komorowski się dziwi, że Thurzo na listy królewskie dotąd nie odpowiedział, donosi mu, o czem zresztą już pisał, że na oba listy osobnym posłańcem (nie chcąc tem kłopotać Komorowskiego) przesłał odpowiedź, nie jest bowiem głupcem, by nie wiedział, że takiemu monarsze należy odpisać.

Arch. Zamk. Oraw. fasc. 35, nr 35 a (koncept).

65

Pruskin, 4 sierpnia 1618.

Andrzej Jakuszits do Emeryka Thurzona, szwagra swego: z listu jego dowiedział się o kłopotach spowodu niesłychanych

czynów niegodziwego Mikołaja Komorowskiego, którego uciążliwe sąsiedztwo poznał nie tylko komitat trenczyński, ale i inne. Wyrażając mu współczucie z tego powodu, zwłaszcza wobec zamierzonej podróży, doradza zachować cierpliwość i zimną krew, przestrzega go przed dokonaniem odwetu, który żadnej korzyści by mu nie przyniósł a mógłby naruszyć zasadę «konfederacji» i sprawić trudności cesarzowi, mającemu teraz wiele własnych kłopotów, tak, że cesarz bardzoby się gniewał, gdyby te zatargi graniczne groziły niebezpieczeństwem wojny. Komorowski dał już poznać swą niegodziwość, gdy pojmał wyprawionych do niego posłów komitatu szlacheckiego (trenczyńskiego?) pana Theodozjusza i Alberta Kluchoja, tego ostatniego zaś trzymał długo w więzieniu. Napadł też na wolnej drodze mieszkańców królewskiego miasta Lewoczy, obrabował ich z pieniędzy, które niewiadomo czy odebrali; sam cesarz zwracał się w tej sprawie listownie do króla polskiego. «Biedny pan Mikołaj Dersffy był wielkim i dzielnym panem; biedny zmarły mój Jaśnie Pan a także komitat szlachecki dali mu ludzi na pomoc, ale mimo to koło Cieplic kozacy ich otoczyli i Bóg wie, w jaki sposób to się skończyło». Odradza więc szwagrowi ad extrema currere, trzeba zawiadomić cesarza i palatyna, że Komorowski wbrew nakazowi swego króla nie zwolnił ludzi orawskich, których wraz z bydłem zabrał, co więcej dalej ich jeszcze chwytła na wolnych drogach; niechaj oni wiedzą, że Thurzo mógłby się w podobny sposób odwzajemnić, ale wstrzymuje go od tego wzgląd na «konfederację», oraz na cesarza, który ma teraz ważne sprawy. Radzi napisać do palatyna, by zwrócił się do króla polskiego z przedstawieniem, iż Komorowski lekceważy jego nakazy i ludzi nie zwrócił ale nowych jeszcze pobrał, oraz z prośbą, by król zagroził Komorowskiemu najcięższymi karami, jeśli by nie dał zadośćuczynienia. Trzeba też prosić cesarza, aby napisał do króla polskiego, a może da Bóg, że bez walki uwolnią się od tej plagi. Gdyby Thurzo chciał uciec się do represji i chwytac ludzi Komorowskiego, nie powiodłoby mu się to, gdyż ci ludzie nie chodzą do Węgier handlować, natomiast byłoby wskazaniem, aby przed swoim powrotem z podróży zabronił Orawcom chodzić do Polski, bo jest obawa, że ten niegodziwy człowiek mógłby jeszcze

więcej ich połapać. Życzy pomyślnej drogi i szczęśliwego powrotu.

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz. fasc. 13 nr 23 (oryg. w języku węgierskim).

66

Bytca, 6 sierpnia 1618.

Emeryk Thurzo do Mikołaja Zebrzydowskiego: potwierdza odbiór listu z d. 1 sierpnia 1618 r. (ob. nr 63) z którego dowiedział się, że Mikołajowi Komorowskiemu nakazany został zwrot poddanych orawskich wraz z ich dobytkiem i końmi, częścią gwałtem, częścią podstępem zabranych. Wobec wielkiej niezyczliwości Komorowskiego i lekceważenia nakazów królewskich zwraca się do Zebrzydowskiego z prośbą, aby mocą swojej władzy wezwał a nawet zmusił Komorowskiego do wypełnienia mandatu królewskiego, zwrotu poddanych jego, oraz zaniechania w przyszłości wszystkiego, co naruszałoby zasady sąsiedztwa jak i paktów obu królestw. Jeśli Komorowski ma jakieś pretensje do niego, niechaj zwróci się do prawnej i kompetentnej władzy w Królestwie Węgierskiem i tą drogą dochodzi swych roszczeń, nie drogą samowolną, która jest wszystkimi prawami wogóle zabroniona. Podobnie też on (Thurzo) upomniał się o swoje naruszone przez Komorowskiego prawa na drodze legalnej, najprzód u króla polskiego, potem w grodzie krakowskim, u niego (Zebrzydowskiego), wreszcie u palatyna węgierskiego. Widząc, że dotąd wszystkie te kroki zawiodły, zwraca się ponownie do niego (Zebrzydowskiego) z prośbą o wyegzekwowanie mandatu. Obiecuje mu wreszcie wkrótce po powrocie do Zamku Orawskiego przesłać opis innych gwałtów Komorowskiego, jakich się na Orawie dopuszczał.

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta Publ. Thurz. fasc. 98, nr 21 (2) (kopja).

67

Bytca, 6 sierpnia 1618.

Emeryk Thurzo do palatyna węgierskiego hr. Zygmunta Forgacha: przypomina mu, że na ostatniem zgromadzeniu (sejmie)

informował go w sprawie gwałtów Komorowskiego i prosił o wstawienie u króla polskiego, co raczył spełnić życzliwie, pisząc nietylko do króla ale i do samego Komorowskiego. Donosi, że list do króla nie był bez skutku, gdyż tenże, widząc sprawiedliwość po jego stronie, nakazał Komorowskiemu, aby mu zwrócił jego poddanych wraz z dobytkiem. Lecz Komorowski, nienasycony, nie bacząc na rozkaz swego władcy, ani na ogólną sprawiedliwość i dobre sąsiedztwo, nietylko nie wypuścił dotąd z więzienia jego poddanych, ale jeszcze nowych kazał pojmać, trzymając ich już nie w więzieniu, ale w nędznym zamknięciu, zmuszając ich wraz z dobytkiem pracować, tak, że już kilka koni padło. Nie mogąc cierpieć dłużej tych krzywd i pragnąc bronić granic kraju, kazał przeprowadzić śledztwo w sprawie gwałtów Komorowskiego i potwierdzić je pod pieczęcią stolicy (orawskiej), który to akt wkrótce nadeszła. Tymczasem zakłada protest na ręce jego jako palatyna: Komorowski niema na swoje postępowanie żadnego usprawiedliwienia. Wedle pojęć Komorowskiego powinni mu być zwrócony wszyscy poddani, jacy są na Węgrzech. Jak nieuzasadnionem jest takie pragnienie, łatwo każdy osądzi. Wszak na Poważu i na całym Spiszu niema takiego majątku, w którymby nie było poddanego z jego ziemi. Ale nikt nie jest obowiązany do wydania poddanych ze swego majątku, gdy ciż z jednego kraju do drugiego się przenoszą. Są na to przykłady, że wielu proskrybowanych poddanych poszło do Polski i stamtąd nie byli wydani. Mają i drudzy panowie, jak Zebrzydowski i inni, swych poddanych na Orawie, tak jak i on (Thurzo) ma poddanych w innych majątkach. Ale ani jeden ani drugi — wedle dawnego zwyczaju — nie wyda ich, ani nie żąda zwrotu. Zwraca się przeto do niego jako palatyna i najwyższego sędziego w kraju z prośbą, aby, zanimby coś począł sam ku obronie granic swego majątku i kraju, zechciał znaleźć środki dla zabezpieczenia mu wolności, pokoju i zachowania dobrego stosunku między obu państwami; przyrzeka odwzajemnić się za tę ochronę dozgonną służbą.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, ad nr 35 (koncept w języku węgierskim).

68

Tepla, 7 sierpnia 1618.

Kasper Horwáth de Wegla do Emeryka Thurzona: niedawno przyjechał tu z Liptowa i zastał list jego z prośbą o przystanie kopji lub minuty umowy z Komorowskim. Nie wzbrania się tego uczynić, lecz zawahał się, słysząc, że w ostatnich dniach Thurzo miał zawrzeć ugodę z Komorowskim. Co się tyczy umowy «biednego pana» (t. j. zmarłego Jerzego Thurzona) z Komorowskim, to nie może znaleźć ani kopji ani minuty tejże, przypomina sobie jednak, że umowa była taka, iż «biedny pan» nie będzie przyjmował do swoich dóbr żadnych ludzi Komorowskiego, lecz ci, którzy dwa lub trzy lata temu przyszli i już się osiedlili, mogą tam pozostać. W sprawie zaś granic było, że jeśliby jaki spór wybuchł, to mają go obie strony ugodowo załatwić.

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz. fa sc. 13 nr 23 (oryg. w języku węgierskim).

69

Tepla, 9 sierpnia 1618.

Kasper Horwáth do Emeryka Thurzona: wyraża radość z powodu szczęśliwego powrotu jego do Zamku Orawskiego. Co się tyczy Komorowskiego, to pisał niedawno, że niema żadnych zapisów, z których mógłby sobie przypomnieć, kiedy to było, sądzi jednak, że było to w czasie powstania Bocskay'a, bądź nieco przedtem, bądź potem. Lepiej mógłby to sobie przypomnieć p. Stefan Guzith, który z nim i Stefanem Horwáthem prowadził wtedy pertraktacje na życzenie «biednego pana» (Jerzego Thurzona). I chociaż doszło wtedy do sprzeczki i gwałtownych rozmów między nimi a Komorowskim, on jednak nie bacząc na to, wniósł instancję do króla polskiego i panów rady, którzy wtedy zmusili Komorowskiego do zadośćuczynienia sprawiedliwości. Słyszając teraz, że Komorowski nie chce poddać się rozkazom króla i perswazjom panów, sądzi, iż Thurzo może się bronić «in utramque partem», tak jak i on. Będąc zbyt oddalonym od niego, mógłby go poinformować o Komorowskim szczegółowo za pośrednictwem pp. Guzitha

i Abaffy'ego. Widziałby go rad w swoim małym dworze w Tepli, na życzenie jednak gotów jest odwiedzić go na Orawie, gdyby się nie obawiał, że jest bardzo zajęty przygotowaniami.

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz. fasc. 13, nr 23 (oryg. w języku węgierskim).

70

Zamek Orawski, 12 sierpnia 1618.

Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego: ponieważ żądania swoje, zamieszczone w liście z d. 3 sierpnia (ob. nr 64), w szczególności co do zwrotu poddanych orawskich zaaresztowanych w Żywcu pod pozorem kupna jęczmienia lub pochwytych na publicznej drodze królewskiej, nie zostały dotąd spełnione i nie oczekiwały się odpowiedzi, zmuszony jest zwrócić się ponownie do króla polskiego o wzięcie w opiekę przed krzywdami i gwałtami. Jeśli zwróci mu poddanych, on natychmiast odda zajęte bydło a spory załatwi się polubownie przez jednaczy, tak jak się załatwiło między nim a Kasprem Zebrzydowskim. W razie jednak, gdyby trwał w oporze, będzie miał do czynienia ze wszystkimi stanami Król. Węgierskiego oraz z cesarzem, którego list pisany do króla polskiego właśnie wczoraj otrzymał.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 35 b (koncept).

71

Jakubowice, 12 sierpnia 1618.

Janusz ks. Ostrogski pan (comes) na Tarnowie, kasztelan krakowski do Emeryka Thurzona: Etsi cum Sp^{li} et Mag^{ca} D^{ne} V^{ra} nulla mihi hactenus amicitia nec notitia intercesserit, studio tamen pacis publicae et privato officio meo erga hominem cognatum et necessarium meum adductus, praesentibus Sp^{lem} D. V. compellari volui, idque per servitorem meum nobilem Georgium Ditlewicz, quem ea de causa ad Sp. D. V. ablego. Illis et mag^{us} comes dominus Nicolaus a Komorow comes Liptouiae et Arauiae, cognatus meus charissimus, conquestus mihi est aliquoties de intolerabilibus iniuriis, quibus subditi ipsius ab officialibus Sp^{lis}

D. V. aut verius ab ipsa Sp^{li} D. V. miserum in modum praemuntur, siquidem non solum assiduis valenciis, invasionibus, caedibus in eos immaniter grassantur ac omnia hostilia contra eos patrant, perinde ac si nullae leges, nulli magistratus utrinque superessent, quorum auctoritate controversiae quamvis gravissimae definiri possint, sed etiam ad requisitionem eiusdem illustris domini comitis nulla iustitia de invasoribus istis ipsi administratur; quinimo licet ad compositionem sese non semel obtulerit, commissariosque ex parte sua nominaverit, Sp^{lis} tamen D. V. compositionem differt, nec omnino detrectat, ita ut credat, ista omnia, si non scitu et iussu, certe conniventia S^{lis} D. V. fieri. Quae quia homini genere illustri et meritis suis maiorumque suorum in hoc Regno claro et quidem contra pacta Regnorum et amicitiam fiunt, non sine gravi dolore et molestia id accipio, praesertim cum intelligam, quorsum eiusmodi initia evadere soleant. Ut igitur officio meo tam publico, quo utrique Regno obstringor, quam privato erga dominum comitem cognatum meum satisfaciam, magnopere rogatum Sp. D. V. volo, ut ab eiusmodi valenciis deinceps absteineat subditosque suos coherceat; quod si quid iniuriae ab ill^{ri} domino comite habere sese existimet, iure potius, quod exteris apud nos aequae atque civibus redditur, experiri velit, ne ex eiusmodi insolentia Regno utrique magnum aliquod periculum, ut alias saepefactum memoria proditum est, conflatur. Iniuria enim ista non ipsum dominum comitem et nos cognatos eius, non infirmam huius Regni partem, sed etiam S. Reg. M^{tem} D^{num} n^{rum} clem^{um}, universamque Rempublicam tangit. Ergo pro ea autoritate et confidentia, qua apud dominum a Komorow ut grandior natu habere me existimo, ad pacata consilia dirigere non cessabo curaboque, ut defensione, quam illi necessitas imposuit, moderate utatur.

Weg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz. fasc. 98, nr 22 (1).

72

Zamek Orawski, 5 września 1618.

Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego: ponieważ Komorowski drugiego już rozkazu królewskiego nie usłuchał i pod-

Materjały II.

5

danych jego nie zwolnił, przeciwnie obciąży ich pracami a koni ich używa, nie mogąc już dłużej tego cierpieć, będzie musiał uciec się do innych środków, jakie mu pozostają do dyspozycji. Po raz ostatni kategorycznie go zapytuje, czy zamierza wypuścić jego ludzi i konie, czy nie, żądając podania przyczyny, dlaczego opiera się rozkazowi królewskiemu.

Arch. Zamk. Oraw. fasc. 35 nr 35 c (koncept).

73

Warszawa, 13 września 1618.

Król Zygmunt III do palatyna węgierskiego hr. Zygmunta Forgacha: Uno eodem tempore redditae nobis sunt Grat^{is} V^{rae} et S. Caes. Mis litterae, quibus ad nos de negotio inter magnificum comitem Turzium et subditum nostrum Nicolaum Komorowsky diligenter perscripserunt. Ac tametsi ducti rei ipsius aequitate, tum etiam prioribus litteris Grat^{is} V^{rae} dederamus ea de re litteras nostras ad Komorouium, nihilominus alteras nunc quoque ad eum dandas putavimus. Quibus eum serio monemus, ut totam hanc controversiam amice componi patiat, ab inferendis iniuriis omnino absteineat, neque amplius ullam ansam ad violanda foedera hucusque sacrosancte observata praebet. Quod si difficilem se praestiterit, neque ab interferendis violentiis abstinuerit, instigatori Regni nostri mandabimus, ut eum iudicio persequatur et ab eo iure victo paenas, quibus turbatores pactorum et foederum gravissime puniuntur, repetat. Non ignorat enim Grat. V^{ra} nihil nos per vim, nihil pro arbitrio nostro in Regno hoc contra nobilitatem agere posse, sed teneri nos legum norma et antiquis institutis. Proinde non dubitamus, quin Grat. V^{ra} rationem hanc nostram vindicandae licentiae aequo sit animo acceptura, datamque pro officio suo interea temporis operam, ut nihil per vim a quoquam, sed omnia pacis et tranquillitatis vinculis contineantur, donec (nisi Komorouius resipuerit, totumque negotium modo amicabili componi curaverit) res in iudicio nostro proposita, cognita et determinata fuerit. Quod non solum ad aequitatis rationem spectare, sed ad bonae quoque vicinitatis officia pertinere arbitramur.

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz. fasc. 98 nr 23 (1) (oryginał).

Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona: Litteras Sp^{lis} ac M^{cae} D^{nis} V^{rae}, quas die tertia augusti per nostrum tabellarium nobis rescripserat, non praevenērunt nos domi propter negotia gravissima, quibus inimici nostri modo fraudulentō in iudicio ultimae instantiae Lublini inopinātē nobis terminum fecerunt, ac ibidem personaliter peremptorieque comparere tenebamur: quam ob causam rescriptum Sp^{lis} ac M^{cae} D^{nis} V^{rae} tamdiu expectare non potuimus, ac ideo etiam admodum reverendum praepositum nostrum Sebastianum Bargel non misimus, quia literae a S^{li} et M^{ca} D^{ne} V^{ra} primum Lublini nobis redditae sunt. Illas cum accepimus, intelleximus iam non solum de loco sed et de tempore, tum de nomine et cognomine expositorum plenipotentum et quod noluit ex magnatum et senatorum numero illos expositos habere. Ergo in nomine Domini iustitiae nostrae confidendo, ex ordine officialium regni inclyti Poloniae exponimus: In primis admodum reverendissimum in Christo patrem dominum Stanislaum Łubinski abbatem Tynecensem, S. Regiae M^{lis} Dⁿⁱ Dⁿⁱ nostri c^{mi} secretarium, magnificum dominum Sigismundum de Poremba Maiori Porembski ducatum Oswiatimensis et Zathoriensis vexilliferum, magnificum Joannem Przypkowski de Przypkowicze subiudicem terrestrem Zathoriensem, magnificum Christophorum de Woisławicze Czikowski, necnon magnificum Marianum Przylęczki de Przyląki, non obstante absentia unius vel duorum. Quibus absolutam facultatem omnium et singularum iniuriarum tam a parente bonae memoriae quam a Sp^{li} ac M^{ca} D^{ne} V^{ra} illatarum damus et concedimus componendi, diiudicandi ac concludendi absque ulla appellatione. Petimus etiam a Sp^{li} ac M^{ca} D^{ne} V^{ra} declarationem, utrum suis velit dare facultatem absolutam componendi, disiudicandi, concludendi et determinandi. De tempore vero pro 26 mensis moderni seu currentis assignamus, alias fieri non posse ob electiones deputatorum, tum termini iudiciales, qui hoc

---

^a W miejscu daty dziennej luka; w każdym razie przed 14 września, jak świadczy list Emeryka Thurzona do Komorowskiego z tegoż dnia (ob. nr następny).

intervallo interveniunt, praepedient officiales, qui officiales citius non possunt convenire propter iudicia sua, non praepediendo tamen neque praecludendo viam commissioni nec commissariis inter Regna, si ipsi inter se convenire non possent. Locus quandoquidem Sp^{li} ac M^{cae} Dⁿⁱ V^{rae} in villa Polhory displicet, alia loca duo designamus, unum in civitate nova dicta Jordanow prope villam S^{lis} ac M^{cae} D^{nis} V^{rae} Jablonka dictam, vel in urbe Cracouiensi, uti nobis dominus Nieznanski nomine Sp^{lis} ac M^{cae} D^{nis} V^{rae} ultro proposuit, quod et commodius esset. Nos aliud nihil desideramus praeter nostra propria, summum etenim ius summaque iustitia sua det unicuique, quod suum est reddere. Moneamus etiam et rogamus amice Sp^{lem} ac M^{cam} D^{nem} V^{ram}, ut moderatius in literis calamo suo utatur, verbaque minus decentia et iniuriosa in literis scriptori suo imponere non concedat. Iique hortamur, uti qui proveciorem aetatem in saeculo habemus quam Sp^{lis} ac M^{ca} D^{tio} V^{ra}, et qui moderatius affectus nostros scimus moderare, quia iam sufficientes satis rationes certe et prolixiores in literis nostris plurimis dedimus S^{li} ac M^{cae} Dⁿⁱ V^{rae}, quod subditos Sp^{lis} ac M^{cae} D^{nis} V^{rae} non inique incarceravimus, et quod non per nos cepta est in via publica alienorum subditorum spoliatio, vulneratio, incarceratio, et quod intollerabilius ac inhumanus trucidatio, sed per praefectos ac subditos Sp^{lis} ac M^{cae} D^{nis} V^{rae}, ex quo iniquitas haec magis in Sp^{lem} ac M^{cam} D^{nem} V^{ram} redundari, quam in nos deberet. Scribit et hoc in literis suis, quod mandato S^{rae} Regiae M^{tis} Dⁿⁱ Dⁿⁱ nostri clementissimi parere noluimus, certe mens S^{rae} Regiae M^{tis} Dⁿⁱ Dⁿⁱ nostri clementissimi in literis eisdem aliter se habet, quam Sp^{lis} ac M^{ca} D^{tio} V^{ra} nobis scribit ac easdem interpretatur. Minus tamen miramur, quod ita Sp^{lis} ac M^{ca} D^{tio} V^{ra} scribit et informare nos vult, quandoquidem nunquam in regno libero Sp^{lis} ac M^{ca} D^{tio} V^{ra} inter ordines equestres incola fuit; scimus nos absque doctrina Sp^{lis} ac M^{cae} D^{nis} V^{rae} mandata S^{rae} Regiae M^{tis} Dⁿⁱ Dⁿⁱ nostri clementissimi secundum leges Regni et libertates nostras observare. S^{ra} Regia M^{tas} D^{nus} noster clementissimus ex responso nostro sufficientissimo contenta erit, ut iam rescripsimus S^{rae} Regiae M^{ti}, quamvis litterae praefatae per Sp^{lem} ac M^{cam} D^{nem} V^{ram} a S^{ra} Regia M^{te}

D^{no} D^{no} nostro clementissimo impetrata ad maleque narrata obtentae sunt. Sed magis miramur, quod Sp^{lis} ac M^{ca} D^{tio} V^{ra} in plerisque ac ferme omnibus ad nos transmissis literis suis amicitiam suam integram ac singularem nobis obtulisset (remotis iam omnibus simultatibus et odiis, uti scripsit in literis suis ad nos missis) pacateque in compositione sua se gerere velle promisisset, quibus promissis nos confisi nihil ultra tam apud S^{ram} Regiam M^{tem}, quam apud illustres et magnificos senatores et proceres Regni commovimus, cupientes et volentes quam pacatissime compositionem eandem dirigere, sed Sp^{lis} ac M^{ca} D^{tio} V^{ra} e contra descripsit nos in literis suis ad S^{ram} Regiam M^{tem} datis verbis iniuriosis, iniquis et certe perversis, absque fundamento et quavis minima probatione, quod non decet viros magnae reputationis in tergum taliter procedere, nos certe neminem deferre scriptis suis absque certis documentis consuevimus ad S^{ram} Regiam M^{tem} D^{num} D^{num} nostrum clementissimum, qua in re sufficientem responsum S^{rae} Regiae M^{ti} dedimus cum sufficientibus rationibus et documentis certis. Sed advertimus satis diligenter, quod Sp^{lis} ac M^{ca} D^{tio} V^{ra} morem suum Ungaricum secuta est: videndum erit nobis, quomodo in posterum amicitiae Sp^{lis} ac M^{cae} D^{nis} V^{rae} confidendum, videmus tamen ex literis Sp^{lis} ac M^{cae} D^{nis} V^{rae} ad S^{ram} Regiam M^{tem} datis, quarum copias S^{ra} Regia M^{tas} D^{nus} D^{nus} noster clementissimus ex clementia sua regia nobis transmisit, quibus Sp^{lis} ac M^{ca} D^{tio} V^{ra} magis seipsum condemnavit quam iustificavit, neque nos indigere oportebit maiora documenta in frangendis pactis per Sp^{lem} ac M^{cam} D^{nem} V^{ram} praeter easdem literas eiusdem Sp^{lis} ac M^{cae} D^{nis} V^{rae} proprias. Deinde ad contenta literarum binarum S^{rae} Regiae M^{tis} Dⁿⁱ Dⁿⁱ nostri clementissimi nil directe respondebit, quae maxime dirigebantur pro restitutione subditorum, tam per parentem olim bonae memoriae, quam per Sp^{lem} ac M^{cam} D^{nem} V^{ram}, partim per vim partim omni genere artificiorum ablatorum, tum et de damnis resarciendis, ne unum iota de his omnibus Sp^{lis} ac M^{ca} D^{tio} V^{ra} rescripsit. Speramus brevissimo tempore legatum habituram tam a S^{ra} Regia M^{te} D^{no} D^{no} nostro clementissimo, quam ab illustribus senatoribus et ordinibus inclyti regni Poloniae Sp^{lem} ac

M^{cam} D^{nem} V^{ram}, qui legatus, si nihil apud Sp^{lem} ac M^{cam} D^{nem} V^{ram} efficiet, vel moderni plenipotentes expositi, procedet ad S^{ram} Caes. M^{tem} a S^{ra} Regia M^{te} cum litteris eiusdem, ut commissionem concedere commissariosque exponere quam citissime dignetur, qui ut decernant ac diiudicent, quis causam dedit in frangendis pactis. Demum addit et hoc in literis suis, quod non solum cum Sp^{li} ac M^{ca} D^{ne} V^{ra} inimicitiae orientur, sed cum omnibus regnicolis regni Ungariae. Non speramus viros tam magnos tam levis animi esse, ut propter temerarium et leve factum subditorum et praefectorum Sp^{lis} ac M^{cae} D^{nis} V^{rae} deberent pacta frangere et foedera inter inclyta regna. Imo speramus, cognita re causaque bene discussa, eosdem factum Sp^{lis} ac M^{cae} D^{nis} V^{rae} non laudaturos, uti in comitiis Poseniensibus statim ipsis displicuit, prout nobis amici certi nostri ex iisdem comitiis Poseniensibus significarunt. Certe non dubitet et Sp^{lis} ac M^{ca} D^{lio} V^{ra} solam nobiscum inimicitiam contracturam, sed cum toto regno Poloniae tum etiam cum multis consanguineis nostris, uti etiam ex literis illustrissimi principis de Ostrog castellani Cracoviensis et primatis regni inclyti Poloniae inter saeculares, domini avunculi nostri charissimi intelliget.

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie. Acta publ. Thurz. fasc. 7 nr 52 (oryg.).

74

Bytca, 14 września 1618.

Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego: potwierdza odbiór listu bez daty dziennej, z podaniem tylko miesiąca września, wysłanego z Żywca (ob. nr 73), który zawiódł jego nadzieje. Na zuchwale jednak i wyzywające słowa nie myśli w takiż sposób odpowiadać, zawsze bowiem skłaniał się ku zgodzie i w tym kierunku działał. Teraz widząc, że tymi środkami nic nie osiągnął, bo ani dwukrotny rozkaz królewski nie odniósł skutku, ani wezwania palatyna węgierskiego i wojewody krakowskiego nie miały rezultatu, postanowił całą sprawę oddać w ręce cesarza i palatyna węgierskiego.

Arch. Zamk. Oraw. fasc. 35 nr 35 d (koncept).

75

Bytcza, 14 września 1618.

Emeryk Thurzo do Janusza ks. Ostrogskiego kasztelana krakowskiego: Wyraża żal, że pierwszy list tegoż, doręczony mu osobiście przez p. Jerzego Ditlowicza, nie zawierał innej treści, któraby zjednała mu przyjaźń księcia. Żałuje też, że książę się pośpieszył, inaczej bowiem byłby się odniósł do Komorowskiego, gdyby był znał treść ostatniego jego listu do niego (Thurzona), w którym uszczypliwie wyraża się o wolnościach Królestwa Węgierskiego, wykręca się, a co najgorsze, lekceważy sobie nakazy króla polskiego. Byłby poznał i srogie krzywdy, wyrządzone jemu, jego poddanym i majątkom, i przekonał się o słuszności sprawy jego, bronionej powagą króla i palatyna węgierskiego. Niestety, jak się dowiaduje od Komorowskiego, wspomniany wyżej poseł księcia zachorował obłożnie na febrę, co przeszkodziło odbyciu z nim rozmowy, wyjaśniającej sprawę. Wobec tego pragnie to uczynić listownie. (Przedstawia przebieg i stan całej sprawy, znany z poprzedniej korespondencji). Prosi księcia o naklanianie Komorowskiego do zgody.

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz. fasc. 98, nr 22 (3) (kopja).

76

Żywiec, 20 września 1618.

Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona: zaprzecza, jakoby pisał do niego w słowach obelżywych, twierdząc, że to właśnie Thurzo używa ich w listach do niego i do króla. Przechodząc jednak nad tem do porządku, odpowiada na list ostatni punkt po punkcie: 1) co do zarzutu, że nie podał w liście swoim daty dnia, to jest to omyłka pisarza; 2) co się tyczy zarzutu, że Thurzo nie mógł wyrozumieć z listu jego rzeczy o pełnomocnikach, to przecież zaproponował dla zejścia się ich dzień 26 b. m. i to zgodnie z propozycją Thurzona — w Jablonce. Jeśli mu ten termin nie dogadza, niech oznaczy późniejszy. Zresztą ma już dla siebie komisarzy wyznaczonych przez króla, który ma wysłać posła do cesarza

z prośbą o wyznaczenie komisarzy dla Thurzona; 3) co do listów królewskich i palatyna pisał przecież poprzednio, że nie on, lecz poddani Thurzona dali powód do złamania pokoju; wojewoda zaś krakowski nihil iurisdictionis habet super nos, cum ipse unicum tantum personam in regno Poloniae peragat senatoriae dignitatis.

Oświadcza mimo wszystko gotowość odnowienia przyjaźni, jeśli zwrócone mu zostanie to, o czym pisał. Tymczasem ze strony poddanych orawskich wynikły świeżo nowe gwałty: praeterito die sabbathi duo fratres Zaiączky una cum filio Biernath sculteti moderni ex Lupiezowa (subditi quidem pro hoc tempore M. D. Vrae, sed ex possessionibus nostris nobis errepti) cum multis complicibus invadentes, villam nostram Sol dictam depopulaverunt, duos subditos nostros nocturno tempore depredaverunt: unum Gluza, cui florenos 100 pecuniae paratae acceperunt, vestimenta et omnem rem domesticam, alterum nomine Olek, quem florenis 40 cum omni suppellectili despoliarunt et eosdem subditos vulneraverunt et multa alia perpetraverunt. Całą tę sprawę przedstawił znowu królowi i spodziewa się rychło odpowiedzi.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 34 a (oryg.).

77

Pruskin, 21 września 1618.

Andrzej Jakuszits do Emeryka Thurzona swego szwagra: Otrzymał dwa jego listy, z których poznał treść pisma króla polskiego do Thurzona i pism Thurzona do cesarza oraz do palatyna węgierskiego. Treść tych ostatnich dokładnie rozważył i podkreślił miejsca, które należy — zależnie od uznania — usunąć. Odnosi jednak wrażenie, że te ostatnie listy są przedwczesne, gdyż nie może wiedzieć, czy Komorowski na ostatni rozkaz króla polskiego nie zwróci mu ludzi i bydła. Radzi wysłać naprzód list króla do cesarza i palatyna, którzy poinformują go, jaką odpowiedź ma dać królowi polskiemu, «bo Waszmość winien uwzględnić autorytet cesarza i palatyna, i dopiero jeśli Komorowski nie zwolni ludzi Waszmości wraz z dobytkiem, będziesz mógł napisać do cesarza i palatyna

tak, jak teraz chcesz pisać, bo Waszmość nie powinien kierować się uczuciem zemsty». Cesarzowi trzeba tylko podziękować gorąco za wstawiennictwo u króla i przesłać z wielkim uszanowaniem odpowiedź królewską, prosić też o instrukcję, jak się ma po tym liście zachować, i zapewnić, że całą nadzieję pokłada w łasce cesarskiej. Sądzi, że niema obawy niepowodzenia sprawy, mimo że ciężko jest tym biednym ludziom, i lepiej, by jeszcze jakiś czas pocierpiali, niżby fałszywy krok mógł dziesięć razy tyle ludzi przyprowadzić o śmierć. Jeśli usłucha cesarza, zjedna sobie jego łaskę i pomyślnie sprawę zakończy.

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz. fasc. 13 nr 23 (oryg. w języku węgierskim).

78

Bytca, 25 września 1618.

Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego: otrzymał od niego list z 20 września (nr 76), w którym między innymi proponuje komisarzy, lecz ani nie podaje ich imion, ani miejsca zebrania się sądu, a co najgorzej, stawia tak krótki termin, że nawet na skrzydłach niktby nie nadążył. Zresztą on (Thurzo) już przedtem oddał całą sprawę cesarzowi, który ją przedstawił listownie królowi polskiemu; wczoraj właśnie otrzymał rezolucję tegoż, którą przesyła Komorowskiemu, aby wiedział o stanie sprawy. Jest to już trzeci mandat królewski, którego jeśli posłucha i poddanych mu zwróci, gotów będzie podać mu dłoń do zgody.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 35 e (koncept).

79

Bytca, 29 września 1618.

Emeryk Thurzo do Zygmunta Forgacha palatyna węgierskiego: Dziękuję za dotychczasowe przejawy łaskawości i pomoc w sporze z Komorowskim, za przyjęcie protestu, który założył pro futura iurium meorum cautela, oraz zaopatrzenie go swoją pie-

częcią (cum cautela inculpatae tutelae sub sigillo authentico palatinali) i własnoręcznym podpisem, wreszcie za wystanie długiego, rozumnego listu do Komorowskiego, którego przestrzega przed skutkami postępowania, zachęca do ugody, do wynagrodzenia szkód i wypuszczenia poddanych orawskich. Dziękuje też palatynowi za zwrócenie się do króla polskiego, poinformowanie go o stanie sprawy i za prośbę, by król nakazał Komorowskiemu dać mu zadośćuczynienie. Niestety Komorowski na list palatyna nie odpowiedział, a gwałty swoje powoli, zlekceważył dwa mandaty królewskie, prośbę palatyna i protest jego (Thurzona), który podał do krakowskiego officium castrense. Przypomina dalej, że palatyn otrzymał też list od cesarza z poleceniem, aby go (Thurzona) omnibus modis ochraniał przed Komorowskim. Potem cesarz i król ponownie napisali w jego sprawie listy do palatyna, do których on (Thurzo) dołączył akt śledztwa super innumerabilibus violentiis Komorowii, opatrzony pieczęcią stolicy orawskiej. Wszystkie te pisma otrzymał i król polski, który na tej podstawie po raz trzeci przesłał Komorowskiemu mandat znacznie ostrzejszy od poprzednich (dołączając akt śledztwa). To wszystko jednak żadnego skutku nie odniosło; posłów wyprawiać do Komorowskiego obawia się, aby taki los ich nie spotkał, jak posłów stolicy trenczyńskiej, których ona wysłała w sprawach pana Mikołaja Dersffy'ego, a mianowicie pp. Theodosiusa i Jana Kluczo, a których kazał pojmać contra omne ius gentium. Gdyby zaś ustanowił komtsarzów, to wyszedłby na tem tak, jak w ostatnich czasach wyszli na Komorowskim niektórzy Polacy (może o tem poinformować p. Kasper Horváth), kiedy to jedną grupę Polaków, złożoną ze samych szanownych mężów, wymordował, a starostę zranił. W tych warunkach, wobec wyczerpania wszystkich legalnych środków, a niemożności dalszego cierpienia krzywd Komorowskiego, zwraca się (Thurzo) do palatyna z prośbą, by go upoważnił do wymierzenia sobie samemu sprawiedliwości. Sądzi, że gdy Komorowski dowie się o takim pozwoleniu (protestacji), by mógł vim vi repellere i zemsty dokonać, ustąpi wreszcie i wypuści jego poddanych, a szkody wynagrodzi; gdyby jednak tego nie uczynił, takie upoważnienie usprawiedliwi go zarówno wobec rodaków, jak i wobec Polaków. Wy-

raża wreszcie gorące pragnienie odwzajemnienia się palatynowi za te wszystkie dobrodziejstwa.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 38 (koncept w języku węgier.).

80

Tepla, 30 września 1618.

Kasper Horwáth do Emeryka Thurzona: W ostatnich dniach musiał wyjechać do Krakowa, mając pewne sprawy z wojewodą krakowskim, i na prośby krakowskiego wielkorządcy, który trzyma też Nowy Targ, musiał pójść na chrzciny jego syna i na obiad w niedzielę. Było tam wielu znacznych panów, a także wojewoda krakowski, była więc dobra okazja przy stole porozmawiać z dwoma panami, którzy wskazywali, jak chłodno i obco odnoszą się teraz Polacy do Węgrów i jak wielkie są teraz między nimi różnice. Jaka może być tego przyczyna, mimo że niedawno były między nami takie dobre stosunki? Polacy nie wierzą Węgom i drogi zamykają, a nawet psują takie sprawy, któreby im mogły wyjść na korzyść. Kiedy polscy panowie odpowiedzieli, że może to być stara pretensja, on (Horvath) przedstawił im nieprzystojne zachowanie się pana Komorowskiego wobec tak poważanego pana Emeryka Thurzona, którego ani ojciec ani on sam, młody pan nigdy nie zaszkodził żadnemu Polakowi, ani samemu Komorowskiemu, przed którego gwałtami musi się też bronić. Jeżeliby tak robił jaki Węgier, to Węgrzy nie ścierpieliby tego, ale poszliby odrazu do króla i powstrzymaliby go. Na to ci panowie (polscy) naprawdę ostro ganiłi Komorowskiego, tak że nie mógłbym wszystkiego opisać; dosyć, że malo audit et apud suos. Ale jeszcze gorsze jest to, co w tych dniach zdarzyło się na zebraniu powiatowem, gdzie pobożnych i szanowanych ludzi zabili i poranili, tak, że zdaje się 11 umarło ze sług i jeden ze szlachty. Słowem, nikt nic dobrego nie powiedział o zachowaniu się Komorowskiego, nawet powiedzieli, że illustrissimus dominus Turzo satisfecit officio suo, quod monuerit et serenissimum regem et nos et quod sit protestatus etiam in officio castrensi. Teraz zaś pan Komorowski winien wiedzieć, że jeżeli coś się z nim stanie, nikt mu nie pomoże. O jego

postępowaniu dobrze wiedzą Polacy i sami także mówili, jak postępował z mieszkańcami Orawy. Dlatego presenti iudicio Ill. Dom. Vestrae iam relinquo caetera, i może się Thurzo domyślić, jak trzeba się przed nim bronić; wszakże sami Polacy nie pochwalają jego postępowania. Gdyby on (Horváth) był na jego (Thurzona) miejscu, napisałby piękny list do sędziego ziemskiego in palatinatu Zatoriensi, opowiedziałby mu o gwałtach, o tem, że Thurzo protestował in officio castrensi Cracoviensi i prosiłby, by nie miał mu za złe, jeśli podobnie będzie postępował, jak Komorowski. Zobaczymy, co on napisze, bo jest on jednym z tych, których Komorowski na zebraniu napadł zbrojną ręką w kościele i jego też zraniono, ale wyzdrowiał; a možny to pan magnificus summus iudex terrae et palatinatus Zatoriensis. Nazywa się Palozijowski¹, ale nie zna jego imienia chrzestnego.

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz. fasc. 13, nr 23, (oryg. w języku węgierskim).

81

Bylcza, 2 października 1618.

Emeryk Thurzo do (Zygmunta) Palczewskiego sędziego ziemskiego zatorskiego: powołuje się na pakt i starodawną przyjaźń między Królestwem Węgierskiem a Polską, którą też przodkowie jego i on sam starali się utrzymać. Te dobre stosunki popsul dopiero teraz Mikołaj Komorowski, który dopuszcza się gwałtów na poddanych orawskich, nie zadowolając się srogiem krzywdzeniem swoich poddanych, którzy nolentes volentes solum vertere, patriasque sedes mutare atque in Hungariam transfugere tanquam ad asylum quoddam coacti sunt, regno Poloniae ob ipsius tyrannidem et crudelitatem deserto, bonisque ipsius colonis vacuis manentibus. Opisuje następnie obszernie znane z poprzedniej korespondencji zajścia graniczne, załączając akt śledztwa w tych sprawach sporządzony pod pieczęcią przez stolicę orawską, a następnie przedstawia znane również kroki, jakie bezskutecznie w tej

¹ Palczewski Zygmunt, sędzia ziemski zatorski.

sprawie czynił, u cesarza, króla polskiego, oraz palatynów węgierskiego i krakowskiego. Zanimby po wyczerpaniu wszystkich możliwych środków sklonienia Komorowskiego do zwrotu poddanych wraz z ich dobytkiem przystąpił do represyj, pragnie poinformować Palczewskiego, jako sędziego najwyższego ziemi zatorskiej, o stanie sprawy, prosząc go, aby po zbadaniu tejże i naradzeniu się z sędziami i senatorami ziemi wyraził mu swoją opinię i radę, jak ma dalej postąpić, a jeśli może, aby się starał swoją powagą zmusić Komorowskiego do zadośćuczynienia sprawiedliwości (apud nos enim comites supremi tanquam supremi iudices comitatum habent ius malefices et turbatores pacis commerciorumque depredatores in via publica puniendi).

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie. Acta publ. Thurz. fasc. 98, nr 24 (5) (koncept).

82 Żywiec, 5 października 1618.

Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona: po kilku zdaniach wymówek na temat obraźliwych słów, zwraca uwagę na różnicę, jaką czynił w listach bardzo wyraźnie między pełnomocnikami a komisarzami (mianowanymi przez króla, dla których zebrania proponuje miasto Jordanów, jako najbliższe Jablonce, inny też czas wyznaczał dla sądu polubownego, a inny dla komisji, co wszystko Thurzo pomieszał. Oświadcza, że poddaje się rozkazom królewskim i wypuszcza poddanych orawskich z końmi, bo więcej nic nie mieli, mając zapewnienie królewskie, że mu Thurzo zwróci nie tylko wałachów z bydłem, ale i Krawczones et omnes, quos sub se habet, nostros proprios subditos, partim per vim ablatos, partim variis modis elicitos, że wreszcie wymierzy sprawiedliwość napastnikom i podpalaczom. Gdyby tego nie zwrócił i nie wymierzył sprawiedliwości, znajdzie sobie sposób zadośćuczynienia. Jeśliby on (Komorowski) zawiadomił o tem króla, ten zwróciłby się do cesarza o zamianowanie komisarzy (ze strony polskiej bowiem już są komisarze wyznaczeni). Krzywdy, o jakich Thurzo pisał do króla, są urojone, gdyż nigdy ani przez śp. ojca jego, ani

przez niego samego nie był dawniej oskarżany, jedyne raz tylko przez urzędnika orawskiego za życia śp. ojca spowodu kradzieży sera na Pilsku, której sprawców pokarał ścięciem. Zresztą co do innych krzywd, jeśli zostaną wykazane, gotów jest dać zadośćuczynienie. Kończy wezwaniem do zwrotu tego, co mu się należy, i nie radzi troszczyć się o komisję, wkrótce bowiem dowie się o składzie jej, terminie, miejscu zebrania, a także, co najważniejsze, o prawie egzekucji komisji.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 34 b (oryg.).

83

Budetin, 11 października 1618.

Szunyogh (bez imienia) do Emeryka Thurzona: odpowiada na list Thurzona, który go prosił o pewne wyjaśnienia (prawne?) w sprawie Komorowskiego. Jest rzeczą pewną, że w ustawach węgierskich nie znajdują się przepisy, dotyczące się «konfederacji» z Polską, tylko u historyków i to in genere, w księgach królewskich i u urzędników, np. u palatyna, co byłoby jednak trudną rzeczą uzyskać; w każdym razie sądzi, że «quod uni licet, et alteri licet». W ostatnich dniach pisał do niego Komorowski z pogrózkami, aby nie ważył się karać jego poddanego, który dopuścił się przestępstwa, ale on (Szunyogh) w imię sprawiedliwości ukarał go. Radzi też Thurzonowi, by tak samo czynił, nie ustępował przed byle kim, bo u Komorowskiego vana est via, destituitur enim viribus, więc będzie można się zemścić, a tych poddanych, którzy zechcą do nich przyjść, będą mogli przyjąć.

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz. fasc. 13, nr 23, (oryg. w języku węgierskim).

84

Szullio, 12 października 1618.

Teodozy Szirmiensis do Emeryka Thurzona: odpowiada na zapytanie w sprawie poddanych Komorowskiego, którzy uciekli na Orawę. Nie znalazł żadnego przepisu, któryby orzekał, co należałoby

z nimi zrobić, czy ich zwrócić, czy zatrzymać. Radzi trzymać się tego zwyczaju, jakiego trzymali się oficjaliści w czasach ś. p. pana (Jerzego Thurzona). Niktby go nie pochwalił, gdyby zwrócił tych ludzi, którzy już dawno do niego przyszli i osiedlili się.

Węg. Król. Arch. Państw. w Budapeszcie, Acta publ. Thurz. fasc. 13, nr 23 (oryg. w jęz. węgierskim).

85

Zamek Orawski, 24 października 1618.

Michał Susskowicz do Mikołaja Komorowskiego: potwierdza odbiór listu jego z 16 października 1618 z Żywca wystanego, na który odpowiada niniejszem, po zasięgnięciu opinji pana swego hr. Emeryka Thurzona. Wyraża uznanie za wypuszczenie więzionych poddanych orawskich, okazując zdziwienie i żal, że dopuszczono się na nich gwałtu; prostuje fakt, że 5 a nie 3 wałachów zwrócił Komorowskiemu. Co się tyczy Krawcones de Jeleśna, to jako poddanych orawskich, którzy dopuściwszy się oszustwa zbiegli, schwytanych na gorącym uczynku odda sądowi, o czem zawiadomi Komorowskiego, aby mógł wystać także swego adwokata. Natomiast Kowal z Jeleśny nec vi nec fraude abductus est, sed sponte sua in regnum hoc Hungariae, tanquam in asylum concessit, unde repeti iure non potest. De aliis Ill^{ris} et M^{cae} V^{rae} subditis, qui in regno hoc Hungariae degunt, simpliciter et de plano dico, eos nec restitui iure posse nec debere. Etenim (ut vulgaria taceam) illustria sunt exempla, ubi ill^{is} ac mag^{us} olim d^{nus} Stephanus Illieshazy etc. et novissime mag^{us} d^{nus} Wenceslaus Kinsky in regnum Poloniae tanquam in asylum tutissimum confugerunt, quorum iste neve a Sac^{ma} olim Caes. ac Regia M^{te} ... nec a regno Bohemiae repetiti sunt, vel repeti potuerunt. Contra, plurimi illorum dominorum Zebrzidowsky et Ill^{ris} ac M. D. V^{rae} subditi sub mag^{cis} dominis Moyse Zuniogh, Stephano Tököli, d^{nis} Rakoczy in Lednicze, r^{mo} item d^{no} episcopo Nitrensi degunt, quos tamen ill^{mus} dom. Zebrzidowski nunquam sibi restitui petierunt. Qua ratione igitur fieret, ut, quo iure alii regni huius barones et ma-

gnates gaudent ac fruunt, ill^{mus} d^{nus} comes... gaudere fruique non posset atque deberet.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 37 (koncept).

86

Żywiec, 14 grudnia 1618.

Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona: Donosi, że stosując się do rozkazu królewskiego wypuścił z więzień wszystkich za-aresztowanych poddanych Thurzona i zwrócił im konie z wyjątkiem czterech zdechłych, za które gotów wypłacić wartość zeznaną pod przysięgą. Ma zaręczenie królewskie, że wszyscy jego poddani zostaną mu zwrócenii, jakoteż zabrane owce, bydło i konie, tymczasem niczego mu nie zwrócono, ani subditi de villa Jeleszna Krawczones nie zostali wypuszczeni, natomiast otrzymał pismo zarządcy Z. O. w którym wyznacza mu termin na 15 b. m., aby wysłać swego adwokata, w którym to sądzie grozi temuż kara śmierci bez żadnego powodu. Fuimus tam patientes, quod expectabamus reditum Ill^{is} ac M. D. V^{rae}, iam vero rogamus et hortamur, ut V^{ra} Ill. ac M. D. penderet causam bene, quae nondum est finita, imo in summa modo controversia est inter regna. Iam comitia futura decident causam una cum Sac. Reg. M^{te}. Dimittat nostros restituatque et omnia nostra, nec compellat nos, ut ad Sac. Reg. M^{tem} nec non Sac^{mam} Caes. M^{tem} tum ad totam Rempublicam talia praeiudicia deferantur. Si vero per praeiudicium nostri ibi amittent vitam et capita et V^{ra} Ill. ac M. D. in his non moderabit se (quod non speramus), coget nos certe ad eadem remedia in regno Poloniae, nam nihil in talibus modis nobis deerit.

Arch. Zamk. Oraw. fasc. 35, nr 34c (oryg.).

87

Bytcza, 16 grudnia 1618.

Emeryk Thurzo do Mikołaja Komorowskiego: kwitując odbiór jego listu z 14 grudnia (ob. nr 86), z przyjemnością stwierdza, że Komo-

rowski uznał za potrzebne poddać się rozkazowi królewskiemu w sprawie zwrotu jego poddanych. Zauważa jednak, iż tylko część koni zwrócił i to strasznie wynędzniałych, cztery zaś zatrzymał i używa ich, Wilczkowi nie zapłacił należności, i innych jeszcze krzywd i szkód wymienionych in fasciculo gravaminum, per Ser. Poloniae Regem sub comitatus nostri hereditarii Arvensis sigillo transmissorum, nie naprawił, pomimo, że on (Thurzo) wypełnił wszystko, co do niego należało, zwrócił walachów, którzy przekroczyli granice jego terytorjum i których tanquam in flagranti deprehensos esse constat eosque de simplici et plano, sine iuris strepitu ac revisione, non solum libere dimisimus sed et vialico etiam instruximus; in quos alias ius ac potestatem vitae necisque tanquam violatores pactorum ac foederum habuissemus. Zwrócił też bydło i trzodę całą, zajęte na terytorjum własnem, non quidem ex debito, quo non tenemur, sed ex sola benevolentia nostra. Co się tyczy żądania Komorowskiego, aby mu zwrócił resztę jego poddanych, powiada: nullos subditos Ill^{mi} ac M. D. V. habemus; quoscunque et quotcunque habemus subditos, nostri sunt haereditarii. Et certe illos etiam, quos specificie ponit, Krawczones, subditos nostros esse, ut proprio Ill^{mi} ac M. D. V. testimonio, in his litteris suis expresso, notum est. Scribit enim clare ponitque quasi pro differentia specifica: Krawczones ex Geleszna, at qui pagus ille Geleszna noster est haereditarius, ad arcem nostram Arva pertinens. Si itaque sunt Gelesznenses, uti omnino sunt, atque Ill. ac M. D. V. fatetur et affirmat, cur, obsecro, suos nominat? Cur eos a nobis repetit? Cur denique revisionem iuris, quam contra facinorosos illos instituere animati sumus, impedire satagit?

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 35 f (koncept).

88

Zamek Orawski, 15 lutego 1619.

Urzednicy Zamku Orawskiego do Mikołaja Komorowskiego: żalą się na gwalty wyrządzone przez jego ludzi poddanym orawskim z Trzciany, Twardoszyna i Niżnej Wsi, których na drodze publicznej porywano i do ciężkiego więzienia wtrącano, złu-

Materjały II.

6

piwszy im konie, zboże i cokolwiek przy sobie mieli. Pomimo że Komorowski na wszelkie przedstawienia i powoływania się na względy przyjaźni i sąsiedztwa, a nawet na mandaty króla polskiego, okazał się nieczuły, proponują jednak następującą ugodę: Ut ex pecoribus, equis et pecudibus necnon tempore anni praeteriti 1618 ex territoriis propriis ill^{mi} dⁿⁱ comitis et ex limitibus regni istius Hungariae per custodes montium ad id destinatos et ordinatos huc sub arce Arwa abactis, talium iniuriarum et damnorum complanatio atque refusio, debitaque Martini Wilček sculteti de Orawka, cui pro bubus ab annis multis V^{ra} Ill^{ris} ac M. D. Polonicales fl. 440 debebat, solutio fiat, prout facta est. Nam ill^{mus} d^{nus} comes... penes commissionem dⁿⁱ vicecomitis per d^{nos} iudicem nobilium et iuratum assessorem talia pecora, equos et pecudes curavit aestimari, sive iustum praetium unicuique imponere et sic penes eandem aestimationem praedeclearatis Trstenensibus et Twardosinensibus ac Niznensibus damnificatis, Włëkonique pro debito satisfacere demandavit, exceptis tamen aliis expensis, quas miserrimi intra atroci captivitate facere coacti sunt. W zamian za zwrot długu i naprawienie krzywd i szkód oświadczają gotowość zwrócić Komorowskiemu 55 jego ludzi oraz resztę zajętych owiec, bydła i trzody. Nadto gotowi są zwrócić zbiegłego poddanego Pawła Maja z Jeleśny, który przez straż górską został schwytyany na kradzieży ptactwa, zwierzyzny i ryb.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 39 (kopja).

89

Żywiec, 18 lutego 1619.

Mikołaj Komorowski do urzędników Zamku Orawskiego: donosi, że spory swoje wszystkie z Emerykiem Thurzonem oddał do rozstrzygnięcia całej Rzeczypospolitej i królowi swemu, wobec czego nie należy już przedsiębrać żadnych kroków prywatnych, jeno oczekiwać dekretu od sejmu i króla, a temu, co oni postanowią, gotów jest się poddać, ma też nadzieję, że wkrótce otrzyma zadośćuczynienie za krzywdy. Malumus, quod tota Respublica regni Po-

loniae controversiam incipiet cum Regno vestro, quam nos privatim deberemus; brevi regnum Ungariae experietur, utrum incolas regni Poloniae debeat recipere et ex Regno subditos auferre.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 40 (oryg.).

90

Żywiec, 23 maja 1619.

Mikołaj Komorowski do Emeryka Thurzona: donosi mu, że ponieważ pierwsza komisja do rozpatrzenia sporów granicznych między nimi spowodu śmierci cesarza nie doszła do skutku, alias literas iam habemus a S. R. M. domino nostro... ad S. R. M. regni Ungariae et ad illum et magn. d^{num} palatinum regni Ungariae, ut ex parte regni Ungariae et Illris ac Meae Dom. Vestrae extraderetur commissio et commissarii. Et legati procedunt a S. R. M. domino nostro... ad S. R. M. regni Ungariae, tum ab ordinibus Regni nostri etiam ad illum ac magn. d^{num} palatinum regni Ungariae et praecipue ab ill^{mo} ac rev^{mo} archiepiscopo Gnesnensi tanquam primate, tum ill^{mo} principe Ostrowiensi castellano Cracoviensi, secundo primate, tum ill^{mo} Stanisłao Zulkowski supremo duce belli et cancellario regni, qui nomine totius Reipublicae ex comitiis, uti commissum est illis, scribunt et transmittunt legatos S. R. M^{ti} una cum litteris S. R. M^{tis}, ut commissio extraderetur. Dalej żali się na nowe gwaltty graniczne, dokonane przez mieszkańców wsi Łupieżowej na terenie jego wsi Rycerzowej i Radeczki i prosi o zwrot swych pojmanyh ludzi.

Arch. Zamk. Oraw. fasc. 35, nr 41 (oryg.).

91

Żywiec, 17 sierpnia 1619.

Mikołaj Komorowski do urzędników Zamku Orawskiego: wyjaśnia, że ponieważ exploratores et custodes regni Hungariae et bonorum (Arva), wtargnęli w granice Królestwa Polskiego i dóbr jego, chcąc uprowadzić owce i bydło poddanych jego za granice Król. Węgierskiego, przeto zostali schwytani i uwięzieni; spodziewa

się, że sprawa wkrótce oddana zostanie do rozpatrzenia komisji i winni poniosą skutki tego czynu.

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 42 (oryg.).

92

Kraków, 7 kwietnia 1620.

Stanisław Lubomirski hr. na Wiśniczu, krajczy koronny sandomierski, spiski, dobczycki etc. starosta, do hr. Elżbiety Czobor wdowy po Jerzym Thurzonie: donosi o wystaniu do p. Turzyny sługi swego p. Moszyńskiego, żałując, że on jej nie zastał. ...Co się tknie wiadomości o Kozakach zaporoskich, aby mieli zamysły w państwa węgierskie wpadać i pokój psować, te WM. moja Miłościwa Pani za omyłne u siebie racz mieć. Powinność ich i posłuszeństwo Ukrainy od Tatar pilnować, jakoż czynią to i świeżo z łaski Bożej odnieśli nad nimi, pogromiwszy ich, zwycięstwo. I ja sam gdyby co takiego było, mając w poruczeniu od Jego Krol. Mości obmyślanie pokoju między krolestwami temi, oznajmowałbym WM. mej Miłościwej Paniej i zabiegałbym temu. Aleć ja rozumiem, że te powieści pan Komorowski sieje, we złej (jako mam wiadomość) z Jego M. Panem synem WM. mieszkając przyjaźni i sam też wielu na się poważniejszy. Jednak słabej jego potęgi nie trzeba się obawiać. Upewniam ja w tem WM. moję Miłościwą Panią, że z naszej strony nic nieprzyjaźliwego spodziewać się nie potrzeba, by tylko z państwa WM^{ow} pokoja wzruszenie (ktoreby wszystko pomieszać musiało) nie było. Jakoż i te rotty, ktore tu przy granicy leże swoje mają, nie na to tu są, aby pokój rozrywali, ale aby go pilnowali i przestrzegali. O mojej zatym przeciwko sobie i domowi swemu chęci racz WM. moja M. Pani zostawać upewniona...

Arch. Zamk. Oraw., fasc. 35, nr 43 (oryg.).

93

Wielka Paludza, 10 sierpnia 1622.

Platowie z Wielkiej Paludzy do Stanisława Thurzona pałatyna Król. Węg.: Praedium regale Czemchowa, situm inter metas

possessionis Nadasd et limites regni Poloniae in comitatu Arvensi, cum suis sylvis, vallibus, nobis Platiis pro fidelibus servitiis per divos Hungarorum reges fuit collatum. A quo territorio nostro Czemchowiensi in tantum ad arcem Arva est occupatum, quod 20 ville ibidem sint extractae. Olim dominus Georgius Thurzo se ad litteras nostras provocabat, quibus per nos productis spe nos alebat. Ultimatim Francisco Plati ab olim domino Emerico Turzo pro occupatione bonorum nostrorum, pro iis violentiis et damnis, 20 milia fl. et territorium Czemchowiense deinceps ita erigi: a montibus Lyptoviensibus rivulo antiquo Czemchowiensi in fluvium Orawice cadere; et illo fluvio Orawice versus orientem ad rivulum Dielec et ipso rivulo Dielec ad Kuhardowam Zabreš; ac illinc versus orientem ad limites Polonicos. Nobisque eius petitiones Francisci insciis plus postulantis sua Illma Celsitudo nobis rescripsit. Lam Plati Ferencz jó modot talalta az allkovásnak ¹⁾.

Idcirco Ill^{mae} Celsitudini Vestrae Dominicae nobis gratiosissime et humillime supplicamus, dignetur Illma Celsitudo Vestra ex pietate christiana pro nobis humilibus servitoribus suis apud dominos Turzoianos placide intercedere, ut ipsa Celsitudo petitioni Francisci Plati fratris nostri, quae memorato olim domino Emerico Turzo placuit, exequatur, vel id negotii bonorum arbitrorum subiciatur, finisque huius rei iam tandem bonus imponatur. Pro qua iustitia in omnibus Ill^{mae} Celsitudini reservituri sumus et Dominus Deus noster Omnipotens copiosus futurus remunerator.

Archivum Muzeum Narod. w Turcz. Św. Marcinie, zbiory ks. J. Kohútha (Čimhova).

---

¹⁾ *T. zn. otóż Platy Franciszek dobry sposób znalazł do porozumienia.*

Conscriptiones decime et portarum comitatuum Albenensis, Ardenneensis et Arcensis (Wrs. Bibl. Arch. Paolim. in Rudolphtia - vol. 2. 1811. 1812.)

II.

ORAWSKIE REJESTRY PODATKOWE

Z DRUGIEJ POŁOWY W. XVI I POCZ. W. XVII

(DICAE ET PORTARUM CONSCRIPTIONES AB A° 1547)

ORAWSKIE REJESTRY PODATKOWE
Z DRUGIEJ POŁOWY W. XVII I POCZ. W. XVII
(DIESE ET PONTARUM CONSCRIPTIONES AB A. 1617)

(bona pert. arc. Arwa) port. 6: iud. 1, inquil. 3, paup. 3, past. 1; Lyschyny (bona pert. arc. Arwa) port. 5: iud. 1, inquil. 3, paup. 3, deserta 1, past. 1, portarius domini 1; Felsew Kwbyn (bona Christoferi Kwbyny) port. 2: inquil. 2; Leesne¹⁾ (bona pert. arc. Arwa) port. 9: iud. 1, inquil. 4, paup. 3; Kwbyn Nysny (bona pert. arc. Arwa) port. 6: iud. 1, servitor domini 1, paup. 3, combuste 3, past. 3; Mokreczye (bona pert. arc. Arwa) port. 3: iud. 1, inquil. 4; Bzynny (bona pert. arc. Arwa) port. 4: iud. 1, inquil. 3, past. 1, Olachones 4; Meczybrogh (bona pert. arc. Arwa) Olachones 8, inquil. 3.

2. Processus nobilis Gregorii Dedyn(s)chii iudicis nobilium comitatus Arwa:

Trezthyene (bona pert. arc. Arwa) port. 10: iud. 1, inquil. 4, combuste 2, paup. 5, nova domus 1, past. 2; Chymahowe (bona Michaelis Plathy) port. 1: inquil. 2; Thwerdosyn (bona pert. arc. Arwa) port. 12: iud. 1, inquil. 6, paup. 7, past. 2, servitor domini 1; Nysne wez Krazna horka (bona pert. arc. Arwa) port. 10: iud. 1, inquil. 4, paup. 3, nova domus 1, deserta 1, Olachones 2, past. 2; Dlwhalwka Dwbowa (bona pert. arc. Arwa) port. 7: iud. 1, inquil. 4, Olachones 4, deserta 1, mercenarius domini 1; Lehota Horny (bona pert. arc. Arwa) port. 3: iud. 1, inquil. 4, paup. 3, portarii domini 3, past. 1; Lehota Nysny (bona pert. arc. Arwa) mercenarii domini 3, portarius 1, Olahus 1.

Summa portarum huius comitatus fert portas 151: iud. 21, inquil. 84, paup. 66, past. 25, servit. domini 14, deserta 6, nove domus 6, combuste 4, Olachones 19.

Exitus:

Viccomiti fl. 6, duobus iudicibus nobilium fl. 4, notarius sedis fl. 2, dicator fl. 10.

Restancia dice:

Kwbyn horny fl. 2; Velky Byztrycz fl. 1; Naghfalw fl. 1; Sessko fl. 1; Kralyowe fl. 4 (hos 4 fl. in sede deposuerat).

---

¹⁾ Zapewne Lisne w żupie Turczańskiej (ob. str. 91).

A^o 1548 (fol. 150—3).

Pertinencia castri Arva: Sesko portas 16; Parnicze port. 11; Nagyffalw port. 16; Komethna (Benedicti Thwranzky) port. 4; Iztebna (Ladislai Dawid) port. 7; Porwba port. 9; Zabrazza port. 4; Kedyelowa wez (Georii Gerebko) port. 2; Byztrycz (Pauli Medwaczky) port. 2; Byztricz Welky port. 6; Lyschiny port. 7; Kwbyn Nysny port. 8; Mokregye port. 4; Bzynny port. 4; Terztyeny port. 12; Chymahowe port. 2; Thwerdessyn port. 12; Nysnych(s) Krasna horka port. 12; Dlwha lwka port. 7; Lehothka Horni port. 4; Zazkaly port. 4; Mezybrogh Wolakos ibidem in incolas fori nunquam contribuisse asserunt; Kwbyn Hornia expulsi duo isti sessionati per dominos ipsorum, qui domos eorum incolunt et terrarum pratorumque utilitates percipiunt pro sese; Kralyowe piscatores, dicuntur domino, nihil preter id servicii contribuentes neque servicii dicam solverunt; Zahrabowe nihil pro se sed cum possessione Parnycze prescripta solverunt simul fl. 10; Lisne hic possessio est in comitatu Thwroc Laurentii Nyary villa.

De restanciis:

Sisko de eadem possessione solverunt restanciam fl. 1;

Bystricz Welyka et Nagyffalw asseruerunt se prius solvisse sine omni defectu et restancia, quod debuerunt.

Connumeratio portarum com. Arvensis ab

Anno	Chimhowa	O. Trstena	O. Thwrdossin	Nyzna Wcs et Krasna Huorca	Lehota Ma.	Dluha Luka et Dubowa	Lokza	Babinowo	Namestowo	Bobrowa	Vstya	Liesek s. Lyezkow	Wytanowa	Bzini	Mezybrody, Kna- zy, Dubowa exempti Walachi	Pribisz	Puczow	Chlebnicza
1549	2	13 ^{1/2}	13 ^{1/2}	11	3	8								3 ^{1/2}				
1552—3	2	13 ^{1/2}	13 ^{1/2}	11	3	8								3 ^{1/2}				
1554	1	13	12	12	3	6 ^{1/2}								3				
1555	2	14	14	12	4 ^{1/2}	8								4				
1556	2	12	10	10	4	7								3	Dubowa 8			
1557	2	12	10	10	4	7								3				
1559	2	12	11 ^{1/2}	10	3	7 ^{1/2}												
1564—5	2	14	10	17	4	13	4	2	1	1/2	2	4	4		Kn. 10. Dub. 10. Medz. 17		1	
1566	2	14	15	17	5	13	5	3	3	3	6	1	2	10	exempti		4	
1567	2	14	16	16	5	14	4	3			6	1	2	4	„			
1569—70	2	14	15	16	5	12	5	2			6		2	4	„			
1572—3	2	14	15	14	4 ^{1/2}	11	6	2	2	2	6		2	4	„		4	4
1574—5	2	13	15	14	4 ^{1/2}	10 ^{1/2}	3	2	2	2	6		2	4	„		3 ^{1/4}	2
1577	2	13	15	14	4 ^{1/2}	10 ^{1/2}	3 ^{1/2}	2	1	1	3		2	4	„		2	1 ^{1/4}
1578	2	13	15	14	4 ^{1/2}	11	3 ^{1/2}	2	1	1 ^{1/2}	3	1	2	4 ^{1/2}	„	1 ^{1/2}	2	2

Wkońcu Zawidowo notowane od r. 1567—1577: 0; w r. 1567 zanotowano Podzrzym: 0; w r. 1564 Zezkow: 1.

A° 1549 usque finem A' 1578 (f. 190)

	Podbielni v. Podbyelany	Mokrad	Gaczelowa	Bisterecz Ma.	Kwbin F.	Jaszenowa	Poruba	Zabrez	O. Magna Villa	Zaskow	Bisterecz Mi.	Istebne	Parnycza et Zahrabowy	Zazyrywa	Kralowany	Maletina	Lesschini	Srnacza
		2 ^{1/2}	3	4	2	8	9	6	16	18	2	5	11		3		3	
		2 ^{1/2}	3	4	2	8	9	3	16	18	2	5	11		3		3	
		3	2	3	7	7	7	4	12	16	2	4	8				1	
		3	2	3 ^{1/2}	8 ^{1/2}	7 ^{1/2}	8	4	14	18	2	5	9				1	
		3	2	3 ^{1/2}	9	7 ^{1/2}	7	4	11	16	2	5	8				1	
		3	2	3 ^{1/2}	8 ^{1/2}	7 ^{1/2}	7	4	11 ^{1/2}	16	2	5	8				1	
		2	2	2	7 ^{1/2}	5 ^{1/2}	6	2	12 ^{1/2}	11	1	5	7				1	
1		2	5 ^{1/2}	K.F. ² K.A. ₁₀	7 ^{1/2}	6 ^{1/2}	3	17	14	1/2	4	13	2	2	2 ^{1/2}			
2		3 ^{1/2}	2 ^{1/2}	5	11	8	8	3 ^{1/2}	19	14	1/2	4	12	3	2			
		3 ^{1/2}	3	6	K.F. ₁₂	8	8	5	20	15	1/2	2	13	3	2 ^{1/2}		des.	
		3 ^{1/2}	3	6 ^{1/2}	11	8	8	4 ^{1/2}	19	15	1/2	4	13		2 ^{1/2}	2		
2		3 ^{1/2}	2	6 ^{1/2}	11	8	8	5	19	15	1/2	3	13	4	2 ^{1/2}	2		
2		3	2	6	11	8	8	5	17 ^{1/2}	14 ^{1/2}	1/2	3	12	4	2 ^{1/2}	2	des.	des.
1 ^{1/4}		3	2	6	10 ^{1/2}	8	8	5	17	14 ^{1/2}	1/2	3 ^{1/2}	12	2	2 ^{1/2}	1		
2		2	1 ^{1/2}	6	11	8	8	5	17	15	1/2	3 ^{1/2}	11 ^{1/2}	2 ^{1/2}	2 ^{1/2}	1	1/2	

A. = Also (Górny);   des. = deserta;   F. = Felsö (Dolny);
 Ma. = Maior;   Mi. = Minor;   O. = Oppidum.

Restancie subsidiorum com. Arva *A^o 1549* (fol. 216).

1. Primi subsidii: Felsew Kubin (nobilium) port. 2; Kenetze, Bzyny, Wste et Metzibrozy (Walachy) port. 24; Kralowen (arcis Arwa) port. 3; Felzeo Kwbin (Gazda cur. 1, den. 25; Iwan cur. 1, den. 25).

2. Secundi subsidii: Fels. Kwbin (nobilium) port. 2, fl. 2, den. 60; Kralowen (piscatores arcis Arwa) port. 3, fl. 3 den. 90; Bzyny, Knezy (Walachy eiusdem) port. ..., fl. 31 den. 20; Kis Byztrecz (nobilium) port. 2, fl. 2 den. 60; Felsen Kubin (nobiles unius sessionis) cur. 3, den. 75.

Restancie subsidiorum com. Arva *A^o 1564* (fol. 223).

Withamowa (dni Thurzonis) port. 1; Bobrowa (eiusdem) port. 1; Lassko (eiusdem) port. $\frac{1}{2}$; Rabcza (eiusdem) port. $\frac{1}{2}$; Vzthie (eiusdem) port. 6; Stephanowa (dominorum Kubini) port. 4; Lewkowa (eiusdem Kubini) port. 4; Podbella (dni Thurzonis) port. $1\frac{1}{2}$; Bzini (eiusdem, coloni) port. 4; Pwczow (eiusdem) port. 1; Meczybrody (eiusdem) port. $2\frac{1}{2}$; Knezy (eiusdem) port. $4\frac{1}{2}$; Dubowa (eiusdem) port. 3;¹ Malatina (eiusdem) port. $2\frac{1}{2}$; Felso Kubin (dni Kubini) port. 1; Zazrywa (dni Thurzo) port. 2.

Restancie subsidiorum com. Arva *A^o 1566* (fol. 225).

Primi et secundi subsidii: Wythamowa (dni Thurzo) port. 2; Zucha (eiusdem) port. 1; Lyeskow (eiusdem) port. 1; Vzthe (opiliones eiusdem) port. 6; Leukowa (dnorum Kubini) port. 4; Ztephanowa (eorundem Kubini) port. 4; Bobrowa (dni Thurzo) port. 3; Zlanicza (eiusdem) port. 4; Rabcza² (eiusdem) port. 2; Jablonkow³ (eiusdem) port. 0; Buko-

¹ Na fol. 246 zapisano przy tych wsiach pod tymże rokiem: Walachi exemptiones habent, prout privilegiis a Mathia rege donatis et per Ludoviem regem confirmatis coram nobis in specie productis se ab omni dicæ regie solutione exemptos esse comprobarunt. ² Na fol. 254 pod tymże rokiem Rabcze; na fol. 227 i 269 pod r. 1567 dodano: In Rabcza Walachi dni Thurzo restant port. 2, facientes pro utroque flor. 4. ³ Na fol. 254 pod tymże rokiem dodano: Noviter erecta possessio non est connumerata.

wynka (eiusdem) port. 1^{1/2}; Namesthov (eiusdem) port. 5; Podbella (eiusdem) port. 2; Mezybrody (eiusdem) port. 5; Bzyny (cum Valachis dni Thurzo) port. 10; Knezy (eiusdem) port. 8; Puczowa (eiusdem) port. 4; Ma(la)thin (eiusdem) port. 0; Felsew Kubin (Benedicti Kubini) port. 1; Dubowa (dni Thurzo) port. 4; Zazrywa (eiusdem) port. 3.

Connumeratio dice com. Arva pro festo Nat. Marie A^o 1567 (fol. 266). *Spis taki sam jak w poprzednim roku.*

Jako wsie noviter erectae dni Thurzo wymieniono: Wazyłow, Namestowo, Slanycza, Bobrowa, Bukowyna, Zawydowa, Podbyelany, Puczow, Prybyss, Zucha, Pod Zrnyem, a dalej dodano: iudices et sculteti sub iuramento interrogati fassi sunt, quod hucusque domino eorum nullum census solverunt, nec labores prestiterunt, quoniam — inquit — libertas nostra a domino terrestri nobis data et concessa, non est expleta. Domos eorum ceperunt struere in desertis locis et interdensissimas silvas, ligoneque pro aratro utuntur ac priores dicatores ne oculis quidem sessiones eorum viderunt.

Do spisu z r. 1567 doklejono, zdaje się około r. 1580, kartę z następującą uwagą (fol. 278): Insuper possessiones infra denotatae memorati dni Georgii Thurzo comitis neque antea neque pronunc, ob id, quia in locis asperis et montuosis ad presens saltem de novo aedificantur, nullumque census domino terrestri presentibus dicatae: Posklya, Pekelnyk, Ondreyowske hornye, Ondreyowske dolnye, Orawka, Krussecznycza, Zubrowa hlawa, Zubricza, Polhora, Bely Potok, Habowka, Sztawne, Klyn, Breza, Hruszczyn, Raztoczna, Zuberca.

Regestrum dice com. Arvensis A^o 1574 (fol. 356).

1. Processus Andreae de Rewyssna iudicis nobilium:

Chymhova (dni Plathy); Thrzthena (relictæ magn. dni Francisci Thurzo); oppidum Thurdoossyn (eiusdem); Nyzna wez et Krazna Huorka (eiusdem); Dluhalwka et Dubowa (eiusdem); Lehota maior (eiusdem); Babinowo

(eiusdem); Namestowo (Walachi eiusdem); Bobrowa (Walachi eiusdem); Vztthya (Walachi eiusdem); Wythanowa (eiusdem); Bzyny (eiusdem); Mezybrody, Knazy, Dubowa (Walachi eiusdem exemptionem habent de non solvenda dica); Puczow (Walachi eiusdem); Chlebnycza (Walachi eiusdem); Podbielim (Walachi eiusdem); Mokrad (eiusdem); Zaskalicha (eiusdem); Laukowo et Steffanowo (dnorum Kubiny).

2. Processus alterius iudicis nobilium Joannis Mezyhradzky: Gaczelowa (dni Sebastiani Baythy); Bizterecz maior (dnae relictæ Thurzo); Kubin inferior (eiusdem); Jazzenowo (eiusdem); Poruba (eiusdem); Zabrez (eiusdem); oppidum Magna Villa (eiusdem); Zasskow (eiusdem); Bizterecz minor (Caspars Medwed); Iztebne (dni Dawyd); Parnycza et Zahrabowy (dnae relictæ Franc. Thurzo); Zazrywa (Walachi eiusdem); Kralowany (eiusdem); Leschiny et Zrnacze (dni Zmesskal) utraque deserta et colonis carens, ex Srnacze hoc anno clam et fugitive coloni abierunt et domos desertes relinquerunt; Malatina (dnae relictæ Fr. Thurzo Walachi).

Osobno wyliczono (fol. 371): Lieskow, Rabcha, Wasylow, Slanicza, Bukowina, Zawidowo, Pribyss, Sucha hora z uwagą: eiusdem dominae relictæ, nullum census nec labores praestant.¹

Regestrum dicae com. Arvensis A^o 1578 (fol. 432).

Identiczne z poprzedniem; jako wsie wołoskie podano: Rabcza, Wasylow, Slanicza, Bukowina, Zawidowo, Sucha, Jablonkowo, *poczem dodano:* Valachi arcis Arva, quorum libertas nondum explevit.

Regestrum dicae com. Arvensis A^o 1588 (fol. 456).

Chimhowa (dni Platii) port. 2; Opp. Trstena (dni Thurzo) port. 13; Opp. Turdossin (eiusdem) port. 15; Nyz-

¹ W spisie z r. 1576 i 1577 (fol. 408 i 420) zapisano przy tych wsiach: Walachi eiusdem Georgii Turzo, libertas eisdem concessa nondum expleta.

nia Wes et Krasna Huorka (eiusdem) port. 14; Dluha Luka et Dubowa (eiusdem) port. 11; Lehota maior (relictæ condam Joannis Abaffy) port. 3; Lokcza (dni Thurzo) port. 4; Babinowo (eiusdem) port. 3; Wasilowo (Walachi eiusdem) port. 1; Rabcha et Bukowina nullum censum præstant domino terrestri; Tapessowo, Jasenicza, Zubrahława, Polhory, Poschlie, Studienka, Orawka, Pekelnik, Brezowicza, Ondregowo, Bieli Potok, ad arcem Arva pertinentes, annorum superiorum domos ceperunt struere inter densissimas silvas, sunt liberi ab omnibus datiis et laboribus; Namestwo (Walachi eiusdem) port. 3; Slawnicza (Walachi eiusdem) port. 2 $\frac{1}{2}$; Bobrowa (Walachi eiusdem) port. 2; Vstya (Walachi eiusdem) port. 3; Liesek (eiusdem) port. 3; Witanowa (eiusdem) port. 2; Jablonkowo (Walachi eiusdem) port. 2; Sucha Hora (Walachi eiusdem) port. 2; Zawidowo (Walachi eiusdem) port. 2; Bzini (eiusdem) port. 4 $\frac{1}{2}$; Mezibrodi, Knazie et Dubowa (Walachi eiusdem) exempti a dica; Pribiss (Walachi eiusdem) port. 2; Puczow (Walachi eiusdem) port. 3; Chlebnicza (Walachi eiusdem) port. 3; Podbielim (Walachi eiusdem) port. 3; Mokrad (Stephani Ghwzith) port. 1; Zaskalicha (dni Thurzo) port. 3; Laukowo et Steffanowo (dni Kubini) port. 3; Gaczelowo (dni Sebastiani Baychi) port. 1 $\frac{1}{2}$; Bisterecz maior (dni Thurzo) port. 6; Kubin inferior (eiusdem) port. 9 $\frac{1}{2}$; Jassenowa (eiusdem) port. 8; Poruba (eiusdem) port. 8; Zabrez (eiusdem) port. 5; opp. Magna Villa (eiusdem) port. 17; Zasskow (eiusdem) port. 15 $\frac{1}{2}$; Kis Bisterecz (nobilium Medweczky) port. $\frac{1}{2}$; Istebne (dni Daid) port. 2 $\frac{1}{2}$; Parnicza et Zahrabowy (dni Thurzo) port. 11 $\frac{1}{2}$; Zazrywa (Walachi eiusdem) port. 3 $\frac{1}{2}$; Kralowani (eiusdem) port. 2 $\frac{1}{2}$; Malatina (Walachi eiusdem) port. 1 $\frac{1}{2}$; Lesschini (dni Zmesskal), deserta maior pars villae et per dominum terrestrem occupata, port. 1; Srnacze (eiusdem), deserta villa excepta curia nobilis Gabrielis Zmesskal,

Regestrum dicæ com. Arvensis *A^o 1593* (fol. 471).

1. Possessiones magnifici Georgii Thurzo:

Babynowo port. $2\frac{3}{4}$; Wasyłow port. $1\frac{1}{2}$; Lokcze port. 4; Namestowo port. 3; Slanycze port. $2\frac{1}{2}$; Wsystya port. 3; Jablonka (iudex liber eiusdem possessionis habens molam) port. 2; Bobrowo port. 2; Suchahora (iudex liber eiusdem possessionis carens mola) port. 2; Zawydow port. $2\frac{1}{2}$; Bwkowyna (iudex liber carens mola) port. 1; Wytanowo port. 2; Lyessko port. 3; Brezowycze port. 3; Terstena port. 13; Twardossyn port. $10\frac{1}{2}$; Nyznyawes et Krasnohorka port. 11; Podbyel port. 3; Dlwhalwka port. 7; Dwbowia Colonorum port. 4; Chlebnycza port. 3; Malathina port. $1\frac{1}{2}$; Prybyss port. 2; Pwchow port. 3; Zasskow port. 15; Bziny port. $4\frac{1}{2}$; Parnycze et Zahrabowo port. 10; Zazrywa port. 3; Naghfalw port. 16; Poruba port. 8; Zabrez port. 5; Kralowany port. $2\frac{1}{2}$; Maior Bystryecz port. $5\frac{1}{2}$; Infer. Kwbin port. 2; Zasskalychya port. 3.

2. Possessiones nobilium eiusdem com. Arvensis (fol. 476):

Chemhowa (familiae Plathy) port. $1\frac{1}{2}$; Also et Felso Stepanowo ac Lawkowo (fam. Cubiny) port. 4; Superior Lehotka (fam. Abbaffy) port. 3; Lesstyny (tam. Zmesskal) port. $\frac{1}{2}$; Jasenowa (fam. Cubiny) port. $1\frac{1}{2}$; Iztebne (fam. Dawid) port. $2\frac{1}{2}$; Geczelowa (fam. Baychy) port. $1\frac{1}{2}$; Mokred (Stephani Guzith) port. 2.

3. Porro possessiones dicti magn. dni Georgii Thurzo per eundem dicatorem dicatæ, ut sunt:

Meczybrodya port. 2; Knezya port. 3; Dvbova Walachalis port. 2 (et Valachy eorundem prefatorum trium possessionum... habent privilegia a generali contributione Matthie regis a. D. 1474, confirmata a rege Ferdinando a. D. 1550).

4. Adhuc sequuntur possessiones magn. dni Georgii Thurzo in eodem comitatu Arvensi existentes, antea non dicatæ, nec nunc ob id, quia de novo in locis asperis et valde montuosis ad praesens saltem aedificantur, nullum censum domino terrestri praestant, ut sunt:

Possklya, Ondreyowske hornya, Orawka, Zubrohlawa, Polhora, Habowka, Klyn, Hrwsstyn, Zwberczyo, Pek(e)llyk, Ondreyowske dolnye, Krwssethnycza, Rabcza, Byely Potok, Stawno, Breza, Rastoczna.

Regestrum connumerationis domorum colonialium et inquilinarum com. Arvensis A^o 1598 (fol. 514).

1. Et primo pertinenciae arcis Arva magn. dni Georgii Thurzo de Bethlemfalwa com. Arvensis:

Babynowa domus colonorum 20, solvent dicam fl. 20 pro utroque termino fest. divi Georgii et s. Johannis Bapt.; Wasilow dom. col. 6, solv. dic. fl. 6; Lokecze dom. col. 25 *etc.*¹; Jezsenicze dom. col. 6; Tepessow dom. col. 6; Nameztowo dom. col. 16; Szlanycze dom. col. 11; Wztya dom. col. 19; Jablonka dom. col. 28; Bukowina dom. col. 7; Sucha hora dom. col. 6; Witanowa dom. col. 18; Brezowicza dom. col. 9; Liesko dom. col. 20; Trstena dom. col. 66; Bobrowo dom. col. 16; Twrdossyn dom. col. et inquilinorum 38; Krasna Gurka dom. col. et inquil. 18; Also Ffalw dom. col. et inquil. ac libertini unius 29; Feyer Patak dom. col. 6; Pod Biele dom. col. 20; Dluha Luka dom. col. et unius servitoris 45; Zawydowo dom. col. 7; Chlebnycze dom. col. 18; Dubowa Colonorum dom. col. et inquil. 16; Kis Lehota dom. col., inquil. et servitoris dni 10; Mezybrodya dom. col. 9; Knezya dom. col. et inquil. ac waiwodi Walachorum 13; Bzyny dom. col. et inquil. 23; Felssawa dom. inquil. 4, deserte 3, solv. dic. 4; Also Kubyn dom. col., inquil. inclusis servitoribus duobus dni 36; Puczow dom. col. et inquil. 25; Prybysz dom. col. 13; Maletyna dom. col. et inquil. 15; Zazskalicznaya dom. col. et inquil. 10; Nagy Byzterecz dom. col. et inquil. ac clavigeri arcis Arya 21; Parnycze dom. col. et inquil. 23; Zahrabowe dom. col. et inquil. ac servitorum 7; opp. Nagy Ffalw dom.

¹ Nie podaje się tu kwoty podatku «*dicae*», której wysokość odpowiada ilości domów.

col. et inquil. necnon provisoris et racioniste arcis Arva ac inquilinorum plebani ibidem 55; Zazrywa dom. col. 11; Jezzenowo dom. col. et inquil. 23; Dubowa Walachorum dom. col. et inquil. 20; Zasskow dom. col. et inquil. 37; Kraloveny dom. col. et inquil. 4; Zabrež dom. col. et inquil. 18; Poruba dom. col. et inquil. 11.

2. Possessiones Walachales eiusdem domini comitis noviter in sylvis erectae, antea non connumeratae necdum bene instructae: Hrusstyn dom. col. 12; Breza dom. col. 9; Krusiecznycze dom. col. 6; Zubra Hlawa dom. col. 6; Klyn dom. col. 5; Felseö Orawka dom. col. 9; Kezepseö Orawka dom. col. 17; Also Orawka dom. col. 15; Nagy Ondreyowzske dom. col. 20; Zuberzce dom. col. 5; Benyowa Lehota dom. inquil. 2; Pekelnyk dom. col. 20; Pozklye dom. col. 10; Illyeszna dom. col. 2; Pol Hora dom. col. 9; Rabcze dom. col. 6; Habowka dom. col. 5; Pokrywacz dom. col. 3.

3. Possessiones dominorum nobilium eiusdem com. Arvensis: Czemuhowa (fam. Platy) dom. col. et inquil. 16; Felseö Stepanowo (fam. Cubini) dom. col. 15; Also Stepanowo (eorundem) dom. col. 7; Lewkowo (eorundem) dom. col. 7; Medwezya (fam. Medweczky) dom. inquil. 2; Dedyna (fam. Dedynsky) dom. inquil. 3; Nagy Lehota (fam. Abaffy) dom. col. et inquil. 20; Maletyna (dni Lad. Cubini) dom. inquil. 3; Zernaczye (fam. Zmesskal) dom. inquil. 2, desertae 8, solv. dic. 2; Lesstyny (eorundem) dom. inquil. 6, desertae 4, solv. dic. 6; Felseö Kubyn (dni Cubini) dom. col. et inquil. 14; Mokred (dni Guzith) dom. col. et inquil. 7; Zaskalycze (fam. Skrabak) dom. inquil. 1; Kis Bysterecz (fam. Medweczky) dom. col. et inquil. 4; Iztebne (fam. David) dom. col. et inquil. 19; Rewissne (fam. Rewiczsky) dom. inquil. 10; Getzelowa (Petri Bayczy) dom. inquil. et col. 8.

Rectificatio domorum colonialium et inquilinarium ac contributio bellica ab iisdem, item taxatio nobilium unius sessionis et armalium, plebanorum et libertinorum A^o 1599 (fol. 531).

(*Excerpt*) Zubrohława erant domus 6, nunc una deserta rectificatur, restant domus 5, solvit dicam fl. 7 den. 50, dominus fl. 2 den. 50; Polhora erant dom. 9, nunc 4 deserte rectific., restant dom. 5, solv. dic. fl. 7 den. 50, dnus fl. 2 den. 50; Rabcza erant dom. 6, nunc 2 deser., rest. 4, solv. dic. 6, dnus 2; Klyn sunt dom. 5, solv. dic. fl. 7 den. 50, dnus fl. 2 den. 50; Uztya sunt dom. 19, solv. dic. fl. 28 den. 50, dnus fl. 9 den. 50; Jablonka erant dom. 28, nunc 1 deser., rest. 27, solv. dic. fl. 40 den. 50, dnus fl. 13 den. 50; Bukowyna erant dom. 7 nunc 1 deser., rest. 6, solv. dic. fl. 9, dnus fl. 3; Nyznya Orawka erant dom. 15, nunc 2 deser., rest. 13, solv. dic. fl. 19 den. 50, dnus fl. 6 den. 50; Welke Ondreyowske sunt dom. 20, solv. dic. fl. 30, dnus 10; Zuberetze sunt dom. 5, solv. dic. fl. 7 den. 50, dnus fl. 2 den. 50; Prostredny Orawka sunt dom. 17, solv. dic. fl. 25 den. 50, dnus fl. 8 den. 50; Wyssnya Orawka sunt dom. 9, solv. dic. fl. 13 den. 50, dnus fl. 4 den. 50; Pekelnyk sunt dom. 20, solv. dic. fl. 30, dnus fl. 10; Pozklya erant dom. 10, nunc 1 deser., rest. 9, solv. dic. fl. 13 den. 50, dnus fl. 4 den. 50; Bobrowo erant dom. 16, nunc 1 deser., rest. 15, solv. dic. fl. 22 den. 50, dnus fl. 7 den. 50; Zucha Hora sunt dom. 6, solv. dic. fl. 9, dnus fl. 3; Illyessna sunt dom. 2, solv. dic. fl. 3, dnus fl. 1; Witanowa sunt dom. 18, solv. dic. fl. 27, dnus fl. 9.

Dalej idą także rejestry z lat 1600 (fol. 586), 1601 (fol. 610), 1602 (fol. 636), 1603 (fol. 660).

Connumeratio et rectificatio domorum colon. et inquilin. com. Arvensis *A^o 1604* (fol. 680).

1. Pertinentiae arcis Arva:

Babynowo erant anno elapso domus 11, nunc 1 deserta rectificatur, restant domus 10, solvent dicam cum domino fl. 20; Hrwstyn sunt dom. 6, solv. dic. fl. 12; Wanowka sunt dom. 2;¹ Wasylo sunt dom. 4; Lokcza erant anno elapso

¹ Nie podaje się dalej sumy «dicae», która wynosi zawsze 2 fl. od domu.

dom. 13, desertae 3, rest. dom. 10; Tepessow sunt dom. 5; Breza sunt dom. 7; Jessenycza sunt dom. 4; Krwssecznycza sunt dom. 5; Zygmontka sunt dom. 2; Nameztowo sunt dom. 10; Zlanycza sunt dom. 8; Zubra hlawa sunt dom. 2; Polhora anno elapso erant domus 4, tribus eleemosinariis antea rectificatis, haec nova possessio per Polonum Komorowsky anno currenti depopulata et inhabitatores in Poloniam abducti nec adhuc ad propria restituti, ommissus in eadem possessione scultetus et duae inquilinarum miserae personae, in ea parte rectificatio facta et istae duae miserae inquilinarum personae limitatae pro una solvent dicam cum domino pro utroque termino fl. 2; Rabcza anno elapso erant connumeratae domus 3, modo una deserta rectificata, manent dom. 2; Klyn sunt dom. 3; Wztya erant dom. 10, deserta 2, rest. 8; Jablonka sunt dom. 18; Bukowyna sunt dom. 3; Also Orawka sunt dom. 9; Welke Ondreyowske sunt dom. 15; Zubrycza sunt dom. 4; Kezepseö Orawka sunt dom. 8; Felseö Orawka sunt dom. 5; Pekelnyk anno elapso connumeratae erant domus 9, tum 1 deserta, exceptis prioribus miseris, rectificata modo quo alia deserta rectificata, manent ibidem domus 8; Pozklya sunt dom. 5; Bobrowo erant dom. 10, una persona misera, desertae 2, rest. dom. 9; opp. Terztana erant dom. 40, deser. 4, inquil. 7 miseri rectificati, rest. dom. 35; Brezowycza sunt dom. 6; opp. Twardossyn erant dom. 20, deser. 2, rest. 18; Zuchahora sunt dom. 3; Wytanowa sunt dom. 8; Ilyesna sunt domus novae 2; Lyezko erant dom. 15, deser. 2, rest. 13; Zawydowo sunt dom. 4; Krasna horka erant dom. 9, tunc ob nimiam paupertatem tres personae rectificatae, modo quoque una persona inquilinarum omni victu carens defalcata, manent dom. 8; Bely Potok sunt dom. 3; Habowka sunt dom. 3; Also Falw sunt dom. 12; Pod Byeje sunt dom. 12; Dluha Luka erant dom. 18, deser. 1, rest. 17; Dubowa Colonorum sunt dom. 7; Hlebnycza erant dom. 10, deser. 1, rest. 9; Kys Lehota sunt dom. 3; Maletyna arcis sunt dom. 5; Prybys sunt dom. 7; Putzow sunt dom. 7; Dubowa Valachorum sunt dom. 8; Pokrywacz sunt

domus novae 2; Mezy Brodya sunt dom. 5; Knezya erant dom. 5, una persona misera rectific., rest. 4; Bzyny erant dom. 12, unus miser omni victu carens rectific., rest. 11; Jelssewa sunt dom. 2; Also Kubyn erant dom. 8, deser. 1, rest. 7; Zaskalycza erant dom. 5, deser. 1, rest. 4; Nagy Bysterecz sunt dom. 9; Parnytza erant dom. 12, persona misera una, deser. una, rest. 10; Zahrabowo sunt dom. 3; Jessenowa sunt dom. 10; Zazrywa sunt dom. 5; Zasskow erant dom. 20, deser. una, rest. 21; Zabręż erant dom. 9, deser. una, rest. 8; Poruba sunt dom. 8; Nagy Falw erant dom. 23, deser. una, rest. 22.

2. Bona nobilium:

Felseö Stepanowo sunt dom. 7; Also Stepanowo sunt dom. 4; Lewkowo sunt dom. 4; Chemhowa erant dom. 12, deser. una, rest. 11; Nagy Lehota erant dom. 7, deser. una, rest. 6; Zernacze sunt dom. 2; Lesstyny sunt dom. 5; Felseö Kubyn sunt dom. 7; Maletyn erant dom. 3, deser. una, rest. 2; Mokred sunt dom. 2; Iztebne sunt dom. 7; Geczelowa erant dom. 3, deser. una, rest. 2.

3. Taxatio unius sessionis nobilium:

Felseo Kubyn curiae nobilitares 2, solvent pro utroque termino fl. 12; Medwezya cur. 2¹; Zaskalycze cur. 1; Kys Bystrecz cur. 1; Rewyssne cur. 2; Jezenowa cur. 1; Mezyhradne cur. 1; Lesstyny domini Zmesskal sunt iam antea possessionati facti, qui ex Crumena respectu domorum solvunt; Czemhowa cur. 1.

4. Taxatio nobilium armalium:

Matias Ztanyk provisor arcis Arva pro utroque termino taxatus ad fl. 2; Dubowsky pauper ad fl. $\frac{1}{2}$; Benus in Nagy Biztrecz in medium colonorum illius loci contribuet; Stanislaus Sudorius nunc iam armalis est, non libertinus, limitatus pro utroque termino ad fl. 1; Simon Nyžnyansky quoque armalis ibidem ad fl. 1.

5. Taxatio libertinorum:

Dawczo in Also Falw pro utroque termino ad fl. 1; officia-

---

¹ Opuszcza się tu wysokość podatku, który wynosi po 6 fl. od dworu.

lis in Kys Lehota ibidem ad fl. 1; Dauczyk in Dluhaluka mortuus rectificatus; Alexius Bukowynzky in Kys Byztrecz ad fl. 1; waywoda in Knezya ad fl. 1; relicta clavigeri in Nagy Bistrecz ad fl. 1; Zahrabowienses libertini comperti sunt esse partem scultetiae Parnicziensis eidem attributi; Stanus Horwat in Also Kubyn ad fl. $\frac{1}{2}$; ibidem Leuczowa pro utroque termino ad fl. 1; Derdolen in Zaskalycza ad fl. 1; Peterka in Jelssowa ad fl. 1; Sslechta in Mezyhradne ob pestem desertus.

6. Plebanorum inquilini:

Domini concionatoris Kubynensis duo inquilini anno elapso comperti pauperes tunc et nunc pro utroque termino limitati ad fl. 2; domini concionatoris Nagyfaluensis etiam duo inquilini ibidem modo premissis limitati ad fl. 2; praenominati domini concionatores taxam in medium reliquorum concionatorum praestabunt fl. 4.

7. Unius sessionis inquilini:

podani są we wsiach: Mezyhradne, Fels. Kubyn, Kis Bystrecz, Dedyňa, Zaskalycza, Rewyssna; *płatą po 1—2 fl.*

Podobne registry idą z lat: 1609, 1610, 1613, 1618, 1619, 1622, 1626, 1635, 1638, 1696 i 1702.

Podaje się tu z nich tylko wyciąg ciekawszych wiadomości dla górnej Orawy:

A^o 1609. Klin misera; Orawka pod Wlczkom; Orawka pod Kwlychom; Orawka pod Zernom; Orawka pod Harkabuzom; Polhora per totum per Polonum Komorowsky et haydones desolata; possessiones novae (*nie płatą podatku*): Lomna, Wanowka, Wawreczka, Lypnycza, Zwbercza, Zawada, Rapcza, Zubrycze, Jelessna.

A^o 1613. Polhora antea non dicata, quia erat per Polonos haydones desolata, nunc autem iam dicata ad portam $\frac{1}{2}$, solvent dicam fl. 3; Bukowina et Podsklia sub uno indicata (*jeszcze w r. 1610 osobno taksowane*).

A^o 1619. Jelesna alias Hladowka; Also Orawka alias Kulich; Welke Ondreyowske alias Wilček; Bu-

kowina; Podsklia (*znów osobno*); Felseo Orawka; Szrna sub Orawka (*brak Lipnicy i Zubrzycy*).

A^o 1622. Orawka sub Kulych; Orawka sub Wlček; Orawka sub Srna; Orawka sub Harkabuz; Bukowina et Poschle (*odtąd już zawsze razem*); Inferior Lypnice; Superior Lypnice; Inferior Zubrica alias possessio nova; Superior Zubrica possessio nova (demum hoc anno incepit census et labores domino terrestri ad arcem Arva praestare); Hladowka alias Jelessna, Chyžne possessio nova (demum hoc anno domino suo terrestri census et labores expedire incepit).

A^o 1626. Klin ob nimiam sterilitatem et loca salebrosa deserta et repertae sunt sessiones 4 intergrae; Felseo Lypnice noviter fundata et iuxta concessam libertatem per dominum terrestrem eadem libertate usa est.

A^o 1635. Rabczicza nova possessio.

A^o 1638. *Jest Rapczicza i Rapcza* nova; *zjawia się też Kyczera, wymieniona między Dolną Lipnicą a Górną Zubrzycą.*

A^o 1696. Possessio Osada seu Zawada; *ponadto są wymienione: Hamry, Vetus Rapcza, Nova Rapcza, Sihelne, Vessele, Mutne, possessio Gyurczakowa noviter assumpta (= Nowoć), Orawka i Nagy Orawka.*

III

INWENTARZE (URBARIA)
PAŃSTWA ORAWSKIEGO
Z XVII W.

1. *Inwentarz Państwa Orawskiego z r. 1619.* (Archiwum Zamk. Oraw. Fasc. 70, No 1).

(Tytuł inwentarza (fol. 11):

Urbarium bonorum et pertinentiarum arcis Arva una cum instructione eidem adiuncta procuratoribus et committentibus ill^{ma} domina comitissa domina Elizabetha Czobor de Czobor Zenth Mihaly, ill^{mi} quondam domini comitis domini Georgii Thvrzo de Bethlemffalua, supremi ac perpetui comitis de Arwa, regni Hungariae palatini, iudicis Cumanorum, S. R. M^{tis} intimi consilarii et per Hungariam locum tenentis etc. relicta vidua, necnon ill^{mo} comite ac domino domino Emerico Thvrzo de Bethlemfalwa, comite supremo ac haereditario de Arwa, serenissimi regnorum Hungariae, Transyluaniaeque principis et Siculorum comitis consilario etc., filio utpote Suarum Celsitudinum et herede bonorum eorundem unico atque charissimo, de novo correctum atque conscriptum anno millesimo sexcentesimo decimo nono.

Następuje opis dóbr Zamku Orawskiego i ich przynależności, podany niżej w skróceniu.

Arx Arwa.

Alodia ad eandem arcem: 1. subarcense, 2. in Ratibor, 3. in Kis Lehota.

Kiss Lehota inquilini 6.

Caulae pro ovibus mugilibus S. Celsitudinis:

1. Zigmundka inter Stephanowo et Wawreczka posita.

2. Budinin e regione Lokcze et Podbielie posita.
3. Jalowiarky inter Hrusstin et Racsowa posita.
4. Klimuowka e regione Ratibor et Hluboka posita.
5. Walczow seu Panska hole vocata.
6. Surowy
7. Nowy
8. Osobita

Hae caulae inter Zazriwam et Beskid sunt positae.

9. Paseky seu Jaworowa vocata, inter Babinam et superiorem Lehotam posita, collata sunt Babinensibus hac conditione, ut interteneant ibidem oves No 300 solvantque a singulis den. 8. A caulis fl. 1 den. 12, idque ad beneplacitum S. Celsitudinis anno 1618 die 10 augusti (vide distributionem caularum).

Prata ibidem spectantia et pro ovibus:

1. Ssiroka et loca circumadiacentia dant foeni circiter currus	25
2. W Práze	» » » » 12
3. Ráčžowa, Mrdusowa a Rakitnik	» » » » 100
4. Na Prislopie za Chmeliarniu	» » » » 8
5. Na Budinie	» » » » 40
6. Na Klimuowcze	» » » » 40
7. Dwa Prislopy k Lokczy yducz	» » » » 20
8. Na Járábkowey	» » » » 15
9. Na Holi	» » » » 40
10. Na Minczowe	» » » » 25
11. Okolo Minczowa	» » » » 40
12. Stawwe	» » » » 20
13. Zigmodka	» » » » 25
14. W Pribiskem Potoku	» » » » 70
15. Na Okrubliczy	» » » » 50
16. Na Kozinczy Dubowske Luky	» » » » 50

Quae prata Kozinecz vocata ill^{mus} olim dominus comes palatinus Dubowiensibus concessit, ut alerent oves No 500 anno 1615 die 20 octobris.

Summa facit exceptis na Kozinczy 530.

W poniższym wykazie dziedzin Państwa Orawskiego podaje się najważniejsze dane, tyjące się osadnictwa, a mianowicie w ru-

brykach: 1) nazwę dziedziny, 2) imię sołtysa (wzgl. rychtara), 3) ilość siedlaków (*coloni*) lub komorników (*inquilini*), siedzących na gruntach sołtysa (wzgl. rychtara), 4) ilość siedlaków (*coloni rurales*) w osadzie, 5) ilość komorników (*inquilini*) w osadzie. Poszczególne rubryki podzielone są pionowymi kreskami. Nadto w skróceniu podaje się wzmianki o faktach i zdarzeniach, pozostających w związku z osadnictwem w poszczególnych dziedzinach. Dla 18-tu dziedzin górali polskich podaje się nadto szczegółowe wykazy opłat, świadczeń i robocizn, do których obowiązani byli zarówno sołtysi jak reszta poddanych Zamku Orawskiego.

1) Nomen possessionis	2) Nomen sculteti (iudicis)	3) Scultetus habet colonos vel inquil.	4) Coloni rurales	5) Inquilini
Opp. Trstena	Martinus	6 inq.	26	0

Iidem Trstenenses habent prata ultra Vstia in magna quantitate, incipiendo a prato Krssáková vocato, usque fluvium Lipnicza dictum, qui metas a Jablonka distinguit. In eodem territorio Trstenensi sunt prata amplissima, Chyžne vocata, per quae fluvius quidam Jlessna vocatus delabitur. Quae prata pro armentorum suorum pascuatione et intertentione ill^{mus} olim dominus comes palatinus occupavit a festo Natalis Dni anni 1607.

Altera officina ferraria — habetur in fluvio, qui ex Zauidow delabitur, intra metas nimirum Trstenensium et Twardossinensium. Anno 1614 in praesentia eiusdem domini comitis palatini cum Michaelae et Gallo minerariis conclusum, ut ipsi officinam ferrariam ultra possessionem Ztankowo in fluvio Gelessna extruant et colant; a qua quotannis post anni unius cum dimidio revolutionem S. Cels. pendere debebunt flor. 25. A Zawidowiensi vero officina similiter quotannis a festo B. Michaelis recens elapso computando fl. 25 solvent, uti litterae ipsis datae testantur.

Opp. Twardossin	iudicem ordinarium inter se pro festo S. Georgii constituunt.	0	26	0

Opp. Nagyfa- Iw	iudex ordinarius Stanislaus Su- dorsky	0	24 (cum iu- dice et Matthia Ztanik)	17

Ibidem Stanislaus Sudorsky, pronunc castellanus arcis, tenet sessionem colonicalem unam cum dimidia, una cum domo sibi suis-que haeredibus inscriptam (liber)... Ibidem Matthias Ztanik tenet sessionem unam cum dimidia, qui vita sua durante ab aliis est liber, solummodo emtione salium et Cracoviam versus itineratione obligatur...

Lokcze	Christophorus et Joannes	4 inq.	9 ¹ / ₂	0
Babina	Joannes cum fra- tribus	0	7 ¹ / ₂	0
Witanowa	Simon cum fratri- bus	0	5	0

Anno 1608 die 11 aug... conclusum est cum Witanoviensibus, ut illi singulis annis a prato Wyssnj Podhrádsky vocato in territorio Witanoviensi existente agnos 10 solvant.

Liesek	Matthias Czierny	2 col.	10	0
Niżnia Wes	Simon cum fratri- bus	4 inq.	15	13
Krasna Hvor- ka	ad iudicem de Niż- nia Wes admini- stratio eius spec- tat	0	7	2
Hornie Ste- panowo	—	0	10	0
Dolnie Ste- panowo	—	0	5	0
Lawkowo	—	0	5	0

Possessiones hae (t. j. trzy powyższe) oppignoratae sunt per egregium olim dominum Stephanum Kubinyi anno D. 1605 in summa aur. Cremnic. 2000, quibus anno 1617 addidimus fl. 1000.

Dlvha Luka	Stanislaus cum fratribus	1	11 (cum piscatore)	6
Dvbova colonorum	Pendet a iudicatu sculteti de Dlvha Luka	0	6 (cum piscatore)	4
Krywa	Georgius Ollo	0	6	1 (piscator)
Parnicza	Jacobus cum fratribus	5 inq.	15 (cum deserta)	9 (domos habent)
Zahrabowe	Pertinent ad iudicatum Parniczense	0	2	2
Zesskow	Joannes scult.	2 col. 4 inq.	30 ¹ / ₂	11
Porvba	Florianus scult.	2 col. 1 inq.	10	3
Zabrež	Adamus (in duabus desertis Kalinowska et Grazinowska)	0	7	8
Also Kvbin	Iudex ordinarius	0	18	7

Ibidem relicta nobilis ol. Stephani Horuath tenet sessionem colonicalem unam Kolarowska vocatam... Item domini concionatoris inquilini sunt 7 et molitor octavus. Ibidem sunt terrae quaedam Hodikowske vocatae, quas ill^{mus} olim dominus palatinus quondam Joanni Waiszer, campanarum conflatori eiusque posteris dedit... Ibidem fuit quaedam deserta sessio, quae similiter per

eundem olim d. comitem palatinum Matthiae Streženiczky collata est... Ibidem desertae sunt No 5... In eadem possessione est quaedam sessio seu fundus Dworska vocatus, quondam Joanni Kramar Polono eiusque posteris... per dominum palatinum inscripta.

Kralowany	Matthaeus	0	5	0
Gelssawa	Pertinet ad iudicatum de Knežia	0	0	7
Bziny Colonorum	Pertinet ad iudicatum sculteti de Kncžia	0	4	0
Nagy Byzte-recz	Georgius	0	9	10
Beniowa Lehota	Johannes cum fratribus	0	0	0
Jeszenowa	Martinus	0	10	1

Ibidem sunt domus nobilium 13, qui nullam in territoriis S. Cels. iurisdictionem habent.

Zaskaliczie	Michael	0	4	4

Sequuntur possessiones Valachales arcis Arwa.

1) Nomen possessionis	2) Nomen sculteti	3) Scult. habet col. vel inquil.	4) Coloni Valachales	5) Inquilini
Hrvsstin	Michel et Johannes	0	9	3

Anno Dni 1616 die 28 VII ill^{mus} ol. dominus palatinus Michaeli et Johanni scultetis concessit et dedit ad utendum pratum... intra metas eiusdem possessionis... Drdkowska vocatum...

Ibidem est pratum quoddam Pol drzetin vocatum, quod S. Cels. contulit iudici Waniouiensi...

Lomna	Laurentius et Adamus	0	5	0
Krussecznicza	Andreas et Stanislaus	0	7	0

Breza	Paulus Lokczan- sky	0	8	0
Kamenske	Paulus Brezniczky cum suo adiun- cto Georgio Re- gulik	0	6	0

(Sculteti) per sedecim annos a festo B. Jacobi apli 1615 habent libertatem.

Waniowka	Michael	0	5	0

Anno 1618 die 12 VIII pratum Poldrżetin dictum versus Hrusstin collatum est sculteto Waniowiensi.

Waszilow	Michael	0	5	0
Tepessow	Michael	0	6	0
Jeszenicza	Petrus Cz̄mell	0	5	0

Terram extirpaticiam Hawrany vocatam in territorio Lokczensi existentem ill^{mus} dominus palatinus antelato Petro Cz̄mell... contulit d. 9 IV 1615.

Wawreczka	Joannes	0	5	0

Rabcza, Rabczicza ob. niżej str. 117—8.

Klin	Jacobus	0	7	0
Szlanicza	Michael	0	7	1
Nameztow	Simon cum fratri- bus	0	10	0

Sessio undecima in fundum parochialem est conversa, ut litterae de 29 VI 1612.

Ibidem est pratum quoddam Wahanow Weliky.
Polhora ob. niżej str. 118.

Zubrehlawa	Johannes	0	8	0
Bvobrow	Christophorus	0	6	0

Vztia	Matthias cum fratribus	0	6	6

Jablonka, Orawka pod Wilczkom, Orawka pod Kolihom, Orawka pod Szrnv, Orawka pod Harkabvzom, Bukowina, Podschlia, Pekelnik, Lipnicze Nižnia, Lipnicze Wyssnia, Chyžne, Felseö Zobricze, Alsoo Zobricze ob nižej str. 119—26.

Ztankowo	Bartholomaeus Cholewa	0	6	0
Brezowicze	Georgius	1 col. 1 inq.	10	0
Habvowka	Georgius	0	6	0
Zawidow	Georgius cum fratribus	0	7	2

Gelessna alias Hladuowka, Szucha Hora ob, nižej str. 127.

Bielypotok	Paulus	1 col.	10	0
Zvbercze	Jacobus	0	5	0
Podbielie	Andreas Podbielansky	0	9	2

Ibidem in fluvio Studena habet S. Cels. duas serras optimas, ad quas singuli Valachi et alii coloni fluvio Arva adiacentes per decem truncos advehere tenentur.

Mezibrodia	Paulus Mezibrodsky	0	6	0
Knežia	Mathias Steczik cum fratribus	0	6	3
Bziny Valachorum	Pertinet ad iudicatum de Knežia	0	8	7
Pribyss	Joannes	0	6	4
Chlebnicza	Martinus	0	8	2
Maletina	Iudex ordinarius	0	5	9

Pvczow	Andreas	0	11	10
Pokrywacz	Thomas	0	5	1
Dubowa Valachorum	Stephanus c. fratribus	0	6	13
Zázriwa	Georgius	0	11	5

Osady polskich górali, należące do Państwa Orawskiego, wraz z ich powinnościami:

Rabcza.

Joannes Rámzá scultetus.

1. Vecturam vini mediam — fl. 10.

2. Vecturam salis mediam — fl. $7\frac{1}{2}$.

3. Attagines duos aut — fl. — den. 50.

4. Equam hybernare vel — f. 1 dat.

A mola porcum unum saginat aut — fl. 5 dat.

Insurgere, arcem restaurare, muneralia conferre, decimam ovium dare, a singulis ratibus per den. 50 et decimam scandularum (a colonis) exigere ad arcemque administrare tenetur.

Coloni Valachales No 5. Inquilini nulli.

Communiter solvunt:

1. A sessionibus per agnos quatuor, facit agnos No 20.

2. Decimam ovium.

3. A caulis.

4. Ad continuos Valachos.

5. Arcis restauratio.

6. Insurrectio.

7. Muneralium collatio.

8. Rates singuli coloni dant tres, facit rates No 15.

9. In deductores ratium subsidium praestant.

10. A ratibus per den. 50 solvunt.

11. Decimam scandularum dant.

12. Mardures No 5 aut aureos quinque.

13. Attagines No 5 quotannis dant.

Item vitulum No 1.
gallinas No 15.
ansereres No 5.
ova No 50.

Iidem dant pro fl. 1 avena — cub. 5 cor. 1.

Rabczicza.

Scultetus ibidem Jacobus Kramser, habens excepta scultetia colonum unum extra alios sex infrascriptos.

Vecturam etc. 1—4 (*jak wyżej Rabcza*).

A mola postquam extruxerit porcum unum saginabit aut fl. 5 debit.

Insurgere (*j. w. Rabcza*).

Coloni Valachales No 6. Inquilini nulli.

Communiter solvunt:

1. A sessionibus per agnos 4 facit agnos 24.

2. Vigessimam ovium.

3. *j. w. Rabcza*.

4. Ad continuos Valachos et pedites.

5—7. *j. w. Rabcza*.

8. Rates singvli coloni dant tres, facit rates 18.

9—11. *j. w. Rabcza*.

12. Mardures No 6 aut aur. 6.

13. Attagines No 5 aut pro singulis per den. 25.

Fundari coepit haec possessio anno 1616, libertatem habet per annos 16 a praescripto anno computando.

Polhora.

Thomas scultetus.

Vecturam etc. 1—4 *j. w.*

A mola *j. w.* et operarium tenet, serram non habet.

Coloni Val. No 5.

Communiter solvunt.

1—4 *j. w.*

5. Ad continuos pedites.

6—8 *j. w.*

9. Rates non dant.

10 = 12 *j. w.*

11 = 13 *j. w.*

Vitulum *etc. j. w.*

Et pro fl. 1. avena *etc. j. w.*

Jablonka.

Matthias scultetus penes litteras tenet colonos duos.

Vecturam vini integram fl. 20.

» salis » » 15.

Attagines duos *j. w.*

Equam *etc. j. w.*

A mola *etc. j. w.* et operarium tenet.

Insurgere *etc. j. w.*

Coloni Valachales No 18. Inquilini nulli.

Possessio haec Jablonka una cum aliis immediate sequentibus possessionibus septem ab omni censuum et laborum onere, quos videlicet iuxta urbarium ad arcem praestare deberent, a caeseorum etiam et halerum Suae Cels. acceptione per illum olim dnum comitem palatinum certis de causis est exempta et supportata, tali sub conditione, ut videlicet de Jablonka coloni No 18, Sub Kuližek coloni No 8, Sub Wilczek coloni No 19, Sub Szarna coloni No 8, Sub Harkabuz coloni No 6, de Bukowina coloni No 5, de Poschlia coloni No 8, et de Pekelnik coloni No 11 in toto No colonos octoginta tres constituentur: A die prima ianuarii anni 1607 usque ultimum decembris anni eiusdem computantur per angarias saltem per fl. octo. Sequentibus vero annis, durante S. Cels. beneplacito per fl. 12 singuli ad arcem Arwa solvere. Tum singuli Jablonkouienses coloni per rates tres, duas praestantes, tertiam vilem annuatim pendere. Quibus caeteri antelatarum possessionum coloni per trabes tres, necnon coloni Sub Kuližek rates octo in subsidium dare ac in eadem Jablonka quolibet anno sistere debebunt. Ad haec baptismi, nuptiarum et aliarum solemnitatum necnon exequiarum tempore muneralia, ab ovibus vigesimam, attaginesque more solito. Item publicos comitatus et inter subditos contributiones ac impositiones dare et sub-

ire, necessitateque urgente cum caeteris subditis armatim insurgere debeant et teneantur.

Concessum iisdem, ut singulas lites (exceptis criminalibus) in hac possessione Jablonka praesente semper domino aliquo Arvensi, iure mediante revidere, discutereque liceat, et sit integrum. Partique iudicio tali non contentae appellatio ad ius arcense sit libera. Prout hec omnia in privilegio eisdem possessionibus per antelatum olim D. C. P. dato et concesso, clarius expressa habentur. Decimam scandularum insuper S. C. singuli dare tenentur.

In eadem possessione habetur templum denuo erectum ac pro loco residentiae concionatoris excisus fundus colonialis unus. Parochiani ad eandem ecclesiam spectantes et ministerio pastorum Polonorum cuiuscunque confessionis excitari utentes, poenam florenorum Hungaricalium duodecim irremissibiliter exigentem incurrunt.

Ibidem est S. C. oenopolium recens extractum et depositorium salium, vinum Suae Cels. ex arce per Jablonkouienses adducendum, continue educillatur. Loco cerevisiae vero dantur ex arce oenepolio hordei quotannis cub. 50, lupuli cub. 10, rates viliores No 8. Solvitque pro his singulis angariis per fl. 28 d. 12¹/₂.

Tandem anno Domini 1613 die 18 iulii in praesentia Suae Celsis. Illmi D. D. C. palatini regni Hungariae cum possessionibus hisce infranotatis sic transactum et conclusum est, ut videlicet de caetero a festo Nativitatis B. Johannis Baptistae tunc elapso incipiendo, durante S. C. haeredum beneplacito ex Jablonka coloni Valachales No 18, Sub Wilček coloni No 19, Sub Harkabuz coloni No 6, ex Bukowina coloni No 5, ex Poschlia coloni No 8, ex Pekelnik coloni No 11 singuli per fl. quindecim. Sub Szrna vero coloni No 8 et Sub Kulik similiter coloni No 8 per fl. quatuordecim tanquam tenuiores, donec et ipsi melius valeant, quotannis angariatim solvere debeant et teneantur; conditionibus aliis in urbario expressis, in suo vigore et esse permanentibus.

Item dant quotannis: bovem No 1.
capones No 18.
gallinas No 36.
anseris No 18.

attagines No 18.
ova No 200.
lini fasciculos No 36.
Iidem dant pr fl. 12 avenae cub. 64.
(*Inna późniejsza ręka dopisana: A Jablonoŭiensibus colonis 18 per fl. 15 facit fl. 270*).

Orawka Pod Wilczkõm.

Martinus scultetus habens colonos duos et inquilinum.

Vecturam vini integram — fl. 20.

A mola etc. j. w. Insurgere etc. j. w.

Coloni Valachales No 18. Antea fuerunt coloni No 19 verum sessio una, quam olim Blasius Lenkwar possedit, pro parochia deputata est anno 1618 die 9 decembris, supra quo litterae S. Cels. extant.

Ex pactatione, prout sub Jablonka specificatum habetur, quilibet colonus annuatim solvit fl. 15, facit a colonis No 18 fl. 270.

Praeterea dant bovem etc. (*jak Jablonka, tylko gallinas i lini fasc. po 38*).

Et pro fl. 12 etc. (*jak Jablonka*).

Orawka Pod Kvlihom.

Caspar scultetus.

Vecturam vini mediam etc. j. w. *Rabcza*.

A mola etc. j. w. Insurgere j. w.

Coloni Valachales No 8.

Ex conventione singuli annuatim solvunt per fl. 14, facit a colonis No 8 fl. 112.

Item dant: vitulum No 1

capones No 8

gallinas No 16

anserens No 8

attagines No 8

ova No 100

lini fasc. No 18

Et pro fl. 4 quotannis avenae cub. 21. cor. 1.

Orawka Pod Szrnv.

Melchior scultetus habens colonum unum et inquilinos sex.

Vecturam *etc. j. w. Rabcza.*

A mola *etc. j. w. Insurgere etc. j. w.*

Coloni Val. No 8.

Ex pacto quilibet annuatim solvit per fl. 14, facit a colonis
No 8 fl. 112.

Victualia: vitulos No 2

capones No 8

gallinas No 16

anserens No 8

attagines No 8

ova No 80

lini fasc. No 16

Item dant quotannis pro fl. 3 avenae cub. 16.

Orawka Pod Harkabvom.

Bartholomaeus Harkabuz scultetus habens colonum unum
et inquilinos quatuor in fundo scultetiali.

Vecturam *etc. j. w. Rabcza.*

A mola *etc. j. w. Insurgere etc. j. w.*

Coloni Valachales No 6.

Singuli ex pacto annuatim solvunt *etc. j. w. inne Orawki,*
facit a colonis No 6 fl. 84.

Victualia: vitulum No 1

capones No 6

gallinas No 12

anserens No 6

attagines No 6

ova No 60

lini fasciculos No 12

Item dant pr fl. 2 $\frac{1}{2}$ avenae cub. 13, cor. 1.

Bvkowina.

Valentinus Rokitsky scultetus, habens colonos suos duos et
inquilinos sex.

Vecturam vini integram fl. 20.

A mola *etc. j. w.*

A serra dat asseres centum aut fl. 5.

Insurgere *etc. j. w.*

Coloni Val. No 5.

Ex pacto annuatim singuli solvunt per fl. 15, facit a colonis No 5 — fl. 75.

Dant quotannis pro fl. 2 avenae cub. 10 cor. 2.

Podschlia.

Ad eundem iudicatum Bukouinensem pertinet

Coloni Valach. No 8.

Ex pacto annuatim singuli solvunt per fl. 15, facit a colonis No 8 fl. 120.

Victualia cum Bukouinensibus dant ista:

Vitulos No 2

Cap. No 13

gall. No 26

ans. No 13

ova No 150

att. No 13

lini fasc. No 26

Item soli quotannis pro fl. 3 avenae — cub. 16.

Pekelnik.

Blasius Bandik scultetus, inquilinos duos habet.

Vecturam *j. w. Rabcza.*

A mola *j. w. Insurgere j. w.*

Coloni Valach. No 11.

Ex pacto singuli annuatim solvunt per fl. 15, facit a colonis No 11 fl. 65.

Victualia dant: vitulos No 2

cap. No 12

gall. No 23

ans. No 12

attag. No 12

Orawka P. ova No 110

lini fasc. No 24

Item dant pro fl. 5 avenae cub. 26, cor. 2.

Lipnicze Niżnia.

Michael Smetana scultetus habens colonum unum et profundo scultetiali sessiones duas.

Vecturam etc. j. w. Rabcza.

A mola j. w.

Serram non habet et si habebit solvit fl. 5 aut asseres centum.

Insurgere etc. j. w.

Coloni Valach. No 9.

Ex conventione recens facta et ad beneplacitum usque duntaxat duratura, solvunt annuatim coloni per fl. 10, facit a colonis novem fl. 90, ita tamen, ut tractus Krywan vocatus pro ipsorum cedat parte neque ibidem nova aliqua possessio erigatur, super quo litterae etiam habentur.

Victualia solvunt: pro hove medio fl. 6 d. 25.

capones novem aut pro singulis fl. — d. 10

gall. 18 » » » » — » 6

ans. 9 » » » » — » 12

ova 90 » » » » — » 30

attagines 9 » » » » — » 25

lini fasc. No 18.

Lipnicze Wyssnia.

Joannes Kral scultetus tenet sessiones integras duas et habet colonum unum.

Vecturam etc. j. w. Rabcza. A mola etc. j. w.

Serram si habebit proventum solitum fl. 5 aut asseres 100 solvet.

Insurgere etc. j. w.

Coloni Val. No 5.

Juxta pactum ad beneplacitum duraturum dabit quilibet ipsorum per annum fl. 10, facit a colonis quinque fl. 50.

(in. ręką wspólc. dopis.) Libertas adhuc illis concessa per annos quinque iuxta conventionem in anno 1618 die 13 decembris factam.

L I S T A

Michał Smitana Salsceus habens Colonum unum,
et pro fundo Salsceiali S-siones duas.

Winey Vin sicut modum aut. r. - R 30.
Winey Salsceus modum aut. r. - R 78 50.
Pteyimo duas, aut - - - R 2,50.

A Mola Porcam unum, fignas f. - - - R 50. d. i. E. op. d. h. m. z.
Sicam non s. l. e. p. l. b. b. b. l. e. f. l. u. r. - - - R 50. d. i. e. 2. p. r. o. l. u. t. u. m.
Equus Salsceus, aut - - - R 1.

In fignis, decem r. p. a. u. r. a. s. Salsceus confere, adiman Orium fignis,
Salsceus Culus d. e. r. i. Salsceus d. i. m. a. n. à. S. l. o. n. i. e. s. p. y. g. e. r. e. e. a.
ad decem adiman fignis h. m. z.

Coloni Valach. n. 9

Conuentione n. r. o. s. a. c. t. a. e. a. d. d. i. p. l. o. c. i. u. m. u. s. q. u. e. d. u. m. e. a. e.
Salsceus salsceus, Conuentione siguli Coloni p. r. - - - R 10.

Facit à Coloni Nomin - - - - - R 90.

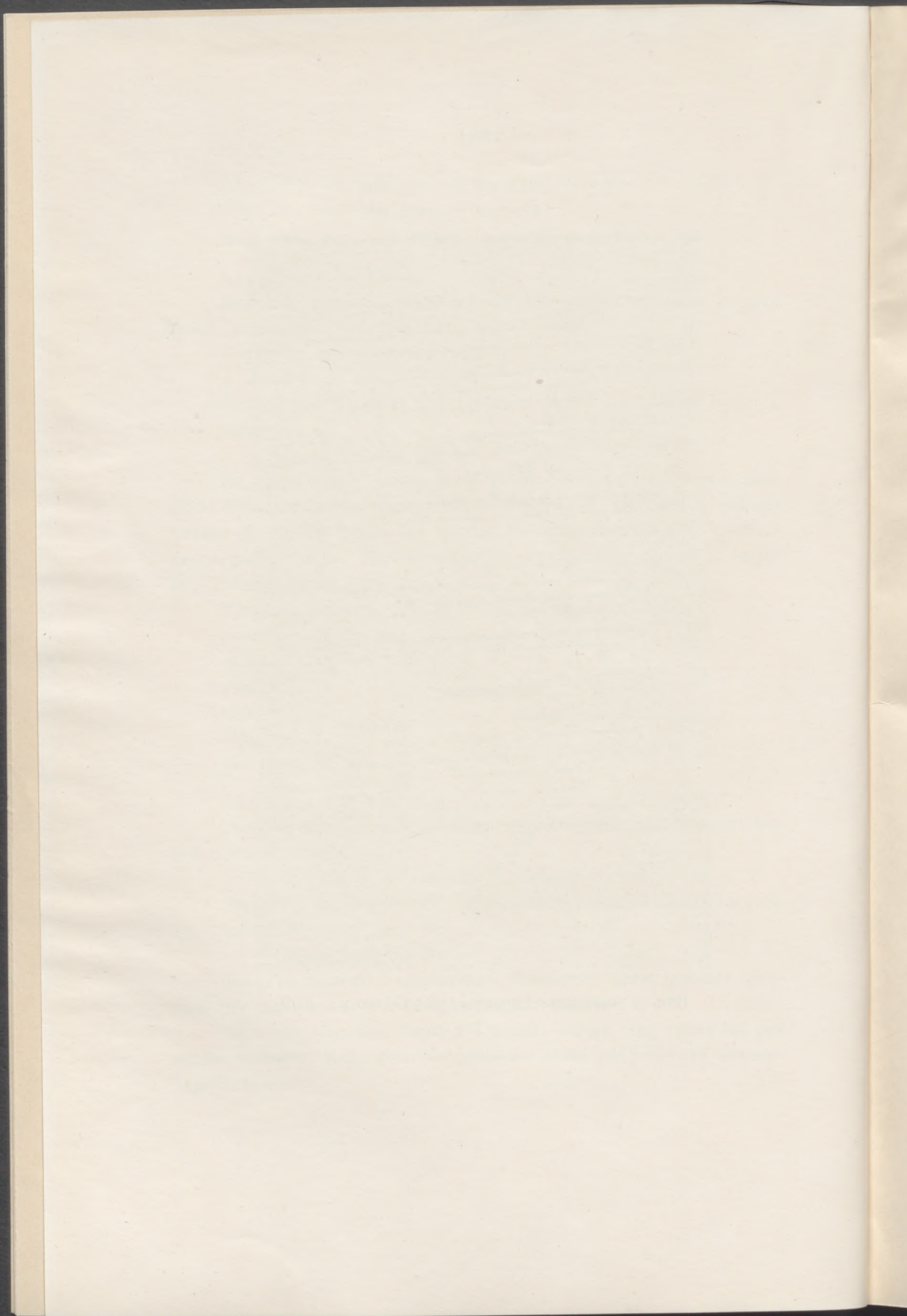
Pro r. a. m. n. o. r. e. t. r. a. c. t. u. s. h. o. r. u. m. s. a. l. s. c. e. u. s. p. e. c. i. e. i. p. s. o. r. u. m. n. o. n. p. a. r. t. e.
m. z. u. l. d. i. m. t. i. a. a. l. i. q. u. e. p. r. o. p. r. i. e. t. i. o. n. e. s. a. l. i. q. u. e. p. r. o. t. e. a. t. e. f. a. b. r. i. c. a. t. e.

Nidualia soluent.

Pro Salsceus - - - - - R 6 25.
Salsceus Nomin, aut pro sigulis - - - R 30.
Salsceus 18. aut pro sigulis p. r. - - - R 6.
Salsceus Nomin, aut pro sigulis - - - R 12.
Salsceus Nomin, aut pro sigulis - - - R 30.
Salsceus Nomin, aut pro sigulis - - - R 25.
Salsceus Nomin 18.

Ryc. 1. Inwentarz Państwa Orawskiego z r. 1619

Victualia solvunt:

vitulos	No 2	aut in paratis	fl. 2	
cap.	» 5	» pro quolibet	d. 10	
gall.	» 10	» »	» 6	
ans.	» 5	» »	» 12	
ova	» 50	»	» 16	
attag.	» 5	pro singulis	» 25	
porcellos	» 5	»	» 1	
lini fasc.	» 10			

Chyżne.

Johannes Vrbanecz scultetus habet colonum unum et pro scultetia sessiones duas.

Vecturam *etc. j. w. Rabcza.*

A mola solvit f. 2 d. 50 et pro operario fl. 1.

A serra proventum solitum dat, fl. 5 aut asseres 100.

Insurgere *etc. j. w.*

Coloni Val. No 4.

Libertatem adhuc habent ab anno praesenti 1619 mense ianuario per biennium, qua repleta ad beneplacitum Suae Cels. singuli solvent per fl. 10 quotannis, facit a colonis No 4 fl. 40.

Victualia dant:

vitulos	No 2	aut	fl. 2	den. —
cap.	» 4	» pro singulis	» 10	
gall.	» 8	» »	» 6	
anseris	» 4	» »	» 12	
ova	» 40	» »	» 13	
attag.	» 4	» »	» 25	
porcellos	» 4	» »	» 25	

Felsëo Zvbricze.

Andreas Moniak scultetus habens colonum unum.

Vecturam *etc. j. w. Rabcza.* A mola *etc. j. w.*

Serram si habebit. *j. w.* Insurgere *j. w.*

Coloni Val. No 7. Nam unum colonum Georg. Czierny coram Sua Cels. denegarunt, cum videlicet litteras extraherent, qui ab

inferiori Zubricze, tempore revisionis metarum anno 1614 factae iuxta limitationem personarum ad id emissarum et in signatura peculiari declaratarum eo adiectus est.

Libertate adhuc fruuntur per duos annos ab anno praesenti 1619 computando. Qua expleta singuli annuatim solvunt per fl. 10, facit a colonis No 7 fl. 70.

Victualia:

vitulos	No	2	aut	fl.	2
cap.	»	7	»	pro	singulis den. 10
gall.	»	14	»	»	» 6
ans.	»	7	»	»	» 12
ova	»	70	»	»	» 21
att.	»	7	»	»	» 25
porcell.	»	7	»	»	» 25
lini fasc.	»	14			

Alsoo Zvbricze.

Woytechus Sisska scultetus habet colonum unum.

Vecturam etc. j. w. Rabcza. A mola etc. j. w.

Serram si habebit j. w. Insurgere etc. j. w.

Coloni Valachales No 5.

Libertatem adhuc habent per duos annos ab anno praesenti 1619 computando, qua expleta singuli annuatim solvent per fl. 10: facit a colonis No 5 fl. 50.

Victualia

vitulos	No	2	aut	fl.	2
capones	»	5	»	pro	singulis den. 10
gall.	»	10	»	»	» 6
ans.	»	5	»	»	» 12
ova	»	50	»	»	» 16
att.	»	5	»	»	» 25
porcel.	»	5	»	»	» 25
lini fasc.	»	10			

Gelessna alias Hladuowka.

Valentinus Zwolensky scultetus.

Vecturam *etc. j. w.* A mola *etc. j. w.*

Insurgere *etc. j. w.*

Anno 1608 die 8 augusti conclusum per ill^{lum} olim D. C. palatinum in arce Arwa, ut scultetus possessionis istius Gelessna telonium ab itinerantibus exigat de eoque singulis angariis anni sub iuramento rationem provisorio Arvensi det.

Modus exigendi is est: A curru quavis materia et mercibus onusto den. 20. A medio curru den. 10. A vehiculo onusto den. 10. Ab equo onusto den. 6, ab equo et bove vacuo den. 3 (a pedestri homine den. 1, qui telonium exigenti mercedis loco relinquitur). Viarum tamen reparationi sedulo advigilabit, ne quae per itinerantes fiant exinde querelae.

Coloni Val. No 5.

Ex convencione anno 1615 die 18 ianuarii facta, singuli annuatim solvunt per fl. 15, facit a colonis No 5 fl. 75.

Victualia: vitulum No 1
gall. » 24
ans. » 5
att. » 5
ova » 50
mardures » 5 sive aureos totidem (*później skreślone i dopisane* non dant).

S z v c h a H o r a.

Martinus cum fratribus sculteti.

Vecturam *etc. j. w.* Rabcza.

Molam et serram non habent, si autem molam farinarum habuerint, quotannis aureos duos solvent, porcum non saginabunt neque operarium dabunt.

Insurgere *etc.*

Coloni Valach. No 5.

Ex pacto annuatim solvunt per f. 16, facit a colonis quinque fl. 80.

Victualia:

vitulum No 1

gall. » 15

ans. No 5

attag. » 5

ova » 50

Et pro fl. 1 avenae cub. 5, cor. 1.

Na początku i przy końcu inwentarza wpisane są różne instrukcje dla burgrabiów i zarządców dóbr zamkowych, z których wyjmuje się kilka miejsc, ciekawszych z punktu widzenia niniejszego wydawnictwa.

1. (fol. 7 v.). Instructio panom porkolabom Zamku Orawy dana die prima aprilis anno 1617.

(§ 10) To táke pilnie porucziame, žebi lidi prespolnich zwláskie Polakuw na kratcze do zamku nepussteli, nebo y pred tym wime, pro neopátrnost porkolabow prespolni do zamku pustiani bywáli, a tam tákmer wssudy, yako gest prepátrili.

2, (f. 147). Generalis instructio, secundum quam provisor bonorum arcis nostrae Arwa sese gerere debet de a. 1620.

Provisor bonorum ma pilnować wybierania podatków i danin, baczyć na upływ wolnizn, żadnych nowych osad bez wiedzy pana nie zakładać, (§ 2) ita enim veteres coloniae minuuntur per inductionem novarum coloniarum, quod omnino nolumus. Si quis habet animum ex subditis nostris agere colonum sessionalem, illi tribuantur aliqua deserta, cum alioquin etiam in pagis vetustioribus habeantur desertae. Insuper Polonos promiscue nullos amodo in posterum recipiat in nostram ditionem, cum primis vero subditos Nicolai Komorouii, alioquin enim si comperietur et nobis innotuerit tales esse receptos, provisor fl. 50, iudex autem illius possessionis, in quam talis colonus ex Polonia oriundus ingreditur, per ipsumque recipitur, convincetur in fl. 12, item toties, quoties hoc nostrum mandatum transgressurus fuerit. (§ 12) Si quis subditorum salem ex Polonia educere et quastum(s) facere voluerit, talis a singulis ratibus sale onustis sub arce fl. 3 solvere... debet. (§ 26) Territoria nostra ab occupatione extraneorum praesertim a Polonis diligenter custodiant. (§ 43) Oenopolia nostra in his locis constituet: 1) in Kraliowany, ubi et telonium est, 2) in Nagyffalu, 3) in Kubin, 4) sub Arce, ubi et telonium, 5) in Twar-

dossin, ubi etiam telonium, 6) in Trstena, 7) in Dluhaluka, 8) in Jablonka, ubi et depositorium salis, 9) in Zazriwa.

3. (*sine fol. in fine*). Instructio pre pany porkolaby orawske dana die 21 V 1621. (§ 24) Poniewadź blyzo hranicze pòlskeg messkagi, aby ludi prespolnych zwlasste Polakuw na kratecze do Zamku nepussteli, nebo y predtym wyme, kterak takowy prespolni lide do Zamku pussteni bywali, a tam takmer wssudy každe mi-sto yak gest prepatrili, czo aby na potomne ne bylo, skrze tato nasse psani gmiti chceme a twrdyme.

4. (*fol. 115*), Distributio Alpium et caularum una cum limitatione convenienti, quantum videlicet gregis sylvestris, agnorum, ovium, caprarum etc. in singulis alpibus interteneri possit, ac quantum ab illis domino terrestri quotannis pendi debeat, per illum olim comitem ac dominum dominum Georgium Thurzo de Bethlenffalva, regni Hungariae palatinum etc. in praesentia subditorum, quorum ea interest, in arce Arwa facta ac peracta, die 20 mensis octobris, anno Dni 1615.

Zazriwa ma nagbližssie holie dve, Okruhliczu a Ostry Wrch recžene, wedle dokonani z Geho Osv^{ti} panem ucžineneho, magi držet každy rok dobytka Walaskeho No 700

Hrusstin ma nagbližssie holie dve, dwa Držetiny recžene, magi držet dobytka » 700

Waniowka a Krussecznicza ma nagbližssy holu Klobučna recženu magi držet » 400

Breza ma nagbližssi hole pol Mincžowa a Margurku, ma držet dobytka » 600

Lokcze ma hole pol Mincžowa a Pylsko ma držet dobytka » 500

Tepessow ma holi Pylsko, ma drž. dob. » 500

Jaszenicza ma holie dve Pylsko tež recžene totiž Klucžka a Czmell Pecho ma drž. d. » 600

Wawrecžka ma holi Plžecznicze alias Slepkowa recženu ma d. d. » 200

Namestow w Pylsku Randowa gedna, Randa druha holie a treti Kubowa m. d. d. » 700

Szlanicze ma holi w Babe Lukacžikowa, druha Dluhossowsku ginak Stanko Gurczowa aneb Talowecz m. d. d.	No 600
Vstia w Babe Kohutowa, druha Vstianskeho, tretii Stancžowa m. d. d.	» 700
Zubrehlawa w Babie Zubriczkeho gmenowany ginak Drapala m. d. d.	» 300
Buobrow w Babe Guriczowa gmenowaneg m. d.	» 500
Alsoo Lipnicze drži Roh Baby m. d. d.	» 400
Pekelnik drži holi Policze recženu m. d. d.	» 400
Wilczek drži Ssilecz tež na Policzech m. d. d.	» 400
Kulib drži Gassparuow salas na Policzech m. d. d.	» 350
Bukowyna drži na Policzech Bukowynsku holiu m. d. d.	» 450
Lieszek drži holu Biely Potok m. d.	» 350
Brezowicze drži holiu Skorussinu z polanami a z Suchu dolinu m. d. d.	» 500
Wytanowa drži holi Magurku a Czer salass m. d. d.	» 350
Sucha hora a Gelessna Czaplíowa Magurka m. d. d.	» 200
Trstiensky z susedy Lucžnu a Buobrowecz scultetus et Joannes Walassek propter morbidas Kremennu dolinu	» 100
Zawydow drži holu Jaworinku m. d.	» 500
Zubercze w Tatrach hole No 13 Jaczkow gmenowane	» 300
Habuowka drži w Tatrach salass No 19 Salatin recženy m. d. d.	» 150
Podbielie drži w Tatrach holi No 16 Rohacze recžene m. d. d.	» 350
Biely potok drži w Tatrach maly Salatinecz a Marssalek z Bieleho Potoku drži salas Latany. Item Fetkio z Bielego Potoka drži salass Zeleny Stawek, m. d.	» 600
Nižnia w Tatrach No 7 prwssy Osobita recžene m. d.	» 400
Kraszna w Tatrach No 10 Pusty Uplaz m. d.	» 225

Dł u h a L u k a w T a t r a c h N o 1 2 L u c z n a r e c z e n a m. d.	No	260
D u b o w a, h o l i a O s o b i t a a L i e s e k w s s e c z k e g d i e - d i n i e y z M a l u L h o t k u m. d. d.	»	625
B a b i n e n s i b u s f a e n e l a P a s z e k y s e u J a w o r o w a c o l l a t a s u n t. T e n e r e t e n e n t u r o v e s	»	300
C h l e b n i c z e d r ż i t r y h o l i e B i e l a S k a ł a, P r i e - k o w a, B ł a t o a R i e d i k a l n i, m. d. o w i e c z	»	1.200
M a l e t i n a d r ż i h o l e O s o b i t a z K r a t i n a m i, Z u b e - r e c z a P r e b e h l u m. d. d.	»	1.200
P r i b y s s d r ż i h o l i S t o h m. d. d.	»	400
P u c z o w d r ż i h o l i N o w e m. d. d.	»	425
P o k r y w a c z d r ż i h o l i S u r o w u m. d. d.	»	332
M e z i b r o d i a d r ż i h o l i d r u h y P o ż e h o w m. d. d.	»	300
K n e ż i a w s s e c z k a d r ż i h o l e p r w y P o ż e c h o w a H l u b o k e m. d. d.	»	325
D u b o w a d r ż i C h o c ż a K o z i n e c z m. d. d.	»	500
P a r n i c z a d r ż i h o l i c z e l u O z n i c z u a S t o h u k u s m. d.	»	600
Summa facit pecudes		20.167

Notandum:

Secundum semel factam ac urbario Arwensi insertam conclusionem a singulis pecudibus dabunt quotannis subditi per den. octo. — Item: agnellos censuales similiter iuxta urbarium pendere ac eos apud se per anni spacium alere debebunt. — Item: census autumnalem more solito (prout in instructione provisoris articulo sexto clarius exprimitur) ab iisdem gregibus solvant. — A singulis denique caulis, uti hactenus per fl. 1 den. 12¹/₂ ad arcem nostram Arwa administrabunt. — Extra pagos prenomina-
tos sunt aliae possessiones, quae oves alunt: sed quia paucas habent, iis nullae Alpes aut caulae sunt collatae. Verum tempore verno, circa festum S. Georgii conscriptio illarum institui et seorsive regestrum haberi debet. — Suprascriptae possessiones Alpibus et caulis quomodocunque sive grege ovium sive armentis voluerint uti, erit illis liberum. Possessiones tamen, quibus caulae non sunt collate, priorum possessionum ovium numerum associatione et communi pascuatione sub amissione gregis supplere mi-

nime audebunt. — Si ex nobilibus quenquam sua pecora subditorum nostrorum pecoribus aggregare, nostrisque pascuis uti contigerit, ab illis quoque vigesimam ovium nobis solvere tenebuntur. — Sic subditi etiam nostri, quibus caulae non sunt collatae, aliis sese associare in Alpibusque suos greges intertenere poterunt: ita tamen, ut tempore conscriptionis numerum eorum fideliter sub iuramento referant, ac tandem proventum solitum nobis ab illis pendant.

Transactio haec ad nostrum et haeredum nostrorum beneplacitum durare debet. Actum in arce nostra antelata Arwa, die et anno quibus supra.

Comes Georgius Thurzo mp.

5. (fol. 119). Dispositio custodum montium ac rivulorum in ditione Arvensi et ordinatio, quid quilibet ipsorum pendere debeat, conscripta 4 II 1619 (*przepisuje szczegółowo, ile każdy z nich ma dać jarząbków, cietrzewi, lisów lub wilków, ryb «lipne» i zajęcy*).

6. (fol. 121). Poznamenanj ribaruw w panstwy Orawskom, ktery powinowati gsu wedle urbáru welike biele ryby na zamek każdy tyden dawati (*po 24 z Kralowan, Dolneho Kubina, Malej Lehoty, Dubowej, Dluhej Luky; po 12 z Parnice, Welikej Wsi, Mezibrodia, Podbielia, Ustia; jeszcze mniej z Trsteneg, Nižnej Wsi, Krasnej Huorky; ponadto wspólnie dają Lewkowo a Hornie i Dolnie Stepanowo. Następują przepisy, dotyczące wybierania ryb*).

7. (*sine fol. in fine*). Instructio z strany wypussteny plty tak z solu naloženich yako prazdnich z panstwy Orawskeho, služebnikom nassym Orawskym wydana d. 3 VIII 1621.

*2. Inwentarz dziedzin Państwa Orawskiego z r. 1624
sporządzony przez Stefana Litasy'ego. (Archiwum Zamk. Oraw.
Fasc. 74 No 1).*

Anno 1624 die 18 iulii uczinene oppatrowany dedyn a użyt-
kow gedney kazdey, Panstwy Zamku Orawskeho, sporuczenj Gey
Oswicenosťj Panj Hrabinky etc. Elisabethy Czobor, skrz urodze-
neho pana Lytasy Istwana.

Tehože dne 18 iulii oppatrily se tyto dediny:

Hrustyn.

Ssolyssj spolnicy 2: Michal Hutyra a Janosz Lukaczik. Sedia
na laniech sedlskych. Molam habet. Dal furu wineho fl. 20.

Ssolyssy na wssecku raly wysegy okolo luken 50.

Komornicy:

Michalowj Hutyra: Woytko Poliak, Mahut Misso.

Janosse Lukaczika: Janko Gemele, Juro Myczan.

Sedliacy walassczy:

1. (Hriczkowska).	5. (Swibowa).
1. Gyuro Horemusz	1. Janosz Kanczy
2. Melicher Lokzinsky	2. Ondrej Sswyba
3. Strban Dyuro	
4. Kubo Gyurczik	6. (Gwaliguorowska).
5. Stano Hrycko	1. Jano Waliguor
2. (Studniczneho).	2. Jano Trabalyk
1. Jano Gyurczyk	3. Poliak Woytko
2. Jamrich Studnicny	4. Mikusz Kanczy
3. Juro Kuran	7. (Kustrowska).
3. (Bartkova).	1. Pavol Kustra
1. Bartko Poliak	2. Petro Kustra
2. Kuban Klewy	3. Mikulasz Hutyra
3. Mikusz Kuban	
4. (Strbanyowska).	8. (Mahutlowska).
1. Orolym Strbanyk	1. Jano Mahut
2. Stano Strbanyk	2. Grenio Pawol
3. Krysstoff Gedlowec	3. Mysso Kustryk

9. (Romanykous).

1. Thomasz Romanyk	3. Janko Studnicny
2. Jano Romanyk	4. Jurko Studnicny

Komornicy:

Martyn Kowacz
Janosz Czampycka

NB. Gedno komornictwo vziwa Jurko Studnicny, ktere na gehu raly bylo pustey.

Tyto komornicy, jako gedem z nych Janosz Czampycka wyznal, dawagj kazdy od gednej krawy po den. 5, od wola po d. 2½ tak tež od jalowetzie po d. 2½. Item na seckare a koby-lere, ktery panske kobyly pasu, od kazdey hofferskey izby po d. 30.

Hrusscincy polenu Poldrzetinu drzia, kteru prwey Waniow-sky nebosstyk drzel, od kterej magj dawat aureos 3.

Na branu na zamek na draby dawagi do roka sedliacy kazdy per d. 91.

Gedenkazdy sedliak na sweg raly, co se voziti spatrylo, luken zbozia wsseliakeho No 20 wysege. Sena 6 woz. Kopanicu od Pryslopu maleho pod Jalowerku nad potokom Lokcu zaczely tento rok wyrabet, na ktery len tento rok poczelj tež malo siet.

Babina.

Rychtary: Janosz Babinsky } Daly wineho furu fl. 20. Pol ffuru
Ondro Babinsky } platja y winego y solneho. Molam
Adam Babinsky } habent.

Sedia na 2 laniech sedlskych.

Sedliakow gest 7½:

1. Gessper Czessyk	3. Kubo Olexik
2. Jano Czessyk	4. Stano Kozyk
3. Juro Czessyk	3. Prekopowiech.
2. Olexowa.	1. Adam Kralyk
1. Magier Michal	2. Kryzo Ssteffancyk
2. Petro Hrnčar	3. Mattej Prekopcyk

4. Sskyhrowka. 6. Kmetiowska.
1. Michal Mancuryk	1. Janko Kmetyk
2. Jano Mancuryk	2. Juro Kmetyk
3. Adam Sskyhryk	
4. Pawol Sskyhryk	7. Prčowska.
5. Luptowcouska.	1. Pavol Preczjk
1. Ondro Giezyk	2. Petrek Poliak
2. Juro Luptowczik	3. Mychno Preczina
- $\frac{1}{2}$ (Koptegiouska).
1. Juro Koptey
2. Pawol Koptey

Komornjku žiadnych neny.

Salasz magj 1, od ktereho dawagj fl. $\frac{1}{12}$.

Jahne welkonočnie da No 1. Drw siahu gednu kazdy sedliak dawa do zamku.

Sedliak gedem muož wysiat na celu ralu okolo luken 28. Rychtarj okolo luk. 56. — Kopanice nemagj krom w swych laniech. A zeme welmy oprchle, na kterych se pomaly zyto rody okrem owsa a polovnjka. — Rychtary sena mywagj okolo wozow 40. Sedliacy tež po niekolyk wozow okolo 20.

Wasilow.

Ssoltysow: Misso Mutka	} Pol furu sam priwieszol.	
Ondro Kaczenyn		} Molam non habent.
Janko Chlebnjtsky		

Komornjkow žadneho.

Sedliakuw No 4 a gedna pusta, keru spolecne odbywagj a tak gich gest No 5:

1. Ogulcykowska.	3. Frtulowska.
1. Gessper Ogulec	1. Jano Kločik
2. Juro Martinka	2. Bartek Poliak
3. Jano Polčycz	3. Wojtek Poliak
	4. Malikowska.
2. Maxinowa.	1. Petro Rusnak
1. Juro Kurenka	2. Ondrej Greno
2. Juro Maxinjnk	3. Kubo Wosszczar

5. Przizikowa.

1. Jano Chromy

Ostatek puste, od ktorey dedina platj.

Komornicy nemagie svych domkow než podludnicy.

Hana Kurenkowa dawa od krawy rohovej dany d. 5
Gineho nic.

Hadviga Polka takze platj.

Rychtary na svych laniech wysiewagj vsseho zbozia okolo
luk. 60. Sena mywagj okolo wozuow 42.

Sedliak wysege na swu raly okolo luken 30 wsseho zbozia.

Hole ani owec nemagj, krom owiec No 9. Misso, od kterych
po d. 8 platj. — Na draby do zamku dawagi fl. 4.

Waniowka.

Soltys: Ssimo Waniowsky }
Ssteffan Waniowsky } Molam non habent.

Inquilinus nullus.

Sedliaku No 5:

1. Kuczerowska.

1. Kuczerjk Walek

2. deserta $\frac{1}{2}$

2. Na Sskyhrowej.

1. Gregusz Czech

2. Juro Sskyhra

3. Ondrej Gemele

3. Prekopczikowa.

1. Matey Prekopczyk

2. Janosz Prekopčyk

4. Gregorcowa.

1. Krysstoff Fatulyk

2. Michal Prekopčyk

5. Hricowska.

1. Krisstoff Hricko 2. Gemele Kubo

Inquilinus nullus anj podludnicy.

Ruže z dediny ma jednu krawu, rohovej dany da d. 5.

Na branu na draby dawagj fl. 4.

Soltys Waniowsky pol furu wineho platy gak w urbaru
stogj, než kdy sam nagima furmana, dawa mu fl. 20.

Lauku Poldrzetinu, kteru Waniowsky vziwal a dawal od
nej 3 aureos, pustyl Hrusstinskym ssoltysom dwom a susedom
dwom, od ktorey onj platjt na potom magji. Od salasse.

Rychtare na svych lanech wysegej luken 40. Sena voz. 10.
Susedy kazdy luk. 20. Sena voz. 5.

Lomna.

Ssoltysj: Lawro Lomniansky } Vineho furu dal fl. 20.
Adam Lomniansky } Ssolnich fl. 7¹/₂.
Molam non habent.

Sedliakov melo by byt 5, z kterych trj osazene a 2 puste:

1. Halusstikowa.	3. Rusnakowska.
1. Macko Halusstyk	1. Michal Rusnak
2. Bartikowska.	
1. Michal Bartyk	4. Gawurowska.
2. Kubo Bartyk	Pusta.
	5. Fa(j)czikowska.

1. Petro Fajczyk $\frac{1}{2}$ a pol pustey gest.

Na draby na branu dawagj fl. 3.

Od Lomnej, yak w urbarium stogj, mely dawat fl. 12., než ssoltysj powedagj, že giz od dáwna nedawagj yako gim lehota wystala.

Ssolyssj wysegj na svem lanie okolo luk. 20. Sena cur. 25. —
Susedy po 10 luken, sena cur. 10.

Zeme zle skalnate, nerozejne.

Krussetnice.

Ssoltysj: Ondrey Krussetnitsky } Vinj fur nagal za fl. 20.
Stano Krussetnitsky } Molam non habent.

Inquilini nulli.

Sedliakow 7:

1. Koyssowska.	4. Sedlakowska.
1. Kubo Koyš	1. Jurczo Beniusz $\frac{1}{4}$ tenet
2. Janosz Hornjk Ssewcyk	deserta $\frac{3}{4}$
2. Regulowa.	5. Podbielanska.
1. Janosz Regula	1. Ssimo Podbielanyk
2. Thomaš Regula	2. Mattey Zazriwec
3. Beniusowska.	3. Kubo Matliak
1. Martyn Beniusz	6. Bernatowska.
2. Macko Zazriwec	1. Woytko Bernat
3. Martyn Ssewcyk	2. Mikulasz Bernat

7. Poliatska.

Wssecka pusta.

Inquilini nulli.

Ssoltysj na swjch laniech wysegj okolo luken 20. Sena mjwagj okolo wozuow 10.

Susedj sege geden okolo luk. 10. — Sena narobj okolo wozuow 5.

Drabom na branu dawagj fl. 6.

Breza.

Ssoltys: Paulus Breznitsky } Molam habet.

Inquilinus: Bartko Poliak } Serram habet.

Sedliakow 8:

1. Ssimcowa.

1. Ssymek Baydich
2. Gregusz Baydych bratr Bay-
[dichou
3. Jan Baydych syn gegich

2. Petrickowa.

1. Jan Petriczek $\frac{1}{4}$
2. Martyn Petriczek $\frac{1}{4}$
3. deserta $\frac{1}{2}$

3. Markowa.

1. Ssteffan Markow

4. Hawrilowa.

1. Mikusz Hawrilo $\frac{1}{4}$
2. Ssimo Hawrilo $\frac{1}{4}$
deserta $\frac{1}{2}$
nez chtegj osadjt a slobodu
[zan prosia susedj.

5. Rusnakowa.

1. Kubo Rusnak $\frac{1}{4}$
2. Juro Hricko $\frac{1}{4}$
3. Martyn Geclyk $\frac{1}{2}$

6. Mackowa.

1. Adam Temlow $\frac{1}{2}$
2. Zowka Mackowa $\frac{1}{4}$
3. Mikusz Fyzur $\frac{1}{4}$

7. Panczarikowa.

1. Jano Panczarjk $\frac{1}{2}$
2. Martyn Chowan $\frac{1}{2}$

8. Petrenkowa.

1. Petro Dumczyk $\frac{1}{2}$
2. Lukacz Dumcyk $\frac{1}{4}$
3. Ondrej Dumcyk $\frac{1}{4}$

Ssoltys wysege okolo 45 luken. Sena na polenach okolo 25 wuoz.

Susedj geden luken 9. Sena okolo voz. 2 krem polen.

Inquilini nulli.

Na branu drabom dawagi fl. 7.

Lokce.¹

Rychtary: Krysstoff Lokcensky

Gesper Lokcensky alias Furenda

Misso Kosowec Lokcensky

Mlyn ma geden, od ktereho dawa brawa neb fl. 5 a kladého... drzj k zamku.

Tyto rychtary vssecy fury cele odbywagi. Ptaky jarebky davagi 2.

Na svych laniech vssecy segi zbozia wsseliakého okolo luken 150. — Sena narabegi wozuow okolo 80.

Komornikow rychtarskych gest co swe izby magi:

1. Michal Mucha

4. Anna Heckovej

2. Jurko Sswec

5. Zofka Drucka.

3. Janko Goles

Ralj:

1. Rendowska.

3. Ssteffan Ribar

1. Macko Otiepa

4. Thomas Czepeljka

2. Roman Komanisz

5. Markowska.

3. Janko Sswec

1. Adam Marko

4. Macko Morawčyk

2. Jano Marko

2. Passkowska.

3. Steffan Marko

1. Macko Passkovich

6. Dumkowska.

2. Pawol Sserincyk

1. Michal Dumczyk

3. Golianowska.

2. Jambrych Dumczik

1. Stano Panczarjk

3. Secka Adam

2. Ondrej Panczarjk

7. Semerowska.

3. Lawro Panczarjk

1. Martyn Srnka

4. Gresz Kovacz

2. Janosz Zitko

5. Janosz Oszko

3. Juro Krcmyk

6. Stana nebosstyka Anna wdowa

8. Pechačowska.

4. Faltianowska.

1. Jurko Kowacz

1. Jurko Danayczik

2. Pawol Werbik

2. Janosz Juszczyk

3. Ondrej Maslak

¹ Die 2, hoc est 19 iulii.

9. Waskowska.

1. Davčo Wasko
2. Adam Wasko
3. Petro Wasko
4. Pawol Wasko

10. Ssudrowska $\frac{1}{2}$.

1. Michal Steffančyk
2. Ondrej Ssteffančyk
3. Jano Ssteffančyk
4. Woytko Kowačyk

} $\frac{1}{4}$
} $\frac{1}{4}$

Grezyk Lebeda uziwa teyto ra-

11. Maydowska. [le $\frac{1}{2}$

Deserta. Tuto ralj uziwagj rychtarj podle nadanj jejich Oswiceniosti a dawagj aureos 6. — Item od laz Zelenakowskeho aureos 2.

Komornicy nullj.

Sused geden na swu ralj wisege vsseho zbozj okolo luken 50. Sena narobj okolo wuoz. 30.

Tiepossow.

Ssoltys: Michal Tiepossowsky.

Ma mlyn. Furu pol odbywa, dal fl. 20.

Komornika má: Gregor Poliak.

Ssoltys wisiewa zbozj okolo 40 luken. Sena mywa okolo 12 wozov.

Susedy geden wysiewa zbozj 20 luk. Sena mywa 4 neb 5 wuoz.

Rali osedlych No 6:

1. Tomkowa.	2. Thomko Figura
1. Thomko Danayko	3. Steffan Kassczin
2. Zowa wdowa Ssoltysowa	4. Juro Kasszyn
3. Juro Thomka syn	4. Vhrowska.
4. Janko Thomkow syn	1. Mathusz Poliak
5. Kubo Thomkow syn	2. Barthosz Vhrow
2. Spalczikowska.	3. Juro Maydyk
1. Janosz Sspalcyk	4. Ondrjs Figura
2. Kubyk Kosowec	5. Luptow(cowa).
3. Woytko Flesska	1. Adam Luptouec
4. Adam Thomkov	3. Kubo Luptowec
3. Rala Kassczina.	3. Ondrej Sedliačyk
1. Jurko Sedliak	4. Macko Sspalčyk

6. Ondreykowa.

1. Tomasz Ondreyko	3. Juro Ondreyko
2. Kubo Ondreyko	4. Katrena Iwanowa wdowa

Komornicy nullj.

A kdy kterj gest, ma datj dan rohowu neb gednu hoffersku.

Chalupa gest, ale k nej uzjtku neny.

Wagiec w urbarj 60 ma byt.

Na branu drabom dawagj fl. 5.

Wawrecka.

Ssoltys: Roman a Michal Wawreckj

Mikusz Wawreckj.

Ma mlyn. Aureum 1. Furu pol dawa. Dal fl. 20.

Inquilinum habet nullum.

Mywa swych lanow 2 gessce tretiu pustu drzj.

Wisege na rycharstwj vsseho zbozj okolo luk. 46. — Sena mywa okolo 30 wuoz.

Raly 5 susedskych:

1. Kowacowa.	4. Mrazowa.
1. Gress Kowac	1. Jurko Mraz
2. Martyn Poliak	2. Pavol Mrazyk
3. Martha Mikulayka wduwa	5. Debnar(owa).
2. Maxinjkowa.	1. Petro Debnaryk
1. Ondrey Maxin	2. Gessper Poliak
2. Roman Uhrjk	3. Janosz Debnarjk
3. Matejowa.	4. Kosstial Jano
1. Mattey Maxin	
2. Juro Golian	

Komornicy podludnj, kterj domkow nemagj:

Krisstoff Kempa kraw 1 jal. 1.

Stasz Poliak krawy 2.

Ondrey Debn(aryk) kraw 1.

Na draby do zamku dawagj fl. 4.

Wisege geden luken 15. — Sena mywa okolo 9 wuoz.

Raly sedliatsky(ch) 10:

1. Thukowa.	6. Mackowska.
1. Pawol Thuk	1. Martyn Wriedok
2. Juro Thuk	2. Roman Renda
3. Mattus Thuk	3. Juro Kubaniow z Slanice
2. Krepkowa.	7. Kohutowa.
1. Ondrey Krepkow	1. Jano Kohut
2. Ssteffan Krepko	2. Martyn Bartko
3. Krysstoff Krajczy	3. Mikusz Rendow
4. Martyn Labowsky	8. Sliepkowa.
5. Macko Naczyn	1. Sliepka Pawol
3. Olexowska.	2. Jurek syn geho
1. Kubo Krepkow	3. Ssimo Olexow
2. Olexa Rusnak	4. Kubo Woytkow
4. Maxinova.	9. Iwankowa.
1. Juro Maxinyk	1. Kuban Iwanko
2. Kubo Maxinyk	2. Kubo Belko
5. Kuczerowa.	10. Lawrowa.
1. Pawol Kuczera	1. Ssimo Gemza
2. Roman Kuczera	2. Jano Lawrjk
3. Macko Kuczera	3. Janyk Lavrjk
4. Dora Sadkowa wdowa	4. Kubo Lavrjk.

Podludnicy komor(nicy):

Magda Krepkowa wdowa 1 krawu	Martyn Roman 1 krawu
Hana Krepkowa wdowa 1 krawu	Kubo Wriedek 2 krawy
Woytek Habuska 2 krawy	Lawro Poliak 1 krawu
Missko Wriediek 2 krawy	

Sedliak geden wysege na celu ralu 30. — Sena okolo wo-
zuow 10.

Na draby na zamek dawagj fl. 9.

Slanice.

Ssolyssj: Michal Slanitsky

Kubo Romančyn

Magj mlyn.

Komornyki nullj.

Wysege sena wssecko ssolt. okolo luk. 40. — Sena mohu mat okolo wozuow 5.

Raly sedliatskych 7:

1. Lukacowska.	2. Janosz Stach
1. Hana Niklowa wdowa	3. Michal Stach
2. Ondrejko Fedorjk	5. Mrdolowa.
3. Ssimo Krepcyk	1. Martyn Mrdol
4. Janosz Ssandor	2. Janosz Mrdol
2. Niklowska.	6. Markowa.
1. Jurek Niklow	1. Witek Holnyk
2. Janosz Hudec	2. Gres Kowal
3. Michal Nikel	3. Juro Zebracyk
4. deserta $\frac{1}{4}$	4. Janosz Zebračyk
3. Bulcowa.	5. deserta $\frac{1}{4}$
1. Petro Bulec	7. Kubaniowa.
2. Jánosz Bulčyk	1. Stach Kuban
3. Janosz Hančyn	2. Michal Stach
4. deserta $\frac{1}{4}$	3. deserta $\frac{1}{4}$
4. Stachowa.	
1. Jurco Stacho	

Podludnicy:

Hadwiga Staronka ma swuj domek.
Pechow Miklusz.

Susedy geden wysege okolo luk. 15. — Sena bude mit okolo wuoz. 4.

Na branu drabom platia fl. 6.

Buobrow.

Ssoltysyj: Krisstoff Buobrowsky
Martyn Stečyk Buobrowsky
Pawol Buobrowsky
Janosz Ssoltys

} Molam non habent.

Vysegj na ssoltystwe wsseckem okolo luk. 60. — Sena okolo wozuow 12.

Raly sedl(iatskych) 6:

1. Chludova.	2. Mikusz Czernjk
1. Petrek Pawlassey	3. Pawol Ondregow
2. Janek Zywečak	4. Dupakowa.
3. Ssteffan Zywečak	1. Adam Dupak
4. Martyn Sadlek	2. Jan Ogurek
2. Mačugowa.	3. Tomek Ogurek
1. Pawol Mačuga	5. Stecowa.
2. Mattey Macuga	1. Janek Juricow
3. Martyn Brdon	2. Janek Poliak
4. Matek Hawran	6. Brtoniowa.
3. Kubcowa.	1. Benek Brton
1. Ondrej Kubco	2. Pawol Juricow

Podludnicy:

Kubo Migra kraw 1	Jurek Horwat kraw 1 jal. 1
Janosz Kosybor kraw 2	Thomek Poliak krawy 2

Na draby na Zamek dawagi fl. 5.

Sedliacy geden wysege okolo 40. — Sena muze mat wozuow 10.

Zubrehlawa.

Ssolyssj: Jan Zubrjtsky	} molam habent.
Adam Zubrytsky	
Kubo Zubrjtsky	
Martyn Zubritsky starj	
Komornjky magj:	
Michal Zubal	
Barbora Kolana wdowa	

Richtarj wisegj na swych laniech luken 40. — Sena mohu myt wozuow okolo 12.

Rali sedl(iatskych) 8:

1. Kmetiowska.	3. Spolnikowa.
1. Hanus Kmetyk	1. Ondrey Konik
2. Ondrey Kmetyk	2. Michal Pycziradow syn
2. Lukačowa.	3. Gregor Cytka
1. Kuba Lukač tenet $\frac{1}{4}$	4. Kaimowa.
2. Juro Lukač smlr $\frac{1}{4}$	1. Mikolay Kaimek
3. deserta $\frac{1}{2}$	2. deserta $\frac{1}{2}$

5. Tomkowa.	7. Sycowska.
1. Tomko Poliak	1. Pawol Nosko $\frac{1}{4}$
2. Janek Tomkow syn	2. Juro Otepka $\frac{1}{4}$
6. Diakowa.	3. Michal Strbawy
1. Adam Diak tenet $\frac{1}{4}$	4. deserta $\frac{1}{2}$
2. deserta $\frac{3}{4}$	8. Medwediowska.
	1. Ondrey Nemeč
	2. Janosz Miklusse Nikle syn

Komornicy:

Bartek Poliak 3 krawy

Mattey Sselina 2 krawy

Wysewagj na gedneg raly luken 12. — Sena mozu myt wozuow 6.

Na draby zamkowe davagj fl. 6.

Klyn.

Soltysyj: Jakub Klynowsky.

Molam non potest habere.

Inquil(inum) nullum habet.

Wysege vsseho zbožj okolo luk. 25. Sena muoz myt okolo 10 wuoz.

Raly sedl(iatskych) gest 7:

1. Zelinowska.	4. Kunowska.
1. Kuban Zelina $\frac{1}{2}$	1. Klimek Kuna $\frac{1}{2}$
2. Macek Zelyk $\frac{1}{2}$	2. Petro Sarkala $\frac{1}{4}$
2. Ssandrowska.	3. Jakub Skytka $\frac{1}{4}$
1. Kubo Ssandor $\frac{1}{2}$	5. Na pusta.
2. Kubo Zilow $\frac{1}{4}$	1. Petro Olexa $\frac{3}{4}$
3. Woytek Kempa $\frac{1}{4}$	2. Pavol Krepcyk
3. Dedisowska.	3. Adam Pescyk $\frac{1}{4}$
1. Pawol Diadis $\frac{1}{4}$	6. pusta
2. Ssimek Paliffayczik $\frac{1}{4}$	7. pusta
3. Janek Kweton $\frac{1}{4}$	Nb. Na 5 raly pustych ma list
4. Gregor Buda $\frac{1}{4}$	slobodny na 3 roky.

Wisegededen sedliak na celey ralj wsseho zbozia luken 10. — Sena muoz mjt wozy 4.

Na supplicatij ma napsane skrz podepsanj Gey Oswicenosti, ze ponewadz znova osazuge pet pustyn, aby melj za trj roky lhoty od wssech robuot a danek, yakož giz trj osadjly se, y ostatny 2 k tomu se osadia.

Rabcza.

Ssolyssy: Martyn Klepen Rabczansky } Fur winy dal fl. 20.
Janek Ramzyk }

Mlyn magj.

Zahradnicy:

Gregor Burek

Michal Poliak

Wisegj ssolyssy okolo luk. 40. — Sena mohu myt woz. 20.

Ralj sedl(iatskych) gest 5:

1. Gembussowa.

3. Ramzikowa.

1. Woytek Gembus $\frac{1}{2}$

1. Michal Ramzyk $\frac{1}{2}$

2. Matek Gembussyk $\frac{1}{4}$

2. Gregor Klimassyk $\frac{1}{4}$

3. Matek Ossczenda $\frac{1}{4}$

3. Wawrek Knap $\frac{1}{4}$

2. Odelgowska.

4. Nowakowa pusta.

1. Jakub Odelga $\frac{1}{2}$

1. Bartek Nowaczik $\frac{1}{2}$

2. Ondrey Wylupek $\frac{1}{4}$

2. Kubo Nowaczyk $\frac{1}{4}$

3. Petro Ssarj $\frac{1}{4}$

3. Kubo Nowaczyk $\frac{1}{4}$

5. Krupowska.

1. Martyn Krupa $\frac{1}{2}$

2. Bartek Choyda $\frac{1}{2}$

Sedliak geden spolu muoz wyset wsseho zbozy luk. 5. —
Sena okolo wozuow 2 neb 3.

Na branu drabom fl. 3.

Polhora.

Ssolyssy: Ondrey Nowak } Fur win. fl. 20.
Mikulaj Pojzdoch }

Colon. session. habet praeter id populosam $\frac{1}{2}$.

Wysegj zbozia luken 20. — Sena woz. 14. — Mlyn ma
niczemny.

Roly sedl(iadskych5):

1. Luptowcowa.		3. Cwyklow.	
1. Janosz Lyptowec	$\frac{1}{4}$	1. Macek Pawolek	$\frac{1}{4}$
2. Mikolay Kontis	$\frac{1}{4}$	2. deserta	$\frac{3}{4}$
3. Kubo Luptow zet	$\frac{1}{4}$	4. Adamkowa.	
4. Roman Rusnak	$\frac{1}{4}$	1. Adamek Slezek	$\frac{1}{2}$
2. Ziwčakowa.		2. deserta	$\frac{1}{2}$
1. Wawrec Ziwčak	$\frac{1}{2}$	5. Flekowska.	
2. Jurek Cwykla	$\frac{1}{2}$	1. Pawol Fleka	$\frac{1}{2}$
		2. Martyn Fleka	$\frac{1}{4}$
		3. Urban Fleka	$\frac{1}{4}$

Komornicy podludnjk:

Martyn Poliak

Geden sedliak wysege luken 10. — Sena muoz mit woz. 5.
Na draby do Zamku dawagj fl. 3.

Rabczice.¹

Ssoltys Stanislaw Lachowith.

Ma mlynek.

Ma sedlia(ka) k ssoltystwu: Mattej Kolka.

Zahradnjkow ma:

Jakub Czarnjk

Krysstoff Bosace

Sedliako(w) wedle listu sebe daneho od Ggch Oswicen. ma
byt No 6:

1. Markowa.		3. Kossutowa.	
1. Marko Ssmolka	$\frac{1}{2}$	1. Krysstoff Kosut	$\frac{1}{4}$
2. Janek Straka	$\frac{1}{4}$	2. Peter Czarnjk	$\frac{1}{4}$
3. Krupa Janek	$\frac{1}{4}$	3. Regina wdowa Rom.	$\frac{1}{4}$
		4. Walek Gračyk	$\frac{1}{4}$
2. Melcowa.		4. Kudlacowa.	
1. Wojtek Melec	$\frac{1}{4}$	1. Kubo Kudliačov	$\frac{1}{4}$
2. Sscasny Strolka	$\frac{1}{4}$	2. Michal Krupa	$\frac{1}{4}$
3. Hadviga Kviatkowa	$\frac{1}{4}$	3. Barnas Poliak	$\frac{1}{4}$
4. Waclav Domyn	$\frac{1}{4}$	4. Matthey Tokar	$\frac{1}{4}$

¹ Acta die 3, hoc est 20 iulii.

5. (Beberczikowa).

1. Wawrek Bebe(r)czik $\frac{1}{4}$
2. deserta $\frac{3}{4}$

Adhuc habent libertatem per annos 8, quibus expletis solvent ut alii.

6.

Tota nondum sessionata.

Nyźnia Lypnice.

Ssoltys Michal Smotana Lypnitsky dolný, osedly na dvuch laniech sedliatskych.

Ma sedliaka No 1: Czimpik Woytek.

Item ma mlyn. — Wysege luken 100 orawskych. — Sena okolo woz. 6.

Zahradnikow:

Petrek Sywek	Jakub Wlk
Martyn Gonser	Ssteffan Talega
Jakub Obrtal	

Rale sedliatske:

1. Malkuch(owa).

1. Mathias Malkuch
2. Petro Matliak

2. Wojticz(owa).

1. Blażej Wojticz
2. Gregor Grebačka
3. Wawrek Zamanta

3. Wassko(wa).

1. Adam Wassko

4. (Boczkyho),

1. Jan Bočkay
2. Janek Madey
3. Ssimek Pissczurek
4. Blazek Palubiak

5. (Lychosytowa).

1. Walek Lychosyt
2. Ssteffan Papez

6. (Kudiowa).

1. Valek Kudia
2. Klimek Swrček

7. Marčak(owa).

1. Jan Odrobina
2. Woytek Klepen
3. Thomek Chorawa
4. Walek Hlawničak

5. Lenhart Kudja

6. Mathus Glovnjk

8. (Jackowa).

1. Stas Jacek
2. Lukas Odrobina
3. Kaska Dučina

9. (Rasztoky).

1. Gregor Sagarda
2. Woytek Pardel
3. Woytek Prk
4. Pawel Balek

extra:

1. Woytek Zrubek	11. Bartek Gorley
2. Gregor Zywečak	12. Janek Rys
3. Thomek Motyka	13. Janek Bandyk
4. Mattey Krupa	14. Wawrek Prywara
5. Mathus Kule	15. Klymek Sykora
6. Regina wdowa Chabinka	16. Ssimek Tyssczan
7. Woytek Bachur	17. Gasper Wogdila
8. Woytek Lach	18. Martyn Tessla
9. Gregor Kramarčyk	19. Florek Wlček
10. Woytek Bania	20. Sscastny Wlček

Tyto su wssychny ktey dewetej ralj prytaženy, od kterej spolu y platilj.

Sedliak geden wysege okolo luken 24. — Sena wozy 4.

Literae ipsorum sunt inspiciendae per olim Ill. D. comitem juniorem et Ill. Dominam ipsis datae ratione contributionum ad beneplacitum extradatarum et id est anni revolutionum iterum rectificandarum per servitores ad id emissos; cuius revisionis et rectificationis tempus elapsus et neglectus est.

Hornia Lypnice.

Ssoltyssj: Jan Kral Lypnitsky } Fur viny fl. 20.
Gyrjk Kral Lypnitsky }

Na 2 laniech neb zarubkoch osazeny.

Wysege luken 34 neb polskych 80. — Sena woz. 6. — Item ma sedliaka gedneho.

Zagradnikow ma:

Mikulay Piger	Ondrej Czorbel
Michal Brinkussek	Prekop Ssarak
Woytek zeť Pigerow	

Ralj sedl. gest 5:

1. Wylupkowa.

1. Woytek Wylupek	4. Wawrek Lys
2. Witek Wressczek	5. Mykolaj Tessla
3. Woytek Gavlas	

2. Philipowa.
1. Philip Žaba
2. Thomek Osszczenda
3. Janek Genzičak
4. Sszezfan Urbanek

3. Klepniowa.
1. Mikolay Klepen
2. Blažek Pajank
3. Jakub Cygan
4. Zowka Kocantka

Blažek Broda
Walek Cyganek
Blažek Pentek

4. Swynk(owa).
1. Wojtek Swynka
2. Janiček Lychosyt
3. Martyn Lassak
4. Michal Pi(w)owar
5. Ferencowa.

1. Ferenc Urbanec
2. Woytek Kuček
3. Stas Mantel
4. Michal starý Klepen
5. Ssimek Zywcak

Komornikow:

Filip Smugala
Puste chalupy No 4.

Na branu na draby do zamku dawagj fl. 5.

Hae literae datae super libertatem ipsis remissam per anos 5 die 13 decembris anno 1618 iam expiraverunt.

Dolnia Zubrice.

Ssoltys Gregor Ssyska Zubrytsky.

Na 2 laniech neb raliach swe ssoltystwj magic osazene.

Item ma sweho sedliaka, krom panských pety. — Viny fur dal fl. 20. — Mlyn.

Wysege ssoltys na vssecko polských kor. 120. — Sena okolo wozow No 10.

Zahradnikow neb komornjkow ma:

Mikolay Farbel	Thomek Briya
Jakub Targossjk	Walek Sıkora
Gaspar Targoss	Bartek Jawor
Matek Poliansky	Thomek Ssiwan
Stas Lach	Urban Hapa

Rale sedliatske gest 5:

1. Papezowska.
1. Sobek Plastrak
2. Thomas Skocz
3. Ondrey Borowy
4. Barthosz Russz

2. Sadelkowa.

1. Ssimek Sadlek
2. Walek Walkowec
3. Martyn Pastyr
4. Ondrey Baytek

3. Stanykowa.

1. Ssimek Stanyk
2. Jakub Kelbasa
3. Woytiech Poleyszczak
4. Martyn Polensky
5. Bartek Swrcek

4. Kapalkowa.

1. Jan Kapalka
2. Wojtek Buzel
3. Florek Rusnak
4. Woytiech Mastala
5. Knapowa.

1. Knap Sobek
2. Janek Labuziak
3. Walek Picna
4. Walek Gracz
5. Jan Gracz
6. Urban Kostik

Zahradnicy:

Jakub Maslak
Adam Sorbel

Wysege na gednu ralj po polskich korcy 25. — Sena wozow okolo No 7.

Na draby do zamku dawagj fl. 4.

Hornia Zubrice.

Ssoltys: Ondrey Moniak Zubritsky.

Na 2 laniech ssoltystwo magjce sedj. — Wysege polskich kor. 100. — Sena wozow 5. Mlyn. (Fur w.) fl. 20.

Item ma sedliaka sweho, mymo panskych.

Zahradnicy ma nullos.

Rale sedl(iatske 5):

1. Kostalkowa.

1. Thomek Kosztialyk
2. Ondrey Rezonjk
3. Mattey Kosstialek
4. Woytek Pastwa
5. Ssimek Kowalik

4. Urban Kosstialek

5. Gress Sarek
6. Martyn Sykora
7. Bartek Zigmanek
8. Jurek Sikora
9. Jakub Moniak
10. Matek Konkawsky

2. Ssewcowa.

1. Ssimek Ssewčyk
2. Blazek Kolodey
3. Matteya Maczey

3. Prochlebowa.

1. Matek Prochleb
2. Bartek Ssymek

3. Stas Suchon	6. Blazek Glussek
4. Kuba Dyumbala	7. Walek Luby
5. Olbertow Woytek	8. Matek Matlak
6. Woytek Kokotek	5. Rusnakowa.
4. Gajdarowa.	1. Bartek Rusnak
1. Woytek Gajdar	2. Bartek Grobar
2. Adam Ssal	3. Budey Stas
3. Blazek Zagec	4. Ondrey Golussowsky
4. Blazek Borowy	5. Wytek Poliak
5. Stas Tyscon	6. Ondrey Czerny

NB. Zubritsky horny Ondrey Moniak habet oviec 200. — Hole nema, než powedal, že gich dal do zapysu woywodj a dal od kazdey po den. 8.

Na branu drabom fl. 5.

Nota bene: Adhuc penes urbarium desiderantur sessiones 2.

Jablonka.¹

Soltys Matthias Vicen Jablonkowsky.

Magie w ssoltystwe lany 3. Krom teho sedliaky swe: Jan Gulek.

Zahradnikow:

Staš Rusyn	Walek Kwietek
Woytek Pstrolyst	Petro Troyak
Bartek Buczek	Kaska za Woytkem Nowakem
Wojtek Goralka	Jakub Jablonkowsky syn gich

Wysege na vsseckem ssoltystwe okolo korcy polskych 250 vsseliakého zbozia. — Sena vropy okolo wuoz. 10.

Role sedliatske:

1. Otrubekowa.	3. Urbankowa.
1. Jano Otruba, habet inquil. [Wawrek Smutek	1. Michal Urbanec, habet inquil. [Vitek Poliak
2. Urbankowa.	4. Joskowa.
1. Jurek Urbanec, habet inquil. [Valek Knap	1. Ssimek Wolek
	2. Jurko Jozek
	3. Woytek Kase Non habet inquilinum.

¹ Die 4, hoc est 22 iulii.

5. Kaniowska. 14. Brunkalowa.
1. Kubo Kania 1. Woytek Brunkala
2. Woytek Teliec 2. Voycech Godawa
Non habet inquilinum. 3. Blazek Dyurdyn
6. Sopkowa. 4. Ondrej Kniura
1. Sobek Knapyk Inquil. nullus.
2. Woytasz Telecz 15. Augustín(owa).
Komor.: 1. Augustin Jaguś
Woytek Sswec 2. Stas Jaguś
Wawrek Zimka 3. Ondrej Ssurin
7. Jaskowska. Nullus inquilinus.
1. Michal Jaskowec 16. Sobkowa.
2. Blazek Ulman 1. Petro Wressczek
Inquil. nullus. 2. Blazek Kur
8. Starmachowa. 3. Staś Kapusta
1. Adam Starmach Nullus inquilinus.
2. Wawrek Sobkow 17. Lychossitowa.
Inquil. nullus. 1. Martyn Lychosyt
9. Kempowa. 2. Greš Lychossyt
1. Laclaw Kempa Nullus inquil.
Komor.: Woytek Kapusta. 18. Machayowa.
10. Swatkowska $\frac{1}{2}$ 1. Martyn Machaj
1. Stasz Troyak $\frac{1}{2}$ 2. Gresz Byssczak
2. Martyn Gawlik Komor.: Woytek Slaby
Komor.: Klymek Wresscek. Ssymek U. (Simek Polyak).
11. Pyssturkowa. 19. Osskwarek.
1. Matthusz mladssi Pyssturek 1. Jan Osskwarek
2. Kuba Pyssturek 2. Ondrey Osskwarek
Komor.: Kubo Garneczar. Nullus inquil.
12. Czakanowa. 20. Koniowska.
1. Ondrys Czakan 1. Stanislaw Kuon
2. Thomek Sobek 2. Woytek Pas
Komor.: Woytek Poliak. Nullus inquilin.
13. Osszczandowa. 21. $\frac{1}{2}$ (Plossczakowa).
1. Woytek Osszczenda 1. Woytek Plossczak
2. Woytek Skupen 2. Mysso Bebla
Komor.: Stas Skupen. 3. Martyn Bebla

Jeden z tych raly wysege okolo sto polskych korcy. — Sena muoz myt wuoz. 6.

Na branu wartovych dawagj fl. 18.

Nb. Sedliatskych rolj nachazi se wic rali $2\frac{1}{2}$ a proto ma se opaczjt starj urbar, v kterem pravia ze se gim zrazyly od nebstika stareho pana.

Chyzna.

Ssoltys: Jan Urbanec.

Na 2 lániech sedj. Wysel by luk. 50. — Sena okolo 4 woz. Ma sedliaka Kosa Ssimek.

Molam habet, a qua annuatim pendit fl. $2\frac{1}{2}$.

Zagradnikow ma:

Matthusz Ferleta

Anthos Tokar

Woytek Sadlo

Walek Penkal

Rale sedliatske:

1. Reznickowa.

3. Krusskowa.

1. Walek Reznicek

1. Szczasny Kruzek

2. Thomek Skalek

2. Janek Wewera

3. Ssimek Sswec

3. Mattek Kohutiak

Nullus inquilinus.

4. Kuba Kozow zeł

2. Woytekowa.

4. Swerckowa.

1. Voytek Adam

1. Martyn Swercek

2. Jurek Otruba

2. Szczasny Godawa

3. Bartek Kaponia

exusta domus 1

Nullus inquilinus.

Nullus inquil.

Wysege okolo 12 luken. — Sena okolo 6. wozow.

Na zamek na draby do zamku fl. 3.

Orawka pod Kulichom.

Ssoltys: Gaspar Kulych

Nicolaus Spytkousky

} Fur fl. 20.

Sedj na 2 laniech sedlskych. — Mlyn ma.

Zagradnikow:

Klymek Poliak Cygan

Stanislaw Genssor

Zachariaš Chana

Wysege na vsseckem ssoltystwe luken 50. — Sena okolo woz. 8.

Roly sedliatskych:

1. Rychlykowa.	5. (Wranowa).
1. Gregor Rychlik	1. Jakub Wrona
2. Mattek Philip	2. Blazek Wrona
2. (Kurczinowa).	3. Woytek Wrona
1. Martyn Karčmar (Kurczin)	6. (Kulichowa).
2. Stas Kowal	1. Ssimek Kulych
3. (Bredonyowa).	2. Voytech Kulych
1. Martyn Bredon	3. Matek Kulych
2. Janek Jazyk	7. (Madanyowa).
3. Pavel Lybas	1. Gregor Madan
4. Woytek Kurek	2. Ondrey Prośniak
4. (Kocurowa).	3. Voytiech Knap
1. Voytech Koczur	8. (Suroukowa).
	1. Bartek Ssurouka
	2. Dudka Swinek

Wysege luken 25. — Sena muze mít woz. 4.

Na branu wartownych dawagi fl. 6.

Orawka pod Wlekom.

Ssoltys: Martyn Wilček, osedly na 2 laniech sedliatskych.
Krom teho magicy 2 sedliakow: Jan Melec, druhj pustj.

Ma take mlyn dobry.

Wysege na vssem ssoltystwe luken 90. — Sena muoze mít okolo wozuow No 15.

Zagradnikow ma:

Janek Debecko	Jurek Sordel
Thomek Sobek	Ssimek Knap

deserti No 3.

Ralí sedl(iatskych):

1. (Kozakowa).	3. (Wanžowa).
1. Kozak Woytek, habet inq.	1. Wojtek Wanz, non habet.
[Ssimek Pynia	4. (Oprchalego).
2. (Sszczurkowa).	1. Trzop Wawrek — Sebek
1. Jan Sszurek	[Joznyk
2. Balczer Odelga, non habet.	2. Sobek Oprhal

5. (Buobrowskeho).
1. Missek Buobrowsky, non ht.
6. (Romanikowa).
1. Matek Romanjk $\frac{1}{2}$ non ht.
2. deserta totaliter $\frac{1}{2}$
7. (Bahletowa).
1. Pavel Bahlet — Marczin Še-
[pran(sky inquil.)
8. (Opaczneho).
1. Wawrek Opaczny $\frac{1}{2}$ non ht.
2. Woytek Brandis $\frac{1}{2}$
9. (Ostrosowa).
1. Thomek Ostrosz non ht.
10. (Pissčurkowa).
1. Janek Pyssczur $\frac{1}{2}$ non ht.
2. Ssimek Zel $\frac{1}{2}$
11. (Marssalkowa).
1. Bartek Marssalek $\frac{1}{2}$ non ht.
2. deserta totaliter $\frac{1}{2}$
12. (Suroukowa).
1. Woytek Surowka $\frac{1}{2}$ non ht.
2. Klimek Kocur
13. (Brandisowa).
1. Szczeny Brandis — Gasper
[Jucha
14. (Kralowa).
1. Ssimek Kral $\frac{1}{2}$ non ht.
2. deserta $\frac{1}{2}$
15. (Brinkussowa).
1. Woytek Brinkuš non ht.
16. (Ssisskowa).
1. Ondrej Ssisska $\frac{1}{4}$ non ht.
2. deserta $\frac{3}{4}$
17. (Waržalowa).
1. Warzel Kuba $\frac{1}{2}$ Lach (inql.)
2. deserta $\frac{1}{2}$
18. (Malkuchowa).
1. Malkuch Klimek $\frac{1}{2}$
2. Matek Krczek
19. (Grandissowa).
1. Philip Knadis $\frac{1}{2}$

Wysege geden kmet na calej roly okolo luken 15. — Sena okolo woz. 4. neb 5.

Na draby zamkowe dawagj fl. 15.

Sarna.¹

Ssoltys: Melicher Srna. — Fur fl. 20.

Sedicy na 2 lanech sedlskich. Ma sedliaka pusteho.

Ma mlynek niczemny na malej wode.

Wysege na wšeckem ssoltystwe okolo 20 korcy poľských i na paswonky 20 tez korcy. — Sena naroby woz 1 neb 2.

Inquilini:

Otruba Woytek

Philip Slaytek.

¹ Die 5, hoc est 23 iulii.

Raly sedl(iatskich):

1. (Komrazkowa). 5.
1. Jakub Kemrozek Pusta naskrz
2. Thomek Mardula 6.
3. pusta $\frac{1}{4}$ Pusta naskrz
2. (Geleniowa). 7. (Brdakowa).
1. Francek Nuota 1. Blazek Brdak
2. Mattys Gelen 2. Woytek Opredek
3. (Wirbowa). 8. (Mastrowa).
1. Matek Wyrba 1. Jakub Master
4. (Zuzelowa). 2. Jurek Master
1. Gasper Zuzel
Wysege na gedneg celeg roly 20 pol. korcy. — Sena naroby okolo woz. 3 neb 4.
Na zamek na draby dawagy fl. 7.

Harkabuz.

- Ssoltys: Bartek Harkabuz } Fur winy fl. 20.
Woytek Harkabuz }
Na 2 laniech ssoltystwo drzj. Ma sedliaka sveho.
Zagradnj: Martyn Koczyla
Wysege okolo luken 50. — Sena okolo 10 woz.

Ralj sedl(iatskich):

1. (Rapasowa). 4. (Koualczykowa).
1. Rapas Gresz 1. Janek Kowalczyk
2. Petro Sstepaniak 5. (Kosstiarikowa).
2. (Spolnikowa). 1. Michal Spolnikow
1. Janek Spolnik 2. Philip Kossarek
3. (Sepakowa). 6. (Wludarowa).
1. Blazek Ssepak 1. Ambrusz Kosarek
2. Blazej Wludar 2. Blazej Wludar

Muoz na gednu rolu celu wysiat okolo luken 15. — Sena muoze mit okolo woz. 5.

Na zamek wartowych dawagi fl. 6.

Poschlia.

Ssoltys Walent Bukowinsky i tuto wes spravuge, kde se y postavyl, splatywsse swych sedlakow.

Mlyn ma niczemny, pylj nema pre nedostatek (wody).

Muože siat tam na tom gruntie polskych 40 korcy, a pastwy co jest tež okolo 40 korcy. — Sena nic nemjwa tam.

Rale:

1. (Chlebkowa).	5. (Polyanskeho).
1. Matthey Chlebek	1. Urban Poliansky
2. (Marssalkowa).	2. Woytek Hasur
1. Marssalek Woytek	6. (Simrakowa).
3. (Tissčenowa).	1. Jendrey Ssimracek
1. Bartek Tyssczan	2. Woytek Lataň
4. (Natiestowa).	7. (Poziczakowa).
1. Mikolaj Natiasta	1. Wawrek Pozyčak
2. Woytek Biernatko	2. Woytek Gedinsky
	8. (Ondreaskowa).
	1. Stas Ondreasek

Wysege na raly gedneg luken 20. — Sena uroby okolo woz. 3 neb 4.

Na branu na zamek dawagj fl. 8.

Bukowina.

Ssoltys: Walent Bukowinsky.

Sedjc na laniech sedlsky(ch). Ma sedliaka pusteho, keru sam uziwa.

Zagradnjky ma: Ssimek Odelga
Stas Poliak.

Wysiewa na tem ssoltystve polskych korcy No 20. — Sena na roby okolo wozuow 20.

Rali sedl(iatskych):

1. (Odelgowa).	2. (Pituorowa).
1. Lukas Odelga	1. Janek Pytuorek
2. Jaš Lukowec	2. pusta $\frac{1}{2}$

3. (Baruotowa).

1. Lukas Barut
2. Voytek Zemba

4. (Nuoskowa).

1. Peter Nuosska

Wysege na celej raly okolo luken 12. — Sena muoz narobyt okolo woz. 4.

Na wartu dawagj fl. 4.

NB. Czernec holu Bukowinsky puszcza, ponewadz owiec nema, Zubrickemu Moniakowj.

5. (Balkowa).

1. Balek Janek
2. pusta $\frac{1}{2}$

Pekelnyk.

Ssoltys Blazek Pekelnytsky ma ssoltystwo na 2. laniech sedlskych usazene.

Sedliaka mel, ale ho wyplatyl i prywlastnyl Furu vineho do. ssoltystwa rale. dal fl. 20.

Zagradnikow ma:

Adam Glod

Ssimek Stroka

Janek Woydila

Ssimek Goralka

Wysege na wssecko ssoltystwo luk. 50. — Sena okolo wozuow 20.

Rale sedlske:

1. Rokytsk(eho) $\frac{1}{2}$.

1. Jas Rokytsky
2. Swestkowa.
1. Janek Swestek
2. Wawrek Szczunewsky
3. Remek Swestkow zet
4. Stas Krolowic

3. Woytikowa.

1. Woytek Woytyk
2. Stas Rebka
3. Gregor Smutek
4. Blazek Kuhajda
5. Rusnak Francek

4. Lychosytowa.

1. Woyt Telency
2. Ssimek Lychosyt
5. Nowakowa.
1. Wawryniec Nowak
2. Phylip Hamsek
3. Mattek Knap
6. (Brigowa).

1. Adam Brjya
7. (Wnekowa).

1. Machal Wnek
2. Ssimek Osskwarek
3. Ssimek Zembal

8. (Srnowa).

1. Janek Srna
2. Woytek Drdek

9. (Lachowa).

1. Janek Lach

10. (Sslachtowa).

1. Woytek Sslachta
2. Sobek Motyka

11. (Tukowa).

1. Stanek Thuk
2. Janek Prossena
3. Blazek Zltek

No 11½

Zagradnicy:

U Woytyka: Ambrucz Mroz

U Lychosyta: Adam Kassensky

U Osskwarka: Ondrej Bydlewsky, Woytek Woydila.

Wysege geden sedliak na celej raly okolo luken 25. — Sena naroby okolo wozuow 3 neb 4.

Na wartu na branu fl. 11.

Stankowa alias Zawada.¹

Ssoltysj: Bartek Cholewa

Krysstoff Spolnyk

Thomek Mlynar

Petro Dluhosz.

Fúru dal winych fl. 20.

Mlyn magj na Jlessnem potoku dobry.

Sedia na 3 laniech sedliatskych.

Wysegi na wssetkem ssoltystwe okolo luken 40. — Sena urobia okolo wozuow 10.

Komornika zadneho nemagj.

Ralj sedl(iatskych) gest 6:

1. Pygerowa.

1. Jakub Pyger

2. Pawel Ogurek

2. (Cholenowa).

1. Klimek Cholewa

2. Ondrej Rusnak

3. (Marssalkowa).

1. Jurek Marssalek

2. Stach Poliak

3. Janek Mlynar

4. Martyn Tkacz

¹ Die 6, hoc est 24 iulii.

Materjaty II.

3. Mattej Mrdol	7. Janek Czakan
4. Michal Czakan	8. Matej Czakan
5. Jurek Czakan	9. Ondrey Mrdol
6. Balo Hawran	

Komornicy:

Jurek Czudra koval	Jano Poliak
Sszczeffan Cudra syn jeho	Jano Lizončyk
Katrusse Havrania wdowa	Mattej Poliak
Jakub Sliwka	

Wysegj geden sedliak z spolniky na celej rajl okolo 50. —
Sena naroby okolo wozuow 10.

Na zamek na draby dawagj fl. 6.

Od Stavneho luky bez pastwy fl. 12 dawagj.

Twrdossyn.

Rychtar poredny tohoto roku: Samuel Dianisska.

Magj mlyn o 2 kameniech, spolecny s panem fararem
mestskym.

Rajl gest osedlych 26:

1. Ondrysowska.	4. Greniowa,
1. Samuel Dianisska rychtar	1. Juro Grenio
2. Jano Jandura	2. Jano Grenio
3. Ondrjs Pecho	3. Mikulasz Grenio
4. Jano Pecho	5. Bulowa.
2. Zakowska.	1. Ondrej Bulla
1. Jano Sloser	2. Ssteffan Bulla
2. Pavol Ziak	3. Misso Bulla
3. Gesper Blizniak	4. Pawol Bulla
4. Jano Tychy	6. Kmetiowa.
3. Repicowska.	1. Jendrjs Kmeť
1. Jano Urbanec	2. Justina wdowa Kmeťka
2. Jano Kuczera	3. Juro Kmeť
3. Ondrjs Gregusz	4. Petro Hrčka
4. Krysztoff Gregusz	5. Misso Kowacz
5. Matthuš Gregusz	7. Jaworkowa.
6. Ondrjs Trgula	1. Ondreg Jaworek
	2. Juro Jaworek

8. Rohačowska.
1. Lenhart Klesken
  2. Pawol Rohacz
  3. Juro Rohacz
  4. Martyn Bulla
  5. Juro Zemen
  6. Ondriš Zemen
9. Kassczina.
1. Ondrey Duda
  2. Ondrey Swrček
  3. Kubo Kassczin
  4. Jano Fetek
10. Jurčowa.
1. Hanna wdowa Gyurcowa
  2. Mattej Jurczo
  3. Juro Jurczo
  4. Ondrey Greguorka
  5. Kubo Greguorka
  6. Juro Greguorka
11. Rokosowa.
1. Mattej Rokos
  2. Thomas Rokos
  3. Mattej mladssy Rokos
  4. Jano Pucowsky
12. Kupcowa.
1. Mattej Osskarda
  2. Pawel Kupcow
  3. Jano Rozumkow
  4. Misso Kupec
13. Hranicowa.
1. Mattej Rozumek
  2. Pawol Hranica
  3. Misso Kupček
  4. Matthusz Kupczek
14. Habjancowa.
1. Mattej Habjanec
2. Szczeny Martyn
3. Juro Klesken
  4. Hadwiga Chabjancowa wdowa
15. Krssakowa.
1. Ondrjs Krssiak
  2. Jano Krssiak
  3. Matthusz Dzurjk
16. (Kubaniowska).
1. Marusse Kubanka wdowa
  2. Gregor Beniow
  3. Matthusz Dzuryk
17. Bankowa.
1. Kubo Banko
  2. Juro Banko
  3. Kubo mladssy Banko
  4. Mattej Nosko
18. Janossowska.
1. Martyn Janossow
  2. Thomasz Janossow
  3. Ondrjs Janossow
  4. Gesper Rusnak
19. Dudowa.
1. Martyn Duda
  2. Matthusz Duda
  3. Philyp Fycko
  4. Janosz Kostelny
20. Pudikowa.
1. Juro Dzurjk
  2. Jano Pudyk
  3. Ondrey Pudyk
21. Dzurikowa.
1. Krysstoff Dzurjk
  2. Szczeny Dzurjk
  3. Ondrjs Dzurjk
22. Telepkowa.
1. Misso Telepka

2. Kubo Straka	5. Baniowska.
3. Gresz Gregor	1. Jano Bania
4. Bartek Kydoň	2. Kubo Bania
4. Buosskowa.	6. Buosskowa.
1. Ondrej Buožek	1. Tomek Buožek
2. Pavol Buožek	2. Kubo Buožek
3. Martyn Buožyk	

Wysege geden sedliak na celej ralj okolo luken 16. — Sena woz. 5.

Na zamek na draby dawagj fl. 5.

Hladowsky.

Ssoltys: Walent Zwolensky.

Sedj na 2 laniech sedlskych. Ma mlynek nuzny.

Wysege na swem ssoltystwe okolo luken 20 zbozia. —

A sena okolo wozow 2 neb 3.

Ralj gest tam 5:

1. Pankalowska.	4. (Slowakowa).
1. Jakub Czapla	1. Matthusz Noga
2. Mattek Sled	2. Lenhart Slowak
3. Jurek Zuffa	3. Pawel Bzdossak
4. Ssimek Komandyk	5. (Bzdochowa).
2. (Tyesslowa).	1. Blazek Bzdossak
1. Mikolay Sswec	2. Barthosz Bzdoch
2. Jozeff Tiessla	6. (Lewkowa).
3. (Sskrlowa).	
1. Kubo Sskrla	1. Martyn Lewek kreinar
2. Michal Noga	2. pustej pol role
3. Mattek Škrlow zeť	

Wysege geden z spolnyky na celej raly luken 10. — Sena naroby okolo wozow 2 neb 3.

Na zamek na branu drabom fl. 4.

Witanowa.

Ssoltysj: Kubo Witanowsky Kubo Stachnow } Fur vin. fl. 20.
Ssimek Witanowsky Stas Poliak }

Sedia na 2 laniech sedlskych. Mlyn dobry magj.

Folusse magj 2.

Wysegj tyto spolnicy vsselikeho zbozy na vssem ssoltystwe luken 40. — Sena narobyt mozu okolo wuozow 6 neb 7.

Inquilinos non habent.

Ralj tam gest 5:

1. Ondrej Trpka	1. Martyn Sswec
2. Bartek Kopacz	2. Benio Zemen
3. Jurek Rusnak	3. Adam Kuhajda
4. Mattek Zemen	4. Martyn Deak
2. Betinska.	5. Michal Ssustek
1. Katrusse wdowa Janowa	6. Ondrej Czulyk
2. Martyn Sswec	7. Mattek Kral
3. Jano Hrcka	8. Kubo Komenda
4. Ssimon Drozd	5. Drozdowa.
3. Petrowska	1. Staš Poliak
1. Pawol Martan	2. Mikolag Zywčak
2. Ssimun Martan	3. Jurek Karas
3. Ondrej Martan	4. Woytek Drozd
4. Gresz Poliak	5. Jano Woytkow
5. Jaš Kowacz	6. Ssimek Drozd
6. Miklusz Kowacz	7. Jakub Hrczar

Podludnjky:

Sobek Poliak kraw 1

Martyn Sliwka kraw 1

Pawol Opalka kraw 1

Wysege geden sedliak na celeg ralj okolo luken 30. — Sena narobj okolo wozuow 2 neb 3.

Liesek.

Ssoltys: Jakub Czierny Lieskowsky.

Sedi na 2 lanech sedlskych. Ma mlyn dobrý. Wysege okolo luken 80. — Sena uroby wozuow 20.

Ralj sedlskych 10:

1. Mattek Semera	1. Ondrjs Kovačyk
2. Mikulasz Kohut	2. Jurek Kowaczik
3. Mattek Kossut	3. Thomasz Kowalczyk
4. Mattek Chudyk	7. Petricowska.
5. Kubo Kossut	1. Mattek Petricza
	2. Jaš Petricza
2. Hawranowa.	3. Walek Poliak
1. Janosz Hawran	4. Mattey Hlad
	8. Kubicowa.
3. Odrobinowa.	1. Kubo Kowaczik
1. Jurek Odrobina	2. Thomek Zybyryda
2. Jurian Czerny	3. Juro Michalek
	9. Žybrydowa.
4. Janossecowa.	1. Ondrej Zybyryda
1. Juro Belczyk	2. Martyn Ssulek
2. Jano Janossec	3. Lawro Ssulek
3. Ssteffan Sszczelina	4. Ondro Ssulek
4. Pawol Zadora	10. Michalecowska.
	1. Ssimek Wyga
5. Czaplowska.	2. Mattek Saček
1. Juro Ssydlo	3. Pavel Duda
1. Stas Duska	4. Michal Baran
3. Ondrisz Czapla	5. Adam Chudyk
4. Kubo Korytar	6. Lukač Poliak
5. Jano Zemencyk	
6. Jano Odrobyna	

Komornicy:

Benek Kocur

Staš Nuze

Blazek Sswec

Podludnicy:

Misso Fustek

Jurek Lysy

Wysege sedliak na celey ralj wsseho zbozia okolo luken 30. —
Sena naroby okolo wozuow 5.

Zawidow.

Ssoltysy: Krysstoff Zawidowsky Kubo Zawidowsky
Janco Zawidowsky Pawel Zawidowsky
Jurczo Zawidowsky Gessper Zawidowsky
Ondrjs Zawidowsky

Sedia na 2 laniech sedlskich. Mlyn magi dobry. Fur fl. 20.

Vysegi na vssem ssoltystwe okolo luken 60. — Sena narobia
wssecy wozuow 30.

Ralj sedl. gest 7:

1. Passkowa.	5. Petrowa.
1. Janosz Passek	1. Mišo Raroch
2. Stecowa.	2. Adam Buober
1. Mattey Stec	3. Jurek Poliak
2. Mattey mladssj Stec	4. Mattek Sskamal
3. Jano Stec	5. Mikulasz Traska
4. Urban Poliak	6. Skrbowa.
5. Juro Rokoš	1. Jano Pacz
6. Babuše Gassonka	2. Katrusse Kobowa
3. Lebedowa.	3. Gresz Gelen
1. Voytek Lebeda	4. Juro Plak
2. Thomek Lebeda	5. Stas Woytassik
3. Mattek Lebeda	7. Kapkowa.
4. Martyn Stec	1. Mattko Kapko
5. Petro Petričko	2. Janjk Kapko
4. Barthossowa.	3. Janek Plewa
1. Matek Bartosz	4. Matteg Jankowecz
2. Jurek Bartosz	5. Woytek Poliak
3. Benek Bartosz	6. Ondrjs Kapkow

Komornycy:

Ssteffan Behan

Kuban Wagan

Wiseg se na celu ralj okolo luken 40. — Sena okolo wo-
zuow 10.

Na zamek na draby dawagj fl. 6.

Nyžna Wes.¹

Voythy: Ondrjs Nyzniansky

    Misso Nyzniansky.

Sedia na 2 laniech sedlskych. Magi mlyny 2, geden na potoku Hodoczynie, druhy na Studeney potoku. Tamze gest pyla Gey Oswycenostj.

Wysege se na vsseckom gruntie wojtowskem vsselijakeho zbozy okolo luken 150. — Sena uroby se okolo wozuow 20.

Komornjkow magj:

Adam Sleziak

Jurko Natačka

Jano Sleziak

Jurko Golian

Gesper Natačka

Dora Muckowa wdowa

Ralj sedlskych gest 15:

1. Herssekowa.

2. Mattey Thomo

1. Janosz Herssek

3. Petro Thomo

2. Benko Herssek

6. Kostolneho.

3. Mysso Herssek

1. Gregor Kostolny

4. Jurczo Herssek

2. Michal Kostolny

2. Nowakowa.

3. Papesz Gregor

1. Blassko Nowak

4. Ondrey Papež

2. Janko Nowak

5. Janosz Kayan

3. Martyn Nowak

6. Thomasz Duda

3. Kydoniowa.

7. Ondrey Kovacz

1. Matteg Kydon

7. Winckowych.

2. Jančo Kydon

1. Adam Dzurian

3. Jurko Kydon

2. Ssimo Bacza

4. Kochanowa.

3. Kubo Bacza

1. Jurczo Kochan

4. Gregor Bacza

2. Ondreg Kochan

8. Dawčowa.

3. Thomas Kochan

1. Pavol Studnia

4. Ssimko Kochan

2. Martyn Studnia

5. Tomowiech.

3. Martyn Dawčo

1. Michal Thomo

4. Tomasz Dawčo

¹ Die 7, hoc est 25 iulii.

5. Misso Dawčo

6. Mattej Dawčo

7. Ssimek Dawčo

9. Pawlowiech.

1. Gregor Pawlec

2. Mattej Pawlec

3. Janosz Pawlec

4. Janosz mladssy Pawlec

10. Mattkowiech.

1. Macko Mattkowiech

2. Janosz Mattkowiech

3. Lazar Mattkowiech

4. Michal Mattkowiech

5. Jurko Mattkowiech

11. Chludowa.

1. Michal Chlud

2. Gregor Chlud

3. Matthus Chlud

4. Blassko Chlud

5. Martyn Chlud

12. Bačowa.

1. Martyn Bacza

2. Blassko Bacza

3. Thomasz Bacza

13. Wlčkowa.

1. Thomasz Wlček

2. Ondrej Wlček

3. Gregor Wlček

4. Thomasz mladssj Wlček

5. Ssimko Wlček

6. Melicher Wlček

7. Jurko Wlček

14. Matthiassoviech.

1. Martyn Matthias

2. Janosz Matthias

3. Misso Matthiasz

4. Jurko Matthiaš

5. Martyn Matthiasz

6. Thomko Matthias

15. Baranowa.

1. Philyp Baran

2. Kubo Baran

3. Mikusz Baran

4. Gessper Baran

5. Adam Baran

6. Matthusz Baran

Komornjkow gest:

Jurko Hrnčar

Janosz Zieza

Ssimko Kubačka

Dora Hrnčarka

Petrek Sswec

Janosz Sswec

Mattys Hrneczar

Madlena Muckowa

Janosz Huorenský

Jurko Sused

Dora Pieckowa

Tri chalupy komornicke woda wzala.

Wysege se na celu ralj okolo luken 65. — Sena muoze se urobjť okolo wozow 6.

Krasnahuorka,

należy k rycharstwj nyznianskemu.

Ralj gest tam 7:

1. Adam	} Urbanowiech	6. Szczewek	} Mrawikowiech
2. Juris		7. Janek mladssj	
3. Kubo		5. Kmetiowiech.	
4. Ondro		1. Martyn	} Kmetiowiech
5. Mikusz		2. Mattio	
6. Adam mladssj		3. Kubo	
		4. Jurczo	
		5. Ondro	
		6. Lackowiech.	
1. Thomasz	} Ssteffanowiech	1. Matthey Kozička	
2. Janosz		2. Ondro Kozycka	
3. Adam		3. Mattek Lackowiech	
4. Michal		4. Jurek Lackowiech	
5. Jano mladssj		5. Mikusz Lackowiech	
		6. Szczewek Kozycka	
		7. Ondro mladssy Kozycka	
		7. Lawrowiech.	
		1. Janjk Lawro	
		2. Ferencz Lawro	
		3. Mattio Lawro	
		4. Ondro Lawro	
		5. Mattek Lawro	
		6. Ondro mladssj Lawro	
		7. Lawro Lawryk	
		8. Laclaw Lawro	

Komornicy:

Michal Lenhartyk

Ssimek Thomčou

Janco Krysskow

Wysej na gednu celu ralj okolo luken 60. — Sena urobia okolo wozow 5.

Biely Potok.

Ssoltyssj: Pawol Belopotocky   Gresz Belopotocky
Ondrej Belopotocky   Ssimek Belopotocky
Jurek Belopotocky — fl. 20.

Sedia na 3 laniech sedlskych. Mlyn magj swuoy.

Wysege se na ssoltystwju okolo luken 50. — Sena urobia okolo wozow 25.

Ralj sedl. gest 10:

1. Peterka Jurek	1. Kubyk Kuzma
2. Juro Wnuček	2. Misso Kuzma
3. pol rale pusta	3. Janosz Fedorek
3. Marssalkowa.	4. Ssimo Fedorek
1. Roman Marssalek	5. Matthus Poliak
2. Jurek Marssalek	7. Tokarowa.
3. Ssindlerowska.	1. Olexa Tokar
1. Pawol Poliak	2. Bartek Poliak
2. Missko Marssalkow	3. Rusnak Gregor
3. Pawol Medwed	8. Zydkowa.
4. Gagowa.	1. Missek Zytko
1. Jurek Gagow	2. Jurko Kubyk
2. Janosz Gagow	3. Mattko Kassperjk
3. Mattej Marssalkow	4. Jurek Nakladyk
4. Thomek Poliak	9. Fetkowa.
5. pusta $\frac{1}{4}$	1. Janosz Fetko
5. Luptowcowa.	2. Mattej Fetko
1. Jurko Luptowec	10. Blasskowa.
2. Pawol Luptowec	1. Gessper Blasskow
3. Juris Luptowec	2. Jano Debnar

Inquilini nulli.

Wysege se na gednu raly celu luken 20. — Sena naroby se okolo wozuow 15.

Na branu drabom na zamek fl. 7.

Zuberec.

Ssolytss: Michal Zubersky.

Sedy na 2 lanieeh sedlskych. Mlyna nema.

Inquil.: Wawrek Poliak.

Wysege na swem ssoltystwe okolo luken 12. — Sena uroby okolo wuozow 15.

Ralj magj 5:

1. Thomcyk Lenhart $\frac{1}{4}$	1. Woytek Mlynar	3. Stankowa.
2. pusta $\frac{3}{4}$	2. Stanko Debnarjk	
2. Opyda.	4. Debnarowska.	
1. Mattek Opyda	1. Debnar Jurko	
2. Blazek Opyda	2. Martyn Sokol	
3. Woytek Opyda	3. Mattek Nalepka	
	4. Mattek Warmuz	
	5. Pusta naskrz.	

Wysej na celu raly okolo luken 10. — Sena naroby okolo 7 wozow.

Na zamek na draby davagj fl. 3.

Habuowka.

Georgius scultetus et alter Jacobus.

Molam habet.

Držj rale sedlaczke na richtarstwu No 2., a tretiu sedlaczku.

Furu vineho dal fl. 20.

Wisyewa na ty try rale na trogiu pastwu circiter cub. 20. — Sena narobia wozow No 15.

Rale sedlaczke No 5:

1. Tomczowa.	nika Rumana Polaka, habet vaccam 1.
1. Gregor Kožjczka	3. Paszkowa.
2. Mattio Wenczek	1. Petro Paszek
3. Sstefan Kožjczka	2. Relicta Babusza Georgij Bie-lik
4. Stasz Polak-	3. Giuro Zwara
2. Jančova Lukačzka.	
1. Janczo Lukačz, ma podlud-	

4. Sstasikowa. 5. Gauelkoua.
1. Martin Staszik. ma podlud- 1. Gregor Gauelek
njka Martina Žjwčaka, hbt. 2. Mattieg Gauelek
vaccam 1. 3. Ondreg Gauelek
Na gednu raliu sedlaczku wisegie circiter cub. 7. — Sena
narobia wozow No 5.
Na draby zamecke dawagj fl. 4.

Brezowica.

- Simon scultetus et alter filius Jacobus, Georgij sculteti prioris.
Sedia na roliach No 3.
Komornika ma gedneho, Janka Hrbateho.
Mlyn ma. Od wozeny vina furowego dal 1624 fl. 40.
Na tie try rale wisegie obogiego siatj ozjmneho y jarniego
circiter cub. 150. — Sena narobia circiter wozow No 40.

Raly gest sedlackich No 10:

1. Chologiowa.	3. Michal Giuriczow
1. Jano Choloy	4. Giurek Giuriczow
2. Gaszper Brdarčik	5. Markowa.
3. Mateg Slaby	1. Kubo Marek
2. Polakowska.	2. Michal Prebisz
1. Tomek Polgiak	6. Mihalowa.
2. Ondrej Srczek	1. Kubo Benczur
3. Giuro Puklo, ma podludni- kov:	2. Ondreg Kubančik
Šimek Kosnowsky, Pawel Zaruba. Habent per vaccam No 1.	7. Giurjnowa.
3. Salatowska.	1. Giuro Walaszek
1. Martin Motika	8. Juančina.
2. Wawrek Polak	1. Bartek Kapusta } tenent
3. Jano Franek	2. Wogtek Vlk } $\frac{1}{2}$
4. Tomek Slywka	Altera medietas deserta.
4. Giuriczowa.	9. Brizlowa.
1. Ssteffan Giuriczow	1. Matek Kozub
2. Kubo Giuriczow	Ma podludnika Jacobum Bi-
	2. Wogtek Wogtaszek [nek.
	3. Ssimek Letocha
	4. Giurek Kurdiel

10. Hlohazowa.

1. Jano Fukas
2. Giurek Fukas
3. Pavel Wrlow

Podludnik gest No 1.

Na gednu raliu sedlaczku wisegie circiter cub. 40. — Sena narobia geden circiter currus No 8.

Na draby zameczke dawagj fl. 8.

Trstiena,

pohorela.

Woyt: Martyn Trstensky.

Sedj na 2 ralech sedlskych.

Mlyn, od ktereho platj za 2 bravy fl. 20.

Od pyly, ktorej nemagj, mesto platj fl. 5.

Komornikow bylo 6. Vssecy zhorelj aniz ktereho posawad ma.

Wisegie na vssecko woytstwo okolo luken 150. — Sena okolo wuozow 30.

Ralj gest 26 zhorelych:

1. Kmetiowa.	2. Michal Rybka na cast-
Tato role y prweg pusta y po	ce, ale se gesscze nestaw-
zhoreny gesscze nikto se nestawe na niey krom	we, než messka na fol-
	warku
1. Martyn Pariza, pocał drewo	3. Pawol Kuhayda drzj tez } ^{1/4}
wozjt a chce osadjt gey ^{1/4}	castku a tak (s)Micha-
2. Martyn take Trstensky vzal	lom Rybkom drzet bu-
gey ^{1/4}	du jednu ^{1/4}
3. Martyn Jagelka tez usyluje	4. Adam Martynecka drzj ^{1/4}
wzyt ^{1/4}	počal stawet humna.
Ostatnie ^{1/4} pusta gesscze.	5. Juro Kuliga drzj tež ^{1/4}
	gesscze se nestawia.
2. Jochanowa.	6. Jassek Gregusska drzj ca-
1. Gesper Jochan drzj castku 8	stku 8, tež jesscze se nestawia.
y poczał se stawet.	

3. Czabajowa.
1. Jano Kowacz drzj $\frac{1}{2}$
  2. Pan farar tez drzj
poldruhey czwrtj jiz se
počal wnowe stawet.
  3. Ondrisz Gressko drzj cast-
ku 8
domek mu ostal od ohnie.
4. Kohutowa.
1. Gessper Kohut drzy pol-
druhey czwrtj giz se
tento stawe.
  2. Michal Kohut drzj castku 8
gesscze se nestawe
  3. Gessper Klynko drzj 8
počal se stawet.
  4. Pawol Kohut drzj 8
gesscze se nestawe
  5. Lawro Kohut drzj 8
5. Knezikowa.
1. Ondrjs Knezik drzj $\frac{1}{4}$
buduje se.
  2. Jano Knezyk drzj 8
tez se buduje.
  3. Janek Kula drzj $\frac{1}{4}$
pocal se stawet.
  4. Jano Francek drzj 8
gesscze se nestawe.
  5. Mattek Francek $\frac{1}{4}$
6. Kapalowa.
1. Jan Galus drzj $\frac{1}{4}$
počal stawet
  2. Mattek Galus drzj $\frac{1}{4}$
y ten se stawia
  3. Mattek Krycka drzj $\frac{1}{4}$
počal se stawet
4. Ssteffan Kapala drzj $\frac{1}{4}$
nestawe se gesscze.
7. Mokossowa.
1. Mattej Mokos drzj tretinu
počal se stawet
  2. Juro Bredonjk drzj tretinu
pocal se stawet
  3. Jano Kloch a
Michal Kloch tretinu
pocal se y ten stawet.
8. Bencurowa.
1. Juro Kowacz drzj $\frac{1}{4}$
pocal se stawet
  2. Stanek Poliak drzj 8
ostal mu byl domek
  3. Pusta stogj $\frac{1}{4}$
  4. Martyn Kohut 8
počal se stawet
  5. Barnaš Mazur držj 8
gesscze se nestawia
  6. Adam Mokos 8
9. Walachowa.
1. Jakub Dyurdjn drzj 8
počal se stawet
  2. Juro Dyurdjk castku 16
poczal se stawet
  3. Zoffia Stanowa wdowa 16
nic gesscze nestawia
  4. Jano Walassek drzj 8
nestawia
  5. Ssteffan Ssramek spolu
z Janem bratrem $\frac{1}{4}$
počalj se stawet
  6. Kubo Valassek $\frac{1}{4}$
nestawe se.

10. Vicenowa.
1. Jano Vicen drżj $\frac{1}{4}$
nestawe se gesscze
  2. Mattek Vicen drżj $\frac{1}{4}$
nic jesscze nestawel
  3. Thomek Sleziak drżj 8
počal stawet
  4. Janek Wawrek drżj 8
počal stawet
  5. Ondrej Bernat z Adamom
bratom drżj $\frac{1}{4}$
počaly se stawet
11. Klochowa.
1. Ondrey Czech drżj $\frac{1}{4}$
pocal se stawet
  2. Lawro Pozdrawytel 8
nestawe se
  3. Adam Kloch $\frac{1}{4}$
poczal se stawet
  4. Martyn Kloch $\frac{1}{4}$
počal se tez stawet
  5. Woytek Dučala 8
nic nestawe
12. Stareho Vojta (Walasskowa).
1. Matthusz Walaszek tretiu čast
počal se stawet
  2. Michal Valassek tretinu
nestawe nic
  3. Janko Beliniow tretinu
nestawia nic
13. Stankowa.
1. Mattek Kuczerka $\frac{1}{4}$
počal se stawet
  2. Jano Tysse $\frac{1}{4}$
nestawe se
3. Andrjs Stanko $\frac{1}{4}$
nestawe se
4. Jano Kubassjk 8
nestawe se
5. pusta 8 čast
14. Bartkowa.
1. Jan Bartek drżj $\frac{3}{4}$
  2. Jan Kotrčka $\frac{3}{4}$
stavegj se oba
  3. pusta $\frac{3}{4}$
15. Haffernikowa.
1. Jan Kotrčka $\frac{1}{4}$
počal se stawet
  2. Mattej Kytej $\frac{1}{4}$
počal sa stawet
  3. Jano Mocos $\frac{1}{2}$
počal se stawet
16. Brylowa.
1. Juro Ranostay 9
počal se stawet
  2. Michal Kralyk 9
počal se stawet
  3. Pawel Sadlo 9
počal se stawet
  4. Juro Prepelica 9
pocal se stawet
  5. Martyn Bryl 9
nestawe
  6. Szczeny Bryl 9
nestawe se
  7. Mysso Szczevonko 6
stave se
  8. Kubo Dodek 6
stawe se

17. Gresskowa.

1. Pawol Kohut	$\frac{2}{4}$	}	$\frac{1}{2}$
poczal se stawet			
2. Bartek Kowal	$\frac{2}{4}$		
pocal se stawet			
3. Janosz Messatko	$\frac{1}{4}$		
pocal se stawet			
4. Ondrjs Kucelka	$\frac{1}{4}$		
nestawe se			

18. Mrawikowa.

1. Jakub Kucza	$\frac{1}{4}$		
nestawe se			
2. Szczeffan Cbel	$\frac{1}{4}$		
nestawe se			
3. Lawro Mrawy	8		
nestawe se			
4. Jurek Mrawy	8		
nestawe se			
5. Ondrjs Mrawy	16		
nestawe			
6. Szczeffan Mrawy	16		
nestawe se			
7. Kubo Mrawy	8		
nestawe se			

19. Cbelowska.

1. Jano Cbel	$\frac{1}{4}$		
pocal stawet			
2. Ssimek Cbel	$\frac{1}{4}$		
pocal stawet			
3. Janosz mladssj Cbel pol-			
druhej	$\frac{1}{4}$		
poçal stawet			
4. Mikulasz Mechacyk	8		
nestawe gesscze			

20. Gessperkowa.

1. Jurek Gressko	$\frac{1}{4}$		
nestawia			
2. Adam Gressko	$\frac{1}{4}$		
nestawia			
3. Szczesna Pekelnitska	$\frac{1}{2}$		
nestawe			

21. Gorkowa.

1. Jano Gorek a Mattek pol-			
druhej	$\frac{1}{4}$		
nestawegj se gesscze			
2. Juro Gorek	8		
stawegy se			
3. Szczeffan Czisar	$\frac{1}{4}$		
stawe se			
4. Martyn Gajdosz	$\frac{1}{4}$		
stawe se			

22. Gabrielowa.

1. Mattek Gabriel	$\frac{3}{4}$		
nestawe			
2. pusta tretina naskrz			
3. Mattek Slamka z Woyt-			
kem Poliakem drzj	$\frac{3}{4}$		
nestawegj			

23. Trindrowa.

1. Hieremias Jastersky	$\frac{1}{4}$		
stawe se			
2. Kubo Michalczik	$\frac{1}{4}$		
stawe se			
3. Michal Trinzyk	$\frac{1}{4}$		
stawe se			
4. Thomaš Trindra	$\frac{1}{4}$		
nestawe se			

24. Lazarowa.
1. Juro Lehartyk	} stawegi	$\frac{1}{2}$	4. Juro Kuran	8
2. Juro Cedilko			5. Jano Tluk	8
3. Ondrey Kurilo			nestawe se	
4. Kubo Ssoltyssjk $\frac{1}{4}$
nestawe
5. Gesser Ssoltyssyk $\frac{1}{4}$
počal stawet
25. Klasoniowa.
1. Gesser Parize	$\frac{1}{4}$	1. Michal Skabora	$\frac{1}{4}$
stawe se		stawe se	
2. Michal Hwastonjk	$\frac{1}{4}$	2. Ondrjs Skabora	$\frac{1}{4}$
stawa se		nestawe	
3. Michal mladssj tez	$\frac{1}{4}$	3. Jano Bernat	} $\frac{1}{2}$
stawe se		4. Ondrjs Bernat	
		5. Michal Bernat	
- stawe se
- stawe se.

Wysege se na celu raly okolo luken 70. — Sena se uroby okolo wozuow No 10.

Podbiele.

Soltyssy spolnicy gsu: Petro Podbelansky
Adam Podbelansky
Juro Hudec Podbelansky

ktery naskrz vssecy vyhorelj.

Magy mlyn swuy dostatecny. Na pol furu gsu, než pominyly rok vineho furu dalj fl. 20.

Komorn(ikow) nemagj.

Wysegj na vssecky tri pastwy okolo luken 60. — Sena urobia okolo woz. 10.

Raly gest 9:

1. Czizowa.	2. Lukaczikowa.
1. Adam Cyzyk	1. Juro Kozlec
2. Janosz Konač	2. Macko Lukaczyk
3. Michal Cyzyk	3. Pawol Kostyk
4. Steffan Janowieh	4. Michal Kostyk
5. Adam Janowieh	3. Buobrowa.
6. Michal Kostyk mladssj	1. Ondrey Buobrik

2. Krisstoff Chowanik	7. Kmetiowiech.
3. Adam Chowanec	1. Ondrey Kmet
4. Ssteffan Kmetyk	2. Janosz Pynkal
4. Beniussovská.	3. Juro Wajczik
1. Pavol Lacowiech	4. Misso Zwolencyk
2. Ssčeffan Lacowiech	5. Martyn Poliak
3. Gessper Beniusz	8. Janowiech.
5. Mužikowa.	1. Kubo Janow
1. Ondrey Mužjk	2. Petro Kubow
2. Jurko Duda	3. Hanna Kepenka wdowa
3. Babusse Kayanka	4. Jurczo Mysskow
6. Stanclowiech.	9. Fačkowiech, wihorela.
1. Petro Janikow	1. Janosz Fačko
2. Sszczewko Peterka	2. Hanna Adamowa wdowa
3. Ssimo Kundrak	3. Jurko Krčmow
4. Sszczeffan Kepeniow zeť	4. Dawčo Krčmow

Komornicy:

Pavol Fenčyk

Adam Janowych

Petro Basraľyk

Szczeffan Kucharjk

Magi lazy a zahrady.

Wysege se na celu ralj sedlsku okolo luken 28. — Sena se uroby wuoz. 5.

Na branu drabskych dawagj fl. 8.

Krywa.

Ssoltysi: Juro Ollo Misskowyth

Jano Baran

Juro Klinček

Sedia na 2 laniech sedlskych. Furu sam priwiezol.

Magy mlyn y pylu.

Komornika ma: Mikusz Lyptak.

Wysegj na wssem ssoltystwe okolo luken 60. — Sena se naroby okolo wozuw 12.

Ralj sedl. gest 6:

1. Petrenkowa.	4. Ssulkowa.
1. Juro Ssurek	1. Mysso Ssulek
2. Pawol Ssurek	2. Martyn Ssulek
3. Petro Ssurek	3. Mikusz Mlynar
4. Petro Kalemén	4. Juro Mlynar
2. Nasenkowa.	5. Mychal Mlynar
1. Ondrey Nasenko	5. Bredowa.
2. Ondrey Poliak	1. Mattej Breda
3. Kubo Tresslo	2. Mysso Klinček
4. Adam Perez	3. Martyn Breda
5. Misso Fycko	6. Stassowa.
3. Habowskych.	1. Janyk Lapka
1. Petro Habowsky	2. Philyp Janczo
2. Ondrey Breda	3. Wawrek Dragosz
3. Mysso Lytky	4. Krysstoff Staš
4. Juro Zmesskal	5. Kubo Stassow
5. Adam Pulant	6. Ondro Stassow

Komornicy:

Woytko Kowacz
Kramar Stanislaw
Janjk Rybar

Wysege se na gednu celu ralj okolo luken 32. — Sena naroby se okolo woz. 2 neb 3.

Dluhaluka.

Rychtary: Stanko Bachar Mikulasz Mattys
Jurczo Dluholutsky Michal Dluholutsky
Sedia na 2 laniech sedlskych. Magj mlyny 2. Fur fl. 40.
Komornjka magj: Michal Kolossta.

Wysegj na vsseckom rychtarstwe wšecy wsseliakeho zbozy okolo luken 65. — Sena mohu narobyt okolo wozuow 4.

Ralj magj No (11):

1. Kaleménowiech.	3. Misso Kelemen Mynio
1. Michael Plesso Kalemén	4. Kubo Kelemen
2. Juro Kelemen Ryl	5. Jurczo Kalemén

6. Matej Kalemén
7. Juro Žila
8. Thomasz Pupyk
2. Merkowiech.
1. Pawol Merkowycz
2. Ondrey Chriast
3. Jančo Krepkow
4. Jurko Bendjk
5. Michal Hitetlen
3. Pechnowiech.
1. Mattej Pechnowycz
2. Janko Kurczyn
3. Jurko Zysska
4. Jurko Pechnowycz
5. Petro Tarnyk
6. Ondrey Kapko
7. Ondrey Czabay
8. Michal Gesspera syn
9. Juro Kubyczyn syn
10. Michal Nuzyk
11. Juro Nuzyk
4. Zylinskych.
1. Mattej Zilinsky Hazey
2. Pawol Zilinsky
3. Ondrey Zilinsky
4. Thomasz Duchoň
5. Walachowiech.
1. Ondrey Walachowycz
2. Hanna Walachowicowa
3. Ondrey Kutka [wdowa
4. Juro Baczyk
5. Kubo Fur
5. Mattej Kalinka
6. Paulassowiech.
1. Mikusz Kuczera
2. Petro Kuczera
3. Juro Kuczera
4. Stanko Bodor
5. Michal Bodorjk
6. Steffan Karasow
7. Jančo Paulasz
8. Adam Paulasz
7. Hutyrowiech.
1. Petro Sosniak
2. Pawol Sosniakow syn
3. Michal Papay
4. Juro Duchoň
5. Ondrey Baczičyn zet
8. Ondrejcekowiech.
1. Ondrey Kuczeryk
2. Thomasz Ondreycek
3. Janosz Ondreyček
4. Kubo Ondreycek
5. Ondrey Mračňiak
6. Martyn Mračňiak
7. Stanko Martynko
8. Tobias Martynko
9. Zisskowa.
1. Mattej Zysska
2. Janczo Zisska
3. Misso Gorasyk
4. Ssimo Sskopyk
5. Melicher Krayczy
6. Janko Kowacz
10. Drukowiech.
1. Matej Boruň
2. Mikusz Pyszczek
3. Thomko Ssewcow syn
4. Gregusz Gednaky
5. Mikusz Jagyudik
6. Michal Jagyudyk
7. Kuban Ssewcow
8. Ondrey Ssewcow

11. Rybarska.

1. Janco Krywa Noha
2. Ondrej Krywa Noha
3. Martyn Szczewkow

Komornicy:

Petro Poliak podludny   Thomko Sswec
Pawol Priewoznjk   Jano Debnar

Ostatny na rale sedly.

Wysege se na gednu celu ralj wsseckeho zbozy okolo lu-
ken 28. — Sena se naroby okolo woz. 3.

Dubowa Sedliacka.

Prinalezegicy k spraw. rychtarow dluholutyskich.

Ralj sedl. gest 6:

1. Boltowiech.	4. Misskowiech.
1. Dawyd Hrycz	1. Misso Ollo
2. Stano Bolto	2. Martyn Ollo
3. Szczesny Bolto	3. Misso Dzur
4. Thomas Malina	4. Dawco Dzur
5. Jurko Malina	5. Ondrej Vaycunycz
	6. Jano Ogulec
2. Blasskowiech.	5. Kozowiech.
1. Mattey Blasskowycz	1. Misso Koza
2. Janczo Blasskowycz	2. Stano Koza
3. Ondrej Blasskowycz	3. Mysso Mudron
4. Juran Slepý	4. Janos Megele
5. Dora Kowacka	5. Dawyd Hrkut
3. Murincykowa.	6. Mikusz Hrkut
1. Mikulasz Murinčyk	6. Rybarska.
2. Adam Murinčyk	1. Kryzo Bredowych
3. Pawol Murinčyk	2. Dawyd Mikusz
4. Ondrej Vicancyk	3. Ondrej Pietka

Komornicy:

Sedli na castky rale tech, genz zemrelj.

Sege se na celey raly okolo luken 30. — Sena naroby okolo
wozuow No 8.

NB. Gestrebj gest geden laz, na kterem bydlel samotny nejakj Dančyk z Dluhey Luky, ten zemrel a synowe ussly prec. Ten laz, ponewadz pusty od mnoha let zustawa, na kterem muoz se siat okolo luken 15, a k temu sena niekolyk wuozow muoze se narobyť, vlastnie odmř a odbeženina spadawa na Gey Oswicenost pany..... arenduje se in aureos 3, aby od nieho každy rok dawalj tech aureos 3.

Chlebnice.¹

Ssoltysj: Ondrey Marek	Mikulasz Muka
Ondrey Onczo	Mikusz Martinow Kaiffaš
Ondro starssj Chlebnitsky	Juro Cepyk
Misso Dula	Ssimko Opareny
Kryzo Ihnatko	Matley Pinka

Sedia na 2 laniech sedlskych. Mlyn mají. Komornika zadneho.

Vysegj na vssem ssoltystwe okolo luken 100. — Sena urobia vssecy okolo wozuow 20.

Ralj sedliatskych gest 8:

1. Ssteffan Luptowec	3. Adam Dubec
2. Mikusz Krutka	4. Lawro Huska
3. Michal Krutek	5. Bartko Poliak
4. Stanczo Luptowec	6. Janosz Kobylec
5. Juro Luptowec	7. Thomko Kobylec
	8. Ondro Kobylec
2. Mantykowa.	9. Missko Kobylec
1. Walko Poliak	4. Gessowa.
2. Gregusz Mantyčyk	1. Juro Gessper
3. Missko Pokay	2. Janoš Gessper
4. Stas Poliak	3. Juro mladssj Gešo
5. Roman Mantyka	5. Cepykowiech.
6. Janosz Mantyka	1. Gregor Malina
	2. Jurko Remen
3. Huskowa.	3. Martyn Feračyk
1. Benio Huska	4. Pawol Ssinal
2. Matthuš Huska	5. Gesper Ssinal

¹ Die 8, hoc est 26 iulii.

6. Hwezdulowa.	8. Jakubowieh.
1. Matthey Hwezdul	1. Kubo Cap
2. Mikusz Buzak	2. Petro Cap
3. Petro Kobylec	3. Janko Cap
7. Petraňowa.	4. Lukacz Fuckow
1. Jurko Petran	5. Lawro Klewy
2. Ondrey Petran	6. Janczo Cepusko
3. Janosz Petris	7. Matthey Hrubko
4. Petro Remen	8. Ssteffan Klewych
5. Janko Nemec	

Komornjey:

Michal Dedassko   Witko Kowacz

Podludnicy:

Blasko Poliak kraw 1	Janko Pinka kraw 2
Jurcenko Adam kraw 2	Regina Polka kraw 1
Katra Gessper kraw 2	Missko Pastyr tel 2 kr. 2.
- Wysegj na celu ralj vssecy spolnicy vsseho zbozia okolo luken 35. — Sena muoz se narobyt okolo woz. 10.
Na zamek na draby dawagj fl. 7.

Maletina.

Ssoltys gest y bywa poredny, niny gest Mikulasz Kobylica. Mlynček společny magi s pana Kubinskeho poddanymy, ničemny dost, na maľem potuočku zwadlivem. Než aby se z užitku Jej Oswicenosť newypusszczela chticym ho rozmetat nedaly gsme, než aby prece ho drzelj a fl. 1 toľiko Gey Oswicenosťi od neho aby platily.

Ralj gest 5:

1. Mikulasz Kobylica rychtar	6. Juro Stanyk
2. Kubo Mkyta	7. Ssimko Draby
3. Ferenc Freno	2. Muzilowa.
4. Balko Freno	1. Janko Gewura
5. Lacko Sykora	2. Janko Vretienice
	3. Martyn Zcemelycz

4. Macko Golian	4. Hunkowiech.
5. Ondro Sszenak	1. Ondrey Hunka
3. Ssteffanowiech.	2. Petro Basral
1. Kubo Gressko	3. Ssimko Hunka
2. Adam Gressko Pawlow syn	4. Jano Hunka
3. Ondro Gregorow syn	5. Woywodowiech.
4. Kubo Gregorow syn	1. Salwo Woywodowiech
5. Mysso Gregorow syn	2. Ondrey Ryssan
6. Pawol Gregorow syn	3. Benis Lansstiak
	4. Adam Mykyta
	5. Mikusz Steffanjik

Komornicy:

Pawol Hubcyk	Michalyk Dudek
Janko Hubczik	Michalyk Janko
Philyp Wytko	Ondrey Smrk
Ondrej Zagec	Ondrey Brassen
Jan Czerny	Item Salwo Rohul

Podludny: Macko Smř.

Wysege se na gednu raly celu okolo luken 35. — Sena naroby se okolo wozuow 2 neb 3 krem lazow owcych.

Na zamek na draby dawagj fl. 4.

Pokrywacz.

Ssoltys: Thomasz Dzurkovyč alias Pokrjwatsky.

Sedj na 2 laniech sedlskich, mlyna any pyly nemagicy.

Komornika ma: Martina Bebedka. Fur fl. 20.

Wysege ssoltys na wssecko soltystwo okolo luken 70. — A sena uroby okolo 40 wuoz.

Ralj sedliatskich gest 6:

1. Skawskeho.	4. Balkowa.
1. Janosz Skawsky	1. Balko Kutel
2. Klukowa.	5. Pusta cela.
1. Juro Kluka	6. Woytikowa.
3. Wranowa.	1. Misso Woytyk
1. Lawro Wrana	2. Ssimo Woytyk
2. Mattey Wrana	

Komornicy:

Daniel Balko

Wysege se na celu ralj okolo luken 36. — Sena uroby se okolo wuoz. 12.

Na zamek na branu dawa se fl. 5.

Pucow.

Ssolytssj: Ondrey Pucowsky	Ondrey Sswehlyk
Jurko Pucowsky	Mikusz Sswehlyk
Adam Sswehlyk	Missko Michalowiech

Sedia na 2 laniech sedlskych. Fur fl. 20.

Mlyn magy dobry.

Komornika zadneho.

Wysegj na vssetkem ssolytstwe okolo luken 150. — Sena narobia okolo wuoz. 15.

Ralj sedlskych gest 9:

1. Bodorowska.

1. Daniel Bodorjk
2. Jančo Bodorjk
3. Jurko Halesska
4. Janjk Halesska

2. Jackowiech.

1. Janyk Jacko
2. Jurek Jacko

3. Mandrkowiech.

1. Misso Okalyk
2. Zega Kuba
3. Ondrey Furjk
4. pusta ostatny

4. Zyzmanow.

1. Adam Zizman
2. Mikusz Zizman
3. Ján Zizman
4. Mutka Misso
5. Janosz Pryk

5. Danaykowiech.

1. Ondrey Duranczjk
2. Jurczo Ustian

6. Kywniowa.

1. Ssimko Kywen
2. Brna Janosz
3. Jurczo Kywen
4. Mysso Kywen
5. Janko Kywen

7. Sedliakowa.

1. Ondrej Sedliak
2. Ondrej Plech
3. Juro Furnik

8. Passkowiech.

1. Mikusz Passko
2. Jurko Passko
3. Kubo Chmelerjk
4. Michal Zetko

9. Kluckowiech.
1. Adam Klučka
2. Petro Smolen
3. Janyk Henčyk
4. Jurjk Henčyk

5. Adam Kywen
6. Macko Sswec
10. Pusta vssecka,
ale dan se dawa od nych.
11. Pusta vŕsecka,
ale dan se dawa.

Komornicy:

Michal Zetko	Martyn Kostolny
Koleso Jurko	Mysso Sopussyk
Macko Sswec	Philyp Poliak
Kubo Zega	Sečkowska pusta
Janko Teplyk	Socha Jurczo

Wysege okolo luken 70 na gedneg celey raly. — A sena muoz se narobyť okolo wozuow...

Na zamek na draby dawagj fl. 8.

Prybysz.

Soltysy: Mysso Wayda Prybysky	Stano Wdowyn
Krysstoff Prybysky	Mikusz Prybysky
Lacko Prybysky	

Sedia na 2 laniech sedlskych. Mlyn magj niczemny,

Komornicy: Mikusz Wawrekow.

Wysegj na vsecko soltystwy okolo luken 100. — Sena mozu narobyť okolo wozuow 20.

Ralj sedlskych gest:

1. Protivkowiech.	2. Drgowa.
1. Krysstoff Protivka	1. Janosz Drga
2. Juro Protivyka	2. Janosz Mancuryk
3. Thomasz Skokan	3. Adam Atko
4. Ondro Protivyka	4. Juro Ossko
5. Melicher Protivyka	4. Sowkowa.
2. Kowačowiech.	1. Juro Cupancyk
1. Janosz Kowacz	2. Juro Poliakow
2. Petro Diedko	3. Hanna Ssara wdowa
3. Anthos Poliak	4. Ondro Broncko
	5. Ondro Facko

5. Okalikowiech.	6. Kozmidrowiech.
1. Mikulasz Okalyk	1. Gregor Poliacyk
2. Juro Okalyk	2. Jurczo Poliaczyk
3. Juro Romčyk	3. Misso Poliacyk
4. Stano Smet	4. Ondrey Perasz

Komornicy:

Martinko Martyn Hradkow
Ondro Hlavacyk
Janosz Kovacz

Ostatny 2 rale castky prijalj.

Wysege se na celu raly okolo 40 luken. — Sena se uroby okolo wozuow 10.

Na zamek na branu dawagj fl. 5.

Kys Lehotta.

Dvorssty, který w horniem widieku wysse zamku mestečkam a sedlským dedinam od zamku rozkazy donassegj a gych sprawugj, gsu tyto na 2 domiech:

1. Stano Dworsky	5. Misso Sussyk
2. Misso Dworsky	6. Ondro Sussyk
3. Janco Dworsky	7. Pawol Susyk
4. Martyn Suš	

Rybari:

Jano Hrczak Rybar   Adam Srlawy Rybar

Komornicy, mezy kterjmy gest:

1. Ondrej Suš rychtar	11. Stano Kulassny
2. Janko Kuhayda	12. Pawol Kulassny
3. Juro Kuhayda	13. Zowa Jaškwiech
4. Ondro Galdunjk	14. Macko Brecka
5. Jano Galdunjk	15. Janosz Borfeljk
6. Janosz Kapuncyk	16. Juro Prochleb
7. Janosz Drobny	17. Martyn Bogdal
8. Thoman Thomkow	18. Ondrjs Bochdaljk
9. Lubo Trpka	19. Michal Pekar
10. Ferenc Raytar	20. Michalko Hlasny

Mezybrodia ¹⁾.

Soltysy: Petro Mezybrodsky
Pawol Mezybrodsky
Michal Pyrozyk

Sedia na 2 laniech sedliatskych. Mlyn magj, od ktereho vlastneho brawa sweho krmneho dawagj.

Wysege se na vssecko rychtarstwi okolo luken 65. — Sena mouze se urobyt okolo woz. 10.

Ralj sedliatskych gest:

1. Klebnowych.	4. Hrickowa.
1. Juro Klebnyk	1. Pawol Hricko
2. Janosz Sobcyk	2. Mikusz Hricko
2. Bohacowa.	3. Benio Kutnyk
1. Jano Bohacyk	4. Ondrey Czajka
2. Michal Bohacyk	5. Gregor Poliak
3. Kubackowa.	6. Mattej Knezyk
1. Ondrey Rzyzyk	5. Tatarowa.
2. Misso Kubačka	1. Jusko Klucka
3. Kubo Kubačka	2. Misso Kohut
4. Janosz Kubačka	3. Jano Tatarjk
	6.

Tuto rali z Knezey hore wziti, od ktery wedle dokonani z Geho Oswicenosti nekdy slawnej pamety panem groffem palatinusem, dawagj toliko platy a berany 4 kazdeho roku.

Komornicy:

1. Michal Kutny	2. Mikusz Razga

NB. Juro Cupancyk ma niektery lazek w Rastokach, ktery sam osedly gsuce w Prybyssj tu do Prybysse darmo uziwa, kdyz gest w chotary tychto Mezybrodianow. In aur. 1. — Wysege se na tem lasku korcy 5, a sena uroby se 2 vozy.

Sedliak pak geden na cele ralj wysege okolo luken 25 a sena uroby okolo wozuow 3.

Na branu drabom nic nedawagj.

---

¹⁾ Die 9, hoc est 27 iulii.

Kniazia.

Ssoltysy: Matthey Kazar Kniasy

Misso Kniasy

Juro Ziak

Sedia na gednom lanie sedlskem. Item na ralj k Dulowskey tak reczenej, ktera gest gym dana od niekdy slawnej pametj pana groffa a palatinusa za luky, ktere mely za Malynuow a Kopaniow w Hlbokem. — Item tuže ralj k Dulowsku y proto tenže pan groff gym conferowal, že neyaky laz reczeny Czertež, který dal panu Guszytowj nebosstikowy za laz reczeny Wasilow, který se prywlasstil y z lukamj k magiery Ratiborskemu.

Magj mlyn, od ktereho niekdy dawalj po fl. 5, ale guž od petj neb wyše lieth sweho wtastniho ukrmivsse na zamek dawagj. Item na krawu Iliessnu tyže ssoltysj dawagj o Swatem Gyrj fl. 1.

Wysegj na tem ssoltystwe y z tu ralj Gdulowsku wsseho zbozy okolo luken 75. — Sena uroby se okolo woz. 12.

Ralj sedliatskych gest 6:

1. Skawskeho.	4. Laurinczik.
1. Ondrjs Skawsky	1. Martyn Lawrinczik
2. Prdalowa.	2. Mikusz Lawrenczyk
1. Janosz Prdala	3. Juro Juraszyk
3. Ruskowska.	5. Machačowa.
1. Thomasz Rusko	1. Janosz Machacz
2. Michal Prdala	6. Zawadska.
3. Martyn Prdala	1. Pawol Zawadsky
4. Stanko Lazorjk	2. Mattej Rychtarjk

Komornjcy:

Mikusz Furka

Ssteffan Swrcek

Remiasz Liedic

Juro Lazarjk

Podludnicy:

Lysska Mikusz kr. 2, jal. 1.

Ondrey Chudak kr. 2.

Hanna Brečkow 1 krawu.

Wysege se na gednu celu raly luken 22. — Sena urobj se okolo wozuow 8.

Na branu na draby nic nedawagj pro listou odnassenj a kossarow hrazenj.

NB. Lazy, o ktere se hadagj, gsu Malinsky Machacow, item laz Iwasstekow Jurow, co mu bez penez wzelj. Item Skawskyho w laze. Item Lawrencyk Martyn z bratom ma laz na Maliney. Item laz Zawadskeho nad lany i nad Opalenom, kterežto lazy do dielu nechtegj pustjt mezy dedinu, aniž co od njch platia. Nez susedj z richtarom offerugj se od nych kazdy rok dawat baranow 8, aneb na tyže lazj jedneho sedliaka mymo osadylch osadyt.

Item Mikusz Knesky kupyl od Pywowarcyho stareho laz w kneskem chotarj gsucy. To pak sedliatsky chce osadjt Juro Juraszyk, kteremu najwic odesslo w jeho laze.

Bzyna Walaska.

Poredneho toliko bozenika miwagj, sami prysluchagicy pod rychtarstwy kneske.

Ralj gest tam:

1. Komanowiech.	4. Dzurkowiech.
1. Ondrey Hladjk	1. Gessper Dzurkowyth
2. Stano Czepelka	5. Pačowa.
2. Nyžni Koman.	1. Ondrey Pacz
1. Lacko Koman	2. Stano Hadrjk
2. Thomasz Bucek	3. Thomas Hadrjk
3. Ondrey Bucek	4. Juro Sopyk
4. Ondrey Bubenjk	6. Galowiech.
3. Strbaniowa.	1. Janosz Maček
1. Misso Hladyk	2. Ssteffan Gessperjk
2. Pawol Czepelka	3. Pawol Galyk
3. Janosz Strban	7. Mechowiech.
	1. Petro Mechowiech
	8.

Tato osma rale vzeta gest z knezey, od kterej wedle dokonanj z Geho Oswicen. slawneg pameti panem groffem palatinusem toljko platy dawagj a baranow 4 kazdy rok.

Komornicy:

Janosz Mičenjk	Janosz Vajezyk
Buček Juro	Michal Pywowarcy
Misso Paczow	Babusse Mankuska
Ilias Ondrey	Misso Kanwyčerjk

Wysege se na celu raly luk 56. — Sena se naroby okolo wuoz. 8. Od 2 rybnikow, ktere se pustily na trawu od Gych Oswicen. tymto sedliakom platia kazdy rok po aur. 4.

Na branu drabom nic nedawagj spricziny poselstwa a hrazeny kossarow pre dobytky panske po holiach.

Bzyna Sedliatska.

Poredneho bozenyka mywa, a prynalezy pod sprawu rychtare kniaskeho.

Ralj gest 4:

1. Dzurkowiech.	3. Chochlowa.
1. Martyn Dzurkowiech	1. Janosz Chochla
2. Beniowiech.	2. Juro Chochla
1. Ondrey Dusse	4. Papezowa.
2. Melicher Dusse	1. Mikusz Papez
3. Juro Dussjk	2. Misso Papez
4. Ondrey Tieniak	3. Mikusz Brinza
5. Ondrey Iliasz	4. Mattey Kanwyčer
6. Michal Pywowarcy	

Wysege se na celu ralj okolo luken 45. — Sena uroby se okolo woz. 4 neb 5.

Gelssewa.

Komornicy:

Balaz Sulyk	Michal Brna
Jano Cziernjk	Kubo Sulyk
Mattey Peczyta	Juro Bucla
Stanko Mucha	Ondrey Skawsky

Zaskalyczia.

Rychtarj: Michael Zaskalycky, Janos Zaskalytsky.

Sedjcy na gednem lanie sedlskem. Mlyn niczemny, od ktereho platj fl. 5 neb swe vlastne krmne brawy.

Wysege na wssem rychtarstwy luken 25. — Sena muoz myt okolo wuoz. 8.

Ralj gest 5:

1. Kunowska.

Tuto ralj Geho Oswycenost pan groff nebosstyk inscriboval p. Andrassowy Cepkowicowj haytmanu orawskemu in fl...

2. Diesskowa.

4. Urbanowska.

1. Ondrey Diesska

1. Kubo Ceman

3. Ceman.

2. Martyn Hecko

1. Mattej Cemanyk

3. Juro Heckow

5. (Kowaczowa)

1. Ondrey Kowacz

2. Juro Mastibruch

Komornicy: Lenhart Basstycz

Wysege se na celu ralj okolo luken 25. — Sena se narobj okolo wuoz. 7.

V laziesch komornicy:

Jurko Mlinarcyk Macko Owad

Ceterj exustj, iam vivunt inter nobiles.

Gynym domky woda byla pobrala, kterych posawad nemagi.

Kubyn Dolny.

Rychtar bywa poradny kazdeho roku.

Ralj osedlich gest:

1. Walkowa.

2. Kubo Petrasz

1. Walko Debnar

3. Janko Kramar

2. Fyzurowa.

4. Brthomyl.

1. Pawol Komar

1. Jurko Drdol

2. Ondrey Repa

2. Jakub Kreyczy

3. Petrassowska.

3. Mattej Melicherczyk

1. Hans Murar

5. (Sstrbakowa).

Sstrbak, ktereho Gey Oswicenost inscribowala panu Gyrikowj Messkowj starssiemu in fl. 200.

6. (Midielkowa).

Midielka Mattey, ktereho Gej Oswicenost inscribowala pany Zoffy komnaty starej pany in fl. 200.

7. Dzurkowska.

1. Juro Pietryk z syny
2. Mattej Kussnier

8. Kolarowska.

Kteru p. Horwat Isstwanka drzy in fl. 200.

9. Janowska.

1. Kubo Midielka

10. Kuntowska.

Steffan Schrot, ninegssj rychtar

11. Raffayowska.

1. Martyn Sstrbak
2. Michal Mancel
3. Ancza Raffayczyčka

12. Kozyčkowa.

1. Mattey Kozyčka
2. Janczo Kozyčka

13. Kowacowa.

1. Jurko Kowacz
2. Janosz Dianisz

14. Jagyudowa.

1. Mattey Jagyud
2. Janczo Jagyud

15. Hwezdul.

1. Mattey Hwezdul
2. Lenhart Hudec
3. Juro Korpan

16. Vicenikowa.

1. Mattias Capko
2. Brečka Juro

17. Vaniowech.

1. Juro Korpan
2. Ondreas Thurcza
3. Stano Waniowicz
4. Daniel Urbanowycz

18. Brdowska.

Tuto ralj Gey Oswicenost datj razila kuchmistru swemu Joannesowj Lenchymu.

19. Lenchy.

Tento Lenchy Matthias na wsseckey tej rolj od starodawna a zdriwe gest pry slobodie drzen.

20. Hodikowska.

Tuto rolj drzia potomcy nebosstika Jana Wayzera zwozare, z kterych niny Michael Wayzer gest dworskym nad sedliaky dolneho wiedecka.

21. Tarnikouska.

1. Janczo Tarnik
2. Ondrey Kozicka
3. Jano Matteye Kozicky syn
4. Misso Tarnyk

22. Strezenitskeho.

Tuto raly drzj Mattheasz Strezenitsky naskrz slobodny uczi-
nen listem Geho Oswicenosti pana groffa stareho y skrz mladeho
(giz obu w Krystu Panu odpocziwagycych) potvrzenu.

23. Ambruoza.

1. Mattej Ambruoza

2. Jano Ambruoza

Komornicy:

Mattey Strbak, magici dom hof- fersky na dedinskem placy y zahradku.	Andreas Kussnier Mattey Ssebon Joannes Strbak
Gesper Misskowicz	Ondrey Marcel Tiatlik
Misso Kajan	Mikulasz Swec
Thomasz Poliak na Jurakow- skom	Matthias Capko

- NB. } 1. Melicher Marcel, dworskemu posluhuje
      } 2. Wojtko Domanus, dworskemu posluhuje
      } 3. Matthias Melichercyk, dworskemu posluhuje

Ale tyto try gsu na placy Joannesa Lenchyho
kuchmistra, ktery predtym neposluhowalj dworskemu.

Mattey Ssewcowiech	Ondrej Petrjk
Lenhart Hudec	Jacobus Krayczy dworskemu posluhuje
Janczo Jagyud	Ondrey Kolyk
Ondrey Kozicka	

Pan farar drzy rali 4 ab antiquo.

Ma mlyn w diedinie.

Komornikow 7 (sic):

Jano Korpan	Ondrey Rosynsky
Ondrej Fako	Katrusse Sseffarka
Janko Murycz	Matthysz Poliak
Janosz Huba	Joannes Petrjk

Wysege na celu ralu okolo luken 33. — Sena uroby nie-
ktery woz. 2, niektery 3 neb 4.

Jessenowa.

Rychtary: Adam Jessenowsky
Juro Jessenowsky
Martyn Bencur
Gregor Jessenowsky alias Zabdziel

Sedia na 2 laniech sedliatskych. Mlyn magj dobry.

Komornjcy:

Pawol Poliak   Martyn Ziak

Wysegj na vssecko rychtarstwy okolo luk 65. — Sena muozu mit okolo wozuw 6.

Ralj sedl. gest 10:

1. Adam Palowiech	5. Brosskowiech.
2. Marosz Palowiech	1. Kubo Brosso
3. Martyn Palowiech	2. Misso Brosso
4. Jurczo Palowiech	6. Czernowiech.
5. Marko Palowiech	1. Jurko Czernia
6. Martyn mladssj Palowiech	2. Martyn Czernia
2. Kralowiech.	3. Daniel Czernia
1. Ondrey Remko	4. Martyn mladssy Czernia
2. Misso Piecka	5. Ondrey Hewer
3. Ondrey Baranowiech	7. Hrčkowiech.
4. Thomas Kluka	1. Kubo Hrčka
5. Ssteffan Piecka	2. Ondrey Hrčka
3. Zavadskych.	3. Mikulasz Hrčka
1. Kotul Juro	4. Michal Kozon
2. Mattey Kotul	8. Bogossowska.
3. Jurko Zawadsky	1. Mikulasz Bogosz
4. Kubo Zawadsky	2. Michal Krywačka
4. Benczekowiech.	3. Pawol Bogossjk
1. Ondrey Hanak	9. Kyselowiech.
2. Thomasz Hanak	1. Ondrey Kysel
3. Matthus Benček	2. Pawol Kysel
4. Kubo Bencek	3. Juro Kysel
5. Jano Bencek	10. Konečnych.
	1. Janko Konecný

2. Juro Konecny
3. Thomasz Konečný
4. Janosz Konečný
5. Jano mladssj Konecny

Komornicy:

Matteg Hlupy   Balaz Baran

Wysege se na gednu celu raly okolo luken 35. — Sena se naroby okolo wuoz 4 neb 5.

Zesskow.

Rychtary: Gasspar Zesskowsky
            Janko Zesskowsky
            Michal Zesskowsky

Sedia na 2 laniech sedlskych.

Krom teho magj sedl. 2: Misso Kyka, Jurek Kmeť.

Komornicy rychtarsstj:

Ondrey Sokol   Mattej Klewec

Mysso Batka

Wysege se na vssecko rychtarstwj okolo luken 65. — Sena urobj okolo woz. 2 neb 3. Gyne luky mu odessly.

Ralj gest 30½:

1. Hankowicowa.	8. Kaczerowska.
1. Juro Hanko	1. Misso Kaczer
2. Zetkowa.	2. Pusta polowic
Pusta naskrz	9. Matthussowiech.
3. Jurcowska.	1. Gessper Matthussowicz
1. Mattey Kolay	10. Tomissowska.
4. Wlckowych.	1. Szczeffan Matthussowic
1. Jano Wlcko	2. Adam Thomis
5. Končierowa.	11. Kolerowska.
1. Jano Končier	1. Fedor Lenczo
2. Misso Končier	12. Talabajowska.
6. Sukenikowska.	1. Jano Talabay
Pusta naskrz	2. Pusta polowic
7. Sarieho.	13. Hraskowa.
1. Martyn Ssary ½	1. Mikusz Hrassko
	2. Zowa Misse Hrassky wdowa

14. Furindowa.	23. Koczerowska.
1. Balaz Furinda	1. Mikusz Koczar
2. Mattej Furinda	2. Mattej Koczer
15. Brhlowa.	3. Misso Fedor
1. Kubo Brhel	24. Kowacowska.
16. Maydowska.	1. Mattej Bagel
Pusta naskrz	2. Pusta polowic
17. Mihowska.	25. Butorowska.
1. Mattej Drab	1. Misso Butora
2. Ondrey Matthussowjc	26. Palowicowa.
18. Lackowska.	1. Mattej Palowic
1. Juro Lackowiech	27. Brehnicowa.
19. Magistrakowa.	1. Jano Brehnic
1. Adam Magistrak	28. Brodnianskeho.
2. Pusta polowic	1. Michal Brodniansky
20. Dymakowska.	29. Klewowska.
Pusta naskrz	1. Remko Klewec
21. Brdowska.	2. Ondrey Klewec
1. Adam Mayda	30. Farbakowska.
2. Pusta polowic	1. Vlčko Mattej
22. Pobehowa.	2. Martyn Fulej
1. Ondrey Pobeha	31. Karlowska.
2. Misso Pobeha	1. Mattej Karol

Komornicy:

Ssteffan Zitko	Jano Kowac
Adam Karol	Kubo Bagel
Juro Sokor	Martyn Siren
Ondrey Pucek	Ondrey Uhler
Pawol Sswec	Pawol Hrassko
Dora Kleckowa	Mattej Swrček
Ondrey Matthussowic	Mattej Talabay

Wysege geden sedliak na celej rajl okolo luken 25, giny okolo 30, niektery mien, neb negsu jednake. — Sena niekterj 2 neb 3, niekterj nic krom Hankowice, ktery muoz mit okolo 10 wozuow.

Parnice.

Rychtar: Jakub Parnitsky

Michal Spolnyk Parnitsky.

Sedj na lanie jednym a v Gierowej.

Ma mlyn y pilu.

Wysege se na celem tym rychtarstwe okolo luken 50. —

Sena muoze myt okolo wozuow 3 neb 4.

Komornjkow ma:

Jano Tatay

Thomasz Galuska

Stacho Poliak

} w gednem dome

Lacko Poliak

Adam Babczo

Adam Kowacz

Ralj sedl. gest:

1. Kocmanowa.

1. Misso Kocman

2. Jurko Kocman

3. Ondrey Kocman

2. Kostkowa.

1. Mattej Kostka

2. Kubo Kostka

3. Ssteffan Kostka

4. Martyn Kostka

3. Priewara.

1. Ondrey Priewara

4. Sszczewonkowa.

1. Juro Szczewonka

2. Lacko Szczewonka

3. Matej Szczewonka

4. Janko Ssuwada

5. Gelssewskych.

1. Martyn Sskowranek

2. Ssteffan Barietyn

6. Hrubych.

1. Nisso Podbrezny

2. Dora Kytowa wdowa

3. Pusta $\frac{1}{4}$

7. Lačných.

1. Mattej Lacny

2. Jano Lačný

3. Kuban Lacny

8. Matthiassowska.

Tato naskrz pusta gest.

9. Kyselowska.

Tež naskrz pusta.

10. Hewkowska (Haukowska).

1. Pavol Hewko

2. Pusta polowic

11. Kossowa.

1. Petro Kosso

12. Mattejkowa.

Pusta naskrz

13. Zacharowa.

1. Zacharias Zachar

2. Adam Zachar

14. Malikowska.

Naskrz pusta

15. Konečných.

1. Kubo Konecny

2. Matej Kutel

Komornjey gsu:

Mattej Kocman	Mattey mladssj Kostka
Mattey Lawrjk	Michal Hudko
Misso Martynko	Anička vdova
Mikusz Kostka	Mikuš Bujny

Ostatnj ralj častky priyalj.

Zahrabowia.

Pryslucha k rychtarstwj parnitskemu, kdie gsu pryteľj tehoz Parnitskeho, uziwagicy častku rychtarstwj tamze.

Martyn Sedlar

Stano Hrabusska

Sedlecy gsu 2:

Adam Urednjkowiech   Mattej Bursa

Komornjey:

Jurko Sswec   Thomasz Hricko

Wysegj na vssecko cele sedlstwj okolo luken 30.

Sena okolo 2 neb 3 wozuow.

Beniowa Lehota.¹

Rychtary toliko samy gsu:

(1. Dwuor).

1. Jan Horny Lehotsky   Fur fl. 40.

2. Misso Horny Lehotsky

2. Dwuor.

3. Dwor.

1. Pawol Huya Lehotsky

1. Michal Keckowiech

2. Ondraš Huya

2. Jano Kecko

3. Jurek Huya

3. Jonaš Kecko

Komornjka ma Hornj:

Thomasz Niekolny

MlynHornyJano a Misso samy drzia.—FolussePawolHuya drzj.

Horny wysegj okolo luken 40, sena 12 woz. — Huyowe

wysegj okolo luken 40, sena 12 woz. — Keckowe wysegj okolo luken 20, sena 5.

¹ die 10, hoc est 28 iulii processu sumus ad...

Nagy Bysterec.

Rychtarj: Gyrjk Bystersky
Ssteffan Bystersky Fur fl. 20.

Sedia (na) 2 lanych sedlskych. Mlyna nema.

Wysege na wsseckom rychtarstwj okolo luken 40. — Sena okolo 8 wuoz.

Ralj sedliatskych 9:

1. Haraburdowska.	3. Juro Vlcko
1. Janko Guzycka	4. Ondrey Kocur
2. Mikus Ambruoz	5. Bencurowa.
3. Ondrey Ambruoz	1. Kubo Bencur
2. Zigowska.	7. Muracowa.
1. Romko Ziga	1. Misso Muranc
2. Thomasz Ziga	2. Martyn Muranc
3. Mikulasz Zyga	3. Martyn Grozy
3. Beniussowa.	4. Janko Hustaffa
1. Janosz Beniusz	5. Mysso Hustaffa
2. Misso Beniusz	8. Komarowa.
4. Mikulassowych.	1. Kubo Komar
1. Ssteffan Mikulasz	2. Mikulasz Komar
2. Mattej Perlyk	9. Horemuš(owa).
3. Martyn Gardiel	1. Juro Horemus
5. Lukacowej.	2. Janko Horemus
1. Jurczo Lukaczyk	3. Ssimo Bubenjk
2. Kubo Lukacyk	4. Daniel Bubenjk

Komornicy:

Ondrey Hekel	Janko Faltian
Martyn Gardiel	Pawol Faco
Mattej Perljk	Bartko Poliak
Martyn Brechnic	Alexa Bukowinsky
Misso Wlcko	

Wysege na celeg ralj gako gest Bencurowska okolo luken 40. — Sena okolo 3 wuozow.

Grozy kowacz, ze neodbywa remesslom, u neho určene dawa fl. 1 na zamek.

Zabrez.

Rychtarj: Adam Zabresky z syny.

Sedj na 2 laniech sedlskych. Ma mlyn na Orawe pod spodek.

Komornjkow ma:

Misso Swrcek

Martyn Chrobak

Adam Lengossjk

Ondrey Pastorek alias Miga

Jano Melysz

Wysege se na vssecko richtarstwj okolo 108. — Sena muoz myt okolo 16 wuoz. Item na Zesskowskych okolo 40.

Ralj sedl. gest 7:

1. Smolowiech.

4. Nowak.

1. Adam Smola

1. Pawol Nowak

2. Jura nebossti(ka) Petra wdó-

2. Juro Nowak

2. Mattliakowjech. [wa

5. Potocny.

1. Mysso Mattliak

1. Ondrey Potocny

2. Juro Mattliak

2. Adam Potočny

3. Bencurowska.

6. Onkowa.

1. Sczeffan Kowacz

1. Misso Onko

2. Pusta polowic

2. Ondrey Onko

7. Klukowa.

1. Gregor Kluka

2. Juro Kluka

3. Michal Seffranko

Komornjkow:

Baltazar Jozaffcyk

Woytko Swrcek

Balko Lengosz

Juro Swrcek

Maretha Macaška

Scewo Kuban

Juro Klesken

Janosz Sseffranko

Wysege geden sedliak na celu ralj okolo luken 50, giny mien. — Sena muoz se narobyt okolo 8 wuoz.

Kraloveny.

Rychtarj: Mikulasz Kralowensky

Adam Kralowensky

Jano Kralowensky

Pawol Kralowensky

Fur fl. 20.

NB. krecmarj.

Sedj na gednej ralj sedlatskej. Niema mlyna.

Wysegi na vssecko rycharstwy okolo 15. — Sena okolo 6 wuoz.

Ralj sedl. 5:

1. Mikussowska.	3. Jakubow(ska).
1. Janko Drobul	1. Jano Bencer
2. Jano Kryssko	2. Adam Bencer
3. Mysso Kryssko	4. Drobulow(ska).
	1. Adam Pagacz
2. Kragcowiech.	2. Jurko Drobul
1. Mikusz Krayčowiech.	5. Missowiech.
2. Benio Krayčowiech	1. Macko Kratko

Komorn(ika) nic.

Wysegi na gednu ralj okolo luken 15. — Sena urobj se okolo woz. 6.

Nagy Falu.

Rychar bywa poredny w temto mestečku na ten cas gest Pawel Mlynar.

Ralj mestskych gest:

1. Lewkowska.	8. Lackowiech.
1. Ondrej Lewkoviech $\frac{1}{4}$	1. Janosz Lacko alias Grosz $\frac{1}{2}$
2. Michal Lewkow $\frac{1}{4}$	9. Stanikowa.
3. Janko Lewko $\frac{1}{4}$	1. Joannes Trnka notarius $\frac{1}{2}$
2. Komarowa.	10. (ad No 3).
1. Sščeffan Komar $\frac{1}{2}$	1. Stanislaus Sudorsky $\frac{1}{4}$
3. Holcatowska.	11. Grossowa.
1. Stanislaus Sudorsky $\frac{1}{2}$	1. Mattej Kuran $\frac{1}{4}$
4. Tyłowa.	2. Janosz Tyll $\frac{1}{4}$
1. Gyrjk Tył woywoda } $\frac{1}{2}$	12. Braczekowa.
2. Mattej Tyll } $\frac{1}{2}$	1. Mattej Braczek $\frac{1}{4}$
5. Fyricowska.	13. (Thurkowa).
1. Szczeffan Szczewek $\frac{1}{2}$	1. Ssteffan Thurek $\frac{1}{4}$
6. Noskowa.	14. (Giurasskowa).
1. Mattej Nosko alias Grosz $\frac{1}{2}$	1. Ondrej Jurassko $\frac{1}{2}$
7. Zmačkowa.	2. Juro Jurassko
1. Misso Grybowiech $\frac{1}{4}$	15. Trnka.
2. Jano Lyzon $\frac{1}{4}$	1. Florian Trnka $\frac{1}{2}$

16. Uliczny.		28. Ssulkowa.	
1. Michal Uliczny	} 1/2	1. Mysso Ssulek	1/4
2. Daniel Uliczny		29. Mlynar(owa).	
17. Naczaty.		1. Pawol Mlynar rychtar ni-	[negssj 1/4
1. Adam Naczaty	1/4	30. Urbanowieh.	
18. Fyricowska (Zlomkowa).		1. Ssceffan Urban	1/4
1. Janko Fyrič	1/2	2. Janosz (Urban)	1/4
19. (Talabajowieh).		31. Raphayowa.	
1. Thomasz Talabaj	} 3/4	1. Raffaj Petraš	1/2
2. Gregusz Janowieh		32. Strbowa.	
20. (Grybowieh).		1. Mattej Strba	1/4
1. Martyn Grybowieh	1/2	2. Janko Strba	1/4
21. (Markowieh).		33. Kraycowieh.	
1. Markowieh Jano	1/4	1. Janosz Krajczy	1/4
22. Zydowieh.		34. Marcekowa.	
1. Ssteffan Czizmar	1/2	1. Mattej Marcek	1/4
23. Machajowieh.		35. (Pechowieh).	
1. Ondrej Poliak	1/4	1. Janosz Pecho	1/4
2. Janosz Motuž	1/4	2. Ondrej Pecho	1/4
24. Kubackowa.		36. Rozmusowieh.	
1. Kubo Kubacka	1/4	1. Jano Rozmuz	1/4
25. Cymrakowa.		37. Pagacowa.	
1. Ondrej Czjmrak	1/2	1. Thomasz Pagacz	1/2
26. Czech.		38. Klymowa (Giurikowieh).	
1. Dobjas Czech	1/4	1. Klymo Martyn	1/4
2. Ssčeffan Czech	1/4	2. Jurko Pinkala	
27. Osswald.		a Hycko	1/4
1. Juro Osswald	1/2		

Komornicy:

Janosz Lysska	Mathusz Plezon
Janosz Kowacz	Janosz Pidio
Mattey Pagacz	Hanka wdowa Polka
Ondrej Murancz	Lysska Ssteffan
Sewerinko Poliak	Gregusz Grexa
Ondrej Borsuk	Misso Hekel Hrneczar
Janosz Gussta	Adam Hatala

Matej Kasse	Janosz Zakowycz
Michal Peczenka	Martyn Pinkala
Ssczeffan Slywka	Ssczeffan Ssestak
Martyn Kubjca	Juro Benczo
Mattej Babczo	Juro Skladany
Reverendus dominus Baticius, ecclesiae Weličensis pastor, tenet inquilinos:	
Michal Pastocha	Ssczeffan Czech
Balaz Kuran	Martyn Pastocha
Mikulasz Kawka	Misso Swrczek
Wysege geden sedliak na gednej czwtrtj luken 10. — Sena nic na ralj, na dielciech na $\frac{1}{4}$ woz. 1 $\frac{1}{2}$.	

Zazriwa.

Ssoltys: Jurko Zazrywsky	Janosz Zazrywsky
Missó Zazrjwsky	Kubo Zazrywsky
Gregusz Zazrywsky	Fur fl. 20.
Sedia na 2 rolech sedlskich. Mlyn magj.	
Komornika neny. Sedlaka zadneho.	
Wysege se na to cele ssoltystwo okolo luk. 70. — Sena wozuow 20.	

Ralí gest No (11):

1. Fleisowa.	5. Prierarowska.
1. Martyn Fleis	1. Misso Benda
2. Fedorowska.	2. Adam Tresyk
1. Martyn Fedorow	6. Demetrowa.
2. Jurko Fedorow	1. Diemyter Rusnak
3. Radkowska.	2. Ondrej Demetiur
1. Juro Radko	7. Markowiech.
2. Ondrej Radko	1. Michal Marko
3. Pawol Radko	8. Henzlowka.
4. Matuš Radko	Naskrz pusta.
4. Tresykowa.	9. Krupowska.
1. Jurko Tresyk	1. Jurek Krupa

10. Jackowa.

1. Pawol Jačko
2. Juro Buda
3. Pawlik Jacko mladssj

11. Dudowa.

1. Janko Duda
2. Macko Duda

Komornjkow magj:

Floro Fleis

Juro Fleis

Kozaci wypalili ostatnych.

Wysege se na gedneg celey ralj okolo luken 36. — Sena se uroby woz. 10.

Na draby na zamek dawagj fl. 5.

Dubowsky (Dubowa Walaska).

Ssoltysyj: Ssteffan Dubowsky

Thomasz Dubowsky

Franciscus Dubowsky

Gregu(sz) Dubowsky

Baltazar Dubowsky

Fur fl. 20.

Sedj na 2 rolech sedliatskich. Magy mlyn.

Folusse magj.

Komornjky magj:

Janosz Michal

Floro Swytal

Wysegj na wssecko soltystwo luken 80. — Sena urobia okolo wozuw 5.

Ralj sedl. gest 6:

1. Zaniowa.

1. Ondrej Zan
2. Stano Sopuch
3. Misso Ssurka
4. Ondrej Uhrjk

2. Olbertowych.

1. Adam Olbert

3. Dankowa.

1. Ondrej Danko
2. Ambruoz Mlynar
3. Matthusz Poliak

4. Lukacowiech.

1. Stanko Lukacz
2. Orolym Lukacz

5. Jurikowiech.

1. Martyn Jurik
2. Mikusz Jurjk
3. Mattej Jurjk
4. Ssimo Jurjk

6. Kywniowska.

1. Janosz Kywen
2. Tomasz Kywen
3. Ondrej Kywen

Komornicy:

Ondreg Ziak	Janko Luborcзов
Adam Kello	Mysso Denysz
Adam Poliak	Ondrej Wewerička
Martyn Uhryk	Missko Hawran
Ondrey Putyrka	Kubo Dyumbier
Missko Zubor	Ferenc Kowacz
Petro Fargacz	Macko Kocur
- Wysege se na celu rajj sedlsku okolo luken 40. — Sena urobj woz. 2 neb 3.
Na draby do zamku dawagj fl. 5.

Dubowsky (Dubowz Walska)

- Wysegi na wazcko sojstwo luken 80. — Sena wozna okolo wozu 2.
1. Stanko Lukacz	1. Adam Olsch
2. Orolym Lukacz	2. Dankowaz ruzen
3. Jurkowicz	3. Ondrej Poliak
4. Martyn Jurk	1. Ondrej Poliak
5. Mikuz Jurk	2. Ambrox Mlynarz
6. Matej Jurk	3. Matko Poliak
7. Saimo Jurk	
8. Krywowsk	
1. Janoz Kryw	
2. Tomaz Kryw	
3. Ondrej Kryw	
- 14

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

3. *Wyciąg z Inwentarza Państwa Orawskiego z r. 1677*, sporządzonego przez Jerzego Erdödy'ego. (Archiwum Zamk. Oraw. Fasc. 70 No 3 i 4).

(Układ wedle parafij ewangelickich z r. 1677).

I. *Parochia Subarcensis.*

1. **Kis Lehota:** coloni 5 $\frac{1}{2}$.
2. **Malatina:** col. 5, inquilini 11.
3. **Puczow:** col. 11, inq. 8.
4. **Pribiss:** col. 6, inq. 3 et deserta.

II. *Par. Lokcza.*

1. **Lokcza:** col. 10, inq. una deserta.
2. **Tyapessow:** col. 6. — *Metas* a parte orientali habent cum Lokcza, incipiendo a fluvio Arwa sursum per fluvium Tyapessow az po Maguru Pansku versus meridiem od Magury az k Zigmundce, s pod Zigmundky dolu Wawreczkim potokem az do Orawy...

3. **Babino:** col. 8. — *Metas* e: incipiendo ab occidente a possessione Wasilow a Romani sculteti horreo infra per fluvium descendendo, a fluvio per clivum quendam terrasque arabiles usque ad locum Kalnity Grunik vocatum, ab hinc semita usque ad summitatem montis Swinyarka, a cacumine eiusdem montis infra per fluvium Hrusstinski vocatum usque ad magnum fluvium Lokce, ab hinc ad fluvium Petrowsky appellatum, penes eundem fluvium semita quaedam ducit versus meridiem usque ad locum pod Pansku Polanu aliter Weliky Prislop cognominatum, ab hinc versus orientem per locum Jaworowa usque ad cacumen montis Magura dicti existentem usque ad fluvium Romanow Potok aliter Listowy appellatum. Ab hinc versus septentrionem recte ubi idem fluvius delabitur usque ad magnum fluvium Lokce, locumque Černe Pleso cognominatum, ab eodem fluvio per verticem quendam usque ad idem horreum Romani prememorati.

4. **Wanyowka:** col. 3, una relaxata et una deserta. — Metas habent a parte orientali cum Babina isto modo: videlicet incipiendo a loco Skalenity Gruonik appellato tendit recta via meridiem versus ad locum Swiniarka vocatum usque ad Klinum na Michalku vocatum, ab hinc occasum versus usque ad fluvium sub semita Lomnensi et consequenter ad metas usque possessiones Lomna et Krussecznicza transversum per medium sylvarum, tandem a septentrione a meta Krusseczniczensi a loco iterum Skalnity Wrch seu Gruon nuncupato, ubi est una fagus et abies penes horreum, sursum versus cacumen verticis Maximow vocati, sese ad orientem protendentis, ad locum Moldowenju dictum, usque metas Waszilovienses et Babinenses ductu rivuli, infra horreum Romani sculteti Wasziloviensis labentis.

5. **Breza:** col. 7 $\frac{1}{2}$. — Metas habent a parte orientali cum Lokcze od Orawy hore Pekelnim wrsskom na chodnik, odtud hore chodnikom k Skalnitemu, potem dolu wrsskom do Brezy ryčky, z Brezy az do Orawy ponad Luzek, tim wrskom a parte meridionali cum Krussecznicza hore potuoczkiem az na wrch na Uplzen, potom dolu wrchom Surowim, potem dolu wrsskom ginim k Prikreg, od Prikreg ku Golianowmu lussku potuoczkom dolu až do Orawy, uti iam illis ostensum est et hactenus considerunt.

6. **Hrusstin:** col. 9, inq. 3. — Metas habent ab oriente cum Babino tali modo: videlicet incipiendo a fluvio Lokca sursum per fluvium Hrustinski vocatum usque ad summitatem eiusdem fluvii vel montis Swynyarka, odtud po wrch k Poldrzatinu od tantud od poludnya Poldrzatinu prosto až do Lokce.

7. **Wasilow:** col. 6. — Metas eadem possessio a parte orientali habet cum Lokcza, a meridie cum Babina et Wanyowka, ab occasu cum Krusecznicza, a septentrione cum Breza, modo iam antea specificè declarato.

8. **Kamenske** (*późniejsza nieco rēka dopisāta*: Zakamenne vel Klinik): col. 5. — Georgius Kamensky drži soltystva polovicu ze spolniki svimi (*dopisano*: držjac komornikow No 16 než in A^o 1672 per novam revisionem, propter ampliacionem territorii pričienena gest ssoltystva druha polovica a tak učini cele ssoltistvo).

9. **Krussecznicza:** col. 6. — Metas habent a parte occidentali cum Lomna ordine iam antea denotato. Ab ortu cum possessione Breza tali modo: videlicet od Orawy wrsskem hore az k riece Breza reczeneg, potom hore nize wodu Breza az na Beskid.

10. **Lomna:** col. 4. — Metas habent cum possessione Krussecznicza a monticulo Kameny Wrssek vocato, tendit proty Luczku do potuoczka, z potuoczka az do Orawy, ten potuoczek dely chotar. A parte possessionis Wanjovka est quidam fluviolus, originem ducens pod Yvasskowu polanu, qui distinguit metas inter Lomnam et Wanjovkam, versus Poloniam metae eorundem tendunt ad cacumen montium Beskid vocatorum.

III. *Par. Namestoviensis.*

1. **Namestowo:** col. 11. — Metas habent a Szlanicza incipiendo po Czerweny potuoczek i po Maximow, od Ysenicze po Rosskow potok, od Rosskoweho potoka hore brehom az na stary chotar od Klina po Michalow potok.

2. **Wesele:** col. 6. — Georgius Weselowsky z bratom Jacobusom drzy pol soltistwa (*późn. ręka dopisała: než že welike wi-robiska wirobil a k swemu ssoltystwie pripogil, rowne mlyni sobe try wystawil a komornikuw sobe w horach prisporil No 16, ideo propter ampliacionem territorii imposita est...*).

3. **Wawreczka:** col. 5. — Metas iuxta privilegium Suae Magnificentiae sic habent excisas: videlicet ab oriente ab Alpibus Zigmondka appellatis infra deorsum versus tendentes penes fluvium Weliky Potok nuncupatum usque ad fluvium Arwa, illinc versus septentrionem ad locum Wisoke brehy vocatum, exindeque ad locum za Gelyny grun versus possessionem Szlanicze dictum, ubi terminantur.

4. **Jasenyca:** col. 5. — Metas a parte occidentali cum Lokeza, a septentrionali usque montes Beskidiacos, ab oriente cum Namestovo po Rosskow potok.

5. **Klyn:** col. 6. — Metas ex recognitione quarundam literarum missilium domini Stephani Guzith habent tali modo: Yduce od Slanicze hore po bor a potom na wssetky strany. Item

ex relatione sculteti: od Zubreghlawy na skos az do Rabczanskeho, kde y znaky podjelaly, z dola po potuoczek, od potuoczka na skos uboczny od Namestowa po dalssy Mihalowecz, czo od Wahanowa gide, odtud hore Michalowom az do zaruby, odtud po wrch Wahanowa welikeho.

6. **Rabcza:** col. 5. — Michael Rabcziczky drzy soltistwa polowicu z braty swimi (*ręką późn. dopisane*: než in A^o 1672 podle auctie a reambulatie per plenipotentem Illmi Dom. comitis Nicolai Draskovich pričinená gest druha pol soltistwa a tak platit bude od czeleho soltystwa...). — *Metas eadem possessio habet tali modo*: nize Telczowa na Jaruhu na blato, od Zubriczkeho od Polhori na Zaritie, od Zubreghlawy zas na tuze Jaruhu.

7. **Zubrahława:** col. 8. — *Metas habent* od Klina od potuoczka na skos uboczny az do potoka Rabczanskeho, kde y znaky porobili, od Slanice po potuoczek za mostky, od Buobrowa wrszkem Kotelniczim az k Babe po wrch Zbognicy (*popr. na Zbognicki*).

8. **Mutne:** col. 3. — Petro Mutnjansky drzy sam soltistwa polowicu.

9. **Buobrowo:** col. 6. — *Metas habent*: od Slanice prez pole Paleniczky popriek wrchowin az k Ustjanskemu chotaru na Yarowiska, od Usztia po potuoczek po Brezowy mostek, odtud k lukam Czernege Orawe, od polnocy ku Babe.

10. **Rabczicza:** col. 4. — Jacobus Rabcziczky drzy soltistwa polowicu z testem swim Joannesem Drapalakom (*dopisano później*: komornikow swogich magi 4, wedle privilegii ne magi pre wino posylati. *Inna ręká dopisána na marginesie*: A^o 1681 die 24/9 produxit privilegium ad fl. 10 duntaxat obligatus neque pro vectura vini compellendus).

11. **Polhora:** col. 5. — Foelix Polhorsky drzy soltistwa polowicu ze spolniki swimi (*dopisano inną ręką*: N° 4, komornikow ma No 14). — *Metas habent* od Rabczanskeho chotara po Zaritie reczeného wukol, po Beskid od hranicz polskich.

12. **Syhelne:** col. 4. — Johannes Szihelszky drzy soltistwa polowicu z braty swimi (*dopisano później*: než poneważ ony wsse-like hory w swem chotary wirobili a počrchlili k užitku swimu,

pričiniwsse sobe pola mnoho, s tey pričiny y gym gest pričinená polowycza soltystwa skrze plenipotentiaruw I. D. com. Nic. Draskowith in A. 1672).

13. **Slanycza:** col. 7, una deserta. — Metas versus Namestow habent: po Maximow potuczek az prez Orawu do chotara Wawreckeho, od teho chotare az do potuoczka k Stawnemu nagblissiho, od Buobrowa prez pole Paleniczky popriek wrchowy az k Vstjanskemu chotaru na Yarowiska, od Zubreghlawi po potuoczek za mostky, z Kliniany po borek.

IV. *Par. Jablonkoviensis.*

1. **Jablonka:** col. 18. — Casparus Jablonkowsky drży cele soltistwo z braty swimi (*dopisane późniejszą ręką:* No 14, s kterich zanechavagi, aby dedinu spravowaly a dawki wybiralý No 8 ostatni No 6 kazdoroczne pro exemptione budu platit per tall. 1). — Metae eiusdem possessionis etsi antea privilegio per Magnificam D. Catharinam comitissam perpetuam de Zrinio eiusdem concessio et per Suam Magn. confirmato fuerint denotatae et specificatae, tamen quia plures possessiones in eodem tractu et circumiacentia sunt erectae, metae etiam istius possessionis Jablonka sunt auccitae et denotatae iamque sic sunt distinctae: Od Lipnice giduce k wíchod slunce na Chizni potok, odtud na Jabloniczky potuoczek, z Pekelnikom gesscze chotar dielny nemagi, nez spoleczne huor uziwagi takze y z Bukowinu. Rownie y z Wlczkom y z Kulisskom ulozeneho chotare nemagy, takze y od Zubrice, takze y od Lipnicze dediny. Sed tamen omnes hae possessiones supranominatae in circumferentia et ambitu istarum metarum in eodem privilegio denotatarum excisae habentur, videlicet incipiendo a quodam prato super fluvium Lipnice habito Lenartowsky Kut vocato, indeque tendit ad fluvium Chizny vocatum, ab hinc deflectit ad quendam fluvium Pekelnik vocatum. Illinc progreditur ad fluvium Ondregowsky nuncupatum, indeque tendit trans fluvium Oravka usque ad montem Beszkid et ibi terminantur.

2. **Dolna Lipnicza:** col. 11, inq. 9. — Matthias Lipniczky drży soltistwa polowicu ze spolniki swimi (*dopisano inną ręką:*

predtim než y A^o 1672 podle reambulationem panuw plenipotentiaruw, skrze geho osvícenosti pana groffa Draskovith Miklosa na to poradanych, priložena gest gim druha polowycza, od kterege bude powinen platit).

3. **Hornya Lipnicza:** col. 7. — Stanislaus Lipniczky drzy soltistwa polowicu ze spolniky swimi (*dopis późn.*: kterich se nenachody w neg toliko desat, tempore reambulationis pripisaly bili mezi nich, z kterich zanechawagi se ku sprawowany dediny No 4 ostatnich No 6 pro exemptione budu platit per tall. N. 1). — Metae secundum literas comitis domini Casparis Illeshazy in arce Arva 16 may A^o 1640 extradatas (*ob. w tem wydawnictwie t. I, nr 42, str. 72*).

4. **Dolna Zubricza:** col. 6. — Stanislaus Kral Dolno Zubricky drži pol soltistwa ze spolniky; ma komornikuw swich No 3. — Metas habent secundum litteras pie denatae comitissae Elisabethae Czobor et dni comitis Emerici Thurzo in arce Bittschae die 16 aug. A^o 1619 extradatas¹: Dolneg Zubrice chotar začina se u potoka Zubrice dolu niže soltisowho domu od gedneg gedle naznačenej, ku kterežto gedli wedu znaky od chotara Hornyo Lipnickeho. K wichodni pak strane za potok Zubricu, hore blissim potuockom potoka Zubrickeho za zahradnika soltissoweho k sobe ubočim prosto na gednu gedlu značenu a na kopec na wrch, kde se stare znaky obnowily a miesty kopce wimetaly. Prez pole zwadliwe mezi Jablončany a soltisy Dolno Zubrickimy hore až k chotaru Kulichowemu a Wilczkowemu znaky obnowenimy, a kopcy nasipanimy Slowensku cestu gednak prosto gednak pak stran cesty až ku polane Bubenskey tahne na koniec. Odtud dolu wrchom k polnocy podle chotaru Hornyo Zubrickeho, kde teš znaky wirubane gsou na medzu Černeho Gurka prosto dolu do potoka Zubrice. Odtud pak pres ten potok a malo hore potokom po chotar napsany Hornyo Zubricky to gest hore grunom na Kossut Urbanow zarubek a odtud po chotar Hornyo y Dolno Lipnicky, kde se ssnurami pomeraly mezi sebu; Jablonczanie pak podle nalezku nasseho magy Dolno Zubrickemu za lazy odsuzenie polozity f. 50 hungaricales.

¹ Taki akt nie jest mi znany (*ob. wyżej str. 126*).

5. **Hornia Zubrica:** col. 7. — Matthey Monyak držal ssoltistwa polowicu, ktereho Sua M-tas nobilitovala a ode wssech censuw slobodneho učinila. Interveniente nihilominus contradictione reliquorum dominorum compossessorum, ktereho censi pro sola camera defalcugi se na ten čas.

6. **Orawka pod Sarnom:** col. 7. — Stanislaus Sarna drży soltistwa polowinu sam (*druga ręka dodata:* komornikow ma No 7).

7. **Orawka pod Kulychom:** col. 8. — Daniel Strezeniczky aliter Kulich drży soltistwa polowicu z bratom swoim (*drugą ręką dodano:* komornikow magi No 3). — Metae secundum literas comitis Georgy Thurzo sub data 3 mensis decembris 1616 in arce Bittchae emanatas (*zob. w tem wydawnictwie t. I, nr 31, str. 54*).

8. **Orawka pod Harkabuzom:** col. 5. — Valentinus Harkabuz drży soltistwa polowicu z braty swimy (*dopisane drugą ręką:* komornykuw magi No 5).

9. **Orawka pod Wlczkom:** col. 18. — Stanislaus Wilczek drży ssoltistwo z braty swimi cele, ktereho Sua M-tas nobilitovala a od wsseckich censuw slobodneho učinila. Interveniente nihilominus contradictione reliquorum dominorum compossessorum, ktereho censi pro sola camera defalcugi se na ten čas.

10. **Bukowina:** col. 4 (5-tum occupavit scultetus et sibi appropriavit). — Joannes Bukowinsky, sin nekdy Stanislawu Bukowinskeho, drży soltistwo cele (*dopisano później:* ktereho Sua M-tas nobilitovala a od wseckych censuw oslobodila. Interveniente nihilominus contradictione reliquorum dominorum compossessorum, ktereho censi pro sola camera defalcugi se na ten čas).

11. **Podczklya:** col. 8. — K tomuž bukowinskemu soltistwu prinależy. — Metae eiusdem secundum literas piae denatae comitissae Elisabethae Czobor et comitis domini Emerici Thurzo sub dato 6 ianuarii in arce Bittche 1619 (*zob. w tem wydawnictwie t. I, nr 37, str. 66*).

12. **Pekelnyk:** col. 11. — Mateg Pekelniczky drży soltistwa polowicu z bratom swogim.

V. **Par. Trstensis.**

1. **Oppidum Trstena:** sessionum oppid. 26.

2. **Suchahora:** col. 5. — Martinus Szuchohorsky drzy soltistwa polowicu ze spolniki swimy. — Metas a Polonia habent, nam in Beskid habitant, a meridie ad Carpathi summitatem, ab occasu cum Illesnensibus, a septentrione cum Chizne, a Chisne vicissim usque ad Beskid.

3. **Hladowka:** col. 5. — Adalbertus Hladowsky drzy soltistwa polowicu ze spolniki swimy.

4. **Witanowa:** col. 5. — Metas habent a possessione Schimhowa incertas, od Gelessneg po wrchowinu Yelessneg a odtud po wrch od Lieskowanow po Uplzen a po Czerweny potok hore Oravicu az do Tater.

5. **Liesek:** col. 10. — Metas habent: od Uplzne a od Czerweneho potuoczka z Witanowcy od Trstenege po Bozu muku, od Brezowice na Omegowy potok, od Chimchoweg po Oravicu a po Tokarjnu potuoczek.

6. **Brezowycza:** col. 10. — Metae: a Zawidow po potuoczek Trstencizek, od Trstenege po Bozu muku, od Liesku po Omegowy potuoczek a odtud po Chimhovskey potok od poledna az na wrch na Taty.

7. **Chizne:** col. 4. — Albertus Chižniansky drži soltistwa polowicu z braty swimi.

8. **Stankowo alias Zawada** (*później dopisane: seu Oszada*); col. 4. — Metae: chotar gegich začina z strani wichodneg od cesty Trstenskege duolčitye pak od gedneg welikege gedle o osmi konaroch, na kterege y zruby jako znaky gsau po gedlach wirubane. Totiž abi to co se waży k poledni Trstencem a co k polnocy Zawadyanom prinaleželo až ku kopcy udelanemu poza Kotelnicy Trstenskeho a od toho kopca yakoby malo k polnocy až do potuocka Stankoweho. Potom pak dolu tim potuockom k strane zapadni dolų až do Cierneg Orawy, kde ten potuockek wpada do neg, a ten tu dely take gim chotar gegich Stankowsky. Od Ustian odtud tenže chotar Stankowszky tyahne hore samimi brehy Čyerneg Orawy k wichodu až k velikemu blatu hore lukamy, ktere biwaly Twrdossanske k chotaru Hamernickemu, tu kde biwala Bankowa luka z Twrdossina. Odtud hore Jelessnu recenim potočkom od kopce na brehu udelaného z strani

hamernikow prece hore timže potokom Jelessnu až ku mlinu na cestu Trstensku, zas k teg gedly o osmi konaroch tu kdež dočteno z wrchu, že se začina chotar gegich Stankowsky.

9. **Ustya:** col. 6, inq. 6. — *Metae:* od Trsteneh po meze mezi nimi ulozene nad Ustim powisse Stankowskeho potoka, z Twrdossany po wrch Twrdoss a po meze uloženie z Lawkowany po prwssy potuoček od Stawneho a zo Slaničany po ploty za Kohutowu stodolu a z druhog strani wody po potuoček k Stawnemu blizssy, z Turdossany zas hore na luku po Stankowsky potok od teg strany hore kde gest Ustya a z druhog strani az po luku Twrdossanskeho richtara, od Buobrowa po Brezowi potok.

VI. *Par. Thurdossiensis.*

1. **Oppidum Thurdossin:** sessiones oppid. 26. — *Metae* habet: z Trsteneh po mlin po Zawidowsky potok, od Usztya po wrch Twrdoss reczeny, z Sstephanowczy po Orawu, z Krasniczany po Hluboky potok, z Habowczany po Diatlyanku, z Zawidowcy po wrch Zawidowsky.

2. **Zawidow:** col. 7, inq. 2. — *Metae:* od Twrdossina po Kossariska, od Habowky po wrch Studienky, od Trsteneh po Maly Trsteniček, od Brezowicy po Trsteniku.

3. **Krasnahuorka:** col. 7.

VII. *Par. Nižnensis.*

1. **Nižna:** col. 15, inq. 6.

2. **Zuberecz:** col. 5. — *Metae cum Carpatho monte ad summitatem usque ad infra cum Habowka.*

3. **Habowka:** col. 6, inq. 1. — *Metae:* Habowsky chotar z strany Belopotoczkeho poczina se od polnocy, od gedneho kamenneho kopca, od chotara Twrdossanskeho polozoneho, tahnuc k poledny dolu riglom, prosto do potoka neb rieky Studeneg, poza polanu Habowskeho Biedna reczenu, poza riekku pak Studenu, a odtud hore riglom horu Surowu k polednu.

4. **Bielipotok:** col. 10.

5. **Podbiela:** col. 9 (*inquilini exusti et divisi in sessiones colonicales*).

VIII. *Par. Duboviensis.*

1. Dubowa Sedliacka: col. 6, inq. 4.
2. Dluha luka: col. 11, inq. 2.
3. Chlebnicze: col. 8.
4. Kriva: col. 6, inq. 1.

IX. *Par. Kubinensis.*

1. Also Kubin: sessiones oppid. 18, inq. 12.
2. Knaža: col. 6, inq. 4.
3. Bziny: col. 11, inq. 7.
4. Mezibrody: col. 6, inq. 2.
5. Zaskaly: col. 4, inq. 1 (reliqui tres ad dnum Czepkowicz).
6. Jasenowa: col. 10, inq. 1.
7. Dubowa Walaska: col. 6, inq. 13.
8. Pokriwacz: col. 5 (inq. una deserta).

X. *Par. Weliczensis.*

1. Velika Ves: col. 18, inq. 26.
2. Veliki Bysterecz: col. 9, inq. 6.
3. Zabreža: col. 7, inq. 9.
4. Poruba: col. 10, inq. 6.
5. Parnica: col. 15, inq. 9.
6. Zahrabowe; col. 2, inq. 2.
7. Zazriwa: col. 11, inq. 5.
8. Benyo Lehota: col. 15.

XI. *Par. Zasskoviensis.*

1. Zasskow: col. 31, inq. 12.
2. Kralowany: col. 6.

1872

IV

MATERIAŁY DO ŻYCIA RELIGIJNEGO
NA GÓRNEJ ORAWIE

Z XVIII W.

1. *Proces o prześladowanie katolicyzmu na Orawie r. 1659.* (Archiwum Kapituły Spiskiej, Protoc. 1628 k. 62'—93').

Arvensis inquisitio a. 1659 ad instantiam parochi catholicorum.

(1. *Parochia Oravcensis*).

Anno Dni 1659 die 2 augusti et sequentibus penes mandatum illmi comitis dni dni Francisci Nádasdy, iudicis curiae regiae, ad instantiam personarum in eodem mandato contentarum et expressarum ac signanter adm. rev. dni Adalberti Zagorski vicearchidiaconi et parochi catholicorum Arvensium emanatum, ego Andreas Plathy, homo regius, coram seu praesente adm. rev. dno Martino Szolchani, collateralis Scepusiensis capituli canonico, tamquam testimonio capitulari ad hoc transmissio, venientes ad possessionem Bukowina Podsklie in comitatu Arvensi sitam et habitam, tales ut sequuntur feci attestationes.

Primum deoutrum.

1-o quot in quo pago sunt sessiones? 2-o quot colonicales, quot scultetiales? 3-o quot in qua sessione patresfamilias? 4-o qui catholici et qui lutherani? 5-o quot sub quolibet patrefamilias vel in tota sessione personae, ex iisque quot catholicae, quot evangelicae?

Primus testis providus Valentinus Bukouinsky, scultetus in Bukouina et Posklie, annorum 80, citatus, iuratus, examinatus fassus est ad puncta 1-mi deutri: im **Bukouina** quatuor haberi sessiones, omnes colonicales: in 1-a Thomas Rubis et Joannes Lakomecz patresfamilias, habent personas cath. 29; in 2-a Albertus Kundis et Joannes Lassek, cath. 20; in 3-a Andreas Lakomecz et Blasius Hoska, cath. 19; in 4-a Simon Drewno, Sebastianus Kologey et Matthias Bahlid, cath. 34.

In **Posklie** sunt sessiones 8, in quibus patresfamilias sunt 30, videlicet: in 1-a Gregorius Natka, Stanislaus Chlebek, Nicolaus Spodnicza, cath. 20; in 2-a Simon Tisan, Thomas Pagacz, cath.

29; in 3-a Albertus, Sebastianus et Joannes Tisan et Jacobus Knapczik, cath. 48; in 4-a Simon Natiesta, Martinus Velon, Thomas Thusan, Nicolaus Tirana, Nicolaus Tirana, cath. 49; in 5-a Thomas Glod, Sebastianus Tusan, Stanislaus Glodek, Thomas Tusan, cath. 33; in 6-a Bartholomeus Zansel, Vitus Vitek, Andreas Stenel, relicta Mickowa, cath. 35; in 7-a Valent. Poziczak, Joannes, Salomon, Albertus Zanselik, Stanislaus Natiestik, Ambrosius Pozicsak, cath. 47; in 8-a relicta Natiestina, Simon Andrasik, Albertus Andrasik, Albertus Dudka, cath. 51; omnes catholici in utroque pago, acatholicus nullus. In fundo scultetiae sunt 15 domus et duo molendina: 1-a ipsa scultetia, in qua Valentinus, Stanislaus et Joannes Bukouinsky sculteti, 2-a Joannes Lassek, 3-a Matthias Melsan, 3-a Thomas Cziczany, 5-a Melchior Zborek, 6-a Matthias Lassek, 7-a Jacobus Tumin, 8-a Matthias Kudziak, 9-a Gregorius Kurousky, 10-a Petrus Zanzel, 11-a Paulus Sadlo, 12-a Clemens Vasek, 13-a Joannes Czesky, 14-a Gregorius Dudka, 15-a Simon Balek. Molitores: 1-us Andreas Climek, 2-us Paulus Bagmel, praeterea alodium scultetiae, in quo Joannes Vasczek, similiter omnes catholici numero 151. In summa autem sunt omnes catholici 555, lutheranus nullus.

In possessione **Orauka Arkabus** secundus testis Stanislaus Arkabus annorum 40, citatus, iuratus examinatus fassus est ad omnia puncta primi deutri: In hac possessione 6 agros esse colonicales, quorum in 1-o dicto Slosaroua roliya habitant: Hyacinthus Slosarczik, Gregorius Rezanczak, Stanislaus Mendros, cath. 33; in 2-o dicto Bacchorzowka: Bartholomeus Keta, Bartholomeus Lopusinsky, cath. 28; in 3-o Czakanowa rola dicto: Bartholomeus Ciangura, Petrus Ziemba, Sebastianus Pagacz, cath. 44; in 4-o Siepakoua dicto: Blaseus Siepak, Stanislaus Sarna, Albertus Vierzba, cath. 38; in 5-o Spolnikoua: Albertus Michaliak, Blaseus Balek, Nicolaus Siarczak, cath. 32; in 6-o Rapaczoua: Joannes Budak, Franciscus Brela, Blaseus Huba, Albertus Kuba, cath. 32; scultetiales agri sunt duo, ex quibus scultetia constat, quam possident Stanislaus, Albertus et Nicolaus Arkabus, cath. 80; summa hic catholicorum 282, nullus lutheranus.

Tertius testis Melchior Sarna annorum circiter 80, citatus, iuratus fassus est ad puncta 1-i deutri: habet sessiones in possessione **Orawka Sarna** 8, colonicales omnes et una scultetialis. 1-a sessio **Adamoua** rola habet patresfamilias tres nimirum: Adamum Przyseznik, Simon Miedza, Blaseus Strezen lutheranus, catholici 36; 2-a **Borowieho**: Thomas Borouic, Stanislaus Kuanowski, Joannes Francziek, cath. 45; 3-a **Vierzbowa**: Sim. Vierzba lutheranus, Jacobus Vierba, Bartholomeus Babierczik, cath. 31; 4-a **Zanzeloua**: Melchior et Marcus Zanzelik, Laurentius Lapetka, cath. 34; 5-a sessio **Glołska**: Simon Stanislaus et Albertus Glołsky, cath. 43; 6-a **Visizkowa**: Bartholomeus et Albertus Firczak, Simon Vanczik, cath. 26; 7-a **Oprandekoua**: Thomas Oprandek, Albertus Sarka, Matthias Bodak, Albertus Climas, cath. 24; 8-a **Mastarowa**: Andreas Diky, Andreas Czeruienka, Nicolaus Mastar, cath. 40; in scultetia autem 80 catholici, in summa autem in hac possessione cath. 359, luth. 2.

Quartus testis Stanislaus Vilczek annorum circiter 30, citatus, iuratus, examinatus fassus est: in pago hoc **Orawka Vilc** dicto esse 18 sessiones colonicales, item duas scultetiales et scultetiam. 1-a sessio **Bosakouska**: Caspar et Sebastianus Bosak, Albertus Opaczak, Andreas Zvolensky, cath. 45; 2-a sessio **Kozakoua**: Adam Kozak, Balthazar Smerdgigemba, cath. 32; 3-a sessio **Ostrozoua**: Mathias Ptacznik, Blaseus Woyticzak, Joannes Ostros, cath. 38; 4-a sessio **Zeloua**: Clemens et Albertus Gorczak, Jacobus Zil, cath. 44; 5-a sessio **Lebedowa**: Mattheus Bosak, Albertus Cibriczak, Joannes Mastala, Albertus Lebeda, cath. 44; 6-a sessio **Srouakoua**: Simon Kralik, Gregorius Surowczak, Gregorius Sczechurak, cath. 32, lutherani 2; 7-a sessio **Bra(n)disoua**: Joannes Woyczak, Albertus Pita, Albertus Swiaz, Woyta Stari, cath. 41, luth. 1; 8-a **Zachariasoua**: Adam et Martinus Madayczik Zacchariades, Joannes Geleny, Albertus Bahlid, Andreas Muka, cath. 41, luth. 1; 9-a **Pitloua**: Stanislaus Krocziak, Andreas Krenzel, Mathias Pitliczek, Melchior Pitel, cath. 54; 10-a **Sziskoua**: Albertus Jacsosty, Adam Lebiediak, Mattheus Operchalik, Stanislaus Golusowsky, cath. 43, luth. 1; 11-a **Warczeloua**: Michael Zuzaczek, Stanislaus Kozaczek, Lauren-

tius Warzel, cath. 34; 12-a Makuchoua: Adam et Joannes et Jacobus Makusiak, cath. 36; 13-a Kerpczakoua: Michael et Simon Kerpczak, cath. 34; 14-a Banasoua: Benedictus Bachczak, Martinus Zabolik, Simon Bogdal, Blaseus Kobilniczky, cath. 56; 15-a Wiecierskego: Thomas Wieciersky, Gasparus Braniczak, cath. 40; 16-a Kozakoua: Albertus Kozak iunior et senior, Martinus Klocziak, cath. 24; 17-a Wancziowka: Michael Balisak, Martinus Gandek, Thomas Vilczek, cath. 29; 18-a Tropoua: Melchior Lichosit, Martinus Titson, Franciscus Vilczek, Sebastian Jarzmo lutheranus, Matthias Operchalik, cath. 32, luth. 1. In scultetialibus Thomas et Joannes Melech, Albertus Krenzelik, Blaseus Kulyak, Martinus Sieprawsky, Albertus Wretias, Stanislaus Glusiak, in quibus 52 catholici et lutherani 3. In scultetia: Nicolaus, Stanislaus, Thomas, Matthias Wilczek, Stanislaus Mozdielak, Daniel Strzezenicki lutheranus, cath. 176, luth. 1. In plebania: Valerianus Stec, cath. 12, Simon Smik, cath. 10. In schola: Martinus Brondiczek, Melchior Jantolek, cath. 6, luth. 2. Summa catholicorum 160, luth. 9.

Quintus testis Andreas Spytkowsky annorum 33, scultetus in **Orawka Spytkowsky** citatus, iuratus, examinatus fassus est: In hoc pago esse octo sessiones colonicales, unam scultetialem et ipsam praeterea scultetiam. 1-a Wronowa, in qua patresfamilias: Albertus Wrona, Joannes Tetlak, Thomas Dudeczak, Blaseus Zubek, cath. 39, luth. 1; 2-a Kuligowa, in qua patresfamilias: Albertus et Simon Kulik, Joannes Vitezak, cath. 23; 3-a Brzankalowa, in qua patresfamilias: Martinus Brzankala, Sebastianus Godawa, Blaseus Durdia, Adam Konik, cath. 63, luth. 3; 4-a Skusiniowa, in qua patresfamilias: Jacobus, Thomas, Albertus Szkupeni, cath. 32; 5-a Karczmarowa, in qua patresfamilias: Stephanus Kaczmarik, Albertus Blaszcak, Thomas Kapusziak, Andreas Stietik, cath. 25; 6-a Stalmachowa, in qua patresfamilias: Joannes et Laurentius Stalmach, Stephanus Kurkowiak, cath. 36, luth. 1; 7-a Madoniowa, in cuius tertia parte ecclesia catholica, domus parochialis, schola, xenodochium et aliae domunculae, alii patresfamilias: Matthias Madoni, Jacobus Mastalia, Albertus Grobar catholici; 9-a Szwinkowa, in qua

patresfamilias: Paulus Augustinek, Albertus Kramar, relicta Jacob Szperka, Jacobus Szperka iunior, Christophorus Skripczak, cath. 31. Scultetia, in qua patresfamilias: Andreas, Nicolaus et Stanislaus Szpitkovsky. In scultetiali sessione patresfamilias Andreas Czerniak et Adam Czibulek, catholici in scultetia et scultetialibus domunculis et molendino 109. Summa catholicorum 448, luth. 5.

Sextus testis Joannes Jablonkowski, scultetus **Jablonkowiensis**, annorum 30, citatus, iuratus, examinatus fassus est: In hoc pago esse 18 sessiones colonicales et mediam unam scultetiam et duae sessiones ad scultetiam pertinentes, duo molendina, aenopolium, plebania, schola et xenodochium. 1-a **O t r o m b o w a**, in qua patresfamilias: Mathias Otromba, Joannes Gabanda, Jacobus Tenki, Mathias Telczak, cath. 28, luth. 10; 2-a **G u r o w c o w a**: Nicolaus et Thomas Vrbanczik, Michael Morawka, Simon Jurowcow, cath. 40, luth. 5; 3-a **J a n o w c o w a**: Joannes Vrbaniecz, relicta Janowcowa, Nicolaus Janovecz, cath. 34, luth. 4; 4-a **K a s s o w a**: Simon Wjctel (?), Joannes Richliczak, Joannes Slanicky, Martinus Kramar, Joannes Kassak, cath. 7, luth. 10; 5-a **K a n o w k a**: Joannes Duda, Thomas Knap, Michael Nila, Laurentius Firek, cath. 10, luth. 12; 6-a **T e l c z o w a**: Albertus Christophorus et Martinus Telczak, Adam Szopko, cath. 22, luth. 10; 7-a **P u c h a l o w a**: Albertus et Nicolaus Puchala, Mathias et Blaseus Vlman, Joannes Piwowar, cath. 41, luth. 23; 8-a **S s t e l m a c h o w a**: Pekarkowa, Jacobus et Michael Bezdiak, cath. 44, luth. 10; 9-a **K e m p o w a**: Michael, Laurentius, Joannes, Veneslaus Kempak, cath. 24, luth. 5; 10-a **D i g o w e k o w a**: Andreas Diga, Martinus et Christophorus Padel, cath. 20; 11-a **P i s s t i o r k o w a**: Stanislaus Socech, Jacobus Tetlak, relicta Sternalka, Simon Telczak, Michael et Stanislaus Slanina, cath. 37, luth. 5; 12-a **K o n i k o w a**: Urbanus Konik, Laurentius Poskwarka, Albertus Kroska, cath. 19, luth. nullus; 13-a **L u k a s i k o w a**: Urbanus Kapczuch, Jacobus Podoba, Joannes Knaezek (?), Joannes Domolaczni, cath. 18, luth. 1; 14-a **M a r e n d o w a**: Albertus et Andreas Marenczak, Samuel et Simon Nila, cath. 13, luth. 14; 15-a **L i c h o s i t o w a**: Joannes et Stanislaus Lichosith, Joannes et Simon Szmutek, cath. 16, luth. 16;

16-a Machaiowa: Franciscus, Stephanus, Mathias et alter Mathias iunior Machaj, Joannes Bresstiak, Albertus Slabi, cath. 41, luth. 12; 17-a Oskwarkowa: Joannes, Martinus, Stanislaus, Albertus, Jacobus, alter Jacobus, Thomas et alter Martinus Osskwarek, cath. 43, luth. 10; 18-a Koniova: Stanislaus et Casparus Konik, Albertus, Jacobus et Matthias Pasiek, cath. 14, luth. 24; medietas 19-a Pilichowa: Gregorius Pilich, Martinus Plosczak, Joannes Glonap, Albertus Pliszcak, Mathias Pliszcak, cath. 33, luth. 13; scultetia: Joannes Jablonkowsky, relicta Trstenska, alter Joannes, Stanislaus, item tertius Joannes et Cristophorus Jablonkowsky; scultetiales duae sessiones: Mathias Scrypczak, Mathias Prosniazik, Jacobus et Joannes Kuraczek; molendina duo, in quibus Joannes Luczek et Georgius Jurek, cath. 116, luth. 28; in xenepolio catholicus nullus, luth. 10; in plebania cath. 10, luth. 10; in schola cath. nullus, luth. 9; in xenodochio catholicus unus, luth. 4. Summa cath. 626, luth. 231.

Septimus testis Albertus Pekelnicky annorum c. 36, scultetus in Pekelnik, citatus, iuratus, examinatus fassus est: In pago Pekelnik 11 esse sessiones et mediam. 1-a Tlussowa(?): Adam Zilczak, Laurentius Caszimar, Thomas Slachta, Blaseus Zilczak, Martinus Darda, cath. 43; 2-a Motikowa: Martinus Motika, Matheus Fudala, Martinus Krupka, cath. 28; 3-a Marszalkowa: Jacobus et Gasparus Marszalek, Jacobus Dzombala, Albertus Koyda, Jacobus Gogolak, cath. 32; 4-a Zanzelowa: Blaseus Zanzel, Cristophorus Gongolak, Jacobus et Michael Bohiniak, cath. 31; 5-a Kruchowa: Mathias Wnuk, Simon et Joannes Habala, cath. 20; 6-a Opalowa: Simon Opala, Joannes Wrobel, Martinus Brigok, cath. 20; 7-a Nowakowa: Thomas Nowaczik, Martinus Gawlik, Stanislaus Stroziak, Albertus Woytasziak, cath. 50; 8-a Woytowa: Albertus et Mathias Woyczik, Matheus Lichossit, cath. 50; 9-a Smutkowa: Gregorius Smutek, Simon Dzumbala, Martinus Borowka, Albertus Kowalczyk, Mathias Pawlak, cath. 33; 10-a Woyczikowa: Jacobus et Joannes Woyczik, Joannes Lopitka, Jacobus Otromba, Adamus Rempka, cath. 50; 11-a Swiatkowa: Jacobus Nowaczik, Albertus Swiatek, Valentinus, Mathias et Blaseus Krulak, Lauren-

tius Koczonowsky, cath. 53; 12¹/₂-a: Andreas et Samuel Rasciczky, cath. 28; in molendino, cath. 2, luth. unus; in scultetia cath. 50. Summa cath. 1485, luth. 1.

Octavus testis Albertus Zubrisky, scultetus in **Alszo Zubrica**, annorum 40, citatus, iuratus, examinatus fassus est: In hac possessione 6 esse sessiones. 1-a Skoczowa: Cristophorus Skocz, Stanislaus Puchala, Blaseus Wolkowicz, cath. 59; 2-a Sadlakowa: Stanislaus Sadlek, Simon Walkowczak, Joannes Obaydak, Walentinus Borowy, Joannes Kayak, cath. 58; 3-a Ramzowa: Witus Ramz, Martinus Lubasz, Tomas Kulbasa, Walentinus Polansky, Christophorus Zawartka, Laurentius Obitek, Albertus Zawartziak, cath. 90; 4-a Pollenskigo: Andreas Polansky, Martinus Swierczik, Joannes Budzel, Simon Godowa, cath. 66; 5-a Rusnakowa: Martinus Rusnak, Jacobus Mastalak, Martinus Labus(?), Martinus Mastelik, cath. 80; 6-a Graczikowa: Laurentius Graczik, Andreas Koszut, Jacobus Woyczik, Mathias Pecziniak, Blaseus Krotowhila, cath. 70; in scultetia: Gregorius, Albertus, Laurentius, Joseph et Felix Zubriczky, cath. 100, luth. 1. In summa cath. 523, luth. 1.

Nonus testis Mattheus Ostrosz, scultetus **Superioris Zubrzyca**, annorum 43, citatus, iuratus, examinatus fassus est: 7 haberi sessiones colonicales in hac possessione et scultetiam. 1-a Jurczakowa: Laurentius et Albertus Jurczak, Andreas Gluszovsky, Martinus Gluszak, Bartolomeus Dudka, cath. 62; 2-a Grubarczikowa: Paulus Grubarczik, Joannes, Stanislaus et Albertus Woyta, Laurentius Knapczik, cath. 60; 3-a Msalowa: Albertus Mszal, Albertus Motlak, Andreas et Joannes Jurczak, cath. 54; 4-a Slowakowa: Simon Sula, Blaseus Zak, Mathias Glusziak, Laurentius Vengrzin, Adam Bednar, cath. 73; 5-a Obertalowa: Joannes, Gregorius Obertal, Jacobus, Stephanus Dzombala, Simon Bednar, Joannes Matula, Gregorius Borowy, Valentinus Luby, Martinus Siwek, cath. 109; 6-a Sikorowa: Martinus Sikora, Blaseus Budzel, Martinus Swecz, Michael Borowiak, Adam Braszidlak, Blaseus Budzilak, Blaseus alter Budzilak, cath. 75; 7-a Giebelowa: Jacobus Giebela, Laur. Adam Koszczalek, Albertus Herheniak, Stanislaus Spak, Valentinus

Herhenik, Gaspar Salawa, Simon Urbaniak, cath. 85; scultetia: Matheus Ostrosz, Andreas Muniak, cath. 154. In summa cath. 672, luth. nullus; et hi omnes cum suis communitatum patribusfamilias personaliter comparuerunt ad faciendas fassiones.

Decimus Stanislaus Kral, scultetus **Superioris Lipnica**, prout alii sculteti pro congregandis suis communitatibus, sic etiam ipse requisitus primum in propriis aedibus ac deinde ibi non repertus, in diversorio Jablunkowiensi existens, mandato citatus ad parendum eidem in sua domo una cum sua communitate, ubi vilipendens mandatum et eius executores dixit: «ego nihil curo vestrum mandatum, nec faciam quidquam ad vestrum imperium, nisi videro commissionem mei domini». Dum autem explicaretur ipsi poena in mandato contra contumaces expressa, dixit: «ego non curo, etiamsi mille florenorum esset poena», gestuque facto ad coelum addidit: «suspendatur potius rex pro salute mei domini», semetipsum intellexit tamquam regis cognomine candens, an Suam Majestatem Regiam ipse scit. Haec ita esse et coram plurimis in diversorio congregatis facta fuisse, citati sub iuramento fassi sunt et recognoverunt: hospes diversorii homo lutheranus Martinus Jastrebinus annorum c. 40 et Albertus Kwasnowsky annorum 20, rector scholae Czimowiensis. Sequenti die idem Stanislaus Kral in propriis aedibus repertus vicissim citatus, obedientem se quidem exhibuit mandato, in quantum fassus est sub iuramento in comunitate sua, quam dirigit, esse colonicales sessiones 7 et scultetiales 2, earumque possessores hoc, ut sequitur, ordine dictavit: 1-a sessio **Hug a s o w a**, cuius patresfamilias sunt: Blasius Hugatscik, Albertus Vrezczak et Blazeus Zabek, Albertus et Joannes Gawlaczek, Matheus Gawel, Sebastianus Knyaszek; 2-a **Z a b o w a**, cuius possessores: Joannes, Albertus et Adam Zabek, Simon Kapala, Andreas Lys, Georgius Dita, Bartholomeus Lucziwka; 3-a **H l a p n o w a**, cuius possessores: Simon et relicta Payaczik, Albertus Bukowinka, Joannes Skoczik, Gregorius Bogaczik; 4-a **S w i n k o w a**, in qua patresfamilias: Nicolaus Sczewoniak, Albertus, Felix et Samuel Swinczak, Urbanus Strassa, Nicolaus Dedicz, Lucas Laszek; 5-a **M a t e l o w a**, cuius possessores Andreas et Nicolaus Biyaczik, Joannes Sarmuszak, Tho-

mas Gwisczak, Albertus Barthowak, Clemens Mentolow, Albertus Zywczak; 6-a Ferenczowa cuius possessores: Franciscus Urbaniecz, Michael Graczik, Albertus Gandek; ad quintam sessionem, praeter ibi notatos, spectant sequentes: Blazeus et Thomas Gubernass, Adamus Bucih, Gregorius Groyczak, Thomas Surma, Clemens Sabala, Bartholomeus Sepela: 7-a Luisokopela, huius patresfamilias: Matheus Waba, Joannes Wolesztak, Andreas Malecz, Martinus Puchalek, Simon et Joannes Smukala, Joannes Kulansky, Bartholomeus Bakosz, Albertus Cygan; 8-a et 9-a scultetia et altera ad scultetiam spectans sessio, quarum patresfamilias sunt: Stanislaus, Georgius, Thomas, Simon et Albertus Opal, Joannes Sulka, Mathias Kuczak, Albertus Otromba, Joannes Kratochwil; molendina duo, in quibus Christophorus Sczura et Blaseus Mlynar, communitatem tamen suam non congregavit pro eo, ut satisfiat illi puncto interrogatorio, quot sub quolibet patrefamilias, vel in tota sessione personae, ex iisque quot catholicae, quot evangelicae? Verum dimissis nobis ad Inferiorem Lipnicam sub eodem iuramento obligavit se illuc venturum cum tota sua communitate seque satisfacturum, ubi ostendit se quidem nobis secundusmet, at communitatem non praesentavit, imo ipse etiam insciis nobis discessit, sicque sicut in principio ita et in fine inobedientem et contumacem se declaravit.

Undecimus Mathias Smotaniak, scultetus **Inferioris Lipnica**, citatus iurare recusavit ex eo, quod ille deposuerit iuramentum suo domino et sub illo paratus et respondere ad puncta interrogatoria, sed absque iuramento non audiebatur, imo tamquam inobediens et contumax notabatur, postea tamen reflexit se et demisse institit, ut acceptetur ipsius iuramentum; cuius instantia motus dominus exponens ipse etiam intercessit pro acceptando eius iuramento, sicque iuratus, examinatus fassus est praeceteris, se antecederet ex instinctu Joannis Zahora, pastoris Jabloncoviensis, cuius auditor est, iuramentum recusasse; deinde satisfacturus punctis interrogatoriis fassus est, sub sua directione esse Lipnicam, Kyczory et Rostoky sic dictas possessiones, in quibus iuxta subiectam seriem dictavit numerum sessionum, praesentavitque simul earundem possessores et patresfamilias: In Lipnica

sessiones colonicales sunt 11, una scultetialis et ipsa scultetia. 1-a *Malkuszowa*: Mathias, Christophorus et Michael Malkuszak, cath. 21, luth. 14; 2-a *Oczyszczakowa*: Adam Oczyszczak, Simon ac Jacobus Zamerlak, Albertus Lassek, cath. 55, luth. 5; 3-a *Waysczakowa*: Blaseus et alter Blaseus, Joannes et Andreas Waysczak, cath. 39, luth. 12; 4-a *Siwczakowa*: Simeon Swientek, Albertus Siwczak, Blaseus Midlar, Joannes Czirwoniak, Petrus Gandek, Christophorus Dudka, cath. 72, luth. 23; 5-a *Woycziczakowa*: Simon Woycziczak, Joannes Otrembiak, Joannes Habiniak, Jacobus Kus, cath. 14, luth. 1; in 6-a *Skoczowa*: Thomas Skocz, Martinus Lichossit, Joannes Swirczak, cath. 43, luth. 1; 7-a *Brinkusowa*: Albertus et Gregorius Bri(n)kussak, Martinus Kuczak, cath. 44, luth. 1; 8-a *Odrobinowa*: Adam Odrobiniak, Stanislaus Niemec, Mathias Gudziak, cath. 67, luth. nullus; 9-a *Skoczikowa*: Andreas Skoczik, Petrus Midlar, Jacobus Kraewecz, Blaseus Bachoreczik, Simon Winczarczik, cath. 52, luth. 12; 10-a *Sowowa*: Bartholomeus Sowa, Albertus Simczak, Stanislaus Kayczak, Joannes Klapniak, cath. 45, luth. 6; 11-a *Pokwisdowska*: Andreas Sowiak, Bartholomeus Bardzel, Bartholomeus Pastwiak, Thomas Surma, Albertus Kula, Blaseus Pogwisdowsky, cath. 81; 12-a sessio scultecica, in qua Ambrosius Cempek; scultetia: Mathias Smetaniak, cath. 19, luth. 9; Georgius et Jacobus Smetaniak et Joannes Kralik contumaces et inobedientes mandato, Joannes Knapczik annorum c. 30 sub iuramento recognovit, quod mandatum contemnens Joannes Kralik in scultetia Lipnica non comparuit et uxor eius Dorothea simili ducta contumacia eidem mandato non obedivit, asserens se habere suos sacerdotes, quos adibit in templo, dum et quando necessitatem habuerit, adeoque se non habere necessitatem comparendi coram sacerdotibus catholicis. Item Jacobus Zamerlak, Joannes Otromba, Jacobus Kus, Simon Winarczik non comparuerunt, alii tamen pro ipsis responderunt. Item incolas *Rostoky* neglexit praesentare scultetus, de quibus aliunde rescitum est *Kyczory* possessio: Mathias Tysczon cath. 5, Mathias Ganssor cath. 19, luth. 1, Joannes Teslak cath. 4, Laurentius Winczek (sic) cath. 17, Georgius Wilczek cath. 15, Joannes Wilczek cath. 12, Blaseus Wilczek cath. 12. *Rostoky*

possessio: Stephanus Priwara cath. 10, Albertus Wegrziniak cath. 4, Bartholomeus Wantroba cath. 12, Michael Wantroba, Joannes Marcha, cath. 6, Simeon Ziwezaczik cath. 9, Michael Garbig cath. 7, Albertus Bolitrziok cath. 17, Joannes Żywczaczik cath. 5, Martinus Brinkus cath. 8, Joannes Bandik cath. 10, Laurentius Mlaka cath. 8, Simon Garey cath. 11, luth. 1, Bartholomeus Ris cath. 9, Albertus Slaniczik cath. 10, Michael Kromar cath. 5, Gregorius et Albertus Kramarczik cath. 14, luth. 2, Clemens Kolodey cath. 8. Item molendina duo in Lipnica: Joannes Mlinar cath. 7, Blazeus Mlinar cath. 796, lut. 79.

Universalis summa catholicorum ad ecclesiam S. Joannis Baptistae in Oravcis spectantium: 5706, luth. 328, accedente autem numero catholicorum in Lipnica Superiori sub sculteto Stanislao Kral existenti, propter cuius contumaciam non poterant conscribi, superabit numerus sex millium notabiliter; his cohabitant lutherani praeter illos, qui reperiuntur in Lipnica sub contumaci sculteto Stanislao Kral, pro quibus tres possidentur ecclesiae: in Jablonka, Orawka Wilk et Lipnica Inferiori.

Secundum deoutrum.

1-o fundus, in quo extracta est ecclesia catholica in Orawka Spitkowskj, parochia et schola, estne colonialis vel scultetialis? 2-o estne integra sessio vel pars tantum et quota? 3-o estne donata ecclesiae ab aliquo vel empta vel persoluta, a quo et quanti? 4-o estne empta ex permissu dominorum terrestrium vel non? 5-o estne exempta ab oneribus rusticanis vel eis subiecta? 6-o quare permissum aedificium ex consensu domini parochi et superiorum praelatorum in fundo ecclesiae huius Oravcensis per dnum Valentinum Bukowinsky inchoatum non continuatum?

Primus testis Andreas Spitkowskj annorum c. 29, scultetus in Orawka Spitkowsky dicta, citatus, iuratus, examinatus fassus est ad 1-m: est fundus colonialis. Ad 2-m: non est integra sessio, sed tantum tertia pars integrae sessionis. Ad 3-m: non est donata, sed per piae memoriae R. D. Joannem Sczechowiht, parochum catholicorum Arvensium et vicearchidiaconum a Joanne Teslak 20 imperialibus empta. Ad 4-m: permiserunt domini, quia

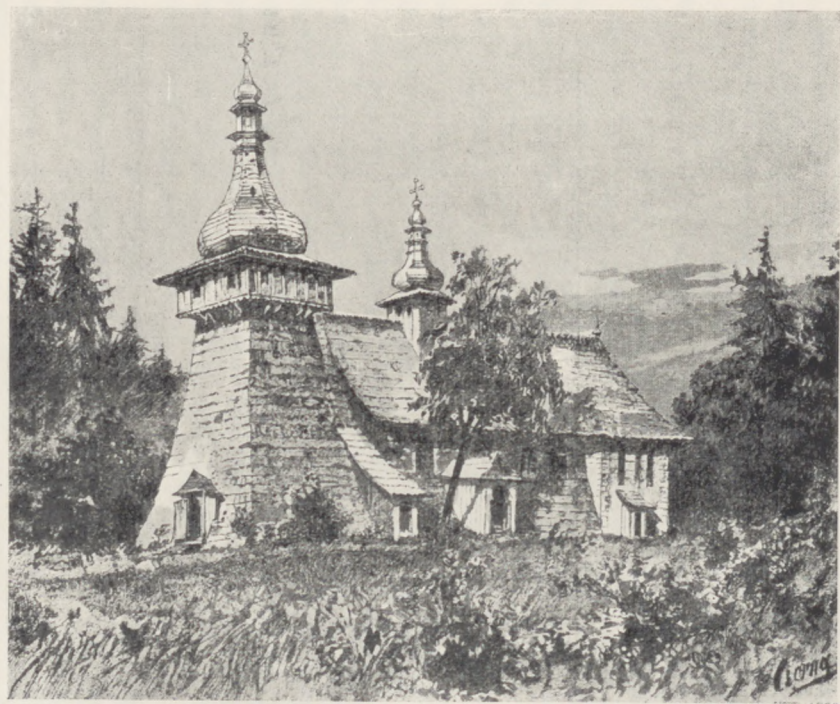

ipsi officiales revidebant locum. Ad 5-m: a nullis oneribus rusticanis est exempta, sed subiacet omnibus, prout ante emptionem, et quoad labores quidem ordinarios ipse supportat, fatens eos per suam communitatem. Quoad census autem et contributiones pecuniarias ita contribuitur ab inde, acsi nec esset ecclesia in eo fundo servata proportione portionis, alias vinculis, carceribus et aliis mulctis adigitur scultetus ad integram solutionem nullo respectu ecclesiae, nec dimittitur, nisi ad ultimum solverit quadrantem. Ad 6-m: «quia prohibitus est, inquit, in Jablonka per Jeremiam Porubsky, provisorem arcensem, me praesente».

Secundus testis Joannes Teslak annorum c. 32, citatus, iuratus, examinatus fassus est ad 1-m, 2-m et 3-m ut proxime praecedens testis, hoc addito, quod ab ipso sit empta illa pars sessionis 20 imperialibus, sexaginta fl. polonicae facientibus; de quinquaginta fl. est contentatus per pie memoriae defunctum parochum Joannem Sczechowicz, octo florenos adhuc expectat. Ad 4-m fassus est: «egit, inquit, mecum pie memoriae dominus Joannes Sczechowith, ut cederem iuri meo in illo fundo et illum ipsi pro ecclesia venderem, prout et cessi, modo ab officialibus arcensibus non habeat impetitiones; venitque postea egregius Andreas Abaffi, capitaneus arcis Arva, cum aliis ad revisionem illius fundi et interrogavit me, utrum cedam sponte et libere, «quia te, inquit, nemo cogit ad hoc», meque affirmantem, quod cedam sponte et libere, accrius corripuit, «utinam, inquit, devores quinquaginta daemones, si cedis huic fundo, quid habebis, mendicatum ibis, et quis te adigit ad hoc?» Et hinc scit, ex permissu officialium arcis Arva emptum esse illum fundum pro ecclesia. Ad 5-m fassus est: ita subiacet oneribus rusticanis iste fundus ecclesiae universis, sicuti subiacebat me possidente. Ad 6-m nil.

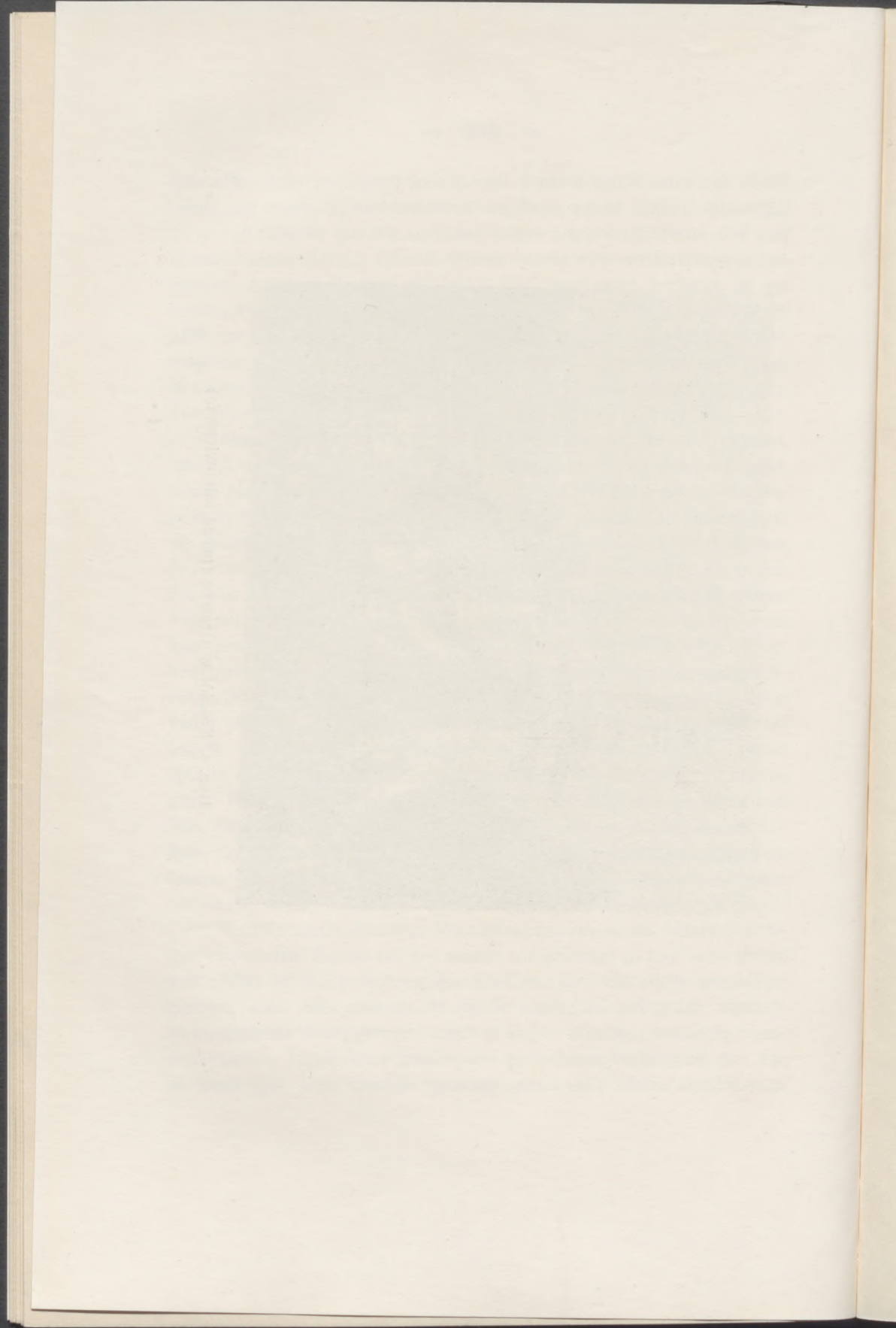
Tertius testis Jacobus Mastala annorum c. 40, citatus, iuratus, examinatus fassus est per omnia ut (primus) in hac serie testis, hoc addito ad 5-m punctum, quod labores de facto etiam aequaliter currant cum aliis rusticis de fundo ecclesiae, sed gratia sculteti et communitatis supplementur, sicut et nuper eiusdem sessionis compossessores, requirentes modernum parochum, institerunt pro eo, ut cum ipsi iam duobus proxime praeteritis annis absolvissent

Ryc. 4. Kościół w Orawce (przed odnowieniem)

pro suis duabus portionibus onus falcaturae Kesmarkini, et de facto etiam urgeatur illo onere haec sessio, ut ipse etiam hoc tertio anno illud aportet pro ratione portionis suae.

Quartus testis Anna, uxor Matthiae Madoni, annorum c. 44, citata, iurata, examinata fassa est ut immediate praecedens testis.

Quintus testis Matheus Ostross, scultetus Superioris Zubricza, annorum 43, citatus, iuratus, examinatus fassus est ut primus in hac serie testis ad omnia puncta.

Sextus testis providus Walentinus Bukowinsky annorum c. 98, citatus, iuratus, examinatus fassus est ad prima 5 puncta ut primus in hac serie testis, ad 6-m: «non potui, inquit, continuare illud aedificium, quod inchoavi in fundo ecclesiae Oravcensis bonis et utilibus ecclesiae conditionibus, quia per Jeremiam Porubsky sub amissione scultetialis meae curiae sum prohibitus nuper in Jablonka».

Septimus testis Stanislaus Bukovinsky annorum c. 36, officio scultetus in Poskle et Bukowina, citatus, iuratus, examinatus fassus est ut primus in hac serie testis per omnia, hoc addito ad 6-m punctum, quod praeter prohibitionem aedificationis coram ipso in Jablonka factam etiam alia via ex arce per ipsum nuntiaverint officiales parenti ipsius Walentino Bukowinsky, ut absteineat ab inchoato in fundo ecclesiae Oravcensis aedificio materialique composita et alia pro dicto aedificio illuc comportata curet asportare, nec praesumat ibi aedificare, nisi habita licentia ab illustrissimo domino direttore bonorum arcensium.

Octavus testis Stanislaus Wilcsek annorum c. 30, citatus, iuratus, examinatus fassus est: scit illum fundum, in quo est extracta ecclesia S. Joannis Bapt. in Oravcis pro exercitio religionis catholicae, esse sessionis colonialis, tertiam dumtaxat partem pecuniis per pie memoriae parochum comparatam et oneribus rusticanis non minus, quam ante talem, pro hoc usu esse subiectam. Quoad 6-m punctum fassus est, se praesentem fuisse in Jablonka audivisseque prohibitionem Jeremiae Porubsky a continuatione aedificii in fundo ecclesiae inchoati Walentino Bukowinsky.

Nonus testis Mathias Smetaniak annorum c. 45, scultetus Inferioris Lipnica, citatus, iuratus, examinatus fassus est ad prima

5 puncta, quod scultetus Spitkowsky integre praestet census et labores a sessionibus colonialibus suae curae submissis, in quarum unius parte est fundus ecclesiae, sicut praestabatur, antequam fuisset ibi ecclesia.

Decimus testis egregius Michael Firicz annorum c. 70, in possessione Inferioris Lipnica comitatus Arvensis repertus, citatus, iuratus, examinatus fassus est, quod dum fuisset in officio provisoratus arcis Arva, integre percipiebat omnem proventum et censum a sculteto Spitkowsky, sub quo est fundus ecclesiae catholicae in Oravcis ab omnibus eiusdem scultetiae colonialibus sessionibus absque omni relaxatione, quia in contrarium nihil habuit in instructione.

Undecimus et duodecimus testis, Martinus et Albertus Chiznjanskj, sculteti in Chissne comitatus Arvensis ad omnia puncta fassi sunt ut primus in hoc secundo deoutrum.

Tertium deoutrum.

1-o an et quis turbaverit ementes et vendentes in fundo ecclesiae catholicae Oravcensis necessaria pro sustentatione catholicorum, devotionis causa illuc confluentium? 2-o an rapuerint venalia ibidem, qualia et quibus? 3-o utrum etiam in ipsa domo parochiali factae sint tunc temporis violentiae alicuae? 4-o utrum hoc matutino tempore fuerit, quando divina peragebantur vel peragenda erant? 5-o qualiter resistebat parochus loci talibus et quid passus est?

Primus testis Joannes Teslak annorum c. 32, incola possessionis Oravka Spitkowsky dictae in comitatu Arvensi, citatus, iuratus, examinatus fassus est ad 1-m: vidit Mathiam Klynowsky semel cum aliquod satellitibus armatis irruisse in forum ecclesiae Oravcensis, repletum plebe ad templum confluyente causa devotionis, ibique ementes et vendentes necessaria pro sustentatione plebis turbasse percutiendo et inde repellendo. Ad 2-m: rapuerunt multis venalia maxime crematum, panem, etc. Ad 3-m: penetrarunt etiam atrium domus parochialis, ibidemque rapuerunt, quae poterant ab iis, qui securitatis causa eo se recipere. Ad 4-m: tempore antemeridiano, dum maxime confluxissent homines ad

Ryc. 5. Obraz wotywny Wilczków w Podwilku z r. 1689

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

templum, factae sunt hae turbationes. Ad 5-m: parochus piaie memoriae rev. dnus Joannes Sczechowith suaviter et paterne corripuit turbatores, sed ab iis dura verba et vix non verbera est perpessus, quia vibratis securibus satrapae Klinowscii stipabant latera eiusdem durius cum parochio loquentis, ad omnem ipsius nutum parati.

Secundus testis Matheus Ostross annorum 43, in Superiori Zubrica com. Arwa scultetus, citatus, iuratus, examinatus fassus est ad omnia ut primus in hac serie testis proxime praecedens, hoc addito, quod ipse fatens recuperaverit quaedam tunc temporis rapta a Matthia Klynowsky, signanter autem mercimonias Laurentii kramar Jablonkowiensis.

Tertius testis Albertus Zubricky annorum c. 40, in Inferiori Zubrica scultetus com. Arwa, citatus, iuratus, examinatus fassus est ut immediate praecedens, quia simul erant ambo.

Quartus testis Matthias Madony, aedituus pro tunc ecclesiae Oraviciensis, annorum 40, incola possessionis Orawka Spitkowsky com. Arwa, citatus, iuratus, examinatus fassus est ad 1-m: vidit socios Klynowscii Merdolik et aurigam Jablonkowiensem vulgo woznyca, turbantes percutiendo et rapiendo venalia et dispergendo per forum, ipse etiam fatens cum parochio eripuerunt ex manibus satellitum Klinowsky saccum nucum cuiusdam civis Trstenensis raptum et iam hinc inde dispersas nuces, quem eidem mercatori tradiderunt, ad 2-m patet, ad 3-m nihil, ad 4-m: recte illo tempore factae sunt hae turbationes, dum iretur ad templum post tertium pulsum seu compulsationem campanarum, protestante parochio coram omnibus hominibus, quem satellites probris et convitiis afficiebant.

Quintus testis Andreas Spitkowsky annorum 33, in Orawka sub Spitkowsky dicta com. Arwa scultetus, citatus, iuratus, examinatus fassus est: «praesens fui, inquit, ad ecclesiam, vidique Klinowskyum cum satellitibus suis irruisse in ementes et vendentes penes cimiterium ecclesiae in Orawka, rapuisse venalia, quae potuerunt, dum autem pie defunctus parochus argueret dictum Klynowsky talis insolentiae, durius ab eo obiurgatus est, vibrato etiam securi contra ipsum».

Sextus testis Stanislaus Bukowinsky annorum 36, in Poskle et Bukowina com. Arwa scultetus, citatus, iuratus, examinatus fassus est: «vidi, inquit, Matthiam Klynowsky, Adam Stewonka, Merdolik et Klysczyk ementes et vendentes turbasse, auferendo illis venalia in fundo ecclesiae Orawcensis».

Septimus testis Stanislaus Wylczek annorum 30, in Orawka Wilk com. Arwa scultetus, citatus, iuratus, examinatus fassus est: «praesens fui, inquit, ad ecclesiam Orawcensem et vidi, quando Matthias Klynowsky circiter vigesimusmet armata manu irruit in plebem ad cimiterium ecclesiae Orawcensis congregatam, ibique multa damna intulit ementibus et vendentibus, rapiendo ipsorum reculas, alias etiam, inquit, prohibebantur negotiatores illuc portare venales suas merces per officiales arcenses, imo etiam illos, qui ad parochiam se receperant maioris securitatis gratia, ipsam parochiam invadendo, rebus suis privarunt, quos deprehendere poterant.

Octavus et nonus testis Thomas et Matthias Wilcsek annorum hic 44, ille vero 34, citati, iurati, examinati fassi sunt ut immediate praecedens testis, quia simul omnes fuerunt cum fratre suo Stanislao Wilcsek.

Decimus testis Georgius Trstensky annorum c. 32., oppidi Trstena iudex, repertus in possessione Chissne com. Arwa, citatus, iuratus, examinatus fassus est, multos incolas Trstenenses conquestos fuisse ante aliquos annos, qualiter fuissent turbati in fundo ecclesiae Orawcensis et damnificati in suis venalibus eo allatis, quando Matthias Klinowski cum satrapis invaserat plebem ibidem congregatam.

Undecimus testis Georgius Gasparides annorum 60, vice-iudex oppidi Trstena com. Arwa, citatus, iuratus, examinatus in oppido eodem repertus fassus est: «eatenus scio, inquit, fuisse turbatam plebem penes ecclesiam catholicam in Orawcis congregatam per Matthiam Klinowski, quod ibidem vendenti filio meo ternas vestes alias gansape acceperint, nec aliter quam praevia comminatione profectionis meae ad dominum Theökeli in ea causa post medium annum eas exsolvit, timens dominum».

Quartum deeoutrum.

1-o quis reparat ecclesiam in Orawka Wilk, parochiam et scholam? 2-o cuius religionis exercitium peragitur in dicta ecclesia? 3-o quam multi sunt incolae illius religionis, pro cuius exercitio possidetur illud templum et quam multi extra possessionem?

Primus testis Stanislaus Wilczek, qui in primo deeoutro, fassus est ad 1-m: «nos, inquit, catholicae huius possessionis, item Orawka sub Sarna, Orawka sub Arkabus, Bukowina et Poskle, ad hanc ecclesiam proximiores et spectantes, reparamus et templum et parochiam et scholam, altare novum curavimus, sedilia, putrefactas trabes fundamentales extraximus et novas subduximus, submuravimusque nostris fatigiis et expensis, domum parochialem cum pertinentibus aedificiis nostris impensis ereximus, operarios, fabros, lignarios, murarios et pictores sustentavimus et contentavimus». Ad 2-m: minister evangelicus Jablonkowiensis tenet hanc ecclesiam, catholici non permittuntur pro suae religionis exercitio uti hoc templo. Ad 3-m fassus est: hic in possessione Orawka duos tantum esse patresfamilias lutheranos, nempe Martinus Madeyczik et Sebestianus Darmo in personis suis, et tertium in scultetia Davidem Strezenicky, adventitium ad nostram scultetiam per contractum matrimonialem cum relicta patruī nostri, foemina catholica; sunt item aliquot serviles personae in primi deutri fassione specificatae lutheranae, omnes alii incolae et inhabitatores huius pagi sunt catholici et extra possessionem templi istius, quorum numerus patet ex fassione ad primum deeoutrum.

Secundus et 3-us et 4-us testis Thomas et Mathias Wilczek suprascripti ad immediate praecedens deeoutrum et Stanislaus Mosdelak annorum 36, incolae possessionis ac scultetiae Orawka Wilk com. Arwa ac tota denique communitas istius pagi ita fatetur ut primus ad praesens deeoutrum testis.

Quintus testis Melchior Sarna annorum c. 80, scultetus Orawka Sarna dictae possessionis eiusdem com. Arwa, cum tota sua communitate citati, iurati, examinati fassi sunt ad 1-m et 2-m ut primus in hac serie testis, ad 3-m: in communitate ad suam directionem spectante nonnisi duo incolae patresfamilias, nempe

Blasius Strezen et Simon Werba habentur lutherani, id ipsum recognoscente tota communitate; serviles autem personas nullas nec uxores huius religionis esse, qui hoc templum frequentarent, extra possessionem autem templi sunt omnes reliqui incolae catholici, in fassione ad primum deutum specificati.

Sextus testis Stanislaus Arkabus annorum 40, in possessione Orawka Arkabus dicta com. Arwa scultetus, una cum communitate sua citati, iurati, examinati fassi sunt ad 1-m et 2-m ut in hoc deuto primus, ad 3-m: nullus est lutheranus, extra possessionem autem templi sunt catholici omnes, in fassione ad primum deutum specificati.

Septimus testis Walentinus Bukowinsky annorum 80, in possessione Poskle et Bukowina com. Arwa scultetus, citatus, iuratus, examinatus fassus est: «recordor, inquit, quando bonae memoriae Felix Wilk, homo catholicus, scultetus pagi Orawka sub Wilk dicti, proavus modernorum scultetorum Wilczek dictorum, propriis sumptibus, fatigiis et expensis erexit templum illud, quod de facto extat et per catholicos reparatur in Orawka Wilk. Tempore Georgii Turzo, possessoris bonorum arcis Arwa, sculteti ad illud templum spectantes catholici omnibus modis institerunt, offerentes etiam ingentes duas petras salis polonicae loco honorarii, ut daretur illis catholicus sacerdos pro illo templo; interim post obitum fundatoris traditum est illud templum ministro evangelico Jablonkoviensi pro filiali ecclesia, per quem ad praesens possidetur, licet vix aliquos suae religionis habeat auditores et non per illos, sed per catholicos de facto etiam restauratur illa ecclesia, sedilia communia sunt expensis catholicorum facta, meae etiam propriae sedes speciales ibidem habentur, altare nos catholici comparavimus et omnia sarta tecta tam in hoc templo, quam in parochia conservamus».

Octavus testis Stanislaus Bukowinsky annorum 36, officio scultetus in possessione Poskle et Bukowina com. Arwa, citatus, iuratus, examinatus fassus est cum sua communitate ad 1-m et 2-m ut primus in hac serie testis, ad 3-m ut 6-us, sciens insuper dominus exponens ferme omnes incolas pagorum ad hanc ecclesiam alias pertinentes esse catholicos, templum autem con-

tra mentem articulorum regni per ministrum evangelicum Jablonkoviensem possideri, institit, ut etiam oculate revideamus, an et qualia apareant vestigia usus et devotionis circa illud templum et qualiter sit constitutum; cuius iustae petitioni satisfacturi profecti sumus illuc vidimusque primum omnes aditus ad cimiterium perticis longis, qualibus hic ad cincturam hortorum utuntur, esse preclusas. Deinde transeuntes talem cincturam, venimus ad portulas cimiterii, quas similiter perticis in transversum compositis loco valvarum reperimus praeclusas. Post haec patefacto nobis additu, remotis perticis ingressi sumus cimiterium, quod vidimus in pratum conversum et defalcatum. Vestigia ad templum non alia conspeximus, quam unius hominis mole tritam semitam ad frontispicium templi, ubi dependet funis campanulae ex eodem frontispicio exporrecto, quam subinde pulsare solet magister scholae, pro quo usu, nescitur. Sepulchra recentia in cimiterio vidimus nulla, quia lutherani fere nulli, catholici autem defuncti cum magnis fatigiis penes templum catholicum in Orawka Spitkowskj erectum (sepeliuntur). His ita consideratis circumeundo templum conspeximus etiam circumferentiale vestibulum templi ad efectum peragendarum processionum de more loci, tamquam regno Poloniae contermini, singulis diebus Dominicis per circulum anni etiam in hieme et tempore pluvioso primitus extractum, vidimusque illud surescentibus arbustis occupatum, tandem ingressi fuisset etiam ipsum templum, sed clavi penes ministrum evangelicum in Jablonka existente non poterat nobis aperiri.

Quintum deecoutrum.

1-o utrum catholici ad parochiam Jablonkoviensem alias nunc vero ad Orawcensem pertinentes cogantur ad reparationem evangelicorum templorum in Jablonka et Lipnica Inferiori existentium? 2-o, si ita, coguntur etiam ex adverso evangelici ad reparandum templum catholicum in Oravcis?

Primus testis Mathias Smetaniak, in Lipnica Inferiori com. Arwa scultetus, citatus, iuratus, examinatus fassus una cum sua communitate, utrumque hoc templum tam Jablonkoviense quam Lipnicense evangelicum, inquit: «reparamus omnes incolae absque

ullo discrimine religionis». Ad 2-m: non reparant templum evangelici catholicorum, nec coguntur ad hoc per aliquem.

Secundus testis et tertius Mathias Ostross de Superiori, Albertus de Inferiori Zubrica, qui supra sculteti eiusdem com. Arwa, citati, iurati, examinati fassi sunt cum universis communitatibus suis per omnia ut immediate praecedens testis.

Quartus testis Joannes Jablonkowsky annorum 30, scultetus Jablonkowiensis com. Arwa, idem fassus est sub iuramento per omnia ut primus testis, idem Albertus Dassik annorum c. 53, iuratus Jablonkowiensis, idem similiter Albertus Puchala annorum 41, pariter iuratus Jablonkowiensis, et complures alii sub iuramento fassi sunt quod primus testis.

Sextum deoutrum.

Scisne, vidistine, quod Joannes Zahora, evangelicus minister Jablonkowiensis, rev. dominum Michaellem Kostus, protunc capellanum ecclesiae S. Joannis Bapt. in Orawka, redeuntem ex Czimhowa a divinis feria II-a Pentecostes in libera via percusserit et cruentaverit?

Primus testis Joannes Matthevides, rector scholae Jablonkowiensis, annorum c. 20, com. Arwa, citatus, iuratus, examinatus fassus est: «praesens fui, inquit, feria II-a Pentecostes circa horam tertiam pomeridianam, quando nescio unde redeundo rev. dnus Michael Kostus incidit in Joannem Zahora, ministrum ecclesiae Jablonkowiensis, ante domum Thomae pistoris hic in Jablonca com. Arwa, colloquebantur simul in materia religionis, circa quam prolata verba per Michaellem Kostus, quod fides lutherana sit fides falsa, perversa et canina, ferre non volens Joannes Zahora, minister Jablonkowiensis, eum baculo in manibus pro sui fulcramento et sustentatione habito ad caput penes auriculam percussit», sanguinem tamen nullum vidit ob longiores patris Kostus capillos.

Secundus et tertius et quartus testis Martinus Ploszcica annorum 40, Jacobus Passik annorum c. 40, et Nicolaus Swerczak annorum c. 38, incolae Jablonkowienses com. Arwa, fassi sunt: «simul constituti ante domum Thomae pistoris confabulando, vi-

dimus rev. dnum Michaellem Kostus, venientem ex Czimhowa a divinis via publica, incidisse in Joannem Zahora, pastorem Jablonkowiensem, remotius a nobis existentem, ubi substitit, et colloquebantur simul aliquamdiu. Sed de qua re, non scimus fatentes», nec audire poterant propter remotiorem distantiam eorundem sermone, alio aversi non viderunt vibrationem baculi Joannis Zahora contra patrem Kostus, sed tantum fragorem ictus audiverant, respicientesque viderunt patrem Michaellem Kostus fugientem, Joannes Zahora autem insequabatur eum baculo armatus impetu vehementiori, quem dum alio modo non posset evitare pater Kostus, prout erat vestitus et ferebat canisteriolum super humeris in baculo, insiliit ad aquam lubricansque ibi cecidit et mergebatur, erigens tamen se, transivit fluvium et per aliam partem ipsius reversus est ad plebaniam Oravcensem.

Quintus testis Jacobus Mastela annorum c. 40, incola possessionis Orawka Spitkowsky dicta com. Arwa, citatus, iuratus, examinatus fassus est: «pro curando vulnere suo in capite, ut dicebat, a Joanne Zahora, ministro evangelico Jablonkowiensi, inflecto, venit ad me rev. pater Michael Kostus, quem cruentatum vidi in festis Pentecostes et vulnus ipsius curavi».

Sextus testis Joannes Nitragi annorum c. 20, in Orawka Spitkowsky com. Arwa repertus, citatus, iuratus, examinatus fassus est: audivi ex ore Joannis Zahora, pastoris Jablonkowiensis, quando narrabat suum casum ipsi fatenti, quem incurrit cum patre Michaelle Kostus eum percutiendo propter quaedam dura verba in negotio religionis coram percussore prolata.

Septimus testis Matthias Szmecianiak in Inferiori Lipnica com. Arwa scultetus, citatus, iuratus, examinatus fassus est: «retulit coram me ipse Joannes Zahora, minister Jablonkowiensis, quomodo percussit propter aliqua verba patrem Michaellem Kostus».

Septimum Deceutrum.

An qui et cur fuerint ad vincula coniecti sculteti parochiae protunc Jablonkowiensis post discessum adm. rev. dni Joachimi Luzenszky, canonici Strigoniensis et archidiaconi Nitriensis, a visitatione catholicorum, secundum munus suum ex comitatu Arvensi?

Primus testis Matthias Smetaniak, scultetus in Lipnica Inferiori comitatus Arvensis, citatus, iuratus, examinatus fassus est: «constat mihi manifeste, post discessum illius domini, de quo in deo-utro, alios huius processus scultetos, excepto me, fuisse citatos per Joannem Guzich, protunc provisorem Arvensem, ad arcem coniectosque ad compedes binos et binos, ea de causa, quod ad instantiam illius domini congregaverint suas communitates pro catholicis consignandis, meque hoc unicum excusavit a vinculis, quod communitatem meam in eum effectum non congregaverim».

Secundus testis Valentinus Bukowinski annorum 80, in Posklie et Bukowina com. Arva scultetus, citatus, iuratus, examinatus fassus est: «inter alios scultetos mihi maxime indignabatur provisor Johannes Guzich, quod ego primus congregaverim meam communitatem ad instantiam dni Joachimi Luzenski pro catholicis consignandis et sculteti Spytkowski, parentis moderni sculteti, ideoque nos duos senes simul alligavit iisdem vinculis et compedibus more equorum stringi et captivari ibique per multos dies detentos macerari (fecit)».

Tertius testis Melchior Szarna annorum c. 80, scultetus Oravka dicta Sarna com. Arva, citatus, iuratus, examinatus fassus est: «post discessum dni Joachimi Luzenski ego etiam citatus eram per provisorem ad arcem, sed ob debiliorem valetudinem comparere non valui, iuratum meum misi loco mei, qui etiam loco mei erat incaptivatus cum ceteris scultetis propter congregatam communitatem ad instantiam dni Joachimi Luzenski pro catholicis consignandis».

Quartus testis Albertus Arkabus annorum c. 30, in Oravka Arkabus dicta com. Arva scultetus, citatus, iuratus, examinatus fassus est omnino illa de causa ut fatentur praecedentes testes, fuisse incaptivatos scultetos.

Quintus et sextus testis: Matthaeus Ostros Superioris et Albertus Zubricki Inferioris Zubrica sculteti sepius supranotati fassi sunt, se etiam fuisse socios captivorum, tamquam sculteti possessionis Jablonka ob antelatam causam incaptivati, hoc addito, quod non tantum vinculis sed etiam inedia fuerint macerati. Idem et alii omnes sculteti huius processus sub eodem iuramento fassi sunt.

Et ideo cum timore et tremore defecto etiam parebant mandato compulsorio, idque nonnisi praevia requisitione commissionis arcensis; dumque mandato compulsi ad exhibitionem testimoniorum animarentur ne timeant, responderunt: «modo quidem fortasse nihil patiemur praesentibus dominis vestris, sed post discessum eorumdem Deus noverit, quae nos manent, si non aperte propter hoc sed alio tamen sub praetextu gravamina non evademus. Quod valde probabile est, quia nobis etiam praesentibus ob administratos equos in favorem catholicae religionis ad instantiam catholicorum sacerdotum pro nobis per comitatum devehendis, insolitas vecturas frumenti «prividino» ipsis imposuerint, prout sub iuramento retulerunt Albertus Szalaczak annorum 40, Joannes Domin annorum 30, Adamus Banašik annorum 40, Michael Kontakšiak et Tomas Pekar, incolae Rapcicenses com. Arva. Ex huius loci communitate assignatis equis vehebamur, quibus domi desideratis alios vectores coacti sunt conducere. Imo nobis ex una parte attestationem in hoc comitatu celebrantibus, egr. Joannes Revicky director causarum Arvensium et Jeremias Porubsky provisor ex alia parte iam scultetos nobis avocabant, ne possint congregari communitates, prout mox ad ingressum nostrum ad communitates die 3-a augusti fecerant cum scultetis Spitkowsky, Wilczek, Ostroš etc., proximioribus nobis demandando, ut absque mora sub gravi animadversione de pictis, polis, patibulis, rotis, quae in schedis ipsorum conspeximus, ad arcem, quo et proficisci debuissent, nisi per nos comminatione poenarum in mandato expressarum fuissent detenti, iam pro adiurandis communitatibus subiecta citatione easdem a nobis abstrahebant, uti factum est existentibus nobis in Rabcis, quo ex Veteri Raběza submissa fuit quaedam vetula pro evocando sculteto una cum sua communitate ad possessionem Slanica, antequam per nos fuissent examinati, qui nobis praesentibus postposito mandato abivissent, sine poenarum comminatione et explicatione in mandato expressarum fuissent cohibiti. Adacti nihilominus noctu submissa sede tempore pluvioso, inundatione aquarum, cum proximo periculo vitae et maximis incommoditatibus nocte intempesta abire et decima augusti, id est in festo Sancti Laurentii martyris in diem Dominicam

anno currenti incidente summo mane in Slanica coram antelato Joanne Rewiczky et Jeremia Porubsky comparere cum reliquis communitatibus ad eundem processum spectantibus debuerunt ubi imprimis Joannes Reviczky acriter obiurgavit Jacobum Marczak scultetum Rapczicensem ob subministratos nobis equos in favorem religionis catholicae ex instantia dominorum parochorum catholicorum ad ducendum nos per communitates; deinde nulla habita ratione diei decretalis et Dominici toto illo die homines quidem catholicos sub iuramento, evangelicos vero absque iuramento examinatos quidem per nos, quid fassi sint coram nobis, examinabant, examinandos vero, qualiter nos suscipere et quid respondere deberent, informabant, prout ita secuti sumus et intelleximus ex iudicibus, scultetis et communitatibus utriusque religionis illius processus Slanicensis postea examinatis. Adveniente autem hora praedicationis ibidem in diversorio Slanicensi per ministrum Namestoviensem habitae, per Matthiam Jasinsky scultetum in Jasenica alias woyvodam seu superiorem scultetorum scutica seu flagro pellebantur catholici ad praedicationem lutheranam, referentibus sub iuramento Alberto Salaczak annorum 40, Joanne Domin annorum 38, Adamo Banašik annorum 40, Michaele Konťašik, Toma Pekar incolis Rapczicensibus, pretensitorum actuum cum reliquis communitatibus spectantibus et oculatis testibus. Intelleximus etiam ex iudice et iurato oppidi Trstena huius com. Arwa iuramento obstrictis, qualiter ipsi informabantur per eundem Reviczky de eo, ut diligenter animadverterent ad mandatum, vigore cuius attestationem facimus, et si deprehenderint sigillum, subscriptionem et a fronte mandati nomen Sacratissimae Caesariae Regiaeque Majestatis Leopoldi vel illustrissimi comitis palatini regni Hungariae, illud debita cum reverentia excipiant, alias non. Quod et ipse J. Reviczky fecit iteratis utpote etiam vicibus citatus in diversis locis, in Rabčicze videlicet semel et in oppido Trstena omnino hic in com. Arwa sito habitis, parere mandato non voluit, dicens hoc mandatum non esse regium, cui Michael Tyncz socius eiusdem subiecit, nec scire regem de hoc mandato, super quibus protestatus est in continenti coram nobis dominus exponens nobis audientibus, ergo Sua Magestas Regia non scit illustris-

simum comitem dominum Franciscum Nadasdy esse iudicem suae regiae curiae, ordinariumque Regni. Cuius videlicet mandatis regnicolae tenentur obtemperare tamquam regiis ideoque exēcutorem talis mandati stilo regni hominem regium appellari. Quibus nihil curatis simulabit iter Weliczkam in Poloniam, interim tamen condescendentibus nobis in oppido Trstena mox reversus est ibidemque pernoctans die sequenti examinandos vigore mandati compulsorii per nos informabat, qualiter se debeant gerere coram nobis. Examinandos autem ad suum hospitium accersitos vicissim examinabat interrogando, de quibus sunt per nos examinati et quid fassi, quod ibidem in continenti intelleximus ex Georgio Gasparides, viceiudice oppidi iam sepius fati Trstena, qui etiam adiuratus per nos cum suis iuratis eatenus dumtaxat ad interrogata respondebant, quatenus se a mandato absque nota, qua inobedientiae expedire possent, non autem ad merita regi responderent. Quod animadvertens, nec volebamus examinare communitatem, cum etiam previo iuramento nihil potuerimus excerpere pro stabienda regi veritate, metuentes periurii tot hominum periculum. Insuper parantibus nobis iter ad vicinum oppidum Twrdošsin, quo iam praemiseramus famulum, certificando eos de nostro adventu ad celebrandam ibidem attestationem, ut contineant se domi, idem Joannes Reviczky non Weliczkam versus in Poloniam, quo simulabat se pridie proficisci (quo pretextu etiam scultetos Chišnenses, Martinum et Albertum Chišnansky nobis ibi existentibus necdum examinatos avocabat, secum Weličzkam ituros), sed Twrdossinium nos praeces sit. Quibus nos intellectis, hic etiam in Trstena ob praesentiam ipsius labore nostro et intentione frustrari per non assertionem veritatis intente, ab ulteriori attestatione celebranda supersedere sumus coacti et reverti, alias secundum nominatos nobis per dominum exponentem testes debuisse non tantum Twrdošsinum, sed et Dubova, Veličzne, Subarcem, Namestov, Klin et ad alias possessiones proficisci. Ut autem diminuat auctoritatem praesentis mandati compulsorii, talem, ut sequitur, ad scultetos et communitates pro congregandis iisdem expedit commissionem, quam ex originali descriptam in possessione Jablonka apud villicum alias dworsky repertam de verbo

ad verbum ex slavonico in latinum transversam hic duximus inserendam, cuius tenor talis est:

Salutem! Post discessum illustrissimi domini directoris domini Arvensis intelleximus, quod nescitur quales sacerdotes religionis catholicae cum nescitur quali nobili Liptoviensi per comitatum ambulent et nescitur quales conscriptiones seu inquisitiones peragunt; contra quem et quali modo id agitur, scire non possumus, mirum est, quod vos iudices et sculteti, immemores vestri iuramenti et obligationis, de talibus ad arcem non scribetis ante discessum ill. dni directoris. Si ita est, uti nobis specificatum est, quantotius specificate nobis, quis, contra quem et de quibus facit talem inquisitionem. Nam nos etiam habita certitudine cum iudicibus nobilium et iuratis assesoribus debebimus ubique ad medium vestri egredi et iterum unumquemque secundum consuetudinem adiurari facere, quis, quid et contra quem et quali modo testimonium perhibuit. Eapropter omnibus iudicibus et scultetis parochiae Jablonkoviensis et Oravcensis serio committitur, quatenus unusquisque suis vicinis precipiat, ut cum uxoribus et omni familia domi suae se contineant. Quia certocertius die Dominico pro nocte in medium vestri ascendemus et quod necessarium erit exequemur, secus facere non praesumatis severa sub animadversionis poena. Datum in arce Arva, die 7-a augusti 1659. J. Reuicky mpp. Jeremias Porubsky mpp. (Titulus desuper huius commissionis est talis: Ad parochiam Jablonkoviensem et Oravcensem, Jablonkoviensi serio committitur, ut cum hac commissione villicum vulgo dworsky per omnes pagos expediat, quatenus quod committitur quamdiligentissime exequatur, non audendo secus facere).

Interim tamen non iverunt per singulos pagos, sed prout in commissione expresserant, iudices et scultetos cum suis communitatibus congregarunt partim ad Slanica, partim ad Lokca, partim ad oppidum Trstena, partim vero ad Jablonka, ubi mirum est, quod cum nos ipsi ex ore ipsius J. Reuicky acceperimus, dicentis inquisitionem per iudices nobilium in contrarium nostrae curari, in processu tamen Lockcensi et Trstenensi deprehendimus omnes examinatos, nullos adiuratos, licet triduo debuerint expectare cum

magno dispendio suorum laborum finem illius attestationis communitates, prout intelleximus ex relatione sub iuramento scultetorum et communitatum processus Trstenensis. Retulit etiam nobis sub iuramento, integris communitatibus id ipsum probare paratis, quas examinare et laboriosum esset et minus necessarium, gravi cum querela providus Joannes Bukovinszky an. 26, scultetus in Podskle et Bukowina com. Arva, quod ipse repertus in Jablonka cum communitate illius scultetiae per Joannem Rewicky, primum salutatus stipulatis manibus per eundem, deinde interrogatus est, utrum in communitate illius scultetiae omnes sint catholici, ipsoque respondente: «omnes» subintulit J. Rewiczki idiomate slavonico: «ergo omnes estis katownici, id est per derivationem a carnifice seu tortore omnes estis carnificii seu tortorii»; post haec non contentus uno ipsius referendo iuramento, decies ipsum curavit adiurari idem Rewiczki pro fatenda rei veritate, sub quibus est per nos examinatus et quid sit fassus, nec contentus orali ipsius sic adiurati fassione adegit ipsum referentem, ut scriptotenus ipsi tradat suam fassionem, prout et facere coactus est primum idiomate polonico, deinde illo non contentus hungarico, tandem nec hoc contentus latino conscribere factam coram nobis fassionem; quem quidem referentem, qualiter et quomodo, tum antequam post, a dicenda rei veritate coram nobis abstrahebat, subiecta scheda ipsius Rewiczki propria manu scripta referentique intitulata ac per nos fideliter de verbo ad verbum huc translata, prout scripta est latino idiomate, declarat. Schedae tenor:

Salutem mi Joannes! Miror, quod non obtemperaveris meis commissionibus, necve veneris ad me in Trsztienam expediendus responsorium in certis negotiis. Quocirca per praesentes serio et diligentissime tibi committo et iniungo: 1-o ut accurate perconteris et rescias de ill. domino castellano Szandomiriensi (*Stan. Witowski*), utrum sit praesens Neoforii, vel si non sit ibi, quando et quo tempore adventus eius expectatur; 2-o rescias de nomine et cognomine moderni dni vicecapitanei Neoforiensis, an sit Alexander vel Nicolaus Prothaszowicz vel alius quispiam, et ubi exiverit perscribas ad me diligenter; 3-o habeatis in promptu sex equos, quos in raedam meam iungi oportebit, dum ibo in Weliczkam,

forte hac septimana, tu quoque esto paratus, ut mecum possis ire. Nec audeas aliter facere sub gravi animadversione. Vale de cetero feliciter. Scriptum in Trstena, die 19 augusti A. D. 1659. Tibi bene notus et favens J. Rewiczki mpp.; et a tergo: Consueto viro Joanni Bukowinski ad exequendum pateant.

Ex quibus facile est advertere, quo vergant huiusmodi iussa et avocationes dilemmaticae misere plebi opposite. Nimirum, ut incidet in Scyllam, cupiens vitare Haribdym.

Octavum deoutrum.

An in hac parochia Oravensi passae sint ab aliquo personae catholicae aliquem despectum, gravamen et iniuriam in vili-pensionem et diminutionem exercitii religionis catholicae in hoc com. Arva? Signanter autem 1-o an et qualiter despectata sit honesta matrona et insignis catholica Zuzanna, (uxor) providi Valentini Bukowinski, sculteti in Bukovina et Poskle, apud Jacobum Jablonkovsky in Jablonka per egr. Joannem Rewiczky, directorem causarum arcis Arva? 2-o an et qualiter despectatus sit Christophorus Jablonkovsky, homo catholicus insignis, apud quem inchoatum est catholicae religionis in Jablonka exercitium diuque continuatum ob defectum templi, per privationem officii scultetiatus absque sua culpa, et quis cuiusvis religionis homo sit loco eius in officio constitutus? 3-o an et quomodo orphani Jacobi Jablonkowski hominis catholici defuncti sint privati hereditate sua in diminutionem catholicam Arvensium et cui quove inde sint tradite haereditates ipsorum? 4-o an et per quem in Superiori Zubrica catholici captivabantur, in summo suspedebantur, rigidissimo frigore incatenati exponebantur et fustibus cedebantur? 5-o an et quomodo in Superiori Lipnica Joannes Graczik, bene possessionatus homo catholicus, sit atrociter peremptus et frater eius Michael Graczik, similiter homo catholicus, enormiter cruentatus?

Primus, secundus et tertius testis Valentinus annorum c. 80, Stanislaus annorum 36, et Joannes annorum 26 Bukowinski, sculteti in Bukovina et Poskle huius com. Arva, citati, iurati, examinati fassi sunt: Ad 1-m cum magno doloris sensu et difficultate propter metum officialium arcis Arva, qualiter egregius Joannes

Rewiczki, director causarum arcis Arva, Zuzannam uxorem Valentini Bukovinski, bonam catholicam, ad domum Jacobi Jablonkowski in Jablonka invitata, dum illicita eius blandimenta retunderat, constantissime diffamavit coram aliis, quod loco ancillae circumducat secum iuvenem monachum in vestitu muliebri, abstractamque ipsi sub hoc praetextu infami ancillam Reginam curavit capi, incatenari et occulte revideri, utrum vere monachus sit anvero ancilla, in maximum religionis nostrae catholicae despectum et nostram ignominiam. Hisce tamen non audebant in hac materia coram Arvensibus eundem deferendo, nec aliis potentioribus iniuriam suam detegere, prout nec de facto detegissent, si salvo suo iuramento et integritate libertatis catholicae religionis potuisset reticere. Ad 2-m sicut et ad praecedens punctum sigillatim examinati uniformiter fassi sunt: Christophorum Jablonkowsky hominem catholicum, talem ut in deuto describitur, bene et laudabiliter se gessisse in officio sculteti, depositumque esse absque sua culpa, per quem nesciunt; hoc constat ipsis, quod officiales arcenses officium sculteti contulerint fratrueli ipsius Joanni Jablonkowsky, postquam a fide catholica defecit, factus lutheranus. Ad reliqua nihil.

Quartus testis Regina, Valentini Burak uxor, ann. circ. 22, in possessione Poskle com. Arva, citata, iurata, examinata fassa est: ad 1-m, quod ante tres annos, dum famularetur Zuzannae, Valentini Bukovinski uxori, existens semel cum sua domina in Jablonka, comitabatur ipsam ad domum Jacobi Jablonkowski, quo invita satis ibat ad instantiam Joannis Revicky ibidem constituti, cum eoque aliquamdiu honeste consedit ad mensam; ubi volens obtemperare mandatis dominae suae sibi antecedenter factis, ut continuo penes se maneat, aliis ex domo exmissis, instante Joanne Revicky, ut haec fatens etiam recedat, nullatenus recessit. Manens itaque continuo penes suam dominam, fatens vidit Joannem Reviczki petulanter nugantem cum sua domina, quae, quia resistebat ipsi et illicitos eius tactus retundebat constantissime, discedereque adnitebatur, sed per dictum J. R. usque ad vesperam est detenta, blandimentaue eius invita coacta est tantisper tolerare, in nullo ipsi assentiens, propter quod diffamata est per ipsum, quod monachum scilicet hanc fatentem in habitu muliebri

secum circumducat. Ut vero rem experimento probaret, praesentem fatentem abstrahendo a sua domina in tantum raptabat et hinc inde trahebat reluctantem, ut superius indusiolum muliebre et alias vestes laceraverit in ipsa. Et quia nihilominus eam superare et experiri, an monachus sit vel ancilla, non poterat, alios ex domesticis (interim alio se recipiente domina) adhibuit eamque capi et incatenari demandavit tamquam monachum, prout ut capta et incatenata fuit primum in familiae domo, ubi per ipsum Reviczki et matremfamilias domus simul diligentissime examinabatur, an sciat aliquid contra suam dominam et RD. Joannem Sezechowicz, iam defunctum, mali contra sextum praeceptum decalogi, ac ut tanto facilius extorqueret aliquid ab ipsa, permittebat ei dimissionem ex captivitate, modo fateretur aliquid contra dictas personas. Dum autem nihil posset extorquere, curavit ipsam deduci dictus Revicki ad hypocaustum domus pro nocte, ubi ipse Revicki et pastor Dubovensius cum uxore sua et liberis pernoctabat, ibique incatenatam ad unum pedem nocturno tempore accessit et violavit dictus Reviczki, minans ipsi necem gladio, si clamaverit, talique experimento probavit fatentem non monachum, sed ancillam esse honestae suae dominae et mane eam dimitti curavit. Ad alia nihil.

Quintus testis Nikolaus Swerczek annorum c. 40, in possessione Jablonka eiusdem com. Arva citatus, iuratus, examinatus fassus est: Ad 1-m: se audivisse ex ore J. Reviczki, quando ancillam dnae Bukovinskianae, quae cum ipsa erat in Jablonka apud Jacobum Jablonkowski, appellavit monachum, dicens de illa, quod dna Bukovinskiana monachum in vestitu muliebri circumferat secum, mihique ipsi demandavit d. J. Rev., ut caperem illam ancillam dnae Bukovinskianae, dicens: «capias illum monachum et ponas ad catenam», cuius mandatis tamquam in officialatu Arvensi constituti non ardens contraire, coepi illam iam sero vespere et incatenavi primum in domo familiae, paulo post autem ad mandatum eiusdem Rev. deduxi ipsam ad hypocaustum, ubi ipse Rev. et pastor Duboviensis cum filio suo Georgio, uxore et quadam filia sua pernoctabant, ibique usque ad mane sequentis diei captiva detinebatur, ad unum pedem cuidam colomelo catenata. Ad alia nihil.

Sextus testis Michael Morawka ann. c. 35, in eadam toties dicta Jablonka incola, citatus, iuratus, examinatus fassus est, ut immediate praecedens testis, hoc addito, quod postquam dixisset Joannes Revicki ancillam dnae Bukowinskianae esse monachum in habitu muliebri, apprehensam deiecit ad terram oculateque inspexit ipse J. Rev. signum sexus distinctivum, praesente hoc teste sibi ardente candela in hoc actu praelucente. Postquam autem cognovit in ea sexum, tunc curavit eam incatenari, ut fatetur immediate praecedens testis. Ad alia nihil.

Septimus testis Michael Pavlak ann. c. 30, incola Jablonkovieis, citatus, iuratus, examinatus fassus est: scit incatenatam fuisse illam dnae B. ancillam, de qua interrogatur in domo Jacobi Jablonkowiensis, quia in eodem domo mansit et incatenatam vidit, ipseque etiam ad capiendam eam vocabatur, sed ex inordinato potu crapulatus impos erat virium, nec notare potuit, quod cum ipsa agebatur. Ad alia nihil.

Octavus testis Stanislaus Wilczek, qui supra, fassus est: Ad 1-m nil, ad 2-m nihil scit mali contra Christophorum Jablonkowski, hominem catholicum, talem ut descriptus in deutro, hoc addito, quod et locum in suo fundo pro capella ad tempus erigenda defectu templi in usum religionis catholicae assignaverit et ex asseribus extrui curaverit, quin etiam scit bene et laudabiliter gessisse officium sculteti multis annis, recenterque privatam esse illo officio iam collato fratrueli ipsius Joanni Jablonkowski, qui nuper defecit a fide catholica, factus lutheranus intuitu obtinendi huius officii et hereditatis orphanorum catholicorum defuncti Jacobi Jablonkowski, hominis catholici, prout auditus est per fatentem gloriari: «fiam — inquit — evangelicus et obtinebo tam officium sculteti, quam domum orphanorum catholicorum iamdictorum», sicque orphani sua hereditate, proximiores vero consanguinei catholici privati sunt tutela et cura eorundem orphanorum. Ad alia nihil.

Nonus et decimus testis Matthias et Thomas Wilczek, qui supra, fassi sunt, ut immediate praecedens testis.

Undecimus testis Andreas Szpitkowski, qui supra, fassus est, se nihil mali nosse nec scisse (contra) Christophorum Jablonkensem, hominem catholicum, ut in deutro et per 8-m testem descri-

ptum est, propter quam causam privatus sit officio sculteti iam tradito homini lutherano supra descripto.

Duodecimus testis Joannes Mathaeides, qui supra, rector scholae Jablonkowiensis, homo lutheranus, fassus est: ad 1-m nil, ad 2-m: Christophorum Jablonkovsky hominem catholicum et non tantum catholicis, verum et evangelicis affabilem, prout saepius proprio experimento probavit fatens decentissime per eum exceptus, privatum esse officio scultetti in Jablonka, nec dubitat, illam privationem factam esse auctoritate officialium arcensium, siquidem auctoritas communitalis solius se ad tanta non extendit, nec advertit aliquid mali fatens in dicto Christophoro Jablonkensi, propter quod debuisset privari honesto illo officio, quo legitime fungebatur, antequam ipse illud resignasset. Hoc etiam fatetur, quod in loco illius constitutus sit in officio sculteti Joannis Jablonkowsky ipsius fratruelis, qui anno praeterito ex catholico factus evangelicus circa festum s. Michaelis, iam post illud tempus adeptus est illud officium. Ad 3-m fassus est, orphanos pie defuncti Jacobi Jablonkowsky, hominis catholici, catholicos filium et filiam, apud Stanislaum Christophiak Polonum in Komesne regno Poloniae degentem, post obitum genitoris ipsorum sustentatos fuisse per genitricem suam, qua defuncta accepit eos ex potestate vitrici Joannis Rezniszcak idem Stanislaus Christophiak, tamquam avunculus eorum etiam in suam tutelam. Haereditas ipsorum scultetialis hactenus possidebatur per Joannem Rezniszcak vitricum ipsorum eo titulo, quo possidebatur vivente ipsorum matre, nunc autem intendit exsolvere orphanos, si accesserit voluntas ill-mi dni directoris. Ad alia nihil.

Tercius decimus testis Albertus Passik, homo lutheranus, ann. circ. 53, in possessione Jablonka com. Arva, citatus, iuratus, examinatus fassus est ad 1-m nil. Ad 2-m, quod Jeremias Porubski, provisor arcensis, deposuerit Christophorum Jablonkowski ex officio sculteti, in reliquo ut immediate praecedens testis. Ad 3-m fassus est, quod dum vitricus orphanorum pie defuncti Jacobi Jablonkowski post obitum matris ipsorum nolisset, ut vivente matre tutelarem eorum curam habere per Christophorum Jablonkovsky, patrum ipsorum, et Stanislaum Christophiak avunculum, iure mediante est illa tutelari cura privatus et sic orphanos accepit in Poloniam Stanislaus Christophiak, portio autem scultetialis orphanorum per

ill-m dnum Stephanum Thököli directorem honorum arcis Arwa tradita est Joanni Jablonkowski, moderno sculteto, octoginta florenis hungaricalibus exsolvenda, super quod et litteras habet modernus scultetus a dno direttore, et pecuniam deposuit, sed Stanislaus Christophiak eam levare pro orphanis recusavit, ideoque per dom. directorem est accepta. Ad alia nihil.

Quartus decimus testis Albertus Puchala, homo catholicus, annorum circ. 41, in possessione Jablonka iam totiesfata incola et iurator, citatus, examinatus, fassus est ad 3-m ut immediate praecedens testis. Ad cetera nihil.

Quintus decimus testis Joannes Jablonkowski, homo recens et lutheranus et scultetus iam in fata Jablonka, ann. 30, citatus, iuratus, examinatus fassus est: Ad interrogata primo primi dumtaxat deutri circa presentem materiam examinari non potuit, quia distractus erat circa apprehensionem domus orphanorum Jacobi Jablonkowski defuncti et expulsionem puerorum expositionemque previam consignatione rerum orphanalium ex domo ipsorum.

Sextus decimus testis et septimus decimus Mattheus Ostros Superioris et Albertus Inferioris Zubrica sculteti, qui supra, fassi sunt ad hoc 8-m deutrum, quod patiuntur innumerabiles quidem et varias saepe iniurias vixque explicabiles catholici in dicione ista Arvensi, praecipue in circulo hoc catholicis Polonis repleto, dum tam in laboribus, quam datis et sensibus longe durius tractentur subditis evangelicis, et dum iniurias suas exponunt officialibus, non audiuntur, si quis autem vel in minimo catholicos deferat, mox ad arcem citantur, ibi captivantur, inedia macerantur, si quid secum ferunt in sarcinis, eo privantur, si equis veniunt, catholicis incarceratis et equos eorum detinent et laboribus inediaque conficiunt etc. Ad 1-m membrum huius 8-vi deutri nihil. Ad 2-m recognoverunt, Christophorum Jablonkowsky absque culpa depositum esse ex officio sculteti constitutumque loco ipsius Joannem Jablonkowsky, recenter factum ex catholico lutheranum. Ad 3-um et reliqua nihil.

Duodevicesimus testis Stanislaus Kral annorum c. 45, scultetus Superioris Lipnica com. Arva, citatus, iuratus, examinatus fassus est ad ipsum deutrum et 1-m membrum nihil, ad 2-m fassus est,

se nil mali scire de Christophoro J., propter quod privatus esset officio sculteti, quo scit ipsum privatum constitutumque loco ipsius per provisorem arcis Johannem Jablonkowski, postquam ex catholico factus est lutheranus. Ad 3-m nihil. Ad 5-m: «in fundo domus meae, inquit, peremptus est Joannes Graczik, homo catholicus, huius possessionis incola, bene possessionatus paterfamilias et alias etiam homo bonus, qui casus contingit taliter: popina existente in domo mea (inquit fatens) ultima die bachanaliorum currentis anni 1659, considente mecum pacifice et in bona compania in mea domo ad mensam dicto Joanne Graczik, venit Matthias Klinovsky cum suis satellitibus Koczuriak, Meszczan, Czvoliszak, Kahaniak et duobus aliis, quorum nomina ignoro, moxque eripuit fides ex manibus ludentis ipse Klinovski, sed statim iterum ad meam instantiam eas restituit et assedit mensae; dumque pacifice consedisset aliquamdiu, discedere volens, Klinovski petiit sibi per me assignari trahes et equum pro se ad Zubricam devehendo; ego assignavi ipsi equum Andreae Lis, huius loci incolae, Joannes Karbonia, catholicus inquilinus Andreae Lis, non permisit abduci equum sui patrisfamilias, propter quod per satellites Klinovski manubriis securium est percussus atrociter, ex cuius percussione factus est tumultus magnus in area domus meae inter satellites Klinovsky et incolas loci, preeunte interim trahis Klinovskio Zubriczam versus, excurrentibus interim iis etiam una mecum, qui adhuc in domo mea erant, cum quibus et Joannes Graczik; viso tumultu magno Matthias Klinovski ipse etiam est reversus, in hoc tumultu, nescio quo rancore ductus, satelles M. Klinovski Meszczan dictus irruit in Joannem Graczik, nihilque aliud ipsi dicendo, quam haec verba: «A! hic tu es»? vibratam contra ipsum securim infixit et in caput et cerebrum ipsius dispersit, ex quo vulnere delatus domum eadem nocte expiravit!» Addidit hoc etiam, quod nec frater interfecti Michael Graczik evasisset mortem, nisi per ipsum fatentem fuisset ereptus, sub praetextu animadversionis in ipsum. Propter quod compexit ipsum in cyppum.

Undevicesimus Michael Graczik annorum c. 40, incola Superioris Lipnica com. Arva, iuratus, examinatus fassus est: «Praesens fui — inquit — in domo Stanislai Kral, sculteti Superioris Lipnica,

quando interfectus est Johannes Graczik frater meus vidique Klinovskium una cum suis sociis tam Joannem Karbonia, quam fratrem meum et me ipsum percutientem, ex qua percussione in quatuor partes divisum habens caput frater meus Johannes Graczik est mortuus; «quae, inquit, non contigisset, si vel unico verbo opposui(ss)et se paterfamilias scultetus, prout admonitus erat per me et alios catholicos, ne permittat miseros subditos ita affligi per Klinovski et eius satellites; sed nil volens facere dixit: «devorabitis trecentos daemones et lucrabimini tantum, quantum lucrati sunt sacerdotes vestri», per eosdem enormiter caesi, significans paulo ante truculenter per eos percussum rev. dnum Albertum Borowicz parochum Rabczicensem; «eodem tempore ego etiam ita cruentatus sum — inquit fatens — et concussus per Matthiam Klinowski et socios eius, quod vix ipse quoque evaserim mortem», ostendit simul cicatricem vulneris tunc temporis in capite accepti. De quibus quia ad multas etiam instantias et supplicationes hic et sequens fatens non possent habere administratam iustitiam ab arce, institerunt per Dominum rogantes apud dominum exopensem, uti apud curatorem animarum suarum coram nobis, quatenus hac in parte velit patrocinari ipsis.

Vicesimus testis Sophia Klapnianka alias interfecti Joannis Graczik uxor catholica ann. c. 35, ibidem citata, iurata, examinata fassa est: «praesens fui — inquit — et vidi, quando innocentem maritum meum Joannem Graczik Klinovski cum sociis suis divisum in quatuor partes eius capite et alias a planta pedis usque ad verticem capitis concussum interfecit, dumque procumbendo supra eum protegerem ipsum, ne mactetur, binis vicibus ex ipso per interfectores eius sum detracta, acceptis non exiguis eorundem iclibus.

Vicesimus primus testis Matthias Gordiczak annorum 40, incola Inferioris Zubrica com. Arva, citatus, iur., exam. fassus est: ad prima tertia puncta nihil, ad quartum: «feria tertia bachanalium anni currentis nocturno tempore veniens Mathias Klinovski cum sociis ad domum vicinae — inquit — meae Agnetis Borowa, praesages seu vatis futura praedicentis, ad cuius sinistram informationem nil penitus iuris habens in me dictus M. Klin., misit so-

cios suos ad domum meam, qui admotis luminaribus conquirebant me ubique per domum, examinando domesticos meos diligenter, ubinam essem, ipsisque respondentibus iureiurando, me non esse domi sed in popina, recesserunt vicissim ad eandem domum vicinae meae, dum autem rediissem laetior domum ex popina, prout fieri solet inter homines tempore bachanalium, nil mali suspicans eventum redibam cantillando. Agnoscens vicina vocem meam, de meo reddito certificavit Klinovskium, qui submissis suis satellitibus curavit me in domo mea capi, ligari, spoliari et ad vicinam abduci, ibique in fumo supra clibanum per collum catena constrictum tam alte alligari, ut nec sedere, nec me inflectere possem, imo stando vix terram attingere potuerim; dumque sic alligatus innocentiam meam allegans instigati per eandem meam vicinam Klinovski cum satellitibus, quasi cum ipsis contenderem, eduxerunt me in atrium, frigore ditissimo ibique ut in hypocausto in catena incatenatum trahi tam diu relinquerunt, donec ipsi commiserti planae miseriae, ne frigore congelarer, rursum me reciperent, audientes fletum et instantiam meam, ut potius capite plectar per ipsos vel quo volunt ducere, quam ut tanta perpetiar; tandem rursus ad hypocaustum receptus, ut prius alligatus totam exegi noctem, tandem mane supra fimum depositus manubriis securium bene pulsatus dimissus sum).

Vicesimus alter testis Sebastianus Czaiak annorum c. 30, incola dicti pagi Inferioris Zubricza, citatus, examinatus, iuratus fassus est, se praesentem fuisse in domo praecedentis testis, quando et conquirebatur absens et postea alligabatur per satellites Mathiae Klinovski abductusque est ex domo, nec rediit tota nocte, «ubi — inquit — ego etiam sum percussus per eosdem».

Vicesimus tertius testis Joannes Czaiak annorum c. 20, in eodem proxime specificato pago Zubrica citatus, iuratus, examinatus fassus est: «vidi, inquit, Matthiam Gorziczak summo mane die Cinerum in domo vicinae ipsius Borowa dictae alligatum, meque praesente solutum eductum, ad fimum depositum et baculis concussum esse; addidit, quod ipse etiam ex delatione eiusdem Borowa Klinovskio per satellites ipsius fuerit captus et ad vincula coniectus.

Vicesimus quartus testis Albertus Zubriczki scultetus, qui supra fassus est haec eadem, quae proxime praecedentes testes sunt fassi, patrata esse per Mathiam Klinowski illa ipsa nocte, qua ingruente mactatus est Joannes Graczik in Lipnica Superiori, cuius audita morte ex domo fatentis proripuit se et aufugit mane sequenti sc. die Cinerum, adducto prius ligato immediate praecedenti teste et manibus huius fatentis tradito, in quo etiam suam exposuit iniuriam praesens fatens, quod Klinovski tanta audeat in fatendo iurisdictione, sed non poterit contrare, quia hic catholicis tam de ipso quam de similibus ipsi non administratur iustitia, citans in exemplum celebratum nuper ius sub Arce contra Klinovskium ratione percussi dni Borowicz parochi Rapęzicensis per ipsum, ubi — inquit — etiam si media die quis locutus fuisset coram iudicio contra patrem Borowicz, diligenter audiebatur, si autem quis locutus est contra Klinovskium, mox expediebatur non exauditus.

Vicesimus quintus testis Anna Czaina annorum c. 60, ibidem in proxime fato pago Zubrica, citata, iurata, examinata fassa est quoad quaesitum et captum Matthiam Gorcziczak per satrapas Klinovscii sicut 22 testis, similiter fassa est de captivatione Joannis Czaiak supra specificati.

Vicesimus sextus testis Andreas Borowiak annorum c. 16, in eadem possessione Zubrica, citatus, iuratus, examinatus fassus est, quod vidit Mathiam Gorcziczak ad domum matris suae Borowa nocturno tempore per satellites Klinovscii adductum ibique, ut ipse Mathias Gorcziczak fassus est, tam in domo quam extra in frigore per eosdem alligatum, vidit et alium Joannem Czaiak in eadem domo similiter ligatum. Supranotatus in hoc deuto octavo et aliis Stan. Bukowinski catholicus addidit, qualiter carcere maceratus sit per provisorem arcis una cum Matthaео Muniak sive Ostros sculteto Superioris Zubricza et Stanislao Mozdra similiter catholicis, ideo quod recusaverint advehi ministrum evangelicorum ad Oravkam Wilk, habito iam catholico sacerdote, dum ad hoc cogentur, nec dimissi sunt prius, quam se submisissent, moxque pro praedicante proficiscerent. Stanislaus item Thomas et Mathias Wilczek homines catholicos itidem supranotati prae-

missis iam fassionibus suis addiderunt, quod ipsi cum tota communitate Oravka Wilk catholici existentes, addacti sint propriis expensis, se ad 12 imperiales et ultra extendentibus, advehere praedicantem Zolna (*sic*) eidemque insuetos alios labores apud ipsos existenti praestare. Demonstratum insuper nobis est inchoatum per Valentinum Bukowinski in fundo ecclesiae Oravka Spitkowski ex animadvertentia parochi loci aedificium, quod inchoaverat ob senectutem suam et remotiorem ab ecclesia mansionem, quatenus propius et facilius possit servire Deo in senili sua aetate bonis et ecclesiae utilibus conditionibus, a quo est prohibitus per officiales arcis, signanter autem per Jeremiam Porubski provisorem, ut oculate revideamus, in quibus maneat terminis. Accedendo igitur dictum aedificium, vidimus inchoatum ex trabibus per medium secatis et politis erectumque nonnisi aliquot trabibus desideratis quoad ipsas parietes, manensque sic imperfectum aedificium pluviis et aliis coeli iniuriis sine tecto expositum non absque damno et praeiudicio ecclesiae.

(2. *Parochia Rabcziczensis*).

Absoluta hoc modo attestazione circa parochiam catholicam Orawcensem com. Arva, accessimus parochiam Rabcziczensem, ubi secundum subiecta deutra celebravimus sequentes attestationes:

Primum decoutrum.

1-o quot, in quo pago sunt sessiones? 2-o quot colonicales, quot scultetiales? 3-o quot in qua sessione patresfamilias? 4-o qui catholici et qui lutherani? 5-o quot sub quolibet patrefamilias vel in tota sessione personae, ex iisque quot catholicae, quot lutheranae?

Primus testis Joannes Szlowiczak annorum c. 30 iudex possessionis **Rabcice** com. Arva, citatus, iuratus, examinatus fassus est, in hac possessione quatuor haberi sessiones colonicales et unam scultetialem seu scultetiam. 1-a Gonsorova dicta, in qua patresfamilias: Melchior Gansor, Laurentius Sroka, Marcus Grizak, Martinus Salaczak, Georgius Ramczik, Melchior Melczik, Tho-

mas Melczik, catholici 120, luth. nullus; 2-a Dominowa: Joannes Dominiak, Jacobus Brinkusz, Gregorius Sztrelka, Bartholomeus Goralka, Albertus Salata, Martinus Dominiak, Andreas Sadlek, catholici 116, luth. unus; 3-a Szadlkowa: Jacobus Duda, Thomas Kowal, Michael Kontaszak, Andreas Kolcak, Valentinus Waligura, Christophorus Twarok, Josephus Twareczak, Thomas Kwassnicza, Joannes Kolba, cath. 110, luth. nullus; 4-a Barnaszakowa: Adam Barnaszek, Albertus Klepaczek, Adam Warnulak, Valentinus Latka, Mathias Barnasziak, Sebastianus Tatarka, Sebastianus Stachura, Albertus Latka, Jacobus Omastniak, cath. 96, luth. nullus, quorum unusquisque paterfamilias suam sub iuramento confessus est familiam. Scultetia, in qua patresfamilias: Joannes Szlowik, Jacobus Szmolka, Adam Marczak, Jacobus Czarniak, cath. 203, luth. 3. Summa cath. 645, evang. 4.

Secundus testis Adam Klapjen annorum 26 iudex poss. **Rab-
cza** com. Arva, citatus, iuratus, examinatus fassus est: in hac possessione 5 haberi sessiones colonicales et tres scultetiales: 1-a Martinowa dicta: Gregorius Mozkali, Bartholomeus Barnas, Sebastianus Diadak, Martinus Spak, Andreas Riga, Albertus Mozkaliak, Georgius Klapniak, cath. 74, luth. 27; 2-a Stašzíkova: Stanislaus Wurtelik (?), Jacobus Niemczak, Nicolaus Niemczak, Mathias et Joannes Perozak, Simon et Joannes Konkowšziak, Joannes Budzeliak, Stanislaus Želasko, Laurencius Goruczak, Georgius et Thomas Klimasik, cath. 93; 3-a Michalakowa: Caspar Odelzak, Georgius Michalak, Joannes Gondek, Mathias Paias, cath. 57, luth. 11; 4-a Odrigowa: Mathias, Stanislaus, Valentinus, Joannes et alter Joannes Odelzak, Mathias Kadelek, Valentinus Swecz, relicta Odelzakowa, cath. 15, luth. 56; 5-a Gembu-
šzowa: Mathias, Paulus, Martinus, Urbanus Gembus, Joannes, Jacobus Gorutka, Bartholomeus Goruteczak, cath. 48, luth. 21. In tribus sessionibus scultetialibus Michael Klapeni, Bartholomeus Joannes et Adam Klapeni, Mathias Maszorak, Andreas Dupak, Joannes, Jacobus et Andreas Dupaczik, Clemens, Sebastianus et Joannes Lasak, Mathias Gembus, Thomas Jorut in molendino Martinus Glužzak, cath. 180, luth. 57. In summa igitur cath. 467, luth. 151.

Tertius testis Joannes Litka scultetus Polhoriensis com. Arva, annorum c. 50, citatus, iuratus, examinatus fassus est, in hoc pago **Polhora** 5 esse sessiones colonicales, duas scultetiales. 1-a **Federo wa**: Gregorius Fedor, Albertus Lašztiak, Joannes Dudka, Caspar Lopata, Martinus Czwikla, Nicolaus Czudrak, Joannes Babužzak, Michael Polak, Joannes Kišzelak, cath. 44, luth. 43; 2-a **Graczo wa**: Jacobus, Michael Graczik, Michael Kišzel, Paulus, Mathias, Joannes, Jacobus Rusznaczek, Blaseus Kiszlak, Sebastianus Sztietiar, cath. 18, luth. 52; 3-a **Lachowa**: Mathias Lach, Andreas Dlugošzik, Stanislaus Chlebek, Georgius Kondisak, Melchior Brandišzak, Andreas Horehljadik, Joannes Czempek, Martinus et Georgius Horehliadik, cath. 16, luth. 42; 4-a **Kondišzowa**: Felix Taliaka, Jacobus Kubaczik, Jacobus Horehliadik, Michael Pajaczek, Thomas Dzubek, Joannes Czwandiak, cath. 35, luth. 26; 5-a **Flakowa**: Joannes Kniažzik, Petrus et Jacobus Kaniecki, Albertus Stietiar, Joannes Flaka, Melchior Konkawstiak, Mathias Duptiak, Joannes Kitkowecz Petrus Kitkowecz, cath. 33, luth. 52. In summa in hac possessione Polhora catholici 237, lutherani 222.

Quartus testis Georgius Novaczik, iudex Sylneſis, annorum c. 50, in com. Arva, citatus, iuratus, examinatus fassus est, in hac possessione **Sylne** dicta quatuor haberi sessiones colonicales, duas scultetiales. 1-a sessio **Striczkowa**: patresfamilias Clemens Zalalak, Mathas Ma(n)dralak, Andreas Czernorak, Andreas Talapka, Stanislaus Mandola, Michael Striczek, Valentinus Kusz, Laurentius Breia, cath. 66; 2-a **Stietziarowa**: Albertus Stietziar, Mathias Moroneczak, Jak. Moticzak, Mathias Ganzorczyk, Stan. Chabina, Sebastianus Sykora, Laurentius Pniaczek, cath. 61, luth. nullus; 3-a **Kropiakova**: Simeon Kropiak, Mathias Oprenak, Clemens Sikora, Blaseus Pišztiurek, Albertus Wnenczak, Simon Drobni, cath. 47, luth. 1; 4-a **Chaidowa**: Mathias Chaida, Joannes Storožumak, Laurentius Chaidiak, Valentinus Chwalek, Jacobus Gonserak, Thomas Sikorak, Bartolomeus Opreni, Christianus Kapalka, Blasius Starciak, Jacobus Chaidiak, Michael Chaidiak, cath. 91. In duabus sessionibus scultetialibus Georgii Novaczik Nicolaus Koritniski, Jacobus Graczik, Joannes Mazurak, Mathias Zrebczak, Martinus

Mazurak, Mathias Krawecz, Andreas Prilechki, Stanislaus Dralek, cath. 117, luth. 11. In summa cath. 382, luth. 12.

Quintus testis Georgius Veselowski iudex possessionis Vesele com. Arva, annorum c. 46, citatus, iuratus, examinatus fassus est in hoc pago Wesele sex esse sessiones colonicales, duas scultetiales. 1-a sessio Stiepanowczowa: patresfamilias Clemens Sroka, Thomas Kislaček, Joseph Opalczak, Michael Kaida, Stanislaus Czesnaczek, Mathias Koczal, Paulus Stiepanowecz, Georgius Stiepanowecz, Stanislaus Latarnia, Urbanus Laszek, Nicolaus Stiepanowecz, Martinus Wasztiak, Andreas Sestak, cath. 71, luth. 27; 2-a Salkowa: Blaseus Pastwiak, Martinus Wentersztiak, Georgius Pastwiak, Stanislaus Pastwiak, Augustinus Solek, Andreas Venglowski, Andreas Kostialiak, cath. 67, luth. 11; 3-a Kaifasowa: Stephanus Skripczak, Andreas Kaifas, Stephanus Pniaczek, Blaseus Grobar, Martinus Zdechlak, Albertus Czuriniak, Martinus Gvocha, Martinus Grobarczik, Simeon Student, Joannes Wresztiak, Clemens Wresztiak, Laurentius Baran, cath. 87, luth. 14; 4-a Glownikowa: Blaseus Glowniczak, Mathias et Jacobus Glowniczak, Martinus, Andreas, Joannes Nowaczik, Georgius Budzek, Michael Godczak, Albertus Machaida, cath. 78, luth. 16; 5-a Zdechlowa: Mathias Rzeszetko, Laur. Niepsujak, Franc. Franek, Stan. Laszak, Michael et alter Michael Sordel, Albertus Zdechli, Joannes Pukala, Stanislaus Kadik, Stanislaus Petruszka, Stanislaus Zdechlak, Albertus Orszula, Albertus Subski, cath. 112, luth. 22; 6-a Paszowa: Albertus Kotlar, Gregorius Chromiak, Blaseus Senaczik, Paulus Szarczak, Simeon Zigmanek, Blaseus Seraphin, Adam Pasz, Melchior Sikora, Albertus Wresztiak, Laurentius Dunajecki, Albertus Krotochwila, Andreas Tatarka, Stanislaus Wieturski, cath. 59, luth. 35. In duabus sessionibus scultetialibus patresfamilias Georgius, Jacobus Weselowski cum inquilinis habent cath. 104, luth. 114. In summa cath. 578, luth. 239.

Sextus testis Mathias Kmel annorum 38, in possessione Mutne com. Arva iudex, citatus, iuratus, examinatus fassus est: in hac possessione tres esse sessiones colonicales et unam scultetiam. 1-a sessio Wronowa dicta, in qua patresfamilias: Andreas Wrzeczak, Mathias Scurczak, Martinus Wroniak, Petrus Wroniak, Bla-

seus Matiniak, Woyciechowa Tokaika, Nicolaus Zigmanek, cath. 91, luth. 26; 2-a Ch o w a n o w a: Andreas Chowan, Jacobus Pawlaczik, Thomas Zaiac, Simeon Sarek, Gregorius Karbania, Albertus Lopuszek, Bartholomeus Sarek, Jacobus Mazurczak, Michael Mazurczak, Adam Turonczak, cath. 104, luth. 16; 3-a T u r o n i o w a: Gregorius Bakowic, Jacobus Mroczek, Blaseus Goloska, Albertus Kormanek, Martinus Golys, Stanislaus Miewzdra, Albertus Grochala, Blaseus Kaidan, Michael Olexi, Petrus Mientil, Blaseus Jawor, cath. 109, luth. 6; scultetia: Mathiae Kmel cum inquilinis cath. 97, luth. 40. In summa cath. 400, luth. 88.

Septimus testis Georgius Koczanda annorum 40, iudex in possessione **Klinik** com. Arva, citatus, iuratus, examinatus fassus est, in hac possessione quinque esse sessiones colonicales et scultetiam. 1-a W o y c i k o w a: patresfamilias Michael Woychik, Laurentius Pinia, Mateus Pynia, Gregorius Czermieniak, Thomas Wilupek, Albertus Gieratek, Stanislaus Palec, Petrus Fierlita, cath. 60, luth. unus; 2-a P r e c z i n i o w a: Matias Babiarczik, Andreas Babiarczik, Jac. Pisczurak, Matias Pisczurak, Joannes Skulak, Jacobus Latarniak, Christoforus Kwiatek, Adam Leszczak, cath. 67, luth. 6; 3-a K l i m c z i k o w a: Jacobus Preczinik, Martinus Kollandzik, Paulus Klimczik, cath. 25, luth. 16; 4-a L e s k o w a: Christophorus Kowal, Petrus Rospaleniecz, Thomas Sadlak, Mathias Chapezik, Adam Czierliak, Michael Leszak, Blaseus Kalita. Bartholomeus Knap, Florianus Gracik, cath. 63; 5-a W o i n i c z k o w a: Mathias, Andreas Woiniczak, Joannes Troiak, Mathias Zatiko, Albertus Cziganiaak, Mathias Gasparczak, Blaseus Pisturczak, Joannes Ziwezak, Jacobus Ciganiaak, cath. 48, luth. 13; scultetia: Georgius Koczanda, Adam Prokopczik, Albertus Prokopczik, Nicolaus Pienissik, Martinus Kozak, Joannes Cholenczik, cath. 98, luth. 16. In summa cath. 361, luth. 52.

Universalis summa catholicorum ad Loccensem et Namestowiensem alias parochias, nunc vero Rabciczensem ecclesiam frequentantium de praedictis pagis 3070, luth. 768, praeter Namesto, Klin, Slanica, Zubriglowa, Bobrowa, Lokca etc., quos propter rationem in 7-mo deutri prioris parochiae ratione Joannis Rewicki expressam examinare et computare non potuimus.

Secundum deecoutrum.

1-o in his parochiis Namestowiensi et Lokcensi estne assignatus locus idoneus pro aedificando templo, parochia et schola catholica? 2-o habentne tamen aliquod templum seu oratorium, in quo divina peragantur pro catholicis ritu catholico? 3-o si ita, quis et quibus expensis aedificavit illud oratoriolum? 4-o in quali fundo est aedificatum templum, parochia et schola? 5-o estne exemptus fundus ecclesiae, parochiae et scholae ab oneribus rusticanis? 6-o habetne ecclesia cincturam et sufficiens coemeterium? 7-o habetne ecclesia, parochia et schola agros, hortos et prata? 8-o ex quibus pagis conveniunt catholici ad hanc ecclesiam? 9-o convenientes ad hanc ecclesiam patiuntur aliquas turbationes et per quem? 10-o catholici hanc ecclesiam frequentantes solvuntne omnes catholico sacerdoti, an vero impediuntur per aliquem et per quem?

Ad 1-um permissi septem testes singillatim una cum suis communitatibus universis citati, iurati, examinati fassi sunt: in his parochiis Namestowiensi et Lokcensi nullibi esse assignatum locum per dominos terrestres vel officiales arcenses pro aedificandis templis, parochia et schola catholicorum.

Ad 2-m primi quatuor testes videlicet sculteti Rabcicensis, Rabcensis, Polhoriensis et Sylnensis una cum suis communitatibus fassi sunt, se habere templum seu oratorium ex lignis extractum in possessione Rabczicza.

Ad 3-m iidem quatuor sculteti cum suis communitatibus, qui immediate premissio puncto fassi sunt, quod rev. dom. Albertus Borowich, parochus catholicorum Namestowiensium et Lokcensium, in possessione Rabczicza degens, ibidem conquisitis hincinde elemosinis, subveniens etiam clancolorie incolis praedictorum pagorum, quia palam prae timore arcensium non audebant, maxime propter Mathiam Klinovski, a quo multas persecutiones sustinuerunt catholici, extruxit ecclesiam tertio abhinc anno.

Ad 4-m fassi sunt iidem, qui ad 2-m punctum, ecclesiam extractam esse in fundo antiquitus in coemeterium designato per communitatem Rabcicensem loco sepimento ab antiquo, cincto et bene clauso in usum sepulturae defunctorum loci, parochia

est extracta in mediis duarum sessionum colonialium, scilicet Laurentii Sroka et Marci Grizak, ex zelo et pietate religionis concessis particulis per possessores dictarum sessionum, ipsam penitus ecclesiam modernam seu locum antiqui coemiterii contingentibus. Schola seu habitatio magistri scholae habetur in fundo Laurentii Sroka, cuius particulam titulo pignoris possidet magister scholae.

Ad 5-m sicut communitas antiquitus sequestravit locum in usum sepulturae, in quo de facto est ecclesia extracta et communiter onera eius supportabat, ita et de facto. A fundis, in quibus parochia et schola sunt erecta, supportant onera earundem possessores, contribuente magistro scholae et labores supportante pro rata sua particulae, ita fassi sunt possessores dictarum sessionum et universa communitas Rabcziczensis.

Ad 6-m et eadem communitas Rabcziczensis recognovit et oculate nobis demonstravit, nec cinctam esse ecclesiam nec coemiterium sufficienter, imo vix aliquot esse, siquidem volentes templum habere totum fere illo occuparunt coemiterium, ad quae ita tam ecclesia stricta est angusti coemiterii, quam coemiterium per templum angustatum, ita ut vix aliqui possint sepeliri in coemiterio et templum etiam paucos capiat. Ampliare tamen illud non possunt agris et hortis et pratis obsistentibus.

Ad 7-m tota communitas fassa est, nullos habere parochum catholicum agros, hortos, nulla etiam prata.

Ad 8-m eadem communitas Rabcziczensis ac etiam omnes 4. testes cum suis communitatibus fassi sunt, incolas catholicos illo cum pagis convenire ad hoc templum, hoc addito, quod etiam Veselovienses, Mutnenses, Klinikenses, Klinenses, Bobrowienses, Zubrogłowienses et alii, qui alias ad parochias Namestowiensem et Lokensem pertinent catholici, per evangelicos ministros possessas.

Ad 9-m Sophia Kramarka annorum c. 33 de possessione Bobrowo com. Arva, citata, iurata, examinata fassa est: «pergebam — inquit — cum sorore mea de Bobrowo ad benedictionem seu introductionem post nuptias eiusdem sororis meae ad ecclesiam Rabcziczensis, obvians autem nobis Martinus Gluszak mo-

litor Rabcziczensis, vehens Mathiam Klinowski, (qui) flagello pro directione equorum in manibus habito in tantum flagellabat Stephanum Beniczkow vectorem nostrum, quod a nobis aufugere nosque deserere coactus sit; trahas nobis perverterunt, nos eiecerunt, frameam acceperunt, ipsas etiam trahas cum equo capuerant, nec restituisent, nisi alia praeda illis occurrisset, videlicet quidam Klinikenses, deferentes trahis baptisandos infantes ad ecclesiam Rabcziczensem, quos agressi sunt iidem nostri turbatores nobis dimissis, exprobrando, quod alienos deos quaeramus nobis et non simus contenti evangelicis ministris. Vidi etiam — inquit — qualiter tractati sunt eodem tempore per eosdem nostros et eorumdem turbatores patrini, deferentes ad baptisandum illos infantes de possessione Klinik ad ecclesiam catholicam Rabcziczensem infantemque ex trahis ad nives volare excussum. Eadem testis sub eodem iuramento quaerulose recognovit, qualiter ipsam praegnantem ad ecclesiam catholicam Rabcziczensem proficiscentem Mathias Jelito de Zubriglowa predonum more invaserit, raptaverit, vestimentis privare enixus fuerit sibi que exprobraverit, quod missas et deos sibi alienos querant impii papistae, aliasque nullo intermisso vexandi catholicorum, modo ipsos etiam parvos pueros contra catholicos ad divina proficiscentes exercuant et vociferari permittant lutherani. Jacobus Garczak de Bobrowo com. Arva sub iuramento fassus est, qualiter ipsius filium Simonem ex templo catholico Rabcziczensi redeundo domum auriga vulgo woznicza Jablonkowiensis cognominatus ad fossatum molendini supra Zubriglowa aqua repletum in rigidissimo frigore intruserit, ex quo vix non est congelatus, antequam pervenisset domum. Joannes Kramar vidit livores percussorum Klinikensium per Mathiam Klinovski, dum infantes baptisandos tulissent ad ecclesiam Rabcziczensem catholicam, prout ipsi fatebantur, se percussos esse per Mathiam Klinovski et eius satellites. Mathaeus Omasta annorum c. 80 incola Rabcziczensis sub iuramento fassus est, se vidisse, qualiter Matias Klinovski Sophiam Garczarka ex Bobrowo, venientem ad templum Rabcziczense catholicum, ut supra, cum trahis everterit ad nives. Joan. Trojak annorum c. 50, catholicus, Eva Babiarcziczka annorum c. 40, Albertus Semela

annorum c. 40, Regina Blasztionka annorum c. 25, Petrus Ferleta annorum 30 et Sophia Vilupczina incolae Klinikenses sub iuramento fassi sunt, dum tulissent ex possessione Klinik com. Arva tamquam patrini infantes Adami et Alberti Prokopczik et Andreae Kramar catholicorum Klinikensium ad ecclesiam Rabcziczensem baptisandos, obuius ipsis Mathias Klinovski cum sociis suis ordinariis, organistam Jacobum Lazak, templi operarium, et Albertum Kaniak, puerum parochi, seminudum rigida hieme ex Rabczicza retro ligatis manibus, petentibus ad arcem Arvensem, interrogans fatentes, quo pergerent, iisque respondentibus, se pergere ad baptisandum infantes catholicorum ad catholicam ecclesiam Rabcziczensem, furore succensus dictus Mathias Klinowski: «aha vos, inquit, nequam homines alienos deos queritis vobis», sicque loquens, extractum de trahis Joannem Tr(o)jak patrinum ita concussit, quod vix in eodem loco non sit mortuus; contigit autem hoc circa finem bachanaliorum curenti anno 1659. Qui Joannes Tr(o)jak de facto etiam coram nobis conquestus est, se necdum convaluisse perfecte ex illa concussionione, ostendens simul digitum ita eluxatum eo tempore percussione, quod defacto tamquam demortuo uti non possit. Alter patrinus Albertus Semela similiter tractatus est per dictum Klinowski, 3-ius vero Petrus Ferleta horum exemplo territus cum trahis suis aufugit. Feminae ex trahis descendere nolentes, et percussae et ex trahis eiectae sunt, ita ut unus infans ex manibus se tenentis excussus procul volaverit ad nives, insuper aversos ab ecclesia catholica hos duorum infantium patrilinos compulit ad praedicantem Namestowiensem, per quem baptisati sunt, existente patrino unius infantis ipso Mathia Klinowski, altero vero organista Rabcziczensi captivo in locum percussorum patrinorum, ablatisque reculis patrinorum penes se habitis sic baptisatis infantibus eos dimiserunt. Georgius Koczanda annorum 40, Laurentius Pinia annorum 50, Blasius Kalita annorum 50, Jacobus Preczinik annorum 30, incolae Klinikienses ut supra querulose sub iuramento fassi sunt, quod dum irent processionaliter ex Klinik per possessionem Slanica eiusdem com. Arva ad patrocinium S. Joannis Bapt. in Orawka Spitzkowski pro indulgentiis, ex superiori parte domus seu stabuli

Kaverowo (?) dicta, in angusta plateola lutherani deiecerint asserem, quo vix non fregerunt vexillum vel ferentis caput, in ludibrium religionis catholicae. Albertus Stietiar ex possessione Polhori sub iuramento fassus est, qualiter ipse iter faciens cum filio suo ad templum Rabcziczenze, per obvium sibi Mathias Klinowski cum chirurgo germano Belsensi, interrogatus, quo pergeret, respondensque «ad templum, inquit, Rabcziczenze»; mox iussus est per eundem germanum gladio tenso verberari, sequentibus dictis exprobrando ipsi devotionem catholicam: «aha! nequam et illegitime fili! non habes alibi templum, quam illuc eas», ubi videns hic fatens stringi contra se gladium ex mandato Mathiae Klinowski per dictum chirurgum, continuo in fugam se proripuit, per sequentemque se sat diu stricto ense dictum chirurgum fuga evasit, quod per eum transfixus non sit. Mathias Mandralak incola possessionis Sylne com. Arva sub iuramento fassus est cum gravi querela, qualiter ipsum ex templo Rabcziczensi redeuntem domum, Nicolaus filius Georgii Weselowski vibrato gladio invasit et ad caput feriit, nisi obiecto cribrorum tunc secum haborum se defendisset, infalibile vulnus accepisset, prout apparet ex cribris disiectis nobis praesentatis sub eodem iuramento recognoscente teste, ictu ad caput ipsius vibrato gladii per dictum Nicolaum Weselowski esse, et discreta Regina Wnenczka in possessione Sylne sub iuramento querulose fassa est, quod dum ipsa fatens ivisset ad templum Rabcziczenze pro introductione post nuptias, Kahun, satelles Mathiae Klinowski ante ipsum templum Rabcziczenze famulum fatentis (Melchiorem Sikorak) concusserit et manum eluxaverit, ita ut per duas septimanas usum manus suae habere non potuerit. Stanislaus Chabina incola Sylnensis sub iuramento fassus est, quod euntem ipsum cum aliquot sociis post catholicum sacerdotem ad templum Weseloviense praedicans Namestoviensis, Boczko dictus, insequabatur eques, contra eos cogens equum suum conculcare et perterrere, eos nitis per capita flagellabat, conviciis et vituperiis tam ipsos quam illorum catholicam religionem afficiendo.

Ad 10-m omnes sculteti cum suis communitatibus supranotatis sub iuramento recognoverunt, quod non omnes catholici pa-

rochiarum Namestowiensis et Lokcensis solvant catholico sacerdoti, nisi qui volunt ex gratia aliquid illi praestare, quia coguntur solvere per praedicantes Namestoviensem et Lokcensem, sibi tamquam ad suam parochiam spectantes, mediantibus officialibus arcis Arva, qui dicunt catholicis, se non curare etiam si quantum dant de sua substantia catholico sacerdoti, modo contentent praedicantes de ordinario ipsorum salario, quod multis est onerosum et intolerabile, et ideo non omnes catholici harum parochiarum solvunt catholico paroco; hinc est, quod et strenam novi anni ex debito tam catholici quam lutherani praestituri eandem singulis patribusfamilias comportant ad scultetum suum et praedicanti offerunt, catholicum autem sacerdotem domos eorum benedicentem gratanter excipiunt et strenam secundum liberalitatem quoque suam in domibus suis praesentant. Scultetus Rabcziczensis cum tota sua communitate fassus est, quod Mathias Klinowski quatuor iuga boum Rabcziczensium curaverit abigi pro eo, quod catholici recusaverint solvere et extradare metretas praedicanti Namestowiensi. Joan. Dominiak sub iuramento fassus est, quod per Klinowskium fuerit incaptivatus in Slanica ob denegatas metretas praedicanti, nec aliter quam ad fideiussionem Jacobi Marczak sculteti Rabcziczensis de extradandis metretis denegatis est dimissus, recognoscente id ipsum sub iuramento dicto Jacobo Marczak, qui ipse etiam equuleo suspensus erat per Mathiam Klinowski sub arce, quod catholicus existens noluerit solvere praedicanti. Joannes Slowiczak et Laurentius Sroka incolae Rabcziczenses fassi sunt, quod ipsi etiam ob non praestitas solutiones praedicanti Namestowiensi tamquam catholici in maximo frigore fuerint incarcerati, ubi vix non sunt congelati, in Slanica, quorum primus utroque ex frigore ad cubiculum acceptus ex vinculis se quidem redemit, penes alterum tamen per collum catena ad trabem appensum per totam et integram noctem manere est coactus. Idem Joannes Slowiczak officio scultetus sub iuramento fassus est, quod Mathias Klinowski in limine propriae fatentis domus eundem fatentem stratum et extensum demandaverit cedi per suos famulos, prout et cesus fuisset, nisi intentissimis precibus uxoris suae fuisset liberatus, idque propter eandem saepius no-

minatam metretarum denegationem ministro evangelico, hoc idem sibi constare tota recognovit communitas. Georgius Weselowski, scultetus Weselowiensis, qui supra, cum tota sua communitate recognovit sub iuramento, quod per integros duos annos tam per catholicos quam per lutheranos incolas studio retentam solutionem, donec determinetur per aliquem superiorem iudicem catholicorum, sacerdoti vel lutherano ministro debeant solvere, et ipsis id ipsum demandetur simul et semel totam illam retentam solutionem duorum annorum ab universis incolis Weselowiensibus exactam transmiserit evangelico ministro Namestowiensi, et quia ob denegatum auxilium aedificandae ecclesiae lutheranae in possessione Namestowiensi com. Arva ita se abstraxit ab incolis Weselowiensibus praedicans Namestowiensis ipsorum ordinarius, quod denegatis sibi servitiis per ipsum cogantur fatigiis et expensis magnis ex remotioribus locis adducere praedicantem de facto et iam retinent unius anni solutionem, nescientes cuinam illorum debeant praestare eandem. Adamus Prokopczik incola Klinikensis recognovit sub iuramento, se in cypum fuisse compactum in Lokca ob denegatas metretas a se tamquam catholico praedicanti Lokcensi.

Tertium deoutrum.

Ratione percussionis parochi Rabcziczensis per Mathiam Klinowski et socios eius: 1-o scisne Jacobum Lasak fuisse operarium ecclesiae catholicae Rabcziczensis pro eo tempore, quo captus et incatenatus est per Mathiam Klinowski et quod nec incola fuerit, sed advena tantum? 2-o quid iuris habuit Mathias Klinowski in Jacobum Lasak incaptivando ipsum? 3-o ubi Mathias Klinowski cepit Jacobum Lasak, quare illum cepit, quo duxit, quomodo captivavit et quomodo liberatus est? 4-o incaptivato Jacobo Lasak, quo ivit Mathias Klinowski? 5-o qualiter et quomodo rediit idem Mathias Klinowski? 6-o redeunte Mathia Klinowski ubi erat parochus Rabcziczensis rev. dom. Albertus Borowich? 7-o vidistine Mathiam Klinowski extrita via relictis in eadem trahis, quibus vehebatur, divertisse per integras nives pedester versus templum Rabcziczense? 8-o vidistine Mathiam Klinowski clavam

vulgo buzogan contra parochum Rabcziczensem eaque tactum solo prostravisse? 9-o vidistine satellites Klinowski prostrato sacerdote accurrisse eumque percussisse, et qui erant illi? 10-o audivistine pulsum campanae contra violentos dari solitum in accursu aliorum pro defensione parochi factum? 11-o accurreruntne aliqui audito tali pulsu pro defensione parochi? 12-o percusso sacerdote quo recessit Klinowski et quid fecit, quo nocturno tempore discessit? 13-o scisne Mathiam Klinowski nocturno tempore cum satellitibus suis domum parochialem invasisse, portas arietasse, efragasse, intrasse, ibidem Jacobum Lasak repertum concussisse eundemque cum organario et puero parochi Alberto Kaniak colligatos abduxisse, quo et qualiter abivisse? 14-o vidistine, quomodo et qualiter ducebantur organarius Rabcziczensis Albertus Kaniak et Jacobus Lasak ad arcem Arvensensem?

Primus testis Jacobus Lasak ann. c. 25, molitor Chiznensis com. Arva, citatus, iuratus, examinatus fassus est: Ad 1-m: «dum laborarem in hospitio meo circa cancellos pro ecclesia Rabcziczensi, vocavit me Klinowski per Laurentium Marczipan, qui et Drapalak et Mesztian vocatur, adegitque secum venire ad scultetum Rabcziczensem Jacobum Marczak, ubi me incatenari curavit pro eo, quod inquisitus per Martinum Gluzak, molitorem Rabcziczensem, noluerim convenire, et primo quidem cyppo rigidissimo in frigore strinxit, post vero vix non congelatum in domum inducit, ibique incatenari curavit, non incolam loci, sed advenam dumtaxat in aliena domo pro tempore hospitantem, nil iuris in me habens». Ad 3-m: «resciens dominus parochus ex delatione uxoris meae lamentantis venit et me inde, acceptis ab uxore sculteti clavibus, aperta sera catenae tamquam operarium suum liberatum ad parochiam duxit». Ad 4-m: «me captivato Klinowski cum molitore Martino Gluzak et sociis suis ad popinam ivit. Ad 5-m: «inlelligens in popina Klinowski me per plebanum eliberatum, mox scultetiam versus inde redibat visoque parochus in coemiterio relictis trahis in via per integras nives veniebat versus templum, et quia inaudiverat parochus ex certis hominibus ipsum amicaliter permoventibus Klinovskium nocturno tempore ad mactandum ipsum invasurum parochiam, adventantem Mathiam Klinow-

ski allocutus est parochus his verbis: si me intendis mactare, nocte veni potius de die, ut videant homines et referant superioribus meis». Ad 8-m: non vidit Mathiam Klinowski proiecissee clavam contra dominum parochum, quia fuit inclusus in templo ob metum Klinowski, ubi existens audivit clamantem parochum in haec verba: «prohibeo te venire ad coemiterium in nomine Dei, Patris et Filii et Spiritus Sancti»; audivit et Klinowskium responden(tem): «tu — inquit — in nomine Dei, ego autem in nomine diaboli». Audivit et strepitum proiectae clavae, dum parochus tactus est in fronte, sacerdotemque dicentem: «iam me, inquit, devorasti»; audivit et strepitum crebrorum ictuum, dum solo prostratus sacerdos percuteretur per satellites Klinowskii et clamorem matris sacerdotis defensam inclamantis contra violentos. Audivit quemdam Klinovskianorum inclamantem, (ut) manus ipsi id est sacerdoti amputentur. Ad sequentia nil. Ad 13-m: «fui, inquit, in domo plebanali, quando Mathias Klinowski cum suis sociis invadens plebaniam primum aliquis illorum explosit bombardam in fenestram, deinde desumpta ex cinctura hortuli plebanialis trabe, arietando efregerunt ianuam atri, post ipsius cubiculi, quo ingressi primo repertum me post fornacem latitantem ipse Klinowski per pedes extraxit et tamquam manipulum aliquem terrae allicit et usque ad deliquium sensuumque amissionem cum satellitibus suis concussit ac semivivum pedibus sub scamnum traxit, ubi me sic iacente arietatione ingentis trunci agressi sunt ianuam camerae, in qua oclusus erat iam ante enormiter concussus sacerdos, organarius et puer; qua effracta ex parte parochum, data ipsi fide de non interficiendo, evocarunt et quod non ulciscetur suas iniurias adiurarunt, clavam per organarium, sacerdote extento, raptam receperunt, organarium et puerum exegerunt, vinctisque retro manibus tam fatentem, quam organarium et puerum parochi secum ad scultetiam duxerunt, in via penes columnam Passionis Dominicae organistam percusserunt, ad scultetiamque deductos catenis singulos ad collum vinxerunt, sequenti die ad Joannem Slowiczak ductos vestibus spoliarunt et post maximis tribulationibus affectos ad arcem duxerunt.

Secundus testis Martinus Gluszak, molitor veteris Rabcza,

Materjalny II.

citatus, iuratus, examinatus fassus est ad 1-m, 2-m et 3-m nihil. Ad 4-m scit, incaptivato Jacobo Lasak Mathiam Klinowski secum et cum aliis sociis discesisse ad popinam. Ad 5-m: existens in popina cum Mathia Klinowski vidit, quando rescians Mathias Klinowski eliberatum esse Jacobum Lasak per rev. dom. Albertum Borowicz parochum Rabcziczensem furore succensum se proripuisse ex popina, dicens: «ibo ego et videbo, quis eliberat meos captivos»; ad 6-m vidit parochum Rabcziczensem redeunte Klinowskio ex popina in coemiterio constitutum, permonuitque parochum, ut fugiat, alias mactabitur. Ad 7-m: vidit Mathiam Klinowski relictis trahis, ut in deutro, versus templum ex via divertisse. Ad 8-m: vidit Mathiam Klinowski extra cemiterii cincturam existentem iecisse clavam vulgo bozigan in sacerdotem, parochum Rabcziczensem, constitutum in cemiterio, qua ad frontem percussus sacerdos corruit ad terram. Ad 9-m: vidit Georgium Kahaniak, Laurentium Marzipan, qui et Masztian et Drapalak cognominatur, Korpaczek et Koczurak, socios Klinowski ad solo prostratum ictu clave Klinowski accurrisse eumque crebris ictibus et magnis verberorum plagis affecisse. Ad 10-m nil. Ad 11-m: vidit accurrentes quasdam foeminas in defensam sacerdotis, sed ipse fatens illas repellebat, ne ipsis etiam aliquid mali contingeret. Ad 12-m: percusso sacerdote et ad parochiam deducto vidit discessisse Mathiam Klinowski cum sociis ad scultetum Jacobum Marczak, ibique percussis primum super fimo detractis Jacobo Brinkus et Mathia Moronstziak hominibus catholicis ex popina secum adductis sumpserunt coenam, sumptaque coena computando aliquamdiu cum sociis Mathias Klinowski reflexit se de ablata sibi clava per organistam, quando feriit ipsa sacerdotem, ad eundemque conquirendum pro recuperanda clava sociis animatis agressus est primum Andreae Sadlo incolae Rabcziczensis domum hospitium videlicet organistae, ubi patefactis cunctis clausuris, dum per omnes latebras quaesitus organista per Klinowskium non reperiretur iureiurando affirmando patrefamilias illum abesse a sua domo, perexit una cum dictis sociis suis et filio suo Mattheo Klinowski ad domum plebanalem rescians ibi esse organistam, ubi nolente familia dni plebani recludere ianua ad instantiam

et graves comminationes Mathiae Klinowski apprehensa quadam trabe ex cinctura horti parochialis arietando exruperunt portam atrii parochialis post et cubiculi, in quo percusserunt Jacobum Lasak extractum de post fornaces, ubi latitabat, per pedes pavimentoque cubiculi alium usque ad deliquium, tandem invaserunt partem camerae parochialis, in qua oclusus erat parochus iam ante concussus organista et puer parochi. Unde evocatus ad fidem sibi datam parochus, quod non mactabitur, recuperata clava Klinowski colligatisque organista, Jacobo Lasak et Alberto Kaniak, servitoribus ecclesiae, discessit et vinctos secum ad scultetiam abduxit et sequenti die ad arcem deduxit, me, inquit, oculato in his omnibus teste ubique praesente.

Tertius testis Jacobus Brinkus et quartus Mathias Moronstiak, incolae Rabcziczenses, ipsi non sciunt, qua de causa evocati per Mathiam Klinowski in viaque penes trahas manere iussi Klinowski cum sociis et molitore Martino Gluszak versus cimiterium digredientibus, viso ibidem parochi, citati, iurati, examinati fassi sunt, se vidisse, qualiter Mathias Klinowski proiecit clavam contra parochum, qui tactus in fronte corruit ad terram, sociique Klinowski accurrendo iacentem in terra sacerdotem concusserunt; ad alia nihil, quia ipsi etiam post fustigati apud scultetum in fimo, nescientes quam ob causam, nisi quod essent homines catholici, sui dumtaxat curam habuerunt.

Quintus testis Albertus Dudaszek annorum c. 23, incola Veteris Rabcza com. Arva, citatus, iuratus, examinatus fassus est, generaliter per vim areptus, inquit, per Mathiam Klinowski pro auriga ex Rabca deduxi ipsum et socios ipsius Kahaniak, Koczurak, Korpaczek, Marzipan etc. ad Rabczicza, ubi captivato Jacobo Lasak apud scultetum profecti sunt ad popinam una cum Martino Gluszak, indeque redeuntes relictis trahis in via iverunt contra parochum in cimiterio existentem, accedensque cincturam cimiterii Mathias Klinowski iecit clavam in sacerdotem, qui percussus in fronte corruit, ac deinde per accurrentes socios Klinowski sic prostratus duris verberibus est affectus. Post percussorem parochi profectus est Klinowski cum sociis ad scultetum, ibique fustigatis Jacobo Brinkus et M(athia) Moronczak coenam sumpserunt,

sumptaque coena iverunt ad domum Andreae Sadlo, organistam conquisituri cum abrepta percusso sacerdote clava, ubi non reperientes organistam, profecti sunt ad plebaniam; quid ibi fecerint, non scit, quia penes trahas tamquam auriga mansit in via; hoc scit, quod diu manserint ibi et post exeuntes duxerint tres colligatos simul, organistam, puerum parochi et Jacobum Lasak.

Sextus testis Mathias Klapenus annorum c. 20, incola Veteris Rabcza, citatus, iuratus, examinatus fassus est per omnia ut immediate praecedens testis, hoc addito, quod audiverit sonum arietationis portarum et quod nudipes fuerit puer sacerdotis, qui colligatus cum alio ducebatur, et quod solus Klinowski percusserit organistam penes columnam Passionis recuperata clava.

Septimus testis Matthaëus Swerczek annorum c. 60, incola Rabchichensis, citatus, iuratus, examinatus fassus est: anlequam parochus venisset ad cimiterium, redibat Klinowski ex popina cum sociis versus plebanum, sed aufugit ipse fatens et non vidit tragediam, metuens, ne aliquid mali etiam sibi contingat.

Octavus et nonus testis Margerita, Bartholomei Swerczek uxor, ann. c. 50, citata, iurata, examinata fassa est, et Regina, Jacobi Kolodiey uxor, ann. c. 30, similiter citata, iurata, examinata fassae sunt: «Vidimus, inquiunt, Mathiam Klinowski redeuntem cum sociis ex popina relictis in via trahis vehementi impetu currentem contra parochum in cimiterio existentem cum organista, vidimus etiam quando proiecit Klinowski clayam contra parochum, qui in fronte tactus corruit ad terram, vidimus praeterea quando accurrendo socii Klinowski prostratum interea sacerdotem enormiter concutiebant, vidimus ad haec, qualiter mater defendebat parochum, filium suum, audivimus clamantem Drapalak, socium Klinowski, manus ei, inquit, videlicet sacerdoti amputantem, accurrere autem pro defensione non poteramus, quia per Martinum Gluszak repellebamur.

Decimus testis Agnes, mater rev. dni Alberti Borowicz parochi Rabcziczensis, annorum 50, citata, iurata, examinata fassa est: sibi bene notam esse totam tragediam, quam habuit Mathias Klinowski cum rev. dno Alberto Borowicz, filio eiusdem. Ad 1-m scit, Jacobum Lasak fuisse operarium ecclesiae Rabcziczensis eo

tempore, quo captus et incatenatus est per Mathiam Klinowski, sicut et id, quod non incola, sed tantum advena fuit in Rabczicza. Ad 2-m non scit habuisse aliquod iuris Mathiam Klinowski ad incaptivandum Jacobi Lasak. Ad 3-m scit lamentantem venisse Jacobi Lasak uxorem ad domum parochiae Rabcziczensis, quod maritus ipsius per Mathiam Klinowski sit captus et incatenatus, instando apud parochum, ut habeat curam ipsius, tamquam operarii ecclesiae eumque eliberet, cuius lamentis motus parochus ivit et eliberatum ad plebaniam deduxit. Ad 4-m scit, tempore eliberationis Jacobi Lasak per parochum Mathiam Klinowski fuisse in popina cum suis sociis. Ad 5-m: vidit Mathiam Klinowski eliberato Jacobo Lasak per parochum ex popina versus parochiam redeuntem. Ad 6-m: resciscens parochus ex organista Klinowscium cum sociis vehementi impetu ferri ex popina versus plebaniam, timens parochus, ne sibi nocturno tempore in plebania inferat necem, prout a quibusdam intellexerat et alias notam haberet Klinowskii insolentiam contra tales, quibus semet irascitur, recepit se ad coemiterium, ibique expectabat Klinowskium dicens, si me debet mactare noctu, melius est, agrediat me de die, ut videant homines et sciant informare ecclesiasticos eius superiores; ubi viso sacerdote Mathias Klinowski, relictis in via trahis, per integras nives impetu ferrebatur versus coemiterium, cum quo existens Martinus Gluszak praecurrens inclamabat: «recede, inquit, sacerdos, recede, mactaberis»; tum sacerdos adventante Mathia Klinowski cum sociis inclamavit: «ne accedas huc, inquit, nihil hic habes negotii»; Klinowski autem: «aha tu, ait, meretricis fili, sacerdos, tu diriges captivos, tu illos liberabis, non succedet tibi nunc sicut cum bobus» (erant autem illi boves per Mathiam Klinowski, quos idem Klinowski parochianis huius ecclesiae curaverat abigi ob denegatam praedicanti tamquam a catholicis strenam et alias solutiones parochi suo catholico concessas per eundem parochum intercepti a satrapis Klinovscii ad instantiam suorum catholicorum); tandem sacerdos: «prohibeo te, inquit, in nomine Patris Omnipotentis et Filii et Spiritus Sti, ne appropinques huc»; ad quae Klinowski: «tu, inquit, in nomine Dei, ego autem in nomine diaboli». His dictis clavam contra sacerdotem iecit

M. Klinowski eundemque in fronte tactum solo prostravit. Ad 9-m: vidi socium Klinovscii Kahaniak dictum et alium Koczurek a tergo invadendo securibus sacerdotem, ex ictu clavae prostratum assurgere nitentem, ad occiput et inter scapulas gravissime ferientes, eundemque rursus primum ad terram decutiendo, ad quatuor ictus concidit, manibus et pedibus per crucem more morientis sparsis; interim ipse etiam Mathias Klinowski trasiliens sepes ad coemiterium resistente fatente accurrit ad sacerdotem et flexit supra spinam dorsi sacerdotis, versus lumbos genibus eundem deprimendo; tum fatens detracto Klinovskio de sacerdote procubuit supra ipsum sacerdotem, defendens ab ulteriori concussionem eundem, ubi ipsa etiam crebros verberando sacerdotem ictus corpore suo exceptit, quos ad praesens se sentire est conquesta. Interim accurrerunt duo ex Klinovskianis, qui arcebant homines accurrentes in defensam sacerdotis, videlicet Laurentium Drapalak alias Marcipan seu Mesztian et Martinum Gluszak, quorum primus in clamabat: «manus, inquit ei, scilicet sacerdoti amputate»; quo audito fatens sacerdoti incumbens mox expansas manus sacerdotis quasi emortui unam manibus suis aliam vero pede sub se contrahebat; interim Kahaniak ad amputandam manum sacerdotis vibrans securim et faciens, quia iam modicum loco moverat manum sacerdotis amputare intentam, eam non tetigit, sed tantum extremitate securis modicum lesit et manubriis parte securis viciniore manum matris defendentis percussit, securis autem taliter nivibus immersa fert ex ictu; tandem multis precibus et lacrimis matris sacerdotis victus Klinowski satellites suos a nece sacerdotis prohibuit ac nihilominus ipse Klinowski elevato per matrem sacerdote atrocitatem facinoris sibi exprobrantem toti sanguinolento infixit alapam ad buccam sanguine repletam, adeo quod hinc inde sparsus fuerit sanguis sacerdotis inter digitos Klinovscii; dumque nitebatur se aliquantulum defendere sacerdos, rursus ictibus sociorum Klinovscii securibus inflictis ad manus et brachia sacerdotis est contusus, dumque ducetur per matrem sacerdos ad plebaniam, insequeretur ipsum Kahaniak satelles Klinovscii vibrata securi versus caput sacerdotis eandem capiti ipsius infixisset, nisi percauta ab aliis mater manibus suis ictum avertisset.

His ita actis iam penes plebaniam accurrebat Klinowski ad sacerdotem et sanguinem eius lambebat, strofioloque excepto sociis lambendum porrigebat, atque ita abiverunt. Ad 13-m fassa est: nocte eiusdem diei immediate subsequente venit Klinowski cum sociis ad domum plebaniae, ubi sollicitans variis comminationibus ad ipsum nec admissus praevis etiam minis incendiū, primum aliquis illorum explosit bombardam in fenestram domus parochialis, cuius explosionis signum tam in fenestra quam in columna portae camerae, in qua tunc latebat parochus concussus, nobis demonstravit, ubi et globum haerentem ferro attractavimus, sub eodem iuramento aliam explosionem ibi non fuisse. Tunc accepta trabe per Klinovskianos ad mandatum Klinovski ex cinctura hortuli parochialis ianuam ad atrium a foris primum exarietarunt, deinde ipsius cubiculi fores exciderunt, extractoque in medio cubiculi ex asseribus dissertarum ianuarum igne, repertum Jacobum Lasak post fornacem latitantem per pedes ipse Klinowski extraxit aliumque pavimento cubiculi per modum alicuius manipuli crebris verberum plagis contuderunt usque ad deliquium et amissionem sensuum, pedibusque sub scamnum intruserunt; post haec ingenti quodam trunco aggressi sunt arietare fores camerae, frustra renitente et se opponente matre sacerdotis fatente, sacerdote ab intra supplicante ac se inter preces excusante, quod non sua culpa, sed superiorum suorum dispositione ibi degat; ad quae Klinowski: «etiam superiores tuos, inquit, eadem manent», effractoque uno assere, obices ligneos portae secare ceperunt, qui nobis dissecti in specie sunt demonstrati; videns se non posse subsistere sacerdos enixe rogabat, ne mactetur, acceptaque fide a Klinovskio, quod non mactabitur, excussi asseris in foribus foramine prodiit ad cubiculum, ubi adorans Klinovskium cum eo colloquebatur, socii autem Klinovskii, irruentes in cameram, cistulas parochi effringebant et quae ipsis placuerant, capiebant, unde etiam organarium et puerum Albertum Kaniak educentes, colligatis ipsorum post terga manibus una cum Jacobo Lasak similiter ligato abduxerunt.

Undecimus testis Eva uxor Jacobi Marczak sculteti Rabcziczensis annorum c. 42, citata, iurata, examinata fassa est ad 1-m:

scit Jacobum Lasak fuisse operarium ecclesiae Rabcziczensis tunc temporis, quando captus et in domo fatentis incatenatus est per Klinovskium, hoc etiam scit, quod non fuerit incola Rabcziczensis, sed tantum advena in domo aliqua manens. Ad 2-m: scit, nihil iuris habuisse Mathiam Klinowski in Jacobo Lasak eum incaptivando, siquidem meus, inquit, maritus tunc temporis erat iudex huius pagi. Ad 3-m: venit uxor Jacobi Lasak incatenati ad nostram domum, sciscitans, quam ob causam esset incatenatus ipsius maritus, indeque lamentans cucurrit ad plebanum, ut partes ipsius tamquam operarii ecclesie tueatur, paulopost venit parochus cum organista et acceptis a me porrectis clavibus aperta sera catenae captivum liberatum secum abduxerunt ad plebaniam. Ad 4-m: incaptivato Jacobo Lasak Klinowski profectus est ad popinam cum sociis. Ad 5-m: eliberato per parochum Jacobo Lasak filiulus meus cucurrit ad popinam et factum nuntiavit, vidit Klinovskium versus plebaniam redeuntem cum sociis, quibus versus plebaniam pergentibus pulsatum est ad violentiam clamatumque, sed accurrentes repellebantur per Martinum Gluszak breviter, alii autem parochum clava Klinowski solo prostratum in coemiterio concutiebant securibus et mactassent, nisi per matrem fuisset defensus. Ad 12-m: percusso sacerdote Klinovski cum sociis venit ad domum nostram ibique fastigatis primo Matthia Moronstiak et Jacobo Brinkusz, hominibus catholicis, secum adductis super fimum detractis, sumpserunt coenam, sumpta coena disvadente et retrahente moderna fatente Mathiam Klinowski discesserunt organistam, conquisituri propter ablatam clavam contra sacerdotem iactam recuperandam, quem postea noctu, nescit ubi concussum, sed vidit livores ipsius in corpore, abduxerunt ligatum una cum Jacobo Lasak operario ecclesiae et puero parochi nudis pedibus existente ad domum nostram, inquit, indeque sequenti die subministrantibus ex compassione calceamentiis puero parochi per maritum meum, omnes tres abduxerunt; erant autem cum Klinovskio: Laurentius Drapalak alias Mesztian seu Marczipan, Kahaniak, Gluszak et filius quidam Klinovskii, quos potuit notare.

Duodecimus testis Regina uxor Georgii Ramczik incolae Rabcziczensis annorum c. 55, citata, iurata, examinata fassa est:

«aducilabatur, inquit, in nostro domo cerevisia, venitque illuc Mathias Klinowski cum Kahaniak, Mesztian, Martino Gluszak, Mathia Klapen et filio suo Mattheo Klinowski, illisque ibi comptantibus venit filiulus sculteti Albertus Marczak studiosus ad domum nostram et aperuit fratri suo Martino, quod parochus eliberaverit Jacobum Lasak per Klinovskium incatenatum, illeque hoc negotium detexit Mathiae Klinowski, qui mox furore succensus surrexit et proripiendo se dixit: «ibo ego, inquit, illuc et resciam, quid hoc sit», moxque inde discessit, abductis etiam secum maritis duarum filiarum mearum Mathia Moronsztiak, et Jacobo Brinkusz, hominibus catholicis, nihil reis et absque omni iure eos habito, quos postea enormiter concussit in scultetia». Pre dolore autem et nimio fletu propter abductos suos generos non spectabat fatens, qualiter processum sit cum parochio, ideo ulterius nil scit.

Decimus tertius testis Simon Wengrin, incola Rapcziczensis annorum c. 40, citatus, iuratus, examinatus fassus est ut et 4-tus in hac serie testis, hoc addito, quod etiam manus amputassent parochio Klinovskiani, nisi mater ipsum protegisset.

Decimus-quartus testis Bartholomaeus Swrczek annorum c. 76, incola Rabcziczensis com. Arva, examinatus, iuratus fassus est ratione percussione parochi Rabcziczensis et nocturnae domus ipsius plebanalis invasionis. «Audiens, inquit, enormiter percussus sacerdotem per Mathiam Klinowski et socios eius, ianuasque parochiae per eosdem effractas, veni sequenti die summo mane ad eum invisendum, reperi que ternas ianuas, videlicet atrii, cubiculi et camerae effractas et contritas, porta cubiculi uno dumtaxat tapete appenso clausa, rigidissimo hiemis tempore valvis totaliter dissectis. Postea detecto sacerdote vidi crudelissime conquassatum sanguinolentum et lividum, tam in facie quam in reliquo toto corpore, desperansque de ipsius vita allachrimatus sum». Idem fassus est, se vidisse etiam matrem sacerdotis, tam in manibus quam in pedibus lividam ex percussione Klinovskiana in defensa sacerdotis; fassus praeterea est, quod accurrebant foeminae et etiam viri quidam ad defendendum sacerdotem, sed Martinus Gluszak accurrentes baculo repellebat; nocturno tempore

audivit fragorem ex arietatione et effractione portarum plebaniae sed non est ausus accurrere in defensam.

Decimus quintus testis Blasius Krowa, incola Rabcziczensis annorum c. 40, citatus, iuratus, examinatus fassus est: vidit Klinovskium ex popina redeuntem, sacerdotem proiecta in ipsum clava in fronte ferientem, sociorumque ipsius sacerdotem contundentium strepitum, quasi manipulum aliquem triturantium audivit, sed in defensam non accurrit, timens Klinovskium; (quoad) digladiationem parochi, de qua interrogatus est testis occasione alterius eius fassionis nobis in scripto productae, quinimo addidit, quomodo, inquit, digladiati fuissent, siquidem Klinowski extra coemiterium existens clavam proiecit contra sacerdotem in coemiterio constitutum, qua tactus in fronte sacerdos corruit ad terram.

Decimus sextus testis Melchior Melech, incola Rabcziczensis annorum c. 45, citatus, iuratus, examinatus fassus est: in plebania fui, inquit, quando venit lamentans et cridans uxor Jacobi Lasak operarii ecclesiastici, conquerens, quod maritus eius esset incatenatus absque causa et instans pro eo, ut cum sit operarius ecclesiae, defendat eum parochus. Cuius querelis et lamentationibus motus parochus cum organista profectus est ad domum sculteti et adduxit secum Jacobum Lasak ad plebaniam; paulopost venit Blasius Krowa et Mathias Swrczek ex popina, colloquebanturque aliquid in atrio cum parochi, post quorum collocutionem dixit parochus: «ergo nocte me vult Klinowski mactare, antequam me noctu, melius est mactet die, videant homines et sciant informare meos superiores»; interea videns organista redeuntem Klinovskium ex popina versus plebaniam, exclamavit: «ecce, inquit, venit Klinowski». Tunc parochus arepto gladio, tradens puero sclopum, processit ad coemiterium una cum organista ex domo parochiali, curavitque dari pulsum campanae in accurrsum aliorum contra violentos ad se defendendum; provocationem non audivit a parochi, sed prospiciens per fenestram domus parochialis vidit sacerdotem in coemiterio solo prostratum conculti per satellites Klinovscii; ad defendendum ipsum non accurrit testis, quia Mathiam Klinowski timuit, sed potius discessit et se abscondit.

Quartum decoutrum.

1-o scitne Christophorum Prothus, incolam Sylnensem testamentaliter legasse 50 fl. pro templo Rabcziczensi? 2-o cui erat commissum illud pium legatum ecclesiae catholicae persolvendum? 3-o quare non est administratum illud pium legatum catholico templo Rabcziczensi?

Primus testis Albertus Stietiar annorum c. 50, incola Sylnensis, citatus, iuratus, examinatus fassus est, se praesentem fuisse, quando Christophorus Prothus legavit catholico templo Rabcziczensi florenos 50 polonicales, nec revocasse ante mortem, qui 50 fl. ni habebantur in fundo scultetiali in Sylne a Thoma Gawron sculteto Silnensi leganti opignorato. Ad 2-m: persolvendum erat illud pium legatum per successorem fundi Joannem Mazurak. Ad 3-m: non est administratum illud pium legatum catholico templo Rabcziczensi, quia Mathias Klinowski et Nicolaus Grablica factores templi Namestoviensis lutherani extorserunt per vim illos 50 fl. pro templo Namestoviensi a Joanne Mazurak.

Secundus testis Joannes Mazurak, incola Sylnensis annorum c. 30, citatus, iuratus, examinatus fassus est, se successorem fuisse et esse fundi Christophori Prothus opignorati, ideoque sibi fuisse exsolvendos per dictum Christophorum Prothus testamentaliter legatos 50 fl. catholico templo Rabcziczensi, quod et fecisset, nisi fuisset per vim addactus eos templo Namestoviensi lutherano per Mathiam Klinowski et Nicolaum Grablicza, illius ecclesiae curatores, deponere.

Tertius testis Valentinus Kusz, incola Sylnensis, citatus, iuratus, examinatus fassus est, se praesentem fuisse, quando legata est 50 fl. pecunia per Christophorum Prothus ad ecclesiam catholicam Rabcziczensem, et vidit etiam, quando ligabatur Joannes Mazurak et cogebatur ad extradandam illam pecuniam pro templo Namestoviensi.

Quartus testis Michael Striczek incola Sylnensis idem fassus est, prout praecedens.

Quintus testis Mathias Oprendek, incola Sylnensis, audivit ex ore legantis, quod pro loco catholico leget illam pecuniam.

Sextus testis Mathias Zrebczak, incola Sylnensis, citatus, iu-

ratus, examinatus fassus est, quod ipsius parens videns oppressionem, quam sustinebat Joannes Mazurak a Mathia Klinowski et Nicolaus Grablicza ratione extraditionis pecuniae 50 fl pro templo Namiestoviensi lutherano, quae legata fuit per Christophorum Prothus pro templo catholico Rabcziczensi, commiseratione et precibus appressi ductus Mazurak decem imperiales eidem mutuos concessit in exsolutionem dictae pecuniae. — Addidit ultimo primus in hac serie testis Albertus Stetiari, quod ipse in possessione Slanica captivabatur per Thomam Farkas officialem arcis Arva et Boczko ministrum Namestoviensem pro eo, quod testimonium veritatis de ista pecunia ad pia opera loci catholici per Christophorum Prothus legata perhibuisset.

Quintum deecoutrum.

1-o in pago Weselowe com. Arva estne assignatus locus per dominos terrestres vel officiales arcenses pro aedificandis templo, parochia et schola? 2-o si non et habent ecclesiam, in quali fundo, quomodo, per quem, cuiusve sumptibus, fatigiis et expensis est extracta? 3-o antequam extracta esset ecclesia in Weselowe com. Arva peragebantur divina ritu catholico in hoc pago? 4-o posteaquam aedificata est ecclesia in dicto pago Weselowe, peragebantur divina ritu catholico in eadem ecclesia? 5-o ad praesens peraguntur divina ritu cath. in eadem ecclesia vel alibi in pago, et si non, quomodo cessarunt et a quo tempore? 6-o habeturne residens praedicans lutheranus in Weselowe vel aliunde adducitur illuc; unde et quorum incolarum expensis et fatigiis, an lutheranorum duntaxat vel etiam catholicorum incolarum? 7-o habenturne campanae in templo Weseloviensi, vel quomodo convocantur incolae ad divina? 8-o coguntur catholici ad contrarias suae religionis caeremonias in pago? 9-o suntne prohibiti incolae Weselovienses catholici recipere catholicum sacerdotem in suas domos, per quem et quare sunt prohibiti?

Primus testis Clemens Sroka annorum c. 40, incola possessionis Wesele com. Arva, citatus, iuratus, examinatus fassus est: Ad 1-m: non scit assignatum esse locum pro ecclesia. Ad 2-m: an-

nis proxime praeteritis aedificata est ecclesia in hoc pago ex lignis in fundo rusticano hominis catholici impensis et laboribus universarum incolarum, tam catholicorum quam lutheranorum huius pagi Weselowe et vicini Mutne, secundum quantitatem possessionum; hoc addito, quod incolae Weselovienses universi a suis capitibus per singulos contribuerint pro structura ecclesiae, nec praetermisso unius horae infante a tali contributione libero. Ad 3-m: antequam fuisset extracta ecclesia in hoc pago, peragebantur divina ritu catholico hic in domo Alberti Zdechlak, incolae Weseloviensis, hominis catholici, et interdum etiam in possessione Mutne apud Blasium Motiak et apud Albertum Lukas. Ad 4-m: posteaquam extracta est ecclesia, peragebantur divina etiam ritu catholico in eadem. Ad 5-m: iam non peraguntur divina ritu catholico in hac possessione a festis Nativitatis Domini proxime praeteritis, nec in domo privata, nec in templo, quia non permittit Georgius Weselowski scultetus, ex quo eiecta sunt paramenta altaris ritus catholici deservientia ex templo. Ad 6-m: non residet hic praedicans, sed per incolas loci secundum seriem sessionum sine discrimine catholicine sint an acatholici a quatuor circa miliaribus Kubinio vel Weliczna advehitur et exvehitur pro libito et ingenio sculteti loci, sumptibus communitatis nemine catholicorum audente se opponere. Ad 7-m: non habentur campanae, sed signo iudiciali per ordinem ad singulos misso sub obedientia omnes et singuli comparere tenentur, alias inobedientiae arguendi et mulctandi tamquam contemptores signi iudicialis. Ad 8-m: ita coguntur comparere in templo ad praesentiam praedicantis, ut dictum est ad 7-m, videlicet ad sustentationem, revectionem praedicantium suis sumptibus, contributionem strenae, novi a me solutionem metretarum et per prohibitionem suscipiendum sacerdotem catholicum in domos suas. Ad 9-m: prohibentur per scultetum Weselowski eo praetextu, ut divina non in privatis domibus sed in templo peragantur, ad templum autem non admittitur sacerdos catholicus.

Secundus testis Thomas Kislaczik lutheranus, annorum c. 50, incola Weseloviensis, in eadem Weselowa citatus, iuratus, examinatus fassus est ut praecedens, hoc addito, quod audiverit ex

ore sculteti Weseloviensis, sibi demandatum esse ab arcensibus, ut non permittat peragari divina ibidem ritu catholico.

Tertius testis Joseph Opalczak in eadem Wesele annorum c. 35, citatus, iuratus, examinatus fassus est ut primus testis, hoc addito, quod cogantur minis expulsionis ex pago, nisi amplectantur ceremonias lutheranas.

Quartus. Examinati sunt sub iuramento plures alii incolae Weselovienses super hoc deutro singillatim, sed quia singuli idem fatebantur, advocavimus universam communitatem una cum sculteto, qui omnes citati, iurati, examinati fassi sunt ut primus testis, recognoscente ipso etiam Georgio Weselowski sculteto, quod ipse autoritate propria prohibeat recipere catholicum sacerdotem ad domus eo fine, ut divina non peragantur in privatis domibus, sed in templo ad hoc extracto, et si illo uti volunt catholici religionis suae ritu, obtineant a superioribus, alias ille non permittit.

Quintus testis Mathias Kmel annorum 30, scultetus Mutnensis in possessione Weselo com. Arva repertus, citatus, iuratus, examinatus cum tota sua communitate fassi sunt per omnia ut communitas Weseloviensis, excepto quod non cogantur ad solutiones ministro evangelico praestandas, et quod non contribuerint per capita ad structuram templi, sed alio ordine servato inter se omnium expensarum et laborum tertiam partem subministrarunt.

Sextus testis Georgius Mazur scultetus in possessione Sylne, ibidem cum communitate repertus, annorum 76, citatus, iuratus, examinatus fassus est, quod Georgius Weselowski scultetus Weseloviensis adigebat ipsum etiam lutheranum existentem, ut compellat suam communitatem catholicam pro advehendo praedicante Kubino, qui quod se opposuerint, multas persecutiones in territorio suo patiuntur ab eodem Weselowski et extirpationem illis ex pago minatur, uti factum est in Orawiczka, qui omnes simul et semel sunt expulsi homines catholici, et in Weselowe Joanne Dudka exinde depulso.

Sextum decoutrum.

1-o vidistine Jacobum Weselowski armatum cum sociis, Georgio Weselowski filio Joanne et aliis invasisse templum We-

seleviense, catholico sacerdote ibidem divina peragente? 2-o vidistine tumultum et audivistine validos clamores per Jacobum Weselowski cum aqua benedicta? 5-o quis eiecit ex templo aparratum altaris ritus catholici in festo Sti Joannis Ev. proxime praeterito in Weselowe? 6-o vidistine integrum crucifixum in altari, antequam fuisset eiectus cum aparramentis? 7-o eiecta parramenta altaris diune haeserunt foris cum crucifixo? 8-o quis illa aparramenta elevavit et crucifixus eratne integre repertus foris, ut in altari fuit?

Primus testis Clemens Sroka annorum c. 46, incola Weseloviensis com. Arva, ibidem citatus, iuratus, examinatus fassus est: Ad 1-m: «vidi, inquit, Jacobum Weselowski, fratrem sculteti, armata manu cum aliis sociis magno impetu cucurrisse et irruisse ad templum hoc Weseloviense, dum sacerdos catholicus divina ibidem peragisset»; ad alia nil.

Secundus testis Thomas Kislaczek annorum c. 50, incola Weseloviensis, ibidem citatus, iuratus, examinatus fassus est: Ad 1-m: Vidit Jacobum Weselowski cum sociis irruisse in templum armata manu, congregato iam ibi populo et sacerdote ibidem existente, ipseque etiam fatens tunc temporis pergebat ad templum, sed audiens ibi tumultum esse recessit, ne trahatur in testimonium proinde exhibendo, et vidit homines ex templo fugientes; ad alia nil.

Tertius testis Joseph Opalczak annorum c. 35, de eadem Wesele, citatus, iuratus, examinatus fassus est, se vidisse Jacobum Weselowski armata manu una cum filio Georgii Weselowski Joanne irruisse in templum Weseloviense, quando ibi celebrabat sacerdos catholicus, audivisseque tumultum ibi factum; ad caetera nil.

Quartus testis Michael Kaida annorum c. 60, Weseloviensis, ibidem citatus, iuratus, examinatus fassus est: Ad 1-m in haec verba: cessavit hic exercitium religionis catholicae, quia catholici pellebantur ex templo per filium Georgii et Jacobum Weselowski, tempore divinorum invadentes ecclesiam praemisso filio Martino Jacobi Weselowski, qui vibrando et circumgirando securim in templo contra catholicos ibidem ad divina congregatos: «fugite,

inquit, hinc, quia mox male stabitis», ubi deiectis primo ex altari candelis Jacobus Weselowski vasulum aquae benedictae apprehendit, elatumque ex templo una cum aqua benedicta terrae allisit et confregit, ipse vero scultetus Georgius Weselowski sub poena carceris et eiectionis ex pago prohibuit catholicum sacerdotem recipi hospitio ad domos catholicorum et sic cessavit exercitium religionis catholicae in hoc pago; ad alia nihil.

Quintus testis Matthias Koczal annorum c. 35, in eodem pago Weselowe citatus, iuratus, examinatus fassus est, se audivisse ex ore Nicolai Weselowski, quando gloriabatur coram ipso fatente et pluribus aliis: «exposui, inquit, res vestri altaris cumulatim ad nives extra coemiterium (Deum autem vestrum subintellige effigiem crucifixi) allisi ad fundamentalem ecclesiae trabem». Ad quod fatens ostendendo quendam virum robustum et magnae staturae dixit: «si, inquit, fuisset tantus, sicut iste, non praevaluisset allidere ipsum»; ubi ipse fatens cum fratre suo Michaele percussus est a sculteto Georgio Weselowski, quod vocati per famulos ipsius ad expellendum sacerdotem catholicum ex templo renuerint ire, dicente hoc fatente: «si arderet, inquit ecclesia, quod Deus avertat, tenerer ad defendendum illum accurrere, non autem contra sacerdotem, divina ibi peragentem».

Sextus testis Paulus Stiepanowecz, lutheranus, annorum c. 36, de dicta Weselowe, citatus, iuratus, examinatus fassus est, se in templo fuisse et vidisse, quando Nicolaus filius Georgii Weselowski suppellectilem altaris catholicam ex altari sublatam extulit ex templo et extra coemiterium detulit ad agrum.

Septimus testis Stanislaus Lasak annorum c. 25, de eadem Weselowe, citatus, iuratus, examinatus fassus est ut immediate praecedens testis.

Octavus testis Laurentius Niepsujak annorum c. 40, in eadem Weselowe citatus, iuratus, examinatus fassus est ratione crucifixi: «vidi, inquit, integrum crucifixum in altari ecclesiae Weseloviensis in festo S. Stephani protomartyris proxime praecedente, quando absolutis prius pacifice ritu suo divinis praedicans subsequutus est ARD Albertus Borowicz parochus Rabcziczensis et pro catholicis in templo existentibus sacrum et contionem paci-

fice ibidem peregit, ubi et dictam figuram crucifixi reliquit integram. Sequenti vero die, id est in festo S. Joan. Evangelistae, antequam catholicus sacerdos venisset ad templum, exportata sunt paramenta altaris extra coemiterium ad nives, ubi repertus est etiam crucifixus confractus». Ratione aque lustralis vidit, quando Jacobus Weselowski arepto vasculo cum aqua benedicta in templo illud ex templo elatum una cum ipsa aqua benedicta terrae allisit et confredit, aderat etiam in templo et vidit, quando idem Jacobus Weselowski concionante catholico sacerdote dimidiato de more sacro accurrerit ad altare, mappas apprehendit in altari, eas detrahere nitens cum toto apparatu pro sacrificio missae constituto, utpote cum missali, casula, calice et candelis etc., sed disvasus a filiis Georgii Weselowski, ne faceret hoc, a detractioe mapparum abstinuit, candelas tamen in altari extinxit, valido clamore et tumultu excitato in templo catholico, sacerdotem turbavit et auditores eius catholicos inde expulit, paucissimis animosioribus ibidem manentibus, caeteri aufugerunt.

Nonus testis Albertus Sadlak annorum c. 38, in eadem Weselowe citatus, iuratus, examinatus fassus est per omnia ut immediate praecedens testis.

Decimus testis Gregorius Sadlak annorum c. 40, de eadem Wesele, citatus, iuratus, examinatus fassus est quoad invasionem templi per Jacobum Weselowski tempore divinorum catholici sacerdotis ut alii testes, hoc addito, quod eundem Jacobum Weselowski comitati sint praeter Joannem Weselowski Jacobus Stiepanowecz et Stanislaus Lasak; de confractioe vasculi aquae benedictae et tumultu tempore concionis in templo per invasorem Jacobum Weselowski et socios eius excitato fatetur ut alii oculati testes, cum praesens fuerit.

Undecimus testis Martinus Latos annorum c. 60, de eadem Weselowe, citatus, iuratus, examinatus fassus est, se vidisse integrum crucifixum in altari ecclesiae Weseloviensis, quando in festo S. Stephani protomartiris proxime praeterito absolutis divinis exhibat catholicus sacerdos ex templo, sequenti vero die, priusquam venisset parochus ad templum, vidit mappas altaris eiectas extra coemiterium, ipsisque elevatis invenit confractum crucifixum

eundem, quem die proxime praeterita viderat integrum, dumque in attestatione ostenderetur ipsi confractus, recognovit illum ipsum esse, quem ut supra prius vidit in altari integrum, postea vero reperit confractum, mappis altaris involutum extra coemiterium eiectum.

Duodecimus testis Albertus Zdechlak annorum c. 37, de eadem Weselowe, citatus, iuratus, examinatus fassus est, se praesentem fuisse in templo, quando Jacobus Weselowski cum Joanne filio Georgii Weselowski tumultuaciter iverit in templum Wesele-
viense armatus, catholico sacerdote tunc temporis dimidiato de more sacro concionante, ubi primo candelas altaris extinxit, deinde concionantem sacerdotem valido clamore in templo obiurgavit his verbis: «quid tu vis hic in templo?», demum apprehendens vasculum aquae benedictae, aquam supra populum effundere nitebatur, sed ab aliis sociis reprehensus id non fecit, sed elatum vasculum ex templo una cum aqua benedicta terrae allisit et confregit.

Decimus tertius testis Mathias Czropek annorum c. 40, in eadem Weselowe citatus, iuratus, examinatus fassus est: «intertui, inquit, quando Nicolaus Weselowski levavit ex altari templi Weseloviensis quasdam mappas ritus catholici efferendas ex templo, vidi etiam, quod integrum crucifixum acceperit idem Nicolaus Weselowski ex altari, an autem sic integrum eiecerit ex templo, sicut accepit ex altari, non scit; hoc ipsi bene constat, quod vix ab unius hominis circumferenciale inversionem foris exposita supellex sacra haeserit, mox supervenientibus catholicis et parochio catholico est inde oblata.

Decimus quartus Jacobus Weselowski annorum c. 40, scultetus in eadem Weselowe, citatus, iuratus, examinatus fassus est, propria oris recognitione se fecisse illas turbationes in templo Weseloviensi, de quibus praemissi testes contra ipsum perhibuerunt testimonia, dum autem quaereretur, qua de causa id fecisset, respondit, se ideo fecisse, ut per superiores decidatur, catholice debent possidere templum illud Weseloviense recenter constructum vel lutherani, ad obviandum ulterioribus contentionibus.

Decimus quintus testis Nicolaus Weselowski annorum c. 24, in eadem Weselowe scultetus, citatus, iuratus, examinatus propria

oris fassione recognovit, se sustulisse quasdam mappas ritus catholici in templo Weseloviensi ex altari una cum integro crucifixo, extulisseque ex templo ultra coemiterium ad agrum supra nives, ac eo vix inde pedem referente supervenisse catholicos cum sacerdote et eas inde abstulisse; interrogatus, cuius id auctoritate et iussu fecisset, respondebat: «quid frustra, inquit, innegabile est, officiales arcenses toties quoties instigabant nos ad non permittendum exercitium catholicis in templo et fassus sine dubio fuisset plura in hac materia, sed per subintransentem parentem suum Georgium Weselowski scultetum Weseloviensem in audita illa filii sui fassione ad atrium inhibitus est, ne talia blateret contra arcenses, nil culpa, inquit, arcensium est in hoc, sed quidquid factum est circa templum et religionis exercitium, nos ipsi nostra auctoritate fecimus, quamvis, inquit, si ego fuisset domi, haec facta non fuissent, accomodassemque ego, inquit, ita negotium, ut siquidem utriusque religionis homines extruxerint hanc ecclesiam propriis expensis et fatigiis, utriusque religionis sacerdotes interpolate peragerent divina ibidem, donec aliter disponerent superiores»; superinde ad illatam sequelam: «ex his ergo tu non prohibuisti catholicum sacerdotem divina peragere in hoc templo Weseloviensi, nec reus es facti filii tui Nicolai eicientis ex templo paramenta altaris ritus catholici et per consequens nec de facto prohibes», respondit: «non prohibui antecederet, quoad de facto nec prohibeo, nec permitto».

Decimus sextus et decimus septimus testis Blasius et Jacobus Glovniczak, incolae Weselovienses, citati, iurati, examinati fassi sunt, se audivisse ex ore Nicolai Weselowski, quando gloriabatur, quod eiecerit paramenta ritus catholici ex templo Weseloviensi et Deum, inquit, vestrum, catholicam intellige efigiem crucifixi allisi fundamentali ecclesiae trabi, quam efigiem viderunt hi testes integram priori die in altari eiusdem templi. «Et quia valde despectati sumus nos executores huius mandati compulsorii, in ingressu nostro ad hanc possessionem Weselowe com. Arva despectionem nostri salva reverentia legentium et audientium, ad declarandam incolarum huius scultetiae malitiam non tantum ad homines, sed etiam ad ipsum Deum per irreverentiam

rerum cultui divino destinatarum illatam se extendentem, illum ipsum nostrum ingressum hic describimus et reportamus. Die nona mensis augusti promouimus citacione mediante Georgium Weselowski scultetum huius possessionis Weselowe ac per ipsum uxorem eius Catharinam, domesticos et totam pagi communitatem, ut pro die undecima et sequentibus tam ipse cum familia sua nos domi expectaret, quam etiam communitatem suae iurisdictioni iudiciariae subiectam domi contineret pro perhibendo veritati testimonio de interrogandis, ac licet persciens nostrum adventum Georgius Weselowski scultetus triduo iam aberat a sua domo, nec tunc etiam domi suae sit repertus, conquisitus tamen in distantia medii ferme miliaris repertus personaliter ad praemissa est citatus. Interim tamen adveniente die undecima augusti deprehendimus ipsum absentem et domum eius undequaque clausam, pulsantibus nobis portam pro ingressu nemine ab intro respondente, venit Paulus filiolus sculteti interrogatusque, ubi esset parens, respondit, eum in campo penes operarios esse; subicientibus nobis, ubi esset materfamilias, respondit, illam domi esse, ac continuo pulsans fenestram domus matrem inclamavit pro reseratione ianuarum domus, per quam nobis audientibus ab intro clamantem puer est reprehensus, quod matrem inclamasset; non curata nihilominus puer tali reprehensione matris patefacto sibi aditu per fenestram domus familiae ingressus est, et nobis ianuam aperuit. Intransibus nobis ad atrium domus materfamilias impetuose ex superiori parte domus descendens per gradus, per nos salutata decenter, his indecentibus verbis nos resalutavit: «non saluto vos, inquit, canis vos salutatur, quid hic vultis in mea domo, trecenti in vos nigri demones!», eodemque impetu accurrens ad portam hypocausti illaque oclusa fasciculum clavium ibi pendentium extrahens in nos iecit cum furore dicens: «hic habetis claves, trecenti in vos nigri demones, scio, quod propter templum veneritis, accipite claves, ite apperite vobis et manete in plebania, nihil hic habetis in meo domo». Nos levatis et repositis clavibus componebamus dictam Catharinam, uxorem sculteti, explicando ipsi causam nostri adventus et condescensionem ad domum scultetialem ipsius, tamquam ad ordinarium locum convocandae et con-

gregandae communitatis, nosque esse servitores regios et executores compulsorii mandati ill^{mi} domini iudicis curiae regiae, non debereque per ipsam despectari, sed honorifice excipi, ostendentes simul mandatum compulsorium explicatum, eodemque ipsae citantes et instantes, ut expediat aliquem pro sculteto, marito suo. His illa nil penitus mota, nec mandatis paruit, quinimo manifeste se opposuit, dicens: «canis, inquit, mittat vobis pro sculteto», eadem furia succensa institit cum impetu sibi tradi mandatum ad arcem deferendum, nobisque renuentibus ob metum maioris despectationis, quinimo instantibus, ut eidem pareat, tamquam in ditione Suae Maj. Regiae degens sacroque eius diademati subiecta, nihil remisso furore dixit: «quid hic habet rex, habeo ego dominum, nemo hic mihi imperabit, propter illum, nemini etiam parebo alteri». Explicantibus nobis ulterius poenas in mandato expressas, eidem dicentibus, quod ipsam poenitebit tanta despectatione nostri ea ad superiores delata, eodem furore respondit: «quid mihi, inquit, facietis mali, lambetis mihi posteriora et ingrediemini meum podicem, tercenti in vobis nigri daemones», et non dignata patentibus ianuis nobis in atrio existentibus egredi et ingredi pro suis necessitatibus ex domo familiae, tamquam saga aliqua per fenestras domus familiae exiliebat insiliebatque, nos continuo convitiis, non ferventes tandem tantas eius molestias, nolente ipsa expedire pro marito suo, per nostros homines conquisitum, accersitum et adiuratum Nicolaum Andraszik pro sculteto expeditivimus, ac ne tanta scommata dictae uxoris sculteti audiamus, relictis nostris reculis in atrio domus, tantisper donec rediret scultetus, exivimus; quae mox oclusis ianuis nos exclusit ex domo ac tandem clausis ianuis hypocausti per fenestram ingressa, filios suos ad arma inclamavit contra nos, nec aliter, quam per supervenientem maritum est suppressa. Peracta nihilominus hic, ut praemissum est, attestatione, ablatoque nobiscum in septem partes fracto, ut supra in attestationibus, crucifixo et septem clavium in nos iactarum fasciculo cum hac relatione tam ipsum crucifixum, quam claves venerabili capitulo praesentamus.

Septimum decoutrum.

An etiam passi sint vel ad praesens patiantur aliquid aversi in privato catholici parochiani Namestovienses et Lokcenses alias nunc vero ad parochiam Rabcziczensem pertinentes in vilipensionem religionis catholicae et catholicorum diminutionem?

Primus Laurentius Sroka, incola Rabcziczensis, praeter id, quod specificatum est de solutionibus sub eodem iuramento, fassus est, recognoscente communitate Rabcziczensi aliquot dierum carcerem sustinuisse in arce Arva ob concessam particulam sui fundi pro parochia. Idem fassus est, sibi gravem alapam inflictam esse sub arce per Mathiam Klinowski sibi obicientem: «tu, inquit, nequam permittis catholicas ecclesias in tuo fundo extrui et sacerdotes foves».

Secundus Michael Pniaczek, Matthias Kubaczek et Thomas Diupczak, catholici incolae possessionis Polhora com. Arva, sub iuramento fassi sunt, quod per Joannem Kitka, scultetum suum, hominem lutheranum cogantur ad sustentandum praedicantem Namestoviensem et ipsi solvendum, non negante id ipsum sculteto ipso Joanne Kitka, sed in arcenses officiales coram nobis referente nemine nominato ex vivis, nisi de mortuo Fejérpataki, licet post eius obitum etiam compertus sit talia cum catholicis facere ipse lutheranus existens. Et facile cognoscere erat, quid hic scultetus agat cum catholicis, cum nobis praesentibus non sit veritus convitiis afficere illos, qui hoc suum gravamen detegerunt.

Et Matthias Novaczik, homo senex catholicus annorum c. 80, in possessione Sylne com. Arva, praevio iuramento fassus est, quod postquam amplexus esset fidem catholicam, per contemptum exprobrando ipsi fidem sculteti Weselovienses dixerint: «non te sufficienter baptisarunt papistae, baptisabimus nos te», minantes ipsi verbera.

Joannes Mazurak non audet se profiteri catholicum coram scultetis Weselovskianis et Klinovskianis et ministro Namestoviensi, videns, qualiter per ipsos catholici percutiebantur et terrebantur expulsione ex pago, ne ille quoque similiter tractetur.

Laurentius Graczik ex inferiori Zubrica com. Arva annorum c. 50, sub iuramento fassus est, quod audiverit Matthiam Klinowski

scultetum Klinensem in sua domo scultetiali catholicis dicentem: «exolvam vos ex vestris domibus, nisi adhaeseritis nobis in professione religionis» et adiecit: «an-ne, inquit fatens, domine fili, alloquendo Matthiam Klinowski, non sunt exsolvendi (scilicet catholici), sed expellendi».

Martinus Forliaczek a. rev. dno Alberto Borowicz parochus Rabcziczensi coram nobis productus sub iuramento fassus est, quod Georgius Firitcz, filius Michaelis Firitcz, ipsum protunc pie defuncto Joanne Szechowitch vicearchidiacono Arvensi servientem ac cum domino suo et domino Borowich ex arce Litawa redeuntem, dum occupato domino suo in arce Arva cum provisoro eundem in via expectaret, trahas et res domini sui custodiendo, accurens dictus Georgius Firitcz gladium in trahis existentem rapere nitebatur, resistentemque fatentem lancea ex iisdem trahis sacerdotum praefatorum erepta transfigere nisus est, prout et transfixisset, nisi Deo ipsum praeservante ictum evasisset, dumque ad clamorem eius accurrisset dnus Borowicz, parochus Rabcziczensis, vibrato contra ipsum etiam gladio in capite nitebatur ferire, quem et mactasset, nisi fortunae casu in lubrico concidens ictum eius evasisset.

Laurentius Niepsuiak, incola Weseloviensis, fassus est sub iuramento, quod catholici Weselovienses, inter quos ipse etiam unus erat, colligati ducebantur ad arcem Arva ad perhibendum testimonium de fracto crucifixo in templo Weseloviensi. Lutherani autem, qui erant praesentes tempore fractionis crucifixi et eiectionis aparamentorum ex templo exclusionisque catholici sacerdotis ex coemiterio, impune manserunt, nec iurare adacti sunt, nec ad arcem compulsi.

Idem parochus Rabcziczensis produxit nobis Andream Richlik annorum c. 68, incolam Veteris Rabcza com. Arva, qui citatus, iuratus, examinatus fassus est, quod Mathias Klinowski feria II-a ante festum Corporis Christi proxime praeteritum miserit per ipsum clavam, qua ipsum parochum antecederet prostraverat, ostendendam adhuc eam prae manibus suis esse et quod adhuc illa debeat ungi, nuncians parochus, quod et fecit, quia debuit fatens et quia hoc detexit dno vicearchidiacono fatens, Georgius

Mathiae Klinowski filius minatus est ipsi verbera, dicens: «quod, inquit, parochus Rabcziczensis sustinere debebat, tu patieris, et si rumpebatur pellis sacerdotis, magis rumpetur tua», quem metuens fatens cum magno suo detrimento coactus est ex comitatu Arvensi exulare, prout et de facto cogitur hinc inde latitare.

Joannes Kramar, homo catholicus Rabcziczensis, sub iuramento fassus est querulans, quod Mathias Klinowski per octo satellites suos curaverit ipsum ex domo habitationis suae extrahi et conquascari, exprobrando ipsi religionem catholicam. Item in domo sculteti Veteris Rabcza dictus Mathias Klinowski elevatis duobus in coelum digitis iuravit, se occisurum dictum Joannem Kramar, et ideo curavit illum capi, ad arcem duci et in quolibet rivo detrahi et caedi.

Albertus Kaniak, ephebus dni parochi Rabcziczensis, gravi cum quaerela sub iuramento fassus est, quod dum captus percusso sacerdote Rabcziczensi dno suo duceretur seminudus in magno frigore ad arcem per Mathiam Klinowski et eius satellites, ad plebaniam Namestoviensem divertentes occurrarunt litteras scribi dictante praedicante contra sacerdotem percussum dnum suum et subscribi. Item quod inde ducti ad scultetum Namestoviensem hieme fatentem per medium fune ligatum idem Mathias Klinowski curaverit in fumo de trabe suspendi, tandem post unam horam praeciso securi fune ad terram cadentem ad collum incatenari et ita per totam noctem servari, sequenti vero die ut iumenta colligatis post tergum manibus per equitantem filium Klinowski ad arcem pelli in arceque tribus diebus captivos detineri.

Andreas Sadlo annorum c. 50, incola Rabcziczensis, homo catholicus et uxor eius Regina similiter catholica sub iuramento fassi sunt coram nobis, quod Mathias Klinowski nocturno tempore invaserit domum ipsius, eundemque, uxorem et filium Nicolaum enormiter concutiebat, ipso cum filio suo colligatis retro ipsorum manibus trahis imposuit et ad scultetum Inferioris Lipnica Mathiam Szmecaniak hincinde raptatos inversis etiam trahis devexit, nec nisi ad intercessionem Mathiae Szmecaniak remisit. Idem querulose fassus est, quod multa passus sit in sua domo, quando

concusso parocho Rabcziczensi nocturno tempore accensis taedis conquirebat organistam.

Clemens Sroka, catholicus incola Weseloviensis, sub iuramento fassus est, quod videns duriter tractari catholicos Weselovienses, ipse etiam a fide recedere inclinabat et ideo paschalem confessionem non perfecit, expectans eventum rei, cuius erit templum Weseloviense.

Laurentius Niepsuiak supranotato gravamini adiecit, quod ob turbationes, quas perpassi sunt catholici circa templum Weseloviense et prohibitiones recipiendi parochum catholicum non sit ausus alibi etiam peragere confessionem paschalem cum tota sua familia ob metum maxime eiectionis ex pago, prout minabatur scultetus catholicis et in exemplum aliorum exclusus est mediante exsolutione ex dicto pago Weselowe.

Joannes Dudka homo catholicus; idem Joannes Dudka conquestus est et sub iuramento fassus est, quod ex mero odio religionis catholicae (?) sit exolutus et exmissus ex pago Weselowe.

Albertus Zdechlak, incola Weseloviensis, sub iuramento fassus est, quod multas obiurgationes passus sit publice in communitate a Georgio Weselowski sculteto ob datum hospitium exercitio religionis catholicae in sua domo, adiciens, quod saepe dixerit idem Weselowski, non esse dignam illam domum, quam ut diruatur et ad lacum mittatur, quid plura ipsi vidimus, quam domitative et impune se gerat Georgius Weselowski scultetus Weseloviensis in catholicos, qui etiam non est veritus praesentibus nobis ipsos et conviciari et flagellare, ita quod vix aliquid ausi sint miseri etiam sub iuramento coram nobis fateri.

(3) *Parochia Trstenensis deecoutrum.*

1-o quot in quo pago sessiones, quot paterfamilias et ex iis qui catholici, et quot personae catholicae sub quolibet paterfamilias? 2-o habetne hic templum vel aliquod oratorium pro exercitio religionis catholicae, parochia item et schola? 3-o suntne aliqui agri, horti et prata aliique proventus ad ecclesiam catholicam, parochiam et scholam? 4-o habetur sacerdos continuus, qui invigilet rebus ecclesiasticis et unde vivit? 5-o quibus ex pagis

conveniunt auditores ad catholicum sacerdotem? 6-o catholici huius parochiae Trstienensis catholicone sacerdoti praestant solutiones personales, vel coguntur et per quem praestare ministro evangelico? 7-o nonne sunt aliqui puniti in hac parochia catholici ob praestitas solutiones catholico parochi, quomodo et per quem? 8-o utrum sint coacti catholici parochiae Trstienensis contribuere cum evangelicis pro extruendis organis in templo evangelico Trstienensi et recenter extractis ad solvendum ibidem organario? 9-o an extat in ecclesia Trstienensi miraculosa imago B. M. V. apud catholicos celebris et in quali honore habetur; devotionis causa confluentes catholici ad eandem admittuntur vel repelluntur? 10-o in templo evangelico Trstienensi habentur paramenta ritus catholici, ut sunt monstrantia, calices, casulae, cappa et vexilla? 11-o dum ex mandato arcensium fuisset captus Mathias Klinowski, scitne testis repertos fuisse in domo eius aliquos libros catholicos, cuius subscriptionis, et an non sint deprehensae aliquae literae vel aliqua literaria instrumenta catholicorum arcensium, expilata plebania catholica parochi in Orawczis deperdita, et quo deventa?

Primus testis Albertus Chiznanski annorum c. 35, scultetus in possessione **Chizna**, citatus, iuratus, examinatus fassus est: Ad 1-m: in hac possessione Chizna sunt 4 sessiones colonicales et una scultetia, in scultetia sunt patresfamilias: Martinus, Albertus, Joannes et Jacobus Chyznjanski et molendinum, habentes catholicos in universum 134, lutheranum nullum. Prima sessio colonialis **Reznikowa**, in qua patresfamilias: Valentinus Reznik, Andreas Skarlak, Martinus, Andreas, Jacobus et Franciscus Sewczik, habentes cath. 79, luth. 22; secunda **Woytczikowa**, in qua patresfamilias: Thomas et Simon Woytczik, Adamus et Laurentius Otrenbiak, Joannes Jaszek, Thomas Piskos, Joannes Karbaniak, Martinus Kuhaida, Laurentius Slabonoch, Joannes Slabondiak, habentes cath. 100, luth. 17; tertia: **Krozlakowa**: in qua patresfamilias: Jacobus et Stephanus Krozlak, Michael Petczak, Augustinus Kolodiei, Albertus Sperka, habens cath. 97, luth. 7; quarta: **Kwiatkowa**, in qua patresfamilias: Michael et Joannes Kwiatek, Joannes Hodana, Bartholomeus Kwiatek, Adamus Ly-

szek, habens cath. 62, luth. 11. Summa catholicorum: 492, luth. 57. Ad 2-m fassus est, haberi oratorium in possessione Chemhova, in fundo ex gratia gen. dom. Andreae Plathi constructum ex asseribus trabibusque, coemiterium cinctum satis exigue capacitatis, domumque parochialem recenter extractum et necdum perfectum, parochumque necdum in illa manere, sed in inquilinatu manere, scholam nullam habere. Ad 3-m nil habetur de specificatis in tertio puncto deutri. Ad 4-m habetur: nunc residens parochus R. D. Jacobus Budskowius, ex aliqua provisione dni vicearchidiaconi vivit et ex gratia catholicorum suorum auditorum. Ad 5-m: conveniunt catholici ex Suchahora, Glodowka, Witanowa, Czemhova, Liesek, Brezowicza, Chizne, Trstiena, Ustie, Osada, Hamry. Ad 6-m: catholici hic adiguntur ad solutiones personales ministro evangelico pendendas per officiales arcenes. Ad 7-m: «ego ipse, inquit fatens, et frater meus Joannes Chiznanski captivati in pluvia detinebamur pro eo, quod Trstienensi ministro evangelico noluerimus solvere, hoc addito, quod etiam ob suppeditatas trabes pro extruendo oratorio catholico in Czemhova fuerint incarcerati, et quia exiverint sua sponte, per sex florenos sunt mulctati, et Joannes quidem frater meus ad compedes viginti quatuor librarum ea de causa fuit coniectus. Martinus item Chiznanski tamquam praedo colligatus est in Jablonka per Fejérpataki officialem arcensem pro eo, quod centum trabes suppeditaverit pro extruenda ecclesia catholica in Orawczis et quod nemo illorum quidquam audeat subministrare ecclesiae catholicae vel parcho ad praesens etiam ob metum officialium arcensium. Ad 8-m fassus est, omnes catholicos parochiae Trstienensis contribuisse pro extruendis et iam recenter extractis organis evangelici templi Trstienensis et ad solvendum ibidem organario, hoc addito, quod incolae Chysnenses arestabantur in Trstiena, qui nolebant contribuere pro illis organis et pro solutione organarii. Ad 9-m fassus est, extare imaginem miraculosam et apud catholicos celebrem B. M. V. in templo evangelico Trstienensi in altarique servari, confluereque illuc catholicam plebem pro devotione et votorum solutione, nec impediri. Ad 10-m fassus est, se vidisse saepius cathedram ecclesiae Trstie-

nensis loco tapetis cappa seu pluviali eleganti ritus catholici tectam. Ad reliqua nil.

Secundus testis Martinus Chiznanski annorum c. 45, citatus, iuratus, examinatus fassus est ut praecedens ad omnia, recognoscendo suam captivitatem ob centum trabes in structuram ecclesiae Orawcensis oblatas, factam in Jablonka per Fejérpataki.

Tertius Joannes Chiznanski annorum c. 28, citatus, iuratus, examinatus fassus est ut primus testis ad omnia, recognoscendo suam ad compedes coniectionem ob denegatas metretas praedicanti Trstienensi et ob subministratas trabes in structuram oratorii Czimhoviensis.

Quartus testis Jacobus Chiznanski annorum c. 26, citatus, iuratus, examinatus fassus est per omnia ut primus testis.

Quintus: tota communitas Chyznensis sub iuramento recognovit: 1-o singuli patres familias numerum suorum catholicorum et lutheranorum, deinde quoad reliqua puncta ut primus testis.

Sextus testis Michael Twarozsak, scultetus (in) Brezowicza cum sua communitate ad possessionem Czemhowa congregata com. Arva, infirmus ipse existens per Adamum Pinka cognovit sub iuramento examinatum in possessione **Brezowicza** esse sessiones colonicales decem et duas scultetiales: 1-a Hlohakowa, in qua patresfamilias: Joannes Pawlow, Michael Pawlaszak, Paulus Pawlasz, Gregorius Janaszek, Martinus Janaszkow, Mathias Fukasin, catholicus unus, lutherani 37; 2-a Brizlowa, in qua patresfamilias: Georgius Hadobasz, Joannes Lukacz, Joannes Kozub, Stephanus Kurbil, Georgius Kurbil, Stanislaus Hraszek, Jacobus Kurbil, Andreas Kozub, Mathias Berani, cath. nullus, luth. 65; in 3-a patresfamilias: Ivanczina dicta octo, cath. 5, luth. 43; 4-a Jurinowa, in qua patresfamilias septem, cath. 7, luth. 27; 5-a Michalowa, in qua patresfamilias septem, cath. 5, luth. 46; 6-a Choluiowa, in qua patresfamilias septem, cath. 3, luth. 44; 7-a Berdelowa, in qua patresfamilias sex, cath. 11, luth. 40; 8-a Salatowa, in qua patresfamilias octo, cath. 6, luth. 48; 9-a Juricowa, in qua patresfamilias sex, cath. 25, luth. 16; 10-a Markowa, in qua patresfamilias novem, cath. 8, luth. 45. In scultetia Jacobus, Michael, Alexander, Simon, Marti-

nus Turaszak(?), Joannes Stanczik, Adam Pinka, cath. 36, luth. 61. Summa cath. 97, luth. 474. Haec tota communitas sub iuramento recognovit: 1-mo tot esse catholicos et lutheranos, apud singula quique per se, ad reliqua puncta deutri usque ad octavum exclusive ut primus testis in ordine, hoc addito, quod catholici non tantum ad comparandum organum sed etiam ad reparandam ecclesiam, parochiam et scholam evangelicorum Trstienensium adigantur, licet viceversa lutheranos nemo adigat ad contribuendum aliquid pro ecclesia catholica vel eius ministris. Ad 8-m omnes patresfamilias scultetiae sub iuramento fassi sunt, Michaellem et Jacobum Brezowicki scultetos catholicos fuisse incarceratos et tam diu detentos, donec persolverent ex integro praedicanti Trstienensi ordinarias metretas, quas antea solvere recusabant, nec recessisse praedicantem, donec effectuale praestaretur solutio. Ad 9-m tota communitas fassa est ut primus testis. Ad 10-m tota communitas fatetur, fuisse vexilla catholica in templo Trstienensi, sed defacto iam non aparere. Viderunt etiam pluviali ecclesiastico ritus catholici opertam cathedram Trsteniensem. Ad reliqua nil.

Septimus testis Andreas Glodowski, scultetus possessionis **Glodowka** una cum sua communitate citatus, in possessione Chimhowa comparens, iuratus, examinatus fassus est, in hac possessione esse quinque colonicales sessiones, sextam scultetialem et preterea ipsam scultetiam, quarum possessores seu patresfamilias per dictum scultetum praesentati, sub iuramento suam familiam retulerunt hoc modo: In 1-a sessione Puchalowa patresfamilias: Mathias Puchala, Georgius et Martinus Puchalik, Joannes Knap, Petrus Czepelak, Mathias Czaplaki, Matheus Diubas, habent cath. 10, luth. 18; 2-a sessio Sledcowa patresfamilias: Hiacinthus, Martinus et Paulus Sledca, Laurentius Labuda, Paulus et Georgius Bednar, Mathias Becharka, Albertus Widra, Paulus Fesz, habentes cath. 45, luth. 44; in 3-a Tieszlowa patresfamilias: Joannes Czudrek, Michael Kubaiczik, Laurentius, Andreas et Simon Thereska, habens cath. 10, luth. 19; in 4-a Szkarlakowa patresfamilias: Joannes Gralik, Georgius, Mathaeus et Mathias Jenaszek, Bartholomeus, Nicolaus et Jacobus Szkarlek, ha-

bens cath. 23, luth. 32; in 5-a Lenartowa patresfamilias: Simon Szimaszek, Albertus Stech, Albertus Kania, Stephanus Lenarth, Albertus Lenarczik, Mathias Lenart, cath. 20, luth. 26; item duo agri superflui colonicales communitati deservientes, in quibus patresfamilias: Gregorius Gawlik, Christophorus Rostiak, Stanislaus Slec, Paulus Gniazdon, Stanislaus Szavlak, Mathias Szavlak, Sebastianus Thereska, Matheus Klatren, Albertus et Joannes Tokar, Urbanus Urbaniek, Gregorius Szal, habens cath. 64, luth. 25; scultetia: Andreas, Albertus, Hyacintus, Gregorius Glodowski, cath. 99, luth. 18. Summa catholicorum: 271, luth. 152. Ad reliqua usque ad septimum exclusive ut communitas Brezovicensis; ad septimum fassa est tota communitas, iudicem Glodowski scultetum in Glodowka, hominem catholicum, ad instantiam praedicantis Trstienensis per Tomam Farkas fuisse incaptivatum ob non solutionem metretarum eidem praedicanti Trstienensi, praeterea tota communitas haec una cum scultetis fassa est, quod minister evangelicus Trstienensis in festo S. Joannis Bapt. proxime praeterito officiatim ibat in Glodowka extorquendo metretas a catholicis, ita ut eodem die coacti fuerint eas ipsi extradare et devehere ad oppidum Trstiena. Ad octavum similiter fassi sunt omnes, quod debuerint contribuere etiam catholici pro comparandis organis in evangelico templo Trstienensi et defacto coguntur solvere ibidem organario. Ad nonum ut primus testis. Ad decimum: Martinus Buozeck, annorum c. 100, incola possessionis Glodowka, sub iuramento fassus est, se vidisse monstrantiam catholicam in templo Trstienensi evangelico. Idem Buozeck et Stanislaus Somula annorum c. 80 et pluri alii incolae huius communitatis viderunt pluviali catholico opertam cathedram in templo Trstienensi.

Octavus testis, Joannes Witanowski, in possessione **Witanowa** com. Arva scultetus, citatus cum sua communitate, comparens in possessione Czembhova fassus est, in Witanowa quinque esse sessiones et duas scultetiales, quarum patresfamilias praesentes examinati sub iuramento qualiter quisque personas haberet in sua domo fassi sunt in hunc modum: in 1-a sessione Trpkowa patresfamilias 14, quia absentes familiam suam non significaverunt; 2-a B e t i n a, in qua patresfamilias 9, habent cath. 27, luth. 55;

3-a Petrowa, in qua patresfamilias 7, cath. 13, luth. 16; 4-a Kurelowa, in qua patresfamilias 8, cath. 18, luth. 50; 5-a Drosdowa, in qua patresfamilias 10, habent cath. 6, luth. 80; in scultetia patresfamilias 10, cath. 28, luth. 125. Summa cath. 92, luth. 346. Ad reliqua nil.

Nonus testis Joannes Toman, possessionis **Czemhowa** in com. Arva iudex, cum sua communitate citatus, iuratus, examinatus fassus est: in possessione Czemhowa esse sessiones colonicales tres cum dimidia, scultetiales duas. In scultetialibus patresfamilias 19, habentes cath. 18, luth. 129; in 1-a sessione Kiselikowa patresfamilias 6, cath. 13, luth. 24; in 2-a Staraszikowa patresfamilias 7, cath. 6, luth. 54; in 3-a Cmulowa patresfamilias una cum dimidia quarta 13, cath. 15, luth. 79. Summa cath. 52, luth. 286. Ad reliqua usque ad septimum exclusive et de imagine ut primus testis fassi sunt. Ad 7-m: coguntur hic etiam catholici ad solvendum ministro evangelico et alias contributiones pro ministris ecclesiae lutheranae in Trstiena.

Decimus testis Joannes Suchogorski annorum c. 30, in possessione **Suchagora** com. Arva scultetus, una cum sua communitate citatus, in oppido Trstiena comparens, iuratus, examinatus fassus est: in hac possessione Suchagora esse quinque sessiones colonicales et scultetia. In scultetia patresfamilias 10, cath. 71, luth. 17; in 1-a sessione colonicali Ihnatoowa patresfamilias 7, cath. 42, luth. 3; in 2-a Strakowa patresfamilias 6, cath. 21, luth. 15; in 3-a Boszkowa patresfamilias 11, cath. 22, luth. 49; in 4-a Baniowa patresfamilias 5, cath. 17, luth. 23; 5-a Benikowa, in qua patresfamilias 9, cath. 60, luth. 1; in molendino cath. 7. Summa cath. 240, luth. 108. Ad reliqua fassi sunt, ut immediate praecedens communitas.

Undecimus testis Georgius Leskowski, in possessione **Liesko** com. Arva scultetus, una cum sua communitate citatus, in oppido Trstiena comparens, iuratus, examinatus fassus est: in possessione Liesko esse decem sessiones colonicales et duas scultetiales. In scultetialibus patresfamilias 2, cath. 15, luth. 66; in 1-a sessione colonicali Michalikowa patresfamilias 9, cath. 4, reliqui luth.; in 2-a Zibridowa patresfamilias 6, cath. 3, luth. 54; in 3-a

Kubicowa patresfamilias 6, cath. nullus, luth. 42; in 4-a Petrichowa patresfamilias 9, cath. nullus, luth. 71; in 5-a Tomasowa patresfamilias 8, cath. 22, luth. 51; in 6-a Czaplowa patresfamilias 7, cath. 20, luth. 47; in 7-a Janoszowa patresfamilias 7, cath. 17, luth. 40; in 8-a Juranowa patresfamilias 7, cath. 7, luth. 56; in 9-a Hawranowa patresfamilias 6, cath. 4, luth. 62; in 10-a Koszutowa patresfamilias 10, cath. 8, luth. 79. Summa cath. 94, luth. 618, praeter unam sessionem, in qua non sunt specificati lutherani. Ad reliqua usque ad septimum inclusive fassi sunt ut primus testis cum ea declaratione, quod Franciscus Zemanczik, incola Lieskoviensis, catholicus, incaptivatus fuerit propter denegatam solutionem praedicanti, nec dimissus nisi praevia contentatione. De imagine et apparamentis uti primus.

Duodecimus testis Georgius Trstienki, nobilis annorum 32, iudex oppidi Trstiena com. Arva, in possessione Chizne repertus, citatus, iuratus, examinatus fassus est: Ad 1-m: se domi suae habere catholicos consignatos, per viceiudicem suum Georgium Gasparides declarandos. Ad reliqua usque ad octavum inclusive nil. Ad 9-m fassus est, extare imaginem B.M.V. in templo Trstienensi, ad quam devotionis causa confluunt devoti Poloni, candelas et alia efferunt, per nullum turbantur. Ad 10-m: extant in templo Trstienensi antiqua apparamenta ritus catholici, ut sunt monstrantia, casulae et vexilla, sunt et calices, sed recenter comparati. Ad 11-m fassus est, sibi demandatum fuisse, quando spoliati erant in Chizne nobiles Poloni Gaiomski et Drzezonski, quorum alter mactatus erat per praedones, suspectusque fuisset Matthias Klinowski, ut eat ad domum dicti Matthiae Klinowski et ipsum victum ad arcem deducat una cum rebus in domo ipsius reperendis universis, ubi inter reliqua reperit libros multos cum hac subscriptione: Ex libris Alexandri Kurcii, hic autem Kurcius spoliatus erat in Veteri Rabcza aliquibus diebus ante adventum Regis Poloniae ad com. Arvensem; his libris fatens implevit magnos duos saccos et tertium variis literalibus instrumentis, qualia autem fuerint illa instrumenta literalia, non investigavit, sed una cum libris ad arcem detulit; addidit hoc etiam fatens, quod ibidem in domo Matthiae Klinowski invenerit etiam bombardam quandam

vulgo polhak seu muszket, quem dnus Valentinus Bukowinski agnovit esse suum, ablatumque eo tempore ex ipsius domo, quando per praedones ablatae sunt inde res Polonorum ibidem tempore disturbiorum Regni Poloniae depositae, seque ad multa millia, ut damnificati praetendunt, se extendentes, qui Valentinus Bukowinski, ait testis, quinquagesimusmet paratus erat iurare illam bombardam suam esse, sicque, ut praemissum est, deperditam.

13-s testis Georgius Gasparides annorum c. 60, viceiudex oppidi Trstena una cum iuratis oppidi Andrea Paldiak annorum c. 30, Joanne Kruzlit annorum c. 60, Paulo Pariha annorum c. 70, Mathia Fabri annorum c. 52, Andrea Grenuszka annorum c. 45, Joanne Kapula annorum c. 37, Georgio Diordidin annorum c. 37, Georgio Jastrabin annorum c. 30, citati, iurati, examinati fassi sunt, in hoc oppido unum dumtaxat esse civem catholicum, videlicet Bartholomaeum Mereszik, catholicas vero uxores habentes cives sunt sequentes: Joannes Stari Voit, Stephanus Bala et Joannes Mokosz et sex inquilini, opifices, mechanici. Ad 2-m ut primus. Ad 3-m et 4-m nil. Ad 5-m fassi sunt, catholicos, qui habentur in hac parochia Trstenensi, pro divinis confluere ad oratorium Czemhowiense. Ad 6-m et 7-m nil. Ad 8-m sciunt contribuisse etiam catholicos pro organis templi Trstenensis et solutione organarii ac reparatione ecclesiae. Ad 9-m: sciunt esse hic in templo imaginem B. M. V. ab antiquo celebrem apud catholicos, frequentarique illam per Polonos catholicos devotiores nec turbari, hoc addito primo, quod flagrante hoc oppido et templo quidam vicinus eorum protunc aedituus, relictis aedibus suis igne flagrantibus irruit templum et aliis intacte relictis, hanc solam imaginem ex medio altaris eruit et a combustione praeservavit ipse, alias lutheranus existens, 2-do, quod antiqui domini terrestres vehementer institerint pro auferenda illa imagine ex hoc templo, sed incolae non permiserunt, ob quod et incarcerati erant praecipui. Ad 10-m ut immediate praecedens testis. Ad 11-m constat illis etiam de libris apud Klinovskium, ut iudex fassus est, repertis, et de bombardis.

Secundum decoutrum.

1-o utrum communitates huius parochiae seu processus Trstenensis fuerint congregatae et convocatae in oppido Trstena per Joannem Rewiczki durante hac attestazione in com. Arva, 2-o utrum sint adiuratae et qualiter de mandato compulsorio et executoribus eiusdem suscipiendis informatae.

Primus testis egregius Georgius Trstienski annorum c. 32, iudex oppidi Trstena, ut supra, citatus fassus est: Ad 1-m scit durante praesenti attestazione convocatos et congregatos fuisse iudices cum suis communitatibus huius processus Trsteniensis ad oppidum Trstiena, sed non fuisse adiuratos. Ad 2-m publice dixit dnus Joannes Rewiczki haec verba: «quod dnus vicearchidiaconus Arvensis scribat in commissione ad quosdam iudices Arvenses, venturos quosdam commissarios Suae Maiestatis cum regio mandato pro celebranda aliqua attestazione, sed nolite credere ipsis, non habent mandatum regium, sed tantum dni Nadasdy, qui secutus est post dnum palatinum, et sic non cum vero mandato faciunt attestationem, siquidem in illo nec rex, nec palatinus est subscriptus, adeoque vos, qui literati estis sculteti, inspicite diligenter mandatum, et si deprehenderit primum verbum Leopoldus vel Franciscus Weseleni palatinus similemque subscriptionem, obtemperate tamquam mandato regio, alias non, vos autem illiterati respondete, vos rudes homines esse, nec intelligere mandata, ideoque debere vos recursum facere ad literarum gnaros pro informatione».

Secundus testis Georgius Gasparides annorum c. 60, ut supra, cum ibidem annotatis sub eodem iuramento fassi sunt ad 1-m ut primus, ad 2-m nihil, petierunt tamen mandatum a nobis, quia habemus in commissis inquietes, ut inspiciamus mandatos.

Tertius testis Alexander et Simon Brezovicz cum tota communitate possessionis Brezovica fassi sunt ad 1-m ut primus testis, ad 2-m fassi sunt, quod continuis tribus diebus haerentes cum magno dispendio laborum expectando effectum talis congregationis et convocationis, tandem a Joan. Rewicki talem acceperunt informationem: «veniant, inquit, ad vos nescitur quales, qui dicunt se commissarios aliquos et cum aliquo mandato citabunt

vos et cogent ad iurandum, quibus dicite, vos esse rudes, nec intelligentes mandata, sed requiretis tales, qui vos informet in talibus, interim obtemperate illis». Idem fassi sunt communitates et sculteti Chiznenses, Glodowkienses, Witanowienses, Suchogorienses et Lieskowienses, qui secundum acceptam informationem diligenter requirebant a nobis mandatum. Insuper advertens dnus exponens se non habere in suo proposito progressum tam ob datam informationem communitatibus et scultetis per dnum Joannem Rewicki, quam ob alias evocationes tacitas praecipuorum testium scultetorum, sine quibus communitates congregari non possunt, praesentavit nobis sequentes schedas officialium arcis Arva slavonico idiomate scriptas et per nos fideliter de verbo ad verbum in latinum versas, patibulis, rotis, schaliis, palis consignatas. Prima inscriptio talis est: Matthaeo Moniak, Alberto Moniak, Nicolao Wlczek ad diligenter exequendum. Introscriptum vero tale: Committitur serio et severe sub amissione capitis et honorum Matthaeo Moniak, Alberto Moniak, Nicolao et Stanislaio Wilczek, ut viso hoc scripto immediate hic compareant in arce, ita ut per crastinum hic maneant, secus non praesumentes facere sub pena supra specificata in arce Arva 2-a aug. 1659 Haytman Witalis Michal. Secunda inscriptio talis: Georgio Klinowski ad diligenter exequendum pertinet. Committitur serio Georgio Klinowski, ut immediate conscenso equo utrumque Moniak, Stanislaum Wilczek, Buobrowienses, Hlisztik Andream, Georgium Lokcenses expediat ad arcem vel vinctos huc adducat, quod non comparuerint ad mandatum dominum in arce Arva 6-a aug. 1659. Haytman Wytalis Michal. Ex quibus facile est conicere, in quem finem nobis attestations celebrantibus talia expediebantur; propterea ad confirmandum, qualiter catholici Arvenses coguntur ad restaurations ecclesiarum evangelicarum in com. Arva, praesentavit nobis idem Dominus exponens quandam schedam ab intro patenter obsignatam, cuius subscriptio ex slavonico idiomate per nos in latinum conversa est talis: Domino Valentino Bukowinski concernit ad diligenter exequendum, tenor vero introscripti est talis:

Salutem et omne bonum! Committitur Valentino Bukowinski diligenter sub conservatione sui honoris serio, ut templo Oraw-

czensi provideat et non permittat sic putrescere, siquidem ego iam et scandularum dedi quatuor milia, in id etiam incumbat, ut mihi illas scandulas persolvat, si desunt ipsi scandularei clavi, hos etiam ego dabo, sed dupliciter debebit pro illis solvere, secus non audeat facere sub severa animadversione. Valeat. Datum ex Jablonka 29 novembris anno 1645. Provisor Michael Firisz. Locus sigilli in margine inflexo.

Tandem pro declaranda rei veritate, quod illmus dnus director bonorum arcis Arva hactenus non consenserit, nisi in structuram unius capellae pro exercitio religionis catholicae in com. Arvensi, produxit nobis suprafatus dnus vicearchidiaconus Arvensis responsorias quasdam literas originales dni Ambrosii Ketzer vice prelibati illmi domini directoris praefatorum bonorum arcis Arva pie defuncto dno Joanne Sczechowicz vicearchidiacono Arvensi propria manu subscriptas, apertas quidem, sed sigillo prout obsignatae erant apparenter extante, ac dicto dno vicearchidiacono sic intitulatas: A. R. D. N. M. Joanni Sczechowicz etc. dno amico mihi obsecrando. Quoad tertium et ultimum punctum earum sic sonans ex polonico idiomate in latinum conversum:

Praeter unam capellam illmus dnus non vult scire in ditione Arvensi, in quam semel consensit, de pluribus ne minimum quidem. Scio bene, quod et D. V. in alienam messem falcem immittere non intendet. His A. R. D. V. feliciter valere cupio. Datum in arce Kiezmark die 30 iulii a 1658. A. R. D. V. amicus servire paratus Ambrosius Keczer m. p.

Ad perhibendum veritati vigore praesentis mandati compulsorii secundum commissos articulos interrogatorios seu deutra accquirendum testimonium nominati per dnos exponentes septem testes mandatis non paruerunt: Primus Daniel Sztrzenicki, incola scultetiae Orawka Wilk personaliter citatus comparens, levipenso mandato discessit. 2-s Joannes Zahora, minister evangelicus Jablonkowiensis personaliter citatus comparens, iuramentum praestare noluit, reputando se inter spirituales in mandato specificatos, inter quos noluit agnoscere ipsum dnus exponens Albertus Zagorski vicearchidiaconus Arvensis, dicens se credere unam S. ca-

tholicam et apostolicam Ecclesiam, in eaque sola dignoscere personas spirituales in mandato expressas, non confidit etiam conscientiae theologicae per dictum ministrum loco iuramenti allegatae, tamquam enti vago incerto et indeterminato, eundem pro contumace reputavit. 3-s Nicolaus Clementis, minister evang. in possessione Lokca, 4-s Joannes Fabianides, minister evang. in oppido Trstiena eadem de causa, qua 2-s iurare nolentes pro contumacibus sunt agniti. 5-s Stanislaus Kral, scultetus Superioris Lipnica, tam initio citationis absque scitu et commissione arcensium comparere nolens, quam deinde comparens et iurans, communitatem congregare nolens, exhibuit se contumacem. 6-a Catharina, uxor Georgii Weselowski sculteti Weseloviensis superius descripta nullo modo mandatis obtemperare voluit. 7-s Joannes Rewicki director causarum arcis Arva, repertus personaliter in fine oppidi Trstiena, citatus parere mandatis recusavit, licet reversus in eodem oppido pernoctaverit et ibidem nobis attestationem celebrantibus usque ad meridiem permanserit, examinando per nos examinatos et examinandos informando.

Quae omnia, ut facta sunt fideliter et sub iuramento in generali regni decreto expresso venerabili capitulo reportamus et scripto tenus representamus. Atque his ita relatis praesentarunt quoque nobis septenas quasdam claves omnes ferreas eodem seu zona coriacea colligatas et per suas ansas orbiculares appensas, in se uti super in maximum despectum proiectas, quarum duae maiores, altera cum invisuris paralelicis tribus a corpore clavis versus finem eiusdem et aliis tribus similiter incisuris in contrarium a fine clavis versus corpus eiusdem tendentibus et ansa pro capienda clave orbiculari, altera cum tribus ibidem incisuris in transversum latera clavis habitas, cum ansa per modum cordis imperfecti formata trifariam distinguentibus spacium flexuris intra periferiam ansam habitum, duae item parvae simplicis opificii, alter unam habens incisuram, duos quasi dentes facientes et alteram sine omni incisione ambae cum circularibus ansis, quinta clavis rusticana duabus particulis ferri, uno claviculo ferri ad invicem iuncti constans, quarum altera particula per modum perpendiculi

cadit ad admovendos et removendos obices ianuarum simplicium, sexta clavícula parva in fine circulo quasi cincta et ab intro in modum preli torneata, septima similiter parva nullum habens in radio foramen, sed normam styli torcularis seu terrebatii ab extra torta. Praesentantur itidem effigiem crucifixi ligno exculpti, torace quidem et capite integris, at manibus abstractis, pedibus, cruribus et foemoribus fractis in septem particulas fractu disperti, et comminuti furore infidelium.

2. *Wyciąg z wizytacyj kościelnych (ewangelickich) na Górnej Orawie z lat 1611—1666 (Biblioteka ewangelickiego kościoła w Bratystawie).*

(Wizytacja z r. 1611).

Jablonkov.

Má jeden kalich medený pozlacený, spolu i s svu misku měděnau pozlacenau. Křtedlnici jednu medenicu. Svítniky dva hlinené. Zvon jeden. Šátky dve ku kalichu, zastíradlo zlatohlavové červené na oltáři, obrusy dva bílé, tretí cvilichovatý. Dvě komže. Praporce dva velké a dva malé. Ručník jeden na kazatedlnici vyšíváný bílý, druhý sprostý bílý. Anno 1613 jeden obrus krámský, druhý čínovatý, tretí racovaný. Na křtedlnici ručník bílý. Na Ondrejovsku jedna komže ¹⁾.

Proventus parochi: Role a lúky jako jeden sedlák: vyseje na všecky cub. 60 polské.

Metretae pastoris: V Jablunkovskej faře jest sedláků 130, tí mají dávati každý per cub. 1 hordei. Hoferi: 1) Bukovinsky má jich 12. 2) Vlěko má jich 11. 3) Harkabus má jich 6. 4) Odrovosky má jich dva. 5) Jabloňkova má jich 4. 6) Pekelník má jich 2. 7) Srna má jich 4. Tito mají své chalupy a dávají per cor. $1\frac{1}{2}$ frumenti, kteří pak domů nemají per d. 6. Ab introductione d. 3. A baptismato itidem; a colonis per gallum.

Stipendium rectoris: Od každého sedláka má d. 6. Od hoférů... Ze zboží pak bere od sedlaků per dimidium quartale.

Anno 1614. Na Oravkách u Vlěka jest nová fara fundovaná, ku kterejžto mají býti dědiny títo od fary jablunkovskej odtrhnuté:

.....

Kostelní věci: Samý kostelík jest z dřeva udělaný a v něm nový oltár, majíc v prostredku M(artina) a Pavla. Na oltáři jest jeden obrus bílý, zase přidan druhý. Zastíradlo oltáře

¹⁾ Później dopisane.

jest koberček z plátna udělaný. Nad oltářem ručník patelatový, na koncech vyšitý. Komže jedna z domácího plátna. Kalich z pekného čistého cínu, spolu s vreckem. Item šátek k nemu, a druhý vnově přidaný. Dva vysoké kríže s práporci. Anno 1618 nalezlo se při kostele na oltáři ručníky dva recované. Na kanclí 2 bílým šitím. Na křtedlnici 1 sprostý, na pulpíte tolikéž.

Memoriale: 1) O rolu farskou, že se predce od ní platí. 2) O kalich. 3) O zvony, za které dlužen ještě Fizel Matiaš okolo flor. 40.

Farní věci a důchody: Odkupená jest země zelová pod samým kostelem, na kteréž byli dva domy: jeden z nich obracen jest na faru a druhý na školu. Každý sedlák má knězi svému do roka dáti po jednom lukne ječmene, No 44 mimo fojtův čtyř. Chalupníci anebo hoféri, mající své důmky, polovici měněj. A funeribus ordinarie d. 12. Pro pulsu praeterea rectori 3 et ex illis duodecim denariis d. 3. A copula praetium mediae vini. Ab introductionibus puerperarum gallinam et d. 3. Ab introductione sponsae d. 3 et mantile.

Na rektora: Zrizeno jest, aby mu každý sedlák dal po půl korce oravského ječmene, t. j. čtvrtý díl polského korce. Item po šesti penezům. Zase každý sedlák pod Vlčkem po fúru drív, učiní fůrů 18.

(Wizytacja z r. 1625).

Jablonka.

1) Pridan jest k kostelním vecem jeden kalich stribrný s miskou medenau a pozlacenau. 2) Hic multa enorma in auditoribus sunt observata. Quidam enim ex iis publicas alunt meretrices. Alii superstitiosas in Calvariam crebro suscipiunt peregrinationes. Alii sunt incestuosi, ut Šimek, Lipnického syn. Alii in Poloniam abeunt copulae causa, alii alia nefanda patrant. De quibus magistratus politicus requirendus est. 3) U Lipnice jest kostelná lúka, kterej jedna polovice slúži k Jablonkovskému, druha pak polovice k Trstenskému kostelu. Nabera sa na ní vozů No 2. Tau jistau lauku p. farár jablonkovský užívá a dává od ní fl. 1 polovic totižto d. 50 na trstenský, polovici pak d. 50 na jablon-

kovský kostel. 4) Rectificatio proventuum parochialium ab inquilinis scultetianis debet institui. Nunc quia urbarium eorum haudum est publicatum, ideo negotium hoc in aliam visitationem differtur. 5) Propositum est per scultetum Lipnicensem, utrum Jablonkovienses iuvare debeant aedificationem templi vel sacelli Lipnicensis? Relatum est negotium ad dnam comitissam.

Oravka.

Querela instituta est per rndum dnum pastorem loci eiusdem contra auditorum stupendam erga audiendum Dei verbum ingratitude. Res ad magistratum politicum deferri debet.

(Wizytacja z r. 1627).

Jablonka et Oravka.

1) Scultetus Michael Smotana Lipnický produxit in conspectu nostro commissionem dnae illmae comitissae Elisabethae Czobor, in qua Jablonkovienses obstringantur ad iuvandos Lipnicenses in fundenda campana pro templo ipsorum noviter constructo. Ad quod Jablonkovienses adigere dnus provisor tenebitur. 2) Sequentia sunt Oravicensium: In Podskalia sub Bukovinsky sculteto tempore pestis in territorio proprio extra coemeterium sepeliri coeperunt, continuaruntque ibidem sepulturam usque ad praesentem diem sine omni in circuitu eiusdem loci sepimento. Ideo commissum est eis, ut muro vel pomerio locus ille quam primum propter honorem defunctorum muniatur. Idem Superior Zubrica facere tenebitur. 3) Vojtas Plesticz, pater desertricis, cum Jacobo Kampiar, genero suo deserto, et ut praetenditur parte actrice et innocente tenebantur profugam querere et in legitimum torum deducere. 4) Harkabus, Srna et Bukovinsky, ut communiter cum Vilčkone sumptus faciant in reaedificationem templi, coemeterii, parochiae et scholae Oraviensis, conclusum est. Ad quod opus per dnos officiales arcenses urgendi erunt.

(Wizytacja z r. 1629).

Jablonkov.

Pastor loci Matthias Migra accusatus est per officiales arcenses et alios quosdam non postremae existimationis viros va-

riorum eorumque enormiorum excessuum, vel potius scelerum, quae perpetrasset post introductionem sui in parochiam Jablonkoviensem. Quia vero in visitatione praesenti ad manus authentice exacta eius rei testimonia minime fuerunt, adeoque res videbatur non plana, sed saltem suspecta. Ideo placuit totius huius causae cognitionem in aliud commodius differre tempus, quo certificatio in iusque mature citatis utriusque partis personis testimonia legitime et authentice, h. e. penes commissionem nostram exigere, totumque postea negotium iuridice ventilari decidique posset: termino iuri praefixo intra octavam Epiphaniarum Dni. Cum autem mihi, ad cuius revisionem haec tota causa unice pertinet, propter loci distantiam itinerisque longitudinem vix ac ne vix praesenti esse licebit, proinde commissum est dno seniori almae fraternitatis Arvensis, (ut) depositis favore vel odio partium, mediante legitimo processu iuris deliberet atque determinet. Interim adiunguntur per me praefato Migra litterae vocatoriae ad ministerium, tantisper penes me reservandae, donec quem causa finem sortitura esset innotescat. Idem fieri debuit cum litteris ordinationis, a nobis eidem Migra exhibitis; verum eas habere penes se negavit, inque arce Arvensi asservari dixit. Ideo ibi ut requirantur per authenticam aliquam personam venerabilis huius contubernii, ad meque quamprimum transmittantur eodem officio, quo fungor, autoritatis dno seniori vel notario huius fraternitatis committitur.

(Wizytacja z r. 1633).

Jablonka et Oravka.

In hac visitatione observatum est in ecclesia Jablonkoviensi et Oraviensi: 1) Ad copulas, baptismata, funera et introductiones solitos hactenus fuisse quosdam ex scultetis aliisque parochianis evocare sacrificulos ex Polonia ad peragendas eiusmodi ceremonias, magno cum praeiudicio magistratus tum ecclesiastici tum politici. Ideo constitutum est, ut quicumque de cetero ausit in domum suam eiusmodi papales Polonos evocare, mulctetur per dnos arces in flor. 40 ungariyalibus. Quodsi ad peragendas eiusmodi

ceremonias pastor loci conniveret, et sciens volensque eas peragi permetteret, animadversionem singularem in exemplum aliorum incurreret. 2) Conclusum est, ut inquilini, qui domos suas non habent, solvant dno pastori per d. 12. 3) Pratum, a quo penditur fl. $\frac{1}{2}$ pro ecclesia Trstenensi et pro Jablonkoviensi, totidem per dnum pastorem per eundem more antiquo usurpetur, nec Lipnicensibus oppignoretur propter confusionem territorii. 4) Caulae parochiales intra quindenam per parochianos restaurentur. 5) Dno rectori imposterum a singulis possessionibus colonialibus pendentur per cor. 1 hordei, vulgo polovník, mensura Arvensi. 6) Copulae ne noctu decetero nunquam administrentur sub poena legibus ecclesiasticis contenta pastori loci infligenda, idque non sine praevia proclamatione. 7) Puerperae tenebuntur de cetero gallinam unam et candelam ab introductione dno pastori offerre, sponsae autem gallum et mantile. 8) Salarium aeditui Jablonkoviensis ordinatur a singulis colonis d. 3 et ab inquilinis per d. 1 per totam parochiam. 9) Arca templi cum pecunia asservabitur per aedituum, clavis ab eadem maneat apud scultetum Jablonkoviensem; pastor loci regesta introitus et exitus eiusdem conscribet et in arcam publicam reponet.

(Wizytacja z r. 1636).

Oravka.

Parochiales aedes rursus ruinosae reparantur. Quas tamen usque ad festum Martini exaedificare interposita fide sculteti omnes promiserunt. Quodsi non facerent, in mulctam qualemcunque sibi imponendam consenserunt. Bukovinský scultetus et Sarna propter non comparationem per dnum provisorem mulctari debent.

Jablonkov.

Pekelnický scultetus admonitus est, ut pecuniam aeditus detentam per quadriennium totaliter exsolvat cum omnibus suae scultetiae colonis, ut et aliam pecuniam, quae pro vino colligitur in usum confitentium, detentam item per quadriennium, teneretur statim et defacto exigere et simul collectam in carbonam templi deponere.

(Wizytacja z r. 1638).

In **Jablonka** lites sopitae inter ministrum ecclesiae, rectorem et quosdam auditores. Reliqua quoque in ordinem bonum redacta. In reliquis nil peculiare observatum.

(Wizytacja z r. 1642).

Oravka.

1) In Oravicensi ecclesia constitutione pie defuncti superintendentis mag. Joh. Hodikii, consensu etiam illmi dni comitis Casparis Illésházy, supremi comitis et directoris bonorum Arvensium, inveni pagum Horní Zubrica dictum a parochia Jablonkoviensi abstractum et Oravicensi ecclesiae applicatum. Zubricenses isti adiuncti sunt pago Oravka, ut iunctis viribus et impensis tectum templi curent, cum reliqui pagi parochialium aedificiorum curam sibi distributam habeant. Scholam omnes aequaliter aedificabunt et aedificatam instaurabunt. 2) Hanc restaurationem quamprimum se aggressuros obtulerunt: nisi fecerint, autoritate dnorum officialium arcensium compellentur. 3) Dirempta est disputatio inter pastorem et scultetum Oravicensem ratione agelli cuiusdam et prati inter parochiam et scultetiam intermedii. Sculteti partem eius concesserunt a trunco saliceti ad fluvium positi, usque ad salicem alteram in depressiori loco positam et imposterum limite effosso disterminandam. 4) Adiuratus est rector et aedituus, ut fideliter universae parochiae exponant, ubinam et apud quos debitores quanta pecuniae summa resideat.

Jablonkova.

Ecclesiae Jablonkoviensi impositum est, ut coemeterium dilatent et scholae aedificium restaurent. Inquilini scultetorum postquam consignabuntur, id quod antea constitutum erat dno pastori exsolvant. Lipnicenses sculteti, quoties dnus pastor in ipsorum filialem ecclesiam cum concione venerit, diligentiore quam hactenus curam prandii habebunt.

(Wizytacja z l. 1647—1666. Z uwierzytelnionej kopji orawskiego senioratu w Dolnym Kubinie. Oryginał był w r. 1673 w Archiwum przeddunajskiej superintendenty).

Oravka.

Pastores, qui huic ecclesiae praefuerunt:

1. Blazius Strezenicky, antecessor Joannis Woloschini, prijal vocatii nekdy od slovutnej pameti pána Guzith Ištvána, kapitána Zámku Oravského, Jíríka Abbaffieho, Jána Škrabáka na ten čas hajtmanov zámockých, item Michaelae Šuškovice, úředníka tehož zámku, na faru Oravčánsku anno domini 1614. Do ktorej uvedený jest v sobotu ante Dominicam Palmarum, na ktorej fare zustával 27 rokûv. Umrel feria 3 Pentecostes.

2. Joannes Woloschinus prijal vocator na Zámku Oravskem od jeho osvícenosti gróffa Caspara Illiezházího z ruku pána úředníka Andráše Trstenského v přítomnosti slov. pameti p. seniora Davida Eliae, Martini Sinapii. Andrea Czepkovicz uveden jest do cirkve Oravčanskej die 23 septembris anno 1640.

Clinodia templi:

1. Dvoje antipendia: jedno kožené, druhé pláténé. Kalich cíňový i s myšičkou. Pri kalichu 2 šatky tureckej roboty. Kamže jedna stará a dve nové, nedávno darované. Dva obrusy. Ručníkov 10. Item na kazatedlnici 3, na krstedlnici 1. — Posvezení chrámu stalo se dne na nebe vzetí Marie Panny roku 1614. Item prykryvek pro mrtvé telá 2 a pro dietky jedno.

2. Duchodkuv kostelných žádnych není.

Proventus pastoris:

Čo se tknie platu dávají oves. Penezmi platia berana šoltýsi v mej fare per 20 polturácich a v Jablonskej fare per fl. 1 uherskem, jakož tak ještě i mne jeden šoltýs z Vyšnej Zubrice platí, který od cirkve Jablonkovskej jest odtrhnutý. Od opovolávání nedávají nic, proto že se poctivým spusobem zridka kdo ve dne sobášiti chce, ale najvíc v noci. Od vývodu přinese nekterý slepku a k tomu šelink, svíce nikdy. Od krstu dávají po pulturáku a v Polšti per 12 groší a predce jích tam více nežli sem přinášejí. Z offier jak ročných tak i pohrebných nedostane se více od třích zlatých polských.

Stipendium rectoris:

Rectorovi nekterí po starem platíř chtejí, t. j. po starej jed-nej miere z rolej, nekterý po 2. — Z oltáre bere tretí peníz, jestli se kdy dostane. Zahradu byl sobe sám za svého pána otce vy-hradil, kterou slušili mu užívati, nech to sama vaše dovjetihodna hodnost opáči. Jiných dúchodkúv nemá, toliko recordationes.

Anno 1647 die 10 octobris in visitatione per clarissimum dominum Joachimum Kalinkam etc. superattendentem haec constituta sunt:

1. Ratione agelli cuiusdam et prati inter parochiam et scultetiam existentem est inventus alius agellus v zahrade farskej.

2. Repertum est altare noviter extractum, forum iustificationis coram Deo exprimens. Item ručník, kterým jest oltár obtočený.

3. Ostatnie dediny slibily vežu postaviti.

4. Qui sine ceremoniis ecclesiasticis suum mortuum sepelire voluerit, mulctetur in poena fl. 6.

5. Inquilini secundum constitutionem ecclesiae Jablonkoviensis tenebuntur dare domino pastori per cor. $1\frac{1}{2}$ hordei. Subinquilini per d. 6. Quod si ad quindennam rem suam non concluderint et pastori solvere neglexerint, domini arcenses in ipsos invigilabunt.

6. A sepultura in templo fl. 1.

7. A concione funebri fl. 1, a duabus concionibus fl. 1 d. 50.

8. Rector satisfaciet officio suo, praesertim pulsus matutinos, meridianos et vespertinos non neglexet. Quod si vero vel semel neglexerit, de facto removeatur.

9. Železá oplátkové aby spravili.

Anno 1650 die 9 octobris haec sunt ordinata.

1. Kamže štyri, ale v jednej pochovali pána faráre.

2. Ručník vnove daroval Michael Menšovský.

3. Ty veci, které sú pri kostele, aby žádnemu neoddávali.

4. Kostolný aby oddal peníze, které má pri sobe.

5. Hospodáre, kteří evangelických lidí zlechčují a vyhájějí, mají vyhledaní byti skrz vrchnost.

6. Pro curatore templi vyvoluje se Daniel Strezenicky.

7. Bachliet Pavel dal jednu rali k ralím farským. Osvečuje

se, že jestli papežský knez bude v kostele oravčánskem, že tú jistú raly chce odjati, pakli bude evangelický, že jí predce chce zanechati.

8. Curatori dáva se svoboda zaležané biršági, vosky vybirati, pakliby se jemu nekdo protivil, má v známost' uvésti jeho milosti pánu uredníkovi.

9. O dvere na secrestii aby mel starost',

10. Zbeška z Rabče poručila na chrám fl. 12 polských.

11. Sepultura catholicis ani v cmiteri, ani v chráme nezakazuje se. Ale tak, aby knez katolícky nevcházal ani do cmitera, ani do kostela. Jestli pak pozvaný bude evanjelitský, on v cmiteri a v chráme svymi službami posluži vzavše plat svůj.

12. Si in templo quispiam sepultus fuerit fl. 1 hung. deponet.

13. Merice z úplna všickni pánu farárovi evanjelicskému povinni sú dávati. Jestli chtejí jiný plat dávat' katolíckemu, v tom se jim nezabraňuje.

14. Ľonské merice mají vyplatit' jedenkaždý šoltýs v svej dedine, kde sú dlužni.

15. Curator s pánem farárem dadí dobrý pozor na tých, kteří prestupují šeste Boží prikázani a fl. 12 mají z takových bratí na chrám Boží. Z nichžto pánu farárovi cedunt fl. 4.

Anno 1653 die 5 octobris in Oravka haec acta:

1. Concionem instituit rndus dnus Johannes Záhora ex evangelio de Sabatho.

2. Clenodia omnia intacta reperiuntur, které nicmenej má pán farár znovu spočtovati a do knihy sepsati.

3. Stanislaus Golušovský zustal penezí kostelných fl. 5, které má ad quindenam položiti. Pakli nepoloží, z rychtáre takové penize mají vzaté byti.

4. A(e)dit(u)s constituitur Blazius Strezenicky, qui cum curatore pecunias exiet et in usus templi seu ecclesiae collocabit.

5. Šimek Brandys poručil žrebca u Caspara Brandysa, bratrance svého. Takovýže žrebec, neb penize zaň, potomkove mají na tento evanjelický kostol položiti ad quindenam. Šoltýs je k tomu má prinútiti.

6. Jurčiak z Hornej Zubrice poručil šindla No 1000, které ad quindenam mají se oddati.

7. Janek Jelenák šindlov pozustáva No 500, ad quindenam má zaplatiti.

8. Pavel Bachlík šindlov No 500 tež ad quindenam má položit.

9. Posaudky penežitě i veškerě zaležané ad quindenam mají položené byti.

10. Šindly rozpožičané tež ad quindenam mají navrátiti.

11. Farské pašienky vypásěj, hory vyrubují a spuštatuji, na takových se má animadvertuwać.

12. Krstelnice má se vnově vystaviti.

13. Staré kostelné veci, které nejsou potřebné, mají se sprodati a ku užitku kostelnému mají se peníze obrátiti.

14. Věiel kostelných nachází se úluov No 5, které se nemají otvírati bez vedomosti pána faráre.

In anno 1658 die 29 octobris pastor non est inventus, nec auditores comparuerunt, nec aliquam beneficentiam domino superattendenti contulerunt ¹⁾.

Jablonka.

Pastores, qui a memoria hanc ecclesiam rexerunt, hi sunt:

1. Balthazar Radvansky.

2. Mathias Migra.

3. Martinus Levius.

4. Michael Sztankovicz.

5. Venceslaus Adami.

6. Johannes Záhora.

Supellectiles templi Jablonkoviensis:

1. Kalich stříbrný s myšličkou pozlatitou. 2. Chustky No 2. 3. Obrusy No 4. 4. Půlek jest No 15. 5. Ručníkov No 7. 6. Kamže No 4. 7. Lúky dve, jedna v užívání knežskom, z níž se platí na Trstenský a Jablonský kostel per d. 50. Druhá drží Staš Jablonkovsky, od níž dáva fl. 1 d. 20. 8. Summy penežitej hotovej neni žádne, na dluzích se nachází fl. 84. 9. Z vosku z biršágu 4 funty.

Reditus parochiae.

1. Role jedna sedlácka, kterou však po smrti antecessora mého od suseduv jest zmenšena a z částky odoraná. 2. Sedlákuv

¹⁾ *Dodatek późniejszy, wypisany z braku miejsca przy końcu wizytacji z r. 1647, bezpośrednio przed «Proventus pastoris».*

jest 62, kteří platu dávají po puldruhem korce polskem. — 3. Šoltýsu 6. — 4. Zahradníku 20. — 5. Komorníků počtu se neví, qui solvere tenentur per d. 12. — 6. Od krstu d. 3. — 7. Od vývodku d. 3. — 8. Od provolání slibu d. 6. — 9. Od slibu neb sobáše d. 30. — 10. Od pohrebu d. 24, a concione fl. 1. — 11. Z offier do roka peněz od 3 fl. nedostáva se víc.

Duchodky školské:

1. Pro tabulam dáva se a pastore podle nalezení pod 20 koreu zemí pastvy svobodní. — 2. Od sedlákuv po pulkorce a peněz per 4 d. — 3. Z pohrebu od zpívání a z offier tretí peníz. — 4. Od krstu po šelingu.

Filialis Lipnice.

Supellectiles templi:

1. Chustka na kalich No 1. — 2. Obrusu No 8. — 3. Ručniky No 2. — 4. Kamže No 2. — 5. Penez pohotove neni než fl. 1 d. 84, na dluzich pak se nachází fl. 29. — 6. Vosku funty No 2.

Anno 1647 die 10 mensis octobris in visitatione per clarissimum dominum Joachimum Kalinkam etc. etc. superattendentem haec ordinata sunt:

1. Pekelnický rychtár ratione pecuniae pro templo debita ab anno 36 ut solvat, moneri debet.

2. Eleemosynam dominicalem pastor numeret, assignet in registum, aedituus vero asservet.

Jablonka.

4. Jacobo rev. Venceslai Adamidis filio debita paterna ad festum Omnium Sanctorum exolvi debent sub poena.

5. Quia iudex sprete commissione domini provisoris agrum reverendi domini pastoris imminutum iustasque sublatae non restituit. Ad quindenam ut restituat, committitur sub poena.

6. De mortuis sine ceremoniis sepeliendis statuitur ut in ecclesia Oravkiensi.

7. Pirolae in parochia ad quindenam stent paratae.

8. Rationes aedituus reddet in parochia coram scultetis.

9. Pagus Zubricze Hornie ex ordinatione clarissimi m(agistri)

Materjaty II.

Zacharia Lányi superattendentis et commissione illmi dni comitis ordinatus est pro ecclesia Oraviensi.

Anno 1650 die 9 octobris haec ordinata sunt:

1. Peníze na kostel poručené má pán šoltýs vybrati a k chrámu Božímu obrátiti.

2. Koza z Chyžného lúku byl dal Gašperkovskú, kterou užívají inspectores Trstenenses, quorum actores relegat.

3. Zvon se jeden kúpil fl. 90. Z tých penezí nachází se fl. 80, ostatních fl. 10 odjinud vzali.

4. Na interessoch nachází se fl. 50:9.

5. Žádný z katolíkuv nemá nutiti evangelického nábožného človeka ani zvázeti na víru katolícku.

6. Aby knez náboženství pápežského do cmitera ani do kostela nevcházel pri žádných službách, ale toliko k cmiteru. Budeli pak pozvaný pán farár evanjelický k takovým službám, má poslužiti očekávajíce platu svého. Jestliby se kdo pochoval v chráme, má položiti na kostel fl. 1.

7. Curatores constituuntur: Jacobus šoltýs Jablonkovsky a Stanislaus Králik.

8. Pekelnický rychtár aby vydal pánum inspektorum počet.

9. Metretae ab omnibus colonis pastori evangelico dentur, deo quia ab universa ecclesia vocationem habet.

10. Jírik Král fl. 15 daroval na chrám.

11. Biršági od cizoložníkov per fl. 12 uherských, z kterých pánu farárovi cedit pars tertia.

12. Pekelníčané mají záčinek rectorovi vystaviti.

13. Rectoribus Jablonkoviensi et Oravkiensi indulgit, ut operam suam navent sacrificulo in deducendis funeribus cum cantu evangelicarum cancionum lingua vulgari decantandum. Secus si deprehensi fuerint, removebuntur.

Anno 1653 die 6 octobris haec acta in Jablonka:

1. Praeces devotae sunt institutae et ad Deum directae, reverendissimus autem dominus superattendens verba Jer. 6 «State» etc. ad aram breviter explicavit.

2. Glenodia templi sunt in integro.

3. Barbara Jasenického manželka darovala antipendium na oltár pamukem vyšívané.

4. Juda Stanislava Koníka ručníček, hedvábem vyšívaný ku kalichu offerovala.

5. Penezí hotových se nachází fl. 200 et 8 polonici.

6. Liber debet pro consignandis clenodiis et proventibus ecclesiae pastoris etc. comparari. In quo et nomina munificentiam declarantium signari debent.

7. Merice zaležané mají se skrze panuv curatorův pánu farárovi oddati.

8. Jakoveby peníze při Pekelnickem se nacházeli, páni curatores mají se pílne vyzvedeti a ty isté od neho vzíti.

9. Dríví pro ohrívání rectora z každé rale po jednom fúre mají se vydávati tím spůsobem, který páni curatores naleznú.

10. Merice simul et semel pastori et rectori exolvantur.

Anno 1658 die 30 (octobris) facta est visitatio, in qua haec acta sunt:

1. Concionem instituit reverendus dominus Joannes Záhora pastor loci ex act. 28.

2. Obtežoval se pán farár na posluchačov svých evanjelických, že ríchlejší pricházejí k posluchání slova Božího papežníci než evanjelici. Protož se jim prísne prikazuje, aby se zatým pána Boha báli, za víru svau se nestydeli, ale jí stáli zustávali a v slovu Božím se kochali.

3. Propositus est casus Alberti Majerčík, qui conquestus est de sua coniuge Anna Dubčanka, quod ipsum sequi illique cohabitare nolit. Ideoque facto examine compertum est non aliam fuisse istius mali causam, quam quod ipsa noluerit deserere parentes suos, qui etiam ipsi bene facere de substantia sua voluerunt, spreta tamen tali voluntate ipsorum elegit magis mendicatio vivere pane. Impositum proinde ipsi Alberto est, ut deinceps domi maneret suaeque uxori cohabitaret, secus si fecerit, animadvertetur in ipsum gravius.

4. Curatores se vyvolují Staš Král a Johannes Jablonkovský i hnedky prisahají, kterým se poručilo, aby všechny důchodky a dluhy kostelné vybrali a kostel popravili.

5. Ponevadž se nachádzajú častokrát takoví nepoctiví, že vyšedšie do Polsky tam se vytrásajú a zase se navracujú: poručuje se všem, aby takoví nebyli od žiadneho prijímaní prv než kostelnú pokutu potrestaní budú.

6. Jest chalupa nižšie krčmi, od ktorej obyvateľ má dávať každoročne dva polkopy, k čemu i pán uredník consentiruje ma chrám Boží.

7. Committitur denuo domino reverendo, ut vexilla in templo Lipnicensi amoveat, vel pro antipendio usurpet.

8. Poručuje se šoltýsom Jablonkovským, aby zeme farské obmezili a starodávne ciele obnovili.

9. Obtežuje se dominus rector, že mu temer všecek plat dorodní farníci denegujú a papežníkom oddávajú, ale se jím poručilo, aby toho nečinili, na čo budu curatores pilne pozorovať.

Anno 1666 die 1 octobris visitata est ecclesia Jablonkoviensis per excellentissimum dnum superattendentem Joachimum Kalinkium, in qua finita concione haec sequentia acta sunt et conclusa:

1. Ponevadž curator Staš Král necomparoval pred pána biskupa, aby dal počet z kostelných penezí, poručuje se, aby prišiel na Trstenú.

2. Vyvolen jest jiný curator na miesto nedbanlivého Staša, Vojteš Králik, však ponevadž ho prítomného neni, poručilo se, aby na Trstenej comparoval.

3. Obtežuje se pán farár, že mu nevydávajú kohúty. Protož se poručuje, aby mu je vydávali, ponevadž sú zapsané v proventiech.

4. Metretas a suis tantum, non ab adversae religionis hominibus exiget.

5. Strany stodoly od pána farára vystavenej vnově zavrelo se, aby mu Jablončané dali tal. 10 a Lipničané tal. 5. I darovaná mu jest k tomu tá krava, ktorá mu byla v inventári daná a vici mu jí zjedli ve dvore.

6. Poručilo se Lipničanom i ostatním farníkom, aby Jablonkovčanom napomocní byli v budování i popravování fary a školy a na všecko tretí peníz dávali.

3. *Relacja o misji jezuickiej z Krakowa na Orawie w r. 1706.*

Supplementum Historiae Domus Probationis Cracoviensis Societatis Jesu. (Haga, Archiwum OO. Jezuitów).

Annus 1705.

Praeter solitum Domus nostrae in operariis zelum in annuis insinuatum, quem Domi exercuerant non otiosi in vinea Christi operarii, patuit etiam extra limites Domus missionariorum nostrorum labor, montana siquidem ad Carpatum missio a duobus patribus obita solito fructu, id est insigni: omnis aetas per classes divisa, exulta catechesi, ut sequens luculentius indicabit annus.

Annus 1706.

Admodum rev. pat. Michael Angelus Tamburinus generalis Societatis praepositus, rev. pat. Stanislaus Wdzięborski praepositus provincialis per Poloniam, rev. pat. Reynholdus Gert rector Domus.

Annus hic non sine notabili animarum fructu missiones breves peractas 15 numerat, quas fructus multarum animarum comprobavit. Montana demum missio, quanto fructu obita, memoratus supra pater Franciscus Kwolek zelo animarum apostolus, his expressit verbis:

Missionis per montana Poloniam, Hungariam et Silesiam disteterminantia eadem fere in hunc annum, quae et in priorem, promovendae fuit ratio et modus, nisi quod duplicata opera maiora fecerit spatia zeli nostri, quem post culturam pagorum Polonorum, qui remanserant nostris non ad plenum exculi laboribus, promovimus ad conterminam Poloniae Hungariam, quam Arvensis comitatus primus inchoat.

Portio haec terrae ut caelum, glebam sic et hominum iniqua habet ingenia. Caelum prope perpetua hyems incolit, quam illi Carpathici montes, quibus hinc inde clauditur et obsidetur, aspirant: hinc nulli arborum aut hortorum fructus, qua montibus ora

vicinior est, nullae fruges nisi avena, quae sola panem et omnem cibum incolis praestat, et lini hinc inde copia aliqua. Gleba passim defluis torrentibus irrigua, pascua non infoecunda armentis ministrat, quae hic sunt omnes opes incolarum. Homines, quia Polono idiomate utuntur, civiliores quam Slavi sunt, nihilminus a barbaris ne peiores, ut barbas sic in illis omnem barbariem nutriunt, torui visu, sermone inculti et nulli suum honorem tribuentes, atque hunc minus etiam suis pastoribus, quibuscum agunt, nihilo reverentius, quam cum suis bubulcis et agasonibus, cuius moris sunt, retinentes ex antiquo ingenio in suos praedicantes, dum essent lutherana haeresitate infecti post turpem defectionem a fide catholica Turzo episcopi Nitriensis, domini et haeredis Arvensis illius comitatus.

Hic cum suis successoribus (qui tamen in masculis iam omnino defecerunt), fortiter rem catholicam oppugnaverant et tota prope Arva emoverat, donec in ius caesaris confiscatione post Tekielium parentem Emerici simul in ius fidei catholicae liberius abinde promovendae pervenisset. Quo tempore etiam per missionarios Polonos e societate nostra ac in primis per rev. pat. Casimirum Gałęski (cuius eousque apud bonos celebris memoria) strenue negotium fidei producendae est promotum usque ad vitae periculum aliquoties ab hereticis illis intentatum. Sub caesaris iure sensim et mitior et minor haeresis in ius catholicum, plerisque aut omnibus traductis ecclesiis, sed cum ab annis retro tribus duce Francisco Rakocio libertatibus ut dicitur Regni vindicandis sumpta contra caesarem arma, sic successu temporis et armorum haeresis insolentior, etiam fidei suae libertatem a catholico principe et caetera zelotissime per vim extorquere perrexit et obtinuit ex parte. Nam cum omnes ut olim erant a se quandoque usurpatae repeterent, datum est illis, ut eas tantum obtinerent ecclesias et parentias, in quibus bene numero praevalerent haeretici supra catholicos. Quo titulo ut superiores essent iure suo, praeter artes varias, quibus commissarios principis ad sua vota formabant, plerosque ad defectionem qua pollicitis, qua terroribus, qua spe inducebant, et successit in multis locis ars tam maligna. Passim quos metus solus vel spes lucrandae officialium

gratiae vel alii humani respectus catholicae fidei conciliaverant, ad suum vomitum redierunt. Accedebat, quod pastorum ut multiplicem sic segniorem curam qua numero, qua vafricie populus vinceret, nam plerique fuere, qui per annos viginti et amplius sub catholicorum nomine laterent haeretici, nunquam per hos annos nostris usi sacramentis, et cum descirent id ipsum suis improperantes pastoribus sub ipsas aures commissariorum et suorum praedicantium.

Hic vere miserabilis status periclitantis ibi fidei et in proximam Poloniam contagio facili derivandae perfidiae nostra movit studia, ut ex superiorum consensu manum porrigeremus tam deficientibus quam defecturis proculdubio, nisi in tempore malum itum fuisset obviam, non sine superatis quae temporis erant difficultatibus. A tempore quo se contra caesarem armaverat Hungaria, tam sollicita quaqua versus limitum custodia tam obsessi undique passus, ut nullus alienigenarum, nullus indigenarum hinc inde migrare posset, nisi favore principis, aut eius proximorum per arces officialium munitus literarum. Apud officiales arcium eiusmodi liberae commorationis instrumentum impetrare, qui omnes haeretici, nos spes nec consilium erat consequi, apud ipsum principem per magnates Polonos agere incepimus, sed cum diu trahere et diutius protrahi timeretur, divina ope implorata rem (ut vocant) via facti aggressi sumus.

Ante hanc recuperationem ecclesiarum occasione indulgentiarum per vicinas ecclesias aut libertate ultro citroque per Arvam in Poloniam commigrandi per ausum parata conciliavi mihi animos nonnullorum popularium atque imprimis unius capitanei militiae, quae ex ipso populo ad subitos casus est conscripta, cui ius est militare in totam 13 vicinorum Poloniae pagorum paraeciam. Huic utpote bene catholico et vere nomine et re Romano confido nostrum propositum et medium ab illo suggeri enixe peto, qui pro zelo suo rem totam et securitatem nostrorum capitum infessus cepit, quamdiu intra eius paraetiam nostra exerceremus ministeria, interim si animus esset ulterius eadem porrigendi, omnino a principe securitatem postulandam. Arripui tanquam divinitus porrectam viam, quamvis prope omnes rem ple-

nam periculi esse ingerent, utque experirer in proximaee ecclesiae obsequium, per festos dies Natalium Christi ita me immitto, ut nemo sciret in Polonia, excepto patre socio, quo irem.

Veni superquam opportunus et — ut indigenae dicebant — caelo delapsus, eo quod sacerdotem haberent annis et morbo efflictum et vix dicendo sacro idoneum, nam poenitentes molestissime a sacro tribunali abigebat, sacramenta vix intelligibili voce administrabat et pleraque vitio memoriae omittebat. Per festorum quadriduum ibi omnia pro infirmo et fere morituro (ut proxime contigit) egi, quae parochi sunt, contione et catechesi quolibet die bis dicta. Ad confessionem autem tantus populi concursus per omnes dies erat, ut prae molestia servi ecclesiae dicerent, patrem hunc, si indulgentiam promulgare hic volebat (nullam defacto tunc promulgaveram), debuisse secum panem pro communicaturis adferre, quod suus deficeret.

Ad primum nuntium ex vicinis aliarum paraetiarum pagis certatim confluerant famae verbi Divini audiendi et postquam audierant, ne ad illos quoque descendere gravarer, multi orare pergebant. Venerat quoque tum casu an studio quidam acerrimus errorum Lutheri in suis popularibus propugnator et plurimorum ad defectionem sollicitator acutus, etiam ad auctoritatem vicecapitanei munere, qui dum auscultaret verba a pulpito facienti (multa tum etiam polemica disputari) dixisse fertur coram amicis catholicis et ipso suo quem supra commemoravi capitaneo: «Si (inquit) tales doctores habuisset Arva, nullus nunc defecisset, multi etiam accessissent». Quod dictum hominis acuit mihi animum ad celerem reditum et operam una cum patre socio illi loco quamprimum addicendam. Quod et superis faventibus implevimus, nam vix duabus elapsis aut tribus septimanis, quibus reliquos in Poloniae montanis pagos per missiones exercuimus, illo toti commigravimus.

Urgebat nos diu loci domina illustrissima capitanea Wielunensis, ut Lodigoviensem¹⁾ parochiam suo iuri subditam et fama

¹⁾ Łodygowice, wieś w powiecie białskim, przy gościńcu z Białej do Żywca. W XVII w. ludność tej wsi przyjęła wyznanie helweckie a katolicy chodzili do kościoła w Lipniku (Stown. Geogr. t. V, str. 676).

latrocinii frequentis male ubique audientem, nostris exercitiis ab hac infamia eriperemus. Intendimus eo curas nostras et in ipsum nidum et fontem malae fomae nos immisimus maiore successu ex superum favore, quam spe possemus praecipere. Nulli gratiores, nulli amantiores et diligentiores tam nostri quam nostrorum laborum pagi ipsi se convocabant, ipsi perurgebant ad frequentandas doctrinas nostras, et sine molestia, quamvis nonnunquam ad tres horas docendi spatia prorogarentur, perseverabant; id quod nobis spei bonae antam praestitit. Ergo instamus et nulli labori parcimur circa homines contra famam iniquam ad bonum inchoatos. Morem docendi et tempora antiqua tenuimus (ad id enim etiam patrem socium, cui tum prima occasio erat ex hac praxi agendi svasu et exemplo induxi) nimirum tot de die docendi, mane familiae capita, meridie proles, inclinante die aut vespere reliquam familiam cathechizando et instruendo tum sciendis unicuique fidei, tum suae aetati, conditioni et statui, ordinem autem docendi ex longa observatione et divino instinctu hunc, ut praelegimus, sic constanter servavimus (*tu następuje dłuższy wykład metody i systemu nauczania*).

Hac fere ratione docendi tempora disposuimus, reliquum, quod a docendo supererat aut concinendo rosario (ut sic facilius errores orationis Dominicae et reliquorum, quibus supra modum scatent dediscerent, atque in ecclesiis extra divina vel intra concinne possent intonare pium aliquid), aut usitatis cantiunculis, donec alii convenirent, impendebamus. Spatia vero, si quae manserant, aut visendis infirmis, aut conciliandis dissidentibus tribuebantur. Sic per quinque sex aut octo dies uno pago informato ibamus ad alterum, fructu quem Deus novit cordium perscrutato. Illud certum est, eum hominibus erga nos animum fuisse, ut nos non aliter quam loco suorum parentum in spiritu haberent suamque salutem post Deum nobis et nostris laboribus tribuerent. Dicebant nihil se omnino mediorum salutis pernovisse et brutorum more ex instinctu solius naturae depravatae vixisse alios, alios procul dubio victuros. Conveniebant etiam privatim et clam aliis ad capienda privata consilia et nodos animi exsolvendos ad media alienas iniurias expungendi. In quo illud insigne fuit: erant tres

convicti publico iure de suo latrocinio imo et carceribus per longum tempus, quos fuga evaserant. Hi cum alias crimina criminibus multiplicare decrevissent, sensim mitiores tandem praemisso uno familiari suo me conveniunt, ut illis modum redeundi in gratiam cum Deo, cum iniuriatis ac tandem ipsa sua domina porrigerent, obsecuturis in omnibus, quod non contenti apud egisse, etiam patrem socium in idem sollicitant.

Convenimus formato consilio, ut siquidem tempora urgerent Arvam abeundi, novum laborum campum, quo tam instanter vocabamur, id ego praestarem, ille utpote minus notus illis, quibuscum res erat agenda, negotium susciperet miserorum, non tamen alia cautione, quam ut damnato priore vitae tempore et genere, solidum spei de se bonae pignus porrigerent. Et successit res tota in eventu, nam reconciliati Deo etiam suis contrate actoribus et ex parte iam ipsi dominae suae publico testimonio et ipsi probe vivunt et alios in se susceperunt a tam infami vivendi ratione ad meliorem frugem deducere, et haec fere sunt, quae per quatuor reliquos pagos dum in Arvam festinamus tum fecimus, lucra autem particularia annuae conscriptae dabunt.

In Arvam ut venimus, locum hospicio in parochia vix unius capace et a morte illius vicarii quo descripsi vacua et oclusa quaerere alium videbatur. Ergo apud scultetum quempiam, illius pagi facile principem et in nos voluntate sincera propensum, quo nos uterque invitabant, figimus primum stationem. Rebus nostris et nobis honestum cubiculum attribuit et quod maius est bene separatam. Pater socius dicto negotio intentus nondum tum venerat, solus itaque rem strenue ut Deus dabat aggredi constituo. Parochum uno bono milliari distantem convenio, explico illi nostrum propositum, offero operam, quae omnia cum grate et ex animo accepisset, orat, (ut) interim in illa ecclesia vicibus suis fungeret et omnia parochi exequeret. Multa de missionis nostrae necessitate, necessitate in his partibus multa de statu afflicto fidei disserebat, interdum obsecrans, ut se contra defectionem tam frequentem suorum iuvaremus, donec in locum defuncti vicarii pro illa ecclesia strenuum quempiam e nostro instinctu inveniret. Omnia recepi in me praestanda pro modo et viribus meis. Inte-

rim subito datis ad me studio literis ad aliquot amicis societatis impendendum spirituale obsequium, ad unum vel alterum diem evocor in Poloniam.

Unde dum redeo, invenio iam parochum illi ecclesiae ex officio assignatum, quin et praesentem ac introductum illo priore plane inscio ac prope invito, nam in instrumento suae institutionis septem pagos et in his tres ecclesias eidem receperat, illo penes unam ecclesiam et pagos sex, omnes Slavis habitatos, relicto. Erat autem novus hic parochus ea occasione et via huc translatus: obtinebat in Niznia vices in intimis Arvae parochiam lautam et pinguem, et ut lautiores faceret, nonnihil populo molestus fuerat exactione morosa per annos aliquot et ideo invisus. Cum vero haec commissio ad recuperandas ecclesias descendisset, rati rem temporis esse sumere de parochio ultionem, ceperunt comminari se in partes lutheranas transituros et defacto aliqui non tamen multi defecerant. Exterruit hominem factum hoc, et idem ab aliis ne fieret aut peius quid inde timens, reliquit suam stationem et Lupo praedicatorio (*sic*), qui in illo ipso pago consederat, statim suas oves, sibi vero ut alius pacatus et expertus eiusmodi periculorum tribuere locus instabat apud officium non probe de tota causa informatum. Quod et consecutus est facile in illa parochia, quae ante tredecim pagos universim, eosque incolis frequentibus numerabat, ut sic melius per duos parochos populus regeretur, id quod prius et ante defectionem fieri opus fuerat.

Redeuntem me etiam hic non inique accipit, orat, ut siquidem tres sibi ecclesiae creditae omnes se exigerent, ut pro se vellent habere non suffecturum virium debilitate, ne in partem laboris venire gravaremur, maxime sub initio aditi muneris. Erat Slavius atque ideo Polonici idiomatis ignarus, quo sex omnino pagi sunt docendi, cum nihil Slavici loqui aut intelligere possint. Suscipio igitur in me Polonos pagos, aliquos simul, aliquos successive instruere, ille interim totum se impenderet illi, quem unum habebat, Slavico pago, in quo lutheranis permissa ecclesia et praesens praedicatorio perversioni hominum inhiaret. Placuit illi consilium, sed non diu tenuit. Nam ille, ut in priori parochia laboris pertensus, et conflictus cum aemulo fidei, iterum clam in-

stabat apud officium, ne suae curae esset ille pagus. Satis sibi esse laboris cum Polonicis, quos ne gustaverat quidem, nec posset illis utilis, linguae illius patriae ignorantia. Frustra erat factum abrogare, maxime quod offendi hominem nostris ingestis causis videremus. Ergo toti in nostra nos convertimus, ego pagos illius parochiae excolendos, pater socius parochiae Orawczensis remotiores a matre ecclesia in se recipit. Duobus miliaribus ad invicem distabamus, ut si quid emergeret, forsitan in tempore consilium mutuo formarem et ut pro solatio spirituali aliquando convenire possemus. Uterque penes ecclesias consedimus specie et nomine a parochis pro se relictorum, ille in Lipnica Magna, ego in Wesole, unde ita in alios circumquaque pagos nostras missiones porreximus, ut semper pro festo die ad ecclesiam reditus esset liber. Per quatuor supra decem septimanas universim excoluimus pagos totidem, nimirum: Wesole, Mutne, Sihelne, Rabczam, Rybczyczyos (*sic*), Polchoram; illius parochiae alterius nimirum Lokczanensis: Klinik et Novotiam, tertiae Namiastoviensis: ipsum Namiastow, Zrubrza chlawa, nidum praedicauii, quem reliquerat dictus parochus; in Orawczensi vero parochia: Lipnicam Maiorem, supra milliare protensum pagum, et Lipnicam Minorem Chyzne et Cymowa, exceptis, quos adiimus evocati in auxilium confessionis paschalis ad unum aut alterum diem.

Omnes hi pagi eadem ratione, quam in Polonia tenuimus nostris exculti missionibus, nisi quod opus esset eos firmari in fide catholica contra praesentissimum et quotidianum defectionis periculum, quare ad antiquum morem specialiter id est additum, ut illis veritas fidei catholicae contra quamvis aliam falsam constaret, principio persvasum ad eximendam nequam opinionem illam, qua passim hic incautos decepiunt sectarii, nimirum omnem fidem esse bonam et idoneam saluti consequendae. Unam tantum fidem posse esse veram et medium salutis, id quod illi admirabundi primo tum persvasi curiosissime audiebant, deinde argumentis et motivis credibilitatis ostensum est, hanc fidem esse solam catholicam Romanam; ubi non infrequenter dum catholica vapulabat fides, opus erat alapam impingere sectis ibi popularibus, ut veritas a falso facilius discerneretur in rudi populo. Quae res.

aliquando nobis apud nonnullos dissidentes nonnihil odii causa-
verat, qui frequentissimi aures nobis commodabant.

Certe cum semel pagum Mutne, locum commodum sacris
dicendis quaesiturus adirem, initio qui primus ibi in suis erat,
tergiversari et me ab illa statione deterrere caepit: domum suam
Curucorum (sic se vocant caesari adversantes) esse, eorumque
haeticorum hospitium. Tandem cum me etiam cum illis hospi-
tari susciperem, alias ex illis causas praetendere non destitit, me
semper instante, eo maxime, quod huius defectio in multos pro-
paganda timeretur malo exemplo donec evincerem, sed admodum
iniquo assensu. Nam conclave fenestris, foribus et omni accom-
modatione destitutum illudque unum tam pro sacris, quam pro
me, quam pro rebus obtulit, semper ingerens, locum apud se non
superesse pro me. Tandem cum ego salutem hominis etiam tot
incommodis emptam irem, submitit filium, qui post primam doc-
trinam me moneret, ut nihil dicerem contra sectam Lutheri, eo
quod essent, qui me observarent. Respondi, nihil me dicturum
contra eam, sed pro catholica plurimum, ut hoc primum nullam
aliam praeter eam esse veram fidem. Dicebat: hoc pacto offen-
sum iri parentem suum, qui in lutheranismum propensus esset.
Resposui: quid ni ope Dei sanandum et penes catholicam fidem
servandum. Quod et evenit, nam quod nemo crediderat, nemo
speraverat, cum aliis pro confessione Paschali comparuit et alia,
quae hic longum esset recensere, suae constantiae edidit argu-
menta, ipse quamvis filius parentis pro se fabulam assumens, ses-
quior nobis esset. Fungabatur is harnaudii (nomen est in pago
bellicae rei praefecti) munere; hic ergo occasione quaesita, qua
unus ad me sacerdos ex Polonia consilii aliquid accepturus ve-
nerat, et eum et me quod silentio loqueremur alicuius conspira-
tionis aut factionis arcanae insimulat, eumque post multa (nam
me reverebatur) aresto concludit, donec de toto negotio arcis
praefectum admoneret. Vafra hominis indolem admensus per-
mitto id fieri in hominem innocentem, modo ne auctor lueret et
siquidem solus hoc delicto involvi non potest, etiam me in ean-
dem sortem iturum scire me quoque collimaret et tandem nego-
tium totum catholici principis iudicio terminandum; id quod dum

audit, velut percussus fulmine quopiam me et illum primo dimittere ab hac cura manendi, tum etiam orare et cum perstaremus, protestari se hoc non intendere nec voluisse unquam. Abduco hominem ad partem et palam loquor, quo id instinctu et spiritu succepisset, nempe haeretico, quem totus spirat; et tum se aperit ille et de se quae non querebatur narrat, ac tandem cum ego multa minarer a Deo defectionis vindice, se id ob respectum officialium eiusdem sectae meditari et velle perficere est confessus, sed non illico resipuit, imo audentior post larvam detractam apud populares passim contra sacerdotes saeculares et parochos debacchari perrexit. Sed non impunitus, nam (ut praedixi) multa illi calamitosa quasi signo dato evenere in emendationem protervae indolis et propositi, ut quod vaccae tres praepingues et uberis prodigi una die absumptae, filii deciduus manum fregisset, filia fatis cessisset, tandem et ipsa uxor in amentiam redacta melioris ingenii homini causa esse potuissent, nam utrum his casibus frix melior plagis factus sit, nondum comperi.

Alibi enim, nimirum in Zubrachława, cum apud plerosque catholicis permixtos lutheranos verba facerem, catholicosque penes fidem suam manere multis svaderem, unus audatior subiecit: lutheranam esse veram. Dictum cum refello, institit contentiosus senex et aliquid contumeliosum ingessit plenusque minarum se conclavi exturbavit. Quod cum ego nihil curo, aliquis e probatis catholicis me admonet clam, malum mihi illum senem moliri apud sui similes, contra quos aegre servari possem catholicorum ope, utpote autoritate et viribus longe minorum, adiecitque preces, ut tantisper irae hominum me subducerem nec darem occasionem una in se ac in alios catholicos saeviendi. Morem gessi fideae monitioni hominis et equum, qui iam in abitum paratus erat, conscendi, valeque dixi omnibus, quos aliquando Dei ope omnes catholicos optarem revisere. Res mira, quasi nihil mali mihi cogitassent, ita omnes et primi quidem ipsi lutherani bene precari mihi et vovere, tam abitum quam reditum felicem insistebant. Parcerem seni nimis zeloso pro suo sensu et multa eiusmodi, quibus ego hoc unum reposui me plus illorum salutem quaerere, quam suum pastorem (notabam his praedicautionem), quem illi cum

per illos tres dies continuos ut mihi opponerent consilio, submissis etiam equis evocarent, nulla ratione id poterant in illo varia causante, et ut populus interpretabatur aliquo metu congregiendi nobiscum, quod multum contulit ad stabiliendum catholicorum de fide sua sensum.

Quod autem propugnatae fidei rationibus feceramus in populo, est, quod post singulas eiusmodi propositiones insignia constantiae suae argumenta produxissent. Malle se spoliatos fortunis vivere et ipsa vita, quam aliquando a fide catholica defectionem meditari, non esse tanti sibi sanguinem, ut illi servando cognitam veritatem fidei turpiter proderemus. Quin etiam qui iam clam inclinaverant ad orthodoxam fidem aequae id per duos vel tres annos nullis Sacramentis nostris refecti, emendare voluntatem suam omnino vellent. Erant autem tales plerique et auctoritate inter suos praestantes, quos etiam privatim ad heroicam in fidei tutamen resolutiones adduximus. Et haec fere in adultis fidem servandi ratio nobis fuit. Circa pueros vero et immaturam prolem sic fere egimus. Ante omnia convocatis tintinnabulo ex toto pago pueris, intelleximus, quot in qua domo proles capaces doctrinae Christianae numerarent, statimque ordine adnotavimus tum prudentiores ex illis decurionum nomine et munere, aliis imposuimus, quorum curae esset, omnes numerato habere, adducere, reducere et illorum in omnibus reddere rationem. Quos primos ante omnes curavimus in reddenda primum catechesi et nostros doicos institui, tum etiam in formandis ad alios sibi subiectos quaestionibus, id quod utrumque miro et haud dubio a superis proviso successu obtinuimus. Nam intra quatuor aut quinque dies in multis tanta peritia respondendi, tanta proponendi promptitudo, ut parentes et senes quique lachrimis, solatio et admiratione expressis diffluerent, ab iisque domi se gauderent condiscere, id quod tanto mirabilius, quod brevibus quaestiunculis ordinata catechesis acciperet quadrantis et amplius spatium. Certe parochi complures imprimis gratulabantur nobis, quod tam paucis diebus ad tam multa aetas tenax eorum, quae rudibus accepit annis, potuerit instrui et condoceri. Idque late ad parandam laboribus nostris famam, qua voce, qua scripto divulgarent, etiam apud loci ordinarium.

Ne vero ea res tempore expugnaretur et oblivione, consultum est. Nam primi pagorum et quos penes summa in illis potestas est, obligati a nobis in se rem receperunt, ut festis diebus a meridie pueri in unam domum pagi medium congregati id ipsum semper praestarent. Deinde apud parochos providimus, ut de mane festis itidem diebus populo congregato ante sacra, uno proponente et altero respondente, elata voce totam catechesim recolerent et praemia referrent suae diligentiae. Qui modus illis ipsis fatentibus valiturus est ad perennandam in teneris aequae ac adultis doctrinam Christianam in his septimanas quatuordecim in cultura Arvorum illorum absumpsimus, ad quod tempestivam operam nobis submisit rev. pat. rector per tempora confessionis paschalis unum e novitiis patrem, qui nobis pars laborum non postrema fuit; duos pagos illius opera excoluimus, praeter quotidie aures paenitentibus commodatas, aegros invisos et alia sacramenta populo ministrata.

Quibus peractis in Poloniam remeavimus data sponsione ad eosdem redeundi, id quod illi multis et frequenter a nobis exigebant. Nam ne moraremur ibi tempora agriculturae intercessere.

— 126 —

Do Tomu I:

10 a.

Warszawa, 31 maja 1593.

Króla Zygmunta III mandat do starostów i urzędników celnych na skutek skargi Janusza ks. Ostrońskiego kasztelana krakowskiego etc., że kupcy i przewoźnicy z ominięciem starej drogi myślenickiej kierują się na Morawy i Węgry nowemi drogami przez świeżo przetrzebione lasy babiogórskie ze szkodą komory celnej w Myślenicach; nakazuje urzędnikom zapobiegać temu i kierować przejeżdżających na dawną drogę przez Myślenice.

Or. brak.

Kop. Archiwum Państwowe w Krakowie. Rel. Castr. Crac. T. 19 str. 177 1—3; mandat powyższy zaopatrzony podpisem królewskim i pieczęcią podkanclerską przedłożył do oblaty Jarosław Łysakowski, sługa ks. Ostrońskiego d. 12 sierpnia r. 1593. *Oblata ma nagłówek:* Oblata literarum mandati S. Mti Regiae ex parte illustris et magnifici Janussii ducis de Ostrog castellani Cracoviensis.

Wyd. Dodatek do Gazety Lwowskiej R. I (1872), T. II, str. 124 (podał B. Łuszczyński).

Sigismundus tertius Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masouiae, Samogitiae Liuoniaeque nec non haereditarius rex Suetiae. Universis et singulis capitaneis et vicecapitaneis, theloneorum praefectis eorumque loca tenentibus et custodibus, tum et omnibus in genere cuiuscunque conditionis hominibus, sincere et fideliter nobis dilectis, gratiam nostram regiam. Sincere et fideliter nobis dilecti: Exposuit nobis illustris et

magnificus Janussius dux Ostrossiae, comes in Tarnow, castellanus Cracoviensis, Bialoczerkuiensis et Boguslouiensis capitaneus, plerosque vectores et mercatores, tam extraneos quam etiam incolas Regni nostri, obmisso antiquo itinere per oppidum Mislinicze usitatum, novis et insolitis, nimirum per villas quasdam praefecturae Lanczkoronensis, prope montem Babiagora nuncupatum, per silvas noviter excisas cum plumbo et aliis mercibus proficisci; quo facto et theloneum in oppido Mislinicze praedicto castellano pendii solitum declinant et itinera nova et inusitata e Regno nostro in externas regiones versus Moraviam et Ungariam plumbum evehendo silvasque excidendo aperiunt, idque in contrarium Regni nostri constitutionum, quae plures, praeter ex antiquo usitatas, in Ungariam vias in silvis obstruere iubent. Itaque et incommodo praedicti castellani et constitutionibus prospicere cupien(tes), Sinceritatibus et Fidelitatibus Vestris serio mandamus, ut eiusmodi vectores inusitatis viis oppidum Myslienicze (!) declinantes praedicto castellano Cracoviensi eiusque factoribus et mandatariis a talibus ausis arceri permittant, imo ope et auxilio iuvent, ne iam deinceps vectores usitatum iter per oppidum Myslienicze insolitis et novis itineribus, quae illis in silvis praecidi iuxta constitutiones volumus, declinent. Facturae id ipsum Sinceritates et Fidelitates Vestrae pro debito suorum officiorum et gratia nostra. Datum Warszoviae in comitiis Regni nostri generalibus, die ultima mensis maii anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo tertio, regni nostri sexto.

Sigismundus rex

Christopherus Ilmanowski

15 a.

Bylcza, 30 marca 1597.

Jerzy Thurzo przedłuża Bartłomiejowi Harkabuzowi, sołtysowi i pięciu siedlakom wołoskim w Górnej Orawce (= Harkabuzie) lata wolnizny (trwające już lat 13) o jeszcze trzy lata z zastrzeżeniem tylko dani owczej, po upływie których to lat

obowiązani będą do zwyczajnych danin i posług na wzór innych osad wołoskich, należących do Zamku Orawskiego, które to obowiązki i prawa sołtysa oraz kolonów dokładniej określa.

Or. dziś nieznaną.

Kop. Archiwum Zamków Orawskich. Akta nieregistrowane p. t. Processus novi instantium scultetorum Harkabúsz et Szárna z dopiskiem: Praesentem copiam cum suo vero et genuino originali per nos collatam eidem in omnibus punctis et clausulis conformem esse attestamus. Sig. Alsó Kubin 22-da martii anno 1775-to Elias Mesko, Stef. de Felső Kubin icottus Arva ord. iudlium mp. L. S. Josephus iunior Reviczky eiusdem icottus ord. iurassor mp. L. S. (odpis aktu nadesłał p. Dyr. J. Gebura).

Nos Georgius Thurzo de Bethlenfalva comes perpetuus comitatus Arvensis ac castrorum Arva, Lethava, Bitche et Hricho dominus etc. memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis, quod nos perpensis et consideratis multiplicibus laboribus et molestiis providorum Bartholomaei Harkabusz sculteti et quinque colonorum Valachalium possessionis novae Horni Oravka vocatae in comitatu Arvensi existentis, ac ad praetactum castrum nostrum Arva spectantis, quos quidem labores et molestias iidem scultetus et coloni in exstruendis de novo domibus et exstirpandis terris pro agricultura necessariis in locis montosis et asperis perpessi sunt. Eisdem Bartholomaeum Harkabusz scultetum et quinque colonos Valachos, qui iam ab annis tredecim usi sunt libertate, adhuc per annos tres a dato praesentium computando, ab omnibus servitiis exceptis militaribus laboribus, contributionibus et censibus ad praefatam arcem nostram de more solvendis et praestandis eximendos et supportandos esse duximus, ea tamen conditione, ut quicumque eorum oves seu agnos aut capras habuerint et in metis, montibus pascuisque huius arcis nostrae Arvensis eas aluerint, tales a modo in futurum a singulis centum pecoribus quinque oves aut agnos quotannis nobis dare et solvere tenebuntur. Expleta tandem praescripta

eorum libertate seu exemptione praenominatus Bartholomaeus Harkabus scultetus omnia servitia sculteto et quinque colonis Valachis, similiter omnes census, labores, muneralia aliaque universa onera ad instar aliorum Valachorum nostrorum sessionalium nobis ad dictam arcem nostram Arva administrare et perpetuo praestare, singulisque annis singuli Valachi pellem mardurinam unam, aut pro ea aureum unum nobis solvere debeant et teneantur. Tibi vero praefato Bartholomaeo Harkabus sculteto, filiis, successoribus et posteritatibus tuis universis in metis vestris iuxta dimensionem vobis datam et ostensam, ubi tibi visum fuerit, liberum molendinum instar aliorum scultetorum unius rotae, nec non serram scindendis asseribus aptam, a qua decimam solitam asserum nobis solves, unum praeterea colonum pro tua tuorumque necessitate constituendi, erigendi, exstruendique dedimus et contulimus facultatem et auctoritatem. Quocirca vobis egregiis et nobilibus praefecto, provisorii, castellano, aliisque officialibus dictae arcis nostrae Arva modernis et futuris harum serie comittimus et mandamus, ut praelibatum scultetum Bartholomaeum Harkabus, suosque haeredes et posteritates universos eo iure, quo caeteros scultetos nec non alios quoque incolas eiusdem possessionis nostrae Horni Oravka vocatae in praefata exemptione et libertate intra praemissum tempus conservare et tenere debeatis, neque eos contra formam benevolae huius exemptionis nostrae ad ullam censuum solutionem cogere et compellere audeatis, secus non facturi. Praesentibus perlectis exhibenti semper restituti. Datum in praescripta arce nostra Bitche, die trigesima mensis martii anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo septimo.

Georgius Thurzo de Bethlenfalva comes comitatus Arvensis mp.

22 a.

Cimhowa, w październiku 1612.

Postulaty rodziny Platych z Wielkiej Paludzy w sporze z Thurzonami o zabrane im przez tychże obszary, należące do Cimhowej, na których panowie Zamku Orawskiego założyli

14 osad; proszą o nowy termin celem okazania dokumentowych dowodów na swe prawa.

Tekst postulacji w Archiwum Zamk. Oraw. Fasc. 22, nr 30.

Anno Domini 1612 die... mensis 8-bris in Czemuhoa coram generosis dominis Martino Benyczky nobili palatino regni Hungariae, Petro Bayczy Arvensi, Francisco Palugyay Lyptoviensi comitatum vicecomitibus, Michaelae Zentiwany iuniore de Zent Iwan.

Postulatio nobilium Platy de Nagy Palugya proposita: Praedium regale Czemuhoa cum suis silvis, vallibus etc., situm inter metas possessionis Nadasd et limites regni Poloniae, familiae Platy ac haeredibus et successoribus ipsorum erat collatum. A quo territorio praedii regalis Czemuhoa in tantum ad arcem Arwa est occupatum, quod in locis occupatis 14 villae sunt extructae: Lyezko, Jablonka, Felseö-Kezepsö- et Also Orawky, Bukowyna, Pekelnyk, Pozklya, Wytanowa, Zucha hora, Hladowka, Ztudyenka, Wlczko, Polhora. Ex quibus 14 villis Platy saltem unam possessionem Wytanowa vel Lyezko sibi dari postulant. Alioquin petunt sibi terminum (ad) festum S. Georgii proxime venturum pro productione litterarum coram dominis vicepalatino et binis arbitris per partes eligendis, ut ipsorum donationis visis et ruminatis litteris familiae Platy idem decernant, quod iustitia ipsa dictaverit.

44 a.

Wiedeń, 1 lipca 1654.

Cesarz Ferdynand III bierze w swą protekcję księdza Jana Szechowicza, parocha komitatu orawskiego, wielce zasłużonego około wiary katolickiej, polecając go opiece i obronie urzędników i panów orawskich.

Or. dziś nieznaną.

Kop. Akt procesu repozycyjnalnego Państwa Orawskiego przeciw plebanowi z Orawki z r. 1823|39 podany tu przez p. Józefa Geburę z Trzciany. Na akcie znajdowała się klausula publikacyjna następującej treści:

Anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto, feria secunda proxima ante festum Purificationis beatissimae Mariae semper Virginis, in oppido Nagyfalu, die videlicet tertia, et loco sedis iudiciariae et simul etiam generalis congregationis universitatis dominorum magnatum et nobilium comitatus Arvensis praesentes litteras protectionales sacratissimae caesario regiae maiestatis domini domini nostri clementissimi exhibitae et publicatae sunt, praesentatae vero sunt per intro denominatum honorabilem Joannem Schehovics et publice lectae sunt per me Joannem Mesko iuratum notarium sedis iudiciariae comitatus Arvensis. Idem notarius m. p.

Ferdinandus tertius, Dei gratia electus Romanorum imperator semper augustus ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae Slavoniaeque rex, archidux Austriae, dux Burgundiae, Brabantiae, Styriae, Carintiae, Carnioliae, marchio Moraviae, comes Habsburgi, Tyrolis et Goritiae etc. Fidelibus nostris spectabili ac magnifico Tökölyi de Kesmark, supremo comiti Arvensi, nec non reliquis dominis terrestribus arcis et honorum Arva, item egregiis et nobilibus eius comitis iudicibus, universitati magnatum, nec minus oppidorum iudicibus, ac pagorum scultetis praementionati comitatus Arvensis simul et universim constitutis, salutem et gratiam: Quoniam nos fidelem nostrum, honorabilem Joannem Schehovics, praememorati comitatus Arvensis parochum, circa verum Dei cultum et catholicae religionis ibidem recenter plantatae desudantem, una cum aliis praesbyteris, coadiutoribus, ludi magistris, scholaribus, ac caeteris omnibus et singulis personis quocumque tandem modo divinis romano catholicae pro nunc et in futurum servientibus, simul cum universis eorundem bonis ac rebus qualitercunque vocitatis et penes se habitis, iustis ut puta et legitimis, in nostram regiam accepimus protectionem et tutelam specialem, vice et in persona nostra regiae, vestrae ac successorum vestrorum in perpetuum duximus commitendam tuitioni ac protectioni. Ideo fidelitati vestrae, signanter autem arcis Arvensis officialibus, modernis videlicet et futuris eorundemque

substitutis, harum serie clementer committimus ac mandamus, quatenus a modo in posterum praefatum Joannem Schehovics cum reliquis praesbyteris coadiutoribus, ludi magistris ac scholaribus, tam in persona, quam in bonis et rebus eorundem universis, contra quosvis illegitimos impetitores, turbatores, damnificatores, diurnos ac nocturnos latrones, toties quoties et ubicunque opus fuerit, ut praesentibus requisiti fueritis, vel aliquis vestrum audiverit, omnibus opportunis mediis assistentiam praestare ac defendere teneamini, nec circa obeunda religionis catholicae munia et propagando vero Dei cultu, in comitatu eodem ulla ratione turbare, aut molestare, tam per vosmet ipsos, quam subordinatas a vobis personas, sub poena et mulcta in generalibus regni constitutionibus superinde expiata, siquid in contrarium harum nostrarum per quemcunque vestrum attentatum fuerit, praesumatis, auctoritate nostra regia, praesentibus hac in parte verbis per nos plenarie concessa et atributa, iureque et iustitia mediante. Praesentibus perlectis exhibenti restituti.

Datum in civitate nostra Vienna Austriae, die prima mensis iulii, anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo quarto, regnorum nostrorum Romani decimo octavo, Hungariae ac reliquorum vigesimo nono, Bohemiae vero anno vigesimo septimo.

Ferdinandus m. p.

Georgius Szelepceényi episcopus Nitriensis m. p. Andreas Ruttkay m. p.

45 a.

Požoń, 24 czerwca 1655.

Cesarz Ferdynand III do Stefana Thökölego, pełnomocnika Zamku Orawskiego, powołując się na poprzednie swoje pismo z początku lipca 1654, wzywa go ponownie do wyznaczenia odpowiednich miejsc w Wielicznej, Twardoszynie, Rabczycy i Wesoleń na budowę kaplic katolickich.

Kop. Archiwum Państwowe w Budapeszcie, Acta Thurzoniana, Fasc. separatus nr 12.

*Wyd. Ila Balint, A Thurzó levéltárak protestáns egyháztörténeli iratai (Magyar protestáns egyháztörténeli adattár XV, str. 296/7)*¹⁾.

Ferdinandus tertius Dei gratia electus Romanorum imperator semper Augustus ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae etc. rex.

Spectabilis ac magnifice fidelis nobis dilecte. Bene Fidelitatem Tuam meminisse non ambigimus, quod licet adhuc superiori anno 1654 ad initium mensis iulii medio benignarum literarum nostrarum te requisitum habuerimus, ut cum in comitatu Arvensi religio catholica ampliores Dei beneficio sumat progressus, in admittendo et designando certo loco pro exercitio illius capellaque extruenda, temet facilem et benevolum exhibuisses, ex certa tamen relatione accepimus, te ob audita huiusmodi nostra clementi requisitione pium et salutare catholicorum Arvensium postulatam non solum non admisisse, sed silentio rem involvendo, neque ad praemissas benignas literas nostras, uti quidem tibi insinuatam extitit, rescripsisse, allegando, te sine permissu et assensu ceterorum compossessorum arcis et bonorum Arvensium id praestare haud posse. Cum vero universa familia Thurzoiana pro exercitio eiusdem religionis catholicae extruendisque templis, scholis et parochiis in bonis Arvensibus certa loca defacto assignaverit et ultro permiserit, quapropter Fidelitatem quoque Tuam iterato benigne requirendam esse duximus, quatenus ex parte sua in oppidis Weliczna, Turdochin, Rabczica²⁾ et Wesselowe iuxta articulos superiorum annorum citra aliquam ulteriorem difficultatem, renitentiam et comperendinationem assignare atque per hoc etiam promptissimum nobis obsequendi studium in effectu declarare velis ac debeas, executurus in eo benignam et omnimodam voluntatem nostram. Cui in reliquo gratia et clementia nostra benigne propensi manentes. Datum in arce regia Posoniensi, die vigesima quarta mensis iunii anno Domini 1655.

Ferdinandus m. p. Georgius Szelephény episcopus
Nitriensis m. p. Andreas Ruthkay m. p.

¹⁾ Na wydawnictwo to zwrócił moją uwagę p. Józef Gebura, za co mu serdecznie składam dzięki. ²⁾ Rabczist w tekście.

45b.

Kapituła Spiska, 9 października 1656.

Jan Pálfalvay biskup waraždyński, proboszcz spiski, rządca cesarski i wikary in spiritualibus arcybiskupa ostrzyhomskiego upoważnia ks. Jana Szczechowicza, archiprezbytera i wicearchidiacona komitatu orawskiego, wiele zasłużonego około umocnienia wiary katolickiej, do udzielania absolucji w wypadkach zastrzeżonych biskupowi, do ustanawiania dwóch lub trzech licencjatów w farach upatrzonych i do poświęcania sprzętu kościelnego.

Or. dziś nieznaną.

Kop. Akta procesu repozycyjalnego Państwa Orawskiego przeciwko plebanowi orawczańskiemu z lat 1823/39, w przechowaniu p. Józefa Gebury w Trzcianie.

Joannes Pálfalvay episcopus Varadiensis, praepositus Scepu-siensis, sacrae caesareae regiaeque maiestatis consiliarius, nec non illustrissimi ac reverendissimi principis domini domini Georgii Lippay de Zongor archiepiscopi Strigoniensis in spiritualibus vicarius etc., damus pro memoria: Quod cum iniuria temporum comitatus Arvensis in hoc Regno Hungariae a centum et pluribus annis spoliatus fuerit stabilis parochi catholici solatio, iamque a quinque sexve annis misericordissimi Dei benignitate te admodum reverendo domino M. Joanne Schehovits archipresbytero et eiusdem comitatus Arvensis vicearchidiacono adlaborante, religio catholica eum sumpserit progressum, ut non solum templum unum et alterum cum parochia, schola et aliis sint erecta in designatis locis, sed et populus ad gremium S. Matris Ecclesiae catholicae tam copiose revertatur, ut uno et altero in loco in amplissimo illo comitatu inter montes diffusus, partim ob distantiam locorum, partim ob inclementiam coeli congregari minime valeat, praesbyteri fixi ac stabiles pauci admodum dentur, qui te in reliquis parochiarum locis, ut Zsaskoviensi, Velicsnensi, Kubinensi, Subarcensi, Nizsnensi, Thurdosieni, Trsztenensi, Lokczensi et Nemesztöviensi in sacramentorum administratione aliisque divinis

peragendis supplere possint, nos etiam aliis negotiis impediti, tum ob incommoda viarum, vix illuc aliquando quo melius res coordinaremur, accedere possumus. Eapropter intuitu tantae necessitatis ex singulari tua pietate laudabilique conversatione et in peragendis divinis dexteritate consideratis, tibi praefato admodum reverendo domino M. Joanni Schehovics etc. de auctoritate nobis ab illustrissimo et reverendissimo principe domino domini loci ordinario attributa, non solum ab omnibus casibus a iure episcopo reservatis absolvendi, verum etiam duos aut tres licentiatos in locis tibi bene praevisis servatis de iure et consuetudine servandis constituendi, necnon suppellectilem etiam omnem ecclesiasticam, puta: cruces, imagines, casulas, mappas, corporalia, caemeteria etc., exceptis iis, in quibus unctio intervenire solet, benedicendi, plenariam et omnimodam potestatis facultatem damus concedimus et conferimus a dato praesentium usque illuc vel nos ipsi in persona, vel admodum reverendus dominus archidiaconus Scepusiensis venientes e re subiecta oculis negotium catholicum melius constituemus, ad maiorem Dei omnipotentis gloriam et ecclesiae utilitatem praesentium per vigorem. Super quibus benedictionem quoque paterne elargimur. Datum Scepusii in curia praepositurae nostrae, die 9 octobris anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto.

50 a — 52 a.

Sprawa Bystrej czyli Orawic w l. 1658/9.

Z archiwum miasta Twardoszyna podał p. Józef Gebura.

W r. 1658 mieszczanie Twardoszyńscy porozumivše... že šoltys bystransky nemohuce zdolati panské platy, poriadky a furovania od tohože šoltystva vykonavati, dobrovolne užitky všetky a pola obsadnute chce zanechati a na pusto zastaviti, prosili hr. Stefana Thököly'ego, aby im «chotar» bystrzański oddal w używanie.

Prošbę Twardoszan rozstrzygnął Thököly pomyslnie i d. 31 maja 1658 stwierdza, že ponevadž driečne sme informovaní i opatriti

sme dali, že Bystrania i v tych malých davkach, ktoré platiti povinní jsu, ku vyplaceni nejsu dostateční, k temu take v horach a okolných dedín chotároch tým väčšie škody činí, nicmenej však více pustnu nežli prospívajú v hospodárstvi... *przeto oddał im «chotar» bystrzański od 1 stycznia przyszelego roku 1659.*

Wydelegowana przez Thököly'ego komisja pańska, zebrana w Orawicach d. 23 kwietnia 1659, stwierdziła, że polička tie, které se (v) napred psaných Oravicach nachadzają, nejsu toliko patih osadnikov tam jsucich vyrobené, než z vadšej častky na takove byli osadili, k tomu take na štrnast rokov lehotu majice¹) a na ich osvícenost panov sobe osoh činice, otud praci svojej za tak dluchy čas medu naležite vzali... i postanowila aby Tvrdošania za one výrobská tímže Oravičanom 200 zl uherských intra quindecim položili. Z pieniędzy tych rychtar miał dostać 100 zł, a dziedzina też 100 zł, i mieli się po 15 dniach gdzieindziej przesiedlić, a z budynkami swojemi zrobić co zechcą. Co się zaś tyce ozimego zboża, to jeśli chcą je ogrodzić i od spasienia przez dobytek Twardoszan ochronić, to mogą je zebrać, jeśli zaś nie, to nechaj sobe a ne inému przypisują, ponevač na rozkaz jeho osvícenej milosti pred rokom vydaný nič nedbali, než prece podle svojej vuole a neopatrnosti sáli i vzali.

50 b.

Adam Benczak rychtar Bystrej z sąsiadami swymi kwitują mieszczan Twardoszyńskich z odbioru sumy 200 zł i oddają im we władanie i używanie «chotar» bystrzański.

Or. w Archiwum miasta Twardoszyna (odpis jego sporządził i podał p. Józef Gebura). Za Bystrzanów podpisał notariusz Apostoli, inne podpisy są własnoręczne.

Anno 1659 die 8 maii. Ja Adam Benczak z Bystreg spoločne y z susedy swymi nižeg podpysanymy znamo činjme týmto listem

¹ Wynika stąd, že Bystra založona zostala w l. 1643/4, jakkolwiek dokument lokacyjny tej osady się nie dochował.

wsem wúbec, komuby wedet należilo, że wedle roskazu a prysneho poručenj geho osvícenosty pana directora Panstwy Orawskeho k tomu take komysie panów officialow zameckych pryduce ad locum deliberationis die festo S. Georgii učinené et locum oenopolii Trstenensis tam ex legitima deliberatione iudicum za wyrobky nasse Bystranske nowe prygali gsme sto zlatych uherskych; yakożto ya šoltis sto zlatych a dedina sto zlatych, ktere de facto in domo superius scripta medzy sebau sme rozdělili. A tak ponewadž uplne takowu sumu gsme prigali, teda predgmenowaných messtanow Twrdossanských we wssetkých užítkoch chotaru Bystrianskemu prynaležegycich a od nas držycich, slobodnych ku užiwany a wladany oddawame. Contradictione nullius penitus obstante. Nato nadewssecko tento náš list mestečku Twrdossynu podpysanym hodnowerných lidj na ten čas pry odbyranj penes prytomnych wydawame. Die et anno qui supra. Coram me wagwoda Joannes Drga. Coram me Paulus Nišnyansky. Me quoque Georgio Trstensky. Et me presente Jacobo Radlinski p. n. aenopolae Trstenensis. Adam Benczak rychtar na ten čas Bystránsky. Susedi pak: Walenti Greš, Mykulaš Korytar, Mychal Chrapek, Symon Knap, Tomáš Knap, Stanislav Zapastek, Wogtek Slama, Wogtek Plaček, Stanislav Radek, Jano Slonka, Sobek Marčák, Stass Sempek, Mykulag Myssek, Matek Klinowsky, Tomáš Sopuch y ostatnych na ten čas neprytomnych.

Item me praesente Melchiore Apostoli p. n. notario oppidi Trstena. Coram me quoque Joanne Fabianidae m(inistro) ecclesiae Trstenensis.

54 a.

Požoń, 1 lipca 1662.

Panowie Zamku Orawskiego, dziedzice niegdyś Jerzego Thurzona, na prośbę Wojciecha Gabrjela Zagorskiego parocha katolickiego w Orawce zw. sub Spytkowicki, darowują farze tamże grunt zwany rolą Madoniową, na którym stoi kościół św. Jana Chrzc., obdarzając grunt ten wolnościami i uprawnieniami szczegółowo wylíczonemi.

Or. brak.

Kop. Z aktów procesowych Państwa Orawskiego przeciw proboszczowi orawczańskiemu z l. 1823/39 podał p. Józef Gebura.

Nos infrascripti arcis et dominii Arva possessores, illustrissimi olim bonae reminiscentiae comitis Georgii Thurzo legitimi successores et haeredes memoriae commendamus per praesentes quibus expedit universis: Quod nos multis causis rationibusque inducti, ad supplicem instantiam reverendi domini Adalberti Gabrielis Zagorsky, universitatis catholicorum Arvensium parochi in Oravka sub Spytkovicky dicta comitatus Arvensis, tum ex nostra in ecclesiam catholicam propensione inclinati, totalem ac integrum unum agrum, in quo situata est ecclesia S. Joannis Baptistae, seu integram sessionem colonicalem Madoniova dictam cum omnibus agris, hortis, pratis et aliis ad eandem ab antiquo pertinentibus, inter scultetialis inquilini agrum ab una et Svinkova rola partibus ab altera existentem et habitam, eidem parochiae et ecclesiae catholicae in Oravka, sponte et libere, de unanimi consensu omnium nostrorum donavimus, contulimus et assignavimus, prout per praesentes in Dei nomine donamus, conferimus et assignamus perennaliter cum omni exemptione, libertate et immunitate ecclesiastica, excepta educillatione vini ac macello, quae pro dominis terrestribus reliquuntur, alios vero liquores communes et alia venalia, qui et quae ab incolis et subditis nostris Arvensibus ad placitum ipsorum licite citra praeiudicium dominorum terrestrium educillantur et venundantur, in eadem quoque coloniali sessione suprafata, iam sic per nos ecclesiae et parochiae praelibatis collata, donata, educillandi et vendendi minime denegamus, nolumusque in quopiam eandem sessionem per nos aut per officiales nostros aggravari, multominus aliquos census aut dationes ab illa exigi, sed eam in omnibus, prout decet rem ecclesiasticam exemptam et immunem ab omni onere rusticano conservari et haberi volumus et statuimus praesentium per vigorem. In quorum fidem ampliores praesentes manibus nostris subscripsimus et sigillis communivimus. Datum in libera ac regia ci-

vitae Posoniensi, die prima mensis iulii anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo secundo.

Comes Paulus Eszterházy. Grof Eszterhazy Maria. Comes Georgius Illésházy. Nicolaus Draskovits. — Suo ac haeredum dominae matris comitissae quondam Barbarae Thúrzo nomine Stephanus Palocsay. Suo ac consortis suae Barbarae Károlyi ac Catharinae Károlyi in capillis sub tutela mea existentis nomine Stephanus Barkóty. Andreas Ujfalusy suo ac consortis suae Helenae Vojsko nomine. Item penes plenipotentias illustrissimi domini comitis Emerici Czobor Emericus Jakusith.

62 a.

Kraków, 1 października 1667.

Jana Kazimierza króla polskiego uniwersał do dygnitarzy i urzędników i władz wszelkich województwa krakowskiego, zwłaszcza na pograniczu Korony i hrabstw Kieżmarskiego i Orawskiego, należących do Stefana Thököly'ego, zakazujący aresztowania, grabienia i pociągania do sądów polskich obywateli tegoż hrabstwa.

Or. dziś nieznan.

Kop. Archiwum Państwowe w Krakowie, Rel. Castr. Crac. T. 94, str. 2039—2042; z oblaty, którą wniósł do aktów grodu krakowskiego honestus Mathaeus Zubrycki alias Ostroz incola Oraniae.

Jan Kazimierz z łaski Bożej król Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudskie, Inflantskie, Smoleńskie, Czerniechowskie, a Szwedzki i Polski, Wandalski dziedziczny król.

Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, osobliwie jednak jaśnie wielmożnemu, wielebnemu, wielbnym, wielmożnym, urodzonym dygnitarzom, urzędnikom i wszystkim innym państw naszych stanu rycerskiego ludziom, tudzież

urzędem ziemskim i grodzkim, wojewodzym, miejskim i miastom, miasteczkom, wsiom i włościom i wszelakich iurisdictioni wojewodztwa krakowskiego poddanym naszym, osobliwie na granicach Korony Polskiej i Grabstwa wielmożnego Stephana Thekhelego grabie na Kierzmarku i Orawie będącym, uprzejmie i wiernie nam miłym wiadomo czyniemy, iż lubo to paktami między Koroną Polską a Państwem Węgierskim i Czeskim zawartemi tudzież i constituciami koronnemi dosyć surowo obwarowano jest, aby żaden tak z poddanych naszych obywatelów Państw Węgierskiego i Czeskiego na pograniczu mieszkających do iurisdictioni polskiej jako też e converso obywatele Państw Węgierskiego i Czeskiego poddanych naszych pod iurisdictioni swoją w sprawach żadnych uti ad forum incompetens nie pociągały; jednak wzięliśmy o tym dostateczną informacją, iż niektorzy z poddanych naszych na pograniczu mieszkający, nierespektując nic na prawo pospolite, pacta conventa tudzież i winy contra evocatores extra forum competens w prawie opisane, obywatelów grabstw pomienionych Kierzmarskiego y Orawskiego tak w swoich własnych prywatach jako i w cudzych praetensjach różnemi aresztami per viam repressalium innodować, grabić i zarywać i onych do sądów nie należących iurisdictioni polskiej evocować, dekretami i condemnacjami nakrywać ważą się; który takowy ich postępek że manifeste vergit in convulsionem pactorum conventorum a oraz przez to authoritati nostrae regiae plurimum derogatur, przeto zabiegając takowym inconvenientiis providendoque indemnitati legum et constitutionum Regni et pactorum securitati, a chcąc iura vicinitatis między Koroną Polską a państwem Cesarza Jego Mości chrześcijańskiego i tymże wielmożnym Stephanem Theokielem hrabią Kierzmarskim i Orawskim conservare, dajemy ten uniwersał nasz do uprzejmości i wierności waszych, chcąc to mieć koniecznie i surowo rozkazując uprzejmościom i wiernościom waszym, abyście pomienionych obywatelów grabstwa Kierzmarskiego i Orawskiego w żadnych tak swoich własnych prywatach jako i cudzych interesach żadnemi aresztami iure repressaliorum okrywać, grabić i tamować i onych do żadnych sądów iurisdictioni polskiej należących pociągać nie wazyli się, ale żeby aktor se-

quatur forum rei mieć chcemy sub paenis in violatores pactorum in legibus Regni descriptis super contraventoribus irremissabiliter extendendis. Który to uniwersał nasz, aby tym prędszej wszystkich wiadomości doszedł, onego po grodach, miastach i miasteczkach wojewodztwa krakowskiego jako i na pograniczu leżących publikować rozkazujemy. Na co dla lepszej wiary przy podpisie ręki naszej pieczęć koronna przyciśniona. Dan w Krakowie, dnia pierwszego octobra roku Pańskiego MDCLXVII, panowania naszego polskiego XIX, a szwedzkiego XX roku.

Jan Kazimierz król.

Xiądz Stanisław z Lipia Lipski
proboszcz kruswicki, regent kancelariej
koronnej.

Do Tomu II:

1. Wyciągi z dzieła Andrzeja Komonieckiego, wójta żywieckiego p. t. *Chronographia albo dzieiopis żywiecki, 1704.* (Rpis w Muzeum Ziemi Żywieckiej w Żywcu).

(karta 33') Roku tedy 1442 Piotr Odrowąż wojewoda ruski i starosta lwowski, ciągnąc królowi Władysławowi do Węgier na pomoc z ludem swoim, gdzie będąc w Budzinu u króla, nazad go obdarowawszy do Polski odesłał, który jadąc nazad, nocy jednej Telephus kapitan koszycki prawie we śpiączki nadybał jego i rozgromiwszy lud, pojmał go. Ale zmocniwszy się znowu jego wojsko, pana swego odbić chcieli, jakoż dogoniwszy Telepha, Węgrów porazili, i jego pojмали, ale że wprzód Piotra Odrowąża na Orawski Zamek posłał, nie mogli go od niego dostać. Aż Jakub Czader starosta na Orawie, u którego na zamku był Odrowąż, obawiając się, aby nie miał kłopotu, wzięwszy go z sobą, jechał z nim do Budzinia, chcąc sobie króla przejednać i przeprosić. Jakoż to król wdzięcznie od niego przyjął, że tak uczynił.

(k. 38, rok 1462) Ale jakożkolwiek jest, gdyż te dwa zamki (*Grojec i Barwałd*) w P. P. Komorowskich dzierżawy przysły, będąc z łotrystwa zbrodniarzów wydarte i dobyte, w królewskie dobra zakupne od Xiążęcia Oświęcimskiego dostały się, a potym panu Piotrowi Komorowskiemu hrabi liptowskiemu i orawskiemu darowane z tej przyczyny, jako niżej napisze się, i w dziedziczne szlacheckie dotąd dobra obróciły się i takich już rozbójców, jak przedtym w tym kraju nie bywało.

(k. 39, rok 1471) Ale królewicz Kazimierz z pomocą szlacheckiego Piotra Komorowskiego, majątnego i zbogaconego człowieka, naonczas hrabia Orawskiego i liptowskiego etc. we czwartek w dzień świętego Szczepana w godnie święta w siedemset tylko wojska, jako Węgrzy udają, w nocy z Nitry do Polskiej ujechał,

pomieszkawszy kielka dni w Ilawie i Rozemberku u Piotra Komorowskiego, do Polskiej się wrócić musiał.

(k. 39', rok 1474) Potym tenże Mathias król węgierski oburzył się na Piotra Komorowskiego herbu Korczak, pana dostatniego we Węgrach, założywszy nań przyczynę, iż on królewicza polskiego z Nitry wyprowadził i do siebie przyjął i zachował, a w Polskę z Węgier doprowadził, zemścić się na nim postanowił, jakoż mu zamków siedm w Węgrach zbudowanych, jednak Polsce i Śląskowi przyległych, odebrał, to jest Ilawę, Likawę, Hradek, Rozemberg, Żabiniec, Staryhrad, Świętego Mikołaja w Liptowie; tylko zawarwszy się Piotr Komorowski na Zamku Orawskim, którego Mathias król ośm tysięcy złotych uspokoił w samym złocie. Skąd Piotr Komorowski do Polskiej z całą swoją familją się przyprowadził, gdzie pięknie przyjęty i Żywiec mu miasteczko z szerokim państwem za życzliwość jego król Kazimierz polski darował. A lubo dla tej przeciwko Koronie Polskiej życzliwości wielką podniósł na majątnościach, zamkach i dobrach dla podejrzenia szkodę, wolał jednak z życzliwości komorą (skąd Komorowskim nazwany jest) tu w Polsce osieść, i w nagrodę postradzanych zamków Żywieckim kontentować się Państwem.

(k. 40) A nietylko Żywieckim Państwem obdarowany jest, ale Barwałdskie starostwo ku temu przydano, gdzie był zamek bardzo potężny na wysokiej górze naprzeciwko Lanckoronie stojący, który niegdy Włodek Skrzyński z Katarzyną żoną swoją bawiając zbójstwem (jako o tym wyżej napisano jest) trzymali. Będąc do tego starostwa wsi pięć: Barwałd, Stanisławów, Goluchowiec, Schocznia i Mikołaj u Wadowic, które państwa do ostatniego potomstwa w rękach Komorowskich zostawały.

(k. 42') A ponieważ Piotr Komorowski był i pisał się hrabią Orawskim, słuszna też o Orawie, jako pobliskim państwie a sąsiedztwie, nieco opisać. To hrabstwo Orawskie nazywa się Arauia albo Arua. Jedni powiadają, że Orawą zowie się od rzeki Orawy, która płynie przez to hrabstwo, ale to pewniejsza od skały Arua nazwanej, na której Zamek Orawski zmurowany jest, i do tego zamku cała Orawa należy, mając do siebie wsi jemu podległych sto bez trzech to jest 97 i miasteczka cztery, far 12, ról 1000.

A ten Zamek Orawski, najwyższy na tej skale wierzchu Arua rzeczonyj samej, mieli zbudować Templariste zakonnicy niekdy będący, których zakon od Clemensa papieża V na concilium wiedeńskim dla pewnych przyczyn roku 1310 zatracon i wygubion. Na którym zamku wyżnim jest kapliczka i więzienie ciasne, gdzie Piotr Odrowąż wojewoda ruski a starosta lwowski siedział roku 1442, jako wyżej napisane jest. A ten zamek i hrabstwo dostał się w dzierżawę i dziedzictwo panu Piotrowi Komorowskiemu przytym i Liptów jemu pobliski. Zamek zaś średni niższy na tej skale będący zmurował Joannes Abbaffi, już po Komorowskim. Trzeci zamek najniżniejszy Franciscus Turzo ¹⁾ po nim zaś nastąpił Georgius Turzo, na ostatku Emericus Turzo, którzy tam wszyscy w kościele na tym zamku pogrzebioni są, i mają swoje herby za epitaphium. Ten Emericus Turzo miał córek siedm, które się powydawały za tych panów węgierskich. Jedną miał Julius Szunne, drugą Paulus Esterchazy palatinus Hungariae, trzecią Gaspar Elezary, czwartą Wyskieleski, piątą Vlfalusei, szóstą Humai, siódmą Pinai, a Stephanus Tekieli miał z nich wnuczkę, z której się urodził Emericus Tekieli, co przeciwko Leopoldowi cesarzu rebelizował i Turka pod Wiedeń przywiódł roku 1683, ale zwyciężon przez Jana III króla polskiego. A to hrabstwo Orawskie dla tych siedmi córek na siedm działów z dilusią przyszło, iż go siedm panów trzyma i dochód roczny z tych włości jego do nich należy i przychodzi.

(k. 45', r. 1474) *Usiłowania króla węg. Macieja w celu pozyskania od Mikołaja Komorowskiego, stryjecznego Piotrów, dla Węgier Berwałdu, Żywca i Szeftarskich zamków dzierżawy polskiej, za obietnicę zwrotu zamków, które odebrał Piotrowi niegdyś bez pozytywnych dla Węgier wyników, na k. 45'—46.*

(k. 73, r. 1584) Roku tego dzwon zygarowy zawieszony na wieży nowo zmurowanej żywieckiej we środę wielką przed Wielkanocą, a ten dzwon ułął Jan Wayzer z Kubina z synem swoim Balcerem z Orawy, który od ognia piorunowego 1711 stopił się.

¹⁾ *Tu przypis w rpsie:* Ta familia Turzo tu Żywiecki zamek na Grojcu posiadała, gdy po niemiecku Turberg po polsku Turza góra się zowi, jak Kromer pisze.

(k. 73') Przytym tegoż roku tenże ułał dzwon dnia 25 kwietnia w dzień Św. Marka Ewangelisty do Starego Żywca. Pod tenże czas ułał także i do Świetego Krzyża dzwonek ale się w kielka lat spadał, aż go przefrymarczono na Kazimierzu za tego co teraz nim dzwonią, jako o tym będzie niżej napisano roku 1617.

Roku tegoż także w sobotę przed S. Matheuszem godziny 12 przez tegoż dzwoniarza Jana Wayzera z Kubina ulany dzwon do Jeleśnie, na którym litery te: Vox mea, vox vitae, voco vos, ad sacra venite. Anno 1584. który dzwon jest średni.

(k. 196) Roku Pańskiego 1682 dnia 2 Octobris w niedzielę Różańca świętego, w jarmark sam żywiecki po świętym Michale odprawujący, rebellizanci węgierscy z rotmistrzem swoim nazwanym Petroczym przez Beskid Orawski i Żywieckie Państwo, także Łodwigowskie, zdradliwie i niespodziewanie, przejechawszy nocą przez góry, chorągwi szesnaście do miasta Bielska wtargnęli i ono wyrabowali.. Co się stało z podvodu i przeprowadzenia Kubika Klinowskiego, sołtysa ze wsi Klina z Orawy, albowiem były lasy zarabane, a on przejednał zdradliwie, że ich przerąbano na przeprowadzenie wołów do Śląska, par przeniosło sto na przedanie, co dla cła respektu uczyniono, a tymczasem wojsko w ten się trop przepawilo, lecz potym za tę zdradę był od Miemców tamże w Klinie wsi okrutnie zabity. Toż było za JM Pana Jana Franciszka Omańskiego podstarościego żywieckiego i tej komory celnej pisarza. Skąd warty z miasta Żywca potym na Beskidzie Orawskim nastaly, gdzie z halabardami i muskietami po kilka mieszczan tamże chodzało, z wielką ludzi opresją.

(k. 196', r. 1683) Pod tenże czas w Orawie wojsko litewskie, mając hetmana swego JMPana Sapyję, było i wiele skod uczyniło, pamiętając te Litwę Orawa. Przytym Zamek Orawski od oblężenia rebellizantów wyzwoliła taż Litwa, a wielom szturmującym do zamku głowy poucinała, między którymi niejaki Koczur nazwany Principał zginął, a te głowy około jego Zamku na szlachety powtykała. Na ostatku złupiwszy Orawę wszystkie pomieniony hetman litewski, obraz cudowny Najświętszej Panny Marji w mieście Trzcianej wziął i do Litwy zawiózł, będąc własnego podobieństwa obrazu Najświętszej Panny Mariej Rychwalskiej,

gdzie w Litwie w swojej majątności kazał kościół wystawić, i tam ten obraz w większą uczciwość przyszedł i pocieszny zostaje w województwie osmienieńskim w Boruniu.

(k. 199', r. 1687) Także głód był w Orawie, że tu po chleb chadzano i jałmużny wiele ludzi zebrało.

(k. 255, r. 1705) Tegoż roku die 7 Maii Kazimierz Motyka z Lipowej a Łagoszowy Pana naszego dziedzicznego tu w Żywcu o rabunek orawski od boku pańskiego odeszedłszy zginął, którego ścięto i ćwiartowano.

(k. 21') Joannes Kolkowic plebanus Orawcensis obiit 1705.

(k. 259, r. 1705) Także we Węgrach rebelia była sprzeciwiwszy się cesarzowi, gdzie pieniądze miedziane bito pro libertate, które liberatasami i czerwonymi pieniędzami zwano, także kościoły luterzańskie nowe murowano i katolickie odbierano, Orawcy zaś na Beskidzie wartowali się, zbudowawszy dom, gdzie po kilku ze strzelbą stawało, obawiając się Miemców, aby w Orawę nie wtargnęli.

(k. 22) Stephanus Plazowski vicarius Oravcensis obiit 1708.

(k. 291, r. 1709) Tegoż roku 12 aprilis Zamek Orawski lud cesarski z ręką rebelizantów nocnym sposobem przez szturm dobyto, że się poddać musiał przez acord. Poczym w Twardoszynie na Górze Dzielec nad miasteczkiem tenże lud cesarski nową fortyczkę nakształt zamku z drzewa wybudować kazał, którą sączami obsuto i sztchetami obstawiono, ażeby dla rebelizantów napadających obronę tamże mieli, co przedtym żadnej nie było. A ta nazwana Cittadella, lecz się to zrujnowało potym.

(k. 329', r. 1712). Dnia 24 sierpnia w święto Św. Bartłomieja apostoła we środę nad Barwałdem wsią była znaczna z contrariantami wojskowemi utarczka, najachawszy siebie, w której kilkunastu zabito, także i żywcem pojęto, niektórym konie pozabierano, będąc w kupie jednej 800, a w drugiej 300, to jest lud JMPana Sapiejego, a drugi hetmański JMPana Sieniawskiego, a ten lud rozgromiony na Orawę udał się w swą ucieczkę, ujeżdżając podgórzem Polski, i przez Żywiec ich koni na trzydzieści przejechało, ujeżdżając zagranicę zdrowiem swoim.

(k. 352, r. 1713) Dnia 12 lutego... Xiądz Jan Gołkowie pleban trzciański w Orawie, a patriota tu żywiecki... nieżywy znaleziony był... A za niego podczas rebelji w Węgrach o wiarę luterańską, tamże w Trzcianej miasteczku wśród rynku kościół drugi nowy lutrzy zmurowali, na co i katolicy musieli pomagać, i od lutrów wielkiej persecuciei znosić musiał, lat siedem tylko tę plebanię trzymając.

(k. 384', r. 1714) Dnia 24 julii we wtorek w wigilją Św. Jakuba Apostoła w Orawie w Trzcianie miasteczku piorun dwa razy uderzył raz po raz po sobie i zapalił we dwa miejsca, że od mostu począwszy aż do blisko kościoła na 60 chatup zgorzało, zachwiawszy się we dwu miejscach, że radzić nie można.

(k. 395', r. 1715) Tegoż roku w miesiącu sierpniu w Orawie był biskup nazwany JM Xiądz Łukasz Natali biskup białogrodzki z państw tureckich, osoba sędziwa, który dla wiary katolickiej więzienie długie tamże znosił i o śmierć mu przyszło, ale przecie wyproszony był i gardłem darowany. A tego arcybiskup strygoński z Tyrnawy do Orawy posłał na visitę kościołów, gdzie kościoły lutrom niegdy odjęte, a dotąd niepoświęcone w całej Orawie poświęcał i dzwony benedikował i ludzi bierzmował, których wielka summa była, nosząc mu i dzieci w powiciu małe do bierzmowania. Także we Trzcianie miasteczku kościół nowy wśród rynku od lutrów niedawno zmurowany poświęcił na tytuł Św. Michała Archanioła, gdzie przedtym Orawa biskupa u siebie nie miała, aż dopiero teraz widziała jego i z niego się cieszyła. A w tej Orawie jest far wszystkich 12, a kościołów 40, co pod jednym dekanatem zawierają się.

(k. 415', r. 1716) Dnia 31 grudnia we czwartek ...ksiądz Antoni Stefanowic, kanonik chełmiński, kustosz tarnawski i proboszcz grybowski a rodak żywiecki w Grybowie pobożnie umarł...

On — ...będąc także w Węgrach, rebelją na cesarza czyniąc wojskowi rebelizanci opresję ludziom w Orawie, on się za krewne jego ujął, że sekretnie zebrawszy ludzi, choć ksiądz, w Polsce w kilkadziesiąt koni na nie uderzył i rozgromił, że z Orawy uciekli. Dłaczego od cesarza otrzymał tytuł znowu secretarstwa S. C. Mtis.

(k. 433', r. 1719) Roku tego z wiosny zaraz do nowego chleba był w Węgrach głód wielki na ludzi i drogość zboża dla sucha wielkiego i nieurodządu przeszłego roku tamże, że Węgrów i Słowiaków z Orawy bardzo wiele rzuciło się do Polski i Śląska po zboża i chleb, wykupując wszędzie, dlaczego drogość wielką czynili i wiele ich jałmużny zabrało, a oni przedtym, gdy w Polsce głód był, na Polaki lajali i onych z Węgier wyganiali.

2. *Wyciąg z Aktów spraw złoczyńców miasta Żywca
z lat 1589—1782.* (Biblioteka Jagiellońska, rpis nr 1106).

Akta spraw złoczyńców wszelakich, dekreta skazania exekucyjnej ostatecznej, tudzież też i testamenta i z tych skutków poczęte i narządzone za bormistrza Stanisława Węgorzowskiego, radziec Piotra Chwostka, Mikołaja Chybowica przez mię Jarosza Famiszowica pisarza na ten czas żywieckiego przysięgłego narządzone i poczęte roku Bożego tysięcznego pięćsetnego ośmdziesiątego dziewiątego.

(k. 5') Actum in Żywiec in iudicio bannito fer. VI a. festum Assumptionis B. Mariae Virginis A. 1593.

...Stefan Tomczyk alias Buchorczyk ze wsi Rabki poddany Jej Mci Paniej Krakowskiej... zeznał... (m. i.), iż z Jurkiem Stanczowym ze Świnnej a z Śpiewakiem pacholkiem drugim szli na szalas orawski węgierski i ujął się za pasy z bacą, którego baca złamał pod się i wiązać począł, aż go oni ratowali; dał temu bacy Śpiewak tylcem kiela razów, aż go musiał puścić i wzięli tam ośm grud syra.

(k. 9') Actum feria V post festum Sti Lucae apostoli et ev. anno 1594.

... Krzysztof Sroka Drabików syn z Zarytego, JMPana wojewodzica kaliskiego poddany, będąc do więzienia poddany za złe skutki swe, dobrowolnie przed męką będąc pytany zeznał, że czasu niedawno minętego przed jermakiem żylińskim, który bywa na Św. Gal, przeszedzszy ku niemu towarzystwo ku owcom jałowym, które paś za Solą Kościałową, to jest Adam Orawczyk z Kniażej w Orawskim widieku, który był wodzem nad nimi, drugi Matusz Kępysz, Franek Kępysz, Jędryś Mików syn z Miłówki, Tłoczek Szymek Piotrka Młynarskiego syn ze Świnnej,

Martyn Butorów Raków ze Świnnej pasierb Krasny a szósty ten co go zabił Mazur, broniąc się i tamże gwałtem a groźbą jęli go namawiać, aby z nimi szel na zbój, powiadając, iż jeśliby nie szel, że go zabić grozili; którym się dał namówić i szedszy był już przy nich dwie niedzieli, z którymi zasiadł też był na Soli i tam kiedy się bronić poczęli Mazurowie mężnie, jednego wnet towarzyszów ich z rusznice postrzelił, do którego przyskoczywszy Matusz Kępyszyk ciał go w łeb szablą aże mu mózg zaraz wylazł z głowy a on zatym uskoczył w dolinę... Item na orawskim szałasie wzięli też dwie owcy i styrzi grudy syra, także i po inszych szałasoch brali grudy, gdzie przyszli.

(k. 17) Anno Domini 1605 die 7 novembris prox. antecedente festum Sti Martini.

Będąc postawiony przed urzędem żywieckim Jakub Huba z Skawy i na mękę przez prawo podany, wyznał, że byli poszli na pana Jana Porębskiego, on jeden, Kral z synem tym co go Wydzą zowią, poddany p. Thurzy, mieszka na Bukowinie wysze Stawiańca a niże Spytkowic, tych co na Podgórzu za Jordano-wem... Szczęsny Cieśla z Stronia u soltysa na Bukowinie mieszka, chłop w poly ryszawy... Mikołaj z Stawiańca komornik, u Świętka mieszka, wieś p. Pieniążkowa podle Bukowiny a Pieniążkowic. Konia p. Porębskiego ukradł z Grzegorzem Wąsem z Barwałdu, teraz na Jabłonce mieszka, u Kępy pod p. Thurzą. Chłop w poly ryszawy... Był z nim Wawrzek Marciniec z Skawy, chłop ryszawy, na Orawce mieszka u Surmy pod p. Thurzą... Wydza Kralow syn z Bukowiny pod p. Thurzą... Żony miał dwie: Barbara jedna, ta szła za Grzegorza Świętka na Zubrzycy pod p. Thurzą. Druga Kasia Piotra Kubernasowa, mieszka w Skawie i wiedziała, że on pierwej żonę miał.

(k. 23') Testament Tomka Tetlaczka na prawo danego przy trapieniu uczyniony die 16 augusti anno 1611.

Był pod Pilskiem na orawskim szałasie z towarzystwem, wzięli jedenaście grud... Idąc z orawskiego szałasie, wstąpili na Wandzlów szałas i wyniósł im kęs syra i zynczyce baca Wandzlów.

(k. 28) Actum anno 1618 sabbatho ante Dominicam vigesimam secundano post Pentecostes.

Na żądanie JWP. Mikołaja z Komorowa a urzędu radzieckiego żywieckiego testamenta niżej pisane posłane są od JWP. Piotra z Komorowa hrabie Liptowskiego i Orawskiego etc., Oświęcimskiego starosty z Suchej, gdzie niżej opisani złoczyńcy przy trapieniu i przed trapieniem jasnie a wyraźnie zeznali. Wojtek Dupak powiedział: Kuba z Porąbki alias Jastrząb nawiódł na panią Witkowską, Kubowie z Morawy dwa, Targoszyk z Krzeszowa, Jurek Owaczek od Rożnowa, Stanek z Żywca Kośnik, Wojtek Ścieszka z Żywca, Staszek Zajączek z Żywca, Brzęcka Słowak z Żywca, Słowak Kępysz od Turzy, Wojdzik Płazek od Turzy, Tomek Matlakow z Strzeszawy, Stanisław Heretyk z Sydziny, Wojtek Kulizek z Ponikwie.

Janka Małego z Bieńkówki, który stracony jest, zeznanie: naprzód kiedy panią chorążyną naszli, nie było ich tylko dziewiętnaście (*po wyliczeniu siedmiu łotrów z Polski podaje:*) Słowiacy czterej z Państwa Orawskiego, z Śląska czterej, z Nowej Wsi, od Frydeckiego miasta Kubowie trzej, czwarty Marcin (*wkońcu wymienia trzech złoczyńców z Żywca*).

(k. 30) Actum anno millesimo sexcentesimo decimo octavo, feria quarta post festum Omnium Sanctorum.

Testament Wojtka Paszkowego syna z Rajcze (*który zeznał*), iż kramarzom z jarmarku żywieckiego do Kęt idącym zastąpił był na Miedzybrodziu z Wojciechem Wróblikiem a Słowakiem, który u wojewody we Świnnej służył, i nabrali byli kabatków, także pieprzu... Item przyznał, że na Mnohem poddanym JMPana Piotra z Komorowa było ich czternaście: naprzód on sam, item Skierk z Równego z poddaństwa JMPana Turzy, Paprański Jędryś z Paprawna, Stanik Zajączyk z Łupieżowej, Owacki, item Wsiurka Jurek z pod pana Frydeckiego, Kuba Strzelczyk z Janowic p. Frydeckiego, Jurek Wyzowski z Wyzowic z Morawy, Wojciech Suski z Suchej, Wojciech Dupak z Suchej, Mikołaj Targoszów syn, Słowiacy trzej, Tubaczem też zwali jednego, który na Trenczynie przed tym służył... Item przyznał, że Sla-

chura z Kozłowic w Suchej Górze zabił... To też przyznał, że od Skierka słyszał, jakoby Piotr Szafran chodził ze zbójnikami i był z nimi na Białej Chorze... (Dalej wylicza uczestników wyprawy na dwór p. Witkowskiej, między którymi podaje:) Zajączek Stanik z Łupieżowej, Janek Biernacik z Łupieżowej, Piotras Stawinoga z Łupieżowej łońskiego roku chodził ze zbójnikami. Także Sobek Suchanik z Łupieżowej, Bzdioszek z Porąbki alias Jastrząb rozbijał dwór paniej Witkowskiej, Jurek Wsiurka z pod Frydeckiego, Strzelczyk Jurek z Janowic, Janek Brzeczka z Łupieżowej, Janko Skierk z Równego z dzierżawy JMPana Turzy... Mikołaj od Trenczeńskich pańskich owiec...

(k. 33) Actum anno Domini millesimo sexcentesimo decimo octavo, die septima novembris in Łodwigouice.

Testament Bartka Kotmana z Rybarzowic... zeznał... że na Stracące z pewnym towarzystwem niżej opisanym naszedszy nocnym obyczajem, umęczyli białogłową starą i wzięli niemłą sumnę pieniędzy... Maciek Słowiak z Buczkowic... przyznał, że był na Stracące i pomagał tego złego uczynku...

(k. 40) Actum anno millesimo sexcentesimo vigesimo secundo, in vigilia Ascensionis Domini.

...Bartosz Bułka z Ponikwie... przyznał się, że na szalasu Janka Słowiaka na Stracące był samoczwart z Klimaszkiem Matuszczynem z Międzybrodzia a pasierbem Steblowym, z Janoszem Powroszczakiem z Międzybrodzia poddanym JMci Pana Podlaskiego a z Piotrem Sękowskim; tam wzięli dwie grudy sera i dwie owce zarznęli... Na Janosza Słowiaka w Stracące powiedział, że tam zawsze zbójnicy skłonienie mieli, kiedy przechodzili, tam jądali, legali i zawsze ich ostrzegał. Kiedy z Śląska szli, tedy tam dali schować do niego ciżmy safianowe i szubę i półhak, to słyszał od czeladzi tegoż Słowiaka...

...Klimek pasierb Steblow... przyznał... że był na Ponikwi na Słowiakowym szalasu...

(k. 41) Actum anno millesimo sexcentesimo vigesimo secundo feria quinta ante festum Translationis S. Adalberti proxima.

...Wacław Krzosz z Żabnice... przyznał... że na wiosnę latosiego roku na orawskim szalasu był z Grzegorzem Czernkiem, z Wojtkiem Czernkiem z Żabnice, z Grzegorzem Szydłem, wzięli po dwie grudzie.

(k. 50) Actum Lodwigowice anno millesimo sexcentesimo vigesimo quarto die decima iulii. Coram officio nostro civitatis Żywiec ad praesens bannito atque iuratis territorii Lodwigouiensis Kuba Cyganik z Kocania alias Kocań... powiedział dobrowolnie, że roku przeszłego 1623 przyszedł po mnie na szalas Szczotków Walek Szatlawa Szczotków chowaniec do Rostok z Jankiem Kwaśnicą z Śląska a z dwiema Olczakami Jankiem i Walkiem, także z Marcinem Najdkiem soltysiem z Rajcze. Na tych trzech powiedział, że przemuszeni od zbójników przyszli poń i nie byli z nimi na złym uczynku. Tam związawszy mię, wzięli do wsi Rajcze, a tak będąc przez noc związany, nazajutrz dzień biały szliśmy do Państwa Orawskiego na soltysa Łokciańskiego. Tam było nas dwadzieścia, towarzystwo: Mikołaj Targosz Paprania z Śląska, Walek Szatlawa, Simon Kępsysz, Stanisław Borsuk, Ugierczycy dwa Janek i Piotrek, sześć z Zaważa, których nie znał, Paweł Stawarczyk alias Hehło, Janek Stawarczyk z Orawy z Wielkiej Wsi, dwa z Poważa: Paweł i Sobek, Piotr Szczotków i ja sam. Tam przyszlismy twardo wieczorem. Hetmanem był Targosz. Pojmawszy wójta Łokciańskiego, męczyli go i wzięli pieniądze niemałe, których summy pewnej nie wiem, bom ja był na stronie, obawiając się, żeby mię nie poznano, bom tam przedtym służył. Na tego nawiódł Paweł Stawarz alias Chehło z Orawy. Nazad idąc, stąpiliśmy do wójta Brzeźniańskiego, nie zastaliśmy samego. Zaczym pojadszy a mleka napiwszy się, niemając co wziąć, szliśmy na haulie Świniańskie. Tą korzyścią z wójta Łokciańskiego dzieliliśmy się na hauli Świniańskiej Martoszową rzeczonej, którego działu dostało mi się piętnaście złotych czeskich białych. Piotrowi Szczotkowemu dali dział większy, według swego działu, bo tam u niego schadzki miewali i skład wszelaki, nigdy nie minęli, kiedy przyszli; podzieliwszy się, ja z Piotrem szliśmy do wsi a ci inszy k Pilsku szli.

(k. 54^v) Actum anno 1625 feria quinta post festum Undecim millium virginum proximo.

...Jan Cebula z Kisulce... przyznał, że roku terażniejszego na wiosnę był na Białej górze z towarzystwem, kiedy pieniądze rozbili, gdzie było ich pięć i dwadzieścia. Tam Jurek Drahosz z Cace był przywódcą, z Zawaza: Janus Ugrowiec, Michał Słaka, Perdel, Kolano, Rusnacy dwa: Dziurko i Michał, Martin Hehło z Orawy, Janek Habka z Izdebnego, Jadam Cysz z Wisły, Paweł Żurek z pod Frydku, Marcin Skornia z Raszkowic Wałasków syn, Kozak z pod Wielunia, Masło z Porąbki, Paprania z Gródka, dwa bracia Rykałowie: jednemu Martin, drugiemu Janek, Sobek Bury z Rajcze, Tomek Miczkowiec z Rajcze, Jurek Ugierek z Kisulce Srobianów syn, Chudzik z Milikowa, Mikłusz z Turca.

Dalej zeznał: Ugrowcowi z Cieszyna śłószarz Wyskowski dawał pulhaków. Także i Stawarzowi Jurek Tomalczyk, który siedzi na Trenczynie, ten nosił. Rykałowie nawięcej przebywają w Gródku przy szwagrach Gewadzikach; stroją się przez zimę furmanką bawić; nabrali kozuchów. Drahosz nawięcej u bace młodego przy Bielskich owcach... Habka na Izdebnym u Sarca przebywa... Mickowiec z Burym u Janosza Kąkola na Milówce bywali tymi czasy. Bury czasem sam, czasem z towarzystwem bywa naczęściej u kowala na Milówce przy bracie swym... Miczkowca na Czałujowie przy matce tamby dostał. Wręzlik na Rakowej przy szwagrach bawi się. Ugierek nawięcej przybiegał na Cisiec do Martinka. Daj koło Izdebnego przy bracie bawi się. Rusnacy dwa z Ugrowcem starym stroją się na zimowisko wspólnie. Stawarz albo Hehło nawięcej się bawi na Brynnej u Gwlasów.

3. Wyciąg z laudów Oświęcimskich i Zatorskich,
zawierający wzmianki o ucieczce chłopów polskich do Węgier, na
Śląsk i Morawy w latach 1649—1673.

1. Laudum księstw Zatorskiego i Oświęcimskiego w Zatorze 26. III. 1649.

Rpis Bibl. Kras. nr 460 k. 175 (odpis w Kom. Hist. P. A. U. str. 2).

Dla wielkiego zniszczenia poddanych i rozbieżenia się do Węgier wielu ludzi niemiała desolacja we wsiach jest, że podatki nie mogą wychodzić spłena. Czego na supplement, aby równo z inszemi województwy proportionaliter w wydawaniu podatków wystarczać na obronę Rzpltej i płace żołnierzom mogliśmy, czopowe jedno na lat dwie continue po sobie idące we wszystkich miastach i miasteczkach księstw naszych uchwalamy. Które czopowe zaczynać się ma a die 19 mensis ianuarii in anno 1650 (gdyż jeszcze pierwsze czopowe vigore anterioris laudi nostri in anno 1647 uchwalone do tego czasu currere powinno) proxime venturo, a kończyć będzie in a. 1652 eadem die 19 mensis ianuarii.

2. Laudum księstw Zatorskiego i Oświęcimskiego w Zatorze 31. I. 1650.

Rpis Bibl. Kras. nr 460 k. 189 (Odpis w Kom. Hist. P. A. U. str. 2—3).

Dla wielkiego zniszczenia przez różne calamitates poddanych i rozbieżenia do Węgier i Śląska wielu ludzi niemiała desolacja we wsiach jest, że i podatki Rzpltej według dawnych kwitów wystarczać nie mogą. Czego na supplement, aby równo z inszemi województwy proportionaliter w wydaniu podatków na obronę Rzpltej i płacę żołnierzom wystarczać mogliśmy, czopowe jedno na lat 4 continue po sobie idące we wszystkich miastach i mia-

steczkach księstw naszych uchwalamy. Które czopowe zacząć się ma a die 19 mensis ianuarii A. 1652 (gdyż jeszcze pierwsze czopowe vigore anterioris laudi nostri in a. 1649 uchwalone do tego czasu currere powinno) proxime venturo, a kończyć będzie in a. 1656 eadem die 19 mensis ianuarii.

3. Laudum księstw Zatorskiego i Oświęcimskiego w Zatorze 16. I. 1651.

Rpis Bibl. Kras. nr 460 k. 193 (odpis w Kom. Hist. P. A. U. str. 4).

Aby ten ciężar podatków namówionych na pustoszących dla rozbieżenia do Węgier, do Śląska i Morawy poddanych i z innych przyczyn wsiom zniszczonem znośniejszy był, in supplementum czopowe drugie, które currere także ma (do dawno uchwalonego pierwszego) na rok jeden, we wszystkich miastach i miasteczkach księstw naszych naznaczamy i uchwalamy. Które nowo teraz uchwalone czopowe zacząć się ma a die 19 mensis ianuarii in a. 1651 przypadłym.

4. Instrukcja sejmiku Zatorskiego od I. K. Mci... na Sejm Walny sześćniedzielny dnia 26 miesiąca stycznia w roku przyszłym w Warszawie przypadający I. M. Panu Władysławowi Łukowskiemu, posłowi, na tym sejmiku... dana w Zatorze 9. XII. 1651.

Rpis Bibl. Kras. nr 460 k. 233 (odpis w Kom. Hist. P. A. U. str. 4).

Komissja względem zbiegłych poddanych do Śląska, Morawy i do Węgier na Sejmie pozwolona i kommissarze naznaczeni, która hucusque że nie jest expediowana, ma się starać I. M. Pan poseł nasz, aby denuo autoritate conventus pozwolona była i insi panowie kommissarze, bo z tych niektórzy fatis cesserunt, aby naznaczeni byli, prosząc uniżenie I. K. Mci, aby autoritatem suam do cesarza I. M. interponować raczył o naznaczenie czasu i miejsca i o naznaczenie panów kommissarzów swoich, którzyby takowe praetensiones uspokoił.

5. Instrukcja sejmiku księstw Zatorskiego i Oświęcimskiego na dzień 28 miesiąca marca w roku niniejszym 1661 w Zatorze uniwersałem I. K. Mci złożonego na Sejm Walny sześcinnie-dzielny koronny w Warszawie pro die 2 mensis Mai blisko przypadający w roku niniejszym I. M. Panu Zygmuntowi z Wielkiej Poremby Poremb-skiemu, posłowi... dana.

Rpis Bibl. Kras. nr 460 k. 364 (odpis w Kom. Hist. P. A. U. str. 7).

Iż księstwa nasze in confinio są z Koroną Węgierską i Śląskiem, zacych często swawolni poddani do cudzych państw zwykli uciekać, gdzie recuperatio ich i szkód a krzywd różnie poczynionych vindicatio jest trudna, zacych I. M. Pan Poseł będzie się starał, aby commissio uchwalona i pozwolona była naszym księstwom, ad instar komisjej Ziemie Wieluńskiej w roku 1659 per constitutiones pozwolonej, także i inszych lat opisanych komisji.

6. Instructia seymiku Zatorskiego i Oświęcimskiego... dana I. M. Panu Janowi z Biberstyna Starowieyskiemu posłowi naszemu, w Zatorze 22. IX. 1666.

Rpis Bibl. Kras. nr 460 k. 478 (odpis w Kom. Hist. P. A. U. str. 6).

Wiele poddanych uszło do Węgier, że przez to wsi niszczeją, upraszać będzie I. M. Pan poseł o list do palatinusa Ungariae.

7. Laudum księstw Zatorskiego i Oświęcimskiego w Zatorze 13. XII. 1670.

Rpis Bibl. Kras. nr 460 k. 14 (odpis w Kom. Hist. P. A. U. str. 4).

Wielka i przez to uciążliwość księstwom, gdy chłopci do Węgier uciekają, a w komisjej nie dolożono ratione chłopów uciekłych z księstw naszych.

8. Delata w niedziel cztery od czasu w konstytucyj naznaczonego pogłównego niewydanego do grodu Oświęcimskiego podana zaraz od protestacji przeciwko retentorium de temeritate et negligentia w oddawaniu. W grodzie oświęcimskim 15. VI. 1673.

Rpis Archiwum Państwowego w Krakowie, Castr. Osviec. 245, p. 716.

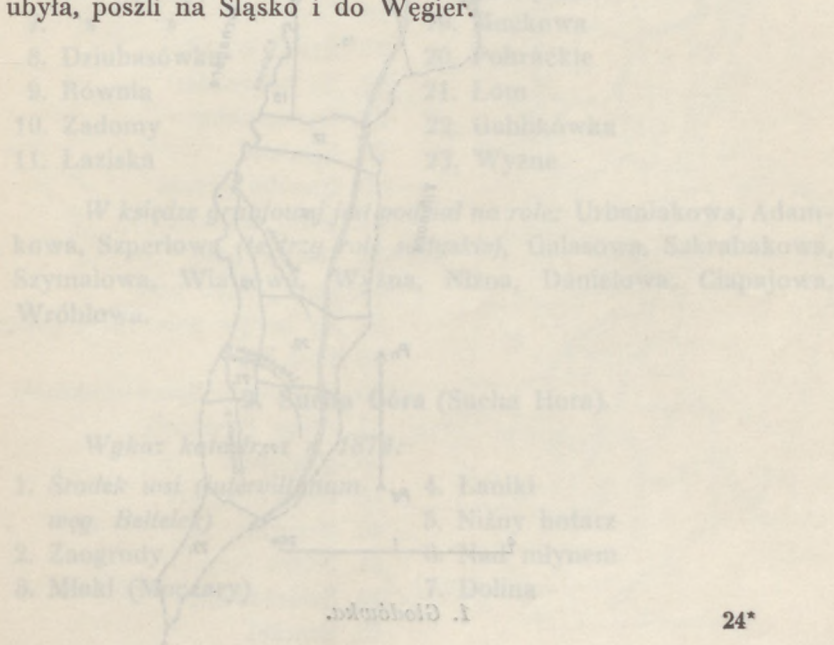
W Państwie Żywieckim ubyto ludzi według pierwszego pogłównego około półtrzecia tysięcy. Ludzie dla głodu i ubóstwa do Węgier, do Śląska pouchodzili.

W państwie ślemieńskim blisko tysiąca ludzi nie dostaje, także pouchodzili.

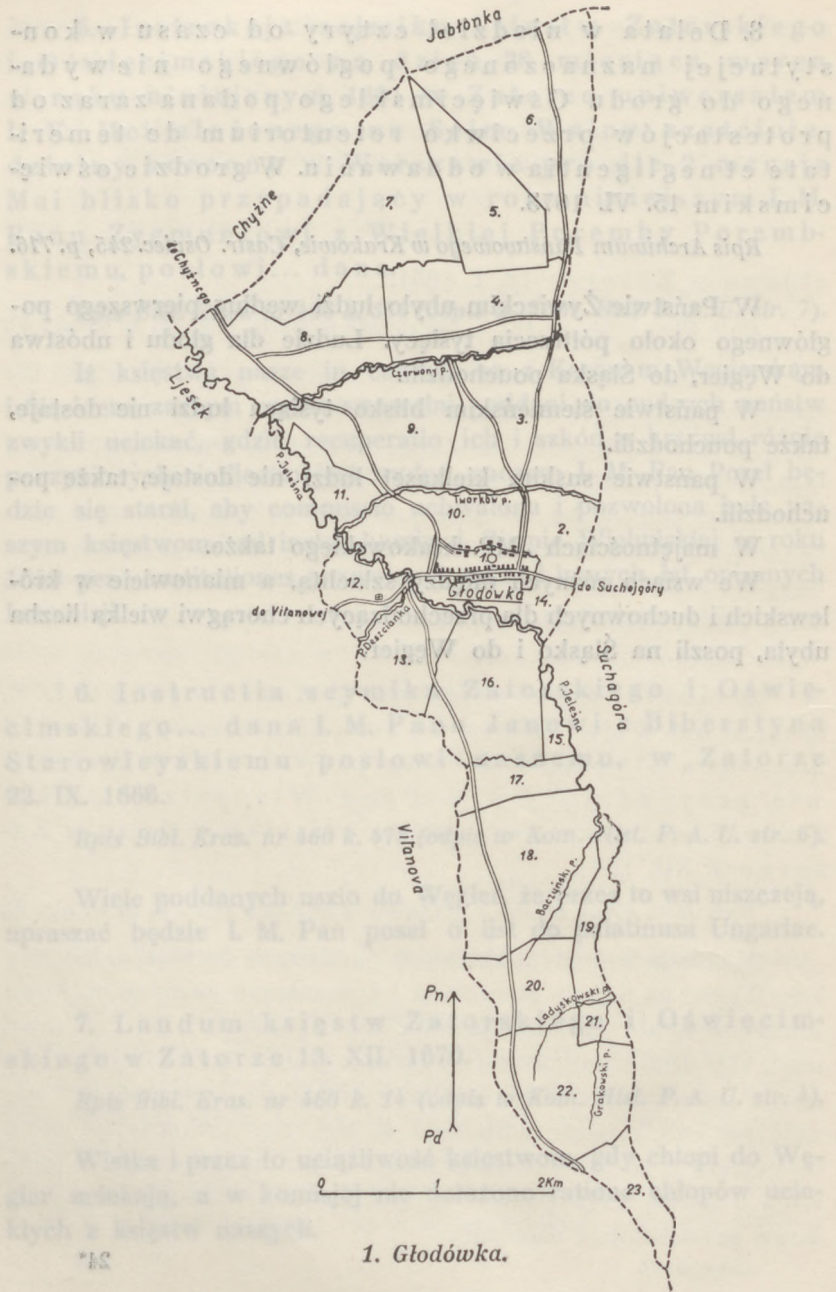
W państwie suskim kielkaset ludzi nie dostaje, także pouchodzili.

W majątnościach JMP. krakowskiego także.

We wsiach różnych między szlachtą, a mianowicie w królewskich i duchownych dla przechodzących chorągwi wielka liczba ubyła, poszli na Śląsko i do Węgier.

1. Głodówka.

*13

4. *Szkice wsi orawskich z map hipotecznych i katastralnych oraz spisy ról, sznurów i działek na podstawie ksiąg gruntowych.*

1. **Głodówka.**

Wykaz katastralny z r. 1872:

1. Głodówka wieś (<i>intervillum, węg. Beltelek</i>)	12. Dołumoście
2. Zabórz	13. Deszczanka
3. Koszarka	14. Łąki
4. Szlachtówka	15. Przy domie
5. Gaje	16. Kopanice
6. Bórz (Bory)	17. Kaniówka
7. » »	18. Buczynka
8. Dziubasówka	19. Muckowa
9. Równia	20. Pohrackie
10. Zadomy	21. Łom
11. Łaziska	22. Gablikówka
	23. Wyżne

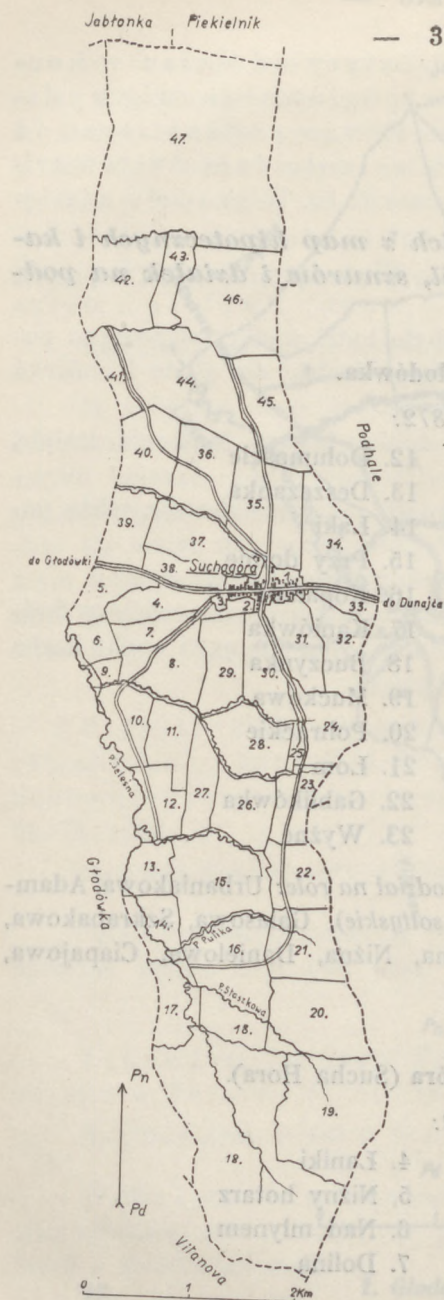
W księdze gruntowej jest podział na role: Urbaniakowa, Adamkowa, Szperłowa (te trzy role *sołtyckie*), Galasowa, Szkrabakowa, Szymalowa, Wiatrowa, Wyżna, Niżna, Danielowa, Ciapajowa, Wróblowa.

2. **Sucha Góra (Sucha Hora).**

Wykaz katastr. z r. 1872:

1. Środek wsi (<i>intervillanum węg. Beltelek</i>)	4. Łaniki
2. Zaogrody	5. Niżny hotarz
3. Młaki (Moczary)	6. Nad młynem
	7. Dolina

2. Sucha Góra,

8. Skapie
9. Pod łązki
10. Łaz
11. Ławrówki
12. Wodówki
13. Muckowa
14. Grapa
15. Tokarnia
16. Pólko
17. Łom
18. Staszkowa
19. Polana
20. Maśniakowa
21. Bieskid
22. Dudówka
23. Na kresie
24. Świniarki
25. Družyska
26. Zadni grunik
27. Za wierchem
28. Deszczanka
29. Upalone
30. Przedni grunik
31. Niżej wąwozu
32. Hornie pole
33. Pod hornie pole
34. Za hornie pole niżej cesarki
35. Pod bór
36. Pośrednie Szczewankówki
37. Kliny Pastórnik
38. Pastórnik
39. Hotarz wyżny
40. Brzezina
41. Nowe łąny
42. Szlachtówki
43. Brzeżki

44. Palenice

46. Rudne

45. Za Deszczanką

47. Bór sośnina

W księdze gruntowej jest podział na role: Szramkowa, Gnidowa, Skwarkowa (te trzy role sołtyskie), Szustkowa, Kopcikowa, Suwadowa, Stefkowa (Szczewkowa), Szperl(ak)owa, Wiatrowa (Liszkowa).

3 Chyżne.

Wykaz hipot. z l. 1860—2, podział na «dzielnice»:

1. Dzielnice Dolańskie

4. Bory

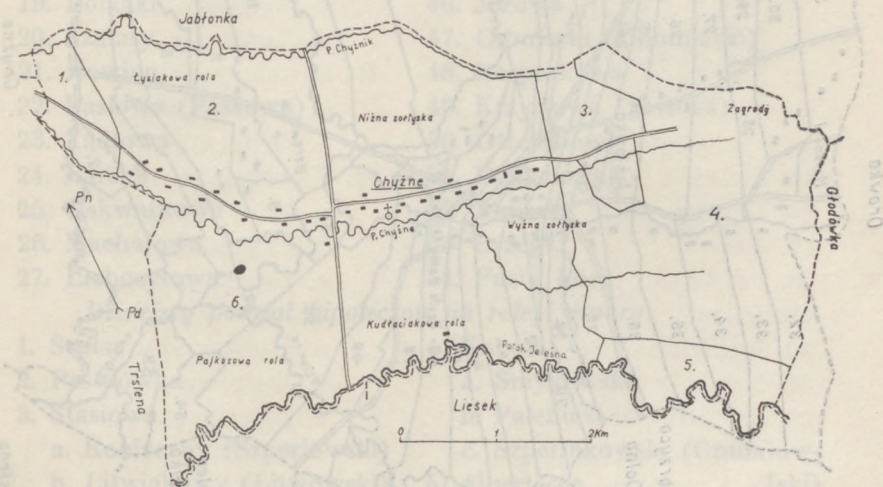
2. Za dział i Gumienice (Gumniska)

5. Hamrzysko

6. Zawodzie i dzielnice

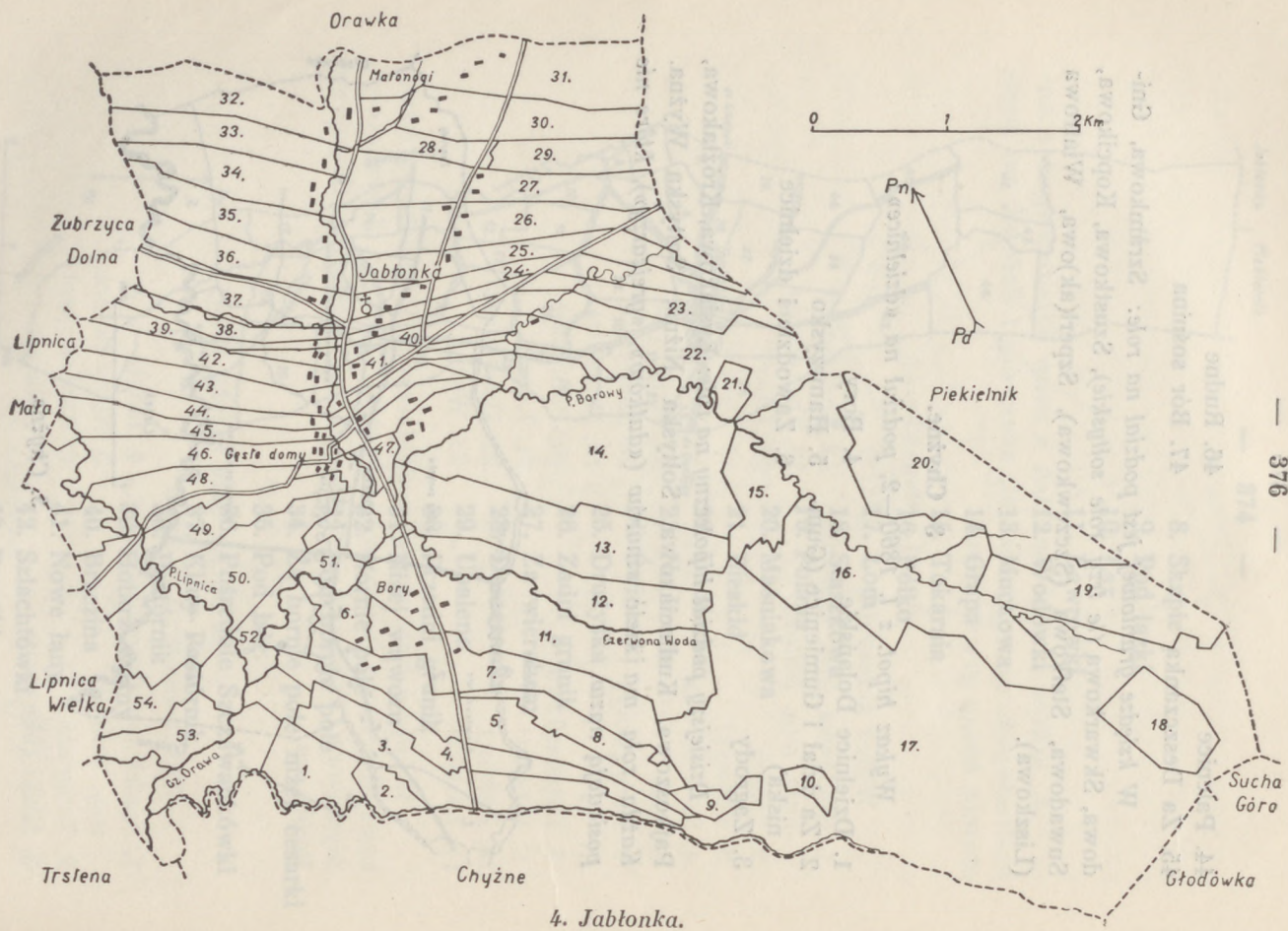
3. Zagrody

Dzisiejszy podział hipoteczny na role: Łysiakowa, Krózlakowa, Pajkoszowa, Kudłaciakowa, Sołtyska Niżna, Sołtyska Wyżna. Każda rola ma sześć sznurów («duteków», «grejcarzy»), które nie posiadają nazw.

3. Chyżne.

4. Jablonka.

Wykaz hipot. z l. 1860/2:

1. Szalas	28. Wdowkowa
2. Pestkówka	29. Sameliowa
3. Stasiowa	30. Kapustowa
4. Kubowa	31. Czekanowa
5. Albertowa	32. Konieczna
6. Szubówka	33. Łężniakowa (Lenznjakova)
7. Nowakówka	34. Gawłowa
8. Jasiowska puścizna	35. Kempowa
9. Kiczory (Keczori)	36. Pestkowa
10. Wydatki	37. Puchałowa
11. Dziubkówka	38. Sarkowa
12. Wicaniówka	39. Cielcowa
13. Borówkowa	40. Pilchowa
14. Suwadowa	41. Kuria Pańska
15. Cielcowskie szalasy	42. Kaniowa
16. Szalasy	43. Wiertelowa
17. Bory	44. Galasowa
18. Paniówka	45. Panowa
19. Polanki	46. Jurowa
20. Szalasy	47. Odmiarki (Odumiarki)
21. Nowina	48. Kasperkowa
22. Pasiowa (Passowa)	49. Krzysiowa (Krisova)
23. Żądłowa	50. Otrembowa
24. Farska	51. Danielczyk
25. Oskwarkowa	52. Polisek
26. Machajowa	53. Brzegi
27. Lichosytowa	54. Pusty Bór

Dzisiejszy podział hipoteczny na role i sznury:

1. Szalas	4. Kubowa
2. Pestkówka	a. Smykowski
3. Stasiowa	b. Palenicki
a. Konieczny (Szerlowski)	c. Szerlakowski (Granatow-
b. Litwiakowy (Litwowski)	5. Albertowa [ski]
c. Górowy (Górowski)	a. Albertowski

- b. Jeżowski
- c. Samelski
- 6. Szubowa
- 7. Nowakowa
  - a. Kadłubowski
  - b. Nowakowski (Szypułowski)
  - c. Jasiowski [ski]
- Działki:*
- 8. Jasiowska puścizna
- 9. Kiczory
- 10. Wydatki
- 11. Dziubkówka
  - a. Dziubkowski
  - b. Bugajski
- 12. Wicianówka (Wicanowa)
  - jeden sznur*
- 13. Borówkowa
  - a. Joniakowski
  - b. Borówkowski
- 14. Suwadowa
  - a. Suwadowski
  - b. Górowski
  - c. Borówkowski
- Działki:*
- 15. Cielcowe Szalasy
- 16. Szalasy
- 17. Bory
- 18. Panówka
- 19. Polanki
- 20. Piekielnicki Bór
- 21. Nowina
- 22. Pasiowa
  - a. Wierczkowski
  - b. Knopowski
  - c. Pasiowski
- 23. Żądłowa
  - a. Marficowski
  - b. Żądłowski
- 24. Farska
- 25. Oskwarkowa
  - a. Kowalowski
  - b. Oskwarski
  - c. Hajciakowski
  - d. Machajski
- 26. Machajowa
  - a. Machajski
  - b. Rulakowski
- 27. Lichosytowa
  - a. Zachorowski
  - b. Sarcowski
  - c. Śpizakowski
  - d. Basistowski
- 28. Wdowkowa
  - a. Hemerykówka
  - b. Gajniakówka
  - c. Matonogówka
  - d. Żurkówka
- 29. Samelowa (Samolejowa)
  - a. Samolejówka
  - b. Czyszczanówka
- 30. Kapustowa
  - a. Wiszczakowski
  - b. Szczepankowski
  - c. Zagórzański
- 31. Czekanowa
  - a. Kużakowski
  - b. Kielbasowski
  - c. Balcerzakowski
  - d. Kadłubowski
- 32. Konieczna
  - a. Olejarzówka

- b. Morawówka
- c. Sarcówka
- d. Olejarzówka
- 33. Łyżniakowa
  - a. Dziubkowski
  - b. Drozdziowski
  - c. Martynowski
  - d. Zborkowski
- 34. Gawłowa
  - a. Wojtówka
  - b. Walkówka
  - c. Matuszkowski
  - d. Pawlakówka
- 35. Kempowa
  - a. Zygmánówka
  - b. Szonckówka
  - c. Drożdżakówka
  - d. Śpizszakówka
  - e. Smutkówka
  - f. Drożdżówka
  - g. Słonkówka
- 36. Pestkowa
  - a. Wyrodowy
  - b. Rysiowski
  - c. Pestkowski
  - d. Pawlakowski
- 37. Puchałowa
  - a. Budzielowski
  - b. Puchałowski
  - c. Ulmański
  - d. Bekaczowski
- 38. Szarkowa (Sarkowa)
  - a. Morzyńcowski
  - b. Kobylakowski
  - c. Marciakowski
  - d. Rysiowski
- 39. Cielcowa
  - a. Cielcowski
  - b. Pawlakowski
  - c. Izralowski
  - d. Druzdowski
- 40. Pilchowa
  - a. Pilchowski
  - b. Grochowski
- 41. Pańska
- 42. Kaniowa
  - a. Droszczakówka
  - b. Knopczykówka
  - c. Słabówka
  - d. Obroktówka
- 43. Wyrtelowa (Wiertelowa)
  - a. Chowańcówka
  - b. Maglarzówka
  - c. Ślusarzówka
  - d. Słanicakówka
- 44. Galasowa
  - a. Dzikowski
  - b. Kolkowicowski
  - c. Hundraszakowski
- 45. Panowa
  - nie ma sznurów*
- 46. Jurowa
  - nie ma sznurów*
- 47. Odumiarki
- 48. Kasperkowa
  - nie ma sznurów*
- 49. Krzysiakowa (Krzysiowa)
  - nie ma sznurów*
- 50. Otrembowa
  - a. Wyzna strona
  - b. Niżna strona

Działki:

51. Ogony
52. Dzielnice
53. Brzegi
54. Pusty Bór

Podział na role w r. 1790 z podaniem ilości domów i dusz
(Historja Domus paroch. Jablonkoviensis rpis z r. 1787):

1, 2. Szalas	domów	9	dusz	69
3. Stasiowa	»	18	»	115
4. Kubowa	»	11	»	79
5. Albertusowa	»	8	»	49
6. —	—	—	—	—
7. Nowakowa	»	10	»	65
8, 9, 10. Bugaj ¹	»	4	»	33
11. Dziubkowa	»	8	»	39
12. Wicaniówka	»	5	»	32
13. Joniakowa ²	»	12	»	76
14. Suwadowa	»	14	»	120
15, 16, 17, 18, 19, 20, 21	—	—	—	—
22. Pasiowa	»	11	»	70
23. Koniowa ³	»	15	»	72
24. Farska	»	9	»	64
25. Oskwarkowa	»	22	»	128
26. Machajowa	»	25	»	136
27. Lichosyłowa	»	19	»	96
28. Gdowkowa	—	—	—	—
29. Samulejowa	»	10	»	54
30. Kapustowa	»	9	»	56
31. Czekanowa	»	13	»	88
32. Gdowkowa	»	10	»	70
33. Koneczna	»	16	»	84
34. Kasprów Łązek ⁴	»	3	»	11
35. Gawłowa	»	13	»	77
36. Kempowa	»	21	»	112
37. Pestkowa	»	13	»	81

¹ Należy do Dziubkowej roli.   ² Późniejsza Borówkowa.   ³ Później Żądłowa.   ⁴ Później Łężniakowa.

37. Puchałowa	domów 18	dusz 118
38. —	—	—
39. Cielcowa	» 15	» 98
40. Pilchowa	» 12	» 69
41. —	—	—
42. Kaniowa	» 15	» 75
43. Wirtelowa	» 15	» 94
44. Galasowa	» 10	» 62
45. Paniowa	» 20	» 135
46. Jurowa	» 14	» 82
47, 48 —	—	—
49. Krzysiowa	» 27	» 150
50. Otrembowa	» 31	» 167
51, 52, 53, 54 —	—	—

Razem domów 485 dusz 2926 w tem żydów 6¹.

5. Piekienik.

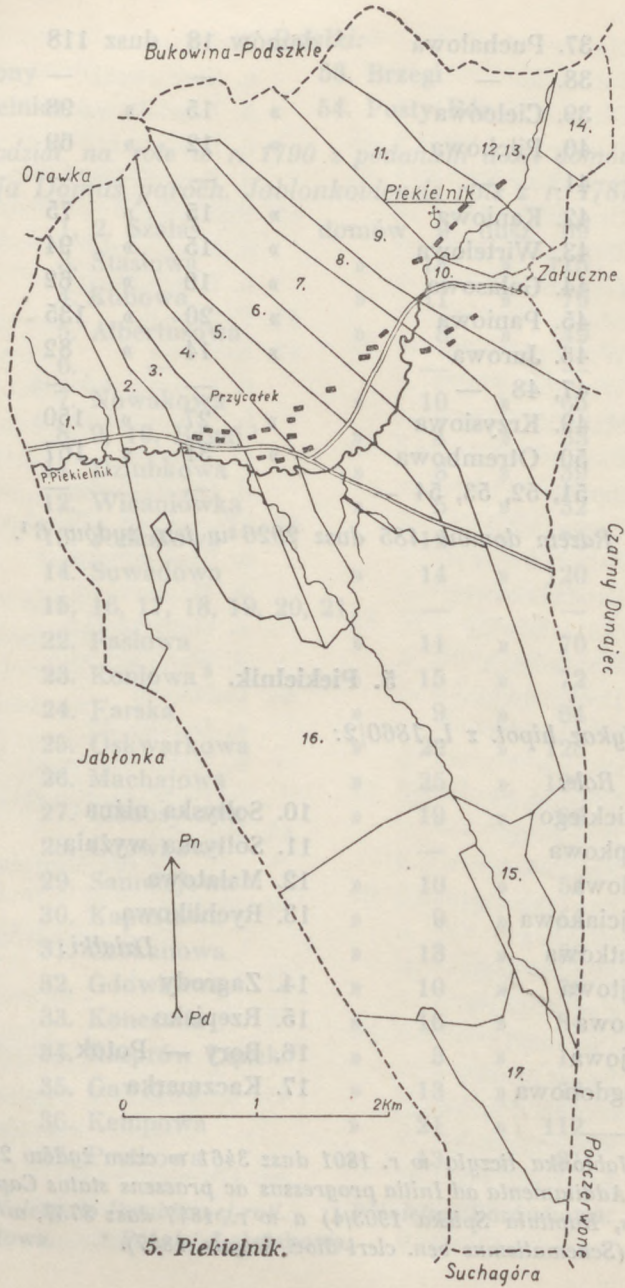
Wykaz hipot. z l. 1860/2:

A. Role:

1. Rokickiego	10. Sołtyska niżna
2. Rzepkowa	11. Sołtyska wyżnia
3. Kralowa	12. Malatowa
4. Wojciakowa	13. Rychlikowa
5. Smutkowa	<i>Działki:</i>
6. Wójtowa	14. Zagrody
7. Żydowa	15. Rzepisko
8. Bryjowa	16. Bory — Potok
9. Leligdonowa	17. Kaczmarka

¹ Jabłonka liczyła w r. 1801 dusz 3461 w czem żydów 21 (Hradzsky J., *Additamenta ad Initia progressus ac praesens status Capituli Scepusiensis, Kapitula Spiska 1903/4*) a w r. 1847 dusz 3757, w czem żydów 27 (*Schematismus ven. cleri dioc. Scepus, 1847*).

5. Piekielnik.

B. Podział obecny na role i sznury:

1. Rokicka
    - a. Serwiński
    - b. Tomalowski
    - c. Dziubkowski
    - d. Rokicki
  2. Rzepkowa
    - a. Cesarzowski
    - b. Zarazowski
    - c. Balcarowski
    - d. Buroniowski
    - e. Stafierkowski
  3. Królowa
    - a. Królewski
    - b. Maciaszowski
    - c. Grelowski
    - d. Sukowski
    - e. Kadłubowski
    - f. Świętkowski
    - g. Bałkowski
    - h. Otrembowski
  4. Wójcikowa
    - a. Otrembowski
    - b. Florkowski
    - c. Trzecina
    - d. Wójcikowski
    - e. Semalowski
    - f. Izralowski
    - g. Małysakowski-Trzecina
  5. Smutkowa
    - a. Izralowski
    - b. Szczerbowski Niżni
    - c. Szczerbowski Wyżni
    - d. Kwaśnicowski
    - e. Bukowski
    - f. Żytnicka
  - g. Wójcikowski
  - h. Semalowski
  - i. Małysakowski (Maleszowski)
6. Wójtowa
    - a. Halczakowski
    - b. Szczepaniakowski (Szczepa-
c. Dziombałowski [niowski])
    - d. Jędrasowski
    - e. Bukowski
  7. Żydowa
    - a. Śpizakowski
    - b. Kapicowski
    - c. Kotlarzowski
    - d. Głodowski (Głodziakowski)
    - e. Majerówka
    - f. Nowakowski
  8. Bryjowa
    - a. Gałuszkowski
    - b. Kąsiowski
    - c. Dybałowski (Dukotowski)
    - d. Hemerykowski
  9. Leligdonowa
    - a. Miśkowski
    - b. Oskwarkowski
    - c. Cabałowski
    - d. Małysowski
    - e. Leligdonowski
    - f. Krupowski
  10. Sołtystwo Niżne
    - a. Wrajkówka
    - b. Płonkówka
    - c. Michałówka
    - d. Gabrylówka
    - e. Pastorkówka
    - f. Jaśkówka

11. Sołtystwo Wyżne	g. Ziembowski
a. Rabczaniakowski	h. Gogolowski
b. Jasieniakowski	13. Rychlikowa
c. Szpyrkowski	a. Buroniowski
d. Tomasikowski	b. Holicowski
e. Jantkowski	c. Rychlikowski
12. Malatowa	d. Banasiowski
a. Dziubkowski	
b. Jantkowski	
c. Malatowski	
d. Kajdowski	
e. Hepkowski	
f. Joniakowski (Janowski)	

Działki:

14. Zagrody Niżno-soltyskie
15. Rzepisko (Na potoku)
16. Bór-Potok (Puścizna)
17. Kaczmarka

Inne działki: Na Bałkowie, Kiczora, Czarne Błoto, Żytniska
(w przedłużeniu roli Wójtowej nad Dunajcem).

Nadto śródwsie, t. zw. Miasto (w kącie między 13 i 14) obejmuje sznury: Okarmusowski, Pawlakowski i Szlachtowski.

6. Bukowina-Podszkle.

A. Wykaz hipot. z l. 1860/2 z podziałem na role, działki i sznury:

I. 1. Jendraszczakowa rola	13. Kokosi gruń — Skalka
II. 2. Pożyczakowa »	14. Zabucznik
III. 3. Zonzelowa »	15. Międzybucznik — Smrecznik
IV. 4. Hosanowa »	16. Bucznik
V. 5. Naciastowa »	17. Majeranowska — Polaczków-
VI. 6. Czyszczeniowa »	18. Sadłówka [ka
<i>Działki:</i>	19. Faczkówka — Pawlakówka
7. Kowalówka	20. Winiarka
8. Wielki las	21. Stodomówka
9. Balkówka	22. Herubinówka
10. Markówka	23. Łopuchówka
11. Czerniakówka	24. Bukowińskich sznur od Bu-
12. Bór	kowiny

56. Sycarzówka	X. Lachowa
57. Zborkówka	66. Szczecinów <i>sznur</i>
58. Marcusiów	67. Kundysów
59. Królówka	68. Marmolów
60. Burówka	69. Ziobrówka
IX. Fifańska	70. Sperczaków
61. Cimchowcówka <i>sznur</i>	71. Sobczaków
62. Fifańskich	72. Barówka — Klimasów- ka <i>działka</i>
63. Zonzelów	73. Kacubówka <i>działka</i>
64. Jadamiaków	
65. Wróblów	

B. Dzisiejszy podział na role i sznury:

Podszkle.

1. Jędraszczakowa	b. Hosaniakówka
a. Jędraszczakowski	c. Głodówka
b. Naciastówka	d. Banasiówka
c. Frankówka	5. Naciastowa
d. Pradziadówka	a. Lisiówka
2. Pożyczakowa	b. Naciastówka
a. Zamarzlówka	c. Wiercichwostówka
b. Oleksówka	d. Szlachtówka
c. Ziajówka	e. Habowski
d. Wróblówka	f. Wyżna Habówka
e. Kuciubówka	g. Niżna Habówka
f. Pożyczakówka	h. Nutówka
g. Tatarówka	i. Przypadłówka
3. Zązelowa	6. Czyszczeniowa
a. Pająkówka	a. Pikujdówka
b. Kurzymakówka (Kuzman- kówka)	b. Czyszczeniówka
c. Pod Kamieniec	c. Wojtyczkówka
d. Zązelówka	d. Jasiakówka
e. Pilusiówka	7. Chlebkowa
4. Hosanowa	a. Sadłówka
a. Hosanówka	b. Czarniakówka
	c. Szyszkówka

d. Kurkówka	j. Zborkówka
e. Dutkówka	k. Chyżnianówka
f. Kasprówka	l. Warcakówka (Wareśniaków-
g. Jantałówka	m. Gubałówka [ka]
h. Kowalówka	nadto Smokówka i Szczepania-
i. Zonzelówka	kówka

Bukowina.

8. Kołodziejowa	d. Fifański
a. Kadłubowy	e. Jadamiakówka
b. Sycarzówka (Sikorowy)	f. Wróblówka
c. Zborkówka	10. Lachowa
d. Marcusiowy (Maruszczo-	a. Kondysówka
e. Królowy [wy)	b. Marmolówka
9. Fifańska	c. Ziobrówka
a. Borówka	d. Sprosakówka
b. Cimowcówka (Cimochow-	e. Sobczakówka
c. Zonzelówka [cówka)	f. Szczecinówka

Nadto dziś osobną rolę stanowi:

Stodomówka ze sznurami;	d. Cherubinówka
a. Feczakówka	e. Łopuchówka
b. Winiarka	f. Serafinówka
c. Stodomówka	g. Cięgówka

7. Harkabuz.

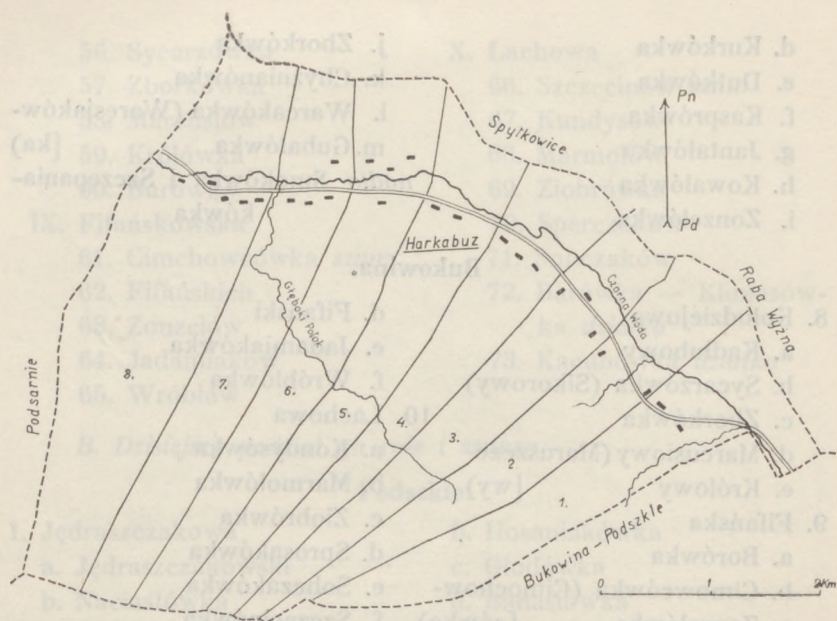
A. Wykaz hipot. z l. 1860/2:

1. Brachowa	5. Siepakowa
2. Maćkowiakowa	6. Spólnikowa
3. Śmichowa	7. Migasowa
4. Pagaczowa	8. Harkabuzowa

B. Podział obecny na role i sznury:

1. Brachowa	c. Głodówka
a. Brachówka	d. Panczakówka
b. Bublówka	

7. Harkabuz.

2. Mačkowiakowa

- a. Kierpcówka
- b. Ferkówka
- c. Maślanówka

3. Śmichowa

- a. Śmichówka
- b. Watakówka
- c. Gubałówka

4. Pagaczowa

- a. Kadłubówka
- b. Kurkówka
- c. Banasiówka
- d. Pagaczówka
- e. Szewcówka

5. Siepakowa

- a. Siepakówka
- b. Kubitanówka

c. Papiżówka

d. Pierdzijanówka

6. Spólnikowa

- a. Możdzeniówka
- b. Żądlówka
- c. Brandysówka
- d. Bielakówka
- e. Bałkówka

7. Migasowa

- a. Bosakówka
- b. Janikówka
- c. Migasówka

8. Harkabuzowa

- a. Harkabuzówka
- b. Swierkówka
- c. Bosakówka

Dziś nadto rola:

Olesiakowa (w górnej części roli Migasowej za Czarną Wodą)

- a. Olesiakówka
- b. Brzezinówka
- c. Rapaczówka

Nadto są we wsi dwa sznury nie tworzące roli: Jardusiówka i Kocubówka.

8. Podsarnie.

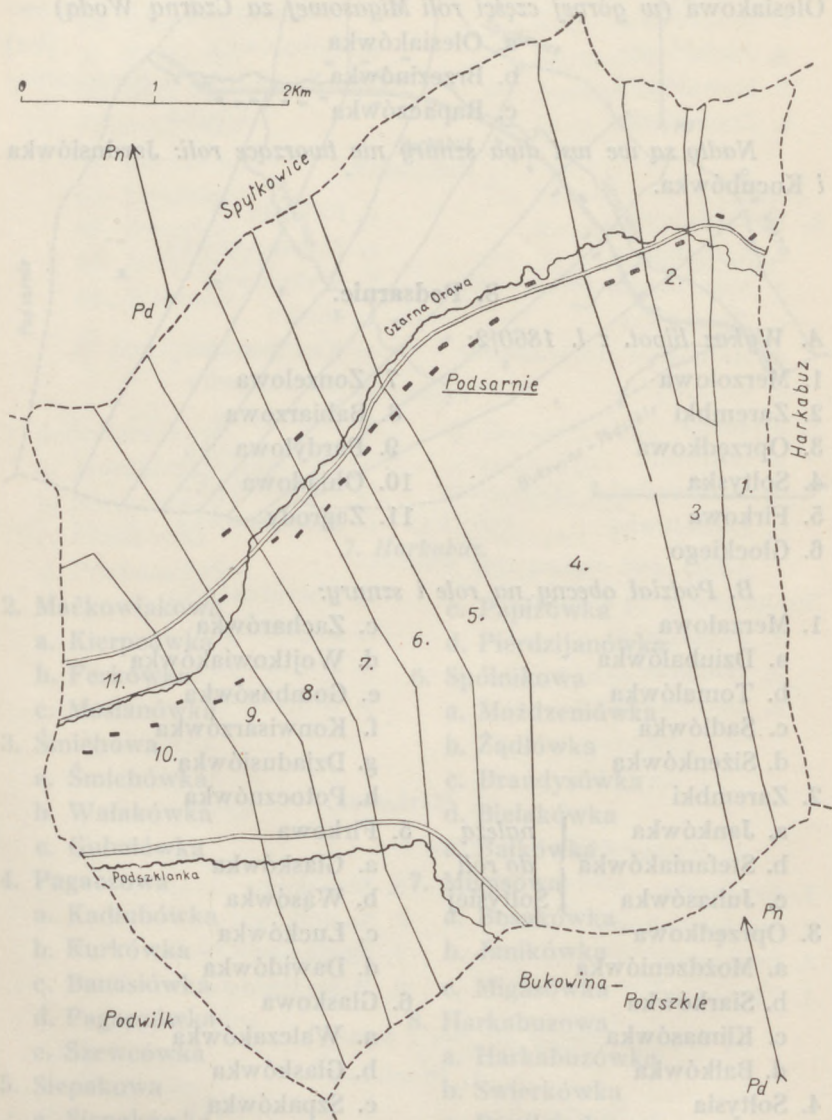
A. Wykaz hipot. z l. 1860/2:

1. Merzałowa	7. Zonzelowa
2. Zarembki	8. Babiarczowa
3. Oprzędkowa	9. Pardyłowa
4. Soltyska	10. Ohładowa
5. Firkowa	11. Zagrody
6. Głockiego	

B. Podział obecny na role i sznury:

1. Merzałowa		c. Zacharówka
a. Dziubałówka		d. Wojtkowiakówka
b. Tomalówka		e. Gombasówka
c. Sadłówka		f. Konwisarzówka
d. Siżenkówka		g. Dziadusiówka
2. Zarembki		h. Potocznowka
a. Jankówka	} należą do roli Soltysiej	5. Firkowa
b. Stefaniakówka		a. Głaskówka
c. Juhasówka		b. Wąsówka
3. Oprzędkowa		c. Łuckówka
a. Możdzeniówka		d. Dawidówka
b. Siarkówka		6. Głaskowa
c. Klimasówka		a. Walczakówka
d. Balkówka		b. Głaskówka
4. Soltysia		c. Szpakówka
a. Martynówka		d. Tomeczkówka
b. Ferencówka		7. Zonzelowa

8. Podszklanka.

- a. Kordelówka
- b. Soskówka
- c. Chowańcówka
- d. Rapaczówka
- e. Malatówka
- 8. Babierzowa
  - a. Bachulówka
  - b. Łuckówka
  - c. Śmiechówka
  - d. Jaraskówka
  - e. Tylkówka
- 9. Pardedłowa
  - a. Bielówka
  - b. Jasickówka
  - c. Formaniakówka
- d. Stachówka
- e. Krawcówka
- f. Janikówka
- 10. Ochłodowa
  - a. Chlebkówka
  - b. Chowańcówka
  - c. Niedźwiedziówka
  - d. Budówka
  - e. Powolikówka
  - f. Wawrusiówka
- 11. Zaprzętkowa
  - a. Możdzeniówka
  - b. Siarkówka
  - c. Klimasówka
  - d. Balkówka

9. Orawka.

A. Wykaz hipot. z l. 1860/2 i dzisiejszy z podziałem na role i sznury (w nawiasach podano odmienne brzmienie obecne nazw):

- I. Brzonkałowa (Brzunkałowa — Studzianki)
  - 1. Galicowski (Holicowski)
  - 2. Dziedzicowski
  - 3. Godawowski
  - 4. Szklarzowski
  - 5. Fułowski
- II. Marchewkowa
  - 6. Zalatkówka
  - 7. Chowańcówka
  - 8. Marchewkowski } obecnie
  - 9. Marchewków } jeden
  - 10. Wiatrówka } sznur
  - 11. Płócienkówka
  - 12. Wojtówka
- III. Świnkowa
  - 13. Czyszczoniowski
  - 14. Barudowski
  - 15. Gołaczowski (Galasowski)
  - 16. Giewnówka [ski
  - 17. Pagaczówka
- IV. Farska
  - 18. Farski
  - 19. Zagrody Spytkowskie
  - 20. Zagrody Bronkałowe
dziś 4 sznury bez nazw
- V. Kuligowa
  - 21. Kosinowski
  - 22. Kowalowski (Kowalczykowski)
  - 23. Kulizański

9. Orawka.

VI. Wronowa	34. Koterbówka I
24. Dziubkowski	35. Kurkówka II
25. Zahorowski	36. Koterbówka II
26. Stykowski	37. Mikołajówka
VII. Bronkałowa	38. Polaczkówka I
27. Bronkałów	39. Kondysówka
28. Rogoźników	40. Polaczkówka II
<i>dziś jeszcze trzeci sznur: Zagrody</i>	41. Urzędnikówka
VIII. 29. Spytkowska	42. Lamentówka
IX. 30. Utratowa	<i>dziś nadto: Laurembówka</i>
X. Starmachowa	XI. Bojasowa
31. Marczonowski (Marcionówka)	43. Płocienkówka
32. Obarówka	44. Bojasowski
33. Kurkówka I	45. Stykowski
	46. Czystczoniowski

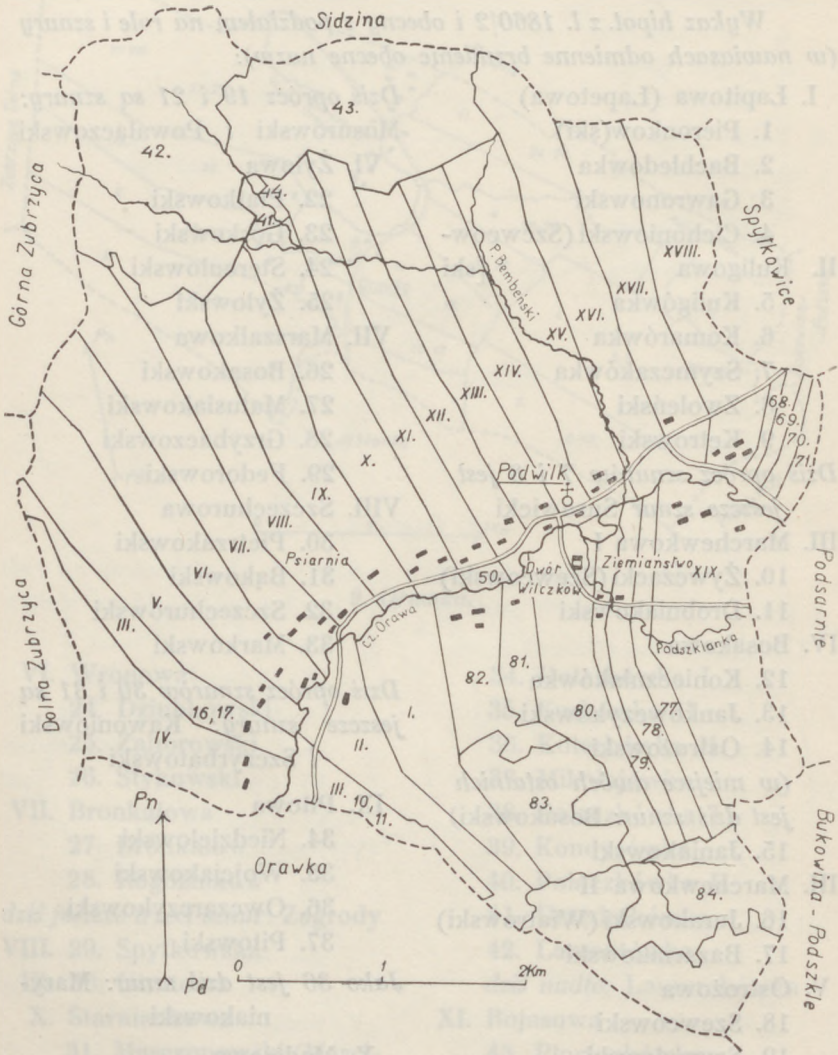

10. Podwilk.

Wykaz hipot. z l. 1860/2 i obecny z podziałem na role i sznury
(w nawiasach odmiennie brzmienie obecne nazw):

I. Łapitowa (Łapetowa)	Dziś oprócz 19 i 21 są sznury;
1. Pieronkow(ski)	Mosurowski i Powalaczowski
2. Bachledówka	VI. Żyłowa
3. Gawronowski	22. Piątkowski
4. Cichoniowski (Szewcow-	23. Górkowski
II. Kuligowa [ski]	24. Stercułowski
5. Kuligówka	25. Żyłowski
6. Komarówka	VII. Marszałkowa
7. Szymczakówka	26. Bosakowski
8. Zwoleński	27. Matusiakowski
9. Kętrowski	28. Grzybaczowski
Dziś oprócz sznurów 7 i 8 jest	29. Fedorowski
jeszcze sznur Surowicki	VIII. Szczechurowa
III. Marchewkowa I	30. Pietrzakowski
10. Żywczacki (Szewcowski)	31. Bąkowski
11. Drobniakowski	32. Szczechurowski
IV. Bosakowa	33. Markowski
12. Konieczniakówka	Dziś oprócz sznurów 30 i 31 są
13. Jankowczykowski	jeszcze sznury: Kawoniowski
14. Ostrożowski	i Szczyrbatowski
(w miejsce dwóch ostatnich	IX. Pitowa
jest dziś sznur: Bosakowski)	34. Niedzielowski
15. Janiakowski	35. Wojciakowski
III. Marchewkowa II	36. Owczarczykowski
16. Jurakowski (Wiatrowski)	37. Pitowski
17. Bazarnikowski	Jako 36 jest dziś sznur: Mary-
V. Ostrożowa	niakowski
18. Szewcowski	X. Madejowa
19. Szymalowski	38. Cieluchowski
20. Torbowski	39. Cichoniowski
21. Kowalowski (Kowali-	40. Matułowki
kowski	

10. Podwilk.

Z czterech sznurów są dziś jeszcze prócz 38 i 40 sznury:
Warciakowski i Wywarowski

Działki:

41. Polana
42. Bembeńskie
43. Wolnik
44. Czerwony potok
45. Kowalowski
- XI. Pytłowa
46. Krzoskówka (*działka*)
47. Piekarowski
48. Babinowski
49. Pytłowski
50. Pasternik (*działka*)
- Jako 50 jest dziś sznur:*
Peździakowski
- XII. Szyszkowa
51. Morągowski
52. Steferowski (Kozowski)
53. Zmorowski
54. Ziemberowski (Ziembałowski)
- XIII. Warzelowa
55. Soskowski (Kawoniowski)
56. Kusiowski
57. Warzelowski
- XIV. Farska (Podfarańska)
- XV. Makuchowa
- 57b. Makuchów (Makuski)
58. Janowski
- XVI. Kierpcowa (Szypułowa)
59. Kierpcowski
60. Szypułowski

- XVII. Kobiałkowa
61. Wartowski
62. Łuczkowski
63. Szklarzowski
64. Czepigowski
- XVIII. Wincarowska (Wincerska)
65. Grapowski
66. Mędralowski
67. Gasparowski
68. Pusta Zagroda, Micówka, Wojciechówka
69. Janikówka
70. Kącina
71. Pusta Zagroda

Dziś jest nadto sznur: Górzeński

- XIX. Kozakowa
72. Kozakowski
73. Sorcowski (Sarcowski)
74. Kluskowski
75. Jackowski
76. Kowalczykowski (Hamajdowski)

Grunta kurjalne:

77. Albertówka
78. Majchrzakówka
79. Mynarczykówka
80. Maćkówka
81. Łokezanówka — Zającówka
82. Tułaczówka
83. Wilków las
84. Danielki

11. Zubrzyca Dolna.

Wykaz hipot. z l. 1860/2 oraz obecny z podziałem na role i sznury (w nawiasach odmiennie dzisiejsze formy nazw):

1. Gracowa
  - a. Kulakowo (Kulakówka)
  - b. Grobarczykowo
  - c. Matonogowo (Matonogów-
[ka])
  - d. Jurczakowo [ka]
  - e. Cipiakowo (Cipiakówka)
  - f. Gabryłówka
  - g. Łabuzowa (Łabuzówka)
  - h. Knapowa (Knopówka)
  - i. Gąsiorczyka
  - j. Kulowski (Kulówka)
  - k. Warmuzkowski (Warmuzówka)

W miejsce brakujących dziś sznurów b, d i i jest jeszcze 5 sznurów: Kminówka, Świńcówka, Wronówka, Sabalówka, Łysiówka (zob. niżej 2 sznur a i b)

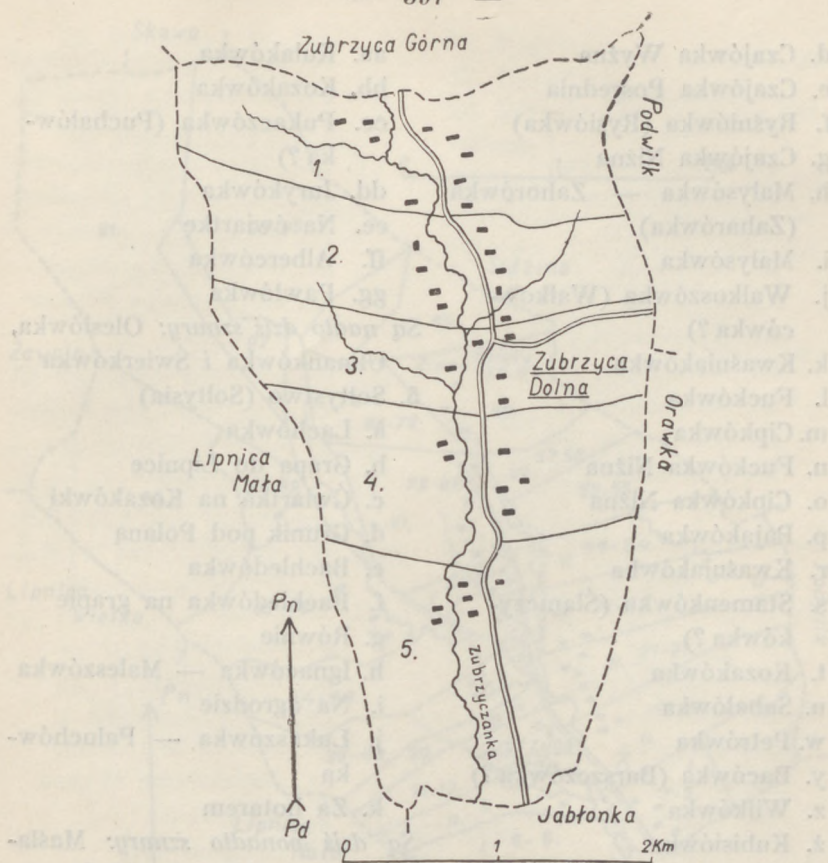
2. Ruśniakowa
  - a. Lisnówka (może dzisiejsza Łysiówka w roli Gracowej, zob. wyżej)
  - b. Sabalówka (dziś w roli Gracowej; zob. wyżej)
  - c. Mastalówka (Mastelówka)
  - d. Galasówka I
  - e. Galasówka II
  - f. Hodurówka I
  - g. Hodurówka II
  - h. Mynarczykówka I
  - i. Mynarczykówka II
  - j. Kwakówka I

- k. Kwakówka II
- l. Kwakówka III
- m. Kwakówka IV
- n. Kuśnierówka
- o. Balcarówka I (Balcerówka)
- p. Balcarówka II
- r. Niepsujówka
- s. Kulakówka I
- t. Kulakówka II
- u. Kulakówka III
- w. Budzelówka
- x. Niżna Kulakówka
- y. Bryjówka
- z. Świerkówka I
- ż. Kukulówka
- z. Świerkówka II

Obecnie istnieją nadto jeszcze sznury: Kulakówka, Świncówka i Grecówka

3. Ramszowa
  - a. Świerczkówka I
  - b. Świerczkówka II
  - c. Deduniówka
  - d. Czajówka
  - e. Gizówka
  - f. Gulkówka
  - g. Świetlakówka
  - h. Polańskówka
  - i. Dulibanówka
  - j. Czajówka
  - k. Kielbasówka Górna

11. Zubrzyca Dolna

- l. Kiełbasówka Dolna
- m. Paluchówka
- n. Czystczoniówka
- o. Pawlakowa
- p. Stankówka
- r. Budaszówka
- s. Serwatkówka Wyżna
- t. Serwatkówka Niżna
- u. Cichoniówka
- w. Snoża (działka)

- x. Gajńska Kuria
  - y. Kamieniec (działka)
  - z. Paluchówka
  - ż. Ryśniówka (Rysiówka)
- Są nadto obecnie jeszcze sznury:
- Buksówka i Ciołkówka
  - 4. Sadłowa
  - a. Borowówka Wyżna
  - b. Borowówka Pośrednia
  - c. Borowówka Niżna

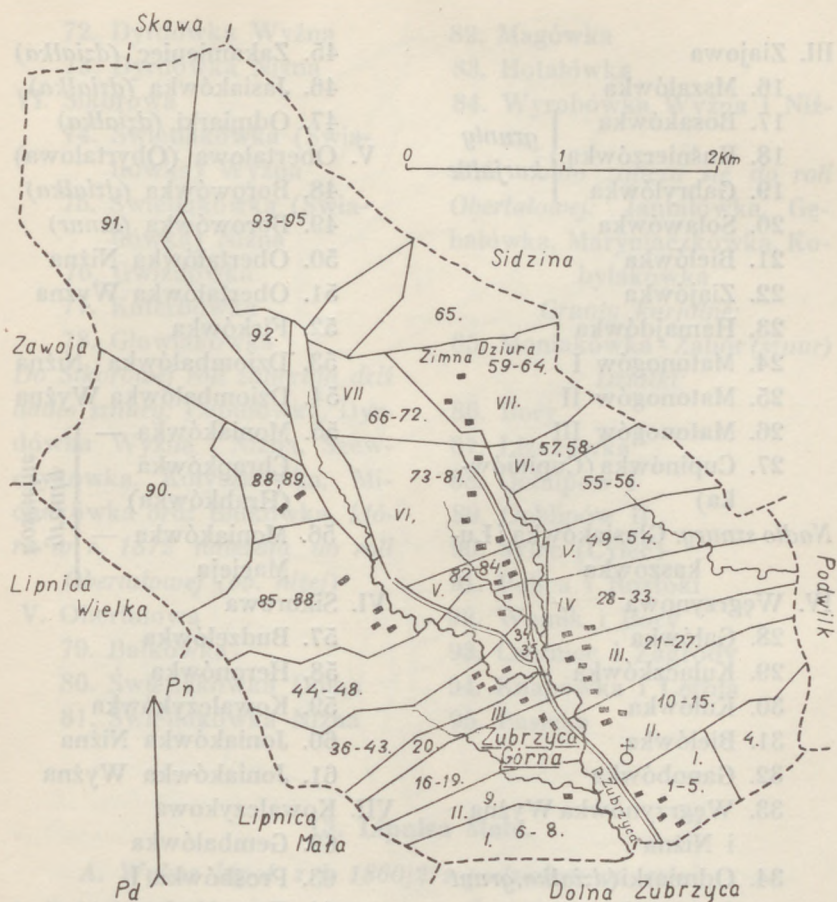
d. Czajówka Wyżna	aa. Kulakówka
e. Czajówka Pośrednia	bb. Kozakówka
f. Ryśniówka (Rysiówka)	cc. Pukaczówka (Puchalówka?)
g. Czajówka Niżna	dd. Jurykówka
h. Małysówka — Zahorówka (Zaharówka)	ee. Na ćwiartkę
i. Małysówka	ff. Albercówka
j. Walkoszówka (Walkowcówka?)	gg. Pawłówka
k. Kwaśniakówka	<i>Są nadto dziś sznury:</i> Olesiówka, Ulmankówka i Świerkówka
l. Fuckówka	5. Sołtystwo (Sołtysia)
m. Cipkówka	a. Lachówka
n. Fuckówka Niżna	b. Grapa do Lipnice
o. Cipkówka Niżna	c. Ćwiartka na Kozakówki
p. Pająkówka	d. Grunik pod Polaną
r. Kwaśniakówka	e. Bachledówka
s. Stamenkówka (Ślameczkówka?)	f. Bachledówka na grapie
t. Kozakówka	g. Równie
u. Sabalówka	h. Ignacówka — Maleszówka
w. Petrówka	i. Na ogrodzie
y. Bacówka (Barszczówka?)	j. Łukaszówka — Paluchówka
z. Wilkówka	k. Za hotarem
ż. Kubisiówka	<i>Są dziś ponadto sznury:</i> Maślakówka i Hondrysiówka
ż. Kozakówka	

12. Zubrzyca Górna.

Wykaz hipot. z l. 1860/2 oraz obecny z podziałem na role i sznury (w nawiasach nazwy obecnie odmiennie brzmiące):

I. Dziurczakowa (Jurczakowa)	3. Odbieżanówka
1. Dziurczaków (może Ma-dziarówka?)	4. Polana (działka)
2. Dziurczaków Wyżni (mo-że Horwatówka?)	5. Dudówka
	6. Matusówka (Matusiakówka)
	7. Szpyrkówka

12. Zubrzyca Górna.

- 8. Jochemówka (Joachymówka)
- II. Wójtowa
- 9. Gróbarzówka Wyżna i Niżna (Grobarówka)
- 10. Trzy ćwiartki pod kościołem (Podkościelnówka)
- 11. Bublówka Niżna

- 12. Bublówka Wyżna
- 13. Wojciaków
- 14. Gwizdówka
- 15. Bazarnikówka

Nadto dziś są sznury: Bielówka, Śmiechówka, Kuldanówka, Świetłakówka, Wywiąłowska
i działka: Księża Połana

- III. Ziajowa
16. Mszalówka
17. Bosakówka
18. Kuśnierzówka
19. Gabryłówka
20. Solawówka
21. Bielówka
22. Ziajówka
23. Hamajdówka
24. Matonogów I
25. Matonogów II
26. Matonogów III
27. Cupinówka (Cupiniówka)
- Nadto sznury: Głusiakówka i Łukaszówka
- IV. Węgrzynowa
28. Gałówka
29. Kulaczkówka
30. Kulówka
31. Bielówka
32. Ganobówka
33. Węgrzynówka Wyżna i Niżna
34. Odmiarki (działka, grunt kościelny)
35. Smrecznik (działka)
36. Jaśkowcówka
37. Gajnik (działka)
38. Kuśnierzówka
39. Skoskówka
40. Gizówka (działka)
41. Wójciakówka I (działka)
42. Tomaszówka
43. Wójciakówka II
44. Wójciakówka III
45. Zakamieniec (działka)
46. Jasiakówka (działka)
47. Odmiarki (działka)
- V. Obertałowa (Obyrtałowa)
48. Borowówka (działka)
49. Borowówka (sznur)
50. Obertałówka Niżna
51. Obertałówka Wyżna
52. Firkówka
53. Dziombałówka Niżna
54. Dziombałówka Wyżna
55. Moniakówka —
- Chrapkówka (Hrabkówka)
56. Moniakówka —
- Macieja
- VI. Sikorowa
57. Budzelówka
58. Heronówka
59. Kowalczykówka
60. Joniakówka Niżna
61. Joniakówka Wyżna
- VII. Kowalczykowa
62. Gembalówka
63. Prośbówka I
64. Tomalówka
65. Ignacówka (grunt kurjalny)
66. Kościółkówka (Kościółówka)
67. Prośbówka II
68. Misińcówka
69. Gembalówka
70. Kowalczykówka Wyżna
71. Kowalczykówka Niżna

72. Dyrdówka Wyżna	82. Magówka
73. Dyrdówka Niżna	83. Hotałówka
VI. Sikorowa	84. Wyrobówka Wyżna i Niżna
74. Świetlakówka (Światłówka) Wyżna	<i>Dziś nadto zalicza się do roli Obertałowej: Jantałówka, Gębałówka, Maryniaczkówka, Kobylakówka</i>
75. Świetlakówka (Światłówka) Niżna	<i>Grunty kurjalne:</i>
76. Gwizdówka	85. Moniakówka -Zabór (sznur)
77. Koterbówka	<i>Działki:</i>
78. Głowiakówka	86. Bory
<i>Do Sikorowej roli zaliczają dziś nadto sznury: Cupinówka, Dyrdówka Wyżna i Niżna, Szewczykówka, Kołyszczówka, Michakówka oraz Bałkówka, która w r. 1872 należała do roli Obertałowej (ob. niżej)</i>	87. Lizakówka
V. Obertałowa	88. Ochlipów I
79. Bałkówka	89. Ochlipów II
80. Świetlakówka Dolna	90. Sylec (Cylec)
81. Świetlakówka Niżna	91. Polica i Roztoki
	92. Wolnik i Bory
	93. Czerniec i Zagrody
	94. Knapówka i Cerhla
	95. Pasieka

13. Lipnica Mała.

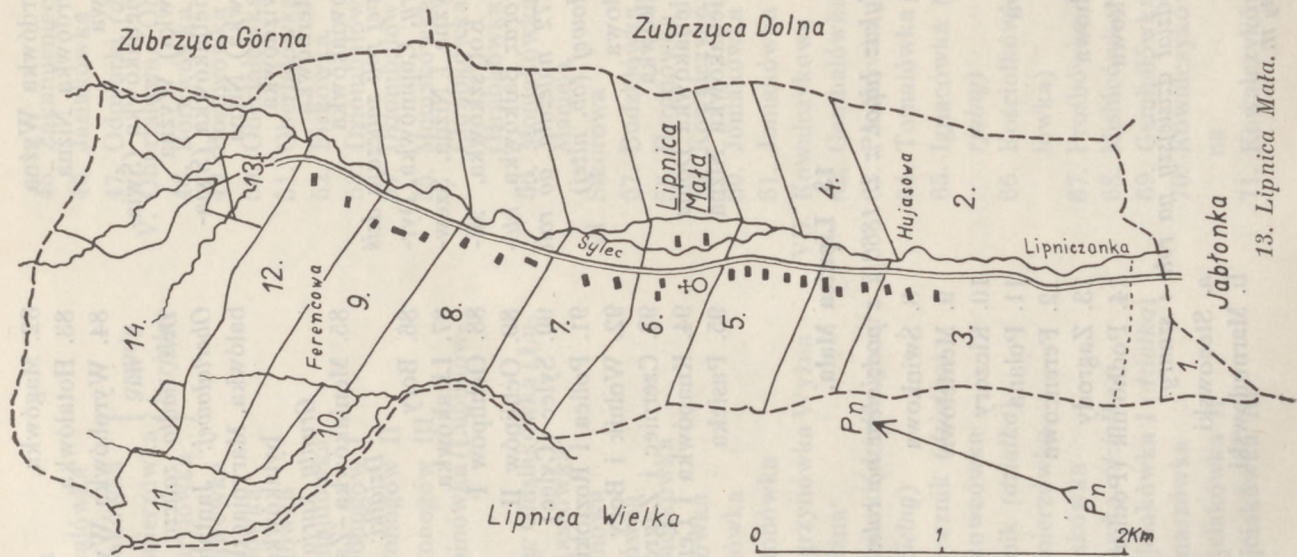
A. Wykaz hipot. z l. 1860/2 z podziałem na role:

1. Palenica	8. Świnkowa
2. Janowa	9. Mentelowa
3. Jurowa	10. Kiczory
4. Hujasowa	11. Polana
5. Żabowa	12. Ferencowa
6. Czernochowa	13. Zagrody
7. Bogaczykowa	14. Podholnik (Podholek)

B. Podział dzisiejszy na role i sznury:

1. brak	a. Stecowski
2. Janowa	b. Marmułowski

- c. Wykrętowski
- d. Glichowski
- e. Brzegówka
- f. Hrustkówka
- g. Dzielnica
- h. Żurkówka
- i. Multakówka
- j. Jędrygówka
- k. Kobryniówka
- l. Kubackówka
- m. Facułówka
- 3. Jurowa
  - a. Jadamkówka
  - b. Wątorczykówka
  - c. Wierzbówka
  - d. Trzecina
  - e. Madziarówka
  - f. Karkoszkówka
  - g. Piecuchówka
  - h. Bąkówka
  - i. Stasikówka
  - j. Jankówka
  - k. Jankówka (*polana*)
- 4. Hujasowa
  - a. Bieskówka
  - b. Litwówka
  - c. Grapówka
  - d. Bułówka Wyżna
  - e. Bułówka Niżna
  - f. Szarówka
  - g. Pólsznurek
  - h. Baligówka
  - i. Dudziakówka
  - j. Kulawiakówka
  - k. Chowańcówka
- 5. Żabowa
  - a. Pastwówka
  - b. Górkówka
  - c. Odłatkówka
  - d. Bogaczówka
  - e. Gorzycówka
  - f. Grzesiówka
  - g. Szewczykówka
  - h. Maćkówka
- 6. Jadamczykowa
  - a. Siedminiówka
  - b. Jadamczykówka
  - c. Zamroźniakówka
  - d. Dulmówka
  - e. Finikówka
  - f. Kulawiakówka
  - g. Kralówka
  - h. Ziemianówka
  - i. Polańskówka
- 7. Bogaczowa
  - a. Pakoszkówka
  - b. Morawówka
  - c. Paługówka
  - d. Sterczykówka
  - e. Dulmówki (*dwa sznury*)
  - f. Matunogówki
  - g. Pipasówki
  - h. Bogaczówka
  - i. Godzinarzówka
  - j. Franczakówka
- 8. Świnkowa
  - a. Świnkówka
  - b. Sobkówka
  - c. Stechurówka Wyżna
  - d. Stechurówka Niżna

e. Wojteczkówka	f. Jezutówka
f. Bijakówka	g. Dominokówka
g. Portasówka	10. Kiczory
h. Łukówka	11. Polany
i. Płotkówka	12. Ferencowa
j. Jasiurkówka	a. Surmówka
k. Francakówka	b. Sterculówka
6. Mentelowa	c. Ferencówka
a. Bździochówka	d. Matonogówka
b. Kubernasówka	e. Bułasówka
c. Kosterówka	f. Jasiurówka
d. Kidoniówka	13. Zagrody
e. Mentelówka	14. Podholnik
- } działki
- } działki

14. Lipnica Wielka.

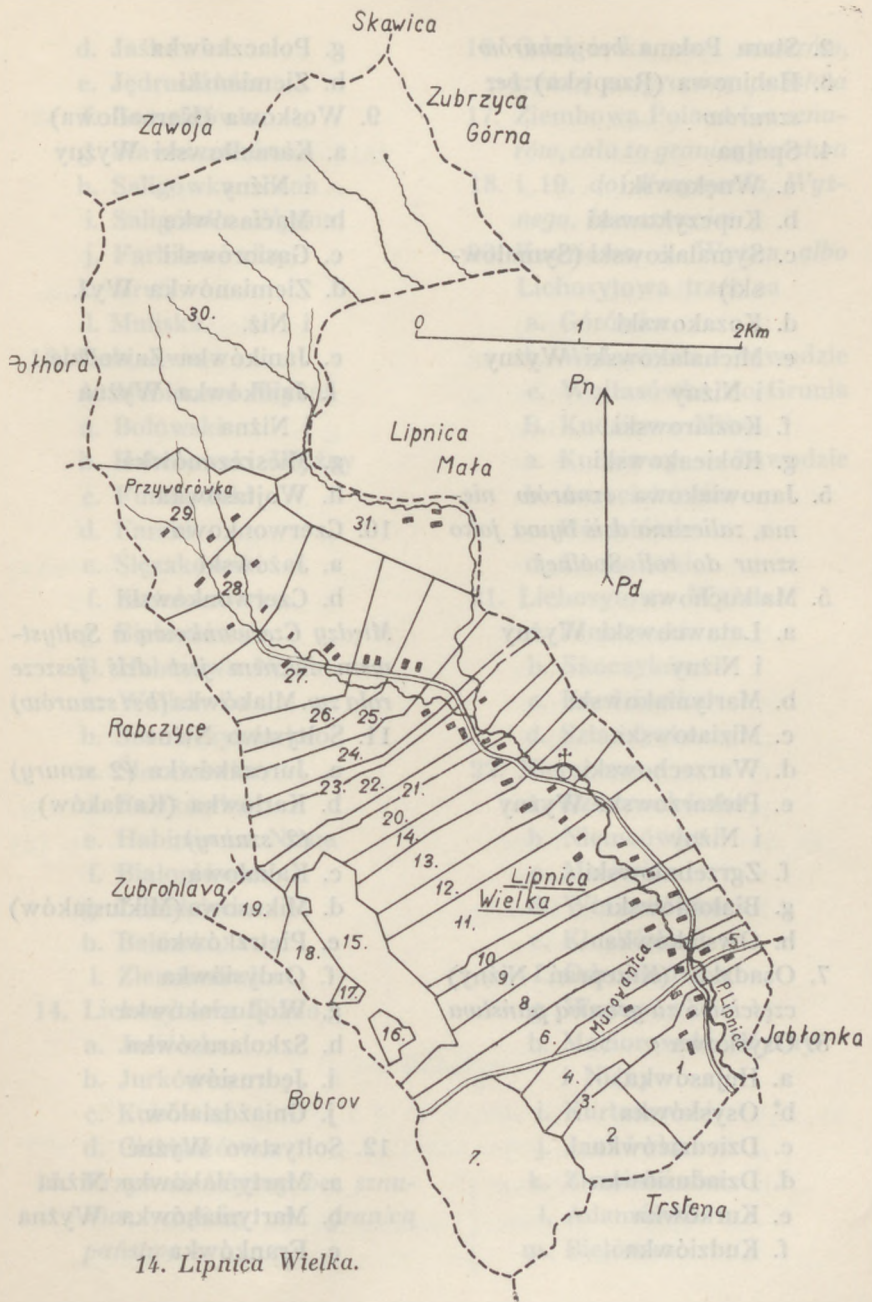
A. Wykaz hipot. z l. 1860/2 z podziałem na role:

1. Zagrody Niżne	17. Styrułowa Polana
2. Polana	18. Lipnik
3. Rzepiska	19. Kokotka
4. Spólna rola	20. Kudziowa rola
5. Janowiakowa	21. Lichosytowa trzecina
6. Małkuchowa	22. Niemcowa rola
7. Krzywań Dolny	23. Dudkowa
8. Osyskowa	24. Skoczycowa
9. Waškowa	25. Sowowa
10. Czerwonkowa	26. Pogwizdowa
11. Sołtystwo Niżne	27. Zagrody (Wyżne)
12. Sołtystwo Wyżne	28. Roztoki Niżne
13. Habinowa	29. Roztoki Wyżne
14. Lichosytowa	30. Babia Góra
15. Krzywań Górny	31. Kiczory
16. Odelgowa	

B. Podział dzisiejszy na role i sznury:

1. Zagrody (Niżne), Kozubek, Murgas, Sołtystwo, Zaparzysta, dziś jako osobne role bez sznurów

14. Lipnica Wielka.

2. Stara Polana *bez sznurów*
3. Habinowa (Rzepiska) *bez sznurów*
4. Spólna
  - a. Wnękowski
  - b. Kupczykowski
  - c. Symalakowski (Symalowski)
  - d. Kozakowski
  - e. Michalakowski Wyżny i Niżny
  - f. Koziarowski
  - g. Rokicakowski
5. Janowiakowa *sznurów nie ma, zaliczana dziś bywa jako sznur do roli Spólnej*
5. Malkuchowa
  - a. Latawcowski Wyżny i Niżny
  - b. Martyniakowski
  - c. Miziatowski
  - d. Warzechowski
  - e. Piekarczowski Wyżny i Niżny
  - f. Zgrzebniewski
  - g. Białoniowski
  - h. Owsiakówka
7. Osadzka (Krzeprań Niżny) *częściowo za granicą państwa*
8. Osyskowa
  - a. Hujasówka
  - b. Osyskówka
  - c. Dziedzicówka
  - d. Dziadusiówka
  - e. Kurkówka
  - f. Kudziówka
  - g. Polaczkówka
  - h. Ziemiański
9. Woškowa (Karnałowa)
  - a. Karnałowski Wyżny i Niżny
  - b. Maciasówka
  - c. Gąsiorowski
  - d. Ziemiańówka Wyż. i Niż.
  - e. Janikówka Zawodzie
  - f. Janikówka Wyżna i Niżna
  - g. Mieszczanówka
  - h. Wojtasówka
10. Czerwonkowa
  - a. Jażowski
  - b. Czerwonkowski

Między Czerwonkową a Sołtystwem Niżnem jest dziś jeszcze rola zw. Młakówka (bez sznurów)
11. Sołtystwo Niżne
  - a. Jurczakówka (2 sznury)
  - b. Karłówka (Karlaków) (2 sznury)
  - c. Kakałowa
  - d. Mikusowa (Miklusiaków)
  - e. Pietrzkówka
  - f. Ordysiówka
  - g. Wojtusiakówka
  - h. Szkolarusówka
  - i. Jędrusiów
  - j. Gniaździałów
12. Sołtystwo Wyżne
  - a. Martyniakówka Niżna
  - b. Martyniakówka Wyżna
  - c. Frankówka

- d. Jaśkówka
- e. Jędrusiówka
- f. Gawęldówka
- g. Stawniczakówka
- h. Saligówka Niżna
- i. Saligówka Wyżna
- j. Farbiarzówka
- k. Gruń
- l. Muliska
- 13. Habinowa
  - A. Habinowa Wyżna
    - a. Bolowski
    - b. Habinowski Wyżny
    - c. Furtkowski
    - d. Farski
    - e. Ślęzakowski
    - f. Kuśnierzówka
    - g. Białoniów
  - B. Habinowa Niżna
    - a. Walkówka
    - b. Surowczykówka
    - c. Ślęzakówka
    - d. Furtkówka
    - e. Habinówka Niżna
    - f. Białoniówka
    - g. Zosiakówka
    - h. Bałówka
    - i. Ziemianówka
- 14. Lichosytowa Niżna
  - a. Jasiówka
  - b. Jurkówka
  - c. Kubówka
  - d. Ciśniarzówka
- 15. Krzywań Wyżny *bez sznurów, częścią za granicą państwa*
- 16. Odelgówka *bez sznurów, częścią za granicą państwa*
- 17. Ziemkowa Polana *bez sznurów, cała za granicą państwa*
- 18. i 19. *do Krzywania Wyżnego, bez sznurów*
- 20. Kudziowa A. Wyżna *albo* Lichosytowa trzecina
  - a. Górówka
  - b. Wolasówka—Zawodzie
  - c. Wojtasówka do Grunia
- B. Kudziowa Niżna
  - a. Kudziowy — Zawodzie
  - b. Janociakówka
  - c. Herdziówka
  - d. Lachowski
- 21. Lichosytowa Wyżna
  - a. Jankowski
  - b. Skoczyków
  - c. Kurdziówka
  - d. Szlamówka
- 22. Niemcowa
  - a. Czerwonkówka
  - b. Niemcówka
  - c. Malówka
  - d. Winiarzówka
  - e. Kluskówka
  - f. Odrobinówka
  - g. Wojtasówka
  - h. Maciorowski Wyżny
    - i. Niżny
  - i. Kurtasowski
  - j. Jankówka
  - k. Ziemianówka
    - l. Adamówka
  - m. Bielówka

- 23. Dudkowa
  - a. Hrubówka
  - b. Dudkówka
  - c. Kurkówka
  - d. Kubisiówka
  - e. Polakówka
- 24. Skoczykowa
  - a. Dudkówka
  - b. Bolibrzuchówka
  - c. Skoczykówka
  - d. Kralówka
  - e. Mydlarzówka
  - f. Gębarzówka
  - g. Kowalówka
  - h. Kudziówka
  - i. Szewczykówka
  - j. Jasiurówka
  - k. Staśniakówka
  - l. Widlarzówka
  - m. Miśkówka
  - n. Marcinówka
  - o. Wilkołakówka
  - p. Gamówka
- 25. Sowowa
  - a. Wilkołakówka
  - b. Pniaczkówka Wyżna i Niżna
  - c. Budzinówka Wyżna i Niżna
  - d. Świętkówka
  - e. Imrykówka
  - f. Kojdówka
  - g. Winiarzówka
  - h. Pastwówka Wyżna i Niżna
  - i. Ferencówka
  - j. Jantkówka
  - k. Jurkówka
  - l. Brankusówka
- 26. Pogwizdowa
  - a. Rolnikówka
  - b. Łałasówka
  - c. Malikówka
  - d. Habramówka (Habroniówka)
  - e. Kulówka (dwa sznury)
  - f. Słabówka
  - g. Świętkówka
  - h. Śmichówka
  - i. Jasiurówka
  - j. Herhonówka
  - k. Świecówka (Szewcówka)
  - l. Pastwówka
  - m. Zajęcówka
  - n. Markówka
- 27. Zagrody (Wyżne)
  - a. Sermówka
  - b. Jasiurówka
  - c. Kućkowski Wyżny i Niżny
  - d. Jędrusiówka [ny]
  - e. Piendówka
  - f. Wilkołakówka
  - g. Jurczakówka
  - h. Szpyrkówka
  - i. Klozykówka
  - j. Karłówka
  - k. Dudówka
  - l. Zagroda
  - m. Saligówka
  - n. Semalówka
  - o. Łyściarówka
  - p. Mikłusów

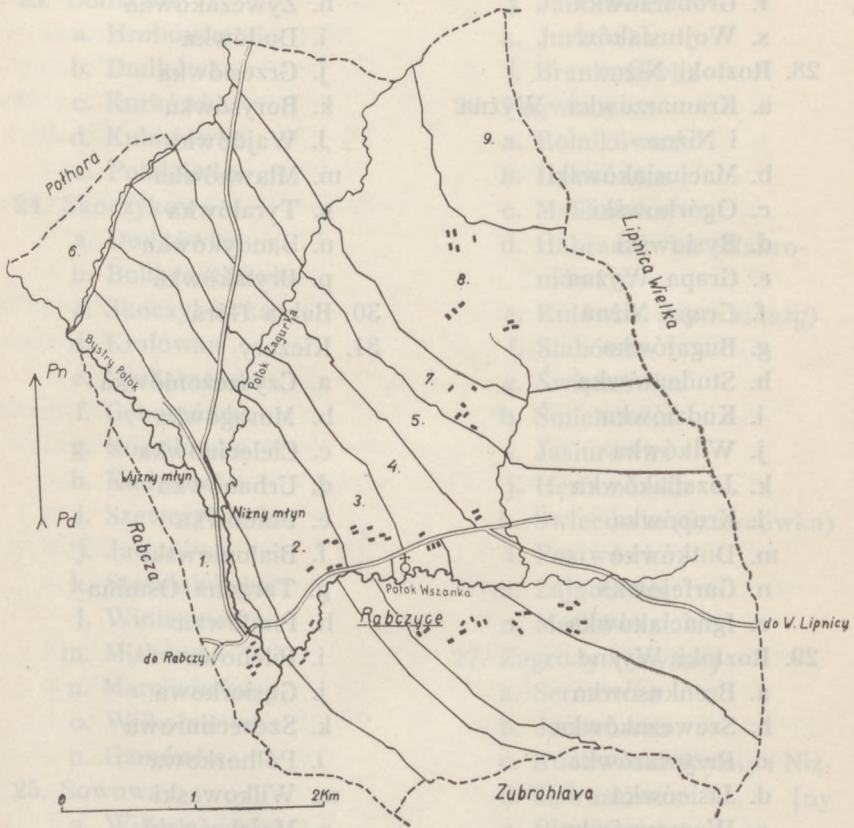
- r. Gróbarzówka
- s. Wojtusiaków
- 28. Roztoki Niżne
  - a. Kramarzówka Wyżna i Niżna
  - b. Maciusiakowski
  - c. Ogórkowski
  - d. Rysiowski
  - e. Grapa Wyżna
  - f. Grapa Niżna
  - g. Bugajówka
  - h. Studantówka
  - i. Kudziówka
  - j. Wilkówka
  - k. Józefiakówka
  - l. Krupówka
  - m. Dutkówka
  - n. Garfejówka
  - o. Ignaciakówka
- 29. Roztoki Wyżne
  - a. Brenkusówka
  - b. Szewczakówka
  - c. Przywarówka
  - d. Jasicówka
  - e. Węgrzynówka
  - f. Machajdówka
  - g. Wątrobówka
  - h. Żywczakówka
  - i. Dudówka
  - j. Grzesiówka
  - k. Borysówka
  - l. Wajdówka
  - m. Mławkówka
  - n. Tyrałówka
  - n. Bandykówka
  - p. Brylakówka
- 30. Babia Góra
- 31. Kiczory
  - a. Czyszczeniówka
  - b. Morągówka
  - c. Cielećcinówka
  - d. Urbanówka
  - e. Pindówka
  - f. Białoniowski
  - g. Targana Ośmina
  - h. Pindówka
  - i. Pilchowa
  - j. Gąsiorkowa
  - k. Szczechurowa
  - l. Pólhorkowa
  - m. Wilkowaski
  - n. Majchrowski
  - o. Kazimierzowski
  - p. Owsiska

15. Rabczyce.

Wykaz katastralny z r. 1872 oraz dzisiejszy z podziałem na role (w nawiasach podano odmiany nazw dzisiejszych):

- 1. Słowikowa Wyżna
  - 2. Klinowskiego (Klinowska)
  - 3. Słowikowa Niżna
- } dawniej sołtyckie role

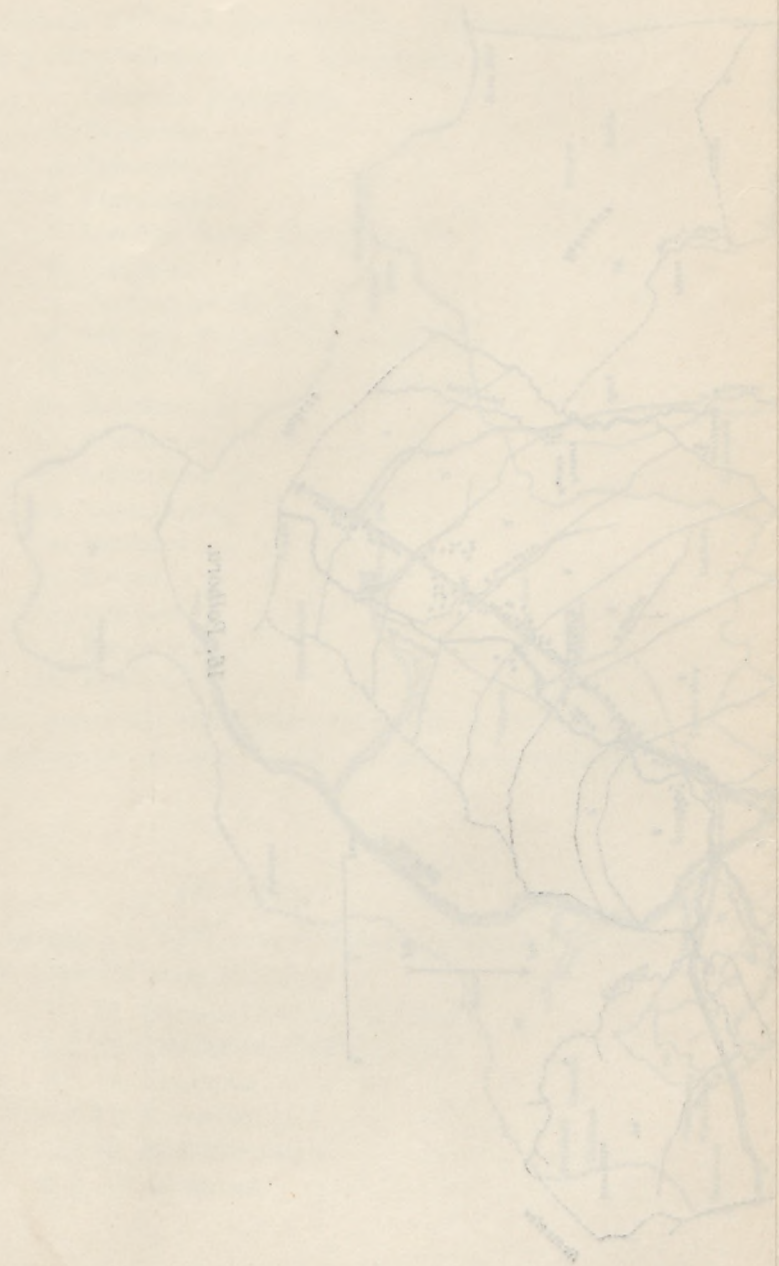

15. Rabczyce.

4. Głuchowa
5. Koszutowa
6. Chwojka
7. Sadłowa
8. Górna rola (Górańska)
9. Zagrody

W księdze gruntowej niema podziału roli Słowikowej na Wyzną i Nizną, brak też Chwojki i Zagród.

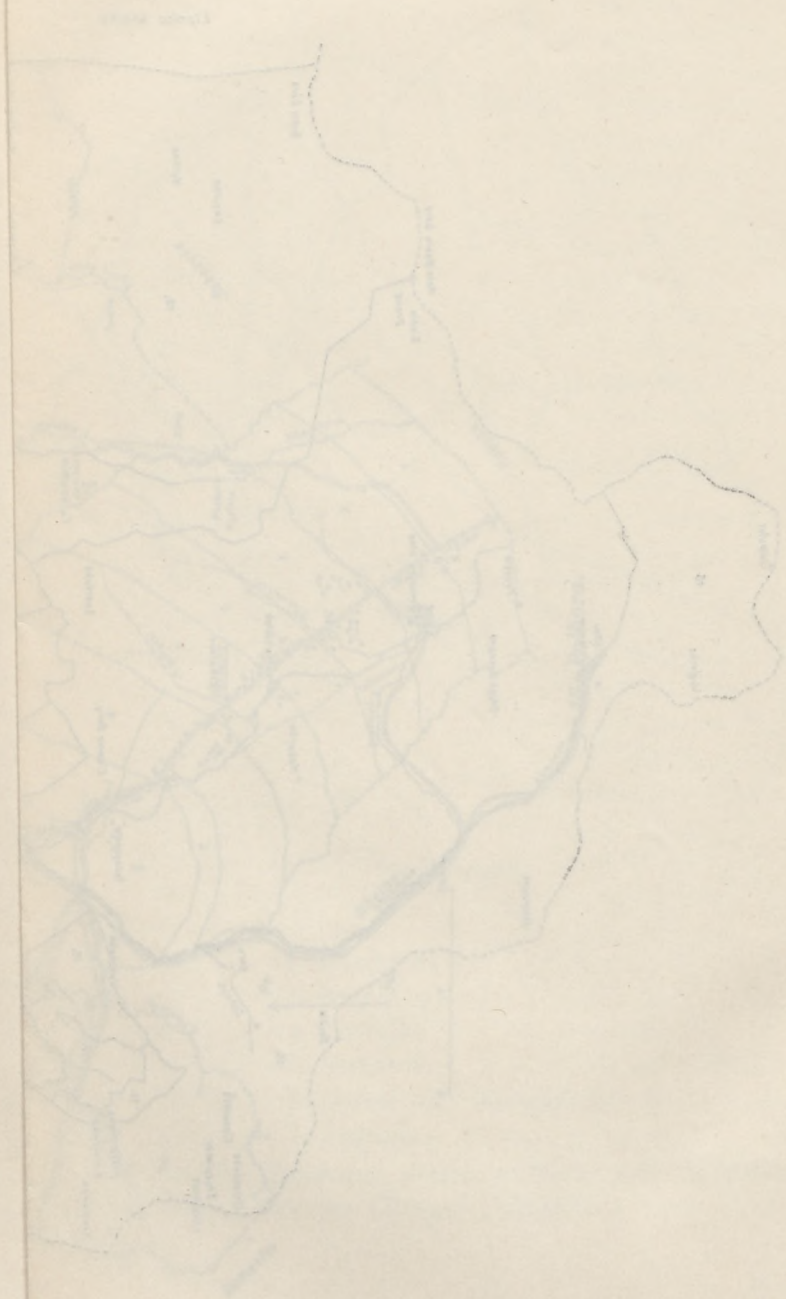

16. Pothora.

16. Polhora.

Wykaz katastr. z r. 1871 oraz dzisiejszy z podziałem na role
(w nawiasach podano odmiany nazw dzisiejszych).

1. Zarzycka (Dolańska)
2. Talagowa
3. Zaborska
4. Turniańska
5. Sołtycka Niżna (Sołtystwo N.)
6. Kisielowa
7. Turniańska Wyżna
8. Sołtycka Wyżna (Sołtystwo W.)
9. Wydrówki
10. Hołomuniec
11. Winczerne
12. Łokczanka
13. Szpergówka
14. Plsetnica
15. Beskid
16. Jałowiec
17. Borsucze
18. Babia Góra

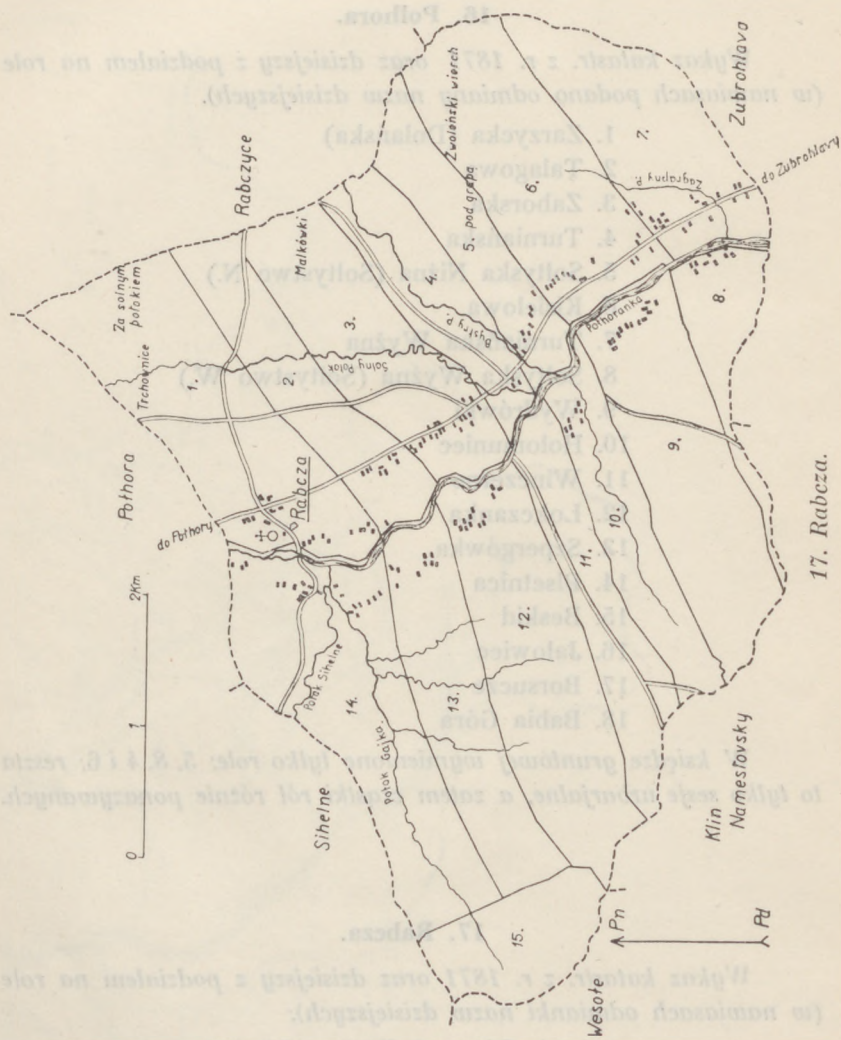
W księdze gruntowej wymienione tylko role: 5, 8, 4 i 6; reszta
to tylko sesje urbarjalne, a zatem części ról różnie ponazywanych.

17. Rabcza.

Wykaz katastr. z r. 1871 oraz dzisiejszy z podziałem na role
(w nawiasach odmianki nazw dzisiejszych):

- 1 i 14. Górno-siedlacka (Górska)
- 2 i 13. Zaleskowa (Zalewskowa)
- 3 i 12. Pitakowa
- 4 i 11. Gacelowa
- 5 i 10. Michalakowa
- 6 i 9. Adelgowa

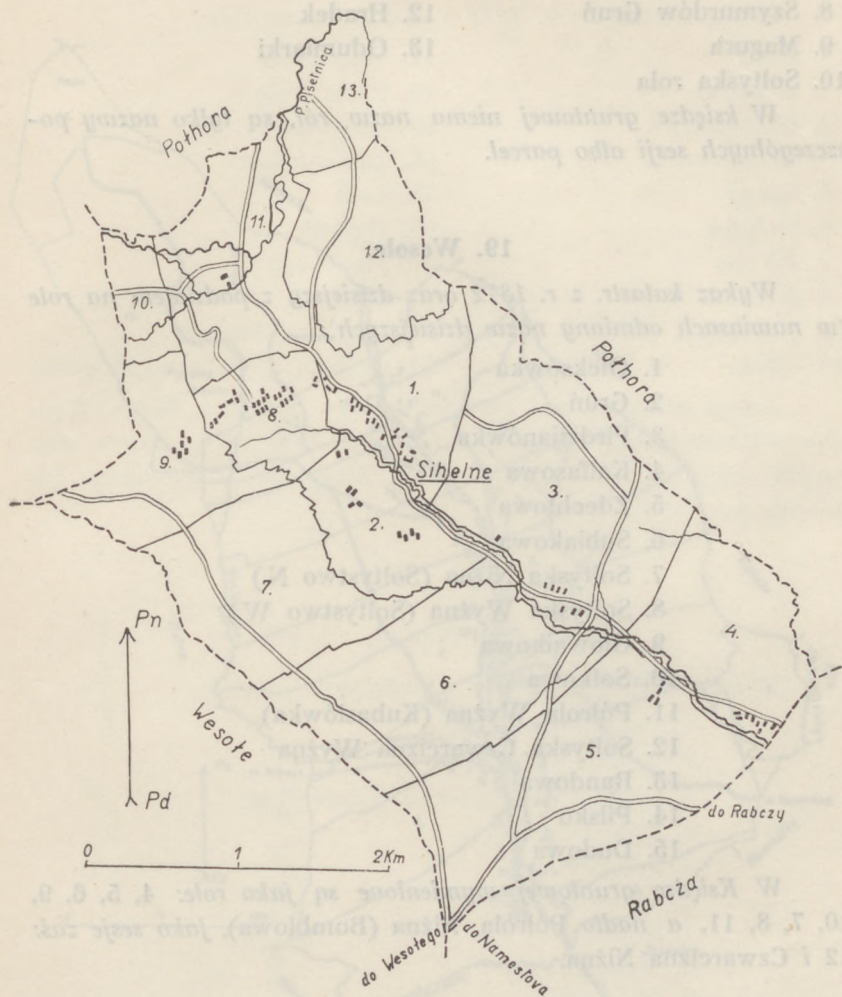
7 i 8. Dolno-siedlacka

15. Gajka

Dziś są nadto role: Gróniańska, Łysczakowska i Magurska. W księdze gruntowej nazw ról niema; są tylko nazwy poszczególnych części: sesji lub parcel.

18. Sihelne.

18. Sihelne.

Wykaz katastr. z r. 1872 z podziałem na role:

1. Pod hradek	4. Rówień
2. Gruń	5. Od Gojki
3. Buczynka	6. Łęgi

7. Skałka	11. Od mlyna
8. Szymurdów Gruń	12. Hradek
9. Magura	13. Odumiarki
10. Sołtycka rola	

W księdze gruntowej niema nazw ról, są tylko nazwy poszczególnych sesji albo parcel.

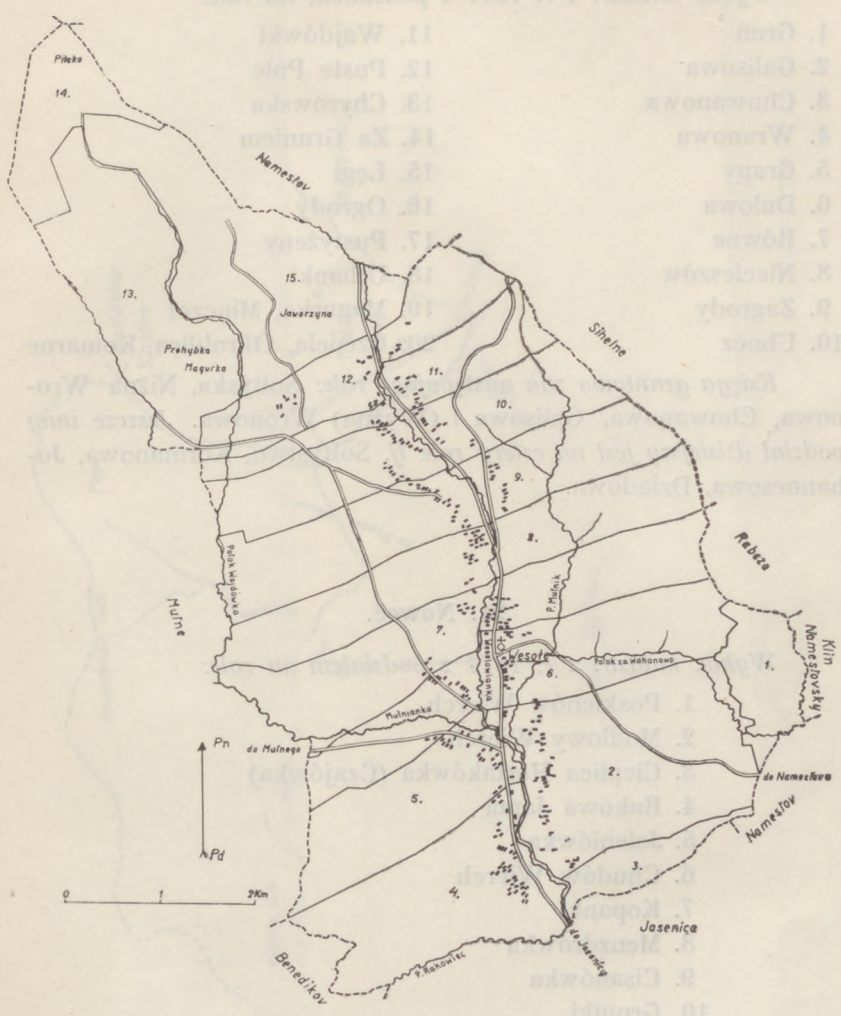
19. Wesole.

Wykaz katastr. z r. 1872 oraz dzisiejszy z podziałem na role (w nawiasach odmiany nazw dzisiejszych):

1. Oleksówka
2. Gruń
3. Pirdzijanówka
4. Kalfasowa
5. Zdechłowa
6. Subiakowa
7. Sołtycka Niżna (Sołtystwo N.)
8. Sołtycka Wyżna (Sołtystwo W.)
9. Głownikowa
10. Sołkowa
11. Półrola Wyżna (Kubasiówka)
12. Sołtycka Czwarczna Wyżna
13. Randowa
14. Pilsko
15. Dudowa

W Księdze gruntowej wymienione są jako role: 4, 5, 6, 9, 10, 7, 8, 11, a nadto Półrola Niżna (Bombłowa), jako sesje zaś: 12 i Czwarczna Niżna.

19. Wesole.

20. Mutne.

Wykaz katastr. z r. 1871 z podziałem na role:

1. Gruń	11. Wajdówki
2. Galisowa	12. Puste Pole
3. Chowanowa	13. Chyrowska
4. Wranowa	14. Za Gruniem
5. Grapy	15. Łęgi
6. Dulowa	16. Ogrody
7. Równie	17. Pustyżeny
8. Niecieszów	18. Urbanki
9. Zagrody	19. Magurka, Minczoł
10. Ubocz	20. Czepela, Okruhlica, Komarne

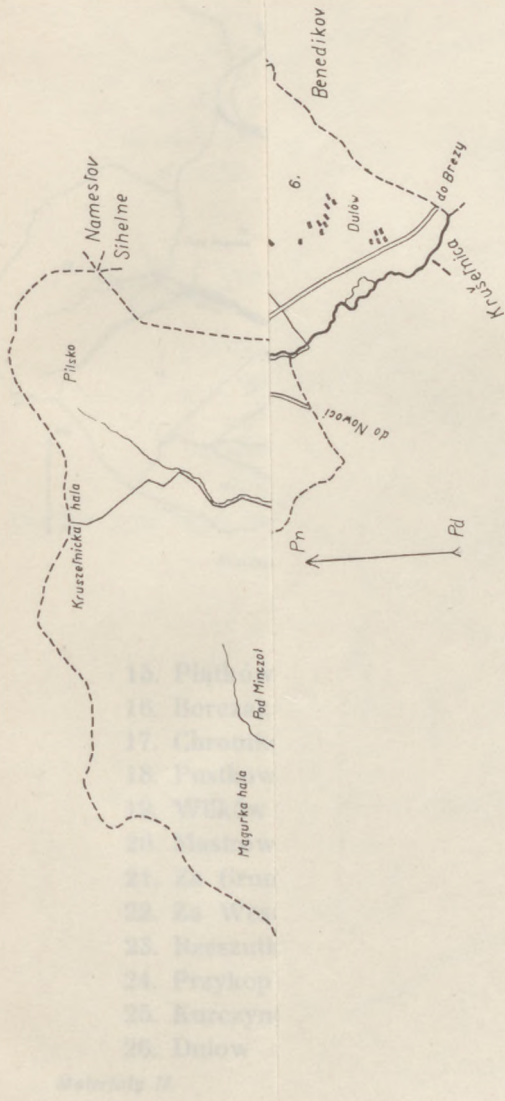
Księga gruntowa zna następujące role: Sołtyska, Niżna Wronowa, Chowanowa, Galisowa i (Wyżna) Wronowa. *Jeszcze inny podział dzisiejszy jest na cztery role tj.* Sołtystwo, Kormanowa, Johannesowa, Dziadowa.

21. Nowoć.

Wykaz katastr. z r. 1871 z podziałem na role:

1. Posklenów Wierch
2. Modłowy Wierch
3. Cieplica Hurtakówka (Czajówka)
4. Rakowa Jama
5. Jeleniówka
6. Chudów Wierch
7. Kopanki
8. Menzdrówka
9. Cisanówka
10. Gruniki
11. Mały Kopiec
12. Ostry Gruń
13. Wielki Kopiec
14. Pod Gruni

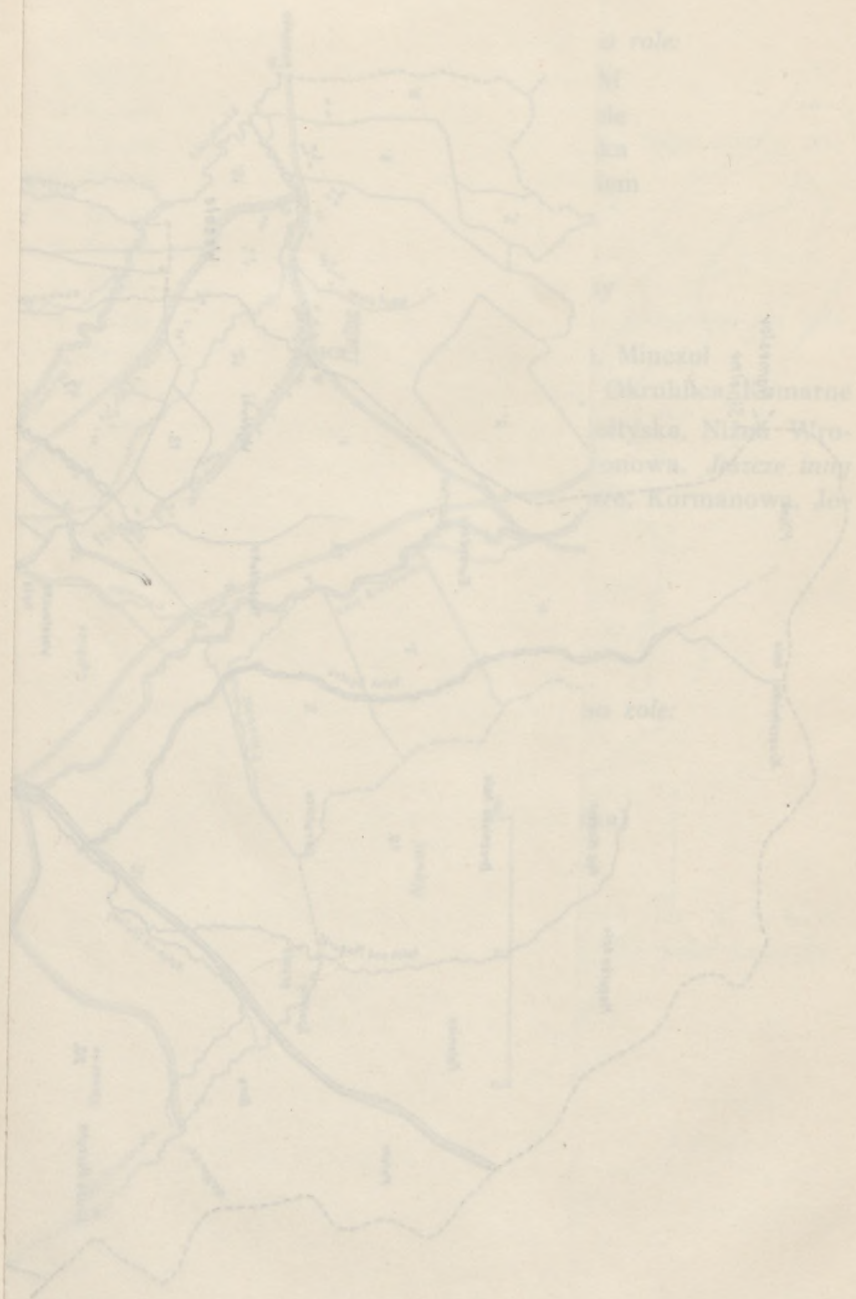
20. Mutne.

20. Mutne.

21. Nowoć.

15. Piątkówki
16. Borczakowa Dolina lub Bernadów Gruń
17. Chromkówki
18. Pustkowa Ubocz
19. Wilków lub Szymusiów Wierch
20. Mastrów Wierch
21. Za Grunią Jama
22. Za Wesołowcą
23. Rzeszutkówka
24. Przykop
25. Kurczynówka
26. Dulow

27. Nogówka

28. Ubocz za wodą

W księdze gruntowej wymieniona jest tylko rola sołtycka, inne jako role siedlackie nie mają nazw.

22. Klin Zakamienne.

Wykaz katastr. z r. 1871 z podziałem na role:

1. Kurczynka	12. Urzędników Wierch
2. Zagrodniczka	13. Fedorów Wierch
3. Porzeciańska	14. Osielne
4. Kiczera	15. Okalka
5. Kamiennie	16. Okalka las
6. Klimczykowa rola	17. Hola
7. Babiniec	18. Klimczykowa
8. Wyłupkowa rola	19. Koleniowa
9. Babirów Wierch	20. Jackówki
10. Szpital	21. Podkamińska
11. Orawica	22. Kwiatkowa

W księdze gruntowej są tylko urbarjalne sesje albo sołtycki grunt; nazw ról niema.

22. Klin Zakamiennie.

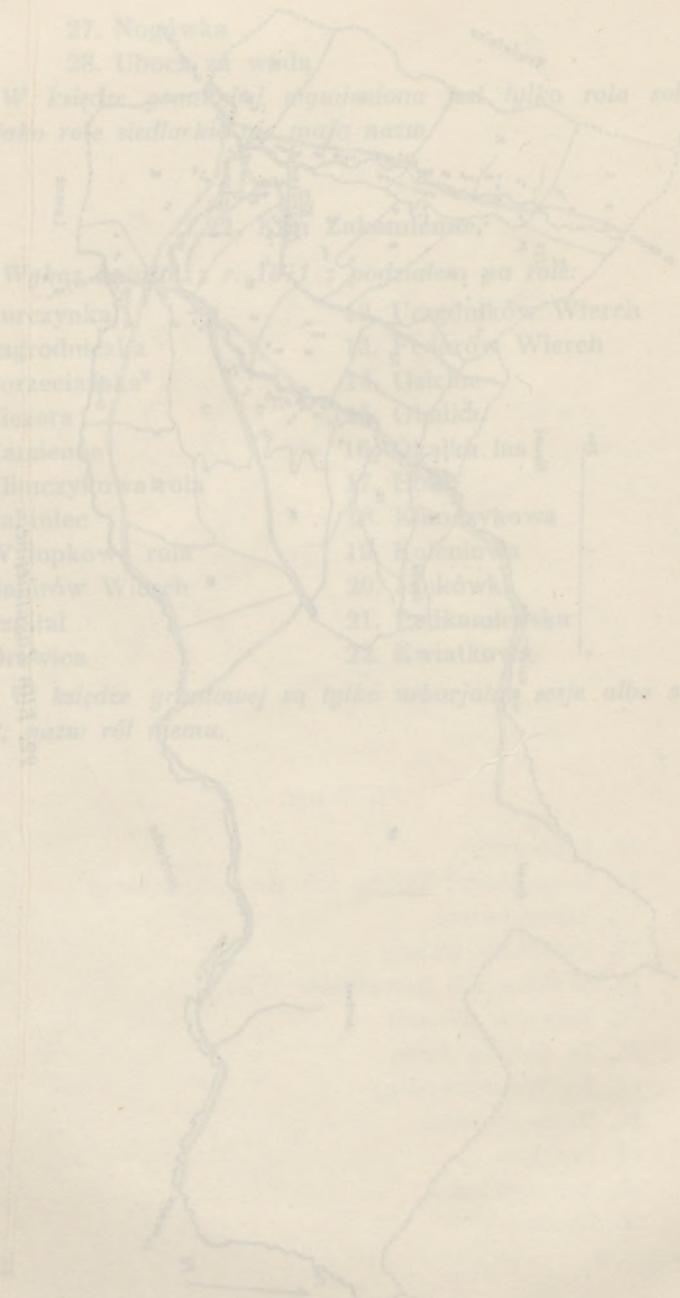
- 27. Nogówka
- 28. Ubocha za woda

W kniezie pomorskiej wojewodztwa jest tylko rola soltycka, inną jako rolę wiejską, nie ma.

Wokół miejscowości, które są wiejskie, są takie:

1. Kurczyńska	12. Uzdolnów Wierch
2. Zagrodniska	13. Pędzów Wierch
3. Porzeciniska	14. Gajów
4. Kiczeta	15. Gajów
5. Kamienie	16. Gajów las
6. Kluczykowa kolo	17. Gajów
7. Bałolec	18. Kłoczkowa
8. Wąpłkowo rola	19. Kłoczkowa
9. Białów Wierch	20. Kłoczkowa
10. Szpital	21. Człuchowska
11. Orstwiec	22. Kwiatkowa

Wokół granicy są tylko osady, nie ma roli, inną jako rolę wiejską, nie ma.

WYKAZ WAŻNIEJSZYCH OSÓB I MIEJSCOWOŚCI

Wykaz niniejszy obejmuje tylko ważniejsze lub z tytułami urzędowymi występujące osoby, pominięto w nim natomiast bardzo liczne w tym wydawnictwie nazwiska chłopów-siedlaków i osób bez jakiegokolwiek tytułu.

Z nazw miejscowości nie wciągnięto tu nazw ról i sznurów w poszczególnych osadach, wymienionych w t. II na str. 133—210, 223—310 i 373—418.

Liczby arabskie oznaczają strony (w I tomie bez zaznaczenia cyfry tomu); liczby w nawiasach oznaczają datę roczną odnośnej wzmianki.

Nazwiska i imiona osób oraz nazwy miejscowe podano w brzmieniu, w jakim występują w danym źródle (łacińskim, polskim, słowackim).

Skrócenia: *ass.* = *assesor*, *com.* = *comitatus*, *cons.* = *consors*, *eccl.* = *ecclesia*, *episc.* = *episcopus*, *fam.* = *familia*, *fil.* = *filius*, *iud.* = *iudex*, *iur.* = *iuratus*, *m.* = *miasto*, *nob.* = *nobilis*, *pat.* = *pater*, *praep.* = *praepositus*, *prob.* = *proboszcz*, *rycht.* = *rychtar*, *sts* = *sołtys*, *scultetus*, *zob.* = *zobacz*.

Abafalwa Nagy zob. Abaffy.	Adamus sts de Lomna II 114 (1619)
Abaffy (Abaffy) fam. II 98 (1593), 100 (1598)	— sts de Zabrež II 113 (1619)
— Alexander de Nagy Abafalva et in Nagy Lehota vicecomes 172, 173, 178 (1674), 179, 182 (1677)	Agriensis episc. zob. Risdy Bene- dictus, Szegedy Franciscus
— Andreas capitaneus arcis Arva 74, 75 (1640), 76 (1647), II 234 (1659)	Albertus presbiter 8, 10 (1520)
— Gasparus seu Alexander 157 (1673)	— rex Hungariae 5 (1438)
— Georgius (Girik, Jerzy) castellan- us arcis Arva 41 (1615), 68 (1629), 70 (1630), 74 (1640), II 35, 40, 52, 64 (1618), 317 (1647—1666)	— sts de Zubrica Inferiori II 242 (1659)
— Joannes praefectus arcis Arva 14, 16 (1585), 20, 21 (1596), II 97 (1588), 357 (XVI w.)	Alexander szwagier Bukowińskiego 72 (1632)
Adamides Jacobus rev. fil. Venceslai II 321 (1647—1666)	Andahazy Andreas nob. 17, 18 (1586)
— Venceslaus pastor Jablonkovien- sis II 320, 321 (1647—1666)	Andreanszky (Andrianszky) Caspa- rus iur. not. com. Arva 160, 167— 169 (1674)
	Andreas iud. de Naghffalwa 10 (1520)
	— sts de Krussecznicza II 114 (1619); zob. Krussetnitsky
	— sts de Puczow II 117 (1619)
	Apostoli Melchior notar. oppidi Trstena II 350 (1659)
	sub Arce (Subarx) zob. Podzamek

- Arkabus zob. Harkabuz
Arva (Arwa, Orawa) passim
— fluvius zob. Orawa
- Babia (Baba) Góra II 130 (1619),
214 (1677), 340 (1593)
— Guriczowa alpes 47 (1615)
— Kohutowa alpes 47 (1615)
— Lukaczikowa alpes 47 (1615)
— Zubryczkeho alias Drapala alpes
47 (1615)
- Babin (Babina, Babino, Babinowo,
Babynowa) II 92 (1564—78), 95
(1574), 97 (1588), 98 (1593), 99
(1598), 101 (1604), 110, 112, 131
(1619), 134 (1624), 211, 212 (1677)
— role II 134—135 (1624)
— rycht. zob. Babinsky
— sts zob. Joannes
- Babinsky Adam rycht. Babina II 134
(1624)
— Janosz rycht. Babina II 134 (1624)
— Ondro rycht. Babina II 134 (1624)
- Bachar Stanko rycht. Dluhejluki II
182 (1624)
- Bachiensis archiep. zob. Piisky Joannes,
Széchény Georgius
- Baiczy (Baychi, Baychy, Bayczy,
Baythy) fam. II 98 (1593)
— Joannes 157 (1673)
— Petrus vicecomes Arv. II 100
(1598), 343 (1612)
— Sebastianus II 96 (1574), 97 (1588)
- Bandik Blasius sts de Pekelnik II
123 (1619)
- Bankowa luka II 218 (1677)
- Baran Jano sts Kriwej II 181 (1624)
- Baranowsky fam. II 27 (1616)
- Bargel Sebastianus praep. Zivecensis
II 67 (1618); zob. Borgala
- Barkotzy Stephanus II 352 (1662)
- Barsony Georgius episc. Varadiensis
164 (1674)
- Barwald (Berwald) zamek II 355
(1462), 356, 357 (1474)
- Baticius pastor eccl. Weličensis II
208 (1624)
- Battyany (Battyán) de Adamus comes,
magister dapiferorum 81
(1655)
— de Christophorus magister pincernarum
164 (1674)
- Bednar(z) Simon sts Zubrzycy Górnej
138, 139 (1669), 139, 140 (1670)
- Belcz de Michael 8 (1520)
- Belkowka polana 126, 127 (1665)
- Bencur Martyn rycht. Jassenowy II
198 (1624)
- Benczak Adam rycht. Bystrej II 349
(1659)
- Benčik (Benczek) Maciej sts Mutnego
118 (1664)
— Paweł sts Mutnego 118 (1664),
122 (1665)
- Benedekfalva de Michael 8 (1520)
- Beňova Lehota zob. Lehota B.
- Benus nob. II 103 (1604)
- Benyczky Martinus palatinus Regni
Hungariae II 343 (1612)
- Benyolehota zob. Lehota Beňova
- Beskid (Bescyd, Beskith, Beskyd,
Beszkid, Beszkidum, Beszkieth,
Bezkyd) 13 (1575), 29, 30 (1609),
37, 38 (1614), 41, 42 (1615), 67
(1619), 68, 69 (1629), 83 (1657), 189
(1691), II 34, 40, 42, 47 (1618), 110
(1619), 213—215, 218 (1677)
- Bestwina sts zob. Marek
- Bethlenfalva de zob. Thurzo
- Biała a Bielski Stephanus possessor
in Makow 195 (1703)
- Bialacerkiew, kasztelan zob. Ostrogski
Janusz
- Biała Góra (Chora) II 365 (1618),
367 (1625)
- Białogród II 12 (1601)

- Biecz kasztelan zob. Dembiński Samuel
- Biedna polana II 219 (1677)
- Biela (Byla) Skala hola 48 (1615) II 131 (1619)
- Bielauich Georgius electus Tinniniensis 81 (1655)
- Bielopotocky Gresz sts Bieleho Potoka II 173 (1624)
- Jurek sts Bieleho Potoka II 173 (1624)
- Ondrej sts Bieleho Potoka II 173 (1624)
- Pawol sts Bieleho Potoka II 173 (1624)
- Ssimek sts Bieleho Potoka II 173 (1624)
- Bielski Stephanus a Biała possessor in Makow 195 (1703)
- Bielsko m. II 40, 45 (1618), 358 (1682)
- Biely Potok (Bely, Byely Potok) 25 (1606), 48 (1615), II 95 (1567), 97 (1588), 99 (1593), 102 (1604), 116, 130 (1619), 173 (1624), 219 (1677)
- alpes (hola) 48 (1615) II 130 (1619)
- role II 173 (1624)
- sts zob. Bielopotocky, Fetkio, Marssalek, Paulus
- wrch 39 (1614)
- Biernath sts de Lupiezowa II 72 (1618)
- Binkovicz Albertus parochus Oravczensis et Jablonkoviensis 172, 175, 178 (1674)
- Bizik zob. Stanik Matiass
- Blaszczykowa medza 73 (1640)
- Blatne potok 97 (1659)
- Bobola podkomorzy Król. Pol. II 19 (1607)
- Bobrov (Bobrow, Bobrowa, Bobrowo, Boubrow) 31, 32 (1612), 47 (1615), II 92 (1564—1578), 94 (1564, 1566), 95 (1567), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 101 (1599), 102 (1604), 115, 130 (1619), 144 (1624), 214, 215, 219 (1677), 264, 266, 267, 307 (1659)
- Bobrov buczina 51 (1916), 108 (1662)
- podholka 108 (1662), 134 (1667)
- role II 144—145 (1624)
- sts zob. Buobrowsky, Christophorus, Soltys
- Bobrownik zob. Kizel Benedictus de B.
- Bobrowski zob. Buobrowsky
- Bocskay (Bocskai) 34 (1613), II 63 (1618)
- Boczko minister (praedicans) Namestoviensis II 266—271, 284, 294 (1659)
- Bodlyk Andreas iur. in Rosenberk 9 (1520)
- Bodog-Azzonffalva 8 (1520)
- Bodor Michael II 89 (1547)
- Bohusław (Bogusław) kasztelan zob. Ostrogski Janusz
- Borgala (Bargel) Sebastjan ks. prob. żywiecki II 59 (1618)
- Borkouich Martinus episc. Zagrabiensis 164 (1674)
- Borowa hora 70 (1630)
- Borowicz(ch) Albertus (Adalbertus), parochus (curator cath.) Namestowiensis, Lokcensis et Rabczicensis 89, 92 (1659), II 257, 259, 265, 270—277, 279—282, 288, 295—297 (1659)
- Borsučni wrch 67 (1619)
- Boruny na Litwie, obraz cudowny NPM. z Trzciany II 359 (1683)
- Bosna (Boszna) episc. electus zob. Mareuich Marianus, Plumbeus Nicolaus
- Boszaczyk Matthias sts de Zubricza Inf. 175 (1674)

- Boszak Matthias sts de Zubricza Inf. 178 (1674)
- Brandisz Nicolaus nob. Polonus II 3 (1566)
- Breza (Bresa) 46 (1615), 115 (1663), II 95 (1567), 99 (1593), 100 (1598), 102 (1604), 115, 129 (1619), 138 (1624), 212, 213 (1677)
- rjeka 115, 116 (1663), 190 (1691), II 212, 213 (1677)
- role II 138 (1624)
- sts zob. Breznicky, Lokczansky, Poliak
- Breznica 116 (1663)
- sts zob. Breznicky
- Breznicky (Breznitsky) Jan sts Breznicy 116 (1663)
- Paulus sts de Kamenske (Nouo Kamenska) 43, 44 (1615), II 115 (1619)
- — sts Brezy II 138 (1624)
- Brezovica (Brezowicze) 48 (1615), 96 (1659), II 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 102 (1604), 116, 130 (1619), 175 (1624), 218, 219 (1677), 299, 300, 302, 306 (1659)
- chotar 97 (1659)
- polany 97 (1659)
- role II 175—176 (1624), 300 (1659)
- sts zob. Georgius, Jacobus et Simon, Brezowicki, Brezowicz, Stančik, Twaroszak (Turaszak)
- Brezowicki Jacobus sts de Brezovica II 301 (1659)
- Michael sts de Brezovica II 301 (1659)
- Brezowicz (Brezovicz) Alexander sts de Brezovica II 306 (1659)
- Simon sts de Brezovica II 306 (1659)
- Brezowy mostek II 214 (1677)
- potok II 219 (1677)
- Brinkus Joannes 175 (1674)
- Bubenska polana 42 (1615), II 216 (1677)
- Bubenske alias Zubrzyca Górna zob. Zubrzyca Górna
- Bubensky chotar 42 (1615), 54 (1616) na Budinie łąka II 110 (1619)
- Budinin hola II 110 (1619)
- Budskowius Jacobus parochus de Chemchowa II 299 (1659)
- Budsky Jacobus pater 88 (1659)
- Budzin stolica Węgier 184 (1685), II 355 (1442)
- Bukavicz Joannes iur. in Rosenbark 9 (1520)
- Bukowina (Bukouina, Bukovina, Bukowyna) 8 (1520), 26 (1606, 1607), 34, 35 (1613), 39 (1614), 48 (1615), 65—67 (1619), 149, 153, 158 (1673), 173 (1674), II 19 (1607), 95 (1567), 96 (1574, 1578), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 101 (1599), 102 (1604), 104 (1613), 104, 105 (1619), 105 (1622), 119, 122, 123, 130 (1619), 159 (1624), 215, 217 (1677), 223, 235, 238, 239 (1659), 240, 244, 249 250, 252 (1659), 363 (1605)
- cum Poskle 35 (1613), 149, 153, 158 (1673), II 104, 105 (1613), 223, 235, 238—240, 244, 249, 250 (1659), 343 (1612)
- chotar 42 (1615)
- de Ladislaus 8 (1520)
- hola II 130 (1619)
- role II 159—160 (1624), 384 (1860/2)
- sts zob. Bukowinski, Rokitsky, Wilczek
- Bukowinski (Bukovinszky) fam 89 (1659), 179—181 (1677), 182 (1682), 192 (1696), II 311 (1611), 313 (1627), 315 (1636)
- Agnes filia Joannis 162 (1674)
- Alexius II 104 (1604)

- Bukowinski Anna filia Mleczkovszky
Agnētis 174 (1674)
— Catharina filia Mleczkovszky
Agnētis 174 (1674)
— Joannes 90 (1659)
— Joannes sts de Bukouina et Poskle 149, 153, 158 (1673), 162, 170, 172—175, 178 (1674), 179, 180 (1677), II 217 (1677), 224, 249, 250 (1659)
— Magdalena filia Mleczkovszky Agnētis 174 (1674)
— Sophia cons. Wilczek Joannis 162 (1674), 180 (1677)
— Stanislaus sts de Bukowina et Poskle II 217 (1677), 224, 235, 238, 240, 250, 259 (1659)
— Walenty sts Bukowiny-Podszkla 72 (1632) II 159, 160 (1624), 223, 224, 233, 235, 240, 244, 250, 251, 260, 305, 307 (1659); żona Zuzanna II 250, 251 (1659)
Bukovinskiana domina II 252, 253 (1659)
Bukovinskich alpes 48 (1615)
— polana 67 (1619)
Bukowsky Walenty 95 (1659)
Bukowynka II 94, 95 (1566)
Bulanda 181 (1677)
Buobrow zob. Bobrov
Buobrowanya (Buobrowania) 107 (1662), 132 (1667)
Buobrowiec alpes (hola) 48 (1615), 97 (1659) II 130 (1619)
Buobrowsky Krisstoff, Martyn Stečyk i Pawol sts Bobrova II 144 (1624)
Bykowski Stanisław woj. sieradzki II 48 (1618)
Bysterec (Bisterecz, Bizthrycz, Bysterec, Byztherecz, Byzthrycz) II 90 (1547), 91 (1548)
— Velký (Maior, Nagy) 25 (1606) II 90 (1547), 91 (1548), 93 (1549—1578), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 103, 104 (1604), 114 (1619), 203 (1624), 220 (1677)
Bysterec role II 203 (1624)
— rycht. zob. Bystersky
— sts zob. Georgius
— Malý (Minor, Kis) II 93 (1549—1578), 94 (1549), 96 (1574), 97 (1588), 100 (1598), 103, 104 (1604)
Bystersky Gyrjk rycht. W. Bysterca II 203 (1624)
— Stefan rycht. W. Bysterca II 203 (1624)
Bystra (Bistra) 98—100 (1659), II 348, 349 (1658/9)
— chotár 96, 98 (1659), II 350 (1659)
— hola 97 (1659)
— rjeka 51 (1616), 108 (1662)
— rycht. zob. Bencžak
— silvae 99 (1659)
Bystry potok 133 (1667)
Bytča (Bitche, Bittscha, Bytche) arx, castrum II 216, 217 (1677)
zob. Thurzo Georgius de Bethlenffalva
Bziny (Bzyny, Bzina) 25 (1606), II 90 (1547), 91 (1548), 92 (1549—1578), 94 (1549), 94 (1564), 95 (1566), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 103 (1604), 220 (1677)
— Sedliacka (Colonorum) II 114 (1619), 194 (1624)
— — rychtarstwo zob. Kniaża
— Walaska (Valachorum) role II 116 (1619), 193 (1624)
— — rychtarstwo zob. Kniaża
Calvaria II 312 (1625)
Carpathus mons 37 (1614), 99 (1659), II 218, 219 (1677), 325 (1705)
Casimiria m. 87 (1659)

- Caspar sts de Orawka pod Kuli-
hom II 121 (1619); zob. Kulich,
Kuliżek
Cepyk Juro sts Chlebnicy II 185 (1624)
Chemchova zob. Čimhova
Chizne zob. Chyżne
Chizniansky zob. Chyżniański
Chlebnice (Chlebnicze, Chlebnycza,
Chlebnycze) 25 (1606), 48 (1615),
II 8 (1576), 92 (1572—1578), 96
(1574), 97 (1588), 98 (1593), 99
(1598), 116, 131 (1619), 185, 186
(1624), 220 (1677)
— role II 185—186 (1624)
— sts zob. Cepyk, Chlebnitsky, Du-
la, Kaiffaš, Kryzo, Marek, Marti-
nus, Muka, Onczo, Opareny, Pinka
Chlebnitsky Janko sts Wasilowa II
135 (1624)
— Ondro sts Chlebnicy II 185 (1624)
Chochołów 75 (1647)
Chocz alpes (hola) 48 (1615) II 131
(1619)
Chodkiewicz II 17 (1605)
Cholewa Bartłomiej sts Stankowej
alias Zawady (Osady) II 116
(1619), 161 (1624)
Cholticz zob. Sedlniczky Vence-
slaus de Ch.
Chradek zob. Hradek
Christophiak Stanislaus, Polonus II
254, 255 (1659)
Christophorus sts de Bobrow, II
115 (1619)
— sts de Lokcza II 112 (1619)
Chwostek Piotr rajca żywiecki II
362 (1589)
Chwtka Georgius de Rewyssne iur.
ass. 29 (1609)
Chyák (de) Stephanus comes ma-
gister tavernicorum 81 (1655)
Chybowic Mikołaj rajca żywiecki
II 362 (1589)
Chyżne (Chisne, Chizne, Chyzna,
Chryshno, Chyżné) 38, 39 (1614),
61 (1619), II 105 (1622), 125 (1619),
155 (1624), 218 (1677), 236, 238, 247,
272, 298, 299, 304, 307 (1659), 322
(1647—1666), 332 (1706)
— prata II 111 (1619)
— role i dzielnice II 155 (1624), 298
(1659), 375 (1860—2)
— sculteti II 307 (1659); zob. Chy-
żniański, Urbanecz
Chyżni (Chizny) potok, 13 (1575), II
215 (1677)
Chyżniański (Chiżniansky)
— Albertus sts w Chyżnem 89, 90
(1659), II 218 (1677), 236, 247, 298
(1659)
— Jacobus sts de Chyżne II 298—300
(1659)
— Joannes sts de Chyżne II 298—300
(1659)
— Martinus sts de Chyżne 89 (1659),
II 236, 247, 298—300 (1659)
Cnyżniczek (Chiżniczek) potok 70
(1630)
Cieplice m. II 60 (1618)
Clementis Nicolaus minister evan-
gelicus (praedicans) in Lokca II
266, 270, 271, 309 (1659)
Colocsa archiep. zob. Piisky Joan-
nes, Széchény Georgius
Comorouius zob. Komorowski
Corbaui electus zob. Mokcsay An-
dreas
Cracovia zob. Kraków
Cremniciensis camera comes zob.
Thurzo
Croatia banus zob. Zrinio (a) Nico-
laus
Csanadia (Chanadia) electus zob.
Pálffy Thomas
— episc. zob. Pálffy Ferdinandus
ab Erdöd

- Csobor (Czobor) Elisabeth (Elizabeth, Erzsebeth, Alžbeta) de Zent Mihály (Szent Michaly) comitis-sa, Georgii Thurzo de Bethlenfalva comitis de Arva vidua 45 (1615), 55, 57, 58 (1618), 58, 60, 62—65, 67 (1619), II 35 (1618), 84 (1620), 109 (1619), 133 (1624), 216, 217 (1677), 313 (1627)
— Emericus II 352 (1662)
Cubiny zob. Kubiny
Cumanorum iudex zob. Thurzo Georgius de Bethlenfalva
Curci II 333 (1706)
Cymhova zob. Čimhova
Czapliowa Magurka alpes (hola) 48 (1615), II 130 (1619)
Czarniak Jacobus sts de Rabczyce, II 261 (1659)
Czarny Dunajec 75, 76 (1647), 87 (1659), 175 (1674)
— decanus zob. Odrovonsky Simeon
— parochus 87 (1659)
Czchów m. kasztelan zob. Porębski Mikołaj
Czemicky Mikulass pisar oravsky 128 (1667)
Czemuchowa zob. Cimhova
Czepakovicz Andreas II 317 (1647—1666)
Černa Gurka II 216 (1677)
Černe Pleso II 211 (1677)
Czernec hola II 160 (1624)
Czerniak Jacobus II 261 (1659)
Černicz alpes (hola) 180, 181 (1677)
Černy potok 73 (1640), 97, 98 (1659)
Czert (Czer) salass (wrch) 48 (1615), 97 (1659), II 130 (1619)
Czertež laz II 192 (1624)
Czerweny potuoczek II 213, 218 (1677)
Czibuluwka wrch 190 (1691)
Czierny Jakub Lieskowsky zob. Lieskowsky Czierny Jakub
— Matthias sts de Liesek II 112 (1619)
Czikowski de Wojsławicze Christophorus II 67 (1618)
Čimhova (Chemechowa, Chemihowa, Chemyhova, Cymhova, Czemhova, Czemuhow, Czimhova, Czimogowe, Chemchowa, Chimchowa, Czymahove, Czemucho-wa) 6 (1438), 12 (1564), 17, 18 (1586), 19 (1596), 26 (1607), 39 (1614), 86 (1658), 88—90 (1659), II 21 (1610), 22 (1614), 84, 85 (1622), 90 (1547), 91 (1548), 92 (1549—1578), 95 (1574), 96 (1588), 98 (1593), 100 (1598), 103 (1604), 218 (1677), 230, 242, 243, 299—303, 305 (1659), 332 (1706), 343 (1612)
— iudex zob. Toman
— parochus 88, 89 (1659); zob. Budskowius Jacobus
— rector scholae zob. Kwasnowsky Albertus
— role II 303 (1659)
— sts zob. Kuska
Čimhovský potok II 218 (1677)
Čisti grun 97 (1659)
Čizowe mlaki 134 (1667)
Čižowy wrch 133 (1667)
Czmel Kubo sts de Jeszenice II 142 (1624)
— Petrus (Pecho) sts de Jeszenice 46 (1615), II 115, 129 (1619), 142 (1624)
Czobor zob. Csobor
Czorsztyń (Czornsteyn) 2 (1359)
Czubrancs zamek zob. Eszterházy de Gálantha
Czuder Jakub starosta na Orawie II 355 (1442)
Czyżiński chotar 42 (1615)
Čyžow wrssek 134 (1667)

- Dalmatia banus zob. Zrinio (a) Nicolo
- Darnovecz 10 (1520)
- Dauczyk libertinus in Dluhaluka II 104 (1604), 185 (1624)
- David (Dauid, Dawid) fam. II 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 100 (1598)
- Elia II 317 (1647—1666)
- Ladislaus (ex Izdebne) 90 (1659), II 89 (1547)
- Paulus iur. ass. 157 (1673), 169, 171 (1674)
- Sigismundus 90 (1659)
- Dawczo libertinus in Also Falw II 103 (1604)
- Dedyna II 100 (1598), 104 (1604)
- Dedynsky (Dedinski, Dedynschius) fam. in Dedyna II 100 (1598)
- Gregorius iud. nob. com. Arva II 90 (1547)
- Jacobus iur. ass. com. Arva 93, 95, 96, 98 (1659), 117, 119 (1663), 119, 121 (1664)
- Dembiński Samuel kasztelan biecki II 48 (1618)
- Derdolen libertinus in Zaskalycza II 104 (1604)
- Dersffy Mikołaj de Szerdahel (Zendahel) żupan komitatu Hont II 9, 10 (1599), 10—12 (1601), 15 (1604), 60, 74 (1618)
- Desseuffy (Dezsöffy) Franciscus praefect. Arvensis 188, 191 (1691)
- Dessteneho wrch 190 (1691)
- Dębiczky dominus II 22 (1614)
- Dianisska Samuel rycht. Twrdosyna II 163 (1624)
- Dielecz rivulus II 85 (1622)
- Dietlyanka II 219 (1677)
- Ditlewicz (Ditlowicz) Georgius nob. II 64, 71 (1618)
- Długopole 2 (1359)
- Dluhaluka (Dlhaluka) 25 (1606), 48 (1615), II 22 (1614), 90 (1547), 91 (1548), 92 (1549—1578), 95 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 102 104 (1604), 113, 129, 131, 132 (1619), 182, 184, 185 (1624), 220 (1677)
- rycht. II 184 (1624); zob. Bachar, Dluholutsky, Mattys
- sts zob. Stanislaus
- Dluholutsky Jurczo rycht. Dluhaluki II 182 (1624)
- Michal rycht. Dluhaluki II 182 (1624)
- Dluhossowska alias Stanko Gurcowa aut Jalowecz alpes (hola) 47 (1615), II 130 (1619)
- Dluhosz Petro sts Stankowej alias Zawady II 161 (1624)
- Dobrawa II 8 (1576)
- Dobryk Petrus iur. 9 (1520)
- Dohaticky Matthias 90 (1659)
- Dolnolypnický chotar, hora zob. Lipnica Dolna
- Dolnojzubrický chotar zob. Zubrzyca Dolna
- Dominowy lan 52 (1616)
- Drapala alias Babia Zubryczkeho alpes 47 (1615)
- Drapalak Joannes sts Rabczycy II 214 (1677)
- Draskouith (Draskouich) Nicolaus de Trakostian comes Mosonien-sis et Arvensis magister ianitorum 142, 143 (1672), 164 (1674), II 214—216 (1677), 352 (1662)
- Drdkowska possessio II 114 (1619)
- Drga Joannes wojewoda wołoski II 350 (1659)
- Drobnin zob. Kryski Feliks
- Drżetiny (dwa Drżetiny, pol Drżetin) alpes, hole, ląka 46 (1615), II

- 114, 115, 129 (1619), 134, 136 (1624), 212 (1677)
- Drzezonski Polonus II 304 (1659)
- Dubova (Dwbowa) 48 (1615), 86 (1658), II 7, 8 (1576), 90 (1547), 92 (1549—1578), 92 (1556—1578), 94 (1564), 95 (1566), 95, 96 (1574), 97 (1588), 131, 132, 247, 252 (1619), 247, 252 (1659)
- luky II 110 (1619)
- parochus zob. Kwasniewsky
- pastor cum filio Georgio, uxore et filia II 252 (1659)
- Colonorum (Sedliacka) 25 (1606), II 98 (1593), 99 (1598), 102 (1604), 113 (1619), 184 (1624), 220 (1677)
- — role II 184 (1624)
- — rychtary zob. Dluhaluka rychtary
- Valachorum (Walaska) 25 (1606), II 98 (1593), 100 (1598), 102 (1604), 117 (1619), 209 (1624), 220 (1677)
- — role II 209 (1624)
- — sts zob. Dubowsky, Stephanus Dubowsky II 103 (1604)
- Baltazar sts Dubowy Wal. II 209 (1624)
- Franciscus sts Dubowy Wal. II 209 (1624)
- Gregusz sts Dubowy Wal. II 209 (1624)
- Joannes II 6 (1576)
- Stefan sts Dubowy Wal. II 209 (1624)
- Tomasz sts Dubowy Wal. II 209 (1624)
- Dudikowa hola 123 (1665)
- Dula Misso sts Chlebnicy II 185 (1624)
- Dulowska rala zob. Gdulowska
- Dunayec fluvius 2 (1359)
- Dworska sessio in Also kubin II 114 (1619)
- Dworsky Janco dworski zamkowy z Kys Lehoty II 190 (1624)
- Misso dworski zamkowy z Kys Lehoty II 190 (1624)
- Stano dworski zamkowy z Kys Lehoty II 190 (1624)
- Dymitr car moskiewski II 17 (1605)
- Dzielec góra w Tvrdošinie II 359 (1709)
- Dzisina zob. Sidzina
- Dzurkovič Thomasz alias Pokrywatsky sts Pokrywacza II 187 (1624)
- Eleazary zob. Illyésházy
- Erdeöd (Erdöd) zob. Pálffy
- Erdeödy (Erdödy) Georgius de Monyorokerek comes magister cubiculariorum 23 (1695), 81 (1655), 142 (1676), 187 (1690), 188, 191 (1691, 1696), II 211 (1677)
- Nicolaus de Monyorokerék banus 164 (1674)
- Eszterházy Maria II 352 (1662)
- Nicolaus II 23 (1616)
- de Gálantha Paulus (Pal) com. magister curiae 143, 144 (1672), 164 (1674), II 352 (1662), 357 (XVII w.)
- Faber Martinus 9 (1520)
- Fabianides Joannes minister evang. (praedicans) in Trstena II 298—303, 309, 350 (1659)
- Famiszowic Jarosz pisarz żywiecki II 362 (1589)
- Farkas Thomas officialis arcis Arva II 284 (1659)
- Fedorowa campus Chemchovien-sium 39 (1614)
- Fedorowy wrch 73 (1640)
- Feier Patak II 99 (1598)

- Feiérpátaky Jan kapitan Zamku
Oraw. 94 (1659), II 294, 299, 300
(1659)
- Ferdinandus II imper. Rom. rex
Hung. 17 (1586), II 98 (1593)
— III imper. Rom. rex Hung. 77, 81
(1655), 89 (1659), II 344 (1654), 346
(1655)
- Fetkio z Bieleho Potoka 48 (1615),
130 (1619)
- Ffalw Also 102, 103 (1604), II 99
(1598)
— Nagy zob. Naghffalwa
- Firicz Michael iur. ass. et provisor
com. Arv. 117 (1663), II 236, 308
(1659)
- Florianus sts de Poruba II 113
(1619)
- Forgach de Ghymes Adamus comes
magister pincernarum 81 (1655),
164 (1674)
— Sigismundus palatinus Hung. II
36—38, 41, 43, 49, 52—54, 56—62,
66, 70—75, 77 (1618), 83 (1619)
- Fridman parochus zob. Ratulowsky
Joannes
- Frydstayn zob. Oppersdorf Georgius
Fugger dominus II 6 (1576)
- Furenda alias Lokcensky Gessper
rycht. Lokce II 139 (1624)
- Gaczelova zob. Gecel(ova)
- Gagy abbas B. M. V. zob. Lenczo-
vicz Georgius
- Gaiomski Polonus II 304 (1659)
- Gálantha zob. Eszterházy Paulus
- Gallus minerarius II 111 (1619)
- Gałęski Casimirus jezuita II 326
(1706)
- Garcarczik Joannes dworsky fary
Jablonskiew 139 (1669), 139, 140
(1670)
- Gasparides Georgius viceiudex op-
pidi Trstena II 238, 247, 304—306
(1659)
- Gassparuow salas 48 (1615), II 130
(1619)
- Gaszenicza Welky reka 69 (1629)
- Gawron Thomas sts de Sylne II 283
(1659)
- Gdulowska (Dulowska) rola II 192
(1624)
- Gecel(ova) (Gaczelowa, Geczelowa,
Getzelowa) 25 (1606), II 89 (1547),
91 (1548), 93 (1549—1578), 96
(1574), 97 (1588), 98 (1593), 100
(1598), 103 (1604)
- Geleni dol zob. Jeleni dol
- Geleny grun zob. Jeleni grun
- Gelesna al. Jelesna zob. Głodówka,
Jelesna
- Gelsawa, Gelsova zob. Jelšawa
- Georgius vicecomes et iud. nob.
com. Lypthov. 9 (1520)
— sts de Brezovica II 116 (1619),
175 (1624)
— sts de Bysterec Nagy II 114 (1619)
— sts de Habuowka II 116 (1619),
174 (1624)
— sts de Zawidow II 116 (1619)
— sts de Zazriwa II 117 (1619)
- Gerebko Gregorius zob. Gyerebko
- Gert Reynholdus rector domus
Jesuit. II 325 (1706)
- (Gębicki Wawrzyniec) arcyb. gniez-
prymas II 83 (1619)
- Ghymes zob. Forgach de G.
- Gierowa II 201 (1624)
- Gilanik Jan 131 (1667)
- Gilany (Ghillany) Joannes capita-
neus arc. Arva 138 (1669), 139,
140 (1670), 187 (1690)
- Girik sts Lieska 96 (1659)
— sts Trsteny 96 (1659)
- Glodowka zob. Głodówka

- Głodowski (Hładowsky) A(da)lbertus sts de Głodowka II 218 (1677), 302 (1659)
- Andreas sts de Głodowka II 301, 302 (1659)
- Gregorius sts de Głodowka II 302 (1659)
- Hyacintus (Jaczek) sts de Głodowka II 302 (1659)
- Głodówka (Hładowka alias Jelesna, Illyeszna) 26 (1608), 37, 39 (1614), 48 (1615), 96 (1659), II 29 (1616), 34, 36—38, 40, 79—81 (1618), 82 (1619), 100 (1598), 101 (1599), 102 (1604), 104 (1609), 104 (1619), 105 (1622), 126, 127, 131 (1619), 166, 192 (1624), 218 (1677), 299, 301, 302, 307 (1659), 343 (1612)
- role II 166 (1624), 301—302 (1659), 373 (1872)
- sculteti II 40 (1618), 307 (1659), zob. Głodowski Albertus, Andreas, Gregorius et Hyacintus (Jaczek), Zwolensky Valentinus
- Gniezno arcybiskup zob. Gębicki Wawrzyniec
- Golianowy lussek II 212 (1677)
- Gołkowic Jan ks. pleban Trzciany II 360 (1713)
- Gołuszowsky Stanisław 72 (1632)
- Gongorka crhlisko 97 (1659)
- Gonsorowa polana 134 (1667)
- Gorub Franciscus electus Novensis 164 (1674)
- Gorucki Mikołaj obywatel Grzechyni 195 (1703)
- Grazinowska deserta II 113 (1619)
- Gresskowa polana 97 (1659)
- Grobarowa (Grobarowka) polana 115 (1663), 122 (1665)
- Grojec pod Żywcem II 357 (XVI w.)
- Gronkovay Joannes studiosus Scepusiensis 90, 92 (1659)
- Gruon seu wrch Skalnitý zob. Skalnitý Grun seu Wrch
- Gruszczyna zob. Hrustin
- Grzechynia zob. Gorucki Mikołaj
- Grzybski Petrus promotor seu capell. ss. confraterniae Rossarii Jordanoviensis 196 (1708)
- Gubasoczy Joannes episc. Quinqueecclesiensis 164 (1674)
- Gurcow (Gurčow) Wysoky 51 (1616), 108 (1662)
- Gurczowa (Guriczowa) hola alias Jalowecz II 130 (1619)
- Guro sts w Jasenicy 116 (1663)
- sts w Klinie 106 (1662)
- sts w Lokczy 106 (1662), 116 (1663)
- sts w Wesołem 116 (1663), 126 (1665)
- Guszyt zob. Guzith
- Guzith (Guzich, Guszyt) fam. II 100 (1598), 192 (1624)
- Joannes de Thurán et in Mokrad vicecomes et notar. 128, 130 (1667), 168—170 (1674), 189, 191 (1691)
- — provisor Arvensis II 244 (1659)
- Stefan starosta Zamku Or. II 35 42, 52, 63 (1618), 97 (1588), 98 (1593), 213 (1677), 317 (1647—1666)
- Gyerebko (Gerebko) Gregorius II 89 (1547), 91 (1548)
- Gyulow potoczek 115 (1663)
- wrch 115 (1663)
- Gyurczakowa II 105 (1696)
- Gyurgyewich Petrus electus Sirmiensis 81 (1655)
- Gyurko zob. Guro
- Gyurkow possessio 189 (1691)
- Gywek 6 (1438)
- Habovka (Habuowka) 48 (1615), II 95 (1567), 99 (1593), 100 (1598), 102 (1604), 116, 130 (1619) 174 (1624), 219 (1677)

- Habovka chotar II 219 (1677)
— role II 174—175 (1624)
— sts zob. Georgius et Jacobus
- Hadad zob. Wesselény Franciscus comes
- Hamry II 105 (1696), 299 (1659)
— chotar II 218 (1677)
- Harkabuz (Arkabus) alias Orawka Górna (Felseo) alias Orawka Mała (Orawczyca) alias Orawka sub Harkabuz (pod Harkabuzom) 26 (1606), 34, 35 (1613), 67 (1619), 89 (1659), II 104 (1609), 105 (1622), 119, 120, 122 (1619), 158 (1624), 217 (1677), 224, 239, 240, 244 (1659)
— role II 158 (1624), 224 (1659), 387 (1860/2)
— sts II 311 (1611), 313 (1627); zob. Harkabuz Bartek i Woytek
— zob. Orawka (Oravcicza) sub Harkabuz (pod Harkabuzom)
- Harkabuz (Arkabus) Albertus sts de Orawka Arkabus II 224, 244 (1659)
— Bartholomaeus (Bartek) sts de Orawka pod Harkabuzom II 122 (1619), 158 (1624), 341, 342 (1597)
— Nicolaus sts de ibidem II 224 (1659)
— Stanislaus sts de ibidem II 224, 240 (1659)
— Susanna cons. Thomae Wilczek 165 (1674)
— Valentinus sts de Orawka Minori (pod Harkabuzom) 173, 175 (1674), II 217 (1677)
— Wojciech sts w Harkabuzie 72 (1632), II 158 (1624)
- Harkabuzi (ludzie) II 31, 32 (1617)
- Hasko Jacobus electus Rosnoensis 164 (1674)
- Hawrany terra II 115 (1619)
- Haytman Witalis Michal II 307 (1659)
- Hilfreich II 8 (1756)
- Hizniansky zob. Chyźnianski
- Hladowka (Hladuowka) alias Gelesna (Jelesna) zob. Głodówka
- Hladowsky Adalbertus sts Głodówki zob. Głodowski
- Hladowsky osada zob. Głodówka
- Hlebnycza zob. Chlebnice
- Hluboka II 110 (1619), 192 (1624)
— dolina 42 (1615)
- Hluboke alpes (hola) 48 (1615), II 131 (1619)
- Hluboki (Hlboky) potok 51 (1616), 74 (1640), 108 (1662), 133 (1667), II 219 (1677)
- Hodikius Joannes superintendent II 316 (1642)
- Hodikowska terra II 113 (1619)
- Hodoczina potok II 170 (1624)
- Hoffmann Paulus electus Quinqueecclesiensis 81 (1655)
na Holi łąka II 110 (1619)
- Homolczana Magura wrch 123, 124 (1665)
- Hont żupan zob. Dersffy Mikołaj
- Horny Jan Lehotsky rycht. Lehoty Beniowej II 202 (1624)
— Misso Lehotsky rycht. Lehoty Beniowej II 202 (1624)
- Hornylipnicza zob. Lipnica Górna
- Horvath (Horwat) Kasper de Wegla kapitan piechoty król. II 17 (1604), 19 (1607), 63, 74—76 (1618)
— Stanus II 104 (1604)
— Stefan II 63 (1618), 113 (1619)
- Hrabowszky Stephanus caesarum director Arv. 187 (1690), 188, 191 (1691)
- Hrabusska Stano rycht. Zahrabowia II 202 (1624)
- Hradek, zamek II 356 (1474)
- Hricho castrum zob. Thurzo Georgius de Betleheniffalva

- Hrustin (Gruszczyna, Hruszczyn, Hrwstyn, Hrusstin) 46 (1615), II 19 (1607), 95 (1567), 99 (1593), 100 (1598), 101 (1604), 110, 114, 115, 129 (1619), 133, 134, 136 (1624)
- role II 133—134 (1624)
- sts II 134, 136 (1624); zob. Joannes et Michael, Hutyra Michal i Lukaczik Janosz
- Hrusztinski fluvius II 211, 212 (1677)
- Hubicki z Hubic Michal possessor wójtostwa Sidzińskiego 196 (1708)
- Hudec zob. Podbielansky Hudec Juro Hueber II 8 (1756)
- Humai (?) rzekomy zięć Emeryka Thurzo II 357 (XVII w.)
- Hutyra Michal sts Hrustina II 133 (1624)
- Huya Jurek rycht. Lehoty Beniowej II 202 (1624)
- Ondraš rycht. Lehoty Beniowej II 202 (1624)
- Pawol Lehotsky rycht. Lehoty Beniowej II 202 (1624)
- Hyzny zob. Chyzne
- Iława zamek II 356 (1471, 1474)
- Illyésházy (Illeshazy, Ileshazy, Illieshazy) Caspar comes supr. Trenchinen. et Lyptovien. 22 (1627), 68, 69 (1629), 70, 71 (1630), 73, 74 (1640), 76 (1647), 82 (1657), 109 (1663), II 23, 28 (1616), 216 (1677), 316 (1642), 317 (1647—1666), 357 (XVII w.)
- Georgius comes de Trenchin magister dapiferorum 164, 170 (1674), II 352 (1662)
- Stephanus II 79 (1618)
- Illyessna zob. Jeleśnia
- Iłmanowski Christopherus II 340 (1593)
- Istebne (Izthebna, Iztebne) 90 (1659), II 89 (1547), 91 (1548), 93 (1549—1578), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 100 (1598), 103 (1604), 367 (1625)
- zob. David Ladislaus
- Isypfalwa (de) Benedictus 9 (1520)
- Ivanovszke kossariska 116 (1663)
- Ivasskowa polana II 213 (1677)
- Izthebne zob. Istebne
- Jablončany II 216 (1677)
- Jabloniczky potuoczek II 215 (1677)
- Jablonka (Jabluonka, Jabluoncza, Jablonkowo) 4 (1368), 13 (1575), 18 (1586), 22 (1627), 23 (1695), 23, 24 (1597), 25 (1606), 26 (1607), 30 (1609), 34, 35 (1613), 39 (1614), 41 (1615), 53, 54 (1616), 67 (1619), 70 (1630), 74 (1640), 88 (1659), 104, 105 (1660), 120 (1664), 122 (1665), 128 (1667), 139 (1669), 139—141 (1670), 172, 173, 175, 178 (1674), II 32 (1617), 35, 59, 68, 71, 77 (1618), 94 (1566), 96 (1578), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 101 (1599), 102 (1604), 111, 119—121, 129 (1619), 153, 154 (1624), 215 (1677), 227, 230, 231, 233—235, 237, 239—244, 247—255, 267, 299, 300, 308 (1659), 311 (1611), 312 (1625), 313 (1625, 1627), 313, 314 (1629), 314, 315 (1633), 315 (1636), 316 (1638, 1642), 317—324 (1647—1666), 343 (1612)
- chotar 54 (1616), 73 (1640)
- dedina 104 (1660)
- fara 139 (1669)
- iuratus zob. Urbanecz Joannes
- kościół 141 (1670)
- oračiny 54 (1616)
- parochus zob. Binkovicz Albertus, Zahora Joannes

- Jablonka
— pastor zob. Adamides Venceslaus, Levius Martinus, Migra Mathias, Radvansky Balthazar, Sztankowicz Michael, Zahora Joannes
— rector II 322 (1647—1666)
— — scholae zob. Matthegeides Joannes
— role II 153—154 (1624), 227—228 (1659), 377 (1860/2), 380 (1790)
— sts zob. Jablonkowski Casparus, Cristophorus (Krisstoff), Jacobus, Joannes (Jan, Janyk), Matthias (Matys), Stanislaus, Szymek i Wyczyan (Vicen)
— soltysi (wogóle) II 243, 248, 254 (1659), 315 (1633), 324 (1647—1666)
- Jablonkowski (Jablonkowsky, Jablonowsky, Jablonsky) Andreas
141 (1670)
— Bozenik 140 (1670)
— Casparus sts Jablonki i Piekienika 173, 175, 178 (1674), II 215 (1677)
— Cristophorus (Krisstoff) sts de Jablonka 141 (1670), II 215, 225, 250, 251, 253—256 (1659)
— Jakub syn Szimka Wyczyana sts Jablonki 104, 105 (1660), 141 (1670), II 250—255 (1659), 322 (1647—1666)
— Jan (Jassek) Janykowy sts Jablonki 104 (1660), 120 (1664), 122 (1665), 139 (1669), 140, 141 (1670), II 227—256 (1659), 323 (1647—66)
— — Wiczian(ik) sts Jablonki 104, 105 (1660), 140, 141 (1670), II 228 (1659)
— — (tercius) II 228 (1659)
— Janyk 141 (1670)
— Mariana 91 (1659)
— Matthias Vicen (Mateg Wiczianowy) sts Jablonki 22 (1597), 141 (1670), II 153 (1624)
- Jablonkowski Stanislaus (Stass) 141 (1670), II 228 (1659), 320 (1647—66)
— Szymek Wyczyan sts Jablonki 104, 105 (1660)
— — Trstenska relicta II 228 (1659)
— Wincenty (Wiczyan) sts Jablonki 13 (1575), 22 (1597); zob. Jan, Mathias i Szymek
Jablonsky zob. Jablonkowski
Jacobus iudex de Thwardossyn 10 (1520)
— sts de Brezovica II 175 (1624)
— — de Habuowka II 174 (1624)
— — de Klin II 115 (1619)
— — de Parnicza II 113 (1619)
— — de Zuberec II 116 (1619)
Jaczek sts Głodówki 96 (1659)
Jaczkow hola 48 (1615), II 130 (1619)
Jakuszits (Jakusith) Andrzej II 59 72 (1618)
— — Emericus II 352 (1662)
Jaldow Ondrey sts Ustia II 162 (1624)
Jalowecz alias Dluhossowska aut Stanko Gurczowa alpes 47 (1615), II 130 (1615)
Jalowerka II 134 (1624)
Jalowiarky caula II 110 (1619)
Jan Kazimierz król polski II 352 (1667)
— — III Sobieski król polski II 357 (1683)
— sts Breznicky zob. Breznicky
— — Jablonkowsky zob. Jablonkowski
— — Jesenowsky zob. Jasenowsky
— — Suchej Hory 96 (1659)
— — Witanowy 96 (1659)
Janek (Janjk) sts Rabczy 106 (1662), 131 (1667)
Janidlovius Jacobus 90 (1659)
Janusz dux de Ostrow zob. Ostrowski

- Janykowy Jan sts Jablonki zob. Jablonkowski
- na Járábkowej łąka II 110 (1619)
- Jarek bagno między Piekielnikiem a Suchą Górą 76 (1647)
- Jarowiska II 214, 215 (1677)
- Jarucha błoto 28 (1608), II 214 (1677)
- Jasenica (Jaszenice, Jesenicze, Jesenycza, Jeszanicza, Jasenicza, Yasenicze) 31, 32 (1612), 46 (1615) 116 (1663), 122 (1665), 131 (1667), II 97 (1588), 99 (1598), 102 (1604), 115, 129 (1619), 142 (1624), 213 (1677), 246 (1659)
- role II 142 (1624)
- rzeka 114, 116 (1663), 122, 123, 126 (1665)
- sts zob. Czmel Kubo i Petro, Guro i Matej (Matko, Matthias), Pechacz Petro i Stano, Jasinsky Matthias
- Jasenicka Barbara II 323 (1647 - 1666)
- Jaseniczka hora 122 (1665)
- Jasenova (Jassenowa, Jaszenowa, Jessenowa), 25 (1606), 131 (1667), II 93 (1549—1578), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 100 (1598), 103 (1604), 114 (1619), 198 (1624), 220 (1677)
- role II 198 (1624)
- rycht. zob. Bencur Martyn, Jaszenowsky Adam, Gregor alias Zabdział, Juro
- sts zob. Jan, Martinus
- Jasenowsky (Jessenowsky) Adam rycht. Jasenowy, II 198 (1624)
- Gregor alias Zabdział rycht. Jasenowy II 198 (1624)
- Jan sts Jasenowy 131 (1667)
- Juro rycht. Jasenowy II 198 (1624)
- Jasinsky Matthias sts de Jasenice II 246 (1659)
- Jassčericze (Jassčeryčy) polana 97 (1659)
- potok 97 (1659)
- Jauriensis administrator zob. Piisky Joannes, Széchény Georgius
- Jaworinka alpes 48 (1615)
- hola II 130 (1619)
- Jaworowa II 211 (1677)
- hola zob. Paseky
- Jaworowi Wrch 134 (1667)
- Jedlowec Urban sts Polhory 102 (1659)
- Jeleni dol 41 (1615)
- grun II 213 (1677)
- Jelesnia (Gelessna, Ilessna, Ilessne, Illyeszna, Yelessne) potok 161 (1624), II 111 (1619)
- wieś zob. Głodówka
- wrchovina II 218 (1677)
- Jellen Joannes 176 (1674)
- Jelšawa (Gelssawa, Gelsowa, Jellsowa) 28 (1608), II 99 (1598), 103, 104 (1604), 114 (1619), 194 (1624)
- Jesenicza zob. Jasenica
- Jessenova zob. Jasenova
- Joannes de Felso Kubin 10 (1520)
- sts de Babina II 112 (1619)
- sts de Hrustin II 114 (1619)
- sts de Lehota Beniowa II 114 (1619)
- sts de Lokcza II 112 (1619)
- sts de Pribyss II 116 (1619)
- sts de Wawreczka II 115 (1619)
- sts de Zesskow II 113 (1619)
- sts de Zubrohława II 115 (1619)
- studiosus Scepusiensis zob. Gronkovay Joannes
- waywoda 9, 10 (1520)
- Jordanów m. 178 (1674), 196 (1708), II 68, 77 (1618)

- Jordanów burmistrz zob. Maciaszkowicz Kazmirz
— capellanus zob. Grzybski Petrus
— confraternia Rosarii 196 (1708)
— notarius zob. Maciaszkowicz Joannes
— rayca zob. Masztalski Jakub, Swiechowicz Jan
Jordanowa castellana Cracoviensis II 31 (1617)
Jordanoviensis dominium zob. Kozelek Valentinus, Lukagezyk Matthias
Jurczak Michael sts de Waiszelow 189, 190 (1691)
Kaczenyn Ondro sts Wasilowa II 135 (1624)
Kaiffaš Mikusz Martinow sts Chlebnicy II 185 (1624)
Kalinka Joachimus superattendens, II 318, 321, 324 (1647—1666)
Kalinowska desertum II 113 (1619)
Kalnity Grunik II 211 (1677)
Kálnok Felső 6 (1438)
Kameni Wrata 97 (1659)
Kamenny Wrch 44 (1615)
Kamenske (Nouo), Klin(ik) vel Zakamenne zob. Klin(ik) Zakamenne
Kamensky Georgius sts w Kamenskem (Klinie Zakam.) II 212 (1677)
Kameny Wrssek II 213 (1677)
Kanfel Leonardus 9 (1520)
Karamuel Joannes electus Rosonensis 81 (1655)
Karol Szwedzki (Sudermański) II 17 (1605)
Károlyi Barbara cons. Stephani Barkotzy II 352 (1662)
Catharina II 352 (1662)
Karpalsky Joannes sacrista eccl. in Oravka 90, 91 (1659)
— sartor 87 (1659)
Kastil Svatej Zoffie zob. Zoffie Svatej Kastil
Katrincikowa polana 115 (1663)
Kazar Kniasky Matthey sts Kniazy zob. Kniasky Kazar Matthey
Kazimirus rex Poloniae 9 (1520)
Kecko Jano rycht. Lehoty Beniowej II 202 (1624)
Jonaš rycht. Lehoty Beniowej II 202 (1624)
Keckowieh Michal rycht. Lehoty Beniowej II 202 (1624)
Keneze zob. Kniaza
Késmárk arx (Kezmark) 82 (1657), 94, 95, 98, 102 (1659), 104 (1660), II 235, 308 (1659)
— zob. Theökeli Stephanus comes
Ketzer Ambrosius director bonorum arcis Arva II 308 (1659)
Kiczerka Klin 44 (1615)
— wrch 44, 45 (1615)
Kinsky Wenceslaus II 79 (1618)
Kircherius 90 (1659)
Kis Sennie zob. Senniey Kis
Kismark zob. Késmárk
Kitka Guro (Gyuro) sts Polhory 102, 103 (1659)
— Janek (Joannes) syn Tomka sts Polhory 102, 103 (1659), II 262, 294 (1659)
— Tomko sts Polhory 102 (1659)
Kizel Benedictus de Bobrownyk 9 (1520)
Klapjen (Klepen) Adam iudex de Rabcza II 261 (1659)
— Martyn Rabczansky sts Rabczy zob. Rabczansky
Klapka Michal 95 (1659)
Klecza (Klicze) villa in distr. Oswieczimensi II 3 (1566)

- Klen Mateg sts Mutnego 118 (1664)
— Petr s. Matege sts Mutnansky 118 (1664), 122 (1665)
- Kleselius Melchjor kard. bisk. wie-
deński i neustadzki, tajny radca
ces. i król. II 56 (1618)
- Kłukuszowa wieś na Podhalu II 20
(1607)
- na Klimowcze łąka II 110 (1619)
- Klimuowka hola II 110 (1619)
- Klin (Klyn Namiestowski) 31, 32
(1612), 86 (1658), 90 (1659), 106
(1662), 127 (1665), II 95 (1567), 99
(1593), 100 (1598), 101 (1599), 102
(1604), 104 (1609), 105 (1626), 115
(1619), 146 (1624), 212—215 (1677),
247, 264, 266, 294, 295 (1659)
- parochus zob. Kwasniewsky Jaco-
bus Romanus
- role II 146 (1624), 418 (1871)
- sts II 294, 295 (1659); zob. Guro,
Jacobus, Klinowski Jakub i Mat-
thias
- Klin na Michalku II 212 (1677)
- Klin(ik) Zakamienne (Zakamieszky,
Kamenska Nova, Kamenske) 90
(1659), 189, 190 (1691), II 115
(1619), 212 (1677), 264, 266—268,
271 (1659), 332 (1706)
- chotar 190 (1691)
- iudex zob. Koczanda Georgius
- role II 264 (1659)
- rzeka 190 (1691)
- sts zob. Brezniczky Paulus, Ka-
mensky Georgius et Regulik (Re-
guła) Georgius
- Klinček Juro sts Krywy II 181 (1624)
- Klinik zob. Klin Zakamienny
- Klinowski (Klynowski) Georgius fil.
Matthiae II 295, 296, 307 (1659)
- Jacobus sts Rabczyc 137, 138
(1669), 142 (1672)
- Jakub sts Klina (Nam.) II 146 (1624)
- Klinowski Kubik sts Klina (Nam.)
II 358 (1682)
- Matthias sts Klinensis (Nam.) II
236—307, 350 (1659)
- Klobuczna alpes (hola) 46 (1615), II
129 (1619)
- Kluchoj Albert zob. Kluczo Jan
- Kluczka 46 (1615)
- Kluczo Jan (Kluchoj Albert) poseł
komitatu szlacheckiego II 60, 74
(1618)
- Kluska Martinus 176 (1674)
- Klyn, Klynowski zob. Klin, Klinow-
ski
- Kmel Mathias, iudex de Mutne
II 263, 264, 286 (1659)
- Knesky Mikusz 193 (1624)
- Kniasy Kazar Matthey sts Kn'azy
II 192 (1624)
- Misso sts Kniaży II 192 (1624)
- Kniaża (Kniazia, Knazie, Knazy, Ke-
neze, Knezy, Kneszy, Knezya)
25 (1606), II 7, 8 (1576), 92 (1564—
1578), 94 (1549, 1564), 95 (1566),
96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99
(1598), 103, 104 (1604), 114, 116,
131 (1619), 191—193 (1624), 220
(1677)
- role II 192 (1624)
- rychtarstwo II 193, 194 (1624)
- sts zob. Steczik Mathias
- Kobylica Mikulasz sts Maletiny II
186 (1624)
- Kocan villa II 22 (1614)
- Kocsenda Albertus civis Neoforen-
sis 173 (1674)
- Koczanda Georgius iudex de Klinik
II 264 (1659)
- Kohutowa hola 51 (1616), 108 (1662),
II 130 (1619)
- Kolarowska sessio II 113 (1619)
- Kolkowic pleban Orawki II 359
(1705)

- Kolodeg Lucas 173 (1674)
Komarnikowa karczma 44 (1615)
Komarnikowy chodnik 45 (1615)
Komesne in Polonia II 254 (1659)
Komethna II 89 (1547), 91 (1548)
Komoniecki Andrzej wójt żywiecki II 335 (1704)
de Komorow zob. Komorowski
Komorowski (Komorowsky, Komoroczky) Krzysztof II 11 (1601)
— Mikołaj comes Arvensis et Liptoviensis, capitaneus Osviencimien-sis et Zathoriensis II 8 (1598) 9, 10 (1599) i t. d. passim do str. 89 (1620), 102 (1604), 104 (1609), 128 (1619), 364 (1618)
— Piotr hrabia Liptowski i Orawski h. Korczak 7—10 (1590), II 355 (1462, 1471), 356, 357 (1474)
Kopania łąka II 192 (1624)
Korbielów pow. Jeleśnia II 48, 58 (1618)
Koroda Petrus de Felso Kubyn 10 (1520)
Kossariska II 219 (1677)
Kossut Urbanow zarubek II 216 (1677)
Kostus Michael capellanus ecclesiae in Orawka II 242, 243 (1659)
Koszyce II 21 (1610)
— kapitan Telephus II 355 (1442)
Kotelnica Trstenskeho II 218 (1677)
Kotelniczy Wrszek II 214 (1677)
Kowel starosta zob. Kryski Feliks
Kozacy zaporoscy II 84 (1620)
Kozelek Valentinus civis Jordano-
viensis 178 (1674)
Kozinecz alpes (hola) 48 (1615), II 131 (1619)
— łąka II 110 (1619)
Kozupkowa 73 (1640)
Krajnicka prt 97 (1659)
Kraków m. 2 (1368), 87, 90 (1659), II 22 (1614), 27 (1616), 31 (1617), 39, 40, 44, 47, 48, 57, 64, 68, 70, 75—77 (1618), 83, 112 (1619), 325 (1706)
— castellana zob. Jordanowa
— kasztelan zob. Ostrogski ks. Janusz
— palatyn zob. Zebrzydowski Mikołaj
Král Jirik II 322 (1647—1666)
— Joannes sts de Lipnica Wyssnya (Lipnicza Horna) 57 (1618), 73 (1640), II 124 (1619)
— Stanislaus sts de Lipnica Superior II 230, 233, 255, 256, 309 (1659), 323, 324 (1647—1666)
— — sts Zubrzycy Dolnej II 216 (1677)
— zob. Lipnicki
Kralik Joannes II 232 (1659)
— — uxor Dorothea II 232 (1659)
— Stanislaus II 322 (1647—1666)
— Woytus (Vojteš) 140 (1670), II 324 (1647—66)
Kraliowanka 48 (1615)
Kralovany (Kralowen, Kralyowe) 25 (1606), II 21 (1610), 89, 90 (1547), 91 (1548), 93 (1549—1578), 94 (1549), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 100 (1598), 114, 128, 132 (1619), 205 (1624), 220 (1677)
— role II 205—206 (1624)
— rycht. zob. Kralowensky Adam, Jano, Mikulasz i Pawol
— sts zob. Matthaeus
Kralowensky Adam, Jano, Mikulasz i Pawol rycht. z Kralowan II 205 (1624)
Kramar Joannes Polonus II 114 (1619)
Kramser (Ramza) zob. Ramza
Krasna 48 (1615), II 130 (1619)

- Krasna bučyna, polana Weselowskeho 125 (1665)
- Krasnahorka (Krasnahuorka) 25 (1606), II 90 (1547), 91 (1548), 92 (1549—1578), 95 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 102 (1604), 112, 132 (1619), 172 (1624), 219 (1677)
- role II 172 (1624)
- rycht. zob. Nižnia rychtarstwo
- Krasnicka hola 97 (1659)
- pod Krasničnim (kossarysko) 97 (1659)
- Kratiny alpes (hola) 48 (1615), II 131 (1619)
- Kremenna Dolina 48 (1615), II 130 (1619)
- Krismilovska sessio (in possessione Namestow) 31, 32 (1612)
- Kriva II 113 (1619), 181 (1624), 220 (1677)
- role II 181—182 (1624)
- sts zob. Ollo Georgius
- Kriviczky Gregorius de Sizina 178 (1674)
- Kriwanik Maly 134 (1667)
- Wrchowinka 134 (1667)
- Krssáková pratum II 111 (1619)
- Krubey Martinus iur. in Rosenberg 9 (1520)
- Krušetnica (Krusiecznyca, Krusiecznice, Krwssethnyca) 46 (1615), II 34 (1618), 95 (1567), 99 (1593), 100 (1598), 102 (1604), 114, 129 (1619), 137 (1624), 212, 213 (1677)
- chotar 190 (1691)
- role II 137—138 (1624)
- rzeka 45 (1615)
- sts zob. Andreas, Stanislaus, Krussetnitsky Ondrey i Stano
- Krussetnitsky Ondrey i Stano sts Krušetnicy II 137 (1624)
- Kryski Feliks z Drobnina kanclerz Król. Pol., starosta kowelski, rohatyński etc. II 26 (1616)
- Kryskowsky Joannes praefectus castris Arwa 17, 18 (1586)
- Krywa zob. Kriva
- Krywan II 124 (1619)
- Ssandrow 52 (1616), 108 (1662)
- Krywaniky potok 52 (1616), 108 (1662)
- wrchowy 52 (1616), 108 (1662)
- Kryzo Ihnatko sts Chlebnicy II 185 (1624)
- Krzucki Albertus nobilis Polonus II 26 (1616)
- Krzyżowa wieś Komorowskiego II 36, 40 (1618)
- Kubanowska (Kubanowka) hola (polana) 123, 126, 127 (1665)
- Kubin (Kubyn) II 104 (1604), 128 (1619), 285, 286 (1659), 347 (1656), 357, 358 (1584)
- Dolny, Nižny (Also) 25 (1606), 93 (1659), 128 (1667), II 90 (1547), 91 (1548), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 103, 104 (1604), 113, 132 (1619), 195 (1624), 220 (1677)
- — role II 195 (1624)
- — sts zob. Midelko Jan, Radliński Jan
- — Horny (Felseo) II 90 (1547), 91 (1548), 93 (1549—1578), 94 (1549), 94 (1564), 95 (1566), 100 (1598), 103, 104 (1604)
- — (de) Johannes, Lewko, Marcus, et Petrus Koroda 10 (1520)
- — (de) Mathias nobilis vicecomes 10 (1520)
- — (de) Nicolaus iud. nob. 10 (1520)
- — iudex nob. zob. Nicolaus vicecomes, Mathias vicecomes, Joannes

- Kubinsky pan II 186 (1624)
Kubiny fam. II 94 (1564, 1566), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 100 (1598)
— Adamus 157 (1673), 168, 170 (1674)
— Benedik iur. ass. com. Arvensis 128, 130 (1667), II 95 (1566)
— Christoferus II 90 (1547)
— Stephanus II 113 (1619)
Kubowa alpes (hola) 47 (1615), II 129 (1619)
Kudowsky Grun 134 (1667)
Kuhardowa Zabreš zob. Zabreš Kuhardowa
Kulich osada 34, 35 (1613), 48 (1615)
— zob. Orawka Niznia alias Kulich i sub Kulich
— (Kulih, Kulik) nazwisko II 120, 130 (1619)
— aliter Strezenicky Daniel sts Orawki pod Kulichom, zob. Strezenicky Daniel
— Blasius, 175 (1674)
— chotar II 216 (1677)
— Gaspar sts Orawki pod Kulichom II 155 (1624)
Kuližek (Kulissek) II 119 (1619), 215 (1677)
— Casparus sts de Orawka pod Kulichom alias Nepolomnicza 53 (1616)
— chotar 42 (1615), 54 (1616), 67 (1619)
— Mattieg 42 (1615), 54 (1616)
— zob. Orawka Nizna (pod Kulichom)
Kumowe wirobisko 73 (1640)
Kunkawskie grunt 139 (1669)
Kuokuotka polana 52 (1616), 108 (1662)
— wrch 134 (1667)
Kurcius Alexander II 304 (1659)
Kurczinsky wrch 190 (1691)
Kurkowo pole 73 (1640)
Kuska Joannes fil. Thomae 88 (1659)
— Martinus sts Čimchowej 86 (1658), 88 (1659)
— Mateg sts Twrdoszanski 93 (1659)
— Michael fil. Thomae 88 (1659)
— Thomas 88 (1659)
Kvačany eccl. 92 (1659)
Kwasniewsky Jacobus Romanus parochus Niznensis, Dubowiensis et Klinensis 86 (1658)
— Joannes Oddo parochus Terstenensis et Thurdossinensis 86 (1658)
Kwasnowsky Albertus rector scholae Czimowiensis 174 (1674), II 230 (1659)
Kwolek Franciscus Jesuita II 325 (1706)
Kyczory (Kyczera) II 105 (1638), 231, 232 (1659),
Labuwka wrch 190 (1691)
Lacha Joannes 10 (1520)
Lachowith Stanisław sts Rabczyc II 148 (1624)
Lanckorona II 356 (1474)
— praefectura 340 (1593)
— zob. Zajak Jacobus
Lányi Zacharias superattendens II 322 (1647—1666)
Lassko zob. Liesek
Latany salass 48 (1615), II 130 (1619)
Lavkovo (Leukowa, Leukowo, Lewkowo, Lewkowa, Laukowo, Lawkowo, Leuczowa, Leutschowa) II 28 (1616), 94 (1564, 1566), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 100 (1598), 103, 104 (1604), 112, 132 (1619), 219 (1677)
Laurentius sts de Lomna II 114 (1619)

- Laurinczik (Lawrynczik) Georgius 94 (1659)
- Lazarus sts de Rabcza 27 (1608)
- Lednicze zob. Rakoczy
- Leesne zob. Lisne
- Lehota Beňova 25 (1606), 120 (1664), II 100 (1598), 114 (1619), 202 (1624), 220 (1677)
- rycht. zob. Horny Jan i Misso
- Lehotsky, Huya Jurek, Ondraš i Pawol Lehotsky, Kecko Jano i Jonaš, Keckowiech Michal
- sts zob. Joannes, Martinus
- Horna Felső (Lehothka) II 90 (1547), 91 (1548), 98 (1593), 110 (1619)
- Mala (Kis) 25 (1606), 48 (1615), II 99 (1598), 102, 104 (1604), 109, 131, 132 (1619), 190 (1624), 211 (1677)
- — dworscy zamkowi zob. Dworsky Janco, Misso i Stano, Suš Martyn, Sussyk Misso, Ondro i Pawel
- Nysna (Alsö) II 90 (1547)
- Wielka (Nagy) 25 (1606), II 92 (1549—1578), 95 (1574), 97 (1588), 100 (1598), 103 (1604)
- — vicecomes zob. Abaffy Alexander
- Lehotsky Horny Jan rycht. z Lehoty Beniowej zob. Horny Jan Lehotsky
- — Misso rycht. z Lehoty Beniowej zob. Horny Misso Lehotsky
- Huya Pawol rycht. z Lehoty Beniowej zob. Huya Pawol Lehotsky
- Ladislaus 173, 175, 178 (1674)
- Lenarthowsky Kut pratum 13 (1575), II 215 (1677)
- Lenczowicz Georgius abbas B. M. V. de Gagy 172 (1674)
- Lenkwar Blasius 56 (1618), II 121 (1619)
- Leopoldus Romanorum imp. 89 (1659), 143 (1672), 145, 149—153, 155—158 (1673), 160—168, 171—179 (1674), 192, 194 (1696), II 246, 306 (1659), 357 (1683)
- Leskowski zob. Lieskowski
- Leštiny (Lesschini, Lesstyny) II 93 (1549—78), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 100 (1598), 103 (1604)
- Leuczowa, Leukowa zob. Lavkovo
- Levius Martinus pastor Jablonkoviensis II 320 (1647—1666)
- Lewko de Felse Kubin 10 (1520)
- Lewkowa, Lewkowo zob. Lavkovo
- Lewocza II 21 (1614), 23, 24, 28 (1616), 60 (1618)
- Lhota (Lhotka) zob. Lehota
- Liesek (Liesko, Lieszko, Lyeszko, Lyezko, Lysek, Lasko) 18 (1586), 19, (1596), 26 (1607), 39 (1614), 48 (1615), 96 (1659), II 21 (1610), 92 (1566—1578), 94 (1564), 94 (1566), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 102 (1604), 112, 130, 131 (1619), 167 (1624), 218 (1677), 299, 303, 304, 307 (1659), 343 (1612)
- hola II 131 (1619)
- role II 167—168 (1624), 303—304 (1659)
- sts zob. Czerny Matthias, Girik, Lieskowski Georgius, Lieskowski Czerny Jakub
- sculteti II 307 (1659)
- Lieskowski Georgius sts de Liesko II 303 (1659)
- Czerny Jakub sts Lieska II 167 (1624)
- Lietava (Lethawa, Lyethawa) arx II 295 (1659)
- castrum zob. Thurzo Georgius
- comes zob. Draskouith Nicolaus

- Lietava director zob. Theökeli Stephanus de Kesmark
- Likava (Lykawa) castrum II 356 (1474); zob. Komorowski Petrus
- Lipnica (Lipnicza, Lypnice) 108 (1662), 131, 134 (1667), II 104 (1609), 215 (1677), 231—233 (1659), 312, 313 (1625), 313 (1627), 315 (1633), 316 (1642), 321, 324 (1647—1666)
- fluvius 13 (1575), II 111 (1619), 215 (1677)
- sts II 313 (1625), 316 (1642); zob. Smetaniak Maticz
- Dolna, Niżnia, Wielka (Also) 47 (1615), 73 (1640), 88 (1659), 134 (1667), II 105 (1622), 130 (1619), 149 (1624), 215 (1677), 231, 233, 235, 236, 241, 243, 244, 296 (1659), 332 (1706)
- — chotar 108 (1662), 134 (1667)
- — hora 134 (1667)
- — role II 149 (1624), 231—232 (1659), 404 (1860/2)
- soltys zob. Lipnicki Matthias, Lipnicki Smotana Michal, Smetana Michael, Smetaniak Matthias
- Wysznia, Mala, Horna (Felseo) 57 (1618), 73, 74 (1640), 88, 89 (1659), II 105 (1626), 150 (1624), 216 (1677), 230, 233, 250, 255, 256, 259, 309 (1659), 332 (1706)
- — chotar 73 (1640)
- — role II 150—151 (1624), 230—231 (1659), 401 (1860/2)
- — sts zob. Král Joannes et Stanislaus, Kralik Joannes, Lipnicki Kral Gyrjk i Jan, Smetaniak Georgius et Jacobus
- Lipnicki (Lypnitsky) Kral Gyrjk sts Lipnicy Górn. II 150 (1624)
- — Jan sts Lipnicy Górn. II 150 (1624)
- Lipnicki Matthias sts Lipnicy Dol. II 215 (1677)
- Šimek II 312 (1625)
- Smotana Michal sts Lipnicy Niż. II 149 (1624), 313 (1627)
- Stanislaus sts Lipnicy Górn. II 216 (1677)
- Lipnický haj 134 (1667)
- Lippay Georgius de Zongor archiep. Strigoniensis 81 (1655), 92 (1659), II 347 (1656)
- Lipski z Lipia Stanisław ks. prob. kruszwicki, regent kancel. kor. II 354 (1667)
- Liptów II 63 (1618), 248 (1659)
- comes zob. Illyésházy Caspar i Georgius, Komorowski Mikołaj
- comitatus 6 (1438), 9 (1520)
- montes II 85 (1622)
- vicecomes zob. Georgius
- Lisne (Leesne) w żupie Turczańskiej II 90 (1547), 91 (1548)
- Listhius Joannes II 3 (1566)
- Listowy Potok aliter Romanow zob. Romanow Potok
- Litašy 70 (1630)
- Istwan II 133 (1624)
- Litawa arx zob. Lietava
- Łodwigowice państwo II 358 (1682)
- parochia II 328 (1706)
- Lojnyk Thomas 9 (1520)
- Lokcensky zob. Lokczansky
- Lokcza (Lokcze) 32 (1612), 46 (1615), 106 (1662), 116 (1663), II 92 (1564—1578), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 101 (1604), 110, 112, 115, 129 (1619), 139 (1624), 211—213 (1677), 248, 264—266, 270, 271, 294, 307, 309 (1659), 332 (1706), 347 (1656)
- minister evang. (praedicans) zob. Clementis Nicolaus
- parochus zob. Borowicz Albertus

- Lokcza potok II 134 (1624), 211, 212 (1677)
— praedicans catholicus II 271 (1659)
— role II 139 (1624)
— rycht. zob. Lokczansky Gessper alias Furenda, Krysstoff i Misso Kosowec
— sts II 366 (1624); zob. Christophorus, Guro, Joannes
Lokczansky (Lokcensky) Gessper alias Furenda rycht. z Lokce II 139 (1624)
— Krysstoff rycht. z Lokce II 139 (1624)
— Misso Kosowec rycht. z Lokce II 139 (1624)
— Paulus sts de Breza II 115 (1619)
Lomna II 34 (1618), 104 (1609), 114 (1619), 137 (1624), 212, 213 (1677)
— role II 137 (1624)
— sts zob. Adamus, Laurentius, Lomniansky Adam i Lawro
Lomniansky Adam i Lawro sts Lomnej II 137 (1624)
Lubieński Stanislaus abbas Tynecensis II 67 (1618)
Lublin II 59, 67 (1618)
Lubomirski marsz. nadworny koronny 184 (1685)
— Sebastjan II 20 (1609)
— Stanisław hr. na Wiśniczu, krajczy koronny sandomierski, spiski, dobczycki etc. starosta II 84 (1620)
Luczna alpes (hola) 48 (1615), 97 (1659), II 130, 131 (1619)
Ludomirz 88 (1659)
Ludovicus rex Hungariae 7 (1520)
Lukaczik Janosz sts Hrustina II 133 (1624)
Lukaczikowa hola II 130 (1619)
Lukagezyk Matthias civis Jordano-niensis 178 (1674)
Łukowski Władysław poseł na sejmik zatorski II 369 (1651)
Łupieżowa II 37, 38, 72 (1618), 83 (1619), 364, 368 (1618)
— sts zob. Biernath
Luzenszky Joachimus canonicus Strigoniensis et archidiaconus Nitrensis II 243, 244 (1659)
Luziński Marcin 76 (1647)
Lyesko zob. Liesek
Lyetawa, zob. Lietava
Lykawa zob. Likava
Lypnica, Lypnicki, zob. Lipnica, Lipnicki
Lyptov zob. Liptów
Lyschyny II 90 (1547), 91 (1548)
Lytasy zob. Litaśy
Maciaszkowicz Joannes not. iur. Jordanoviensis 196 (1708)
— Kazmirz burmistrz Jordanowski 196 (1708)
Maciej arcyks., potem cesarz rzym. i król węg. 9 (1520), 33 (1613), 36 (1614), 40, 43, 46 (1615), 50, 53 (1616), II 8, 9, (1598), 10, 12 (1601), 28 (1616), 52, 55 (1618), 98 (1593)
— (Korwin) król węgierski II 356 (1474)
Macov zob. Maków
Madoniowa sessio colon. in Orawka II 351 (1662)
Maga zob. Novacsik Matej
Magura 123, 124 (1665)
— hola Witanowska 97 (1659)
— Homolczana wrch 123, 124 (1665)
— mons II 211 (1677)
— Panska II 211 (1677)
Magurka 48 (1615), 116 (1663), 123 (1665)
— alpes (hola) 46, 48 (1615), II 129, 130 (1619)

- Maków m. 195 (1703)
— possessor zob. Bielski Stephanus
Maksymilian II cesarz II 3 (1566),
4, 7, 8 (1576), 52, 57 (1618)
Makuch Joannes 175 (1674)
Malatina (Maletina, Maletyn) 25
1606), 48 (1615), II 93 (1564—1578),
94 (1564), 95 (1566), 96 (1574), 97
(1588), 98 (1593), 99, 100 (1598),
102, 103 (1604), 116, 131 (1619),
186 (1624), 211 (1677)
— role II 186—187 (1624)
— sts zob. Kobylica Mikulasz
— Felső (de) Mathias 8 (1520)
Malina łąz w Kniaży II 193 (1624)
— łąka II 192 (1624)
Marcus de Felse Kubin 10 (1520)
Marczak Adam sts Rabczicensis II
261 (1659)
— Albertus filiulus sculteti Rabczi-
censis, studiosus II 281 (1659)
— Jacobus sts Rabczicensis II 246,
270, 272, 274, 279 (1659)
— — uxor Ewa II 279 (1659)
— Kuba Mikulag sts Rabczycy 137
(1669)
— Martinus filiulus sculteti Rabczi-
censis II 281 (1659)
— zob. Smolka Kuba
Marczeffalwa (de) Urbanus 9 (1520)
Marek sts Bestwiny II 12 (1601)
— sts Rabczycy 122 (1665)
— Ondrey sts Chlebnicy II 185
(1624)
Mareuich Marianus electus Bosnen-
sis 81 (1655)
Mariany Petrus episc. Segniensis et
Modrusiensis 81 (1655)
Markowa meza w Rabczycy 134
(1667)
— polana w Rabczycy 133 (1667)
Markuiczky Raphaël Casimirus ca-
pitaneus Trembovlensis 175 (1674)
Marssalek z Bieleho Potoka 48
(1615), II 130 (1619)
Martinow Kaiffaš Mikusz sts Chleb-
nicy zob. Kaiffaš Mikusz Marti-
now
Martinus sts de Chlebnicza II 116
(1619)
— sts de Jasenova II 114 (1619)
— sts de Lehota Benyowa 120 (1664)
— sts de Orawka pod Wilczkom 55
(1618), II 121 (1619)
— sts de Sucha Hora II 127 (1619)
— sts de Trstena II 111 (1619)
Masztalski Jakub rajca Jordanowa
196 (1708)
Matej (Mathias, Matko) sts Jasenicy
116 (1663), 122 (1665), 131 (1667)
— sts Tiapeszowa 116 (1663)
Mathiaffalwa (de) Petrus 9 (1520)
Mathias sts de Jablonka 23, 24 (1597)
70 (1630), II 119 (1619)
— sts de Ustia II 116 (1619)
— vicecomes de Felso Kubin 10
(1520)
Matliak Mattej sts Ustia II 162
(1624)
Matonoga zahradnik 181 (1677)
Matys sts Jablonkowski 70 (1630)
Matthe(g)ides Joannes rector scho-
lae Jablonkoviensis II 242, 254
(1659)
Mattheus sts de Kralowany II 114
(1619)
Mattyassovsky Ladislaus episc. Ni-
triensis 194 (1696)
Mattys Mikulasz rycht. Dluhaluki
II 182 (1624)
Maximow potoczek II 215 (1677)
— vertex II 212, 213 (1677)
Mazur Georgius sts de Sihelne II
286 (1659)
Mazurak zob. Novacsik

- Meczybrogh, Mezybrodia, Medzybrogy zob. Medzibrodie
- Mednyansky Paulus 182 (1682), 194 (1696)
- Medveczky nobiles II 97 (1588), 100 (1598)
- Jeremias iur. ass. com. Arva 189, 191 (1691)
- Mikulasz iur. ass. com. Arva 93, 95 (1659), 119, 121 (1664), 122, 127 (1665), 128, 130 (1667), 169, 171 (1674)
- Paulus II 90 (1547), 91 (1548)
- Stephanus iur. ass. com. Arva 169, 171 (1674)
- Medved Ambrosius 175 (1674)
- Casparus II 96 (1574)
- Medvedzie (Medwezya) II 100 (1598), 103 (1604)
- Medwezi potoczek 96 (1659)
- Medzibrodie (Mezibrodie, Mezibrodia, Meczybrogh, Mezybrogy, Metzibrozy, Mezy Brodia) 25 (1606), 48 (1615), II 7, 8 (1576), 90 (1547), 91 (1548), 92 (1564—78), 94 (1549—64), 95 (1566), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 103 (1604), 116, 131, 132 (1619), 191 (1624), 220 (1677)
- role II 191 (1624)
- sts zob. Medzibrodsky Pawol i Petro, Pyrozyk Michal
- Medzibrodsky Paulus (Pawol) sts de Medzibrodie II 116 (1619), 191 (1624)
- Petro sts de Medzibrodie II 191 (1624)
- Medzihradne II 103, 104 (1604)
- de Petrus iud. nob. 10 (1520)
- Medzihradzky (Mezyhradzky) Joannes iud. nob. II 96 (1574)
- Melchior sts de Orawka pod Sarną zob. Sarna Melchior
- Melczowy Ian 108 (1662)
- Messko Albertus iur. ass. com. Arva 119, 121 (1664), 122, 127 (1665), 131 (1667)
- Elias iud. nob. com. Arva II 341 (1775)
- Girik (Georgius) iud. nob. com. Arva 93, 95 (1659), 119, 121 (1664), 169, 171 (1674), II 52 (1618)
- Joannes iur. ass. com. Arva 77 (1656), 93, 95 (1659), 169, 171 (1674), 180, 182 (1677), II 341 (1654)
- Nicolaus plenipotentarius com. Arva 77 (1656)
- Miąszowsky Macziey 72 (1632)
- Michael (Michal, Misso) minerarius II 111 (1619)
- sts de Hrustin II 114, 115 (1619)
- sts de Parnica 93 (1659), 120 (1664), 128, 131 (1667)
- sts de Poruba 131 (1667)
- sts de Slanica II 115 (1619)
- sts de Tapešovo II 115 (1619)
- sts de Vaniovka II 114, 115 (1619)
- sts de Vasilov II 115 (1619)
- sts de Zaskalie II 114 (1619)
- Michalow potok II 213, 214 (1677)
- Michalowiech Missko sts Pucova II 188 (1624)
- Midelko Jan sts Dolnokubiński 128 (1667)
- Mierzwiński 184 (1685)
- Międybrodzie (w Polsce) II 364 (1618)
- Migra Matthias pastor de Jablonka II 313, 314 (1629), 320 (1647—1666)
- Mihalowecz II 214 (1677)
- Mikołaja św. zamek w Liptowie II 356 (1474)
- Milówka II 37, 38 (1618), 367 (1625)

- Minczowa alpes (hola) 46 (1615), II 129 (1619)
— łąka II 110 (1619)
Misskowyth Ollo Juro sts Kriwy II 131 (1619), 181 (1624)
Mlaczky polanka 97 (1659)
Mleczkovszky Agnes 174 (1674)
Mlynar Pawel rycht. Nagy Falu II 206 (1624)
— Thomek sts Stankowej alias Zawady II 161 (1624)
Modrusiensis electus zob. Szmolianovich Joannes
— episc. zob. Mariany Petrus
Mokcsay Andreas electus Corbauiensis 164 (1674)
Mokrad' (Mokred, Mokreczye, Mokregye) 25 (1606), II 90 (1547), 91 (1548), 93 (1549—1578), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 100 (1598), 103 (1604)
— vicecomes zob. Guzith Joannes
Moldowenja II 212 (1677)
Moniak (Monyak, Muniak) 186 (1671)
— fam. 182 (1682), 192 (1696)
— Albertus II 307 (1659)
— Andreas sts de Zubrzyca Gór. II 125 (1619), 230 (1659)
— Anna filia Matthaei 167 (1674)
— Joannes filius Matthaei 167 (1674)
— Matthaëus de Superiori Zubricza 149—152, 156, 157 (1673), 167, 168, 170, 177—179 (1674), 179—181 (1677); zob. Ostrosz
— Ondrej sts de Zubrzyca Górna alias Bubenske 58, 59 (1619), 120, 121 (1664), 129, 130 (1667), 135 (1668), 139, 140 (1670); zob. Zubrzycki
— Sophia filia Matthaei 167 (1674)
— — Stanislai Wilczek cons. 165 (1674)
Moniak Stanislaus fil. Matthaei 167 (1674)
— — possessor Zubrzyca Superioris 195 (1703), 196 (1708)
Monyorokerék de zob. Erdödy
Moravia II 340 (1593)
Morong 110 (1663)
Moskwa II 20 (1609)
Mosoniensis comes zob. Draskovith Nicolaus
Moszyński sluga Stanisława Lubomirskiego II 84 (1620)
Mozkovich Petrus 10 (1520)
Mrazik (Mrasik) Jacobus rector eccl. cath. Oravensis 89, 91 (1659)
Mrdolowka polana 133, 134 (1667)
Mrdusowa łąka II 110 (1619)
Muka Mikulasz sts Chlebnicy II 185 (1624)
Muniak zob. Moniak
Mutka Misso sts Vasilova II 135 (1624)
Mutne 115—117 (1663), 119 (1664), 122 (1665), 190 (1691), II 105 (1696), 214 (1677), 263, 266, 285, 286 (1659), 332, 333 (1706)
— chotar 116 (1663), 122 (1665), 190 (1691)
— dedyna 114 (1663), 118 (1664), 123 (1665)
— iud. zob. Kmel Mathias
— role II 263—264 (1659), 416 (1871)
— sts zob. Benčík Mateg i Paweł, Klen Mateg i Peter, Mutnjansky Petro
— soltysi 119 (1664)
Mutnjansky Petro sts Mutnego II 214 (1677)
Myślenie (Myslimicze, Myslinicze) m. droga z Polski na Węgry 2 (1359), 340 (1593)
Myszkowski II 12, 13 (1601)

- Nádásd (Trstena) poss. 6 (1438), 19 (1596), 39 (1614), II 21 (1610), 85 (1622), 343 (1612)
- (Nádasy) de Franciscus mag. et iud. curiae regalis 81 (1655), II 223, 247 (1659)
- Paulus comes II 23 (1616)
- domini II 306 (1659)
- Nadfalu (Naghffalwa) zob. Velična
- Naghffalwa (Nagyfalva, Nagy Falu, Nadfalu) zob. Velična
- Naghpalwdya zob. Paludza Welka
- Nagy Falu zob. Velična
- Namestov (Namestowo) 31, 32 (1612), 47 (1615), 69 (1629), 92 (1659), 106 (1662), 125—127 (1665), II 8 (1756), 92 (1564—1578), 95 (1566, 1567), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 102 (1604), 115, 129 (1619), 142 (1624), 213—215 (1677), 246, 247, 264—266, 268—271, 283, 284, 294, 296 (1659), 332 (1706), 347 (1656)
- chotar 69 (1629), 126 (1665)
- hola Kubanowska 123 (1665)
- role II 142—143 (1624)
- minister zob. Boczko
- parochus (curator cath.) zob. Borowicz Adalbertus
- pastor eccl. evang. 31, 32 (1612)
- rector scholae 31, 32 (1612)
- sts II 296 (1659); zob. Namestowsky Renda Andrej i Ssim, Ondrej, Simon
- Namestowsky Renda Andrej sts Namestowa II 142 (1624)
- — Ssim sts Namestowa II 142 (1624)
- Romanus sts in Weselowe 68 (1629), 82—84 (1657), 126 (1665)
- alias Weselowsky Georgius sts de Weselowa 84 (1657)
- Natali Łukasz biskup białogrodzki II 360 (1715)
- Neoforum zob. Nowy Targ
- Nepolomnicza alias Orawka pod Kulichom 53 (1616); zob. Orawka Niżnia (Also)
- sts zob. Kuližek Casparus
- Netessow potoczek 115 (1663), 123 (1665)
- wrch 69 (1629), 114 (1663), 123, 127 (1665)
- Neustadt biskup zob. Kleselius Melchjor
- Nicolaus vicecomes de Felso Kwbin iud. nob. 10 (1520)
- Niepolomnica zob. Nepolomnicza
- Nieznanski dominus II 68 (1618)
- Nitra (Nittra) II 355 (1471), 356 (1474)
- archidiaconus zob. Luzenszky Joachimus
- episc. II 79 (1618), 326 (1706); zob. Mattyassovsky Ladislaus, Pálffy Thomas, Szelepchény Georgius
- Niżna Vess zob. Niżnia
- Niżnia (Niżna, Nyżna, Nysnycz, Niżna Vess, Nyżna Wes) 25 (1606), 48 (1615), 86 (1658), II 35, 40, 45, 49 (1618), 81, 82 (1619), 90 (1547), 91 (1548), 92 (1549—1578), 95 (1574), 96, 97 (1588), 98 (1593), 112, 130, 132 (1619), 170—2 (1624), 219 (1677), 331 (1706), 347 (1656)
- parochus zob. Kwasniewsky Jacobus Romanus
- rychtarstwo II 172 (1624)
- role II 170—171 (1624)
- sts zob. Simon
- voyth zob. Niżniansky Misse i Ondrjs
- Niżniansky Michael urednik Zamku Oravy 70 (1630)

- Niżniansky Misso voyth Niżnej Wsi II 170 (1624)
— Ondrjs voyth Niżnej Wsi II 170 (1624)
— Paulus II 350 (1659)
— Simon II 103 (1604)
Novacsik Jano syn Jurka zw. Mazurák sts Sihelnego 110, 111 (1663)
— Ondrej syn Jurka zw. Mazurák sts Sihelnego 69 (1629), 109, 110 (1663), II 262 (1659)
— Mateg zw. Maga sts Sihelnego 69 (1629), 109, 110 (1663)
— Ondrej syn Jurka zw. Mazurák sts Sihelnego 110, 111 (1663)
— Simek 140 (1670)
— Thomas iur. de Orawka Minori 173 (1674)
Nowacy z Rabczy II 37, 38 (1618)
Nowak Ondrej sts Polhory II 147 (1624)
Nowe (Nowy) alpes (hola) 48 (1615), II 110, 131 (1619)
Novensis electus zob. Gorub Franciscus
Novizoliensis camera II 6 (1576)
Novo Kamenska zob. Klin Zakamienne
Nowobylszky (Nowowilszky) Monyak Anna, Matthaei cons. 167, 168 (1674)
Nowoć (Novotia) II 332 (1706)
— role II 416 (1871)
Novotia zob. Nowoć
Nowy Targ (Neoforum) 29, 30 (1609), 75, 76 (1647), 87—90 (1659), 173 (1674), II 75 (1618)
— alumni 87, 90 (1659)
— parochus 87 (1659)
— protocolli 87 (1659)
— vicecapitaneus zob. Prothaszowicz Alexander vel Nicolaus
Nyary Laurentius II 91 (1548)
Nyżna, Nyżnianszky zob. Niżnia, Niżniansky
Obonowa polana 115 (1663)
Obydoua mons 2 (1359)
Odrowąż Piotr wojewoda ruski i starosta lwowski II 355, 357 (1442)
Odrovonsky Simon bacc. art. et ph., plebanus Rabensis, decanus Czarnodunaviciensis, notarius apost. 91 (1659), 175 (1674)
Odrowsky II 311 (1611)
Ogiński (Oghynsky) Dymitr chorąży trocki i stolnik JKM 29 (1609), II 20 (1607)
Okoliczany Jan 187 (1690)
Okruhlicza alpes (hola) 46 (1615), II 129 (1619)
— Iąka II 110 (1619)
Okruhly potok 67 (1619)
Olachones zob. Walachi
Olachus Strigoniensis Nicolaus II 3 (1566)
Olaz Georgius iur. 9 (1520)
Olexa z Klina 127 (1665)
Olexowka (Olexowska) polana 125—127 (1665), 190 (1691)
Ollo Juro (Georgius) Misskowsyth zob. Misskowsyth
Omański Jan Franciszek podstarości żywiecki II 358 (1682)
Omegowy potok II 218 (1677)
Onczo Ondrej sts Chlebnicy II 185 (1624)
Ondreikovits Andreas 171 (1674)
Ondrej sts Namestowa 106 (1662)
— sts Zabrega 131 (1667)
Ondrejowo II 97 (1588)
Ondrejowskie Dolnye II 95 (1567), 99 (1593)
— Hornye II 95 (1567), 99 (1593)

- Ondrejowskie Welke (Nagy) alias Orawka sub Wilczek 14 (1585), 20, 21 (1596), 40, 41 (1615), 55, 56 (1518), II 100 (1598), 101 (1599), 102 (1604), 104 (1619), 311 (1611). zob. Podwilk
- polana 67 (1619)
- potok 13 (1575), 41 (1615), II 215 (1677)
- sts zob. Martinus, Wilczek Felix
- wrch 67 (1619)
- Ondrussow Jurek sts Ustia II 162 (1624)
- Opalene II 193 (1624)
- Opareny Ssimko sts Chlebnicy II 185 (1624)
- Oppersdorf Georgius liber baro de Quercu et Frydstayn 11 (1564)
- Orawa Biela rieka 44 (1615), II 211—213, 215 (1677)
- Czyczna rieka 30 (1609), 42 (1615), 54 (1616), 73 (1640), II 165 (1624), 214, 218 (1677)
- Orawiczka (Orawka Mała) sub Arkabus zob. Orawka pod Harkabuzem
- sub Sarna zob. Podsarnie
- Oravczanskj xiądz Jakub 72 (1632)
- Oravice (Orawica) osada i rzeka 97—99, 101 (1659), II 85 (1622), 218 (1677), 349 (1659)
- Orawiczka II 286 (1659)
- Orawka (Oravcza) osada 16 (1585), 21 (1596), 40, 41 (1615), 71 (1632), 89, 91, 92 (1659), 172, 175, 178 (1674), 183—185 (1685), II 41 (1618), 82 (1619), 95 (1567), 97 (1588), 29 (1593), 105 (1696), 219 (1677), 223, 233, 235—239, 241—243, 248, 250, 260, 298—300, 307, 308 (1659), 313 (1627), 314 (1633), 315 (1636), 316 (1642), 317, 319, 321, 322 (1647—1666), 332 (1706), 343 (1612)
- Orawka capellanus ecclesiae zob. Kostus Michael
- iud. zob. Wilga Georgius
- parochus zob. Binkovicz Albertus, Sczechowicz Joannes, Zagorsky Adalb.
- pastor zob. Strezenicky Blasius, Woloschinius Joannes
- rector eccl. II 322 (1647—66); zob. Mrazik Jacobus
- rzeka 13 (1575), 41 (1615), 67 (1619), II 215 (1677)
- sacrista zob. Karpalsky Joannes
- sts II 248 (1659), 316 (1642); zob. Wilczek Jan, Macziewi, Marczin i Szczesny
- Górna (Felseo) alias Orawka pod Harkabuzom zob. Harkabuz
- Mała al. Wyżnia al. Orawczyca obejmuje Orawkę Pośrednią i Górną czyli Podsarnie i Harkabuz 89 (1659), 173, 175, 178 (1674); zob. Harkabuz i Podsarnie
- Niżnia (Also) alias pod (sub) Kulich(om) alias sub Spytkovsky alias Nepoľomnicza 25 (1606) 26 (1607), 34, 35 (1613), 39 (1614), 53, 54 (1616), 88 (1659), II 95 (1567), 99 (1593), 100 (1598), 101 (1599), 102 (1604), 104 (1609, 1619), 105 (1622), 121 (1619), 155 (1624), 217 (1677), 226, 233, 236, 237, 241, 243, 260, 268 (1659), 343 (1612), 351 (1662)
- — role II 155—156 (1624), II 226 (1659), 391 (1860/2)
- — sts zob. Kuližek Casparus, Spytkovsky Andreas, Nicolaus et Stanislaus
- Pośrednia (Prostredny, Közepseo) alias Orawka Mała alias Orawka pod Sarną (sub Sarna) zob. Podsarnie

- Orawka Wielka (Magna) al. Ondrejowskie Wielkie al. Orawka pod Wilczkiem 173 (1674); zob. Podwilk
- Orawski szalas II 363 (1611)
- Orawskie Zamki — passim
- Orban Stephanus 152, 157 (1673), 165 (1674)
- Orszag Paulus 10 (1520)
- Osada (Oszada) alias Zawada alias Stankowa II 104 (1609), 105 (1696), 111, 116 (1619), 161 (1624), 218 (1677), 299 (1659)
- chotar II 218, 219 (1677)
- role II 161—162 (1624)
- sts zob. Cholewa Bartek (Bartholomaeus), Dluhosz Petro, Mlynar Thomcek, Spolnyk Krysstoff
- Oszczanda Matthias (Matisz) Poljak (Polonus) sts Weselowa 68 (1629) 82—84 (1657)
- Oselne wrchowinka 124 (1665), 190 (1691)
- Osobita alpes (hola) 48 (1615), II 110, 130, 131 (1619)
- Osswáld Michal sts Weliczansky 128 (1667)
- Ostrog (Ostrow, Ostrossia) dux zob. Ostrogski Janusz
- Ostrogski (Ostrowski) ks. Janusz hr. na Tarnowie, kaszt. krak. II 48, 64, 70, 71 (1618), 83 (1619), 339, 340 (1593)
- Ostros(z) sive Muniak Mattheus sts de Zubrzicza Superiori 120, 121 (1664), 128—130 (1667), 135, 136 (1668), 186 (1671), 187 (1672), II 217 (1677), 229, 230, 235, 237, 242, 244, 245, 255, 259 (1659)
- Ostrow, Ostrowski zob. Ostrog, Ostrogski
- Gstry Wrch alpes (hola) 46 (1615) II 129 (1619)
- Oświęcim m. capitaneus zob. Komorowski Mikołaj
- castell. zob. Zhorowski Andrzej
- vexillifer zob. Porębski Sigismundus
- Oszada zob. Osada
- Oznicza alpes (hola) 48 (1615), II 131 (1619)
- Pabst (Probst) Fridericus civis de Lewocza II 21 (1614), 23 (1616)
- Palczewski (Palozijowski) Zygmunt sędzia ziem. zatorski II 76, 77 (1618)
- Paleniczky pole II 214, 215 (1677)
- Palfalvay Joannes electus Transylvaniensis, episc. Varadiensis, praep. Scepusiensis 81 (1655), 92 (1659), II 347 (1656)
- Pálffy Ferdinandus ab Erdöd episc. Csanadiensis 164 (1674)
- Nicolaus ab Erdöd mag. ianitorum et cubiculariorum, com. Poniensis 81 (1655), 164 (1674)
- Thomas ab Erdöd episc. Nitriensis, elect. Chanadiensis 81 (1655), 149, 152, 157 (1673), 163—165 (1674)
- Palka Joannes 91 (1659)
- Palocsay Stephanus II 352 (1662)
- Paludza Welka (Palugya Nagy) zob. Plathy Andreas, Franciscus, Michael, Nicolaus, Paulus, Petrus et Valentinus, Rutkouicius Georgius
- Palugyay Franciscus vicecomes Lyptoviensis II 343 (1612)
- Panska hola seu Walczow II 110 (1619)
- polana aliter Weliky Prislop zob. Prislop

- Papież Stefan sts Polhory 102 (1659)
— Woyciech z Orawki 183, 185 (1685)
Parnica (Parnicze) 25 (1606), 48 (1615), 93 (1659), 120 (1664), 128, 131 (1667), II 89 (1547), 91 (1548), 93 (1549—1578), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 103, 104 (1604), 113, 131, 132 (1619), 201, 202 (1624), 220 (1677)
— role II 201 (1624)
— rychtarstwo II 202 (1624)
— rycht. zob. Parnitsky Jakub, Parnitsky Spolnyk Michal
— sts zob. Jacobus, Michael
Parnitsky Jakub, rycht. Parnicy II 201 (1624)
— Spolnyk Michal rycht. Parnicy II 201 (1624)
Paryshaza (de) Jacobus 8 (1520)
Paseky (Paszeky) seu Jaworowa hola II 110, 131 (1619)
Passowa polana 124 (1665)
Paulus sts de Biely Potok II 116 (1619)
— sts de Sucha Hora 37 (1614)
Pawlikowa polana 125, 126 (1665)
— stodola 126 (1665)
Pechacz Petro sts Jasenicy II 142 (1624)
— Stano sts Jasenicy II 142 (1624)
Pekelni wrsek II 212 (1677)
Pekelnik zob. Piekelnik
Peniażko familia zob. Pieniążek
Petretich Petrus episc. Zagrabien-sis 81 (1655)
Petroczy rebelizant węgierski II 358 (1682)
Petrowsky fluvius II 211 (1677)
Petrus iud. in Trstena 11 (1520)
Piekelnicki (Pekelniczky) Albertus sts de Pekelnik II 228 (1659)
Piekelnicki Blazek sts Piekelnika II 160 (1624)
— Mateg sts Piekelnika 173 (1674), II 217 (1677)
— Nicolaus sts de Pekelnik 173, 175, 178 (1674)
Piekelnik (Pekelnik) 26 (1606, 1607), 29, 30 (1609), 34, 35 (1613), 39 (1614), 48 (1615), 70 (1630), 75, 76 (1647), 89 (1659), 173, 175, 178 (1674), II 95 (1567), 97 (1588), 99 (1593), 100 (1598), 101 (1599), 102 (1604), 119, 120, 123, 130 (1619), 160 (1624), 215, 217 (1677), 228 (1659), 311 (1611), 321, 323 (1647—1666), 343 (1612)
— chotar 67 (1619)
— fluvius 13 (1575), II 215 (1677)
— iuratus zob. Urbanecz Joannes, Zittko (Sitko) Blasius
— role II 160—161 (1624), 228 (1659), 381 (1860/2)
— rycht. II 321, 322 (1647—1666)
— sts II 315 (1636); zob. Bandik Blasius, Jablonkowski Casparus, Piekelnicki Albertus, Matthias et Nicolaus
— Czyrny 30 (1609)
Pieniążek fam. II 27, 29 (1616), 363 (1605)
Pieniążkowice II 363 (1605)
Pietrzacy z Rabki 185 (1685)
Piisky Joannes archiep. Colocensis, et Bachienensis, admin. Jaurien-sis 81 (1655)
Pilsko (Pjlsko) 46, 47 (1615), II 78 (1618), 363 (1611)
— hola 116 (1663), II 129 (1619)
Pinai (może Pérenyi?) rzekomy zięć Emeryka Thurzona II 357 (XVII w.)
Pinczar Kuba 96 (1659)

- Pinka Adam sts Brezowicy II 301 (1659)
- ← Matthey sts Chlebnicy II 185 (1624)
- Plachta Stanisław sts Nowej Rabczy 94, 95 (1659), 112 (1663)
- Plahoczák Sobek 93, 94 (1659)
- Plany Laz 116 (1663)
- Plathy (Plathi) familia z Paludzy
 Wkiej 39 (1614), II 21 (1610), 22, 23 (1614), 84, 85 (1622), 95 (1574), 96 (1588), 98 (1593), 100 (1598), 343 (1612)
- ← Andreas fil. Joannis, 38 (1614)
- — fil. Michaelis 38 (1614)
- — syn Pawła 85, 86 (1658), 88 (1659), II 223, 299 (1659)
- Daniel 38 (1614)
- ← Franciscus fil. Joannis 17 (1586), 19 (1596), II 85 (1622)
- Georgius fil. Petri 5, 6 (1438)
- Gregorius fil. Petri 5, 6 (1438)
- Hanusz 11 (1564)
- Joannes 18 (1586), 38 (1614)
- Ladislaus 88, 89 (1659)
- Mattheus 38 (1614)
- Michael II 90 (1547)
- — fil. Michaelis 12 (1564), 17, 18 (1586), 19 (1596), 26 (1607), 38 (1614)
- Nicolaus 26 (1607)
- — fil. Petri 5, 6 (1438)
- Pawel 85 (1658)
- Petrus 5, 6 (1438)
- Petrus 8 (1520)
- Thomas fil. Valentini 5, 6 (1438)
- Valentinus 5, 6 (1438)
- Plazowski Stefan, wikary Orawki II 359 (1708)
- Plumbeus Nicolaus electus Bosnensis 164 (1674)
- Plżecznicze alias Slepkowa alpes (hola) 47 (1615), II 129 (1619)
- Pocskle zob. Podszkle
- Podbiel (Podbielie, Podbielim, Pod Biele, Podbielany) 25 (1606), 48 (1615), II 8 (1576), 93 (1564—1578), 94 (1564), 95 (1566, 1567), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 102 (1604), 110, 116, 130, 132 (1619), 180 (1624), 219 (1677)
- role II 180—181 (1624)
- sts zob. Podbielansky Adam, Andreas, Hudec Juro i Petro
- Podbielansky Adam sts Podbiela II 180 (1624)
- Andreas sts de Podbiel II 116 (1619)
- Hudec Juro sts Podbiela II 180 (1624)
- Petro sts Podbiela II 180 (1624)
- Pod Czerwienne 75 (1647)
- Podczkليا, zob. Podszkle
- Podhrádsky Wyssnj pratum II 112 (1619)
- Podkulich zob. Orawka Niżnia
- Podole II 17 (1605)
- Podsarnie (Podsarna, Podszarna, pod Zernom, pod Zrnyem) alias Orawka sub Sarna, alias Orawka Pośrednia (Közepseo) alias Orawka Mała (Minor Orawczyca) 26 (1606—1607), 34 35 (1613), 39 (1614), 41 (1615), 89, 91, 92 (1659), 173, 175, 178 (1674), II 92, 95 (1567), 100 (1598), 101 (1599), 102 (1604), 104 (1609), 105 (1619, 1622), 119, 120, 122 (1619), 157 (1624), 217 (1677), 225, 239, 244 (1659), 343 (1612)
- chotar 42 (1615), 67 (1619)
- role II 157—158 (1624), 225 (1659), 389 (1860/2)
- sts II 311 (1611), 313 (1627), 315 (1636); zob. Sarna Melchior i Stanisław

- Podszkle (Possklya, Poschlia, Pozklye, Pocskle, Podczklya) 26 (1606, 1607), 34, 35 (1613), 39 (1614), 41, 65—67 (1619), 88, 89 (1659), 149, 153, 158 (1673), 173 (1674), II 95 (1567), 97 (1588), 99 (1593), 100 (1598), 101 (1599), 102 (1604), 104 (1613), 105 (1619, 1622), 119, 120, 123 (1619), 159 (1624), 217 (1677), 223, 235, 238—240, 244, 249—251 (1659), 343 (1612); zob. Bukowina
- potok 67 (1619)
- role II 159 (1624), 384—386 (1860/2)
- sts zob. Bukowinski Joannes, Stanislaus et Valentinus, Wilczek Joannes
- Podwilk (pod Wlczkom, sub Wilk, Wilczek) alias Orawka Pośrednia (Prostredny, Közepseo) alias Orawka Wielka (Nagy) alias Ondrejowske Welke 26 (1606—1607), 34, 35 (1613), 39 (1614), 40, 41, 48 (1615), 54 (1616), 55 (1618), 88 (1659), 149, 155, 159 (1673), 173, 175, 176 (1674), II 49 (1618), 100 (1598), 101 (1599), 102, 104 (1604), 105 (1622, 1696), 119—121 (1619), 156 (1624), 217 (1677), 225, 233, 238—240, 259, 260, 308 (1659), 311, 312 (1611), 343 (1612)
- minister ecclesiae 55, 56 (1618)
- role II 156—157 (1624), 225—226 (1659), 393 (1860/2)
- sts zob. Wilczek Adam, Martinus, Mathias, Nicolaus, Stanislaus, Thomas et Valentinus, Wilk Feliks
- Podzamek Orawski (alodium subarcese, sub Arce) II 54 (1618), 109, 128 (1619), 211 (1677), 247 (1659)
- parochia II 211 (1677), 347 (1656)
- Pohraczky wrch niżni 97 (1659)
- Pokrjwatsky zob. Dzurkovyč Thomas
- Pokryvač (Pokriwacz) 48 (1615), II 100 (1598), 102 (1604), 117, 131 (1619), 187 (1624), 220 (1677)
- role II 187 (1624)
- sts zob. Thomas
- Polczik Laurentius 19 (1596)
- Poldrżetin zob. Drżetiny
- Polhora (Pol Hora, Pulhora) 28 (1608), 31, 32 (1612), 39 (1614), 69 (1629), 102 (1659), 103 (1663), II 13—15 (1604), 48, 58, 59, 68 (1618), 95 (1567), 97 (1588), 99 (1593), 100 (1598), 101 (1599), 102 (1604), 104 (1609), 104 (1613), 118 (1619), 147 (1624), 214 (1677), 262, 265, 269, 294 (1659), 332 (1706), 343 (1612)
- dedina 109 (1663)
- prowizor zob. Stanik Maciej
- role II 147—148 (1624), 262 (1659), 411 (1871)
- sts II 265 (1659); zob. Jedlowec Urban, Kitka Guro, Joannes i Tomek (Thomas), Nowak Ondrej, Papież Stefan, Polhorsky Felix, Poyzdoch Mikulaj, Swanda Ondrej, Talaga Stastny
- Polhorsky Felix sts Polhory II 214 (1677)
- Poliak Bartko sts Brezy II 138 (1624)
- Stas sts Witanowy II 166 (1624)
- Polica (Polycze, Policza) alpes (hola) 48 (1615), II 130 (1619)
- Poloni 29, 30 (1609), 68 (1629), 82, 83 (1657), II 3 (1566), 5 (1576), 8 (1598), 9, 10 (1599), 21 (1614), 23, 24, 27 (1616), 32 (1617), 50, 74—76 (1618), 114, 120, 128, 129 (1619), 254, 255, 304, 305 (1659), 314 (1633), 325, 326, 331 (1706)
- haydones II 104 (1613)
- magnates II 327 (1706)
- missionarii II 326 (1706)
- pastores II 120 (1619)

- Polonia (Polska) 6 (1438), 7, 9 (1520), 19 (1596), 29, 30 (1609), 37, 39 (1614), 83 (1657), 173, 175, 178 (1674), 185 (1685), 195 (1703), 196 (1708), II 3 (1566), 5—7 (1576), 15 (1604), 17 (1605), 18 (1607), 20 (1609), 21 (1610), 24, 26—28 (1616), 35, 37, 39, 40, 45, 47, 50, 55, 58, 60, 62, 67, 69, 70, 72, 76, 78—80 (1618), 82, 83 (1619), 85 (1622), 102 (1604), 128 (1619), 213, 218 (1677), 241, 247, 254, 305 (1659), 312 (1625), 314 (1633), 317, 324 (1647—1666), 325, 327, 328, 331—333, 336 (1706)
— rex II 3 (1566) — 83 (1619), 304 (1659)
Polski Włczkowy wrch 54 (1616), 67 (1619)
— Salas 15 (1585)
Polskie 42 (1615), 71, 72 (1632)
Polycze, zob. Polica
Pongracz Georgius episc. Vaciensis 164 (1674)
— Matthias 169 (1674)
Pontanus Bartholdus 90 (1659)
Porebski Jan II 363 (1605)
— Mikołaj kaszt. czchowski II 48 (1618)
— Sigismundus de Poremba Maiori vexillifer Oswiatimensis et Zathoriensis II 67 (1618)
— Zygmunt poseł na sejmik zatorski II 370 (1661)
Poruba 25 (1606), 131 (1667), II 89 (1547), 91 (1548), 93 (1549—1578), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 100 (1598), 103 (1604), 116 (1619), 204 (1624), 220 (1677)
— role II 204 (1624)
— rycht. zob. Porubsky Florian i Jurko
— sts zob. Florianus, Michael
Porubsky Florian starssj rycht. Poruby II 204 (1624)
— Jeremias uradnik Panst. Oraw. provisor bonorum Aruensium 93, 96, 98 (1659), 114, 117 (1663), 118, 119, (1664), II 234, 235, 245, 246, 248, 254, 260 (1659)
— Jurko rycht. Poruby II 204 (1624)
Poskle zob. Podszkle
Posonium, Posony zob. Pożoń
Poyzdoch Mikulaj sts Polhory II 147 (1624)
Poziczak Valentinus 173 (1674)
Pozklia zob. Podszkle
Požehow Druhy alpes (hola) 48 (1615), II 131 (1619)
Pożoń (Posonium, Posony) arx 81 (1655)
— com. zob. Pálffy Nicolaus
— comitia II 34, 46, 48, 49, 55, 70 (1618)
Praga m. II 24 (1616)
w Praze, łąka II 110 (1619)
Prebehla alpes (hola) 48 (1615), II 131 (1619)
Prelubsky fam. II 27 (1616)
Pribiš (Prybiss, Prybysz) 25 (1606), 48 (1615), II 92 (1578), 95 (1567), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 102 (1604), 116, 131 (1619), 189, 191 (1624), 211 (1677)
— role II 189—190 (1624)
— sts zob. Joannes, Prybysky Kryss-toff, Lacko, Mikusz i Wayda Mysso, Wdowyn Stano
w Pribiskem Potoku łąka II 110 (1619)
Priehiba (Pryehiba) polana 115 (1663), 122 (1665)
Priehibsky potok 190 (1691)
Priekowa (Pryekowa) Blato alpes (hola) 48 (1615), II 131 (1619)
Prikra II 212 (1677)

- Pripor(ni) grun(ik) 116 (1663), 133 (1667)
— potok 133 (1667)
— wrch 51 (1616), 108 (1662), 190 (1691)
Prislop maly II 134 (1624)
— weliky aliter Panska Polana II 211 (1677)
na Prislopie za Chmeliarniu Iaka II 110 (1619)
Prislopy dwa k Lokczy Iaki II 110 (1619)
Propst Fridericus zob. Pabst Fridericus
Prothaszowicz Alexander vel Nicolaus vicecapitaneus Neoforiensis II 249 (1549)
Prtonow wrch 52 (1616), 108 (1662)
Prybysky Krysstoff sts Pribiša II 189 (1624)
— Lacko sts Pribiša II 189 (1624)
— Mikusz sts Pribiša II 189 (1624)
— Wayda Mysso sts Pribiša II 189 (1624)
Prybyss zob. Pribiš
Prypor zob. Pripor
Pryslop zob. Prislop
Przerebski Maksymiljan kaszt. zawi-chojski II 48 (1618)
Přiborow sculteti et waywoda II 37, 40 (1618)
Przylęczki de Przyląki Marianus II 67 (1618)
Przypkowski de Przypkowicze Joannes subiudex terrestris Zathoriensis II 67 (1618)
Ptasniczak Thomas 176 (1674)
Pucov (Puczow, Pwczow, Pwchow) 25 (1606), 48 (1615), II 8 (1576), 92 (1564—1578), 94 (1564), 95 (1566, 1567), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 102 (1604), 117 (1619), 188 (1624), 211 (1677)
Pucov role II 188—189 (1624)
— sts zob. Andreas, Michalowiech Missko, Pucowsky Jurko i Ondrey, Swehlyk Adam, Mikusz i Ondrey
Pucowsky Jurko sts Pucova II 188 (1624)
— Ondrey sts Pucowa II 188 (1624)
Pulhora zob. Polhora
Pustki polana 123 (1665)
Pusty Uplaz alpes (hola) 48 (1615), II 130 (1619)
Pyątek Bartek 114, 116 (1663), 123 (1665)
Pylsko zob. Pilsko
Pyrozyk Michal sts Medzibrodia II 191 (1624)
Quercus zob. Oppersdorf Georgius
Quinqueecclesiae electus zob. Hoffmann Paulus
— episc. zob. Gubasoczy Joannes
Qvacany zob. Kvačany
Raba plebanus zob. Odrovonsky Simon
Rabcza (Rapcza, Rabca) 27, 28 (1608), 31, 32 (1612), 69 (1629), 88, 92 (1659), 106 (1662), 131, 132 (1667), 187 (1690), II 37 (1618), 94 (1564, 1566), 96 (1574, 1578), 97 (1588), 99 (1593), 100 (1598), 101 (1599), 102 (1604), 104 (1609), 117 (1619), 147 (1624), 214 (1677), 245, 261, 265, 273, 275 (1659), 319 (1647—1666), 332 (1706)
— chotar 52 (1616), 106, 108 (1662), 125 (1665), 133, 134 (1667), II 214 (1677)
— curator cath. zob. Borowicz Adalbertus
— dedina 109 (1663)
— iud. zob. Klapjen Adam

- Rabcza parochus cath. 88 (1659)
— role II 147 (1624), 261 (1659), 411 (1871)
— sts II 265 (1659); zob. Janek (Janik), Lazarus, Rabczansky Klepen Marcin, Ramza Joannes i Marcin, Ramzyk Janek
— Nowa (Hornya), Rabczyce 93—95 (1659), II 105 (1638, 1696)
— — sts zob. Plachta Stanisław, Ramza Jakub, Slowiczak (Słowik) Jan, Słowik Krysstoff, Smolka Kuba zw. Marczak i Marek, Talaga Sstestny
— Stara (Vetus) 108 (1662), 125 (1665), 133 (1667), II 105 (1696), 245, 273, 275, 276, 295, 296, 304 (1659)
Rabčania 132 (1667)
Rabczansky potok II 214 (1677)
Rabczansky Klepen (Klapjen) Martyn sts Rabczy II 147 (1624)
— alias Ramza Marcin sts Rabczy 187 (1690)
Rabčičzania 106—108 (1662), 131, 132 (1667)
Rabcziczańske pole 134 (1667)
Rabcziczky Jacobus sts Rabczicy II 214 (1677)
— Michael sts Rabczicy II 214 (1677)
Rabčičzni wrssek 134 (1667)
Rabczyce (Rabczicza, Rapcziczia) 106—108 (1662), 122 (1665), 132—135 (1667), 137 (1669), II 105 (1635, 1638), 118 (1619), 148 (1624), 214 (1677), 245, 246, 257, 259, 260, 264—272, 274—277, 279—284, 288, 294—297 (1659), 332 (1706)
— chotar 106—108 (1662), 131—134 (1667)
— dedina 131 (1667)
— eccl. cath. II 346 (1655)
Rabczyce iud. zob. Slowiczak Joannes
— parochus zob. Borowicz Albertus
— rieka 133 (1667)
— role II 148—149 (1624), 260—261 (1659), 409 (1872)
— sts zob. Czarniak Jacobus, Drapalak Joannes, Klinowsky Jacobus, Lachowith Stanisław, Marczak Adam, Kuba Mikulag syn Smolki Marka i Marek, Rabcziczky Jacobus et Michael, Ramza Jacobus, Słowik Joannes, Smolka Jacobus (Kuba) zw. Marczak i Marek
— ssoltistwo 131, 132 (1667), 137 (1669), II 265, 270 (1659)
— Horna (Felseö) 50 (1616), 106 (1662), 131 (1667)
— — sts zob. Ramza Jacobus, Słowik Jassek
— Nova (Hornya) 52 (1616), 112 (1663), 142 (1672)
— — sts zob. Klinowski Jacobus, Plachta Stanisław, Ramza Jakub, Slowiczak Joannes, Słowik Krysstoff, Smolka Marek
— Stara 108 (1662)
Rabka dzierzawca zob. Winkler Kasper
Racsowa (Racžova) II 110 (1619)
Radeczka wieś II 83 (1619)
Radikalny (Riedikalni) alpes (hola) 48 (1615), II 131 (1619)
— wrch 125, 126 (1665)
Radliński Jacobus II 350 (1659)
— Jan sts Dolnokubinski 93 (1659)
Radosseczky fam. II 27 (1616)
Radvansky Balthazar pastor Jablonkoviensis II 320 (1647—1666)
Radziejowski starosta sochaczewski II 19 (1607)
Rakitnik Iąka II 110 (1619)
Rakitnyaka Krysstoffa polana 122 (1665)

- Rakoczy (Rakocius) de Lednicze II 79 (1618), 326 (1706)
- Ramza (Kramser) Jacobus sts de Rabcza Hornya (Rabczyce) 50, 51 (1616), II 118 (1619)
- — sts de Rabcza Nova (Rabczyca) 94, 95 (1659), 112 (1663)
- Joannes (Janek) de Felseö Stepanovo sts de Rabcza 27 (1608), II 117 (1619), 147 (1624)
- Marcin alias Rabczansky sts Rabczy 187 (1690)
- Ramžowe uhlisko 134 (1667)
- Randa (Randova) alpes (hola) 47 (1615), II 123 (1665), 129 (1619)
- Rapcza zob. Rabcza
- Raphanidae Andreas provisor arc. Arva 121, 127 (1655)
- Rastoczna II 95 (1567), 99 (1593)
- Rastoka zob. Roztoka
- Rathiboriensis ducatus 11 (1564)
- Ratibor majer II 109, 110 (1619), 192 (1624)
- Ratulow zob. Sczechowicz Joannes
- Ratulowsky Joannes mag. artium et dr. phil. parochus Fridmanensis, zob. Sczechowicz Joannes
- Redikalni zob. Radikalny
- Regula (Regulik) Georgius sculteti adiunctus de Nouo Kamenska 43, 44 (1615), II 115 (1619)
- Renda zob. Namestowsky
- Repitzky Sophia cons. Wilczek Adami 165 (1674)
- Reway Franciszek II 48 (1618)
- Rewiczsky fam. II 100 (1598)
- Alexander iud. nob. com. Arva 189, 191 (1691)
- Joannes (Jan) director caesarum arc. Arva 93 (1659), 106 (1662), 114, 117 (1663), 118, 119 (1664), 121, 127 (1665), II 245—253, 264, 306, 307, 309 (1659)
- Rewiczsky Josephus iur. ass. com. Arva II 341 (1597)
- Matthias iud. nob. com. Arva vicecomes 179, 182 (1677), 189, 191 (1691)
- Petrus iud. nob. com. Arva 93, 95 (1659), 169, 170 (1674)
- Simeon vicecomes com. Arva, vicenotarius 93, 95 (1659), 157 (1673), 189, 191 (1691)
- Revišne (Rewissne, Rewyssna) II 100 (1598), 103, 104 (1604)
- Andreas iud. nob. II. 95 (1574)
- iur. ass. zob. Chwtka Georgius
- Richlik Blasius 173 (1674)
- Riedikalni zob. Radikalny
- Risdy Benedictus episc. Agriensis 81 (1655)
- Rogowszky Jan z Rogoźnika administrator i podstarości nowotarski 76 (1647)
- Roh Baby alpes (hola) 47 (1615), II 130 (1619)
- Rohacze alpes (hola) 48 (1615), II 130 (1619)
- Rohatyn zob. Kryski Feliks starosta rohatyński
- Rokitsky Valentinus sts de Bukowina II 122 (1619)
- Rokos Mathias dominus 90 (1659)
- Rokosinus (Rokessinus) Guro sts Twrdossanski 120 (1664)
- Mathias 173, 175, 178 (1674)
- Romančyn Kubo sts Slanice II 143 (1624)
- Romanow Potok aliter Listowy II 211 (1677)
- Romanus sts de Wasilow II 211, 212 (1677)
- Rosenberk zamek 9 (1520), II 356 (1471, 1474)
- Rosnoensis electus zob. Hasko Jacobus, Karamuel Joannes

- Rosskow potok II 213 (1677)
Rostoky zob. Roztoka
Rowneho wrch 73 (1640)
Roxas (de) Christophorus electus
Tinniniensis 164 (1674)
Roztoka (Rastoky, Rozthoky, Rostoky) 73 (1640), II 191 (1624), 231, 232 (1659)
— (de) Jacobus 9 (1520)
Rudnicki Szymon sekr. królewski II 16 (1604)
Rudolf II cesarz 24, 25 (1606), II 52, 57 (1618)
Rumelski Jan z Rabki 185 (1685)
Rutheni vel Valachii (Volachii) II 4—8 (1576)
Ruthkay Andreas 81 (1655), II 345 (1654), 346 (1655)
Rutkoucius Georgius de Nagy Palugya canonicus 38 (1614)
Rybarzowice II 365 (1618)
Rybniky zob. Sedlniczky Venceslaus
Rycerzowa II 83 (1619)
- Salatin salass 48 (1615), II 130 (1619)
Salatinecz Maly alpes (hola) 48 (1615), II 130 (1619)
Sandomierz kasztelan zob. Tarnowski Stanislaw, Witowski Stanislaw
Sandrow Krywan zob. Krywan Ssandrow
Sapieha (Sapyha) Kazimierz hetman litewski II 358 (1683), 359 (1712)
Sarna (Srna, Szrna, Zerna, Podsarnie) zob. Podsarnie
Sarna Melchior sts Orawki Wyżnej (Podsarnia) 91 (1659)
— Melicher sts de Orawka Sarna II 122 (1619), 157 (1624), 225, 239, 244 (1659)
- Sarna Stanislaus sts Orawki Wyżnej (Podsarnia) 173, 175, 178 (1674), II 217 (1677)
Saros comitatus II 24 (1616)
Scardona episcopatus 164 (1674)
Scepusia archidiaconus II 348 (1656)
— capitulum 17 (1586), 38 (1614), 90, 92 (1659), 156 (1673), 175, 177 (1674)
— — canonicus zob. Szolchani Martinus
— — praepositus zob. Palfalvay Joannes
— comitatus 78 (1655), II 24 (1616)
— — zob. Zapolya Joannes
Schimkowa zob. Čimhova
Schustrikgh Jon, comitis Gasparis Illeshazy aulae familiaris 76 (1647)
Sclauonia banus zob. Zrinio Nicolaus
Scopiensis electus zob. Szily Andreas
Szechowicz (Szechowith, Scechowicz) Andreas 78 (1655)
— Anna 78 (1655)
— Blasius pat. Joannis 78 (1655), 90 (1659)
— Jacobus 78 (1655)
— Joannes de Ratulow almae universitatis catholicorum parochus, praepositus in Valco 76, 80 (1655), 86 (1658), 87, 90—92 (1659), II 233—237, 252, 295, 308 (1659), 344, 345 (1654), 347, 348 (1656)
— Matthias 78 (1655)
— Regina 78 (1655)
— Sebastianus 78 (1655)
— Susanna 78 (1655)
Sedlar Martyn rycht. z Zahrabowego II 202 (1624)
Sedlniczky Venceslaus a Chotlicz et in Rybniky 11, 12 (1564)
Segniensis electus zob. Szmoliano-vich Joannes
— episc. zob. Marianus Petrus

- Senkouicz Dorothea Nicolai Wilczek cons. 165 (1674)
- Senniey de Kis Sennie Stephanus episc. Weszprimiensis 164 (1674)
- Sessko zob. *Žaškov*
- Sethethkwsy Wolfgangus II 89 (1547)
- Sidzina (Sizina) 178 (1674), 196 (1708)
- commendatorius zob. *Talarkouicz Joannes*
- possesor zob. *Hubicki z Hubic Michał, Kriviczky Gregorius, Szadowszky Franciscus*
- Sieniawski hetman II 359 (1712)
- Sieradz wojewoda zob. *Bykowski Stanisław*
- Sigismundus IV imp. Rom. et rex Hung. 5 (1438), II 57 (1618)
- Sihelne (Syhelne, Sylne) 69 (1629), 109, 110 (1663), 124 (1665), II 105 (1696), 214 (1677), 262, 265, 269, 283, 286, 294 (1659), 332 (1706)
- chotar 125 (1665)
- pole 124 (1665)
- role II 262 (1659), 413 (1872)
- sts II 265 (1659); zob. *Gawron Thomas, Mazur Georgius, Nóvacsik zw. Mazurák Georgius (Jurek), Jano i Ondreg, Novacsik Mateg zw. Maga*
- Sihelszky Joannes sts *Sihelnego* II 214 (1677)
- Sihlowi potok 97 (1659)
- Silecz (Sylec) alpes (hola) 48 (1615), 180 (1677), II 130 (1619)
- Silesia II 23 (1616), 325 (1706)
- Simon rev. (de Jordanow) 196 (1708)
- sts in *Brezovica* II 175 (1624)
- sts de *Namestovo* II 115 (1619)
- sts de *Nižnia Wes* II 112 (1619)
- sts de *Witanowa* II 112 (1619)
- Sinapius Martinus II 317 (1647—1666)
- Sirmiensis electus zob. *Gyurgyewich Petrus, Szászy Joannes*
- Sisko zob. *Žaškov*
- Sisska zob. *Syska*
- Sitko Blasius zob. *Zittko*
- Sizina zob. *Sidzina*
- Skal(e)nity Grun(ik) seu *Wrch* II 212 (1677)
- Skawa m. II 363 (1605)
- Skocsyk Christophorus sts *Zubrzcycy Dol.* 175 (1674)
- Skopiński Jan towarzysz pancerny 184—186 (1685)
- Skorussina alpes (hola) 48 (1615), II 130 (1619)
- Skrabak fam. II 100 (1598)
- Jan hajtman *Zamku Or.* II 317 (1647—1666)
- Michael de *Zaskalyczya iud. nob.* 29 (1609), 128, 130 (1667)
- Skrzyński Włodek II 356 (1474)
- Skubisakowa polana 133 (1667)
- Slana woda 133 (1667)
- Slanej *Mlaky Wrch* 124 (1665)
- Slanica (Slanycze, Slawnicza, Zlanicza) 31, 32 (1612), 39 (1614), 47 (1615), II 94 (1566), 95 (1567), 96 (1574, 1578), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 102 (1604), 115, 130 (1619), 143 (1624), 213—215, 219 (1677), 245, 246, 248, 264, 268, 270, 284 (1659)
- role II 143—144 (1624)
- sts zob. *Michael, Romančyn Kubo, Slanitsky Michal*
- Slanitsky Michal sts *Slanicy* II 143 (1624)
- Slavi II 326, 331, 332 (1706)
- Slavonicum idioma 180 (1677)
- Ślemień II 371 (1673)
- Ślępkowa alias *Plżecznicze alpes* (hola) 47 (1615), II 129 (1619)

- Sleskowy potok 73 (1640)
Slona Gora 2 (1359)
Slovenska cesta 42 (1615), 54 (1616),
II 216 (1677)
Sloviczak Joannes zob. Slovik Jan
Slovik (Slovyk, Slowiczak) Jan (Jas-
sek) sts z Rabczy Nowej cz. Hor-
nej (Rabczyc) 93 (1659), 106
(1662), 113 (1663), 131, 133 (1667),
142 (1672), II 260, 261, 270, 273
(1659)
— Krysstoff sts Rabczy Nowej 93
(1659), 112 (1663)
— Sophia Wilczek Valentini cons.
165 (1674)
Słowacy (Słowiacy) II 361 (1719),
364, 365 (1618, 1622)
Smetana Michal Lypnitsky sts Lip-
nicy Niżnej II 124 (1619), 149
(1624), 313 (1627)
Smetaniak (Szmetaniak) Georgius
sts Lipnicy Wyżnej II 232 (1659)
— Jacobus sts Lipnicy Wyżn. II 232
(1659)
— Mathias (Maticz) sts Lipnicy Niżn.
131 (1667), II 231, 232, 235, 241,
243, 244, 296 (1659)
Smolka Jakub (Kuba) zw. Marczak
sts Rabczy Nowej 93 (1659), 137
(1669), II 261 (1659)
— Marek sts Rabczy Nowej 93
(1659), 113 (1663), 137 (1669)
Smotana, Smotaniak, zob. Smetana,
Smetaniak
Snopkowy potoczek 116 (1663)
Sochaczew starosta zob. Radziejow-
ski
Solczany (Szolczani) Martinus ca-
nonicus Scepusiensis 92 (1659),
177 (1674)
Soliska (Solisko) 42 (1615), 67 (1619)
Solna polana 133 (1667)
Solny wrch (Solne wrchy) 51 (1616)
108 (1662)
Soltys Janosz sts Bobrowa II 144
(1624)
Sophiae Sanctae Castellum zob. Zo-
fie Svatej Kastil
Sophiana Joannes 91 (1659)
Sottomaior Antonius electus Sza-
mandriensis 164 (1674)
Spigutowa polana 115 (1663)
Spisz II 62 (1618); zob. Scepusia
Spitalsky Suffliat (Sufflet) Sebastia-
nus 90 (1659)
Spitkovsky zob. Spytkovsky
Spolnyk Krysstoff sts Stankowej
alias Zawady (Osady) II 161 (1624)
— Parnitsky zob. Parnitsky Spol-
nyk
Spork comes 149 (1673)
Spytkovsky zob. Oravka sub Spit-
kovsky
— sts II 236, 244, 245 (1659)
— Andreas sts de Orawka Spyt-
kowsky 91 (1659), II 226, 227, 233,
237, 253 (1659)
— Mikolay sts Orawki pod Kulichom
(Spytkowsky) 72 (1632), 91 (1659),
II 155 (1624), 227 (1659)
— Stanislaus sts Orawki 91 (1659),
II 227 (1659)
Spytkowice II 363 (1605)
Śrem (Szrem) castellanus zob. Ze-
brzydowski
Sreniski fam. II 27 (1616)
Srna zob. Sarna
Srñacie (Srnacze, Srnacza, Zrnacze,
Zernacze) II 93, 96 (1574), 97
(1588), 100 (1598), 103 (1604)
Ss zob. S, Sz
Stachnow Kubo sts Witanowy II
166 (1624)
Stančík Jan sts Brezowicy 96 (1659),
II 301 (1659)

- Stanczowa alpes (hola) 47 (1615), II 130 (1619)
- Stanik (Ztanyk) Maciej prowizor Polhory 41 (1615), II 14, 103 (1604), 112 (1619)
- Matias zw. Bizik 93 (1659)
- Stanislaus sts de Dluha Luka II 113 (1619)
- sts Krušetnicy II 114 (1619)
- Stanko Gurczowa alias Dluhossowska aut Jalowecz alpes (hola) 47 (1615), II 130 (1619)
- Stankowa al. Zawada zob. Osada
- Stankowy potoczek II 218, 219 (1677)
- Stapleto 90 (1659)
- Stara Hora (Ztarahora) 18 (1586)
- Stara Polom 97 (1659)
- Storowieyski Jan z Biberstyna poseł na sejmik zatorski II 370 (1666)
- Stary Hrad zamek II 356 (1474)
- Stawianiec pod Spytkowicami II 363 (1605)
- Stawne (Stawno) łąka II 110 (1619), 215, 219 (1677), 95 (1567), 99 (1593)
- Steczík Mathias sts Kňazy II 116 (1619)
- Stephanowa (Steffanowo) zob. Stepanov
- Stephanowcza II 219 (1677)
- Stephanus sts de Dubowa Valachorum II 117 (1619)
- Ste(c)h alpes (hola) 48 (1615), II 131 (1619)
- Straconka II 365 (1618)
- Strecen (Strečno) arx II 9 (1599)
- Strezenicky Blasius pastor Oravensis II 317, 319 (1647—1666)
- Daniel aliter Kulich sts Orawki pod Kulichom II 217 (1677), 318 (1647—1666)
- Dawid II 239 (1659)
- Matthias II 114 (1619)
- Strigonium archiep. zob. Lippay Georgius, Szelepchény Georgius
- canonicus zob. Luzenszky Joachimus
- Studena fluvius II 116 (1619), 170 (1624), 219 (1677)
- Studienki (Sztudienky, Studienka, Ztudenky) 26 (1607), 39 (1614), II 97 (1588), 343 (1612)
- wrch II 219 (1677)
- Subarx zob. Podzamek
- Sucha II 94 (1566), 95 (1567), 96 (1578), 371 (1673)
- Dolina 48 (1615), 97 (1659), II 130 (1619)
- Sucha Góra (Szwcha Hora, Zucha Hora, Szucha Gora) 26 (1607), 37—39 (1614), 48 (1615), 75, 76 (1647), 96 (1659), II 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 101 (1599), 102 (1604), 127, 130 (1619), 165 (1624), 218 (1677), 299, 303, 307 (1659), 343 (1612)
- role II 165—166 (1624), 303 (1659), 373 (1872)
- sts II 307 (1659); zob. Jan i Paulus, Martinus, Suchohorsky Joannes, Jurek, Martyn i Woytek
- Suchohorsky Joannes (Jano) sts Suchej Góry II 165 (1624), 303 (1659)
- Jurek sts Suchej Góry II 165 (1624)
- Martyn sts Suchej Góry II 165 (1624), 218 (1677)
- Woytek sts Suchej Góry II 165 (1624)
- Sudorski (Sudorius) Stanislaw kasztelan Zamku Oraw. 41 (1615), II 35, 39, 40, 44, 47, 52 (1618), 103 (1604), 112 (1619)
- Suffliat (Sufflet) Spitalsky zob. Spitalsky Suffliat

- Sunegh zob. Szunyogh
Suriak Jassek 141 (1670)
Surowa alpes (hola) 48 (1615), II 110, 131 (1619)
— hora 42 (1615), 54 (1616), 67 (1619)
Surowy wrch II 212 (1677)
Susskovith (Susskowich) Michael provisor arcis Arva 41 (1615), 54 (1616), II 31 (1617), 34, 35, 40, 42, 52, 79 (1618), 317 (1647—1666)
Sussyk Misso z M. Lehoty dworski zamkowy II 190 (1624)
— Ondro z M. Lehoty dworski zamkowy II 190 (1624)
— Pawol z M. Lehoty dworski zamkowy II 190 (1624)
Sutor Thomas iur. de Rosenberg 9 (1520)
Suž Martyn z M. Lehoty dworski zamkowy II 190 (1624)
— Ondrej rycht. z M. Lehoty II 190 (1624)
Swanda Ondrej sts Polhory 102 (1659)
Swehlyk Adam sts Pucowa II 188 (1624)
— Mikusz sts Pucowa II 188 (1624)
— Ondrej sts Pucowa II 188 (1624)
Swiechowicz Jan rajca Jordanowa 196 (1708)
Swiniarska mons II 211, 212 (1677)
Svinkowa rola (in Orawka) II 351 (1662)
Swinkowy potoczek 54 (1616)
Swinna II 364 (1618)
Switkulak Michal z Tapešowa 122 (1665)
Switkulakowa polana 122 (1665)
Swrčky Ondreg sts Tvrdošanski 128 (1667)
Sybowy breh 141 (1670)
Syhelne, Sylne zob. Sihelne
Sylec zob. Silecz
de Synczendorff Joannes II 8 (1576)
Syska (Ssiska) Gregor zob. Zubrzycki Ssyska
— Wogtech sts Zubrzycy Nižnej 63, 64 (1619), II 126 (1619)
Sywche (Sywczce, Sywczy) zob. Żywicie
Szadowszky Franciscus de Sidzina 178 (1674)
Szamandria electus zob. Sottomaior Antonius
Szászy Joannes electus Sirmiensis 164 (1674)
Széchény Georgius electus Vespriensis, archiep. Colocensis et Bachiensis, admin. Jaurensis 81 (1655), 164 (1674)
Szegedy Franciscus episc. Agriensis 164 (1674)
Szelepchény Georgius episc. Nitriensis, archiep. Strigoniensis 81 (1655), 164 (1674), II 345 (1654), 346 (1655)
Szenthamássy Mattheus electus Transyluaniensis 164 (1674)
Szerdahel zob. Dersffy Mikolaj
Szihelne zob. Sihelne
Szilecz zob. Silecz
Szily Andreas electus Scopiensis 164 (1674)
Szirmiensis Teodozy II 78 (1618)
Sziroka łąka II 110 (1619)
Szlanycza zob. Slanica
Szlechta II 104 (1604)
Szloviczak, Szlovik zob. Slovik
Szmetaniak zob. Smetaniak
Szmolianovich Joannes electus Segniensis et Modrusiensis 164 (1674)
Szmolka zob. Smolka
Szolchani Martinus canonicus Scepusiensis 177 (1674), II 223 (1659)
Szpitkowsky zob. Spytkovsky
Szrna zob. Sarna

- Sztankovicz Michael pastor Jablonkoviensis II 320 (1647—1666)
- Štepanov(o) (Stephanowa, Steffanowo, Stepanowo) II 94 (1564, 1566) 96 (1574), 97 (1588), 109 (1619)
- Dolne (Also) II 98 (1593), 100 (1598), 103 (1604), 112, 132 (1619)
- Hornie (Felseö) 27 (1608), II 98 (1593), 100 (1598), 103 (1604), 112, 132 (1619); zob. Ramza Joannes
- Szternal Andreas 173 (1674)
- Sztudienky zob. Studienki
- Szucha Góra (Hora) zob. Sucha Góra
- Szunyogh (Sunegh, Zuniogh, Sunei, Szunegh, Szunne) II 12 (1601), 23 (1616), 78, 79 (1618)
- Julius 137 (1669), II 357 (XVII w.)
- Stefan II 20 (1609)
- Szwedzi II 12 (1601)
- Szyszkowski Marcin biskup krakowski II 48 (1618)
- Talaga Stastny (Sčasny, Sstestny) sts Polhory i Rabczy Nowej 94, 102, 103 (1659)
- Taiarkouicz Joannes commendatarius Dzinensis (Sidzinensis) 178 (1674)
- Talarowska paseka 42 (1615)
- Tamburinus Michael Angelus generalis praepositus Jesuit. II 325 (1706)
- Tapešovo (Tepessow, Tiepessow, Tyapessow) 46 (1615), 115, 116 (1663), 122 (1665), II 97 (1588), 99 (1593), 102 (1604), 115, 129 (1619), 140 (1624), 211 (1677)
- cesta 115 (1663)
- polany a surowyny 115 (1663), 123 (1665)
- role II 140—141 (1624)
- sts zob. Matej, Michael, Tapessowsky Michal
- Tapessowsky Michal sts Tiepessowa II 140 (1624)
- Tarchownica (Tiarchownica, Terchownicza) chodnik 115 (1663), 133 (1667)
- Stara 190 (1691)
- wrch 115 (1663)
- Tarnowski Stanisław kaszt. sandomierski II 48 (1618)
- Tarnów zob. Ostrogski ks. Janusz
- Tatarzy II 17 (1605), 84 (1620)
- Tatry 48 (1615), II 130, 131 (1619), 218 (1677)
- Telcz Woytek 70 (1630)
- Telczowa II 214 (1677)
- Telephus kapitan koszycki II 355 (1442)
- Tepessow zob. Tapešovo
- Tepla II 64 (1618)
- Terchownicza zob. Tarchownica
- Termy Rajeckie II 2 (1610)
- Terstena zob. Trstena
- Tharnóczy Matthias electus Vacien-sis 81 (1655)
- Theodozjusz poseł kom. trenczyńskiego II 60, 74 (1618)
- Theökely Emericus II 326 (1706), 357 (1683)
- de Kesmark Stephanus comes Arvensis, director bonorum arcis Arva et Lietava 82, 85 (1657), 92, 93, 95, 98, 101—103 (1659), 104, 105 (1660), 106, 108 (1662), 109, 111, 113, 114 (1663), 118—120 (1664), 122 (1665), 128, 130, 135 (1667), 135, 136 (1668), 136, 138 (1669), II 79 (1618), 238 (1654), 255 (1659), 326 (1706), 344 (1654), 346 (1655), 348 (1658), 353 (1667), 357 (XVII w.)
- Thoma iud. nob. comitatus Arva II 89 (1547)

- Thomas sts de Pokryvač II 117 (1619)
— sts de Polhora II 118 (1619)
Thuran vicecomes zob. Guzith Joannes
Thurocz comitatus 6 (1520)
— ecclesia 7 (1438)
Thurzo (Turzo) fam. 188 (1691), 113 (1663), II 326 (1706), 351 (1662), 357 (XVI w.), 363 (1605)
— de Bethlenfalwa Alexius 7—11 (1520)
— Barbara II 352 (1662)
— Emericus (Imrich) 45 (1615), 55, 57, 58 (1618), 58, 60, 62—65, 67 (1619), II 30, 31 (1617), 109 (1619), 216, 217 (1677), 357 (XVII w.)
— Franciscus comes 11 (1564), 12 (1575), 17, 18 (1586), 25 (1606), II 3 (1566), 4, 7, 8, (1576), 45 (1618), 95, 96 (1574), 357 (XVI w.)
— Georgius regni Hungariae palatinus, iudex Cumanorum necnon de Arva perpetuus comes 7—11 (1520), 14, 16 (1585), 18 (1586), 20, 21 (1596), 22 (1602), 23, 24 (1597), 25 (1606), 26—28 (1608), 29 (1609), 31, 32 (1612), 33, 36 (1613), 36, 38 (1614), 40, 42, 43, 45, 49 (1615), 50, 52—54 (1616), 55, 57 (1618), 58, 60, 63, 65 (1619), 70 (1630), 82 (1657), 106, 107 (1662), 112 (1663), 126 (1665), 187 (1690), 351 (1662), II 8 (1598), 10—12 (1601), 13 (1603), 13—16 (1604), 45, 63, 79 (1618), 84, 85 (1620), 85 (1622), 95 (1567), 98 (1593), 99 (1598), 109, 111, 113, 114, 119, 120, 127, 129, 132 (1619), 192, 193 (1624), 217 (1677), 240 (1659), 341 (1597)
— Helena comitissa, manželka Gaspara Illeshazy 68, 69 (1629), 82 (1657)
— Joannes 7—11 (1520)
— Stanislaw palatyn Król. Węg. II 84 (1622)
Thwardossin, Thwerdossyn, Thurdosin, zob. Tvrdošin
Thwranzky Benedictus II 89 (1547)
Tiarchownica zob. Tarchownica
Tichy potok 97 (1659)
Tiepessow, Tiepessowsky zob. Tãpešovo, Tãpešovský
Tinniniensis electus zob. Bielauch Georgius, Roxas (de) Christophorus
Tokarjna potoczek II 218 (1677)
Toman Joannes iud. de Čimhova II 303 (1659)
Trakostian (Trakostyán) de Draskovith Nicolaus 142, 143 (1672), 164 (1674)
Transyluania electus zob. Palfalvay Joannes, Szenthamássy Mattheus
— waywoda zob. Zapolya
Tremboula capitaneus zob. Markuiczky Raphaël Casimirus
Trenčín (Trenčan, Trinchin) comes zob. Illyeshazy Caspar i Georgius
— comitatus II 15 (1604), 55, 60, 74 (1618)
Tribula Petrus 175 (1674)
Trinchin zob. Trenčín
Tirovsky hreben 45 (1615)
Trium Slac ecclesia 92 (1659)
Troki chorąży zob. Ogiński Dymitr
Trstena (Trsztena, Terztyeny, Terstena, Trstiena, Trzciana, Nadásd) 11 (1520), 12 (1564), 25 (1606), 32 (1612), 48 (1615), 86 (1658), 96, 100 (1659), II 40, 45, 49 (1618), 81, 82 (1619), 90 (1547), 91 (1548), 92 (1549—1578), 95 (1574), 96 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 102 (1604), 111, 129, 130, 132 (1619), 176 (1624), 217—219 (1677), 237, 238,

- 246—250, 297—306, 309 (1659), 312 (1625), 315 (1633), 320, 322, 324 (1647—1666), 347 (1656), 350 (1659), 360 (1715)
- Trstena inspectores II 312 (1647—1666)
- iud. zob. Petrus, Trstensky Georgius
- minister praedicans evangelicus zob. Fabianides Joannes
- obraz cudowny N. P. M. II 298—305 (1659), 358 (1683)
- parochus zob. Golkowic Jan, Kwasniewsky Joannes Oddo
- role, II 176—180 (1624)
- sts 48 (1615); zob. Girik, Martinus
- viceiudex zob. Gasparides Georgius
- Trstenczek Mały potoczek II 218, 219 (1677)
- Trstenik II 219 (1677)
- Trstenska zob. Jablonkowska
- Trstenska cesta II 219 (1677)
- Trstensky (Tersczionszky) Andrass, wrzednik Zamku Orawskiego 74, 75 (1640), II 317 (1647—1666)
- Georgius iud. oppidi Trstena II 238, 304, 306, 350 (1659)
- Martyn woyt Trstieny II 176 (1624)
- Trstye 190 (1691)
- Trukoczic Johann iur. not. Arv. 76 (1647)
- Trzciana zob. Trstena, Nadásd
- Tulaczowka 71, 72 (1632)
- Turan II 21 (1610)
- Turey 34 (1613), II 357 (1683)
- Turdossin zob. Tvrdošin
- Turek Guro sts Weličansky 120 (1664)
- Turza Góra (Turberg) pod żywcem II 357 (XVI w.)
- Turzo, zob. Thurzo
- Tvrdošin (Thwerdosyn, Thwrdošyn, Thwardossin, Thurdo(s)sin, Twardoscino, Twrdossin) 2 (1359), 7—10 (1520), 25 (1606), 86 (1658), 90, 93, 96, 99—101 (1659), 120 (1664), 128 (1667), II 5, 6 (1576), 59 (1618), 81, 82 (1619), 90 (1547), 91 (1548), 92 (1549—1578), 95 (1574), 96 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 102 (1604), 111, 128, 129 (1619), 163 (1624), 218, 219 (1677), 247 (1659), 348 (1658), 350 (1659)
- chotar II 219 (1677)
- eccl. cath. II 346 (1655), 347 (1656)
- iud. zob. Jacobus
- parochus zob. Kwasniewsky Joannes Oddo
- role II 163—165 (1624)
- rycht. zob. Dianisska Samuel
- sts zob. Kuska Mateg, Rokosinus Guro, Swrčky Ondreg
- Twardoscino zob. Tvrdošin
- Twardowicz Twardowsky Kristoff 76 (1647)
- Twaroszak (Turaszak?) Alexander, Jacobus, Martinus, Michael, Simon sts de Brezovica II 300, 301 (1659)
- Twrdoss wrch II 219 (1677)
- Tyapessow zob. Tapašovo
- Tynec abbas zob. Łubieński Stanislaus
- Tyrnawa 92 (1659), II 360 (1715)
- Ubočs polana 115 (1663)
- Ujfalusy Andreas II 352 (1662), 357 (XVII w.)
- Ujvar (Vywariensis) capitaneus Thurzo Georgius II 12 (1601)
- Ukraina II 84 (1620)
- Uplzen II 212, 218 (1677)

- Urbanecz Jan sts Chyźnego 61 (1619), II 126 (1619), 155 (1624)
— Jan iur. de Jablonka 140 (1670), 173, 175, 178 (1674)
Usczie zob. Ustie
Ussust wrssek 190 (1691)
Ustiania 106 (1662), 132 (1667)
Ustiansky alpes (hola) 47 (1615), II 130 (1619)
Ustie (Ustia, Vstya, Vzthie, Wste, Wsstya, Wzthia) 47 (1615), II 8 (1756), 92 (1564—1578), 94 (1549, 1564, 1566), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 101 (1599), 102 (1604), 111, 116, 130, 132 (1619), 162 (1624), 218, 219 (1677), 299 (1659)
— chotar II 214, 215 (1677)
— hola 133 (1667)
— polana 133 (1667)
— role II 162—163 (1624)
— sts II 19 (1607); zob. Jaldow Ondrey, Matthias
Utrata Woyciech 187 (1672)
Uztya zob. Ustie
- Vaciensis electus zob. Tharnóczy Matthias
— episc. zob. Pongracz Georgius
Valachi (Volachii) zob. Walachi
Valco praepositus ecclesiae cath. zob. Sczechowicz Joannes
Vaňovka (Wanyowka, Wanowka, Waniowka) 46 (1615), II 101 (1604), 104 (1609), 115, 129 (1619), 136 (1624), 212, 213 (1677)
— role II 136 (1624)
— sts zob. Michael, Vanioovsky Ssimo i Sstefan
Vara(s)din episcopus zob. Barsony Georgius, Palfalvay Joannes, Zongor Sigismundus
Vasilov (Wasilow, Waszilow, Way-szelow, Wasylo, Wasilowo) II 95 (1567), 96 (1574, 1578), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 101 (1604), 115 (1619), 135 (1624), 211, 212 (1677)
Vasilov laz II 192 (1624)
— role II 135—136 (1624)
— sts zob. Chlebnitsky Janko, Jurczak Michael, Michael, Mutka Misso, Kaczenyn Ondro, Romanus Vavrečka (Wawreczka, Wawrzecze) 31, 32 (1612), 47 (1615), II 17 (1605), 104 (1609), 109, 115, 129 (1619), 141 (1624), 213 (1677)
— chotar II 215 (1677)
— potok II 211 (1677)
— role II 141 (1624)
— sts zob. Joannes, Wawreckj Michal, Mikusz i Roman
Velika Ves zob. Velična
Velična (Weliczna, Velika Ves, Nagy Falu, Naghffalwa, Magna Villa) 10 (1520), 25 (1606), 29 (1609), 77 (1656), 90, 93 (1659), 159, 168, 169 (1674), II 89, 90 (1547), 91 (1548), 93 (1549—1578), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 103, 104 (1604), 112, 128, 132 (1619), 206, 208 (1624), 220 (1677), 247, 285 (1659)
— eccl. II 208 (1624), 346 (1655), 347 (1656)
— iud. zob. Andreas
— parochia II 220 (1677)
— pastor zob. Baticius
— role II 206—207 (1624)
— rycht. zob. Mlynar Pawel
— sts zob. Osswáld Michal, Sudorsky Stanislaus, Turek Guro
Vencersky Stanislaus 176 (1674)
Vespillo Albertus 90 (1659)
Vesprimiensis electus zob. Széchény Georgius, episc. zob. Senniey de Kis Sennie Stephanus

- Vess Niznia zob. Niżnia
Vessele, Veszelovo zob. Wesole
Vicen Jablonskowsky zob. Jablonski Vicen
Vilczek (Vilk) zob. Wilczek, Wilk, Orawka Średnia
Vitanova (Witanowa, Wythanowa) 26 (1607), 39 (1614), 48 (1615), 96, 97 (1659), II 21 (1610), 92 (1564—1578), 94 (1564, 1566), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 101 (1599), 102 (1604), 112, 130 (1619), 166 (1624), 218 (1677), 299, 302, 307 (1659), 343 (1612)
— chotar 96 (1659)
— hola Magura 97 (1659)
— role II 166—167 (1624), 302—303 (1659)
— sts II 307 (1659); zob. Jan, Poliak Stas, Simon, Stachnow Kubo, Witanowski Joannes, Kubo i Ssimmek
Vitanovskyy zob. Witanowski
Vizkelety (Wyskielecki) szwagier (nie zięć) Emeryka Thurzo II 357 (XVII w.)
Vojs(z)ko Helena cons. Andreae Ujfalusy II 352 (1662), 357 (XVII w.)
Volachii zob. Walachi
Vrbanez zob. Urbanecz
Vstia zob. Ustie
Vywariensis zob. Ujvar
Wadowice m. II 356 (1474)
Wahanow (Wohannow) 69 (1629), 125 (1665), II 214 (1677)
— luka 126 (1665)
— wrch 126 (1665)
— Weliky pratum II 115 (1619)
— — wrch II 214 (1677)
Waiszer Joannes II 113 (1619)
Walachi (Valachi, Olachones, Wolaci, Volachi v. Rutheni) 13 (1575), 14—17 (1585), 20 (1596), 28 (1608), 34 (1613), 37 (1614), 41, 43, 44 (1615), 50, 51, 54 (1616), 57 (1618), 85 (1657), II 90 (1547), 91 (1548), 92 (1566—1578), 94 (1549), 95 (1566), 96 (1574, 1578), 97 (1588), 98 (1593), 99, 100 (1598), 114, 116—127 (1619), 133 (1624), 341 (1597)
Walachi wayuoda 41, 48 (1615)
Walassek Joannes 48 (1615), II 130 (1619)
Walczow seu Panska hole II 110 (1619)
Walenty sts Bukowiny 65, 66 (1619)
Walentyak Gress 96 (1659)
Waniowka (Wanowka, Wanyowka) zob. Vaňovka
Waniowsky II 134 (1624)
— Ssimo sts Vaniovki II 136 (1624)
— Ssteffan sts Vaniovki II 136 (1624)
Warszawa (Warsauia) II 24, 26 (1616), 41 (1618)
Wassko sts 73 (1640)
Waszilow zob. Vasilov
Wawreckj Michal sts Vavrečki II 141 (1624)
— Mikusz sts Vavrečki II 141 (1624)
— Roman sts Vavrečki II 141 (1624)
Wawreczka zob. Vavrečka
Wayda Mysso Prybysky zob. Prybysky Wayda Mysso
Wayzer Jan i Balcer z Kubina ludwisarze II 357, 358 (1584)
Waszilow zob. Vasilov
Wdowyn Stano sts Pribiša II 189 (1624)
Wdzięborski Stanislaus provincialis praepositus Jesuit. II 325 (1706)
de Wegla zob. Horvath Kasper
Welček zob. Wilczek
Weliczka zob. Wieliczka

- Weliczna zob. Velična
 Welika Wes zob. Velična
 Weliky Potok II 213 (1677)
 Weliky Prislop aliter Panska Polana zob. Prislop Weliky
 Wesele (Weszele, Wesole, Weselowa, Weselowo) 68 (1629), 83, 84 (1657), 115, 116 (1663), 120 (1664), 122, 124—127 (1665), II 105 (1696), 213 (1677), 263, 266, 269, 271, 284—292, 294, 295, 297, 309 (1659), 332 (1706)
 — chotar 122, 125—127 (1665)
 — dedyna 122, 126 (1665)
 — ecclesia cath. II 346 (1655)
 — praedicans lutheranus II 284, 286 (1659)
 — role II 263 (1659), 414 (1872)
 — sts 127 (1665), II 294 (1659); zob. Guro, Namestowsky al. Weselowsky Georgius, Romanus, Weselowsky Georgius, Jacobus et Nicolaus
 Weselowsky al. Namestowsky Georgius sts Wesela 84 (1657), II 213 (1677), 263, 271, 285—289, 290—292, 297, 309 (1659)
 — — uxor Catharina II 292, 309 (1659)
 — Jacobus sts Wesela II 213 (1677), 263, 286—290 (1659)
 — Joannes fil. Georgii II 286, 287, 289, 290 (1659)
 — Martinus fil. Jacobi II 287 (1659)
 — Nicolaus fil. Georgii sts Wesela, II 269, 288, 290, 291 (1659)
 — Paulus fil. Georgii sculteti II 292 (1659)
 — polana Krasna bučyna 125 (1665)
 Wesole zob. Wesele
 Wesselény Franciscus de Hadad com., Hungariae palatinus 81 (1655), II 306 (1659)
 Wesselény Stephanus II 23 (1616)
 Weszprimium zob. Vesprimiensis
 Weterńy Wrch 115, 116 (1663), 122, 126, 127 (1665)
 Węgorzowski Stanisław burmistrz żywiecki II 362 (1589)
 Wiczian(ik) (Wicyan, Wyczyan) Jablonkowski zob. Jablonkowski
 Wiedeń biskup zob. Kleselius Melchior
 Wieliczka (Weliczka) II 247, 249 (1659)
 Wieluń capitanea II 328 (1706)
 Więborg (Wienborg) zob. Zebrzydowski Kasper
 Wilczek osada (Welček, Welcsek, Wilczko, Wlczek, Wylczek) zob. Orawka Średnia a. Wielka (Podwilk), Ondrejowskie Wielkie
 Wilczek z Orawki (Średniej cz. Wielkiej) 41, 42 (1615), II 41, 43, 50, 52, 56, 81, 82 (1618), 130 (1619), 215 (1677), 311 (1611), 313 (1627)
 — fam. 179—181 (1677), 182 (1682), 192 (1696), II 240, 245 (1659)
 — A. fil. Valentini 165 (1674)
 — Adamus sts in Orawka Magna 155, 158 (1673), 165, 175—177 (1674)
 — Albertus fil. Nicolai 165, 178 (1674)
 — Alexander fil. Joannis 162 (1674)
 — Anna filia Adami 165 (1674)
 — — filia Joannis 162 (1674)
 — Felix sts (iudex) de Ondrejowskie Wielkie 14, 15 (1585), 20, 21 (1596)
 — Halina 71 (1632)
 — Jan 74 (1640)
 — — fil. Adami 165 (1674)
 — — syn Marcina sts Orawki 71 (1632)

- Wilczek Jan sts de Bukowina et Poskle
149, 153, 158 (1673), 160, 162, 163
170, 172—174, 178 (1674), 179, 180
(1677)
— Krzistoph syn Marcina 71, 72
(1652)
— Macziew (Mathias) 74 (1640), II
226, 238, 239, 253, 259 (1659)
— — syn Marcina sts Orawki 71
(1632)
— Maria filia Adami 165 (1674)
— Martinus sts de Orawka aliter
Ondrejowske Welke 40—42 (1615),
55 (1618), 71 (1632), II 82 (1619),
156 (1624)
— Maycher syn Marcina 71 (1632)
— Nicolaus sts in Orawka Magna
149, 155, 158 (1673), 165, 166, 170
175—177 (1674), 179, 180 (1677),
II 226, 307 (1659)
— Szesny sts Orawki 71 (1632)
— Sophia Joannis Bukovinsky cons.
162 (1674)
— — wdowa po Janie Wilczku 74
(1640), 162 (1674)
— Ssimek 41 (1615)
— Stanislaus sts in Orawka Magna
149, 155, 158 (1673), 165, 170, 173,
175—178 (1674), 179, 180 (1677),
184 (1685), II 217 (1677), 225, 226,
238, 239, 253, 259, 307 (1659)
— Thomas sts in Orawka Magna
155, 158 (1673), 165, 175—177
(1674), II 226, 238, 239, 253, 259
(1659)
— Valentinus sts in Orawka Magna
155, 159 (1673), 165, 175—177 (1674)
Wilczkowy (Wlczkowy) chotar 41
(1615), 54 (1616), 67 (1619), II 216
(1677)
— Polski wrch 54 (1616), 67 (1619)
Wilga Georgius iud. de Orawka 16,
17 (1585), 21 (1596)
Wilk (Vilk) Felix sts Orawki II 240
(1659)
— Thomas 89 (1659)
Wilupkowa medza 73 (1640)
Wimarska polana 125 (1665)
Winkler Kasper dzierzawca Rabki
184—186 (1685)
Wiselsky (Wisselski) potok 54 (1616),
67 (1619)
Wisemberger Abrahamus civis de
Lewocza II 21 (1614), 23 (1616)
Wiśnicz zob. Lubomirski Stanisław
Wisoke brehy II 213 (1677)
Witanowa zob. Vitanova
Witanowski Joannes sts Vitanowy
II 302 (1659)
— Kubo sts Vitanowy II 166 (1624)
— Ssimek sts Vitanowy II 166 (1624)
Witowski Stanislaus castellanus
Sandomiriensis II 249 (1659)
Wiwiaska polana 125 (1665)
Wlczek zob. Wilczek
Władysław (Warneńczyk) król pol-
ski i węgierski II 355 (1442)
Wodiczka Martinus 173, 176, 179
(1674)
Woisławicze zob. Czikowski Chri-
stophorus
Wolaci zob. Walachi
Woloschinus Joannes pastor Orav-
censis II 317 (1647—1666)
Woskowo polana 115 (1663)
Wranowa cesta 42 (1615)
Wsstya zob. Ustie
Wyczyan zob. Wiczian
Wydaffelde (de) Michael notarius
comit. Lyphthov. 9 (1520)
Wylczko zob. Wilczek
Wyskieski zob. Vizkelety
Wysoka II 32 (1617)
Wytanowa zob. Vitanova
Wzthia zob. Ustie

- Y, Ya, Ye zob. I, Ja, Je
- Zabdział Jessenowsky zob. Jassenowsky
- Zábidovo (Zawidow, Zawydowo) 48 (1615), II 92 (1567—1577), 95 (1567), 96 (1574, 1578), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 102 (1604), 111, 116, 130 (1619), 169 (1624), 218, 219 (1677)
- role II 169 (1624)
- sts zob. Georgius, Zawidowsky Gesser, Janco, Jurczo, Krysstoff, Kubo, Ondrjs i Pawel
- Zabresky Adam rycht. z Zabreža II 205 (1624)
- Zabrež (Zabrez, Zabraz) 25 (1606), 131 (1667), II 89 (1547), 91 (1548), 93 (1549—1578), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 100 (1598), 103 (1604), 113 (1619), 204 (1624), 220 (1677)
- role II 205 (1624)
- rycht. zob. Zabresky Adam
- sts zob. Adamus, Ondreg
- Kuhardowa II 85 (1622)
- Zagorsky Adalbertus (Albertus) parochus (vicearchidiaconus) universitatis catholicorum Arvensium in Orawka II 223, 308 (1659), 351 (1662)
- Zagrabia episc. zob. Borkouich Martinus, Petretich Petrus
- Zahora Joannes pastor et minister evangelicus Jabloncowiensis 141 (1670), II 231, 239—243, 308 (1659), 319, 320, 323 (1647—1666)
- Zahrabowe (Zahrabowia) 25 (1606), II 89 (1547), 91 (1548), 93 (1549—1578), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99 (1598), 103, 104 (1604), 113 (1619), 202 (1624), 220 (1677)
- Zahrabowe rycht. zob. Hrabuska Stano, Sedlar Martyn
- Zajak (Ziajak) Blasius 178 (1674), 186 (1672)
- Jacobus Laczkorunensis 178 (1674)
- Zakammene zob. Klin(ik) Zakamienne
- Zaluzny Potok 30 (1609)
- Zapadisti potoczek 97 (1659)
- Zapolya (de) Joannes comes perp. terrae Scepusiensis, waywoda Transilvaniensis et comes Siculorum 7 (1520)
- Zarewucky Georgius iud. 9 (1520)
- Zarity (Zaritie) 28 (1608), II 214 (1677)
- Zaskalie (Zaszkalicza, Zaskalycza, Zaskalicznia, Zaskalicha, Zaskaly) 25 (1606), 29 (1609), II 91 (1548), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 99, 100 (1598), 103, 104 (1604), 114 (1619), 195 (1624), 220 (1677)
- iud. nob. zob. Skrabak Michael
- role II 195 (1624)
- rycht. zob. Zaskalytsky Janos i Michael
- sts zob. Michael
- Zaskalytsky Janos rycht. Zaskalia II 195 (1624)
- Michael rycht. Zaskalia II 195 (1624)
- Zaskow, Zesskow, Sitko zob. Žaškow
- Zator capitaneus zob. Komorowski Mikołaj
- sędzia ziemski zob. Palczewski Zygmunt
- subiudex zob. Przypkowski Joannes
- vexillifer zob. Poremski Sigismundus
- Zawada al. Stankowa zob. Osada

- Zawichost kasztelan zob. Przeręb-
ski Maksymilian
- Zawidow zob. Zábidovo
- Zawidowsky potok II 219 (1677)
- wrch II 219 (1677)
- Zawidowsky Gessper sts Zawidowa
II 169 (1624)
- Janco sts Zawidowa II 169 (1624)
- Jurczo sts Zawidowa II 169
(1624)
- Krysstoff sts Zawidowa II 169
(1624)
- Kubo sts Zawidowa II 169 (1624)
- Ondrjs sts Zawidowa II 169
(1624)
- Paweł sts Zawidowa II 169 (1624)
- Zawodsky G. 42 (1615)
- Zawydowo zob. Zábidovo
- Zazriwa (Zazrywa, Zazriwa) 25 (1606),
46 (1615), II 93 (1564—1578), 94
(1564), 95 (1566), 96 (1574), 97
(1588), 98 (1593), 100 (1598), 103
(1604), 110, 117, 129 (1619), 208
(1624), 220 (1677)
- role II 208—209 (1624)
- sts zob. Georgius, Zazrywsky Gre-
gusz, Janosz, Jurko, Kubo i Misso
- Zazrywsky Gregusz sts Zazriwy II
208 (1624)
- Janosz sts Zazriwy II 208 (1624)
- Jurko sts Zazriwy II 208 (1624)
- Kubo sts Zazriwy II 208 (1624)
- Misso sts Zazriwy II 208 (1624)
- Zbojnicki (Zbognicky) wrch 51, 52
(1616), 107, 108 (1662), II 214
(1677)
- Zborowski Andrzej kaszt. oświęcim-
ski II 48 (1618)
- Zdutenky zob. Studienki
- Zebrzydowice zob. Zebrzydowski Mi-
kołaj
- Zebrzydowski castellanus Szrzenem-
sis II 31 (1617)
- Zebrzydowski domini II 79 (1618)
- Kasper de Wienborg II 30—33
(1617), 64 (1618)
- Mikołaj z Zebrzydowic woj. i sta-
rosta gen. krakowski II 11 (1601),
15, 16 (1604), 21 (1610), 22 (1614),
27 (1616), 49, 50, 54, 55, 57, 58, 61,
62, 72, 75, 77, 79 (1618)
- Zeleny Stawek salass 48 (1615), II
130 (1619)
- Zendahel zob. Dersffy Mikołaj
de Zenth Myhalowe Albertus litte-
ratus II 89 (1547)
- Zentiwany Michael jun. de Zent
Iwan II 343 (1612)
- Zerna zob. Sarna
- Zernaczye zob. Srńacie
- Zesskow, Zezko, Sisko zob. Żaškow
- Zesskowsky Gasspar rycht. Zessko-
wa II 199 (1624)
- Janko rycht. Zesskowa II 199 (1624)
- Michal rycht. Zesskowa II 199
(1624)
- Ziaiak zob. Zajak
- Ziak zob. Żiak
- Zigmondka (Zygmontka) łąka 102
(1604), 211, 213 (1677), II 109, 110
(1619)
- Zittko Blasius iur. de possessione
Pekelnik 173, 175, 178 (1674)
- Zlanycza zob. Slanica
- Zmesskal II 96 (1574), 97 (1588), 98
(1593), 100 (1598), 103 (1604)
- Gabriel nobilis II 97 (1588)
- Gyrik kapitan Zamku Orawskeho
119 (1664)
- Zofie Svatej Kastil 68 (1629), 83
(1657), 109 (1663)
- Zolna II 260 (1659)
- Zongbor zob. Lippay Georgius de
Zongbor
- Zongor Sigismundus episc. Varasdi-
nensis 81 (1655)

- Zrebčsak Martin stś Sihelnego 110, 111 (1663)
- Zrinio Adamus mag. agazonum 164 (1674)
- (de) Catherina comitissa zob. Zrinska Katarżyna
- Nicolaus bańus Dalmatiae, Croatiae et Sclauoniae, mag. agazonum 81 (1655)
- Zrinska (de Zrinio) Katarżyna wdowa po Franc. Thurzonie 12 (1575), 23 (1597), II 4, 7 (1576), 215 (1677)
- Zrnacze zob. Srńacie
- Ztankowo, Stankowo zob. Osada
- Ztanyk zob. Stańik
- Ztarahora zob. Stara Hora
- Ztephanowa zob. Štepanov
- Ztudenky zob. Studienki
- Zuberėc (Zubercze, Zuberca, Zwberczyo) 48 (1615), II 95 (1567), 99 (1593), 100 (1598), 101 (1599), 104 (1609), 116, 130, 131 (1619), 174 (1624), 219 (1677)
- alpes (hola) 48 (1615), II 130 (1619)
- role II 174 (1624)
- sts zob. Jacobus, Zubersky Michal
- Zubersky Michal sts Zuberca II 174 (1624)
- Zubrica zob. Zubrzyca
- Zubritsky zob. Zubrzycki
- Zubrohlava (Zubrowa hlawa, Zubri-glowa, Zubrahława) 28 (1608), 31, 32 (1612), 47 (1615), II 95 (1567), 97 (1588), 99 (1593), 100 (1598), 101 (1599), 102 (1604), 115, 130 (1619), 145 (1624), 214, 215 (1677), 264, 267 (1659), 332, 334 (1706)
- chotar 52 (1616), 108 (1662), 133, 134 (1667)
- role II 145—146 (1624)
- sts zob. Joannes, Zubrzycki Adam, Jan, Kubo i Martyn
- Zubrzyca (Zubrica, Zubricza, Zubrycze, Zubrice) 89 (1659), 186 (1671), 187 (1672), II 95 (1567), 102 (1604), 104 (1609), 215 (1677), 256, 258, 259 (1659), 363 (1605)
- chotar 42 (1615), 73 (1640)
- hola II 130 (1619)
- potok 28 (1608), II 214, 216 (1677)
- rieka 54 (1616)
- Dolna (Niżnia, Also, Inferior) 62, 63 (1619), 89 (1659), 140 (1670), 175, 178 (1674), II 126 (1619), 151 (1624), 216 (1677), 229, 237, 242, 244, 255, 257, 258, 294 (1659)
- — chotar 54 (1616), II 216 (1677)
- — role II 151—152 (1624), 229 (1659), 396 (1860/2)
- — sts 62 (1619); zob. Albertus, Boszaczyk (Boszak) Matthias, Kral Stanislaus, Sisska Gregor i Wojtech, Skoesyk Christophorus, Zubrzycki Albertus, Christophorus, Felix, Gregorius, Joseph, Laurentius et Stanislaus
- Gorna (Hornia alias Bubenske, Felső, Superior) 58 (1619), 89 (1659), 120 (1664), 128, 129 (1667), 135, 136 (1668), 138 (1669), 149, 151, 156 (1673), 178 (1674), 180 (1677), 195 (1703), 196 (1708), II 105 (1622), 125 (1619), 152 (1624), 217 (1677), 229, 235, 237, 242, 244, 250, 255, 259 (1659), 313 (1627), 316 (1642), 317, 319, 321 (1647—1666)
- — chotar II 216 (1677)
- — possessor zob. Moniak Stanislaus
- — role II 152—153 (1624), 229 (1659), 398 (1860/2)
- — soltystwo 135 (1668), 138, 139 (1669), 151, 152, 156, 157 (1673), 178 (1674),

- Zubrzyca Górna sts zob. Bednarz Simon, Moniak Andreas et Matthaeus, Ostrosz sive Muniak Matthaeus, Zubrzycki Ondrej
Zubrzycki (Zubritsky, Zubriczky) Adam sts Zubrohławy II 145 (1624)
— Albertus sts Zubrzycy Dol. II 229, 237, 242, 244, 255, 259 (1659)
— Christophorus, sts Zubrzycy Dol. 178 (1674)
— Felix sts Zubrzycy Dol. II 229 (1659)
— Gregorius sts Zubrzycy Dol. II 229 (1659)
— Jan sts Zubrohławy II 145 (1624)
— Joseph sts Zubrzycy Dol. II 229 (1659)
— Kubo sts Zubrohławy II 145 (1624)
— Laurentius sts Zubrzycy Dol. II 229 (1659)
— Martyn sts Zubrohławy II 145 (1624)
— Moniak Ondrej sts Zubrzycy Górnej II 152, 153, 160 (1624)
— Ostros Matheus 186, 187 (1671—1687)
— Ssyska Gregor sts Zubrzycy Dol. II 151 (1624)
— Stanislaus sts Zubrzycy Dol. 175, 178 (1674)
Zucha zob. Sucha
Zucha Hora zob. Sucha Góra
Zulkowski zob. Żółkiewski
Zuniogh zob. Szunyogh
Zwankowy chodnik 69 (1629)
Zwetok Mathias 9 (1520)
Zwolensky Valentinus sts Głodówki II 126 (1619), 166 (1624)
Zwolensky wrch 51 (1616), 107 (1662)
Zygmontka zob. Zigmontka
Zygmunt III król Polski II 25, 26 (1616), 37, 43, 56, 66 (1618), 339 (1593)
Zabiniec zamek II 356 (1474)
Zabinsky chodnik 69 (1629)
Żaškow (Zasskow, Zesskow, Zeszkow, Sessko, Sisko) 25 (1606), II 89, 90 (1547), 91 (1548), 92 (1564), 93 (1549—1578), 96 (1574), 97 (1588), 98 (1593), 100 (1598), 103 (1604), 113 (1619), 199, 208 (1624), 220 (1677), 347 (1656)
— parochia II 220 (1677)
— role II 199—200 (1624)
— rycht. zob. Zesskowsky Gasspar, Janko i Michal
— sts zob. Joannes
Żiak (Ziak) Juro sts Kniaży II 192 (1624)
— (Ziak) Jurek sts Ustia II 162 (1624)
Żółkiewski Stanislaus hetm. kor. i kanclerz II 83 (1619)
Żylina jarmark II 362 (1594)
Żywiec (Zywecz, Zywcze, Ziwecz, Sywcze) 10 (1520), 68 (1629), 83 (1657), II 12 (1601), 23, 27, 29, 37, 40, 42, 45, 51, 64, 70, 79 (1618), 356, 357 (1474), 358 (1584, 1682, 1683), 371 (1673)
— dominium 83 (1657)
— dominus zob. Komorowski Mikolaj
— mons II 6, 7 (1576)
— proboszcz zob. Borgala (Bargel) Sebastian

ERRATA

Tom I

- Str. 37 wiersz 12 z dołu: zamiast donationis ma być dominationis
» 38 » 6 » » : po Johannis ma być przecinek
» 42 » 11 » » : zamiast Sarnio ma być Hornio
» 46 » 4 » » : » Chmelpecho ma być Czmel Pecho
» 54 » 15 z góry: » z Podkuliha » » z pod Kuliha
» 55 » 12 » » : dodać: Protocollum Cap. Scep. anni 1667 fol. 46
(wedle wskazówki J. Gebury)
» 67 » 1 » » : zamiast polskeho ma być Polskeho
» 81 » 8 » » : » Zombor » » Zongor
» 91 » 3 » » : » Sanna » » Sarna
» 93 » 11 » » : » przyjazny » » przysazny
» 96 » 13 » » : » Or. brak » » Or. w Archiwum miasta Twardoszyna (wedle wskazówki J. Gebury)
» 96 » 18 » » : zamiast «z povodiny» etc. ma być z Or.
» 108 » 10 » » : po Rabcziczanskj ma być przecinek
» 110 » 5 » » : zamiast Profusowy ma być profusowy
» 114 » 8 z dołu: » Pyaneka » » Pyantka
» 116 » 14 » » : » Pyanka » » Pyantka
» 133 » 8 » » : » surowow horow ma być Surowow
Horow
» 141 » 3 z góry: po Janem ma być przecinek
» 164 » 15 z dołu: zamiast Scardouiensi ma być Scardonensi
» 164 » 13 » » : » Segmensis » » Segniensis

Tom II

- Str. 11 wiersz 7 z dołu: zamiast Szerdahel ma być Szendahel
» 22 » 13 z góry: » Celtitudinem » » Celsitudinem
» 30 » 6 » » : » Wieneborg » » Wienborg
» 31 » 7 » » : » Szuszkowicza » » Susskowicza
» 38 » 14 z dołu: » via » » villa
» 48 » 8 z góry: » Bokowskiego » » Bykowskiego

- Str. 70 wiersz 11 z dołu: zamiast 74 ma być 74 a
- » 84 » 5 z góry: po koronny ma być przecinek
- » 91 » 5 » » : zamiast Georii ma być Georgii
- » 93 » 2 z dołu: » Górny » » Dolny a zamiast Dolny
ma być Górny
- » 94 » 9 z góry: zamiast Felsen ma być Felseu
- » 94 » 6 z dołu: » Ludovieum » » Ludovicum
- » 95 » 16 » » : » 1580 » » 1593 (ob. str. 99)
- » 96 » 18 z góry: » desertes » » desertas
- » 99 » 9 z dołu: » Felssawa » » Jelssawa
- » 105 » 13 z góry: » intergrae » » integrae
- » 109 » 2 z dołu: » mugibilibus » » mulgibilibus
- » 110 » 11 » » : » Stawwe » » Stawne
- » 114 » 6 » » : » Pol drżetin » » Poldrżetin
- » 119 » 18 » » : » halerum » » halecum
- » 124 » 9 z góry: » solvit » » solvet
- » 124 » 13 » » : po annuatim dodać singuli
- » 124 » 17 z dołu: zamiast singulis ma być qualibet
- » 130 » 2 z góry: » Talowecz » » Jalowecz
- » 130 » 17 z dołu: » Czapliowa Magurka ma być Czapliowu
Magurku
- » 130 » 6 » » : zamiast maly Salatinecz ma być Maly Salatinecz
- » 131 » 8 z góry: po Priekowa ma być przecinek
- » 134 » 17 » » : zamiast voziti ma być vozite
- » 139 » 5/6 » » : » klačeho... » » alneho
- » 139 » 4 z dołu: » Werbik » » Werebik
- » 140 » 1 z góry: » Waskowska » » Wasskowska
- » 146 » 7 z dołu: » Pescyk » » Pesceyk
- » 150 » 1 » » : » Gavlas » » Gavlak
- » 151 » 1 » » : » Russz » » Ryssz
- » 152 » 11 z góry: » Kostik » » Kosut
- » 153 » 10 » » : » Tyscon » » Tysscon
- » 155 » 2 z dołu: » Genssor » » Gensser
- » 157 » 9 z góry: » Brinkuš » » Brenkuš
- » 159 » 1 z dołu: » Lukowec » » Lakomec
- » 161 » 14 z góry: » Bydlewsky » » Bydlowsky
- » 164 » 11 z dołu: » Kostelny » » Kostolny
- » 175 » 16 » » : » Prebisz » » Pribisz
- » 185 » 2 z góry: » Dančyk » » Daučyk
- » 185 » 5 z dołu: » Feračyk » » Ferenčyk
- » 190 » 2 » » : » Lubo » » Kubo
- » 192 » 16 » » : » Lawrenczyk » » Lawrinczyk
- » 193 » 4 z góry: » Iwasstekow » » Jurasstekow

- Str. 193 wiersz 3 z dołu: zamiast knezey ma być Knezey
- » 206 » 6 » » : » Szczewek » » Szczewonka
- » 211 » 3 z góry: » 3 » » 2
- » 226 » 11 » » : » uth » » luth
- » 226 » 18 » » : » 160 (tak jest w rękopisie) powinno być
być 955 a zamiast 9 powinno być 12 (cyfry
w ogóle nie są całkiem pewne, gdyż mamy
do czynienia z kopią protokołu)
- » 226 » 1 z dołu: zamiast 9-a ma być 8-a
- » 228 » 14 z góry: » xenepolio » » oenopolis
- » 229 » 3 » » : » 1485 (tak w rękopisie) powinno być
490 (zob. wyżej pod str. 226 w. 18 z g.)
- » 233 » 10 » » : zamiast 79 (tak w rękopisie) powinno być 88
- » 235 » 7 z dołu: » pie ma być pie
- » 236 » 15 » » : » alique » » aliquae
- » 253 » 2 z góry: » fussus » » fassus
- » 262 » 1 » » : » Litka » » Kitka
- » 262 » 14 » » : » Pajaczek » » Paniczek
- » 300 » 11 z dołu: » Stanislaus » » Stanislaus
- » 311 » 8 » » : ma być nadpis: Wizytacja z r. 1618 po czym
zamiast Anno 1614. Na ma być Anno 1614 na
- » 332 » 18 z góry: zamiast Zrubrza ma być Zubrza
- » 347 » 5 » » : » Szczechowicza » » Sczechowicza
- » 349 » 11 z dołu: brakuje daty: Trzciana, 8 maja 1659
- » 352 » 9 » » : brakuje daty: 16 grudnia 1667
- » 373 » 3 z góry: po gruntowych dodać i katastralnych
- » 377 » 17 » » : zamiast Paniówka ma być Panówki
- » 377 » 12 z dołu: » Żądłowa » » Gjondłowa
- » 377 » 11 » » : » Danielczyk » » Danielki
- » 378 » 1 z góry: » Żądłowa » » Gjondłowa
- » 378 » 3 » » : » Żądłowski » » Gjondłowski
- » 378 » 15 » » : » Sarcowski » » Sarkowski
- » 378 » 13 z dołu: po Samolejówka dodać Sandowa
- » 378 » 10 » » : zamiast Wiszczakowski ma być Biszczakowski
- » 378 » 6 » » : » Kużakowski » » Gużakowski
- » 379 » 2 z góry: » Sarcówka » » Sarkówka
- » 379 » 4 » » : » Łyżniakowa » » Leżniakowa
- » 379 » 5 » » : » Druzdowski » » Drozdowski
- » 379 » 17 » » : » Maglarzówka » » Magiel
- » 379 » 14 z dołu: » Hundraszakowski ma być Hondrasza-
kowski

RÉSUMÉ

Tandis que la première partie de cette publication a contenu les chartes concernant l'histoire de la colonisation de la Haute Orawa, l'éditeur a publié dans la 2-e partie les autres documents et spécialement les lettres et les actes du XVIe—XVIIe s. Ces documents ont été trouvés comme les précédents dans les archives hongroises, slovaques et polonaises. Ils se divisent en quelques groupes.

1. Le premier groupe renferme la correspondance des seigneurs hongrois avec leurs voisins polonais au sujet des altercations relatives aux frontières sur le territoire de l'Orawa ainsi qu'aux paysans fugitifs. Cette correspondance nous renseigne de façon très intéressante sur la fuite en masse des paysans polonais vers l'Orawa à la fin du XVIe siècle et au commencement du XVIIe. Ce phénomène nous explique en grande partie le caractère polonais des paysans en Orawa subcarpathique.

2. Le deuxième groupe de documents renferme les extraits des registres des impôts de la seconde moitié du XVIe et du commencement du XVIIe s. Ces registres nous permettent de connaître le commencement et de suivre le développement de la colonisation de la Haute Orawa sous l'action des trois éléments ethniques, c'est à dire slovaque, polonais et valaque (avec un petit élément ruthénien).

3. Au troisième groupe l'éditeur a inséré les inventaires, dits «urbaria» (parfois seulement leurs extraits) de la Seigneurie de l'Orawa au XVIIe siècle. Ils nous renseignent clairement sur la vie économique ainsi que sur les rapports ethniques en Orawa dans cette période. Dans quelques-uns de ces inventaires sont nommés

les chefs de familles des colons en Orawa, sont transmis les noms des établissements et sont déterminées les frontières des divers villages de l'Orawa.

4. Les documents qui se rapportent à la vie religieuse en Haute Orawa au XVIIe et au commencement du XVIIIe s., forment un complément important. Les seigneurs hongrois, eux-mêmes luthériens, tentaient d'imposer cette religion à leurs sujets, qui cependant, surtout dans les régions habitées par des montagnards polonais, se montraient peu enclins à abjurer la religion catholique. Ils étaient soutenus dans cette lutte par le clergé catholique venu de Pologne. Finalement la contre-réformation, prêchée par des missions de jésuites polonais, fut en état de mener à bonne fin la recatholisation de l'Orawa. L'éditeur publie les actes d'un procès causé par une persécution des catholiques en Orawa, une série de visites luthériennes et aussi un journal d'un des missionnaires de Cracovie, qui a travaillé en Orawa.

5. Dans le cinquième groupe l'éditeur ajoute certains suppléments aux deux parties de l'édition. Il publie encore plusieurs chartes récemment découvertes et concernant la colonisation de l'Orawa, il présente enfin un extrait d'une chronique de Żywiec d'André Komoniecki en rapport à l'Orawa et des extraits du protocole du tribunal de la ville de Żywiec, qui nous renseignent sur les actes de brigandage commis à la frontière orawienne de la Pologne et de la Hongrie au XVIe et au XVIIe s.

Enfin l'éditeur a publié des esquisses de plans du cadastre et des hypothèques avec la liste des noms des terrains et des diverses parcelles au XIXe s. Ces documents peuvent servir à des recherches rétrospectives au sujet de la colonisation de la Haute Orawa.

L'index des personnes et des endroits plus importants clôt cette publication illustrée de fac-similés de certains monuments d'art du XVIIe s. en Orawa et de quelques-uns des documents.

K. 434/52

MAPA ORAWY.

OBJAŚNIENIA.

—•—•—	Dawna granica państwa polsko-węgierska	⊙	Wież kościelna
- - - - -	Granica żupy orawskiej	⊕	Wierch
⋯⋯⋯	Granica gmin katolickich na Orawie	⊙	Hala
	Granica dzisiejszego zwartej osadnictwa polskiego	⊙	Polana (hala)
Mulne	Nazwa osady (dzisiejsza)	⊙	Potok
ORAWKA	Nazwa osady (dawna)	⊙	Nazwa wierzchu, polany
		⊙	Nazwa rzeki, potoku

Nazwy miejscowości na obszarze osadnictwa polskiego podane są w języku polskim a na obszarze osadnictwa słowackiego w języku słowackim

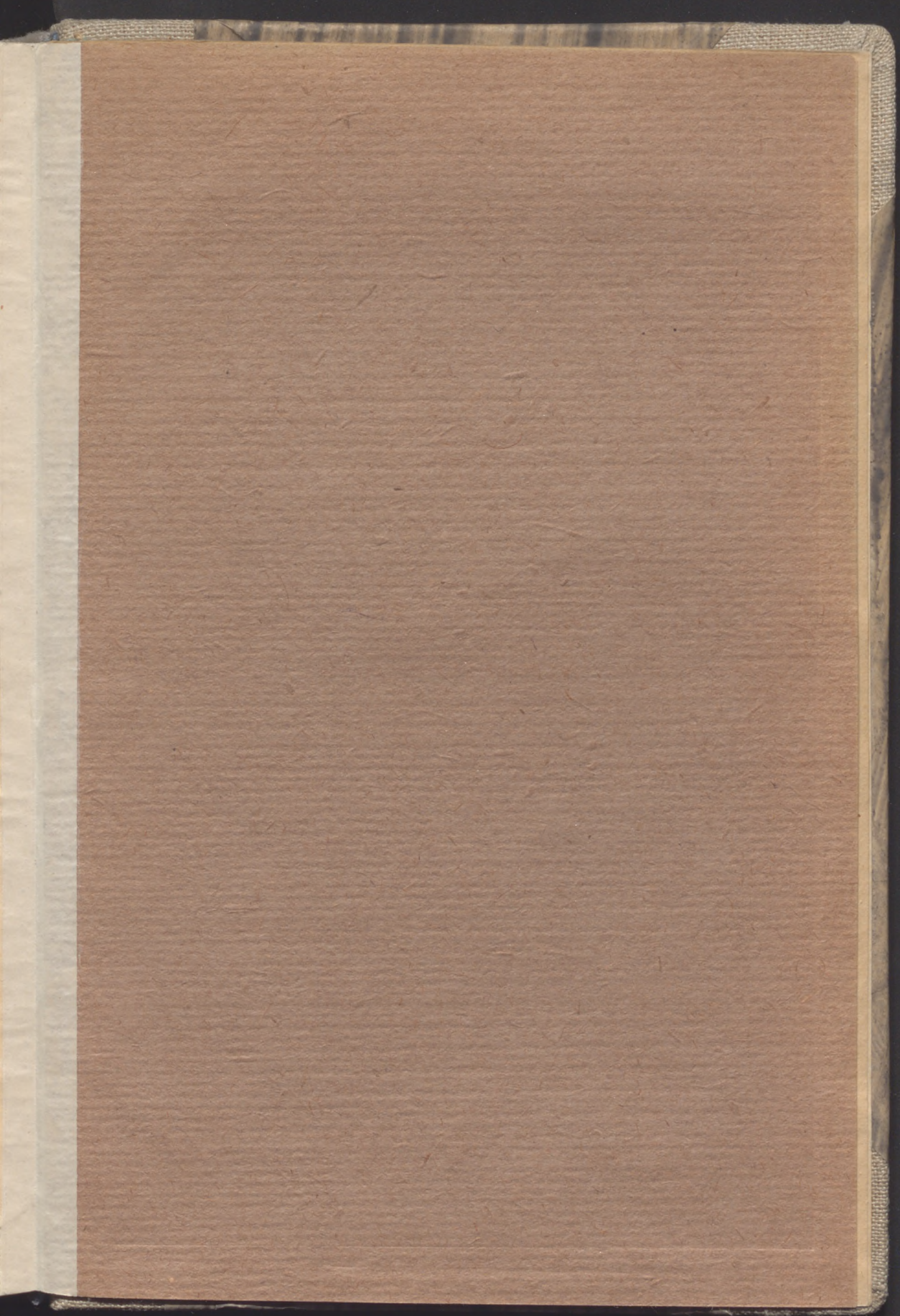
1 0 1 2 3 4 5 km

101/52

Wydawnictwa Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem

1. ROCZNIK PODHALAŃSKI.

Treść: Od wydawców. — WACŁAW SIEROSZEWSKI: Bronisław Piłsudski. — EDMUND DŁUGOPOLSKI: Przywileje sołtysów podhalańskich. — JAN CZUBEK: Początki i nazwa Zakopanego. — JÓZEF RAFACZ: Dzierżawa szaflarsko-nowotarska Marka Ratulda w wieku XV. — JAN CZUBEK: Bitwa pod Nowym Targiem 1670 r. — X. JÓZEF STOLARCZYK: Kronika Parafji Zakopiańskiej (1848 do 1890). Wyd. Adam Wrzosek. — JÓZEF KANTOR: Pieśń ludowa Podhala. — BRONISŁAW PIŁSUDSKI: W sprawie Muzeum Tatrzańskiego. — KONSTANTY STECKI: Ludowe obrazy na szkle z okolic podtatrzańskich.

KONSTANTY STECKI: Ludowe obrazy na szkle z okolic podtatrzańskich. Odbitka z „Rocznika Podhalańskiego” (wyczerpane).

2. KONSTANTY GÓRSKI: Tatry i Podhale w twórczości Jana Kasprowicza.

3. ADOLF CHYBIŃSKI: O muzyce górali podhalańskich.

Zarys historii badań i prac o muzyce górali podhalańskich. Wydanie dla uczestników II. Zjazdu Słowiańskich Geografów i Etnografów w Polsce. Tylko 100 egzemplarzy w handlu księgarskim (wyczerpane).

4. JULIAN KRZYŻANOWSKI: Pieśniarz krainy kępy i wiecznej nędzy. Rzecz o Władysławie Orkanie.

5. TEOFIL EMIL MODELSKI: Spory o południowe granice diecezji krakowskiej od strony Spisza (w. XIII—XVIII). Z mapą.

6. WŁADYSŁAW SEMKOWICZ: Materiały źródłowe do Dziejów Osadnictwa Górnej Orawy. Część I. Dokumenty.

7. WŁADYSŁAW SEMKOWICZ: Materiały Źródłowe do Dziejów Osadnictwa Górnej Orawy. Część II. Listy i akta.

Bibliothèque du Musée des Tatry à Zakopane

1. ANNUAIRE DE PODHALE.

Matériaux et travaux historiques et ethnographiques.

2. KONRAD GÓRSKI: Les monts Tatry et Podhale dans les poésies de Jean Kasprowicz.

3. ADOLF CHYBIŃSKI: Coup d'oeil sur les publications concernant la musique des montagnards polonais (épuisé).

4. JULIEN KRZYŻANOWSKI: Le poète du pays des roches et de la misère. Essai sur Ladislas Orkan.

5. THEOPHILE ÉMILE MODELSKI: Le litige concernant les frontières méridionales du diocèse de Cracovie du côté du Spisz (XIII-e—XVIII-e siècles). Avec le plan de situation.

6. WŁADYSŁAW SEMKOWICZ: Documents pour servir à l'histoire de la colonisation de la Haute Orawa. I. partie. Les chartes.

7. WŁADYSŁAW SEMKOWICZ: Documents pour servir à l'histoire de la colonisation de la Haute Orawa. II. partie. Lettres et actes.

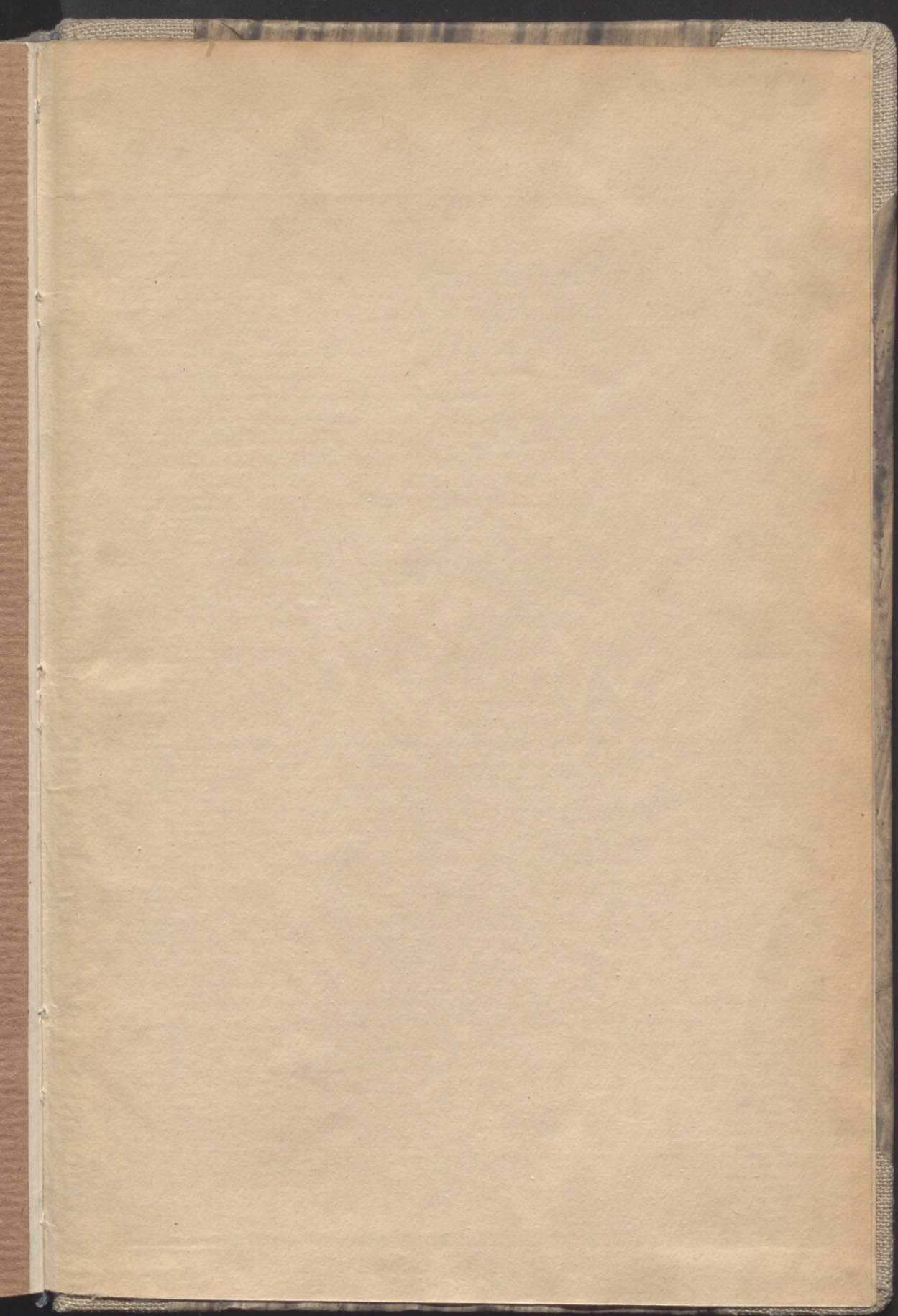
Remarque: Les nr. 2, 3, 4, 5, 6, 7 des publications ci-dessus sont pourvus d'un résumé français.

Biblioteka Główna UMK

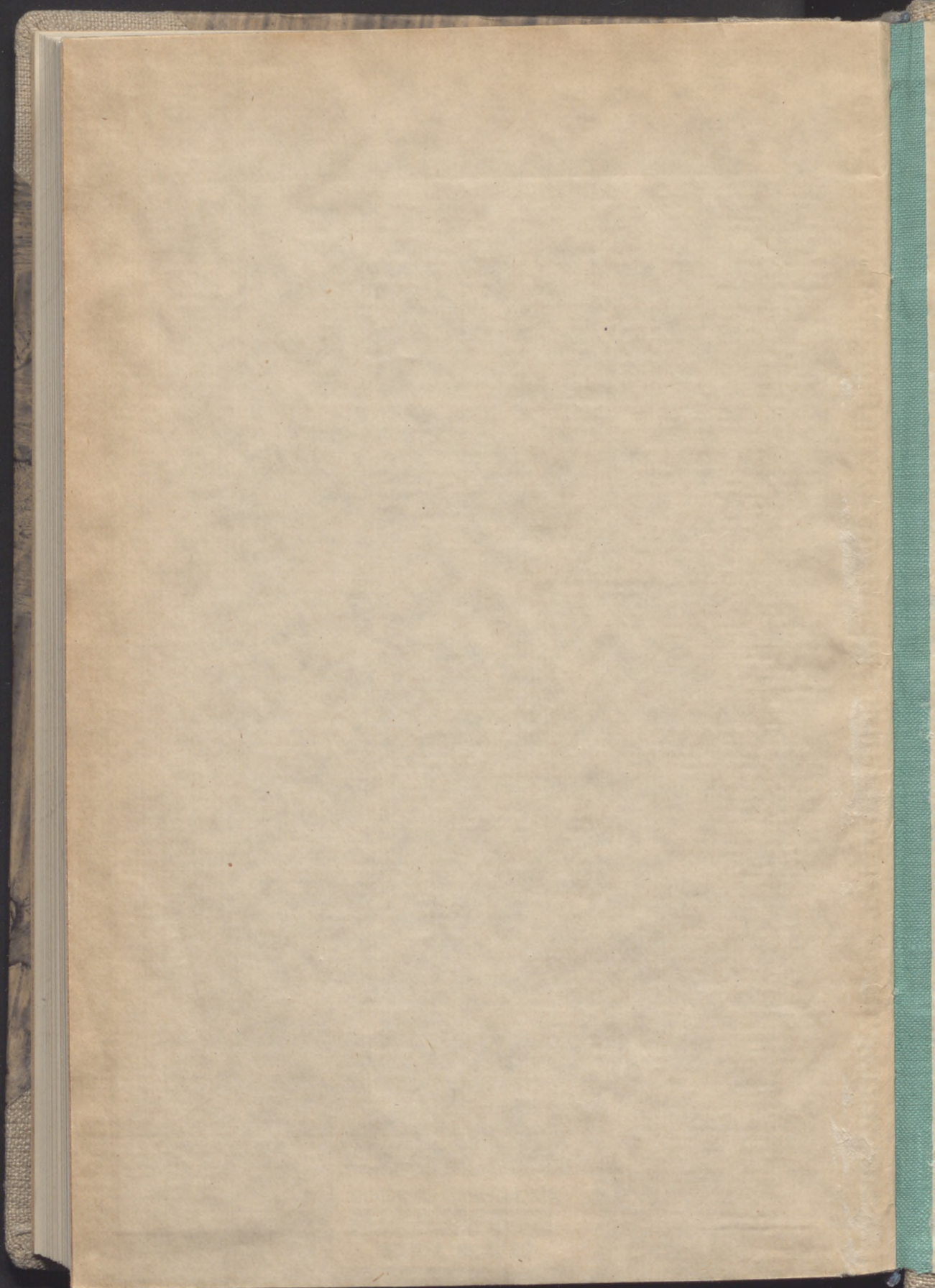

300041598740

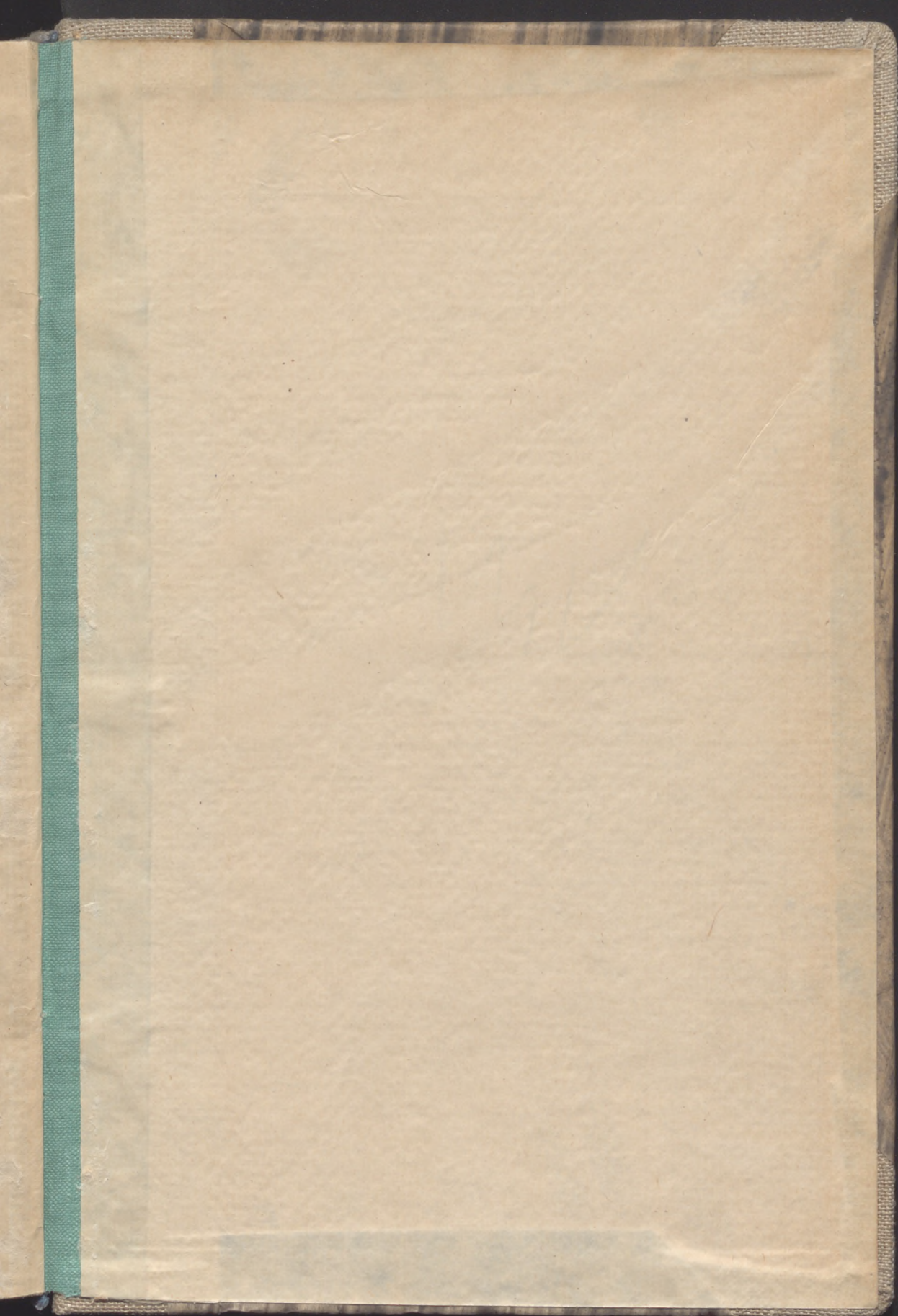

Biblioteka
Główna
UMK Toruń

871040

Biblioteka Główna UMK

300041598740